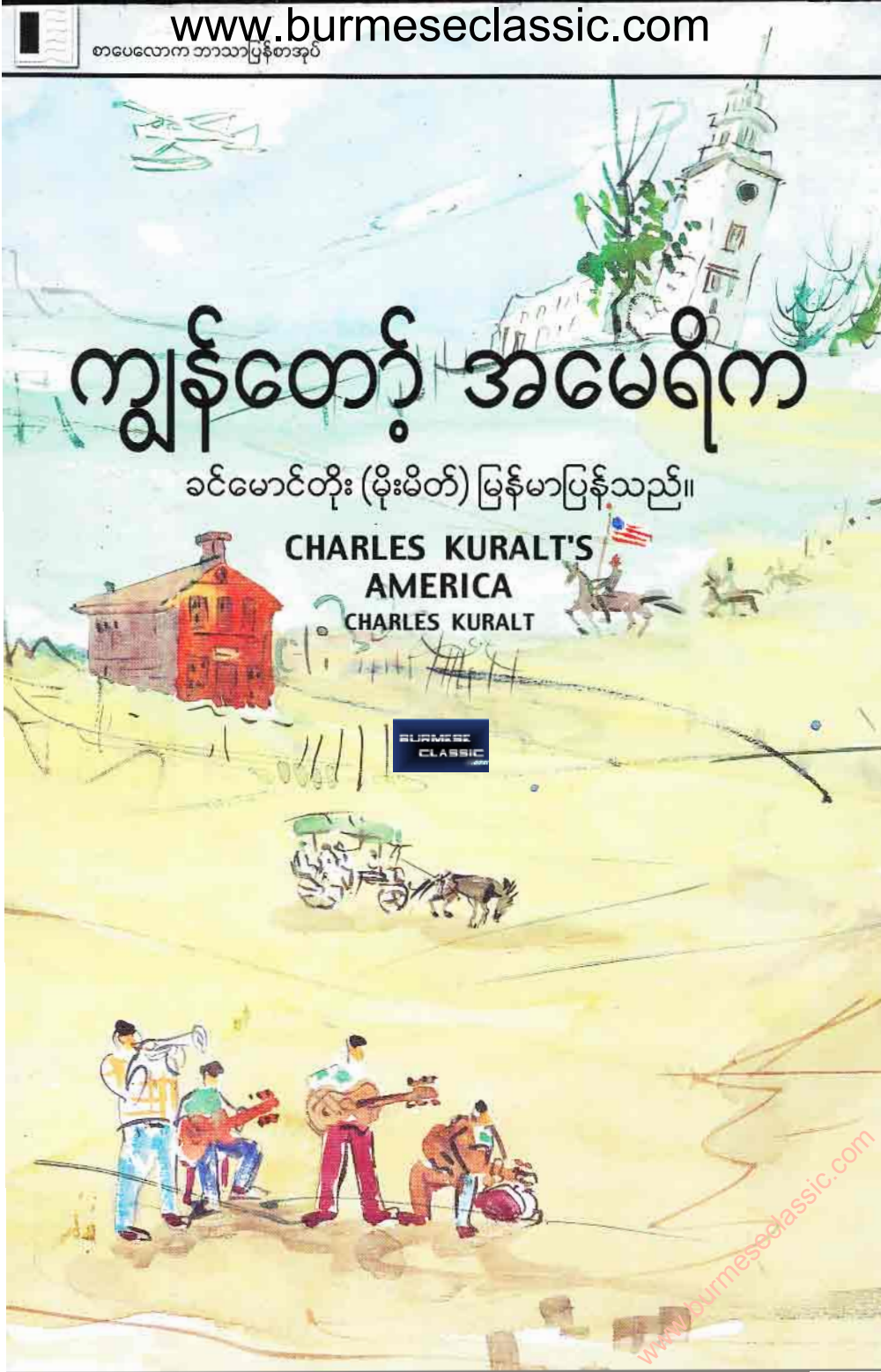

ကျွန်တော့် အမေရိက

ခင်မောင်တိုး (မိုးမိတ်) မြန်မာပြန်သည်။

**CHARLES KURALT'S
AMERICA
CHARLES KURALT**

BURMESE
CLASSIC

စာအုပ်စာတမ်း စာနယ်ဇင်း

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ခွင့်ပြုအမှတ်

[၆၉၂/၉၉ (၉)]

စာအုပ်စာတမ်း မျက်နှာပိုး

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ခွင့်ပြုအမှတ်

[၇၀၆/၉၉ (၁၁)]

မျက်နှာပိုး

မှတ်သန်

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ်

မတ်၊ ၂၀၀၀

(၁၀၀၀)

မျက်နှာပိုးရိုက်

ဦးမြသိန်း (၀၁၄၂၇)၊ သိန်းမြင့်ဝင်း အာရပ်ဆက်

အမှတ် ၉၆၊ ၁၁ လမ်း၊ လမ်းမတော်၊ ရန်ကုန်မြို့။

စာအုပ်ချုပ်

ကိုမြင့်

ဒေါ်ရွှေအိမ် (၀၁၂၉၉)၊ တိုင်းလင်း စာပေတိုက်

အမှတ် ၃၊ အောင်သိန္နီလမ်း၊ ဧရာဝတီကြီးကုန်း

အင်းစိန်၊ ရန်ကုန်မြို့မှ ထုတ်ဝေ၍

ဒေါ်ခင်လှ (မြို့ ၀၁၅၇၈)၊ စာပေလောက ပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့တွင်

အတွင်းစာသားများကို ပုံနှိပ်သည်။

မာတိကာ

၁။ ဇန်နဝါရီ နယူးအော်လင်း	၁
၂။ ဖေဖော်ဝါရီ ကီးဝက်(စ)	၃၁
၃။ မတ် ချား(လ)စတန်၊ တောင်ကာရိုလိုင်းနား	၅၇
၄။ ဧပြီ ခရီးစဉ်ပြောင်းလိုက်ရခြင်း	၈၁
၅။ မေ ဘာဘိုးတောင်၊ မြောက်ကာရိုလိုင်းနား	၉၃
၆။ ဇွန် ကက်ချီကန်၊ အလာစကာ	၁၂၃
၇။ ဇူလိုင် အီလိုင်း၊ မင်နီဆိုတာ	၁၄၇
၈။ ဩဂုတ် ဘု(သ)ဆေးဆိပ်ကမ်း၊ မိန်း	၁၇၃
၉။ စက်တင်ဘာ တွင်းဘရစ်ဂျက်(စ)၊ မွန်တာနာ	၁၉၉
၁၀။ အောက်တိုဘာ ဂု(ဒ)စတော့၊ ဘားမောင့်	၂၂၇
၁၁။ နိုဝင်ဘာ ရီဆိုဂရန်ဒီဗဲလီး	၂၄၃
၁၂။ ဒီဇင်ဘာ နယူးယောက်စစ်တီး	၂၇၀
-။ ဓာတ်ပုံများ	၂၉၇
-။ စာရေးသူ၏ စာပေနှင့် ဘဝဖြစ်စဉ်မှတ်တမ်း	၃၂၁

ဇော်နီရီ
နယူးအော်လင်း

ကျွန်တော့် အမေရိက

‘ကျွန်တော့်အဘိုး ‘အဲ(လ)ဖရက်’ က ထရမ်းပက်မှုတ်တယ်၊ လူးထရမ်းစထရောင်းတို့နဲ့ တစ်ခေတ်တည်းပေါ့၊ အဘိုးက လူးဝစွ အမ်းစထရောင်းကို သိပ်ချစ်တာပျ၊ ကျွန်တော်လည်း သူ့ကို ချစ်တာပဲ၊ အထူးသဖြင့် သူ ‘သီးလှပတဲ့ ကမ္ဘာပဲ’ သီချင်းဆိုတဲ့အခါ ပိုချစ်တယ်၊ တကယ်တော့ လူးဝစွ အမ်းစထရောင်းဟာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ သမ္မတ ဖြစ်သင့်တာပျ၊ လူတိုင်းက ချစ်ကြတာကိုး’

‘ဂျွန်’ က သူ့စကားကို အတော်ကြာအောင် ရုပ်ထားလိုက်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် တခြား ပြောစရာ အကြောင်းအရာများကို စဉ်းစားချိန်ရသွား၏။ ကျွန်တော် စဉ်းစားရသည့်အကြောင်းအရာမှာ အရသာရှိလှသော အစားအစာများ အကြောင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ယင်း အစားအစာအကြောင်း စလိုက်သည်နှင့် သူ့ထံ

‘ဒီည ခင်ဗျား ဘယ်မှာသွားစားမယ်တော့ မသိဘူး၊ ဒါပေမယ့် နုထူဆော်လင်းမှာ ခင်ဗျားနေရာရွေး မမှာနိုင်ပါဘူးလေ၊ ခင်ဗျားသိပြီးဖြစ်နေမှာဆို ဘုတ်တယ် မဟုတ်လားပျ၊ အင်း အထက် ဝါရှင်တန်က ‘စပတ်ကိန်း’ မှာ ကျွန်တော့် အမျိုးတွေရှိတယ်ပျ၊ အဲဒီ စပတ်ကိန်းတွေ ရိုးရိုးအစားအစာတွေကို စားကြတယ်ဆိုတာကိုတော့ ကျွန်တော် မယုံချင်ဘူးဗျာ’ ဟု ပြောလေသည်။ ဂျွန်က ‘တော်လော်ဇီ’ လမ်းထဲ ချိုးဝင်လိုက်၏။ ‘မေဆန်ဒီ ဗဲလီ’ ဆိုတဲ့ ကားကို ရုပ်၏။

‘ကဲ ရောက်ပါပြီဗျာ၊ ဘဝဆိုတာ တိုတိုလေးပျ၊ ဒီမှာ ရောက်တုန်း နောက်ခိုက် ပျော်သလိုသာ နေလိုက်ဗျ’

နောက်နေ့ နေ့လယ်ခင်းမှာ ‘အယ်(လ)လာဗရင်နန်’ က ဂျွန်ပြောနည်း အတိုင်း ကျွန်တော့်အား ပြောလာပြန်သည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော်သည် သူ့၏ ‘ဂါးဒင်း စားသောက်ဆိုင်’ ဒုတိယထပ်ရှိ ‘ကွန်မင်ဒါ ပဲလေ(စ)’ ခန်းမထဲထဲ စားသောက်လုံးမှာ ထိုင်ပြီး စားသောက်နေခိုက် ဖြစ်သည်။ သူမ၏ ဆိုင်သည် ထိုမြို့တွင် အစားအသောက် ခုံမင်သူများအဖို့ အကောင်းဆုံးဆိုင်ပင် ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်က နေ့လယ်စာကို ပီကင်းသီး အုပ်ထားသော ငါးကြော် မှာစား၏။ စားလို့ အတော်ကောင်း၏။ စားပြီးသောအခါ ချဉ်ရည်ကို ပေါင်မုန့်နှင့် တို့ထိုင်ပြီး လှည့်လေးပါး မမြင်အောင် စုပ်လိုက်၏။ သည်အခိုက်မှာပင် နုထူဆော်လင်း အစားအစာ ချက်ပြုတ်ရာ၌ အလွန်တော်လှသော အမျိုးသမီးကြီးထံ ကျွန်တော့်ထံ ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ သူမနှင့် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်တို့ အသက် နှစ်ဆယ်လောက်ကတည်းက သိကျွမ်းခင်မင်လာခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော်တည်းခိုလိုသော ပြင်သစ်ရုပ်ကွက်ရှိ ဟိုတယ်သို့ အငှားကားဖြင့် လေဆိပ်မှ သွားမည်ဆိုလျှင် အချိန်သိပ်မကြာလှပါ။ ယာဉ်ပိတ်ဆိုမှမရှိလျှင် မိနစ် နှစ်ဆယ်လောက်သာ ကြာပါလိမ့်မည်။ မိနစ် နှစ်ဆယ်ဆိုသော အချိန်သည် အငှားကားမောင်းသူ ‘ဂျွန်လိန်း’အဖို့ သူ့မြို့က မိသားစုများအကြောင်း၊ ဂီတအကြောင်း၊ အစားအစာအကြောင်းများကို ပြောဖို့ လုံလောက်သည့် အချိန်ပင် ဖြစ်သည်။

‘ကျွန်တော့် ဘေး ‘ပါပါဂျက်လိန်း’ ဟာ ပထမဆုံး လူဖြူဂျပ်(စ)သမားပဲဗျ၊ သူ့အကြောင်း ခင်ဗျား ကြားဖူးမယ်ထင်ပါတယ်၊ ကျွန်တော့် ‘ဘေး’က ‘ကစ်အိုရိုင်’ တို့၊ ‘လီယွန်ရက်ပိုလို’တို့နဲ့ တီးခဲ့တာ၊ သူ တီးခဲ့တဲ့ ဒရမ်တွေ ဂျပ်(စ) ပြတိုက်မှာ ရှိတယ်လေ၊ အဲဒီရောက်ရင် ခင်ဗျား တွေ့ရမှာပေါ့’

‘မင်းရဲ့ ‘ဘေး’ ဒရမ်တီးတာကြောင့် သူ့ကို ငါ မှတ်မိနေတာ မဟုတ်ဘူးကွ၊ သူက တင်လဲရည်စက်ရုံဘေးမှာ မြည်းတွေနဲ့ အလုပ်လုပ်တယ်၊ သူက မြည်းရဲ့ စအိုထဲ လက်ကြီးနဲ့ နှိုက်နှိုက်ပြီး ဆီနဲ့ ချောအောင်လုပ်တယ်၊ အဲဒီတုန်းက ငါ ငယ်ငယ်ပဲ ရှိသေးတာ၊ ဒါပေမယ့် ငါ မင်းကိုပြောမယ်၊ အဲဒီခြင်ကွင်းဟာ ငါတစ်သက်တာလုံး မေပျောက်နိုင်စရာ မဟုတ်တော့ဘူးကွ’

ကျွန်တော်က အငှားကား နောက်ခန်းထိုင်ခဲ့ပေါ့မှာ မျက်စိမှိတ်လျက် လိုက်ပါခဲ့သည်။ ရှေ့ခန်းမှနေ၍ သူ့စကားသံစူးစူးရဲ့ကို ကောင်းကောင်းကြားနေရသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း နားလည်နေသည်။ ကျွန်တော်သည် သူ့စကားပြောသံကို နားထောင်ရင်း နယူးအော်လင်း စကားနှင့် ‘ဘရလိုင်း’ စကားကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နေမိ၏။ တကယ်တော့ နယူးအော်လင်း စကားသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မည်သည့် စကားနှင့်မှ မတူပါ။ စကြားကတည်းက နယူးအော်လင်းသားများ၏ လေယုလေသိမ်းသည် ကျွန်တော့်နားမှာ ဂီတဆန်နေ၏။

သူမနှင့် ကျွန်တော်သည် သည်မြို့မှာ အမြစ်တွယ်လာခဲ့သော ပြဿနာများအကြောင်း၊ ဆင်းရဲသားများအကြောင်း၊ ကောက်ကျစ်သောနိုင်ငံရေးသမားများအကြောင်း စကားလက်ဆုံ ကျနေကြသည်။

ကျွန်မကတော့ ဆင်းရဲမွဲတေတာတွေ၊ အဂတိလိုက်တာတွေ လုံးဝကို မရှိစေချင်တော့ဘူး။ ကျွန်မ သူငယ်ချင်းက မေးဖူးတယ်။ 'မင်း အိတ်လီကို နှစ်သက်သလား' တဲ့။ ကျွန်မက နှစ်သက်တာပေါ့လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဒီတော့ သူက 'ကောင်းပြီ၊ မင်းနှစ်သက်တယ်ဆိုတဲ့ အိတ်လီအကြောင်းကိုပဲ စဉ်းစားကြည့်စမ်းပါဦး' တဲ့ရှင်။

'သူပြောတာတွေဟာ အမှန်တရားတွေပဲလို့ ကျွန်မ စဉ်းစားမိတယ်။ နယူးအော်လင်းက မြေထဲပင်လယ်မြို့၊ နယူးအော်လင်းမှာ ပြောစရာတစ်စုံတစ်ရာတော့ ရှိပါတယ်လေ။ ဥပမာရှင် အစားအစာ ကောင်းတာတို့၊ မိသားစုတို့၊ မိတ်ဆွေတို့၊ ဆင်းရဲတာတို့၊ ပျော်စရာကောင်းတာတို့၊ အပြစ်မကင်းတာတို့ စသည်ဖြင့် ပေါ့နော်၊ တကယ်တော့ ဒါတွေကို ကျွန်မတို့ ပြောင်းလဲမပစ်နိုင်ကြသေးပါဘူး'

သူမသည် လမ်းမကြီးကို ကျော်ပြီး ကြီးမားသော အုတ်ဂူတန်းများရှိရာ 'လာဗေးယပ်' သုသာန်ဟောင်းကြီးဆီ လှမ်းကြည့်နေသည်။ ခဏကြာ ငေးစိုက်ကြည့်နေပြီးမှ 'ဟိုမှာလေ၊ လှမ်းကြည့်လိုက်စမ်းပါဦး' ဟု ပြောသည်။ သူမ ဘာသဘောနှင့် လှမ်းကြည့်ခိုင်းကြောင်း ချက်ချင်းပင် ကျွန်တော် နားလည်လိုက်ပါ၏။

သူမ ပြန်ရန်အထဲတွင် ကျွန်တော့်ကို လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ရင်း 'ဒီမှာ ရောက်တုန်းရောက်ခိုက် ပျော်သလိုသာ နေနေဘို့' ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။

တကယ်တော့ ခင်ဗျားကိုယ်ပေါ်မှာ တစ်စုံတစ်ရာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာမရဘဲ နယူးအော်လင်းမှာ ပျော်တယ်ဟု ခင်ဗျားက ပြောလာမည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော် စဉ်းစားတတ်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ နယူးအော်လင်းကို 'ထူးခြားသည်' ဆိုသော စကားလုံးဖြင့် ပုံပေါ်အောင် ဖော်၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့အတူ 'ရှားသည်၊ အများနှင့် မတူ' ဆိုသည့် သဘောမျိုးလည်း မဟုတ်ပါ။ နယူးအော်လင်းလို နေရာမျိုးကတော့ နယူးအော်လင်းမှာပဲ ရှိသည်ဟုသာ ဆိုချင်ပါ၏။ ဟုတ်ပါသည်။ နယူးအော်လင်းသည် အမေရိက၏ တစ်မူထူးခြားသောနေရာပင် ဖြစ်ပါ၏။

မှောင်ရိပျို့ချိန်မှာ ဓာတ်ငွေ့မီးအိမ်များ၏ ခပ်မိုနိုမိုနိုအလင်းရောင်များ၊ ပြင်သစ်ရုပ်ကွက် လူသွားစကြိုများပေါ် လျှောက်သွားသည့်အခါ မြင်တွေ့ရမည့် အလွန်အနစ်တိတ်လှသော သံပန်းများကမူ မပြောင်းမလဲဘဲ တည်မြဲနေပါသေး

သည်။ ၎င်းအပြင် 'အိုင်ဒီဒီဆီယဒ်' ဘားဆိုင်များမှ 'ဘိုးဝါးဘွန်း' လမ်းမကြီးပေါ်သို့ လွင့်ကျလာသော ကျယ်လောင်စူးရှသည့် ဂီတသံများကိုလည်း ကြားနေရဆဲပင်။ ဘာဆို ဘာမှ မပြောင်းလဲပါ။ ထို့ထက် ထို့ထက် 'အိတ်တော်ဖီး' ပုခွန်လို၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် အသားစုံပါသော ဟင်းချိုလို၊ ရေထွက် အစားအစာမျိုးလို စသည့် စားစရာမျိုးစုံလည်း ရှိနေပါသေးသည်။

'နယူးအော်လင်း အစားအစာတွေကို နားလည်ရင် နယူးအော်လင်းသားတွေရဲ့ ဘဝကိုလည်း ခင်ဗျား နားလည်မှာပါ'

'ဒီကေတာ' လမ်းမကြီးပေါ်က အရက်ဆိုင်အိုကြီးအတွင်းရှိ 'လူဇီယာနာ' ကုန်စုံဆိုင်ပိုင်ရှင် 'ဂျိုး' က ထိုသို့ပင် ပြောပြပါသည်။

'အမေရိကတိုက်နေရာ အတော်များများမှာ အင်ဂလိုဆက်ဆွန်တွေ၊ ပျူရီတန်မျိုးနွယ်တွေ အခြေချခဲ့ကြတယ်။ အလုပ်ဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးတွေ၊ နီတိတွေကို အဓိကထားကြတဲ့ လူမျိုးတွေပေါ့ဗျာ။ သူတို့ဟာ ဘဝပျော်ရွှင်မှုဘက် သိပ်မလှည့်ကြဘူး။ သူတို့အဖို့ အလုပ်ဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးတွေ၊ နီတိတွေဟာ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ အစားအစာတွေလို့ပဲ။ အတော်ရိုးစင်းပါတယ်လေ။

'ဒါပေမယ့် ဟောဒီ နယူးအော်လင်းမှာတော့ အလုပ်ဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးတွေ၊ နီတိတွေဆိုတာ ဘာတွေလဲလို့ မေးယူရမလောက်ပဲဗျ။ ဘာမှမသိကြဘူး။ ခုနစ်အထိပါပဲဗျာ။ ဒီမှာ လာအခြေချတာက စပိန်နဲ့ ပြင်သစ်၊ ကက်သလိတ်ဘာသာဝင်တွေဗျ။ ဒီလူတွေရဲ့ ဘဝအမြင်ကတစ်မျိုး။ အလုပ်ကြောင့် မိမိဘဝ ပျော်ရွှင်ရေး ဘယ်တော့မှ မဆုံးရှုံးစေရဘူးတဲ့။ အဲဒီ အမြင်ကပဲ နယူးအော်လင်းကို ကျန်အမေရိကဒေသတွေနဲ့ ခွဲခြားပစ်လိုက်တာပဲ။ နယူးအော်လင်းမှာနေတဲ့ လူတွေက ပစ္စုပ္ပန်ကိုပဲ ယုံကြည်ကြတယ်။ တစ်နေ့တာ အတွင်းမှာ ပျော်ရွှင်မှုတွေ အတတ်နိုင်ဆုံး ခံစား ခံစားကြတယ်။ တစ်ညတာအတွင်းမှာ အတတ်နိုင်ဆုံး စားကြ သောက်ကြမယ်။ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးဆီသွားပြီး 'ဘုန်းတော်ကြီး ခင်ဗျား။ ကျွန်တော် အစားလွန်သွားပါတယ်' လို့ အာပတ်ဖြေရင် ဘုန်းတော်ကြီး မျက်နှာ ဝင်းခနဲ ဖြစ်သွားပြီး 'ဟေ့၊ မင်း ဘယ်ဆိုင်မှာ သွားစားတာလဲ ပြောစမ်း ပြောစမ်း' လို့ ပျာပျာသလဲ မေးပါလိမ့်မယ်ဗျာ'

'ဂျိုး' သည် အစားအစာကောင်းကို အမြဲ စဉ်းစား စိတ်ကူးနေသူဖြစ်သည်။ သူ့တွင် ယင်းအကျင့်ပါနေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ အချက်အမြစ် နည်းပညာတွေ ညံ့ဖျင်းနေချိန်မှာ နယူးအော်လင်း၌ ကြီးပြင်းခဲ့ရသည့်အတွက် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ သူ့ဖခင်သည် 'ကယွန်' မဟုတ်။ 'ခရစ်အိုဂျီ' လည်း မဟုတ်

‘ဂျူး’ ဖြစ်၏။ ဂျူးအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်၏။ ဂျူး မိခင်က အချက်အပြုတ်မတတ်။ ဂျူးက အကောင်းကြိုက်၏။ အစားအသောက်ကောင်းမည့်နေရာသို့ သွားရန် ဂျူးသည် ဘယ်တော့မှ ဝန်မလေးခဲ့။

‘ကျွန်တော် စားသောက်ဆိုင်တွေမှာ အလုပ်လုပ်ခဲ့တယ်။ စားဖိုမှူးတော့ မဖြစ်ခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော် စားဖိုမှူးတွေကိုချီးကျူးတယ်ဗျာ။ စားသောက်ဆိုင်တွေမှာ စားပွဲထိုးတွေဟာလည်း အရေးပါတာပဲဗျ။ ကမ္ဘာမှာ အကောင်းဆုံးဆိုတဲ့ အစားအစာကို မထိလေးစားကျွေးရင် အဲဒီအကောင်းဆုံး အစားအစာဟာ လုံးဝ မကောင်းတော့ဘူး’

ဂျူးက အစားအစာကောင်းတွေကို နယူးအော်လင်း စားသောက်ဆိုင်များ၌ မတွေ့နိုင်ဟု ဆိုပါ၏။

‘မီးဖိုဆောင်ထဲမှာ အချိန်ကောင်းတောင်းယူ ချက်ပြုတ်ထားတဲ့ အစားအစာတွေကမှ တကယ်အရသာရှိတာဗျ။ အဲ ခင်ဗျားကို အချက်အပြုတ် သင်ယူနည်း ပြောပြရဦးမယ်။ အဲဒီနည်းက ဆူပါမတ်ကက်ကိုသွား။ အသား ကောင်တာဝင်။ အသားဝယ်နေတဲ့ လူတစ်ဦးဦးကို ‘အဲဒီအသား ခင်ဗျား ဘာလုပ်မှာလဲ’ လို့ မေးကြည့်လိုက်။ အဲဒီနည်းပဲ’

ဂျူးက သူ့ကုန်စုံဆိုင်နောက်ဘက်မှာ အချက်အပြုတ်သင်တန်းဖွင့်ထားသည်။ သူ့သင်တန်းနည်းပြက ‘ကီဗင်ဘဲ(လ)တန်’ တဲ့။ ဂျူးနှင့် ဝါသနာချင်း အကြိုက်ချင်း တူသူပင် ဖြစ်၏။ အရပ်က ခြောက်ပေ ကိုးလက်မ ရှိပြီး၊ ကိုယ်အလေးချိန် သုံးရာခြောက်ဆယ်ပေါင်ရှိ၏။ သူသည် သင်တန်းထဲမှာ ဟန်ပါပါ လျှောက်တတ်၏။ အမြဲပျော်ရွှင်နေသူဖြစ်၏။

‘ကျုပ် ကောင်းကောင်းစားတတ်တာကို အမြဲ အမှတ်ရနေတယ်။ ကျုပ် ဆယ်လေးရက်သုံး အရွယ်လောက်မှာ ကျုပ်ကို နို့ထိန်းက နို့တိုက်တဲ့အခါ ဒီနို့က ကောင်းတယ်။ ဒါပေမယ့် ငါတို့၊ ဂဏန်းတို့၊ ပုစွန်တို့လည်း စားချင်သေးတယ်လို့ ပြောများပြောမိလေမလားတောင် စဉ်းစားကြည့်ဖူးတယ်။’

‘ကျုပ် ကျောင်းကပြန်လာရင်လဲ ‘မေမေ၊ ဘာဟင်းချက်ထားလဲ’ တုန်းမေးတာပဲ။ ဒီလိုမေးလိုက်ရင် မေမေက ‘ခဏစောင့်ဦးသားရေ’ လို့ ပြောပြီး မီးဖို ဆောင်ထဲပြေး၊ ရှိတာတွေနဲ့ ချက်တော့ပြုတ်တော့တာပဲ။’

‘မေမေ ဟင်းချက်နေတဲ့အခါ ကျုပ်က ဘယ်မှမသွားတော့ဘူး။ မေမေနားမှာပဲ နေတယ်။ မေမေက ဆရာမဗျ။ ချက်တုန်းပြုတ်တုန်း တပည့်တစ်ယောက်ယောက်နဲ့ ဖုန်းပြောစရာရှိရင် ‘ကီဘင်၊ ဒါလေး လုပ်ထားလိုက်စမ်း။ ကီဘင်၊’

ဟိုဟာလေး လုပ်လိုက်စမ်း’ လို့ အမြဲခိုင်းတတ်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျုပ် အချက်အပြုတ် တတ်လာတာဗျ။

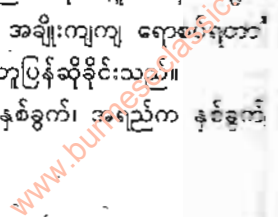
‘ရဆိုရင် ကျုပ်သားတွေက သူတို့ အိမ်စာတွေကို ကျုပ်ရှိတဲ့ မီးဖိုဆောင်ထဲမှာ လာလုပ်ကြတယ်လေ။ ဟဲ ဟဲ ကျုပ် အချက်အပြုတ် သင်ယူခဲ့တဲ့ နည်း အတိုင်း ကျုပ်သားတွေကလည်း သင်ယူနေကြပြီပေါ့ဗျာ။ တကယ်တော့ တီဗီကြည့်ရင်း မိသားစု ဆုံကြတာနဲ့စာရင် မီးဖိုဆောင်ထဲမှာ မိသားစု ဆုံကြတာက ပိုကောင်းတယ်ဗျ။ ပါတီတစ်ခုခုကို သွားမယ်ဆိုရင်လည်း အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ ကွဲတတ်တာပဲ မဟုတ်လား။ ဧည့်ခန်းထဲမှာ ထိုင်လိုတဲ့အဖွဲ့နဲ့ စားသောက်ခန်းထဲဝင်ချင်တဲ့ အဖွဲ့လေ။ စားသောက်ခန်းထဲ ဝင်တဲ့အဖွဲ့ကတော့ အကောင်းဆုံးပေါ့ဗျာ’

သုံးနာရီကြာ သင်တန်းတစ်ခုတွင် ကီဘင်က သင်တန်းသားများအား လက်တွေ့ ချက်ပြုတ်ပြသရ၏။ သင်တန်းသား အများစုမှာ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။ သူ့သင်တန်းသို့ ကျွန်တော် သွားရောက်လည်ပတ်သည့်နေ့မှာပင် မက်ဆာချူးဆက်၊ ပင်နယ်(လ)ဘေးနီးယား၊ အာရီဇိုးနား၊ အင်္ဂလန်နှင့် ကွန်နိတ်စတတ် အမျိုးသမီး သင်တန်းသူများ ရောက်လာကြသည်။ သူတို့အားလုံးသည် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ကြ၏။ သူတို့နိုင်ငံ အစားအစာများကိုလည်း အတော်အသင့် ကောင်းမွန်အောင် ချက်တတ်၊ ပြုတ်တတ်ကြသူများ ဖြစ်ကြ၏။ သို့သော် အစီအစဉ်အတိုင်း လုပ်တတ်သူကီဘင်ကမူ သူတို့အားလုံးအား စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ ရှိနေသေးသည့် လူသစ်များအဖြစ် သဘောထား ချဉ်းကပ်လေသည်။ သူက အချက်အပြုတ်နည်းပညာတွင် အဓိကလိုအပ်သော သုံးမျိုးဖြင့် စတင် သင်ပြပေး၏။ ယင်း သုံးမျိုးမှာ ကြက်သွန်၊ မုန့်ညင်းနှင့် ငရုတ်ကောင်းတို့ ဖြစ်သည်။ သူ့အသင်အပြုတ် အလွန် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှသဖြင့် ကျွန်တော် လိုက်မှတ်နေမိသည်။

ကီဘင်က ရှင်းပြသည်။

‘ဂျင်ဘာလာရာ ဆိုပါစို့။ သိကြတယ် မဟုတ်လား။ သူ့ဌေးရော ဆင်းရဲသားတွေရော စားကြတဲ့ အဓိကဟင်းပေါ့။ လူကြိုက်သိပ်များတဲ့ ဟင်းပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဇက်ရပြုတ်ရတာ မလွယ်ဘူး။ ရိုးရိုးချက်ရတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဆန်တစ်ခွက်၊ ဆီတစ်ခွက်၊ အရည်က နှစ်ခွက်၊ အချိုးကျကျ ရောစပ်ရတာ’ သူက သင်တန်းသူများအားလုံးကို ပြိုင်တူပြန်ဆိုခိုင်းသည်။

‘ဆန်က တစ်ခွက်၊ အဓိက သုံးမျိုးက နှစ်ခွက်၊ အရည်က နှစ်ခွက်၊’

‘ဟုတ်ပြီ၊ အရည်နှစ်ခွက်ဆိုတဲ့ အထဲမှာ ချက်ပြီး အမိက သုံးမျိုး အရည်က လေးပုံသုံးပုံ ပါဝင်သင့်တယ်၊ ကျန် လေးပုံတစ်ပုံကတော့ ဆင်းရဲသားများဆိုရင် ရိုးရိုး အမွှေးရည်ပေါ့၊ ချမ်းသာရင်တော့ ဒီထက်ကောင်းတဲ့ အရည်မျိုးပေါ့’

သည်အချိန်မှာ ကျွန်တော်က မီးဖိုဆောင်ထဲ၌ ချက်ပြုတ်နေသော ကီဘင် မိခင်ကြီး ပုံရိပ်ကို မြင်ယောင်နေပါသည်။

ကီဘင်က သင်တန်းသူများအား မေးလိုက်ပြန်သည်။

‘ဒီဟင်းချက်နည်းမှာ ထောပတ်၊ ဒါမှမဟုတ် ထောပတ်အတု၊ ဘယ်ဟာကို သုံးကြမလဲ’

သင်တန်းသူများက ချက်ချင်း နားလည် သဘောပေါက်ကြသည် ထင်ပါ၏။ သူတို့က ‘အဆင်သင့်ရှိတာကို သုံးနိုင်ပါတယ်’ ဟု ပြိုင်တူဖြေကြလေသည်။

‘မှန်တယ် မှန်တယ်၊ တို့ကြက်သား၊ ဒါမှမဟုတ် ချဉ်ရည်ထည့်ကြဦးမလား’ ဟု ကီဘင်က ပြုံးပြုံးကြီး မေးပြန်၏။

‘အဆင်သင့်ရှိတာ ထည့်နိုင်ပါတယ်’

‘မှန်တယ် မှန်တယ်၊ တကယ်လို့ လူအများကြီးအတွက် ချက်ကြမယ်ဆိုရင်တော့ ခုနက ပြောပြထားတဲ့ သုံးမျိုးကို အချို့ကျ တိုးသွားရုံပေါ့၊ ဥပမာ ဆန်က ခွက်နှစ်ဆယ်၊ အမိက သုံးမျိုးက ခွက်လေးဆယ်၊ အရည်က ခွက်လေးဆယ် စသည်ဖြင့်ပေါ့’

ရှင်းပြပြီးသည့်အခါ သူက ‘ဂျင်ဘာလာရာ’ ဟင်းအိုးကို မီးဖိုပေါ် တင်လိုက်သည်။ ပြီးမှ နောက်ဟင်းတစ်မျိုးချက်နည်းကို စ သင်၏။ သင်တန်းပြီးသည့်အခါ သင်တန်းသားများအား ‘ဂျင်ဘာလာရာ’ ဟင်းအပြည့်ထည့်ထားသော ပန်းကန်များ၊ ဟင်းချိုပန်းကန်များ၊ အချိုပွဲ၊ အချဉ်ပွဲများ၊ ပေါင်မုန့်ပုတင်းများဖြင့် တည်ခင်းကျွေးမွေးလေသည်။ သူက ကျွန်တော့်အတွက် တစ်နေရာပေးပြီး သူတို့နဲ့အတူ ဝင်စားစေပါသည်။ သည်နေ့လယ်စာလောက် စားကောင်းသော နေ့လယ်စာမျိုး နယူးအော်လင်းမှာ နောက်ထပ် စားရတော့မည် မထင်ပါ။

ကျွန်တော်တို့ စားပွဲမှ သင်တန်းသူတစ်ဦးက ကီဘင်အား ‘ပေါင်မုန့်ပုတင်း ချဉ်ရည်ထဲမှာ ‘ဘိုးဝါးဘွန်း’ ဝိစကီအစား ‘ရမ်’ ထည့်လို့ရမလား’ ဟု မေးလိုက်ရာ ကီဘင်က ပြုံးပြုံးကြီးလုပ်လျက် ‘အို၊ ကောင်းတာပေါ့၊ ကျုပ်ဆီမှာ အဆင်သင့်ရှိတာ ထည့်လိုက်လေ’ ဟု ပြန်ပြောလိုက်လေ၏။

နယူးအော်လင်းသို့ နောက်တစ်ခေါက် လာရောက်လည်ပတ်လိုခြင်းတွင် နယူးအော်လင်းမှာ တစ်လလုံးလုံး နေထိုင်ပြီး ကြိုက်ရာ အစားအစာတွေကို စိတ်တိုင်းကျ စားသောက်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက် ပါဝင်နေပါသည်။ ယင်းရည်ရွယ်ချက် ပါနေသဖြင့် နယူးအော်လင်း မဟုတ်ဘဲ တခြားနေရာသာ ဆိုလျှင် ကျွန်တော့်အား စုကောအဖြစ် သတ်မှတ်ကြမှာ သေချာပါ၏။ သို့သော် နယူးအော်လင်းသည် တခြားနေရာ မဟုတ်ပါ။ နယူးအော်လင်းတွင် ကျွန်တော်နှင့် အလုပ်အတူလုပ်သူ တစ်ဦး ရှိပါသည်။ ‘ဖီး(လ်)ဂျွန်ဆင်’ ဖြစ်၏။ သူသည် စာရေးဆရာ၊ ဂီတသမား၊ ကျွန်တော့် ရဲဘော်ရဲဘက်၊ စားဖိုဖူး၊ အစားအစာအကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး ကျွမ်းကျင် နဲ့စပ်သူ ဖြစ်၏။ အလွန် အလုပ်များသူဖြစ်၏။ သို့သော် ညစာ သွားစားဖို့ဆိုလျှင်မူ လုပ်စရာမှန်သမျှ ပစ်ချလိုက်ပြီး အမြဲ အဆင်သင့် ဖြစ်နေတတ်သူ ဖြစ်သည်။ နယူးအော်လင်းတွင် သူနှင့် ကျွန်တော် သည် နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်မျှကြာအောင် ညစာ အတူစားခဲ့ကြသည်။ သူပိုင် စားသောက်ဆိုင်များ နယူးအော်လင်းမှာ ရှိသည်။

ဖီး(လ်)သည် နေ့စား အလုပ်သမားများဝန်းကျင်၌ ကြီးပြင်းခဲ့ရသူဖြစ်သည်။ သူကြီးပြင်းခဲ့ရာ အနီးတစ်ဝိုက်တွင် ‘ကင်နယ်’ လမ်းမကြီး၊ မြစ်တစ်ခုနှင့် သုသာန်များရှိ၏။ သူသည် တစ်ရပ်တစ်ကျေးမှ ပြောင်းရွှေ့လာကြသူများဆီသားသမီးများအတွင်းတွင် နေထိုင်ခဲ့ရသည်။ သူတို့အားလုံးသည် အကောင်းကြိုက်သူတွေချည်း ဖြစ်ကြသည်။ ဖီး(လ်)မှာ ‘ဝါရင်းလီရ’ ဆိုသော သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် ရှိသည်။ ဖီး(လ်)သည် ဘာစ်ဘောလ် ကစားကွင်း၌ တစ်ည ခုနစ်ဆယ့်ငါးဆင့်ဖြင့် ဘောလုံးကောက်အလုပ်ကို လုပ်နေရာမှ အားကစား စာရေးဆရာ တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ‘ဝါရင်း’ ကမူ အချက်အပြုတ်၌ စိတ်ဝင်စား၏။ နောက်ဆုံးတွင် သူတို့နှစ်ယောက်စလုံး လူသိများလာကြ၏။ ဖီး(လ်)ကို ဒဗလျူ ဒဗလျူ အယ်(လ်) တီဗီ ညအယ်ဒီတာအဖြစ်၊ ‘ဝါရင်း’ ကို နယူးအော်လင်းမှ နှိမ့်မည်အကြီးဆုံး ‘လီရ’ စားသောက်ဆိုင်ပိုင်ရှင်အဖြစ် သိလာခဲ့ကြသည်။

‘ဝါရင်း’ က သူ့စားသောက်ဆိုင်ကို မြို့တွင်းမှာ မဖွင့်၊ ငှားရမ်းခတတ်နိုင်သည့် ‘ဂရက်နာ’ မှာ ဖွင့်သည်။ ဖြစ်ကူး၍ သွားရသည်။

ဆိုင်ဖွင့်ပြီး မကြာခင်မှာပင် သူ့ဆိုင်တွင် စားသောက်သူတွေ စည်ကားလာသည်။ ‘ဖီး(လ်)’ နှင့်အတူ တစ်ညတွင် ‘ဝါရင်း’ စားသောက်ဆိုင်၌ စားလိုက်ရသော ပထမဆုံး ညစာသည် ကျွန်တော့်အဖို့ ပြန်စဉ်းစားလိုက်တိုင်း သွားရည်ယိုစရာ၊ မမေ့နိုင်စရာ ညစာတစ်နပ် ဖြစ်နေပါတော့သည်။

သူငှားရမ်းထားသော စားဖိုမှူးသည် ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် နေ့စဉ် စီမံချက်ပြုတ်ရသဖြင့် ကြာသည့်အခါ ပင်ပန်း ငြီးငွေ့လာတော့သည်။ ထိုအခါ 'ဝါရင်း' က ဆိုင်ကိုမမျှက်ဘဲ ခဏ ပိတ်ထားလိုက်သည်။ သို့သော် ယခု တော့သူ့ဆိုင် မရှိတော့ပြီ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ 'ဖဲယားမောင့်ဟိုတယ်' တွင် ကျင်းပသော စားဖိုမှူးများ၏ နှစ်ပတ်လည်တွေ့ဆုံပွဲတစ်ခုမှာ သူနှင့်ကျွန်တော် ပြန်ဆုံဆည်းခဲ့ရ၏။ ထိုနှစ်ပတ်လည်ပွဲသို့ ယခုထက်တိုင် လူပြောသူပြော များနေသေးသည့် ဗီအိုင်ပီ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦး တက်ရောက်လာသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ရောက်လာသောအခါ သူ့အား လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ရန် နာမည်ကျော် စားဖိုမှူးများ အားလုံးသည် မီးဖိုဆောင်ထဲမှထွက်လာကြ၏။ ထွက်လာကြသူများထဲတွင် 'ဝါရင်း' တစ်ယောက် သေချာပေါက်ပါမည်ဟု ကျွန်တော် ထင်လိုက်၏။ ထင်သည့်အတိုင်း ပင် သူပါလာလေသည်။ စားဖိုမှူးအချင်းချင်း တစ်ဦးပေါ်တစ်ဦး ခင်မင်လေးစားကြကြောင်း၊ ဟောလီးဝုဒ်မှာ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်များအား လူတွေကချစ်ခင်လေးစားကြသလို၊ နယူးအော်လင်းမှာလည်း စားဖိုမှူးများအား ချစ်ခင်လေးစားကြကြောင်း အမှတ် မထင် သိမြင်လိုက်ရသည်တွင် ကျွန်တော်များစွာ ပီတိဖြစ်ရပါသည်။

အငြိမ်းစားယူပြီးနောက် ဝါရင်းသည် အစားအစာရောင်းချသော ကုမ္ပဏီကြီးများတွင် 'ရသာမြည်းဆရာ' အဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သည်။ သူသည် အရသာကို မြည်းရုံသာမက ဟင်းခွက်အလှပြင်ဆင်နည်းများကိုပါ သင်ပြပေးရသည်။ သူ့သား 'လာရေ'က ကျွန်တော်အား ပြောပြရာတွင် 'ဝါရင်း'သည် အရည်အသွေး တိုးတက်စေရန်အတွက် မကြာခင်ကပင် 'ပက်ပါးရစ်(ချ်)ဖန်း' ကိတ်နှင့် ကွတ်ကီး လုပ်နည်းများကို လေ့လာမှတ်ယူထားပြီးဖြစ်ကြောင်း ပါဝင်ပါသည်။ 'ဖီး(လ်)'သည်လည်း 'ဝါရင်းလီရ' နှင့် စတင်ခင်မင်ရာမှ တစ်ဆင့် မြို့မှာရှိသော စားဖိုမှူးအားလုံးနှင့် ခင်မင်သွားသူဖြစ်သည်။ မည်သည့် စားသောက်ဆိုင်သို့ပင် ဝင်ဝင်၊ သူဝင်သွားသော စားသောက်ဆိုင်တိုင်းမှ စားဖိုမှူးကြီးများက 'ဖီး(လ်)'အား ခရီးဦးကြိုပြုကြသည်။

မှန်တိုင်းကျသည့်တစ်ညတွင် ဖီး(လ်)၏ဇနီး 'ဖရယ်ဒါ' နှင့် ကျွန်တော်သည် 'ပွန်ချာထရိမ်း' ရေအိုင်ကြီးအတွင်း မိုင်သုံးဆယ်ကျော် ခရီးပေါက်အောင် သွားကြပြီး လှပသော စားသောက်ဆိုင်ကလေး 'လာပရီဘင်း' မှာ သွားရောက် စားသောက်ခဲ့ကြ၏။

ထိုဆိုင်ကလေးကို 'မင်ဒီဗဲလီး' အနီးမှာ ဖွင့်ထားသည်။ ဆိုင်ရှင် 'ခရစ်(စ)ကား ရိတ်အော်ဂျီဩ' က အရသာထူးကဲလှသော ချဉ်ရည်တစ်မျိုးကို

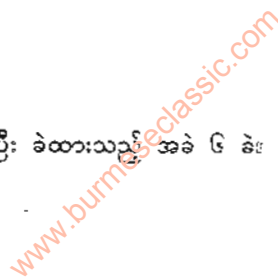
စိမ့် ဖော်ထုတ်ထားသည်။ ထိုချဉ်ရည်ကြောင့်ပင် 'လာပရီဘင်း' စားသောက်ဆိုင်ကလေးသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အကောင်းဆုံး စားသောက်ဆိုင်များစာရင်း ဝင်သွားရသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်မြင်မိပါသည်။

'ကျုပ်က ငယ်သေးတယ်၊ သူကတော့ အိုပြီလေ' ဟု ပြောတတ်သူ 'ဂေါ်ဖရီးဒိုဖရက်ကာရီ' သည် ခရစ်(ခ)၏ မိတ်ဆွေတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူသည်လည်း 'မာတိုင်ရီ' မှာ 'လာရီဗာရာ' စားသောက်ဆိုင်တစ်ခုကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ထားသူဖြစ်သည်။ သူကိုယ်တိုင်သည်လည်း စားဖိုမှူးဖြစ်သည်။ ဖီး(လ်)က ထိုဆိုင်မှာ နေ့လယ်စာစားဖို့ ကျွန်တော့်အား မကြာမကြာ ခေါ်သွားလေ့ရှိသည်။ (ထိုအချိန်တုန်းက စားသောက်ဆိုင်များတွင် နေ့လယ်စာ မကျွေးသေး။) သူ ကျွန်တော့်အား လာရောက်ခေါ်တိုင်း သူ့မိတ်ဆွေ 'အေဂျေကာပရစ်တို' ပါလာလေသည်။ သူသည် ရှေ့နေဖြစ်၏။ သူက နယူးအော်လင်းအကြောင်း ပညာရှင်ကြီးလေသံဖြင့် ပြောပြသည်။ ဆင်းရဲတဲ့လူတွေသာ အမြဲ ဒီကို လာကြတာ၊ ချမ်းသာတဲ့ လူတွေကျတော့ နွေရာသီရောက်ရင် ဒီက ထွက်ပြေးကြတာပဲတဲ့။

အငြိမ်းစားယူပြီး ပြန်အလုပ်လုပ်သော စားဖိုမှူးကြီး 'ဂေါ်ဖရီးဒို' သည် ကကကလေးသားချက်ရာ၌ အတော်ပင် ကောင်း၏။ သို့သော် သူ့နာမည် မပျောက်မပျက် တည်ရှိသွားစေသည့် ဟင်းကတော့ ပုစွန်ဟင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ သူ အငြိမ်းစားယူသွားသည့်တိုင် သူ့ပုစွန်ဟင်းသည် စားသောက်ဖွယ်ရာ စာရင်းများတွင် ပါဝင်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ပုစွန်ဟင်းချက်ရန် ပြင်ဆင်နေသော သူ့အား တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော် ဂရုတစိုက် သတိထားကြည့်နေမိသည်။ သူ့ပုစွန်ဟင်းချက်နည်းမှာ နာမည်ကျော် ချက်နည်းပြတ်နည်း စာအုပ်များထဲတွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်၏။ သို့သော် ယခု ကျွန်တော် ဖော်ပြမှာကတော့ ကျွန်တော့်ကိုယ်တော့ ချက်မြင် သူ့ချက်ပုံချက်နည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အချက်အပြုတ် ဝါသနာမပါသူ များသည် သူ့ပုစွန်ချက်နည်းကို တကူးတက ဖော်ပြပေးသော ကျွန်တော့်အား များစွာ ကျေးဇူးတင်သင့်လှသည် ထင်ပါ၏။

လာရီဗာယာ ပုစွန်ဟင်း

ပုစွန်အကောင်ကြီး ၂ ပေါင်၊
လေးညှင်းနှင့် ကြက်သွန်ဖြူရောထောင်းပြီး ခဲထားသည့် အခဲ ၆ ခဲ၊
သံလွင်ဆီ ၂ ဇွန်း၊

ပျဉ်းတော်သိမ်၊ ကရဝေး၊ ပင်စိမ်း ရောထောင်းပြီး ဖျော်ထားသည့်
 ဖျော်ရည် ၃ ခွက်၊
 ပုန်းရည် ၁ ခွက်၊
 ဆား၊
 ထောပတ် ၃ ခွက်၊
 ရှာလကာရည်အနီ ၃ ခွက်၊
 ပုဒီနာ ၈ ရွက်၊
 ရှောက်ရည် ၃ ခွက်၊
 အိုရီဂါနို အနည်းငယ်။

ဟင်းအိုးကို ကြိုတင်၍ ၄၀၀ ဒီဂရီ အပူပေးထားပါ။ ပုစွန်အဖြိုးပိုင်းကို ချန်လှပ်ပြီး အခွံခွာပါ။ ပုစွန်ကို ရေခဲထစ်မိပြီး လက်ကိုင်ပါ ဒယ်အိုးတွင် သံလွင်ဆီ နည်းနည်းဖြင့် အုပ်ကြော် ကြော်ပါ။ ဆားထည့်၊ ပုန်းရည်ထည့်ပြီး တခြားအိုး တွင်ထည့်။ ၇ မိနစ် တည်ထားပါ။ ၇ မိနစ် စေ့သည်အခါ ဒယ်အိုးကို ပြန်ထုတ်၍ ရှောက်ရည်၊ မျှင်မျှင်ကလေးလှီးထားသော ပုဒီနာ၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ရှာလကာရည်၊ ပျဉ်းတော်သိမ်၊ ကရဝေး၊ ပင်စိမ်းရည်ထည့်ပြီး သံလွင်ဆီ အနည်းငယ်ထပ်ထည့်ပါ။ ရေနည်းနည်း၊ ထောပတ်၊ အိုရီဂါနိုထည့်ပါ။ အဖုံး ဖုံးထားပြီး ၂ မိနစ်မျှချက်ပါ။ ပြီးလျှင် ဟင်းခတ်အမွှေးရည်ဆမ်းလိုက်ပါ။ ကျွေးဖို့ အဆင်သင့် ဖြစ်သွားပါပြီ။

‘ဂျေဖရီဂီ’၏ မီးဖိုပေါ်မှာရှိသော ထိုဟင်းကို ပထမဆုံး မြည်းကြည့်ပြီး နောက် ဘယ်နေရာရောက်ရောက် ပုစွန်ဟင်းကိုသာ မှာစားဖို့ ကျွန်တော်ဆုံးဖြတ် မိလိုက်ပါတော့သည်။

အင်း၊ ဇန်နဝါရီလထဲမှာ ကျွန်တော် စားခဲ့ရသည့် အရသာထူးကဲလှသော ညစာများကား မနည်းလှတော့ချေ။

ကျွန်တော်သည် ‘မြစ်ကမ်းပါး’ အပိုင်းမှာ တည်ရှိသော ‘ဘရစ်ဆင်’၏ စားသောက်ဆိုင်မှ ဘဲသားနှပ်ကိုလည်း မမေ့နိုင်ပါ။ ‘ဘရစ်ဆင်’သည် လူမီ ယားနား တက္ကသိုလ်တွင် ပန်းချီပညာကို သင်ယူခဲ့သည်။ ထို့နောက် ‘ကွန်မင်ဒါ ပဲလေ(စ)’ စားသောက်ဆိုင်၏ စားဖိုမှူး ‘ပေါ(လ)’ ပရဟုမ်း လက်အောက်တွင် အလုပ်သင် ဝင်ခဲ့၏။ ထို့နောက် ‘ချာတာ’လမ်းရှိ ‘ပေါ(လ)ပရဟုမ်း’၏ အလုပ် နာမည်ကြီးသော ‘ကေပေါ(လ)’ စားသောက်ဆိုင်တွင် ဝင်၍ အလုပ်

လုပ်၏။ ခုတော့ ‘ဘရစ်ဆင်’သည် ညစဉ် စားသောက်သူများ ပြည့်နက်နေသည် သူပိုင် စားသောက်ဆိုင်ကြီးထဲမှာ ပန်းချီကားများကို ဆွဲနေလေသည်။

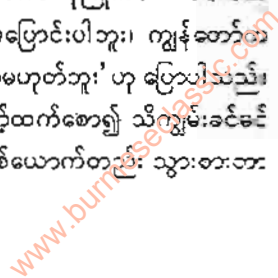
‘ကွန်မင်ဒါ’ စားသောက်ဆိုင်တွင် ‘အင်မာရီလာဂါးဆီး’ သည်လည်း ဝဲယားဟောက်(စ)ပြည့်နယ်တွင် ၁၉၉၀ ခုနှစ်၊ နွေဦးကာလ၌ ကိုယ်ပိုင်စားသောက် ဆိုင်တစ်ဆိုင်ကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့၏။ ၁၉၉၀ ခုနှစ် အကုန်တွင် ‘အက်(ဝ) ကွားယား’ မဂ္ဂဇင်းက ‘အင်မာရီ’ ၏ စားသောက်ဆိုင်ကို အမေရိက၌ အကောင်းဆုံး စားသောက်ဆိုင်အသစ်အဖြစ် ကြော်ငြာပေးခဲ့လေသည်။ သူ့စား သောက်ဆိုင်၏ ချက်ပြုတ်ခန်းကို ကျွန်တော် ထိုင်နေသော စားပွဲမှနေ၍ လှမ်းမြင်နေရသဖြင့် ချက်ပြုတ်ခန်းထဲမှာ ‘အင်မာရီ’ ပန်းချီဆွဲနေသည်ကို ကျွန်တော် မြင်တွေ့နေရ ပါသည်။

‘ဗာဆေးလီး(စ)’ စားသောက်ဆိုင်မှ ‘ဂန်းတားမရီအတ်’ ကမူ ခရုဟင်းကို ပထမ ချပေးသည်။ ထို့နောက် အချဉ်ရည် သုံးမျိုးနှင့် ငါးဟင်းလာချသည်။ ကျွန်တော်က အလွန် တန်ဖိုးကြီးသော ‘ကာဘာနက်’ တစ်ပုလင်းကို မှာသည်။ ခါတိုင်းလိုပင် ‘ဖီး(လ်)’ က ဒကာခံ၏။

ပြင်သစ်လူငယ်တစ်ဦးဖြစ်သူ ‘ဂါးရပ် ခရိုဇီယာ’ ကလည်း သူ၏ ‘ခရိုဇီယာ’ စားသောက်ဆိုင်တွင် ကျွန်တော်တို့ တစ်ခါမှ မစားဘူးသေးသော အကောင်းဆုံး တောကြက်သားဟင်းဖြင့် ဧည့်ခံပါသေးသည်။

ကျွန်တော်သည် ‘ဒေါဖိန်း’ လမ်းမကြီးပေါ်ရှိ ‘ဆူဆန် စပိုင်ဇာ’၏ ဘာယိုနား စားသောက်ဆိုင်တွင် စားခဲ့ရသော ကြက်သွန်နိုင်းချင်းနှင့် ပုစွန်ဟင်း ဟင်းနုနွယ်ဟင်းတစ်ခွက်ကိုလည်း မမေ့နိုင်ပါ။

၎င်းအပြင် ‘ကွန်တီ’ လမ်းမှ လူကြိုက်များလှသော ‘အိုဒီအန်ဩလင်းတုမ် ကရီ’ ဆိုင်တွင်လည်း အကြိမ်တော်တော်များများ စားခဲ့ဖူး၏။ ထိုဆိုင်ကို နယူး အော်လင်းသား ရုပ်မြင်စာတံပုံဆရာ ‘မစ်ကီလာလာ’က ပိုင်ပါသည်။ သူသည် လည်း စားသောက်ဆိုင်များတွင် ကျင်လည်ခဲ့ရာမှ ယခုကဲ့သို့ ဆိုင်တစ်ဆိုင်ထို ထုထောင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ သူ့ဆိုင်တွင် အရသာရှိသော ဟင်း လေးမျိုးသာ မှာယူ၍ရသည်။ သူ့ဆိုင်မှ ဟင်းများကို တောပိုင်းက ပိုကြိုက်၏။ မစ်ကီလာ ကျွန်တော့်အား ‘ဟင်းချက်ပုံချက်နည်း ဘာမှ မပြောင်းပါဘူး၊ ကျွန်တော်တို့ သူ့ခင်မီးလုံး နေရာပြောင်းတာတောင် ကြိုက်တာမဟုတ်ဘူး’ ဟု ပြောပါသည်။ တကယ်တော့ ဖီး(လ်)က ‘မစ်ကီ’ နှင့် ကျွန်တော့်ထက်စော၍ သိကျွမ်းခင်ခင် ခဲ့သည်။ သို့သော် သူ့ဆိုင်ကိုတော့ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း သွားစားဘာ

များ၏။ ဖီး(လ်)က ကျွန်တော့်အား ပြောထားသည့် အချက်တစ်ချက်ရှိပါသည်။ ၎င်းမှာ 'ဒီလူ စားပွဲခင်းတွေ မသုံးသရွေ့ ကျွန်တော် သူ့ဆိုင်ကို မသွားဘူး' တဲ့။

နယူးအော်လင်းမှာ အလွန်ညှပ်ဖျင်းသည့် အစားအစာများလည်း ရှိပါသည်။ ယင်းညှပ်ဖျင်းသည့် အစားအစာများကြောင့် နယူးအော်လင်းသားများ စိတ်ပျက်ကြ၏။ ရှက်စရာကောင်းသည်ဟု မှတ်ယူထားကြ၏။ လမ်းဘေးဆိုင်ကလေးများကို အထင်မကြီးတတ်ကြ။ သို့သော် လမ်းဘေးဆိုင်ကလေးများတွင် ရနိုင်သော အစားအစာကောင်းများကို ကျွန်တော်ကတော့ သိနေ၏။ လူ့ဆီယားနား နိုင်ငံရေး မတည်မငြိမ်ဖြစ်နေစဉ် ၁၉၅၀ နှစ်များ နှောင်းပိုင်းကာလကတည်းက လူငယ်သတင်းထောက်အဖြစ် ကျွန်တော်သည် နယူးအော်လင်းသို့ မကြာခဏ ရောက်ခဲ့ရ၏။ စားဖို့မျှပညာတတ်ချင်သူ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း ဖီး(လ်)ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်သည် နယူးအော်လင်း အစားအစာများကို နှစ်သက်ခဲ့စေ ပြုလာသည် ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ နယူးအော်လင်းရောက်တိုင်း ကျွန်တော့်အား အဝအတင်းကျွေးမွေးကြသည်။ ကျွေးသမျှ ခံတွင်းတွေ သည်ချည်းဖြစ်၏။ နယူးအော်လင်းသို့ ပြန်သွားရသည့်အခါတိုင်း ကျွန်တော် အာရုံသည် အစားအသောက်များပေါ်၌သာ ဝင်စားနေတော့၏။ ကျွန်တော့် မိခင်ကြီး ပြောသည့်အတိုင်း ပြောရမည်ဆိုလျှင် အစားအစာကို ရှာဖွေနေသော ကျွန်တော့်မျက်လုံးအစုံသည် ကျွန်တော့်ဝမ်းဗိုက်ကြီးထက်ပင် ပို၍ ကြီးမားနေသည် ဟူသတတ်။ နယူးအော်လင်း အစားအစာများကို ကျွန်တော် စတင် စွဲလမ်းခဲ့သည်မှာ ကျွန်တော် နယူးအော်လင်းသို့ ရောက်ရှိတည်းခိုချိန် ဇန်နဝါရီလက စမည်ဟုတော့ အခိုင်အမာ မပြောနိုင်ပါ။ ယခု ဇန်နဝါရီလမတိုင်ခင် လွန်ခဲ့သော ဇန်နဝါရီက ဖြစ်ချင်ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ သို့မဟုတ် ယင်းလွန်ခဲ့သော ဇန်နဝါရီ မတိုင်ခင် ဇန်နဝါရီလည်း ဖြစ်ချင် ဖြစ်နိုင်ပါ၏။

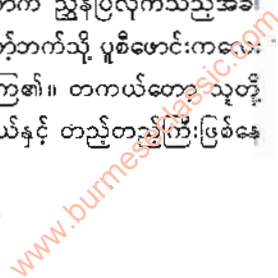
ယခုတစ်ခေါက် ရောက်လာရသည့် ဇန်နဝါရီတွင်မူ ကျွန်တော်တွင် ဘာအလုပ်မှ မရှိသလို၊ ဘာတာဝန်မှလည်းမရှိ။ ဘာတာဝန်မှလည်း မရှိသလို အပြောင်းအလဲအဖြစ် ဘာတစ်ခုမှလုပ်စရာမရှိ။ ဂျိုး ပြောသလိုပင် ကျွန်တော်သည် ပျူရီတန်များ၏ အလုပ်ဆိုင်ရာထုံး၊ နိတိများ၏ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုလို ဖြစ်နေပါ၏။ အလုပ်မလုပ်ဘဲ ခုလို အအားနေနေရတာ မှားယွင်းနေသလို ခံစားနေရပါ၏။ သို့သော် နည်းနည်းကြာလာတော့ သည်ခံစားမှု ပျက်ပြယ်သွားပါတော့သည်။

နံနက်ပိုင်းများတွင် ကျွန်တော် စောစောစီးစီး အပြင်ရောက်နေတတ်သည်။ ထိုအချိန်မျိုး၌ အဆောက်အဦ၊ အပေါ်ထပ်များမှာ နေထိုင်ကြသူများက တံခါးတွေဖွင့်ပြီး ရာသီဥတု အခြေအနေကို ခန့်မှန်းကြ၏။ ကျွန်တော်ကတော့

ပျော်နေ၏။ မြစ်ဘက်သို့ ဦးတည်နေသော 'တောလော့(စ)' လမ်းမကြီးအတိုင်း အောက်ဘက်သို့ လျှောက်သွား၏။ 'ဘာဘွန်' လမ်းထောင့်ရှိ သတင်းစာပုံးများ အနားမှာ ခဏရပ်၏။ ပြီးလျှင် ဂျပ်ဆင် ပန်းခြံကိုဖြတ်၊ 'ကဖေးဒူဗွန်ဒီ' မှာ ကော်ဖီသောက်။

အနံ့အရသာကောင်းလွန်းလှသည့် ကော်ဖီကို အိမ်သို့ ယူလာလျှင်လည်း ရပါသည်။ သို့သော် ဆိုင်မှာ ပူပူနွေးနွေးလာချပေးသည့် ကော်ဖီကို သောက်ရတာ လောက် အရသာမရှိ။ ထိုဆိုင်မှာ တစ်နေ့လုံး တစ်ညလုံး ကော်ဖီမှာသောက်နိုင်သည်။ သို့သော် ကျဆင်းနေသည့် နှင်းဒဏ်ကို ကာကွယ်ရန် အပေါ်အင်္ကျီ ကြယ်သီးတွေ တပ်ထားပြီး နံနက် နေထွက်ချိန်မှာ သောက်ရသည်က အရသာ အရှိဆုံး ဖြစ်သည်။ တစ်ရေးတစ်မောအိပ်ပြီးမှ သောက်လျှင်လည်း အရသာရှိမည်ပင်ဖြစ်၏။

ကော်ဖီဆိုင်သို့ လမ်းလျှောက်သွားရသည်မှာ အများအားဖြင့်တော့ ထူးထူးခြားခြား မရှိလှပါ။ သို့သော် အမြဲတမ်း ထူးထူးခြားခြား မရှိသည်လည်း မဟုတ်ပါ။ တစ်မနက် လျှောက်နေကျလမ်းအတိုင်း ကျွန်တော် လျှောက်သွားနေခိုက် လေထဲတွင် ပူစီဖောင်းကလေးများ လွင့်မျောနေသည်ကို သတိပြုမိလိုက်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ပူစီဖောင်းကလေးများ လွင့်မျောနေသည့် လမ်းအတိုင်း လိုက်သွားမိ၏။ လမ်းချိုးနှစ်ချိုး လွန်လာခဲ့၏။ ယင်းသို့ လွန်လာမှပင် ပူစီဖောင်းကလေးများ၏ လက်သည်ကို မိပါလေတော့၏။ ကောလိပ်ကျောင်းသူကလေး သုံးယောက်၊ ရမ်ပုလင်းတွေကိုင်လို။ သုံးယောက် ငလုံး ယိုင်တိုင်တိုင်ဖြစ်နေကြ၏။ သူတို့ သုံးယောက် လက်ထဲမှာ ပူစီဖောင်း လွတ်သည့် ကြိမ်တုတ်ကလေးတွေနှင့် (ကဖေးဒူဗွန်ဒီ သည် နှစ်ဆယ့်လေးနာရီ ဖွင့်သည့် တစ်ခုတည်းသော ဆိုင်မဟုတ်။ ဘားဆိုင်များလည်း နှစ်ဆယ့်လေးနာရီ ဖွင့်ကြ၏။) တကယ်တော့ ထိုကောလိပ်ကျောင်းသူကလေး သုံးယောက် မူးမူးနှင့် လမ်းရှာမတွေ့ ဖြစ်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့နားမှ ကျွန်တော် ဖြတ်လျှောက်သွားသည့်အခါ သူတို့ကလေးတွေက ကျွန်တော့်ကို တားကြပြီး 'ဘိုဘွန်အော်လင်း ဟိုတယ်' သို့ ပို့ပေးနိုင်မည့် အငှားကား တစ်စီးစီးကို ဘယ်နေရာမှာ ရနိုင်မလဲဟု မေး၏။ သူတို့ရပ်နေသော နေရာကိုပင် ကျွန်တော်က ညွှန်ပြလိုက်သည်အခါ သူတို့ကလေးတွေက တစ်ခဲခဲရယ်ကြပြီး ကျွန်တော့်ဘက်သို့ ပူစီဖောင်းကလေး မူးသွတ်ရန် ကြိမ်တုတ်ကလေးတွေကို ဝှေ့ရမ်းကြ၏။ တကယ်တော့ သူတို့ ထလေးတွေ ရပ်နေကြသောနေရာသည်ပင် ဟိုတယ်နှင့် တညီတညွှင်ကြီးဖြစ်နေသေးသည်။

ဖြစ်ရပ်နောက်တစ်မျိုးနှင့်လည်း တိုးရပါသေးသည်။ 'ဒေါ်ဖင်း'လမ်းနှင့် 'စိန်လူးဝစ္စ' လမ်းမှာ ဖြစ်သည်။ ပုလင်းတစ်လုံးကွဲသံကို ကြားလိုက်ရ၏။ အရက်ဆိုင်တွင်းမှ ညစ်ညစ်ပတ်ပတ်လူငယ်များ ပြေးထွက်လာကြ၏။ အမှတ်အသားမပါသည့် ကားထဲမှ ရိုးရိုးဝတ်စားဆင်ယင်ထားသူ လူနှစ်ယောက်က ပြေးထွက်လာသော လူငယ်များကို စူးစူးဝါးဝါး အော်၍ တား၏။ လူအုပ်ထဲမှ တစ်ယောက်က 'အဲဒီ အင်္ကျီမပါတဲ့လူပဲဟေ့' ဟု အော်နေ၏။ လူရွှင်တော် အင်္ကျီဝတ်ထားသူ တစ်ယောက်ကမူ 'ဒီလူ အလှူခံလိုက်ရတယ်' ဟု ပြော၏။ ကားထဲမှ တစ်ယောက်က ဆင်းခဲ့ပြီး 'စိန်လူးဝစ္စ' လမ်းမကြီးအောက်ဘက်သို့ ပြေးသွား၏။ ကျွန်တော် 'ဘိုဘွန်' လမ်းမကြီးအဆုံးသို့ ရောက်ခဲ့ချိန်မှာတော့ အင်္ကျီမပါသောသူသည် လမ်းထောင့်တစ်ခုမှာ လဲကျနေလေပြီ။ သူ့ခေါင်းမှ သွေးများ ယိုစီးကျနေ၏။ သူ့ကို လက်ထိပ်ခတ်ထား၏။ လူရွှင်တော်အင်္ကျီနှင့် လူက 'ဘိုဘွန်' လမ်းမကြီးအတိုင်း အမြန်ပြေးလာ၏။ ကျွန်တော်ကို ကျော်သွား၏။ ထိုအချိန်မှာပင် ရဲကားများ ရောက်လာ၏။ လူနာတင်ကားလည်း ရောက်လာ၏။ အထက်ပါ ဖြစ်ရပ်များ ဖြစ်လိုက်သည်မှာ မြန်ဆန်လှ၏။ သို့သော် ဘာကြောင့် ဘယ်လိုဖြစ်ခဲ့သည်ကို မစဉ်းစားဘဲ ကျွန်တော် ဆက်လျှောက်လာခဲ့၏။ ဪ ကျွန်တော့် သတင်းထောက်မီကလေး ငုပ်လျှိုး ကွယ်ပျောက် သေဆုံးသွားခဲ့ပြီကိုး။ မျက်မြင်ဖြစ်ရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်သည် မေးခွန်းကလေး တစ်ခုပင် မမေးမိလိုက်။ ကျွန်တော်သည် အငြိမ်းစားယူထားသော သတင်းထောက် တစ်ဦးပင် မဟုတ်ပါလား။

ပြင်သစ်ရပ်ကွက်တွင် နံနက်စာ စားပြီးချိန်၌ မြင်ဖူးနေကျ ပြပွဲကလေး တစ်ခုကို မြင်လိုက်ရပြန်၏။ ဘဲအရှင်ကိုပွေ့၍ လျှောက်လေ့ရှိသူ ဘဲအမျိုးသမီးကြီး 'ရှုသိုင်း' ပင် ဖြစ်၏။ ထိုနံနက်တွင် ကချေသည် 'ဝီလီ' လမ်းရှင်းသမား 'ကျော့'၊ မီးခိုးခေါင်းတိုင်ရှင်းသမား၊ အဝတ်လှမ်းထောက်ရောင်းသူ၊ လမ်းလျှောက်ချေးသည် အမျိုးမျိုး၊ ဖိနပ်တိုက်သူ၊ ပန်းချီဆွဲသူ၊ ပုံတူရေးသူ၊ ဂီတသမား အစုံတွေ့ရသည်။ ထိုလူတွေအားလုံး ယင်းလမ်းမကြီးပေါ်မှာ လှုပ်ရှား အသက်မွေးကြသည်။

ဘင်ဂျီသမား 'မစ်ကီ' ကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ သူက မြစ်ပေါ်ရှိ 'မွန်းဝေါ့' မှာ သီချင်းဆို၏။ အရက်သမား မျက်လုံးမျိုးရှိသော ထိုသူသည် တကယ်တော့ လူကောင်းတစ်ယောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သူထိုနေရာ၌ သီချင်းဆိုလာခဲ့သည်မှာ တစ်နာရီလောက်ကြာနေပြီ ဖြစ်သော်လည်း သူ့ခြေရင်းမှာ

ချထားသည့် ဦးထုပ်ထဲ၌ သုံးဒေါ်လာသာ ရှိသေး၏။ သူက 'အရက်သောက်ဖို့ မဟုတ်ရပါဘူးဗျာ၊ တစ်နေ့စာ လုံလုံလောက်လောက်ကလေးရအောင် ကြိုးစားနေတာပါ။ ကျွန်တော် အရက်တော့သောက်ပါတယ်၊ ဟောဟို အောက်ဘက်မှာ ရှိတဲ့ ကျွန်တော့် ရည်းစားဆိုင်မှာ နေ့လယ်စာသွားစားဖို့ ငွေရှာနေတာပါ' ဟု ပြောပြနေသည်။ 'မစ်ကီ'က သူသည် ကလပ်များတွင် သီဆိုနိုင်ကြောင်း၊ သို့သော် လမ်းဘေးမှာ ဆိုရတာကို ပို၍ နှစ်သက်ကြောင်း ထပ်လောင်းပြောပြနေပါသည်။ သူကပင် ဆက်၍ ပြောနေသည်မှာ 'ဟောဒီလမ်းပေါ်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဓာတ်မိသားစုတည်းအတိုင်းပါပဲ၊ အိမ်တွေထဲမှာ အတူနေထိုင်ကြတဲ့ မိသားစုအချို့ထက် ကျွန်တော်တို့က ပိုပြီး ရင်းနှီးချစ်ခင်ကြတယ်' ဟူ၏။

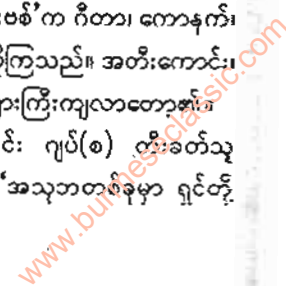
ပြင်သစ်ဈေးတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ လေမှုတ်ကိရိယာကို မှတ်လာခဲ့သူ 'ဟက်ဘာလိုလိုမြူ' နှင့်လည်း တွေ့ခဲ့ရသည်။ သူက သီချင်းဆိုသည့်အခါ ခံစားမှုအပြည့်ဖြင့် အမြဲဆိုသည်။ ဘဲလေး သီချင်းတွေ 'ရင်သပ်ဖွယ်အလှ ကျက်သရေ' လို သီချင်းတွေဆိုသည်။ သူ့အဘိုးက 'ဟက်' ဆိုသူ ဖြစ်သည်။ 'မာဟာလီယာ ဂျပ်ဆင်' ဘုရားကျောင်းမှာ တရားဟောဆရာ ဖြစ်၏။ 'ဟက်' က ကျွန်တော့်ကို မှတ်မိနေ၏။ ကျွန်တော် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် ဟုတ်မဟုတ် သူက သီချင်းဆိုသည်။ သူမအောင်နိုင်ဘဲ ကျွန်တော့်အား မေးသည့်အခါ ကျွန်တော်က

'အနည်းနဲ့အများပေါ့ဗျာ' ဟု ဖြေလိုက်၏။ ထိုအခါ သူက 'ဟာ အများဆိုရင် ပိုကောင်းတာပေါ့' တဲ့။

လမ်းဘေးသမားအများစုသည် အများအားဖြင့် အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင် တော်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဥပမာ 'ဂျိုးဇက်အာဘီ' ဆိုလျှင် ကိုးနှစ်အရွယ်သာ ရှိသေး၏။ သို့သော် ကောင်းကောင်းကတတ်နေပြီ ဖြစ်သည်။ သူက 'ရွှင်ယယ်' လမ်းမကြီးပေါ်မှာ ဖိနပ်တွင် ပုလင်းအဖုံးကလေးတွေ ဆို၍ က၏။

တချို့ကလည်း ဆင်းရဲကြသည်။ ဥပမာ 'ဒေးဗစ်လီယိုနတ်' လို 'ရိုစလင်းလိုင်းယင်းဂတ်' လို လူများပေါ့။ 'ရိုစလင်း'က ဂီတား၊ မယ်ဒလင်နှင့် အာဖရိက တူရိယာပစ္စည်းများကို တီးခတ်သည်။ 'ဒေးဗစ်'က ဂီတား၊ ကော့နက်၊ ဘာဘာ မှတ်သည်။ သူတို့နှစ်ဦးစလုံး သီချင်းလည်း ဆိုကြသည်။ အတီးကောင်း၊ အဆိုကောင်းများမို့ လူစုလာသည်နှင့် ငွေတွေ အများကြီးကျလာတော့၏။

အသုဘအခမ်းအနားများတွင် နယူးအော်လင်း ဂျပ်(စ) တီးခတ်သူ 'ရိုစလင်း' က ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည်တစ်စုအား 'အသုဘတစ်ခုမှာ ရှင်တို့

ငိုကြွဖို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကိုတော့ ရှင်တို့ သိကြတယ်မဟုတ်လား၊ သေတယ်ဆိုတာ မျက်ရည်အိုင်ထွန်းနေတဲ့ နေရာကနေပြီး ဝိညာဉ်ဟာ လွတ်မြောက်သွားတာမို့ ရှင်တို့က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြရမှာ၊ နောက်ဆုံးရှင် လွတ်မြောက်သွားတဲ့ ဝိညာဉ်ဟာ ရှင်တို့ကိုယ်တိုင်ရဲ့ ဝိညာဉ်မဟုတ်သေးတာကိုပဲ ဝမ်းသာကြရမှာ ရှင်' ဟု ပြောပြနေ၏။

ယင်းသို့ ပြောပြအပြီးမှာ သူတို့နှစ်ဦးသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို လှလှပပ ယိမ်းကြ၊ နွဲ့ကြပြီး 'သူတော်စင်များအတွင်းသို့ ဝင်ကြလေပြီ' သီချင်းဆိုကြ သည်။ ဆိုရင်း ကကြသည်။ ပရိသတ်က သီချင်းနားထောင်ဖို့ မငြီးငွေ့သလို၊ သူတို့နှစ်ယောက်ကလည်း ဆိုဖို့ မပျင်းကြ။ နယူးအော်လင်း၌ ရာသီဥတု ပူပြင်း လာသည်အခါ သူတို့နှစ်ဦးသည် ပဲရစ် သို့မဟုတ် ပီရူးဂျီးယား လမ်းမကြီးများ ပေါ်မှာ သွားရောက်သီဆိုဖျော်ဖြေကြကြောင်း ပြောပြ၏။

ပြင်သစ်ရပ်ကွက် လမ်းမကြီးများပေါ်က မြင်ကွင်းများသည် ဂီတကလပ် များ၏ အတွင်းမြင်ကွင်းများထက် ပို၍ အသက်ဝင်နေပေသည်။ သို့သော် စိတ်မကောင်းစရာတစ်ခုတော့ ရှိနေပါသည်။ 'ဘတ်ဒီဘီဒင်' မြို့တွင် 'ကင်း အော်လီဗာ' နှင့် 'လူးဝစ္စ အမ်းစထရောင်း' တို့လောက်သာ ကျန်တော့သည့် အဖြစ် ပင်။ ရိုးရာ ဂျပင်(စ) ဂီတ နားထောင်ဖို့ တခြား အားကိုးစရာလူမရှိတော့ပါ။

'ဘနူးဂစ်ဆန်' ကတော့ ကျွန်တော်အား ပြောဖူးပါသည်။
'ဂျပင်(စ) ဘီးဒိုင်းရှိတဲ့ ကလပ်တွေကို ဆူဆူညံညံကြိုက်တဲ့ လူတွေက ပိုင်တာများတယ်'

ထိုကိစ္စ သူမ ကောင်းကောင်းသိတာ မဆန်းပါ။ သူမသည် ကလပ်များတွင် လှည့်၍ သီချင်းဆိုခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

'ဘနူး'သည် ထက်၏။ လှပချောမော၏။ အရွယ်ရောက်နေသည့် အမျိုးသမီး ဖြစ်၏။ သူမသည် အတွေးသမား ဖြစ်၏။ လမ်းလျှောက်၏။ ဂီတ အကြောင်း၊ အကအကြောင်း ပြောနိုင်သူဖြစ်၏။ 'နယူးအော်လင်း ဟော့(တ) ဂျပင်(စ) တေးဂီတအဖွဲ့' နှင့် သီချင်းသွင်းနေသူ ဖြစ်၏။ 'တောလော့(စ)' လမ်းမ ကြီးမှာရှိသော 'ဘစ္စထရီ' စားသောက်ဆိုင်မှာ ကျွန်တော်နှင့်အတူ နေ့လယ်စာ စားရင်း လာမည့် နွေဦးကာလအတွက် ပြင်ဆင်ထားသော သီချင်းများအကြောင်း ပြောပြသည်။ နွေဦးကာလတွင် စပတ်ကိန်း၊ ကင်ဆတ်(စ)၊ နယူးဂျော့(ခ)၊ ချက်ကာနူးဂါး၊ လစ်တလီးဂျော့၊ ဗီယင်နာ၊ ဩစတြီးယား စသည်နေရာများမှာ သွားရောက် သီဆိုမည်ဖြစ်သည်။ သူမက ဆက်၍ နယူးအော်လင်းမှာသာ သူမ

အတွက် နေရာမရှိကြောင်း၊ ကျန်ဒေသများမှာ သူမအတွက် နေရာတွေ အများ ကြီး ရှိနေကြောင်း ပြောပြသည်။

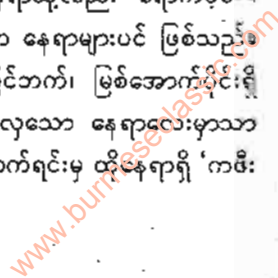
သို့သော် သူမသည် နယူးအော်လင်းမှ ထွက်ခွာသွားမည် မဟုတ်ပါ။

'ဒေတန်ဟာ ကျွန်မ ဇာတိပဲ၊ ဖလောရီဒါနဲ့ နယူးဂျော့(ခ)မှာ ကျွန်မ နေခဲ့ဖူးတယ်၊ နယူးအော်လင်းကို ပြောင်းလာတော့ ကျွန်မ နယူးအော်လင်း အကြောင်း ဘာမှ မသိသေးဘူး၊ ဒါကြောင့်လည်း ဆူပါမတ်ကက်တစ်ခုက အထွက်မှာ နောက်က အမျိုးသမီးကြီးတစ်ယောက်က 'ကားပါသလား' လို့မေးတော့ နယူးဂျော့(ခ)က လူတွေ တွေးသလို တွေးမိလိုက်တာပေါ့၊ ဒါပေမယ့် အမျိုးသမီး ကြီးက 'တလွဲမထင်နဲ့နော်၊ ဒီပစ္စည်းတွေနဲ့ဆိုရင် အိမ်အထိ ရှင်လမ်းလျှောက် ပြန်နိုင်မယ် မထင်လို့ပါ' လို့ ဆက်ပြောပြလိုက်တော့မှ 'ပြောပြ ငါ့နယ်၊ ငါ့ အတွက် ပြောလို့မှ ပြောမှန်းမသိပါလား၊ ငါ့အတွက် သူစိတ်ပူနေရာတာကိုး' လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အပြစ်တင်မိလိုက်တယ်။ တကယ်တော့ ကျွန်မဟာ နယူးအော်လင်း သားများရဲ့ ခင်မင်ဖော်ရွေတတ်မှုနဲ့ အကျွမ်းတဝင်မှ မဖြစ်သေးဘဲနော်၊ ခုတော့ ကျွန်မ အားလုံးနဲ့ အဆင်ပြေနေပါပြီရှင်၊ တခြားနေရာမှာ သွားနေဖို့ စဉ်းစား မရတော့ဘူး၊ အခုဆိုရင် ဟိုတယ်အသစ်တစ်ခုမှာ ကိုယ်ပိုင် ဂျပင်(စ)တီးဝိုင်း ထောင်ဖို့ ဆန္ဒရှိနေပါတယ်။

'ဒီအလုပ်က လူတွေကို ထိခိုက်နစ်နာစေတဲ့ အလုပ်မျိုး မဟုတ်ပါဘူး၊ သီချင်းဆိုမယ်၊ ကမယ်၊ ဘာများ ထိခိုက်စရာရှိသလဲရှင်'

သူမ အပြောကောင်းလှသဖြင့် ကျွန်တော် သူမအား ခင်မင်သွားတော့၏။ တကယ်တော့ တစ်မိမိမှ ပြန်စဉ်းစားကြည့်လိုက်ကာမှ 'ဘနူး'သည် ကျွန်တော် နီးဘဲသမားများအား ခင်မင်စေမည့် စကားမျိုးကိုသာ ပြောသွားကြောင်း သဘော ခါတ်မိပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကတော့ အများနဲ့ညီအောင် လက်ခုပ်တောင် မတီးတတ်ပါ။

ကျွန်တော်သည် 'ပရီဆာဗေးရှင်းခန်းမ'၊ 'ဖေးမ(စ)ဒိုး'၊ 'ဟီ(လ)တန်' ဗုဒ္ဓကလပ်များသို့ လှည့်လည် သွားလာခဲ့ပါသည်။ ၎င်းအပြင် 'ကုတ်အော့(ဖ) သည် တူးစွတာ' ဂီတဖျော်ဖြေပွဲကျင်းပရာ နေရာသို့လည်း ရောက်ခဲ့၏။ တက္ကလှည့်ခရီးသည်များ နှစ်သက်ပျော်ရွှင်ကြသော နေရာများပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် အကောင်းဆုံး ဂီတကမူ ရပ်ကွက်အပြင်ဘက်၊ မြစ်အောက်ပိုင်းရှိ တက္ကလှည့်ခရီးသည်များ အရောက်အပေါက်နည်းလှသော နေရာလေးမှာသာ ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ည ကျွန်တော် လမ်းကြာကြာလျှောက်ရင်းမှ ထိုနေရာရှိ 'ကမီး

ဘရာဇမ်၊ 'ကဖိးအိစတန်ဘူ' နှင့် 'အနုပ်ဟာဘာ' သို့ ရောက်သွားရာမှ အကောင်းဆုံးဂီတ အရသာကို ခံစားလိုက်ရခြင်းဖြစ်သည်။

တစ်ညတွင် အပျော်တမ်း ဂီတသမားကလေးများ၏ ပွဲတစ်ခုရှိကြောင်း ကျွန်တော် ကြားသိလိုက်ရသည်။ သို့သော် ထိုနေရာသို့ သွားရန် ကျွန်တော့်အဖို့ သိပ်မလွယ်ကူလှ။ ထို့ကြောင့် 'ဒီကေတာ' လမ်းမကြီးပေါ်ရှိ 'ပမ်း(မ)ကုတ်' တွင် ကျင်းပမည့် 'ပါစီဟမ်ဖရီ' ဂီတပွဲသို့ ထွက်လာခဲ့၏။ 'ပါစီဟမ်ဖရီ' က ကြာသပတေး တစ်ညတည်းသာ သီဆိုပျော်ဖြေ၏။ သီဆိုပျော်ဖြေချိန်ကလည်း သိပ်မကြာ။ သူ့အသက်က ကိုးဆယ်ရှိနေပြီ။ ဤနေရာ၌ ကျွန်တော် ပြောချင်သည်မှာ နယူးအော်လင်းတွင် ဂျပ်(စ) ဂီတသည် စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးမနေကြား ရှင်သန်တဲ့ခိုလျက်ရှိနေသေးကြောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအချက်ကပင် နာမည်ကျော် ဆက်ဆိုဖုန်းမှုတ်သူ 'ဘရင်းဖိုမာဆလီ' ၏သား 'အဲလစ်(စ) မာဆလီ' တို့၊ ကျွန်တော်တို့ ခေတ်မတိုင်မီကပင် ထရမ်းပက် မှတ်လာခဲ့သူ 'ဝန်တန်' တို့၊ 'ဒယ်(လ)ဖီယို' (ထရမ်ဘွန်း) တို့၊ 'ဂျပ်ဆင်'(ဒရမ်) တို့အား တကွတပြားစီ ဖြစ်သွားစေခဲ့၏။ 'ဂျပ်ဆင်' သည် အလွန်တော်သော စန္ဒရား ဆရာလည်းဖြစ်သည်။ သူသည် စနေညများတွင် 'အနုပ်ဟာဘာ' မှာ စန္ဒရားတီးသည်။ ကျွန်တော် နယူးအော်လင်း တက္ကသိုလ်ရှိ သူ့ရုံးခန်းထဲတွင် 'မာဆလီ' ကို တွေ့ဆုံခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သူသည် ဂျပ်(စ) ဂီတသင်တန်းဌာန တာဝန်ယူထားရ၏။

သူက ကျွန်တော့်အား အောက်ပါအတိုင်း ပြောပြပါသည်။

'လူစီယားနားကတော့ဗျာ၊ ကိုယ်ပိုင် ဂီတကို နည်းနည်းလေးမှ ဂရုမစိုက်ပါဘူး။ ဂီတသမားအသစ်ကလေးတွေကိုလည်း ဘယ်သူကမှ အားမပေးဘူး။ တစ်နှစ်ကများဆိုရင် အနုပညာရပ်အားလုံးအတွက် အစိုးရ ဘတ်ဂျက်ဟာ သူညီအထိ ရောက်သွားတယ်။ ကျုပ်တို့အတွက် ဘတ်ဂျက်က နေရာတိုင်းမှာ ထက် နည်းနေတယ်။ ထောက်ပံ့အားပေးမှု ရှိမှ မရှိဘဲဗျာ'

ကျွန်တော်က သူ့အား 'ဂျပ်(စ)' ဘယ်လိုသင်ခဲ့ပါသလဲဟု မေးကြည့်၏။ သူ ရယ်လေသည်။ ပြီးမှ

'ဒီလိုလေ၊ ဇာမီယာကျောင်းမှာ ကျုပ် ကလဲနက် စမှုတ်တယ်။ သီလရှင်တွေက သင်ပြမယ်ဆိုရင်တော့ ဂျပ်(စ)တီးရမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကိုတော့ ကျုပ် ရဲရဲကြီးပြောရဲပါတယ်။ ကျုပ်အဖေက 'အက်ဆို စတေရှင်' မန်နေဂျာဗျာ၊ 'ချာလီပတ်ကား' ရဲ့ ဓာတ်ပြားတွေ၊ 'အတ်တာတန်' ရဲ့ ဓာတ်ပြားတွေနဲ့ နားထောင်ပြီး သင်တာပဲ။ တစ်ကြိမ်မှာတော့ 'ဒစ်ဇီဂီလက်(စ)ပိုင်း' ကိုယ်တိုင်ဆိုတာကို နား

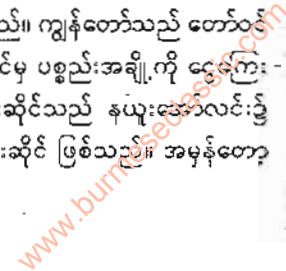
ထောင်ခွင့် ရလိုက်တယ်။ အဲ အဲဒီအချိန်လေးမှာပဲ ကျုပ် ဂီတပညာကို ရလိုက်တာပဲ။ ကျုပ် ဂီတကိုပဲ ချက်ချင်းရွေးချယ်လိုက်တယ်။ ခုနစ်လွှာချွတ် ကချေသည်တွေ၊ လူရွှင်တော်တွေ၊ ခြေသလုံးအိမ်တိုင်တွေနဲ့ ကျုပ်တဲ့ခဲဖူးတာပေါ့။ ကျုပ် သားတွေကတော့ သူတို့အမေဘက်က မျိုးရိုးဗီဇပီကြပုံပဲဗျာ။ သူတို့အမေက အစောပိုင်း ဂီတ ပညာရှင်ကြီးအချို့နဲ့ ဆွေးနီးမျိုးစပ်တော်တယ်လေ။ 'အယ်(လ) ဖိုစီပီကော' နဲ့လည်း အမျိုးတော်သေးတယ်ဗျာ'

မိသားစုအတွင်းမှာပင် ဂီတမျိုးနွယ်များ ရှိနေပြီဖြစ်သဖြင့် 'အဲလစ်မာဆီလီ' အနေဖြင့် ကိုယ်ပိုင်တီးခိုင်းထောင်၍ ဖြစ်နေပြီဖြစ်သည်။ သို့သော် အကျော်ကြားဆုံး ဂျပ်(စ)တီးခိုင်း ဖြစ်မည် မဖြစ်မည်ကိုမူ ကျွန်တော် ကြိုတင် မပြောဝံ့ပါ။

'ခင်ဗျား ပြောသလို' ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်က မိသားစု တီးခိုင်းမျိုး မကြိုက်ဘူး။ ခင်ဗျားအနေနဲ့ ကလေးတွေကို ချောင်ပိတ် မထားသင့်ဘူးလေ။ ထမင်းတစ်လုတ်အတွက် ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ဂျပ်(စ)တီးခိုင်းတွေမှာ ဒီပြဿနာမျိုး ကြုံရတာချည်းပါပဲ။ အခွင့်အရေးပေါ်လာပေမယ့် မိသားစုကို ငဲ့ကွက်ရလို့ ပေါ်လာတဲ့ အခွင့်အရေးကို လက်လွှတ်လိုက်ရတာတွေ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ ကျုပ်ကတော့ ကျုပ်သားတွေကို ကောင်းကောင်း စဉ်းစားပြီး အကောင်းဆုံးကိုပဲ လုပ်ကြဖို့ ပြောထားပြီးသားပါ။ ဒါဟာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ဘဝရှင်သန်ရေးပါပဲ'

ကျွန်တော်တို့ စကားပြောနေကြစဉ်မှာ 'အဲလစ်(စ)မာဆလီ' ရုံးခန်းအပြင်ဘက် ခန်းမကြီးထဲသို့ ကျောင်းသူကျောင်းသားကလေးတွေ ဝင်လိုက် ထွက်လိုက် လုပ်နေကြသည်။ 'အဲလစ်(စ)' သည် သားတွေကို တော်အောင်ဖြေစု ဖျိုးထောင်ခဲ့သလို ကျောင်းသူကျောင်းသားများကိုလည်း တော်အောင် ကြိုးစား ကူညီနေသူဖြစ်သည်။ ဂီတလောကတွင် အခွင့်အရေးကောင်းများ ရရှိကြဖို့ကိုယ် ဦးစားကြဆဲနေသူ ဖြစ်၏။ သို့သော် ကျောင်းသူကျောင်းသားအများစုက နယူးအော်လင်း အပြင်ထွက်၍ အခွင့်အရေးရှာဖွေကြသည်။ သို့သော် မလွယ်လှပါ။ သူတို့ကလေးတွေ သနားစရာကောင်းလှပါဘိ။ ရှက်စရာလည်း ကောင်းလှပါဘိ။

ကျွန်တော်သည် အေးမြသော ဇန်နဝါရီလ၏ နေ့ခင်းပိုင်းတွင် ပြင်သစ် ရုပ်ကွက်လမ်းများပေါ်မှာ လှည့်လည်သွားလာခဲ့သည်။ ကျွန်တော်သည် တော်ဝင် လမ်းမကြီးပေါ်ရှိ 'ဝေါ(လ)ဟွန်း' ရှေးဟောင်းဆိုင်မှ ပစ္စည်းအချို့ကို ငွေကြေး အတော်များများ အကုန်ခံ၍ ဝယ်ယူခဲ့၏။ ယင်းဆိုင်သည် နယူးအော်လင်း၌ သတ်တမ်းအရှည်ဆုံး ရှေးဟောင်းပစ္စည်းအရောင်းဆိုင် ဖြစ်သည်။ အမှန်တော့

ကျွန်တော့်တွင် ပစ္စည်းဝယ်ယူရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိခဲ့။ ဆိုင်ထဲဝင်၍ကြည့်ရန် လောက်သာ စိတ်ကူးထားခဲ့၏။ သို့သော် ဆိုင်တွင်းသို့ ရောက်သွားသောအခါ ၁၈ ရာစုနှစ်က စားပွဲတစ်လုံး၊ သားရေကုလားထိုင်တစ်လုံး၊ စာအုပ်စင်တစ်ခု ဝယ်ယူလိုက်၏။ ယင်းပစ္စည်းများကို ကျွန်တော် နယူးယောက်မှာ ဖွင့်လှစ်ရန် စီစဉ်ထားသော ရုံးခန်းအတွက် ရည်စူးထားပါသည်။

နယူးအော်လင်းသည် လိုချင်စရာတွေ ပြည့်နှက်နေသော မြို့တစ်မြို့ ဖြစ်သည်။ အသစ်အဆန်းမှန်သမျှကို တွေးတော ဖော်ထုတ်နေသည့်မြို့ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ 'ကာဆီနို' ရုံကြီးကိုပင် တည်ဆောက်နေကြပြီ ဖြစ်၏။ ယင်းကိစ္စကမူ တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အမှားကြီးတစ်ခုဟုပင် ကျွန်တော် ထင်မြင်မိပါ၏။ 'လ(စ)ဗီးဂက်(စ)' က မြို့တစ်မြို့။ နယူးအော်လင်းက မြို့တစ်မြို့။ သည်နှစ်မြို့ ရောထွေးသွားမည့်အရေးကိုတော့ ကျွန်တော် မလိုလားသည်မှာ အမှန်။ သို့သော် နယူးအော်လင်းသည်လည်း လောဘသက္ကာရကင်းသည့်မြို့ မဟုတ်။ လောင်းကစားကိစ္စကြီး ထမြောက်အောင်မြင်ဖို့ ခုကတည်းက လမ်းသေး စုန်းကဝေဆိုင်များမှာ အဆိပ်ရည်များကို စတင်ရောင်းချနေကြချေပြီ။

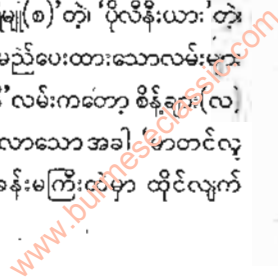
နယူးအော်လင်းမှာ ကျွန်တော်လို အေးဆေးသက်သာစွာ နေနိုင်ကြမည်ဆို လျှင် အိမ်အပြင်ထွက်လိုက်သည်နှင့် ပျော်စရာ ရွှင်စရာကလေးများကို မြင်တွေ့ ခံစားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ နယူးအော်လင်းသားများ၏ စရိုက်သဘာဝကလည်း ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေတတ်ကြသည်။ လွန်ခဲ့သော အစောပိုင်းရာစုနှစ်များတွင် နယူး အော်လင်း၌ လာရောက် အခြေချကြသော အမေရိကန်များကို မူလနေရင်းစွဲ ပြင်သစ်နှင့် 'ခရီအိုလီ' လူမျိုးတွေက ရောရောနှောနှောသိပ်မလုပ်ကြ။ သူတို့သည် တစ်အိမ်နှင့်တစ်အိမ်လည်း ကူးလူးဆက်ဆံမှုများစွာမလုပ်ကြ။ 'ဂျိုး' က ကျွန်တော့် အား သူ့မိတ်ဆွေ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ယောက်အကြောင်း ပြောပြဖူး၏။ ထိုအမျိုး သမီးကြီးသည် ဘလောက်တစ်ခုသာကွာစေးသော 'ချာတာ' လမ်းမှ 'တော်ဝင်' လမ်း သို့ ရွှေ့ပြောင်းလာခဲ့သူဖြစ်၏။ တစ်နေ့ ထိုအမျိုးသမီးကြီးသည် စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေပုံမျိုးဖြင့် 'ဂျိုး' ၏ ဆိုင်တွင်းသို့ ဝင်လာသည်။ သည်တော့ 'ဂျိုး' က 'ခင်ဗျား နေကောင်းရဲ့လား' ဟု လှမ်းမေးသည်။ 'ကောင်းပါတယ် ကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ကျွန်မ အိမ်နီးချင်းဟောင်း တွေကို သိပ်လွမ်းတာပဲ' ဟု ပြန်ပြော၏။

ခဏခေတ္တ အလည်အပတ်ရောက်လာသူ ကျွန်တော်သည်ပင်လျှင် ထို အမျိုးသမီးကြီးအတွက် စိတ်မကောင်းဖြစ်မိလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည်

နယူးအော်လင်းမှာ ရောက်နေစဉ် တစ်ခါတစ်ရံမှာ ပြင်သစ်ရပ်ကွက်မှ ထွက်လာ ခဲ့ပြီး ရွံ့ဗွက်တွေများလှသော နေရာများသို့ သွားရောက်လည်ပတ်၏။ ကျွန်တော် လည်ပတ်ခဲ့သည့် ရွံ့ဗွက်တွေ များလှသော နေရာများအကျယ်အဝန်းကို တိုင်းတာ ကြည့်လျှင် စတုရန်းမိုင် ၃၅၀ မျှလောက်ပင် ရှိမည်ထင်ပါ၏။ (စတုရန်းမိုင် ၂၀၀ လောက်က အနည်းနှင့်အများ ခြောက်သွေ့သည်ဟု ပြောနိုင်ပါသည်။)

ကျွန်တော်သည် နှစ်ခုနှစ်ဆယ် သက်တမ်းကြာခဲ့ပြီဖြစ်သော ဟွန်းက လွဲ၍ ကျန်တာ အကုန်မြည်သော ခနော်ခနဲ ကားအိုကြီးကိုစီးပြီး 'စိန်ချား(လ) ခိုပိသာ' မှ ထွက်လာခဲ့သည်။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ဆိတ်ငြိမ် အေးချမ်းသော အပိုင်းသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ဝက်သစ်ချပင်များ၊ ချုံပုတ်များ၊ ပြည်တွင်းစစ် ကာလမတိုင်မီက ဆောက်လုပ်ထားသော တိုက်အိမ်ကြီးများကို တွေ့မြင်ရသည်။ နယူးအော်လင်း၏ ထိုအပိုင်းမှာတော့ အရှေ့ဘက်မှ မြစ်ကြောင်းအတိုင်း ဆင်း လာကြသော ပရိတ်စတင် ဘာသာဝင် စိုက်ပျိုးရေးသမားများ၊ လုပ်ငန်းရှင် များ အခြေချ နေထိုင်ကြသည်။ ထိုဥယျာဉ်နယ်မြေသည် တစ်မိုင်မျှသာ ကွာလွန်းသော 'ခရီအိုလီ' တို့ နေထိုင်ရာ မြို့နှင့်တော့ များစွာကွာခြားလှ၏။ 'ခရီအိုလီ' တို့၏ မြို့ကား အလွန်စည်ကား၏။ သူတို့မြို့ရောက်သွားလျှင် ဘဝ အမြင်သည်ပင် ပြောင်းသွားတော့၏။ အဆောက်အဦးများ ဆောက်ထားပုံကလည်း ခွဲကူးစရာကောင်းလှပါ၏။ အမေရိကန်တွေ၏ နေအိမ်များထက် ခရီအိုလီ တွေ၏ နေအိမ်များကို ကျွန်တော် ပိုကြိုက်သည်။ အမေရိကန်များဆောက်လုပ် ထားကြသည့် အလှပဆုံး နေအိမ်များရှိရာ ရပ်ကွက်မှ လမ်းနာမည်ပေးထားပုံ ထိုလည်း ကြည့်ကြပါဦး။ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ တဲ့။ ယင်းအမေရိကန် ထို့သည် ရိုးရာစွဲ အလွန်ကြီးကြ၏။ စိတ်ကူးစိတ်သန်း ခေါင်းပါးလွန်း၏။

စည်ကားလှသော ခေတ်မီမြို့တော်ကြီးတစ်မြို့၏ လမ်းအမည်များသည် ထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ စသည့် အမည်များထက် ပိုကောင်းသောနာမည်များ ဖြစ်သင့်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဘလောက် တစ်ခါခင်လောက်အကျော်တွင်မူ လမ်းနာမည်ပေးကောင်းသူများ ရှိပုံရပါ၏။ ဂုဏ်မြောက်လှသော နာမည်များကို ဆွေ့စမြီလာရပြီဖြစ်သည်။ ဥပမာ 'ဖီလီစစ်တီး' တဲ့၊ 'ဂရီမျူ(စ) တဲ့၊ 'ပိုလီနီးယား' တဲ့၊ 'တာပီ' တဲ့၊ 'သာလီယာ'၊ 'အီရာတို'၊ 'ကလီယို' ဟုအမည်ပေးထားသောလမ်းများ တွင် ဘယ်သူ မနေချင်ဘဲရှိပါမည်နည်း။ 'မယ်(လ)ဖိုမီနီ' လမ်းကတော့ စိန်ချား(လ) တို့ ခြတ်သွားသည်။ စိန်ချား(လ) သည်ဘက်ရောက်လာသော အခါ မာတင်လူ မာတင် ဘိုလီဘတ်' နာမည်ဖြစ်သွား၏။ မြို့တော်ခန်းမကြီးထဲမှာ ထိုင်လျက်

အာဇာနည် ဒေါက်တာကင်း နာမည်ပေးရန်လမ်းတစ်လမ်းကိုစဉ်းစားရွေးချယ်ကြသူ ပုဂ္ဂိုလ်များအနက် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးသည် 'မယ်(လ)မိမိနီ' ဆိုသောအမည်မှာ 'အလွမ်း နတ်ဘုရားမ' အဓိပ္ပာယ်ထွက်ကြောင်း သတိရမှရပါလေစေဟုကျွန်တော်တွေ့မိပါ၏။

နပါတ်တပ်ထားသော စိတ်ပျက်ဖွယ် ဘလောက်အနည်းငယ်ကို ကျော် လွန်လာသည့်အခါ နယူးအော်လင်းသားများ နာမည်ပေးရာ၌ တော်ကြပါကလား ဟု ပြောင်းမြင်မိပြန်၏။ ကြည့်လေ၊ 'နာစစ်ဘတ်(စ)' လမ်းတဲ့၊ 'ဇီးနတ်(စ)' လမ်းတဲ့၊ 'အဒိုးနစ်(စ)' လမ်းတဲ့၊ 'ဘက်ချော(စ)' လမ်းတဲ့။ နတ်ဘုရားမတွေကို ဂုဏ်ပြုထားတဲ့ လမ်းတွေပဲပေါ့။ 'ပွန်ချာထရိမ်း' ရေအိုင်သို့ တက္ကစိကားဖြင့် သွားရာလမ်းတွင် ဘုရားကျောင်းများကိုလည်း တွေ့မြင်ရသည်။ ကျွန်တော် တက္ကစိ ဒရိုင်ဘာက ကက်သလိတ်ဘုရားကျောင်းကိုမြင်တိုင်း အရိုအသေပြု၏။ (တခြား ဘာသာဝင်ဘုရားကျောင်းများကိုမူ အရိုအသေမပြုချေ။) ကျွန်တော်က ဖြတ်ကျော် လာခဲ့သော လမ်းအမည်များကို ရေးမှတ်ထား၏။ 'ပြည့်နဲ့' လမ်းတဲ့၊ 'ရတနာ' လမ်း တဲ့၊ 'ပျော်စရာ' လမ်းတဲ့၊ 'အမြတ်' လမ်းတဲ့၊ 'လူသားမျိုးနွယ်' လမ်းတဲ့။ တချို့ လမ်းအမည်များကျတော့ နယူးအော်လင်း မျိုးဆက်သစ်များ အတွက် မည်ကဲ့သို့ အသံထွက်ရမှန်းပင် မသိနိုင်လောက်အောင် ခက်ခဲရှုပ်ထွေးလွန်းလှပါသည်။ ဒေသခံ လူများမှာသာ မှန်မှန်ကန်ကန် အသံထွက်တတ်မည့် နာမည်များဖြစ်ကြ၏။ အကယ် ၍များ ပြင်သစ် အသံထွက်အတိုင်း လမ်းနာမည်ကို မေးမည်ဆိုလျှင် အမေးခံရသူက ဘယ်လမ်းကို မေးနေပါလိမ့်ဟု ဧဝေဧဝါ ဖြစ်မိမည်မှာ သေချာလှ၏။

မိုးရွာနေသည့် တစ်နေ့လယ်မှာ ကျွန်တော်သည် 'ခရီအိုလီ ဘုရင်မ' အမည်ရှိ သင်္ဘောဖြင့် 'မက်ချာတီ' သို့ သွားသည်။ 'မက်ချာတီ' သည် နယူး အော်လင်း စစ်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ဒေသဖြစ်သည်။ ယင်းစစ်ပွဲ၌ 'အက်ဒီဂျက်ဆင်' သည် အင်္ဂလိပ်များကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ 'မက်ချာတီ' သို့ ရောက်သည်တွင် ကျွန်တော်သည် ဝတ်ထားသော မိုးကာအင်္ကျီကော်လံကို ထောင်လိုက်ပြီး ကွင်းပြင်ကိုဖြတ်၍ လျှောက်သွား၏။ မိုးက အဆက်မပြတ်ရွာနေသဖြင့် 'မက်ချာတီ' မှာ အတော်လေး အချိန်ကြာသွားရသည်။

ကွင်းပြင်ကို ဖြတ်လျှောက်စဉ်မှာ ကျွန်တော်သည် ထက်မြက်သော အင်္ဂလိပ်စစ်သားကြီးများကို ပြန်လည် မြင်ယောင်မိနေပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ် 'ဆာ အက်(ဒီ)ဝပ် ပါကင်ဟမ်' ၏ အမိန့်ဖြင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော အင်္ဂလိပ် စစ်သားတွေ ချီတက်သွားပုံ၊ အင်္ဂလိပ်စစ်သားများအား ရွံ့နံ့ရံနောက်မှာ စောင့်နေကြသော အမေရိကန်စစ်သားများ စသည် စသည်။

ယင်းတိုက်ပွဲသည် အင်္ဂလိပ်နှင့် အမေရိကန်တို့၏ နာရီဝက်သာ ကြာ လိုက်သော နောက်ဆုံးတိုက်ပွဲဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ် ပါကင်ဟမ် ကျ၏။ သူ့ လက်အောက် အရာရှိများကျ၏။ အင်္ဂလိပ်စစ်သား ၂၀၀၀ ကျ၏။ ဒဏ်ရာရကြ၏။ အပမ်းခံကြရ၏။ ကျန်စစ်သားများ ထွက်ပြေးကြ၏။ အမေရိကန်ဘက်မှ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသူ ဆယ်သုံးဦးသာ ရှိ၏။

ကျဆုံးသွားသော ဗိုလ်ချုပ်ပါကင်ဟမ်အလောင်းကို အင်္ဂလန်သို့ သယ်ယူ တာ အရက်စည်ထဲ၌ထည့်၍ မပုပ်မသိုးရလေအောင် စီမံထားသည်။ 'အင်ဒီ ဂျက်ဆင်' က အောင်နိုင်သူကြီးအဖြစ် နယူးအော်လင်းသို့ ပြန်ခဲ့သည်။ ဘုရား ကောင်းမှ ခေါင်းလောင်းများထိုး၍ သူ့အား ကြိုဆိုကြသည်။ ဂျက်ဆင်၏ ငွယ်ပွနေသော ဦးခေါင်းမှနေ၍ ပန်းကုံးများ စွတ်ကြသည်။ အဖြူရောင်ဝတ်ရုံများ ဆင်မြန်းထားကြသည့် နယူးအော်လင်း ပန်းတောင်ကို အမျိုးသမီးချောကလေး ဆယ်ယောက်က ပြည်သူ့ရင်ပြင်သို့ ဂျက်ဆင် လျှောက်လာရာ လမ်းတစ်လျှောက် မှာ ပန်းများကြဲကြသည်။ ပြည်သူ့ရင်ပြင်မှာ သူ့မြင်းစီးရပ်တုကို ယခု မြင်တွေ့ နိုင်ပါသည်။

အမေရိကန်များက နယူးအော်လင်းအား ဇွဲနှင့် သတ္တိကို ပေးဆပ်သည်။ ခရီအိုလီများက ကျေနပ်နှစ်သိမ့်စရာများကို ပေးဆပ်သည်။ အာဖရိကန်များက လေယူလေသိမ်း ပြောဟန်ဆိုဟန်များကို ပေးဆပ်သည်။ သို့တိုင် နယူးအော်လင်း ခုပ်လုံး ပီပြင်မလာသေးပါ။ 'ကယွန်' များ၏ လက်ဆောင်ထည့်ပေါင်းလိုက်မှသာ နယူးအော်လင်း ရုပ်လုံးက ပီပြင်ကြွတက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

'ကယွန်' များ နယူးအော်လင်းသို့ ရောက်ခဲ့ကြသည်မှာ သူတို့တွင် တခြားသွားစရာ နေစရာ မရှိတော့သောကြောင့် ဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်များက သူတို့အား လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀၀ ကျော်လောက်တွင် 'နိုဗာစကောရှား' ဗု ရောင်းထုတ်လိုက်ကြ၏။ နိုဗာစကောရှားကို ပြင်သစ်တို့က 'အကာဒီးယား' ဟု ခေါ်ကြသည်။ မောင်းထုတ်ခံလိုက်ရသည့်အခါ အကာဒီးယန်းမိသားစုများ အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ကွဲသွားကြသည်။ ထောင်ပေါင်းများစွာသော အကာဒီးယန်း များ ပင်လယ်ပြင်မှာ သေဆုံးကြရသည်။ အကာဒီးယန်း သုံးထောင်လေးထောင် သေဆုံးစေမှု နယူးအော်လင်းသို့ ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ဒေသခံလူများ မပျော်ကြသဖြင့် လုံခြုံစိတ်ချရမည့်နေရာများကို ဆက်လက်ရှာဖွေကြရင်း မစ္စက် စီနီ ပင်လယ်ကွေ့ကြားဒေသရှိ ရွံ့ညွှန်ထူထပ်သော မြက်ခင်းဒေသသို့ ရောက်သွားကြသည်။ သူတို့သည် အိမ်နီးချင်းများ၏ ဒေသစကားနှင့် ရောနှော

ပြောလာရာမှ 'အကာဒီးယန်း'သည် 'ကယွန်' ဖြစ်လာခဲ့တော့၏။ အကာဒီးယန်း အချို့သည် ယခုထက်တိုင် တောင်သူလယ်သမားဘဝဖြင့် နေထိုင်ကြဆဲဖြစ်သည်။ သူတို့သည် မွေးမြူရေးလည်းလုပ်ကြ၏။ ငါးဖမ်းကြ၏။ အမဲလိုက်ကြ၏။

ကယွန်မှာ ကျွန်တော်သည် နာရီပေါင်းများစွာကြာအောင် ကျေကျေနပ်နပ် ကြီး နေထိုင်ခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်အနည်းငယ်အကြာကဖြစ်သည်။ တစ်နေ့ ကျွန်တော်သည် 'ဟာစေးဆိုင်ပရပ်(စ)' စားသောက်ဆိုင်အပြင်ဘက်မှာချထားသော စားပွဲတွင် စိမ်ပြေနပြေ ထိုင်နေသည်။ နေကျသွားသည့်တိုင် ကျွန်တော်ထိုင်ဆဲ။ ကျောက်ပုစွန်ဟင်းနှင့် မှာစားထားသော ထမင်းတစ်နပ်အတွက် ကုန်ကျငွေကို တွက်ကြည့်နေဆဲ။ ဘိယာသောက်နေဆဲ။ ကယွန် တယောသံကို နားအရသာခံနေဆဲ။ ကျွန်တော်ဘဝတွင် ကယွန်၌ ထိုနေ့လယ်ခင်းမျိုး များများစားစား မရလိုက်နိုင်သဖြင့် ခံစားရသောဝမ်းနည်းစရာမှလွဲ၍ တခြား ဝမ်းနည်းစရာများ မရှိခဲ့ပါ။

ယင်းသို့ ဆိုလိုက်သဖြင့် ကယွန်များသည် အစားကျူးသူများ၊ အသောက်ကြမ်းသူများ၊ ဘာမှမလုပ်ဘဲ တယောသာထိုးနေသူများဟု မထင်ကြစေလိုပါ။ သူတို့ မိသားစုများသည် ရင်းနှီးနှေးထွေးကြသည်။ ဒုက္ခရောက်ချိန်မှာ တစ်ဦးကို တစ်ဦး ကူညီရိုင်းပင်းတတ်ကြသည်။ သူတို့သည် ရိုမင်ကက်သလီတ်ဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြ၏။ ဘုရားသခင်ကို ယုံကြည်ကြ၏။ ဘုရားသခင်သည် အသေးအဖွဲ့ကိစ္စ ကလေးများကိုပင် မျက်ခြည်မပြတ် ကြည့်ရှုတော်မူသည်ဟု စွဲမြဲမှတ်ယူ ထားကြ၏။

မျက်မှောက်အချိန်မှာ ကယွန်များ၏ ဓလေ့စရိုက်၊ ကယွန်များ၏ ဂီတနှင့် ကယွန် ဘာသာစကားသည် ဤမျှအထိ ဘာကြောင့် စည်ပင်ထွန်းကားနေရပါသနည်း။ ယင်းသည် ကျွန်တော် အဖြေမထုတ်နိုင်သည့် မေးခွန်းတစ်ခုပင် ဖြစ်နေပါ၏။ ထိုမေးခွန်းအဖြေကို စဉ်းစားရင်း ရွံ့ညွှန်ဒေသကို ဖြတ်လျက် ကျွန်တော်မိတ်ဆွေ 'လင်းနားကွင်း' ရှိရာ 'ဟောမား' သို့ ထွက်လာခဲ့သည်။ လင်းနှင့် သူ့အစ်ကိုက ကျွန်တော်အား နေ့လယ်စာကျွေးရန် 'ဆာဘိုးစားသောက်ဆိုင်' သို့ ခေါ်သွားကြသည်။ ဆိုင်သို့ ရောက်သွားသည့်တွင် 'ဂျင်မီ'နှင့် 'စန္ဒြာဆာဘိုး' တို့က ကျွန်တော်အား နာမည်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် မှားယွင်း အသိအမှတ်ပြုကြကာ အကောင်းဆုံး ပင်လယ်စာများဖြင့် တည်ခင်းစည့်ခံပါလေတော့သည်။ ကျွန်တော် တားပါ၏။ သို့သော် ဘယ်တော့မှ တားမရ၊ ပြောမရ။ သည်တော့လည်း ကျွေးသမျှ အားနာနာဖြင့် အဝစားရင်း လင်းတို့ ညီအစ်ကိုနှင့် စကားပြောရုံပေါ့ခင်ဗျာ။

လင်း၏ အစ်ကိုက ပြောသည်။

'ကျွန်တော့်ကို အဆွဲဆောင်ဆုံးကတော့ အမဲလိုက်တာနဲ့ ငါးဖျားတာပဲဗျာ။ ကျွန်တော် သမင်လိုက်တယ်။ အဲ ဘဲလည်း လိုက်တာပဲ။ ငါးလည်း များတယ်။ 'တာရီဘုန်းပါရစ်'မှာ ငါးဖမ်းရတာ၊ အမဲလိုက်ရတာ အကောင်းဆုံးပေါ့။ တစ်ခါဗျာ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်သား 'ကိုလိုရာဒို'ကို ရောက်သွားကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သားအဖ အားကစားပစ္စည်း အရောင်းဆိုင်ထဲ ဝင်ပြီး ငါးသလောက် သောက်ဖ ဘယ်နေရာမှာ များလို့ရနိုင်မလဲလို့ မေးကြည့်တယ်။ ဒီတော့ ဆိုင်ရှင်က ခြေပုံကြီးထုတ်ပြပြီး 'ဒီနေရာပဲပေါ့။ မနေ့က လူတစ်ယောက် အတော်ဟန်ကျ သွားတယ်။ သုံးခါမျှားလိုက်တာနဲ့ ငါးတစ်ကောင် မိသွားတယ်ဗျာ'လို့ ပြောတယ်။ ဒီဆော့ ကျွန်တော်က 'ဘုရားရေ၊ ငါးကလေးတစ်ကောင်ရတာများ ဟန်ကျသတဲ့ လား' လို့ စိတ်ထဲက ပြောမိလိုက်တယ်။ ဟုတ်တယ်လေ၊ ကျွန်တော်က ဒီလောက်နဲ့ ဟန်ကျတယ်လို့ ဘယ်တော့မှ မယူဆဘူး။ ကြည့်နေ၊ နေ့လယ်စာစားခင်မှာကို အကောင်တစ်ရာရအောင် ကျွန်တော် များပြမယ်'

'လင်း'က ဝင်ပြော၏။

'တစ်ခုခုတော့ ဖြစ်နေတာ အမှန်ပဲဗျာ။ မိချောင်းဖမ်းတဲ့လဟာ စက်တင်ဘာလပဲ။ လူတိုင်း မိချောင်းတစ်ကောင်ရအောင် ကြိုးစားကြတာချည်းပဲ။ ဘာကြောင့်လဲ၊ သိလား။ မိချောင်းကို သားရေနယ်စက်ရုံ သွားရောင်းရင် တစ်ဆယ့်လေးဆယ် တောင်ရတာဗျာ။ ပေနစ်ဆယ်ရှည်တဲ့ မိချောင်းတစ်ကောင် မိလိုက်ရင် ပွား ငွေတွေ အများကြီးပေါ့'

'ပုစွန်ဆိတ်ရာသီကလည်း နိုးလာပြီ၊ ခုချိန်ဆို ပုစွန်ဆိတ်ဖမ်းသူတွေ ချွတ်ကြပြီပေါ့ဗျာ၊ ဖေဖော်ဝါရီလအထိ ဖမ်းကြတာပဲ'

သည်အခိုက် 'ဆာဘိုး'က ကုလားထိုင်တစ်လုံးကို ဆွဲယူလာရင်း 'ကျောက်ပုစွန်အကြောင်း ပြောပြဖို့ မမေ့နဲ့နော်' ဟု သတိပေးလိုက်၏။

သည်တွင် 'လင်း'က 'အိုး၊ ဟုတ်သားပဲ၊ ခုအချိန်ဟာ ကျောက်ပုစွန်မြူးချိန်ပဲ။ ခွန်လဆန်းအထိ ဖမ်းလိုကောင်းတယ်။ ဝတ်ပြုကာလအတွင်းမှာတော့ သောကြာနေ့တိုင်း ကျွန်တော် သက်သတ်လွတ်စားတယ်။ ဒါပေမယ့် လူများစုကတော့ မစားကြပါဘူး။ အေးလေဗျာ၊ သက်သတ်လွတ်မစားတာ အပြစ်မှ မဟုတ်ဘဲ၊ အမှန်တော့ လူများစုက သက်သတ်လွတ်ကို မစားတတ်ကြတာပါ။ အဲဒီကျောက်ပုစွန်ရာသီက လည်း ဝတ်ပြုကာလရဲ့ အထွတ်အထိပ်အချိန်ကြီးပေါ့။ အဲဒီအကြောင်းဆို ကျောက်ပုစွန် တွေ သိပ်လန့်ကြတာ။

'ဟုတ်ရဲ့လားဗျာ'

ဆာဘိုးက ဖြတ်မေးလိုက်သည်။

ကျွန်တော်တို့ စကားဝိုင်းကတော့ ဟိုရောက်သည်ရောက်ပင်။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားသော အားကစားအကြောင်း ပြောပြ၏။ တကယ်တော့ ကယွန်တို့၏နေ့စဉ်ဘဝသည်လည်း ပြင်ပကမ္ဘာ၏ လွှမ်းမိုးမှုခံရသည်ပင်ဖြစ်ပါ၏။

‘လင်း’က စကားဆက်သည်။

‘ကျွန်တော်တို့က ချောင်းတွေ မြောင်းတွေပေါ်မှာ ကြီးပြင်းခဲ့ကြရတာ၊ သစ်လုံးထွင်းလှေကြီးတွေစီးပြီး ချောင်းတွေထဲ တစ်နေ့ကုန် ကစားခဲ့ကြတဲ့ မျိုးဆက်တွေထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ နောက်ဆုံးမျိုးဆက်ပဲထင်ပါရဲ့။ ညကျတော့ အပြင်မှာ ထွက်ထိုင်ကြ၊ တစ်ညလုံး စကားပြောကြပေါ့လေ၊ ကားတွေလား၊ ကျွန်တော်တို့ နေရာက ဘယ်လောက်များ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်သလဲဆိုရင် ဟိုးငါးမိုင်လောက်က ကားသံကိုတောင် လှမ်းကြားရတယ်ဗျ။’

‘ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသွားရင် ဖိနပ်မစီးဘူး၊ ဆင်းရဲကြလို့ မဟုတ်ဘူး၊ စီးကို မစီးချင်ကြလို့၊ ကျွန်တော်တို့အဖေက ကုန်စုံဆိုင်ဖွင့်ထားတယ်၊ ပုစွန်ဆိတ်ဖမ်းတဲ့ လူတွေက သူတို့လိုတဲ့ ပုစွန်တွေ ဝယ်သွားကြတာပဲ၊ ပြန်လာမှ ငွေလာရှင်းကြပေါ့။’

‘အဖေက ပြင်သစ်လိုပြောတယ်၊ သူ့ဖောက်သည်တွေကလည်း ပြင်သစ်လိုပဲ ပြောကြတာဗျ၊ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ လက်ထက်ကျတော့ ကျောင်းမှာ အင်္ဂလိပ်လို ပြောရတယ်၊ ဥပဒေသစ်ပေါ်ဗျာ၊ ၁၉၅၀ ခုနှစ်လောက်က ဖြစ်မှာပေါ့၊ ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွေကလည်း အင်္ဂလိပ်စာအုပ်တွေပဲ။’

‘ခုတော့ဗျာ၊ သားသမီးတွေကို ပြင်သစ်မျိုးဆက်ကလေး မပြတ်သွားအောင်လို့ ပြင်သစ်စာပြရတာတောင် မလွယ်တော့ဘူး၊ ကလေးတွေက တိဗီကြည့်ဖို့လောက်သာ စိတ်ဝင်စားကြတာ၊ အင်း သိပ်နောက်ကျသွားပြီပေါ့ဗျာ’

‘ဟုတ်ရဲ့လားဗျာ’

ဆာဘိုးက သူ့မူပိုင်စကားလုံးဖြင့် ဝင်ထောက်လိုက်ပြန်၏။ ပြီးတော့ ‘ကျွန်တော် အသိ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးနဲ့ ခင်ဗျား တွေ့စေချင်တယ်၊ သူက ဟိုးအနောက်ပိုင်းက ရွံ့ညွှန်တော့မှာ နေတာဗျ၊ အဲဒီ အမျိုးသမီးကြီးဟာ ၄က်စုံသိတယ်၊ တိရစ္ဆာန်အနု သိတယ်၊ အစာကျွေးဖို့ မိချောင်းတွေကိုလည်း ခေါ်နိုင်တယ်ဗျ၊ သူ့လို အမျိုးသမီးကြီးတွေ ခုထက်ထိ ရှိကြတုန်းပဲ၊ အဲ ဟိုတုန်းက လောက်တော့ မများတော့ဘူးပေါ့ဗျာ’

‘ဟုတ်ရဲ့လားဗျာ’

သည်တစ်ကြိမ် ‘ဟုတ်ရဲ့လားဗျာ’ဟု ပြောသူကတော့ ‘လင်း’ ကိုယ်တိုင်ပင် ဖြစ်ပါတော့၏။

ကျွန်တော်က ကယွန် ဂီတအကြောင်း မေးကြည့်ပါသည်။ ကျွန်တော် သိသော ကယွန် ဂီတသည် အလွန် ပျော်စရာကောင်းသည်။ ချက်ချင်း စွဲမက်သွားစေ၏။ ‘လာဖေးယက်’က ‘ပရီဂျင်း’ လို့ နေရာမျိုး၊ ‘မာမော’က ဖရက်၏၊ ငွေပွဲစားရုံနေရာမျိုးကတော့ ထပ်ပေါ့လာဖို့ အကြောင်းမရှိတော့။ လူငယ်တွေ ဆောင်သင့်သော နေရာမျိုး၊ အသက်ကြီးလာလျှင်လည်း မသွားသင့်သည့်နေရာမျိုး၊ အခြံရှောင်လျှင် အိုအောင် မဆင်းရဲနိုင်သည့် နေရာမျိုးပင် ဖြစ်ပါ၏။

‘ကျွန်တော်ကတော့ ကယွန်ဂီတကိုကြိုက်တယ်’ဟု ‘လင်း’ကထောက်ခံပြောဆို၏။ သူကပင်ဆက်၍ ‘အဖေက သူ့ဆိုင်ဘေးမှာ အခန်းတစ်ခန်းဖွင့်ထားတယ်၊ သောကြာညဟာ ‘ဂဏန်းချည်’ဗျ၊ တနင်္ဂနွေကတော့ ‘ဂီတည’ပေါ့၊ အဲဒီ ဂီတညမှာ အကော်ဒီယံသံတွေ၊ တယောသံတွေကြားနေရတာပဲ၊ ဒါပေမယ့် ဟောဒီနားတစ်ဝိုက်မှာတော့ ပြင်သစ်ဂီတကိုသိပ်မကြားရဘူး၊ အပြင်ကရေခဲတွင်း အလုပ်သမားတွေ ဝင်ကြည့်နဲ့တူပါတယ်ဗျာ၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း ကျွန်တော်တို့ လူတွေ သေကုန်ကြပြီလား၊ ဒါမှမဟုတ် ကျွန်တော်တို့ထင်သလို ကယွန် ဂီတသမားတွေ မရှိကြတော့လို့လား၊ ဘာမှရေရေရာရာ မပြောတတ်တော့ပါဘူးဗျာ’ ဟု ညည်းသံနှင့်ပြောပြသည်။

‘ကယွန်ဟာ တခြား နေရာတစ်ခုခုနဲ့ တူလာမယ့် နေ့တစ်နေ့ရော ရောက်လာနိုင်စရာရှိသလား’

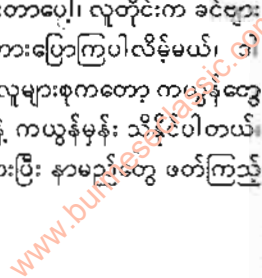
ထိုအမေးကိုလည်း ‘လင်း’ကပင် ဖြေပါ၏။

‘အေးဗျ၊ ကယွန်နယ်ကလေး ဒီနေရာမှာ မရှိတော့တဲ့နောက်ပိုင်းမှာတော့ အဲဒီနေ့ ရောက်လာမှာ အမှန်ပဲ၊ လူဇီယားနားမှာ ‘တာရီဘုန်း’ဟာ အကြီးဆုံးဆါး၊ ဒါပေမယ့် မှန်တိုင်းဒဏ် ခံရလွန်းလို့ ခု သေးသေးလာပြီလေ၊ ရေတိုက်အတာကလည်း တကယ်ကြောက်စရာကြီးဗျ၊ ပင်လယ်ကွေ့က တိုက်စားသွားတာတွေကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုမှ ပြန်မရနိုင်တော့ဘူး’

စိတ်မကောင်းစရာ အကြောင်းတွေပြောပြီး အချိန်အတော်ကြာအောင် သူ ခေါင်းယမ်းနေလေသည်။ ပြီးမှ ‘အေးပေါ့ဗျာ၊ ဘုရားသခင်က ပေးပြီး ဘုရားသခင်ကပဲ ပြန်ယူသွားတာပေါ့’ ဟု ရေရွတ်လိုက်၏။

ခဏအကြာမှာ သူ့မျက်နှာ ကြည်လင်ဝင်းပလာသည်။ ပြီးလာသည်။

‘ဒါပေမယ့် ဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ ရှိနေသေးတယ်လေ၊ ကျွန်တော်တို့ ခင်မင်တတ်ကြပါတယ်ဗျာ၊ လှည့်ပတ်ကြည့်လိုက်ကြသေးတာပေါ့၊ လူတိုင်းက ခင်ဗျားကို သိဟောင်းကျွမ်းဟောင်းသဘောထားပြီး စကားပြောကြပါလိမ့်မယ်၊ ဒါကယွန် ကျင့်သုံးနေကျ နည်းပါပဲ၊ ဒီမှာရှိနေကြဆဲ လူများစုကတော့ ကယွန်တွေ ဖြစ်နေကြဆဲပါ၊ သူတို့ နာမည်တွေကြားလိုက်တာနဲ့ ကယွန်မှန်း သိနိုင်ပါတယ်၊ သောဒီလမ်းအတိုင်း အောက်ဘက်ကို လျှောက်သွားပြီး နာမည်တွေ ဖတ်ကြည့်

လိုက်၊ မေးကြည့်လိုက်ပေါ့၊ ခင်ဗျား မြင်ရမယ့် နာမည်တွေကတော့ 'ဘောဒရီး
ဩ'၊ 'ဟီးဘတ်'၊ 'ဒူပရီ(စ)'၊ 'လီဘလင့်(စ)' စသည် စသည်တွေပဲပေါ့၊ အခု
ကျွန်တော်တို့ စားသောက်နေကြတာက 'ဆာဘိုး' ဆိုင်ပေါ့ဗျာ၊ ဘယ်နှယ်လဲ၊
စားရသောက်ရတာ ကောင်းရဲ့လား၊ ကြိုက်ရော ကြိုက်ရဲ့လား'

ထိုညက နယူးအော်လင်း ပြန်အရောက်မှာ အိပ်ရာမဝင်ခင် ကျွန်တော်
ဘီယာသောက်နေကျဆိုင်သို့ ထွက်လာခဲ့ပါသည်။ ဆိုင်ထဲမှာ ဖောက်သည်
အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ရှိနေသည်။ သူမက လူရိုင်းများဝတ်ဆင်သည့် ပုတီးများကို
ဆွဲထားကြသော ဆူဆူညံညံ၊ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ယောက်ျားတစ်သိုက်နှင့်
စလိုက်၊ ပြောင်လိုက်၊ နောက်လိုက် လုပ်နေ၏။

အမျိုးသမီးက

'ကျွန်မကို ပုတီးတစ်ကုံးပေးဦးလေ' ဟု တောင်းသည်။

ထိုအခါ ယောက်ျားတွေက

'ငါတို့ကို တစ်ခုခုပြမူ ပေးမယ်' တဲ့။

သည်တွင် အမျိုးသမီးက ဆွယ်တာကို အထက်သို့ ဆွဲလှန်လိုက်၏။

ယောက်ျားတွေ သဘောကျပြီး ဝိုင်းရယ်ကြ၏။ ထိုအချိန်မှာပင် ကျွန်တော်
သည် 'ငါ ဒီမြို့က ထွက်ခွာသွားသင့်ပြီ' ဟု တွေးမိလိုက်၏။

နောက်နှစ်ညတွင် အန်တီနီ၏ စားသောက်ဆိုင်မှာ ကျွန်တော် ညစာ
စားပါသည်။ ထိုဆိုင်သက်တမ်းသည် နှစ် တစ်ရာငါးဆယ် ရှိနေပြီဖြစ်၏။
ပြင်သစ်ရုပ်ကွက်ရှိ စွဲမက်ဖွယ်ကောင်းသော ဆိုင်ငယ် ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုင်ပိတ်
ခါနီး အချိန်မှာ ကျွန်တော် ရောက်သွားသော်လည်း ဆိုင်ရှင် 'မစ္စတာ ဂတ်(စ)
တီ'က ကျွန်တော့်အား ဝင်ခွင့်ပြုသည်။ ကျွန်တော်က ဝိုင်ဖြူနှင့် ချက်ထားသော
ခရုဟင်း မှာ၏။ ထိုနောက် ဘရမ်ဒီ အဖြူတစ်လုံး မှာ၏။ ခရုဟင်းအရသာကို
ခံစားရင်း ဘရမ်ဒီကို အရသာခံသောက်နေ၏။ လူရှင်းနေသော စားသောက်ဆိုင်
ထဲမှာ အရသာရှိသော စားစရာဖြင့် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်ကလေး အရက်သောက်
နေသည် ဆိုကြပါစို့။

ကျွန်တော်အခန်းသို့ ပြန်လာချိန်မှာ မြစ်ပြင်ပေါ် ဟိုး ခပ်လှမ်းလှမ်း
တစ်နေရာတွင် မြူတွေ ဆိုင်းလာလေပြီ။ နောက်တစ်နေ့ မနက်မှာ 'ဂျွန်လီန်း'က
သူ့ကားဖြင့် ပေါက်ချလာတော့၏။

မကြာခင်မှာ ကျွန်တော်သည် လေဆိပ်သို့သွားရာလမ်းပေါ် ရောက်နေ
ပါတော့သည်။ ။

ပေဖော်ဝါရီ
ကီးဝက်(စ)

အုန်းပင်တွေကို လေတိုးတော့ တရဲရှဲ တီးတိုးမြည်နေသည်။ တေးသီဒက်များက တေးဆိုနေကြသည်။ မြူရှင်းနေသည်။ နှင်းကင်းနေသည်။ အိမ်တိုင်း၏ ဝရန်တာ တွေမှာ ကုလားထိုင်ကိုယ်စီဖြင့် စိတ်အေးလက်အေး အပန်းဖြေနေကြသည်။ ပန်းတွေ ဆယ့်နှစ်ရာသီလုံး ပွင့်ကြ၏။ ချစ်ရေး ကြိုက်ရေးမှာ လုံးဝ လွတ်လပ် ကြ၏။ သည်နေရာသည် တကယ့် နိဗ္ဗာန်ဘုံကလေးပင်။

'ကီးဝက်(စ)' သည် ကျွန်တော့်အား စွဲမက်စေသည်။ ကျွန်တော့်အား ပြောင်းလဲပေးလိုက်သည်။ ကျွန်တော် ထိုနေရာသို့ အပြာရောင် ဘလေဇာကုတ်နှင့် အညိုရောင် ဘောင်းဘီဝတ်ပြီး ရောက်လာခဲ့၏။ ပေါလစ်တိုက်ထားသော ဖိနပ် အနက်ကိုလည်း စီးထား၏။ ရောက်စပုထမနေ့မှာ ကျွန်တော်သည် ကုတ်အင်္ကျီကို ချွတ်ပစ်လိုက်သည်။ ဒုတိယနေ့မှာ ကင်းဘတ်ဖိနပ် ပြောင်းစီးသည်။ တတိယ နေ့မှာ ဝတ်ထားတာတွေ များနေသည်ထင်၍ ခရီးသွားအိတ်ထဲတွင် ပါလာသော ဘောင်းဘီတိုနှင့် ရုပ်အင်္ကျီကို ထုတ်ယူသည်။ တစ်ရက် နှစ်ရက်အကြာတွင်မူ မြို့ထဲထွက်ချိန်မှလွဲ၍ ကျန်အချိန်များမှာ ဘောင်းဘီတိုကိုပင် မဝတ်တော့ဘဲ ရေကူးဝတ်စုံနှင့်သာ နေလိုက်တော့၏။

နောက် ဖိနပ်များ။

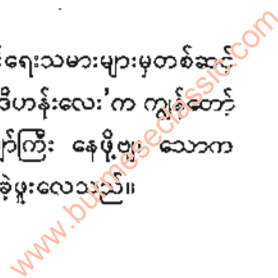
နောက် မုတ်ဆိတ်မွေးကိုပင် မရိတ်ဘဲ ထားလိုက်သည်။

ကျွန်တော့်အိမ်ကလေးနောက်မှာ ပြာလဲ့လဲ့ ရေကန်ကလေးရှိသည်။ အိမ်ကလေး ပတ်လည်မှာလည်း ဝင်းခတ်ထားသည်။ ဝင်းမှာ နွယ်ပင်ကလေးတွေ၊ ခေါင်ရမ်းပန်းပင်ကလေးတွေ တွယ်ကပ် ပေါက်နေကြသည်။ ရေကန်ကလေး ဘေးမှာတော့ အုန်းပင်ကလေးတွေ အစီအရီ။ ကြယ်စုံစ သည်ညရမ်းချိန်မှာ ရေကန်ကလေးထဲ၌ ကျွန်တော် ဗလာကျင်း၍ ရေကူးသည်။ ရေကူးလို အားရပြီဆိုလျှင် အိမ်နောက်ဖေး မြေကွက်လပ်မှ ဖြတ်၍ အိမ်ထဲဝင်၊ ပန်းပေါ် မျက်နှာသုတ်ပဝါတင်၊ သည်ဝတ်စုံသည် ကီးဝက်(စ)အဖို့ ပြည့်စုံပြီဖြစ်သည်။

ကီးဝက်(စ)သည် ဂုဏ်သိက္ခာရှိသော မြို့တော့ မဟုတ်ချေ။ သို့သော် တိုယ်ပိုင်ဟန် ရှိသည်။ ထိုအချက်ကို ကီးဝက်(စ) စာရေးဆရာ 'ရွိုင်ဝီလျံ' နေသားသည် စာအုပ်ကို ဖတ်မိရာမှ သိလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သူရေးသည့် အတိုင်း မှန်ပါ၏။ ကီးဝက်(စ)တွင် စိတ်ကူးယဉ်သမားများ၊ ရေမျောကမ်းတင် ချား၊ အလုပ်လက်မဲ့များ၊ မှီခိုကပ်ရပ်နေသူများ၊ လေလွင့်နေသူများ၊ စာရေးဆရာ များ၊ တင်ပါသည်များ၊ ကာရော်ယန်မှ ရောက်လာသူများ၊ မြို့ကြီးများမှ ဆင်း လာသူများ၊ ပန်းချီဆရာများ၊ ပင်စင်စားများ၊ ရတနာသိုက် ရှာဖွေသူများ၊ ခြံမြေပွဲစားများ၊ မှောင်ခိုသမားများ၊ အိမ်ပြေးများ၊ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် ချစ်သူစုံတွဲ ကလေးများ။ အို ပြောမကုန်နိုင်အောင် အမျိုးစုံ ရှိနေပါသည်။ တစ်အိမ်နှင့် တစ်အိမ် အတော့ကို သည်းခံနေထိုင်ကြရသည်။ သည်အခြေအနေမျိုးမှာ ကီးဝက်(စ)၏ စတိုင်၊ ကီးဝက်(စ)၏ ဟန် ပေါ်ထွက်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ကီးဝက်(စ)က သူ့ကိုယ်သူ 'ကွန်း(ချ)သမ္မတနိုင်ငံ' ဟု ခေါ်တွင်လေသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်မှာ နယ်စပ် ကင်းအဖွဲ့က မြောက်ဘက်သို့ ထွက်ရာ တစ်ခုတည်း သော အဝေးပြေးလမ်းမကြီးကို ပိတ်ဆို့ပြီး လာသမျှကားများကို ရပ်ခိုင်း၏။ နယ်စပ်ဆေးဝါးရှာ၏။ နိုင်ငံခြားသားများကိုရှာ၏။ ကားတန်းကြီးသည် မြို့ဘက်သို့ ပြန်လှည့်ရ၏။ ကီးဝက်(စ) မြို့သူမြို့သားတွေ စိတ်ပျက်ကြရ၏။ နောက်ဆုံးတွင် သင်္ဘောဆိပ်မှာ ကျင်းပသော လူထုအစည်းအဝေးကြီးက သူ့ကို ကီးဝက်(စ) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ကြောင်းကြေညာလိုက်၏။ ထို့ကြောင့် ခုဆိုလျှင် ကီးဝက်(စ) မှာ ဝန်ကြီးချုပ် ရှိနေလေပြီ။ ကီးဝက်(စ) အလံ ရှိနေလေပြီ။ ရွေးချယ် ထားသောမြို့ကြီးများမှာ စေတနာ့ဝန်ထမ်းကောင်စစ်ဝန်များ ရှိနေလေပြီ။ လေဆိပ်၌ ခေါင်းဆောင်ကို လှိုက်လှဲစွာ ကြိုဆိုနေသော ဆိုင်းဘုတ်ကြီး ရှိနေလေပြီ။ သို့သော် ကီးဝက်(စ) မြေပုံ အောက်ဘက်ပိုင်းကို လေ့လာကြည့်ရှုလျှင်မူ ကီးဝက်(စ)သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိကြောင်း သိရှိရပါလိမ့်မည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ၊ ကီးဝက်(စ)အကြောင်း ပိုသိလာသည့်အခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ကီးဝက်(စ) ဆက်စပ်မှုသည် ပါးပါးကလေးသာဖြစ်ကြောင်း သိလာမှာ ဖြစ်ပါ သည်။

ပရိတ်ကံစတင် ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းနှင့် ပြုပြင်ရေးသမားများမှတစ်ဆင့် ကီးဝက်(စ)မှာ နေတတ်နည်းကို သိရပေမည်။ 'ကလိုင်ဒီဟန်းလေး' က ကျွန်တော့် အား 'လူသားတွေကို ဖန်ဆင်းလိုက်တာ ပျော်ပျော်ကြီး နေဖို့ပဲ။ သောက နေထိုင်ပုံနဲ့ပဲတွေ အဖိခံရဖို့ မဟုတ်ဘူး' ဟု ပြောခဲ့ဖူးလေသည်။

'ကလိုင်ဒီ'သည် ကျွန်တော်၏ အလွန်ဖော်ရွေသော၊ အချိန်မရွေး အဆင်သင့် ဖြစ်နေတတ်သော အိမ်ရှင်ဖြစ်၏။ 'တရားဗလားပန်း(မ)' စားသောက် ဆိုင်ပိုင်ရှင်လည်း ဖြစ်၏။ သူနှင့် သူ့ဇနီး 'ဘရစ်ဂျစ်' သည် မြို့ဟောင်းကက်သရင်း လမ်းမကြီးမှာ နေထိုင်ကြ၏။ ထိုလမ်းမှာပင် အတော်လေးချောင်ကျသော တစ်နေရာ၌ ဆိုင်ငယ်ကလေးတစ်ဆိုင် ဖွင့်ထား၏။ ခမ်းခမ်းနားနားဆိုင် မဟုတ်ပါ။ 'ကလိုင်ဒီ'ကမူ သူ့ဆိုင်ကလေးကို အတော်သဘောကျကြောင်း ပြောပြပါသည်။ ဟုတ်ပါသည်။ သစ်ရွက်စိမ်းစိမ်းစိုစိုကလေးတွေ ဝေဝေဆာဆာ၊ အရိပ်အာဝါသ ကောင်းကောင်း၊ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လှသဖြင့် နှစ်ခြိုက်စရာ တကယ်ကောင်းလှပါ၏။ ကျွန်တော့် အိပ်ခန်းမှာ ပန်ကာကလေး တပ်ဆင်ထား သဖြင့် အဆင်ပြေလှပါသည်။

ကီးဝက်(စ)မှ ခရီးရှည်ကြီးမောင်းနှင်လာရသဖြင့် အချိန်အတော် နောက်ကျ မှ ကျွန်တော် သူတို့ဆီ ရောက်၏။ ထိုညက ငှက်ပျောပင်အောက်မှာ ခင်းထား သော သူတို့မိသားစု ထမင်းစားပွဲမှာပင် ကျွန်တော့်အား ဝင်ရောက် စားစေပါသည်။ (ဤစားပွဲသည် ဧည့်သည်များကို ဧည့်ခံသော စားပွဲလည်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်လို ဧည့်သည်ကတော့ သူတို့ဆိုင်မှာ အဝင်လည်း မပြ၊ အထွက်လည်း မပြ။ အချိန် မရွေး ဝင်တည်း၏။ ပြန်ထွက်သွားတော့လည်း သည်အတိုင်းပင်။)

တရားဗလားပန်း(မ) သစ်ပင်ကြီးက သူတို့ခြံဝင်းကလေးကို အရိပ် အာဝါသ ပေးထားသည်။ ကျွန်တော်တို့ ညစာစားပြီး ဝိုင်းဖွဲ့ စကားပြောကြ၏။ ထိုအချိန်မှာ သူတို့၏ ခုနစ်နှစ်အရွယ် သမီးကလေး 'မာရီနာ'က စန္ဒရား လှေကျင့်နေသည်။

'ကလိုင်ဒီ' က သူပြောခဲ့သော စကားကိုပင် ထပ်၍ ပြောနေပြန်၏။ 'လူသားတွေကို ဖန်ဆင်းလိုက်တာ ပျော်ပျော်နေဖို့ဗျ၊ ရိုးသားမှုဆိုတာ ချမ်းသာသုခ တစ်မျိုးပါပဲ။ ကျွန်တော်တော့ ဒီသဘောတရားတွေကို ကြီးစား လေ့လာနေတာပဲဗျာ၊ ဒါပေမယ့် ကြာကြာမခံဘူးဗျ၊ မေ့သွားတာပဲ'

သူက သူတို့ ဇနီးမောင်နှံသည် စားသောက်ဆိုင်အပါအဝင် ပိုင်ထားသမျှ ပစ္စည်းများကို ရောင်းချပြီး ခရီးရှည်ထွက်ဖို့ ရည်ရွယ်ထားကြောင်း ပြောပြသည်။ သူတို့၏ ပထမခရီးရှည်မှာ ကီးဝက်(စ) မှ 'တပ်(စ)ကင်နီ' ခရီးဖြစ်သည်။ 'တပ်(စ)ကင်နီ' မှာ သူတို့ လှေတွေ လုပ်ကြ၏။ သိပ်မကြာလိုက်၊ ကာရီ လိုင်းနားမြောက်ပိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြပြန်သည်။ ထိုအရပ်တွင် ရေပူလင်းများ ထုတ်လုပ်ကြသည်။ သည်အလုပ်သည်လည်း သက်တမ်း သိပ်မကြာလိုက်။ သူတို့သည် ဒိုမီနင်ကင် သမ္မတနိုင်ငံသို့ ကူးကြပြန်၏။ ထိုနိုင်ငံတွင် ဝေလငါးများ

အကြောင်း ရုပ်ရှင်ရိုက်သေး၏။ ကျွန်တော်တို့ စကားလက်ဆုံကျချိန်အတွင်း သူပြောပြတာတွေ များလွန်းသဖြင့် ယခု ကျွန်တော်က ပြန်၍ ဖောက်သည်ချ ချာတွင် သူတို့ ရောက်ခဲ့သည့်နေရာအချို့ ကျန်ကောင်း ကျန်သွားနိုင်ပါသည်။

လက်ရှိ ဇနီးနှင့် အိမ်ထောင်မကျခင်မှာ သူသည် လေဆိပ် ပလွေမှုတ်သမား ဖြစ်ခဲ့သည်။ လက်သမားလုပ်ခဲ့သည်။ တံငါလုပ်ခဲ့သည်။ ရေငုပ်သမားလုပ်ခဲ့သည်။ ကောင်းသည် ထင်သမျှ အကုန်လုပ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူ့ဘဝ ခပ်များများသည် ဝင်လယ်ထဲမှာ ရှိခဲ့၏။ ပင်လယ်လှိုင်းတွေက တိုက်ထုတ်လိုက်သည့်အခါ ကီးဝက်(စ) ကမ်းခြေပေါ်ရောက်လာတော့မည်ဟု ပြောပြ၏။

'ခင်ဗျား ဒီမှာတွေ့ရတဲ့ အစောဆုံးရောက်လာခဲ့သူ ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းဟာ ရေလမ်းကနေ ရောက်လာကြတာပဲ။ ကျွန်တော်လည်း အဲဒီအတိုင်း လွန်ခဲ့တဲ့ အနှင် နှစ်ဆယ်လောက်က ရောက်ခဲ့တာပေါ့ဗျာ'

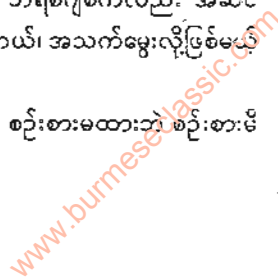
ကျွန်တော်တို့သည် 'ကလိုင်ဒီ'၏ စက်လှေကလေးဖြင့် သင်္ဘောဆိပ်အနီး တစ်ခိုက်မှာ အချိန်ဖြုန်းနေခဲ့ကြသည်။ စက်လှေကလေးမှာ စက်အားအလွန် ကောင်းလှသဖြင့် မြစ်တွင်းမှာ သွားလာနေကြသော လှေမှန်သမျှကို ကျော်ဖြတ် ခဲ့သည်လည်း ဖြစ်၏။

'စပိန်သင်္ဘောပျက်တွေက ကျခဲ့တဲ့ ရွှေတွေကို ရှာဖွေတဲ့အကြောင်း ထိခိုက်မှုမှာ ကျွန်တော် ကြည့်ခဲ့ဖူးတယ်။ ကျွန်တော်ဗျာ ရှိတာ အကုန်ရောင်းပြီး နေ့နှစ်ကောင်ခန့်အတူ ချက်ချင်း ထွက်လာခဲ့တာဗျ၊ ရွှေရှာတဲ့နေရာကို ဆိုက်ဆိုက် ခြိုက်ခြိုက် ရောက်ပါတယ်။ လမ်းမှာ သုံးရတာတွေ၊ ဆီဝယ်ရတာတွေနဲ့ဆိုတော့ သင်္ဘောဆိပ်ရောက်တဲ့အခါ သုံးဆယ်ခြောက်ဆင့်ပဲ ကျန်တော့တယ်လေ၊ ကျွန်တော် အတော် စိတ်ပျက်သွားတယ်ဗျာ'

'ကလိုင်ဒီ'သည် ရေအောက်၌ ရတနာငှာရှာရသောအလုပ်ကို လုပ်သည်။ ချာတာ သေယာဉ်မှူး အလုပ်လည်းရသည်။ လုပ်သမျှ အလုပ်တိုင်း အနည်းနှင့် အများ အတိုင်းပေး၏။ သို့သော် ယခုအခါတွင် သူသည် ရသမျှအလုပ်အားလုံးကို အားပေးနိုင် စွန့်ပယ်လိုက်ပြီ ဖြစ်၏။

'မာရီနာက ခုနစ်နှစ်ပဲ ရှိသေးတာဗျ၊ ဒါပေမယ့် ရေငုပ်အတော်ကျွမ်းကျင် ခြေ သူ့မှာ ရေငုပ်ကိရိယာ အစုံအလင်ရှိတယ်။ ဘရစ်ဂျစ်ကလည်း အဆင် သင့် ခြင်ဆယ်ပြီ။ ကျွန်တော့်ဘက်ကပဲ လိုပါတော့တယ်။ အသက်မွေးလို့ဖြစ်မယ့် သူ့သင်္ဘောဟာ ရှာရမှာပေါ့ဗျာ'

သူ ဘယ်ကိုများသွားမှာပါလိမ့်။ ကျွန်တော် စဉ်းစားမထားဘဲ စဉ်းစားမိ ထိတ်ပါသည်။

‘အေးဗျာ၊ ဘယ်ကိုပဲဖြစ်ဖြစ်ပေါ့၊ တကယ်တော့ ခင်ဗျားလည်း ဘဝမှာ ဘယ်ရောက်လို့ ဘယ်ပေါက်မှန်း အမြဲတမ်း သိနိုင်တာမှ မဟုတ်ဘဲ၊ အဲ ပင်လယ် ထဲမှာ တစ်ခုတော့ ကောင်းတယ်ဗျ၊ နာရီမလိုဘူး၊ ပင်လယ်မှာ သူပိုင်နာရှိရှိထား ပြီးသားဗျ၊ ဘာလဲသိလား၊ ဒီရေနဲ့ ရာသီဥတုပေါ့ဗျာ၊ သဘာဝတရားနဲ့ ခင်ဗျား ကြားမှာ ဘာပွဲစားမှ မလိုဘူး၊ အကောက်အခွန် မရှိဘူး၊ ရန်ပုံ နည်းတယ်’

သူ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းဆီသို့ ငေးမျှော်ကြည့်နေသည်။

‘ကလိုင်ဒီ’ မိသားစုသည် လောလောဆယ်တော့ ပင်လယ် မထွက်ကြ သေးပါ။ ဆိုင်ကလေးကို ပြင်ဆင် တိုးချဲ့ဖို့ပင် ကြံစည်နေကြပါ၏။ သို့ တိုးချဲ့ မှလည်း ပိုများလာမည် စည်သည်များအတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြစ်လာမည် ဖြစ်၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပင်လယ်ကြီးကတော့ ‘ကလိုင်ဒီ’ နှင့် ‘ဘရစ်ဂျစ်’ မောင်နှံကို ညှို့ယူဖမ်းစားထားပြီဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် သိနေပါသည်။ သူတို့ သည် ကီးဝက်(စ)တွင် ခေါင်းချကြမည် မဟုတ်ပါ။ နိစ္စသဘောသည် ကီး ဝက်(စ)လို နေရာမျိုးနှင့် လုံးဝ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေပါ၏။

ကီးဝက်(စ)သည် မီးလောင်ခဲရသည်။ မှန်တိုင်းဒဏ်သင့်ခဲ့ရသည်။ စီးပွားပျက်ကပ်နှင့် ဆုံခဲ့ရသည်။ လူအများ ကီးဝက်(စ)မှ လွင့်ထွက်သွားကြ၏။ ရေညှိရှာဖွေရေးသမားများ၊ ဆေးလိပ်ခုံများ၊ လိပ်ဖမ်းသူများ စီးပွားဖြစ်ခဲ့ကြ၏။

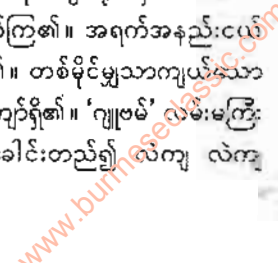
လိပ်တွေ ကုန်သလောက် ဖြစ်နေလေပြီ။ လိပ်မျိုးပြုန်းခါနီးကျကာမှ လိပ် ကုန်ကူးသည် အလုပ်ကို တရားမဝင် အလုပ်အဖြစ် ၁၉၇၀ နှစ်များလောက်က ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့၏။ သဘောဆိပ်အနီးတစ်ဝိုက်မှာ ကျန်ရှိနေသေးသော လိပ်အို ကြီးများကမူ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များအဖို့ ခဏတဖြုတ် စိတ်ဝင်စားဖွယ်တစ်ရပ် ဖြစ်နေသေး၏။ ကျန်နေသည့် လိပ်အိုကြီးများထဲမှာတော့ ‘ဘစ်ဂျော့’ လိပ်အိုကြီးက တစ်မူထူးခြား၏။ လိပ် ငတုံးကြီးဟုလည်း ခေါ်နိုင်၏။ အလွန်ကြီး၏။ သူ့ကို ‘ဘီ-ရပ်ရှင်’ ထဲ ထည့်ရိုက်ခဲ့၏။ ရပ်ရှင်ထဲမှာ သူက လူတစ်ယောက်ကို ဝါးမြို့ စားသောက်ခဲ့၏။ ကျွန်တော် ထိုလိပ်အိုကြီးကို များစွာအထင်ကြီးမိ၏။ ထို့ကြောင့် ယခုတစ်ကြိမ် ပြန်အရောက်မှာ သူ့ကို ထပ်ကြည့်ရန် သူ့နေရာသို့ သွားခဲ့၏။ သို့သော် သူမရှိတော့ပြီ။ သူနှင့် ထိုက်တန်ရာနေရာမျိုးသို့ ရောက်သွားလိမ့်မည်ဟု တော့ မထင်မိ။ တစ်နေရာရာတွင်ရှိမည့် ငါးပြတိုက်သို့ ရောက်သွားဖို့များပါသည်။ တကယ်တော့ ကီးဝက်(စ)တွင် ဘယ်သူတွေ အတည်အတံ့ နေကြပါသနည်း။

ကီးဝက်(စ)သည် ရေတပ်စခန်းမြို့ နှစ်အတော်ကြာဖြစ်ခဲ့သေးသည်။ ယခု ရေတပ်မရှိတော့။ လိပ်တွေလိုပင် ရေတပ်သားတွေလည်း ကွယ်ပျောက်သွား ချေပြီ။

ပုစွန်ဆိတ်တွေကမူ ဆိပ်ကမ်းအတွင်းပိုင်းလောက်မှာ တစ်ပြိုင်တစ်မ ရှိနေ ကြသေး၏။ ညမှထွက်လေ့ရှိသော အလွန်အရသာရှိသည့် ပန်းရောင် ပုစွန်ဆိတ် များသည်ပင် သူတို့ အလှည့်ကျလာလျှင် ကွယ်ပျောက်သွားမှာ သေချာနေ၏။ လောလောဆယ်မှာတော့ ပုစွန်ဆိတ်များအတွက် စိုးရိမ်စရာမရှိသေးပါ။ သို့သော် ခေတ်ရီဒါ ပင်လယ်ကွေ့မှ မျောပါလာသော စိုက်ပျိုးရေး ဓာတ်မြေဩဇာများ ကြောင့် ရေညစ်ညမ်းမှုဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ပုစွန်ဆိတ်များအတွက် မကြာခင် မှာပင် စိုးရိမ်စရာ ဖြစ်လာနိုင်၏။

ပုစွန်ဆိတ်ဖမ်း လှေများသည် ‘စတော့ကျွန်း’ ဘက်သို့ ရွှေ့ပြောင်းဖမ်းနေ ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကီးဝက်(စ)မှာ စိတ်ဝင်စားစရာဆိုလို့ ‘ကီးဝက်(စ)ဘစ်’ ဆိပ်ကမ်းလောက်သာ ရှိနေတော့၏။ ထိုဆိပ်ကမ်းတွင် ယခုတိုင် သင်္ဘောများ ဆိုက်ကပ်ဆဲ၊ ကျောက်ချဆဲ၊ ပြန်ထွက်ဆဲ၊ လူပေါင်းစုံ ဆုံဆည်းနေကြဆဲ၊ အကြွင်းအကျန် ဆိပ်ကမ်းကလေးဟုသာ ဆိုကြပါစို့။ ယင်းအကြွင်းအကျန် ဆိပ်ကမ်းကလေးကိုပင် ‘ဘတ်ဘား(စ)’ ခေါ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်များက ဟိုတယ်ဆောက်လုပ်ရေးသမားများ၊ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းရှင်များလက်သို့ ထွေပြောင်းပေးချင်နေကြသည်။ သူတို့သည် ကီးဝက်(စ)ကို ‘ဖိုလော်ဒါဒေး’ ဖြစ်အောင် ပြောင်းပစ်ချင်နေကြ၏။ ထို့ကြောင့် မြို့လူထုက စိတ်မကောင်းဖြစ်နေ ကြ၏။ ဘားဆိုင်များမှာ ပုံမှန် လာရောက်စားသောက်ကြသူများကလည်း သူ(လ)ဒိုဇာကြီးတွေများ ရောက်လာလေမလားဆိုသည့် စိုးရိမ်စိတ်ဖြင့် မကြာခဏ သင်္ဘောလည်ပြန် ကြည့်ကြည့်ပြီး စားကြရုံ သောက်ကြရသည် ဆို၏။ (ကလိုင်ဒီ ကြော့ဗြေသာ ဘားဆိုင်များအကြောင်းတွင် ပါသည့် ‘မိန်းမတွေမှာ သွားနည်းသေ သားဆိုင်တွေ ပိုကောင်းလေ’ စကားကို ကျွန်တော် စဉ်းစားမိ၏။)

ကျွန်တော်သည် ကီးဝက်(စ) အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ စိတ်ကူးကို သဘော မသိဘဲသိသလိုရှိပါသည်။ တကယ်တော့ ကီးဝက်(စ)မှာ ရေညှိမရှိတော့။ ဆေးလိပ် ထုတ်ငန်း မရှိတော့၊ လိပ်တွေ မရှိတော့၊ ပုစွန်ဆိတ်တွေ မရှိတော့။ ထို့ကြောင့် ကီးဝက်(စ)သည် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များဘက် လှည့်ရတော့မည်ဖြစ်သည်။ သင်္ဘောဝါရီလထဲမှာပင် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်တွေ အုပ်စုလိုက် ရောက်လာကြ သည်။ သူတို့သည် အောက်တန်းကျသော စကားလုံးတွေ ရိုက်နှိပ်ထားသော ဝတ်စုံတွေ ဝတ်ထားကြ၏။ အများစုမှာ ငယ်ရွယ်ကြ၏။ အရက်အနည်းငယ် မူးနေကြ၏။ အရက်မူးဖို့ကလည်း အလွန်လွယ်၏။ တစ်မိုင်မျှသာကျယ်သော ကျွန်းကလေးပေါ်တွင် အရက်ဆိုင်ပေါင်း တစ်ရာကျော်ရှိ၏။ ‘ဂျူဗမ်’ လမ်းမကြီး ပေါ်မှာ အရက်မူးပြီး မည်သည့်ဘက်ကိုပင် ဦးခေါင်းတည်၍ လဲကျ လဲကျ

လဲကျသည့်ဘက်မှာ အရက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တော့ သေချာပေါက်ရှိနေမည်ဖြစ်၏။
ယင်းသို့ပင် တစ်ယောက်သောသူက ကျွန်တော့်အား ပြောပြခဲ့ဖူးလေသည်။

ဤကမ္ဘာပေါ်တွင် ကျွန်တော်သည် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များအား လှောင်
ပြောင်ကြသူများအနက် နောက်ဆုံးလူ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ဘဝခပ်များများမှာ
အလှောင်အပြောင် ခံခဲ့ရဖူးပါသည်။ သို့သော် ယခု ကီးဝက်(စ)တွင်မူ အလွန်
ကြမ်းတမ်းသော အုပ်စုများကြားတွင် ကျွန်တော် ခေါင်းငုံ့နေရသည့်ဘဝ ရောက်နေ
ရပါပြီ။ အလွန်စည်ကား ဆူညံလှသော 'ဗဲယားဖုဘော့'၊ 'ဟော့(ဂ)ဘရီ(သ)'၊
'အားဂလီးရီစတာ'၊ 'ဆလော်ပီဂျိုး' စသည့် ဘားဆိုင်များမှာ ထိုင်ရတာထက်တော့
ငရဲပြည်မှာ တစ်နာရီလောက် သွားနေလိုက်ချင်ပါသည်။ အများပြောကြသလို
ပြောရလျှင်တော့ 'မျိုးဆက်' ကိစ္စပင် ဖြစ်လိမ့်မည် ထင်ပါ၏။ 'ဆလော်ပီဂျိုး' က
ဟဲမင်းဆေး အကြိုက်ဆုံး ဘားဆိုင်ဆိုတာ ကျွန်တော်သိပါ၏။ ဒါပေမဲ့ ဟဲမင်းဆေးတို့
ခေတ်တုန်းက ယင်းဆိုင်သည် ဆိတ်ငြိမ်အေးချမ်းသော လမ်းထောင့်ကလေးတစ်ခု
မှာ တည်ရှိခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ယင်းဆိုင်မှာ ဟဲမင်းမက်တယ်ဆိုတာ မရှိသေး။
၎င်းအပြင် ခြောက်ပေရှည် စတီရီယို စပီကာမျိုးကြီးတွေလည်း မရှိသေး။

နောက်ပြောင်ကျီစယ်တတ်သော ရီဝေဝေ အမျိုးသမီးငယ်ကလေးတစ်
ယောက်က ကျွန်တော့်အား တီဗီထဲမှာမြင်ဖူးနေသဖြင့်မှတ်မိသွားကာ လာနှုတ်ဆက်
ပါသည်။ သူကလေးသည် ချိုကာဂိုမှလာသူ ဖြစ်သည်။ သူကလေးက 'ဟိုင်း၊ ချိုလီ၊
ကျွန်မ 'မော်လီ'လေ' ဟု အသံကျယ်ကျယ်ပြောရင်း 'ဆလော်ပီဂျိုး' ဘားဆိုင်ထဲ
ဆွဲခေါ်သွားပါတော့သည်။ ဆိုင်ထဲမှာ အလွန်အမင်း ဆူညံ နေသဖြင့် သူကလေး
ပြောနေသည်များကို ဘာတစ်ခုမှ သဲသဲကွဲကွဲ မကြားနိုင်ပါ။ ကျွန်တော်က
သူကလေးအတွက် 'ဘာဘန်ကုတ် ရမ်'မှာလိုက်သည်။ တကယ်တော့ ကျွန်တော်
မှာယူလိုက်သည့် သောက်စရာအတွက် သူကလေးက ကျွန်တော့်အပေါ် ဘာတစ်ခုမှ
ထိုက်ထိုက်တန်တန် မပြုလုပ်ရသေးပါ။ သို့သော် ကျွန်တော်က သူကလေး
တစ်ဖက်သို့ လှည့်နေခိုက်မှာ အသာကလေး လစ်ထွက်ခဲ့ပါသည်။ မော်လီရေ၊
မင်းကလေးကို မဆန့်ကျင်လိုပါဘူးကွယ်။ ဒါပေမဲ့ ပျော်စရာဆိုတာ ဘာလဲ၊
တို့နှစ်ယောက် အမြင်ချင်းတူကြမယ် မထင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်ပါ။

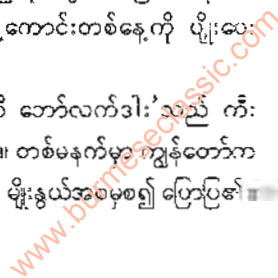
နေကျချိန်မျိုးဆိုလျှင် 'မယ်လိုရီ' ပန်းခြံကို ကျွန်တော် ရှောင်ပါသည်။
အမှန်တော့ နေကျချိန်သည် (ဘယ်နေရာမှကြည့်ကြည့်) လှပပါသည်။ ဆိတ်ငြိမ်
သော ဝန်းကျင်မျိုးမှာ ကြည့်ရလျှင် ပို၍ ပို၍ လှပနေပါသေးသည်။ 'မယ်လိုရီ'
ပန်းခြံကတော့ အလွန် ရှုပ်ထွေး ဆူညံလွန်းသော နေရာဖြစ်၏။ ကျနေ၏
အလှကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ မခံစားရသောနေရာ ဖြစ်၏။

ကီးဝက်(စ)သို့ သွားရောက်လည်ပတ်သူများအနေဖြင့် အများလုပ်သလို
သို့တိလုပ်နိုင်မှသာ လည်ပတ်ရကျိုးနပ်သည်ဟု ပြောရမှာဖြစ်သည်။ 'ကလိုင်းဒီ'
ပြောသလိုပင် ကျွန်တော်သည် သောကမှန်သမျှခဝါချပြီး ပျော်ပျော်ကြီး နေကြည့်ပါ
၏။ သို့သော် နေကြည့်၍ မရပါ။ တစ်လကြာလာသည်အထိ သောကတွေက ကျွန်
တော်ရောက်နေသော နိဗ္ဗာန်ဘုံကလေးမှ အပြီးအပိုင် ပြေးထွက်မသွားကြသေး။

တကယ်တော့ ကျွန်တော်သည် အရာရာကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်တတ်သူ
ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကီးဝက်(စ)သို့ ရောက်သည့်အခါ ကောင်းသောအကျင့်
ကလေးတွေ ပျောက်ချင်သလို ဖြစ်သွားတော့၏။ အပူတွေ လျော့သွားသလိုလို၊
သောကတွေ မေ့နေသလိုလို။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ နက်ဖြန်အတွက် မပြောနှင့်၊
ခောက်တစ်နာရီအတွက်ပင် မတွေ့မိ။ ညအိပ်လျှင် လေပြည်လေညင်းကလေး
တွေ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဝင်ထွက်နိုင်ဖို့ တံခါးတွေ အကုန်ဖွင့်ထား၏။
အရင်မကျင်းခင်မှာ ကြက်တွန်သံကြားရ၏။ အဖြူအနက်ကြား ကြောင်ကလေး
က ခြံစည်းရိုးကို ခုန်ကျော်၍ ကျွန်တော့်အခန်းထဲ ဝင်လာ၏။ အဝေးမှ ပျံလွင့်
လာသော ကားသံတွေ ကြားနေရ၏။ သင်္ဘောခုတ်မောင်းသံတွေ ကြားနေရ၏။
နံနက် စောစောမှာ ပေါ်ထွက်လာသမျှ အသံများကို ကျွန်တော် နားထောင်၏။
ကြာလာသည်အခါ နှစ်ပေါင်းများစွာ မလုပ်ခဲ့သော အလုပ်တစ်ခုကို ကျွန်တော်
ဆုပ်လာမိ၏။ ယင်းကား အိပ်ရာထဲမှာ ပြန်၍ ခွေနေလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။
တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော် နံနက် ရှစ်နာရီ၊ ကိုးနာရီလောက်မှ အိပ်ရာမှ
နိုးသည်။ ဘော်လီသောက်သည်။ ပြီးလျှင် သတင်းစာယူရန် 'မစ္စတာ ဘော်လီသင်'၊
မိတ္တီလာခဲ့သည်။

သတင်းစာအစုံရနိုင်သော နေရာသည် မြို့တစ်မြို့၏ အဆင်တန်ဆာ
တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ 'ဘော်လီသင်'နှင့် သားများ' ဆိုင်သည် အမေရိကန်
သတင်းစာ၊ ဥရောပသတင်းစာ၊ သတင်းစာအစုံရနိုင်သော နေရာဖြစ်၏။ ၎င်း
အဖွဲ့ခွဲ ရသစုံ မဂ္ဂဇင်းများ ခင်းထားသည့်စင်တွင် ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ
စာအုပ်များ၊ ဇာထိုး ပန်းထိုး စာအုပ်များ၊ ကီးဝက်(စ) စာရေးဆရာများ ရေးသား
ကြသည့် စာအုပ်များဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ သည်ဆိုင်တွင်းဝင်ပြီး စာအုပ်ဖတ်
လိုက်သည့် နံနက်ခင်းသည် ကျွန်တော့်အား နေ့ကောင်းတစ်နေ့ကို ပျိုးပေး
လိုက်သည့် နံနက်ခင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

'ဘော်လီသင်'၏သား 'အာမာလီယွန်တီ ဘော်လီသင်'သည် ကီး
ဝက်(စ) စာတိုသားဖြစ်၏။ လူကြီးလူကောင်းဆန်၏။ တစ်မနက်မှာ ကျွန်တော်က
သူ့အားအကြောင်းစပ်စုကြည့်မိ၏။ ထိုအခါ သူက မျိုးနွယ်အစမှစ၍ ပြောပြ၏။

ကျွန်တော့်အဘိုးက 'ကင်နရီကျွန်း' က ရောက်လာတာပဲ။ သူ့ဒီကို ရောက်လာချိန်တုန်းက ဒီမှာ ဆေးလိပ်လုပ်ငန်းတွေ ထောင်ချီရှိနေချိန်ပေါ့။ အဘိုးက ဆေးလိပ်လုပ်ငန်းမှာ နာမည်အကြီးဆုံးပါပဲ။ အဘွားကတော့ 'ကျူဘား' ကပဲ။ ပြင်သစ်မျိုးရိုးက ဆင်းသက်ခဲ့သူပဲ။ အဲ အဘွားက အတော်ချောတယ်ပျ။

'အဖေက ၁၉၂၇ ခုနှစ်မှာ စာအုပ်ဆိုင်နဲ့ ဆေးဆိုင် စ ထောင်တယ်။ အားနက် ဟဲမင်းဝေးဟာ ဖောက်သည်ကြီးပေါ့ဗျာ။ တစ်နေ့တော့ သူက ကျွန်တော့် အဖေကို နယူးယောက်ထုတ် သတင်းစာတွေမှာဖို့ အကြံပေးတယ်။ 'သည်တိုင်း(မ)' တို့၊ 'သည်ခေါ်(လ)' တို့၊ 'သည်ဟာရစ်ထရီဖြန်း' တို့ပေါ့ဗျာ။ အဲ သတင်းစာ လုပ်ငန်းဟာ အဲဒီက စတာပဲလို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ ဟဲမင်းဝေးရဲ့ အလိုဆန္ဒကို ဖြည့်ဆည်းပေးရင်း ဖြစ်လာတယ်ပဲ ပြောကြပါစို့။ သတင်းစာတွေကို ရထားနဲ့ ပို့ပေးတယ်။ နှစ်ရက် နောက်ကျမှ ဖတ်ရတယ်ဗျ။ ဟာရီကိန်း မုန်တိုင်းကြီး ကြောင့် ရထားကြီး လွင့်စဉ်သွားတဲ့ ၁၉၃၅ ခုနှစ်အထိ ဆိုပါတော့။ အဖေက အတော်ကြံ့ခိုင်တဲ့လူဗျ။ လုပ်ငန်းကလည်း အောင်မြင်ရလေတော့ သတင်းစာကို လက်မလွှတ်ချင်ဘူး။ ဒီတော့ ဒီမှာ သတင်းစာထုတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားတော့ တာပေါ့ဗျာ။ အဖေပညာတွေကို ကျွန်တော် ယူရတာပေါ့။ ပုံမှန်ဖောက်သည်တွေ ကိုယ်ဆိုင်ပြန်လာချင်အောင်လည်း ဂရုစိုက် ဆောင်ရွက်ရတာပဲ။

'ဒီမှာရှိနေတဲ့သက်ကြီးရွယ်အိုတွေကို 'ဘော်လက်ဒါး' ဆိုတာ ဘယ်သူလဲလို့ ခင်ဗျားသွားမေးကြည့်ပါလား။ ကျွန်တော့်အဖေအကြောင်းပြောပြကြပါလိမ့်မယ်ဗျာ။ 'တင်နက်ဆီး ဝီလျံ' ဆိုတဲ့ လူကြီးက ကျွန်တော်တို့ဆိုင်မှာ နယူးယောက်တိုင်း(မ) ယူတယ်။ သူကိုယ်တိုင်မလာဘူး။ သူ့တပည့်က လာယူတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီ 'ဝီလျံ' ဆိုတဲ့ လူကြီးက သူများတွေလို တစ်ပတ်စာကြိုပြီး သတင်းစာဖိုး မပေးဘူး။ 'ငါ ဝီလျံပဲ။ ကြိုပေးစရာမလိုဘူး' လို့များ ထင်နေသလားမသိပါဘူးဗျာ။ သူက မပေးတော့ အဖေက သူ့တပည့်ကို 'ဝမ်းနည်းပါတယ်။ ကျုပ်တို့သတင်းစာ ရောင်းလို့ကုန်သွားပါပြီ' လို့ပြောလိုက်ရော။ အဲဒီလိုပြောလိုက်မှ ဝီလျံဆိုတဲ့လူကြီး ကားနဲ့ပေါက်ချလာတယ်။ သူဆိုင်ထဲဝင်လာပြီး 'လုပ်စမ်းပါ။ ကောင်တာနောက်မှာ သတင်းစာတွေရှိတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်သိနေပါတယ်' လို့ပြောတယ်ဗျ။ အဖေက လည်း ပြတ်တယ်။ 'အဲဒီ သတင်းစာတွေက ဝယ်ထားပြီး သားတွေပိုက်ဆံလည်း ပေးထားပြီးကြပြီ' လို့ ပြန်ပြောလိုက်တာပေါ့။ ဒီမှာတင် သူက 'ကျုပ် တင်နက်ဆီး ဝီလျံပါဗျာ' တဲ့လေ။ ဒီတော့ အဖေက ဒေါပွပွနဲ့ 'ခင်ဗျား၊ ဂျီဇက်ခရိုက်(စ)ဖြစ်နေ လည်း ကျုပ်ဒီအတိုင်းပြောမှာပဲ' လို့ ဆော်ထည့်လိုက်ရော။ ဒါတွေက ကျွန်တော့် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့တွေပေါ့။ အဖေက လူလည်း သန်လယ်၊ စိတ်လည်း မြန်တယ်'

'ဒါထက် ခင်ဗျား ဟဲမင်းဝေးကိုရော မှတ်မိသေးလား' 'မှတ်မိတာပေါ့ဗျာ။ သူ့ခြံထဲမှာ ရေကူးကန်တစ်ခု ရှိတယ်။ ကျွန်တော် သူ့အဖေကူးတယ်။ 'ဂျွန်း' နဲ့ 'ပက်ထရိတ်' တို့ကိုလည်း သူတို့ ငယ်ငယ်ကလေး တည်းက သိတယ်။ 'ပက်ထရိတ်' ဟာ ကီးဝက်(စ)ကို ပြန်လာသေးတယ်ဗျ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ဘက် ရောက်မလာဘူး။ အေးဗျာ ကီးဝက်(စ)ရဲ့ အကောင်း ဆုံး အချိတ်တော့ အောင်မြင်တဲ့လူတွေ လာနိုင်တယ်။ အပန်းဖြေနိုင်တယ်။ အနုပညာမှန်သမျှ အကုန်လုပ်နိုင်တယ်'

'ဇွေတာ ဘော်လက်ဒါး' က 'ဖော်စတို' ၏ 'အစာနန်းတော်' ကုန်စုံဆိုင် ပြီးသွင် သူ့သတင်းစာအလုပ်က ကီးဝက်(စ)မှာ ဒုတိယ သက်တမ်းအရှည်ဆုံး ဟု ယူဆထားသည်။ 'ဖော်စတို' ၏ ကုန်စုံဆိုင်သည် သက်တမ်း ခုနစ်ဆယ် နှစ်ပြိုင်၏။ တကယ်တော့ သက်တမ်းတိုလှသော ကီးဝက်(စ)လို နေရာမျိုးမှာ အနှစ် ခုနစ်ဆယ် ဟူသည် 'တစ်ခေတ်'ဟုပင် ပြောနိုင်ပါ၏။

သူက ဆက်၍ ပြောပြန်သည်။

'ရာသီဥတုကလွဲပြီး ကျန်တာအားလုံး ပြောင်းပစ်လိုက်ကြပြီဗျ။ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ ကီးဝက်(စ)ဟာ မြို့ငယ်ကလေးမဟုတ်တော့ဘူး။ ခင်ဗျား ကမ်းခြေကိုစက်ဘီး ဝါသနာ စက်ဘီးကို တစ်ရက်နှစ်ရက်လောက် ကမ်းခြေမှာပစ်ထားခဲ့။ ဘယ်သူမှ မယူသွားဘူး။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်နှစ်က ကျွန်တော်ဆိုင်ရှေ့မှာတင် စက်ဘီးငါးစီး အနီးခံ ဝိုက်ရတယ်။ ဆေးလေ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့ကတော့ဒီမှာနေနေကြဆဲပါပဲဗျာ'

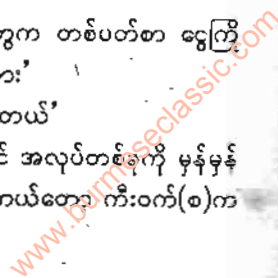
သူသည် ပိုလိုက်သော မဂ္ဂဇင်းထုပ်များကို ဖောက်နေသည့် သူ့သား 'အိန်ဆော်နီ' ဘက်သို့ လှည့်ကြည့်ပြီး ခေါင်းတဆတ်ဆတ် ညိတ်နေလေသည်။ အထက်ပေးကြာမှ 'အင်၊ ကျွန်တော်တို့က ဒီမှာနေဖို့လို့ ဖြစ်လာကြတာ သင်ပါရဲ့ဗျာ' ဟု ရေရွတ်လိုက်၏။

'ကျွန်တော်က ကီးဝက်(စ)ရဲ့ သမိုင်းကို မြင်ခဲ့ရသူပါ။ လူတော်လူကောင်း အချိတ်တော့များကိုလည်း သိပါတယ်။ ဥပမာ 'ဂျွန်ဟာဆေး' တို့၊ 'အယ်လစ် ဘော်လ် ဘစ်ရှော့' တို့၊ 'ရစ်ချတ်ဝီ(လ)ဗာ' တို့လို ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့။ သူတို့တစ်တွေ က ကျွန်တော့် ဖောက်သည်ကြီးတွေပါပဲ'

'ဒါထက် နယူးယောက်တိုင်း(မ) ဖတ်သူတွေက တစ်ပတ်စာ ငွေကြို ဆောင်ရွက်သည့်အတိုင်း သဘောတူလက်ခံကြသလား'

'ဟာ သဘောတူကြပါတယ်။ လက်ခံကြပါတယ်'

ဇွေတာ ဘော်လက်ဒါးသည် ကီးဝက်(စ)တွင် အလုပ်တစ်ခုကို မှန်မှန် နှစ် နှစ်ပြိုင်လုပ်သူဟု ကျွန်တော် ထင်မိသည်။ တကယ်တော့ ကီးဝက်(စ)က

လူများစုမှာ ဟုတ်ဟုတ်ဟတ်ဟတ် ပြောစရာမရှိကြ။ သူတို့ အလုပ်အကိုင်က ဟိုဟာလိုလို သည်ဟာလိုလို။ ယင်းသို့ပြောလိုက်သဖြင့် သူတို့တစ်တွေသည် ချီးကျူးစရာကောင်းသူများ မဟုတ်ကြဟုတော့ မထင်လိုက်စေလိုပါ။

ကျွန်တော်သည် ရေငုပ်သမားကြီး 'ဒေါ' ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ သူသည် ဘယ်တော့မှ အကျိုးမဝတ်။ လက်မှာ ဘာအကာအကွယ်မှမပါဘဲ ဂဏန်းကောင် များကို ဖမ်းနိုင်သူဖြစ်၏။ ဂဏန်းတစ်ကောင်သည် လူတစ်ယောက်၏လက်ချောင်း များကို ညှပ်ဖြတ်ပစ်နိုင်သည် မဟုတ်ပါလား။ သို့သော် 'ဒေါ' မှာ လက်ချောင်း အစုံအလင် ရှိနေပါ၏။

ကျွန်တော်နှင့် သိကျွမ်းခင်မင်ပြီးနောက် သူကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ထားသော ကျူရွက် ဦးထုပ်လှလှကလေးတစ်လုံးကို လက်ဆောင်ပေးသူ 'ထရေ' ကမူ ငယ်စဉ်က ပင်လယ်ပြင်မှာစွန့်စားသွားလာခဲ့ပြီး လူရိုင်းများနှင့် ဆက်သွယ်ဖို့ ကီးဝက်(စ) မှထွက်ခွာသွားသူဖြစ်သည်။ သူ့အလုပ်အကိုင်အကြောင်း မေးမြန်းကြည့်ရာ သူက 'ကျုပ်က သူခိုးဗျ၊ ခိုးတာဟာ ယာယီကစားပွဲတစ်မျိုးပေါ့ဗျာ၊ ကာရီ လိုင်းနားမှာ အေးအေးဆေးဆေးနဲ့ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် နေထိုင်တတ်တဲ့ လူကြီး လူကောင်းတစ်ဦးဆီက ငွေတွေကို ကျုပ် တိုက်ယူခဲ့တယ်။ အခု ဒီမှာပြန်ရောက် နေပြီလေဗျာ၊ ဦးထုပ်လုပ်ရောင်းတယ်။ အဲ နောက်ပြီး ကျုပ်လုပ်ချင်တာ လုပ် တယ်ဗျာ' ဟု ပြောပြလေသည်။

နာမည်မဲ့ လင်မယားနှစ်ယောက်နှင့်လည်းတွေ့ဆုံခဲ့ရသေး၏။ ဘာအလုပ်မှ မလုပ်ကြသော လင်မယားဖြစ်၏။ သူတို့လင်မယားသည် သင်္ဘောဆိပ်တွင် လှေ ပေါ်၌ နေထိုင်ကြသည်။ အစားအစာလိုလျှင် အမြီးဝါ ငါးဖမ်းထွက်ကြ၏။ သူတို့ အတွက် ငွေကြေးမလို။ လိုသည်ဆိုလျှင် နာရီအတော်ကြာငါးဖမ်း၏။ ရလာသည့် ငါးများကို ဆိပ်ကမ်းမှာချရောင်း၏။ အကယ်၍ အပေါင်းအဖော်များနှင့် တွေ့ဆုံ ချင်စိတ်ဖြစ်လာလျှင် ကမ်းခြေမှ ကိုက်ရာအနည်းငယ်ကွာစေးသော 'ခရစ္စမတ် သစ်ပင်ကျွန်း' သို့ သွားကြ၏။ ထိုကျွန်းပေါ်တွင် သူတို့လင်မယားလို စိတ်လွတ် ကိုယ်လွတ် သမားများချည်း စုနေထိုင်ကြသည်။ ရှိတာကို မျှဝေ စားသောက်ကြ ၏။ 'ခရစ္စမတ်သစ်ပင်ကျွန်း' ပေါ်ရှိ အဖော်များနှင့် နှိုင်းလျှင် သူတို့ လင်မယားက လုံ့လဝီရိယပိုရှိသည်။ အလုပ်ကြီးစားလုပ်ကြ သေးသည်ဟုပြောရမည် ဖြစ်သည်။

တွေ့ဆုံခဲ့ရသမျှထဲမှာ ခြေခလုံးအိမ်တိုင်သမားကြီး 'ဒေးဂက်မင်' သည် အတော်ဆုံး ဖြစ်၏။ စကားပြောရာတွင် ညင်သာသိမ်မွေ့၏။ ကြင်နာတတ်သည့် မျက်လုံးအစုံရှိ၏။ ခေါင်းကြီးကတော့ အတော့်ကို ပြောင်နေ၏။ မုတ်ဆိတ်မွေးက ရင်ဘတ်အလယ်လောက်အထိ ရှည်၏။ အစတော့ သူ့ကို ကျွန်တော်က 'ပင်လယ်

သေဦးကြီး' ဟု ထင်မှတ်ခဲ့၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာကြီး သို့မဟုတ် သင်္ဘောဖြင့် တစ်ကိုယ်တည်းရွက်တိုက်ခဲ့သူ၊ တော်နိယိုကျွန်းမှာ အများဆုံး နေထိုင်ခဲ့သူအဖြစ် ကြားထားရပေသကဲ့သို့။

သူက ကျွန်တော့်အား ပင်လယ်ရှုခင်း ပန်းချီပုံအချို့နှင့် တောင်ပိုင်း ပင်လယ်ရှိ ကျွန်းသားများ၏ ပန်းချီများကိုပြ၏။ ထိုအခါ သူ့အား ကျွန်တော်က နေထိုင်ခဲ့သူအဖြစ် ပြောင်းမြင်မိလိုက်၏။

တစ်ညမှာ သူက သူ့စက်ဘီးပေါ် ကြက်ဆင်သားဟင်းအိုးတည်ထားသည့် မီးခိုးတိုင်ပေါ် ကျွန်တော်တည်းခိုနေရာ 'ကလိုင်းဒီ' နှင့် 'ဘရစ်ဂျစ်' တို့၏ စားသောက် ချိတ်သို့ ပေါက်ချလာ၏။ ထိုညက ကျွန်တော် စားလိုက်ရသော ကြက်ဆင်သား ဟင်းသည် ကီးဝက်(စ)မှာ စားဖူးသမျှထဲ၌ အကောင်းဆုံးဖြစ်တော့၏။ သူသည် တကယ် ဟင်းချက်ကောင်းလှသော စားဖိုမှုကြီးလည်း ဖြစ်ပါပေ၏။

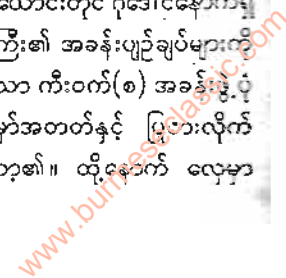
ထိုညမှာပင် သူတယောထိုးသည်။ သူ့ဇနီးချော 'ဟယ်လီ' က သီချင်းဆိုခို် ။ တကယ်လိုက်ဖက်သည့် ဇနီးမောင်နှံပင် ဖြစ်လေသည်။ ထိုအချိန်မှာ သူတို့၏ သုံးနှင်အရွယ် သမီးကလေး 'အော်ရီဒါ' က ရေကန်ထဲမှာ ရေကူးနေ၏။ တစ်လခွဲ အရွယ် ကလေးငယ်ကလေး 'ခရက်ဆင့်' က ဟယ်လီရင်ခွင် ထဲမှာ အိပ်ပျော်နေ၏။

ထိုညသည် လုံးဝ ပြီးပြည့်စုံသောည ဖြစ်သွားလေတော့သည်။ ဂီတ နားထောင်ရတာ အရသာရှိလှ၏။ စကားပြောရတာ အဆင်ပြေလှ၏။ 'ဒေး' က ပြောသည်။

'ဒါ ကျုပ် 'ဘေး' ရဲ့ တယောဗျ၊ ကျုပ် တယောထိုးနေတဲ့အခါ 'ဘေး' က တစ်ခါတစ်ခါ စကားလာလာပြောတယ်။ ကျုပ် တယောထိုးနေတာကို လူတွေက နားထောင်နေတာများ တွေ့လိုက်ရင် 'ကောင်းတယ်ဟေ့ ကောင်းတယ် ထောင်တယ်' လို့ ပြုံးပြုံးကြီး ပြောတတ်တယ်'

ဒေးသည် ဂီတသမားတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် သိလိုက်ရပြန် ပါသည်။ ဒေးသည် လှေလည်း ကောင်းကောင်းလုပ်တတ်သူ ဖြစ်၏။

သူသည် မသုံးဘဲပစ်ထားသော သုံးဆယ့်ငါးပေရှည် လှေဟောင်းကြီးကို 'ရက်ကာ' ပြတိုက်မှာပြထားရန် ထူးထူးခြားခြား ကောင်းမွန်လှသော လှေသစ် ကြီးတစ်စင်း ဖြစ်လာစေရန် ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ ဖယောင်းတိုင် ပိုဒေါင်နောက်ရှိ သစ်ပင်ရိပ်ကောင်းကောင်းအောက်မှာ လှေဟောင်းကြီး၏ အခန်းပျဉ်ချပ်များကို ခွဲချ၏။ ဖြတ်တောက်၏။ ထို့နောက် ခေတ်ဆန်သော ကီးဝက်(စ) အခန်းဖွဲ့ပုံ အတိုင်း ပြန်ဖွဲ့၏။ ပျဉ်ချပ်တွေကိုဆက်၏။ မှော်အတတ်နှင့် ပြုစုပေးလိုက် သလိုပင် လှေသည် ရေချရန် အသင့်ဖြစ်သွားတော့၏။ ထိုနေ့က လှေမှာ

အသုံးပြုရန် ပေ သုံးရာရှည် နိုင်လွန်ကြီးတစ်ချောင်းကို သစ်နက်ခေါက်ရည် ထဲမှာ စိမ်ထားလိုက်၏။

‘ဒီလှေမှာ မှားနေတာ တစ်ခုကတော့ အဲဒီ ကျွန်းကုန်းပတ်ပဲ။ ရေညှိတင်တဲ့ ဘယ်လှေမှ ကျွန်းသားနဲ့ ကုန်းပတ် မလုပ်ဘူး’ ဟု ‘ဒေး’က ပြောသည်။

‘အို၊ မမှားပါဘူးဗျ’

လှေလုပ်ရာမှာ ကူညီခဲ့သူ ‘အစ်ဆေးယား အယ်(လ)ဖို့’က ဆို၏။ ‘အစ်ဆေး’က ဂျပေကာမြို့သား။ အာဖရိက ကမ်းခြေနှင့် အလွန်ကွာဝေးသော ပင်လယ်ပြင်တွင် ငါးဖမ်းလှေများဖြင့် လှည့်လည်သွားလာခဲ့သူ။ အဆစ်ရောင် ရောဂါရလာတော့မှပင် ကမ်းပေါ်ပြန်တက်လာတော့၏။ ‘မမှားဘူးဗျ၊ အဲဒီ ကုန်းပတ်ကိုသာ ခင်ဗျား အသစ်ပြန်လုပ်မယ်ဆိုရင် ကျုပ် ဆက်ကူနိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး’ ဟု ‘ဒေး’ကို ပြောပြလိုက်သည်။

‘ဒေး’က ရယ်လေ၏။

‘ကဲ ရေချရအောင်ဗျာ၊ အေးလေ၊ ကျုပ်လို့ အရာရာကို ဂရုစိုက်တတ်သူ မျိုးကတော့ ကျုပ်တစ်ယောက်ပဲ ရှိမှာပါ’

ကျွန်တော်အမြင်မှာ ‘ဒေး’သည် ဘဝဆိုင်ရာ အသေးအဖွဲ့ကိစ္စကလေး များကိုပင် အသေးစိတ် ဂရုစိုက်တတ်သူ ဖြစ်သည်။

‘ဒေး’က သူ နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်အရွယ်မှာ ပထမဆုံးရလိုက်သော ပင်လယ် အတွေ့အကြုံများကို ပြောပြပြန်သည်။ သူသည် ကီးဝက်(စ)မှ ‘ဒရိုင်းတော် တူးဂပ်(စ)’သို့ ရေမိုင် ခုနစ်ဆယ့်ငါးမိုင် ခရီးထွက်လာခဲ့၏။ သူ့တွင် မြေပုံ၊ အိမ်မြောင်၊ ထရန်စစ္စတာ ရေဒီယိုတစ်လုံး ပါ၏။ ပင်လယ်ထဲရောက်လို့ မကြာခင်မှာပင် မှန်တိုင်းသတင်းကို ကြားလိုက်ရ၏။ ဆက်သွား၍ မသင့်ဟု ထင်မိလိုက်သော်လည်း သူ့ဇွတ်မိတ် ဆက်လာခဲ့၏။ အရက်တက်ချိန်မှာ မှန်တိုင်း ကျပါလေတော့၏။ ရွက်များချရန်ပင် အချိန်မရလိုက်။ လှေက စောင်းစောင်း သွား၏။ နောက်ဆုံးမှာ ရွက်တိုင်က ရေထဲထိုးကျသွား၏။ ဆယ်ရက်လုံးလုံး ပင်လယ်ထဲမှာ အသက်ရှင်နိုင်ရေး အသေအလဲ ကြီးစားနေရ၏။ သံဘူးကလေး လှေနားမျောလာလျှင် အမြန်ဆယ်ယူ၊ အမြန်ဖောက်ပြီး အမြန်သောက်၏။ မှန်တိုင်း စံသွားသည့်အခါ ဘယ်နေရာရောက်နေမှန်း သူမသိ။ တကယ်တော့ သူ အရှေ့ဘက် မိုင် ၁၅၀ လောက်မှာ ရောက်နေတာဖြစ်သည်။ သူ့ရှေ့အတော်လှမ်းလှမ်းမှာ ကျွန်း ကလေးကို ရေးရေးမြင်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကျွန်းအရောက် စက်ကုန်ဖွင့် တော့၏။ ကျွန်းပေါ်တွင် လူတစ်ယောက်က သူ့အား စောင့်ကြည့်နေလေသည်။

‘ကျုပ် ဘယ်ကိုရောက်လာတာလဲဗျ’

‘ဒေး’က လှမ်းမေး၏။

‘ပလော်ရီဒါက ‘နေပယ်’ ကိုပေါ့’

ထိုလူက ပြန်ပြော၏။

ယင်းအတွေ့အကြုံရပြီး နောက်ပိုင်းတွင်မူ ပင်လယ်ကို သူ လုံးဝမမူတော့။

ထင်အတွေ့အကြုံမျိုးထက် ပိုဆိုးဝါးသည့် အတွေ့အကြုံမျိုး မရနိုင်တော့ဟု ထင်ကြောင်း သူက ပြောပြသည်။

အမှန်တော့ ‘ဒေး’သည် လူသူမရှိသောကျွန်းပေါ်သို့ ခင်ဗျားသွားရန် ကြံသည့် အခါ ခင်ဗျား၏အဖော်အဖြစ် ခေါ်သွားထိုက်သူပင် ဖြစ်သည်။ သူက ခင်ဗျားကို ပန်းချီဖြင့် စိတ်ချမ်းမြေ့စေပါလိမ့်မည်။ တေးဂီတဖြင့် ပျော်မြူး ချင်လန်းစေလိမ့်မည်။ ဇာတ်လမ်းများဖြင့် အလွမ်းပြေစေလိမ့်မည်။ ထိုနောက် သူသည် ယင်းလူသူမရှိ သော ကျွန်းမှ အပြန်ခရီးအတွက် လှေတစ်စင်းကိုလည်း လုပ်ပေးပါလိမ့်မည်။

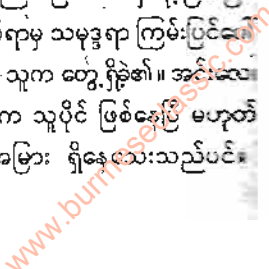
တစ်ည။ လှေပေါ်တွင် ‘ဒေး’၊ ‘ကလိုင်ဒီ’ နှင့် ကျွန်တော် အရက်သောက် ကြသည်။ မကြာခင် လူတစ်ယောက်က ကျွန်တော်တို့နားမှာ ယောင်လည်လည် လာလုပ်နေ၏။ ထိုလူသည် ပန်းပွင့်ပုံတွေ ရိုက်ထားသော ရုပ်အင်္ကျီဝတ်ထား ၏။ မြကျောက် လော်ကက်သီးပါသည့် ရွှေဆွဲကြိုးကြီးကိုလည်း ဆွဲထား၏။ သူ့မျက်နှာ ပြုံးယောင်သမ်းနေ၏။ သူပြုံးနေပုံက လူတကာမသိသော ကိစ္စအချို့ကို သူက သိထားသဖြင့် ကျေနပ်စွာ အသားယူပြုံးနေပုံမျိုး။

‘ကလိုင်ဒီ’က ထိုလူကို လှမ်းမေးလိုက်သည်။

‘ဟေ့ မဲ(လ)၊ ဘာဖြစ်နေတာလဲ’ တဲ့။

‘ကျွန်တော့်မှာ မြတွေ အများကြီးရှိတယ်၊ မြ ဖြတ်တဲ့လူ ဘယ်မှာရှိလဲဗျ’ ထိုလူက ပြောရင်း ပြန်မေး၏။

ယခုမှ ကျွန်တော် ရုတ်တရက် အမှတ်ရလိုက်၏။ ‘မဲ(လ)ဖစ်ရှာ’ဆိုသူ ဖြစ်သည်။ ‘ဖလော်ရီဒါကီး(စ)’မှာ နာမည်အကြီးဆုံးလူ ဖြစ်သည်။ သူ့အကြောင်း ဘာအုပ်တွေ ရေးထုတ်ကြသည်။ ရုပ်ရှင်ရိုက်ကြသည်။ ‘မဲ(လ)’အဖြစ် ‘ကလစ် ရောဘတ်ဆန်’က သရုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ တကယ်တော့ သူ့လည်ပင်းက ဆွဲကြိုး ကြီးသည် ရွှေဆိုင်မှ ဝယ်ယူခဲ့သည်မဟုတ်။ သူ့မုဒ္ဒရာကြမ်းပြင်ထက်မှ ရုခဲခြင်းဖြစ် သည်။ စပိန် ရတနာတင်သင်္ဘော ‘အေတိုချာ’ နှစ်မြှုပ်ရာမှ သမုဒ္ဒရာ ကြမ်းပြင်ပေါ် တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သော သန်းလေးရာတန် ရတနာများကို သူက တွေ့ရှိခဲ့၏။ အင်းလေး ပြုံးမည်ဆိုလည်း ပြုံးနိုင်နေပြီကိုး။ ရတနာအားလုံးက သူပိုင် ဖြစ်နေပြီ မဟုတ် လား။ နောက်ထပ် ရစရာတွေလည်း အမြောက်အမြား ရှိနေသေးသည်ပင်။

'ဒီတစ်ပတ် ကျွန်တော်တို့ ကျောက်တွေ သန့်ကြတယ်၊ မြအရိုင်းတုံးကြီး တစ်တုံး ထွက်လာတယ်ဗျ။ အရိုင်းအတိုင်း ဒေါ်လာ ၂၀၀,၀၀၀ ပေးတယ်။ တကယ်လို့ ဖြတ်ရောင်းရင် ဒေါ်လာ ၈၀၀,၀၀၀ လောက် တန်သွားမယ်။ အခု ကျွန်တော် တွေ့ထားတဲ့ ကျောက်တွေဟာ နှစ်ကုဋေလောက် တန်တယ်ဗျ။ ဖြတ်တောက်ပြီး သွေးရောင်းမယ်ဆိုရင်တော့ သုံး လေးဆ တက်လာနိုင်တာပေါ့ဗျ။ ကဲ ကျောက်ဖြတ်သမားရှာနေတဲ့ကိစ္စ ရှင်းပြီလား'

မဲ(လ)သည် တခြားလူငယ်များလိုပင် ရတနာကျွန်းဝတ္ထုကို ဖတ်သည်။ တန်ဖိုးမမြတ်နိုင်သော ရွှေပုံကြီးများကို အိပ်မက် မက်သည်။ သူက တခြားလူငယ် များနှင့် မတူသည်မှာ သူ့အိပ်မက်ကို ဘယ်တော့မှ မေ့မေ့ပျောက်ပျောက် မထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သူက ကျွန်တော်အား ပြောပြရာတွင် သူ့အသက် ဆယ်တစ်နှစ်အရွယ်မှာ အိန္ဒိယားနား၌ သူ့ရှိနေခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအရွယ်မှာပင် ငါးဂါလံဝင် ဆေးဘူးခွဲဖြင့် ရေငုပ်ခေါင်းစွပ်တစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း၊ ယင်း ခေါင်းစွပ်ကို သုံး၍ ရေငုပ်လေ့ကျင့်ခဲ့ကြောင်းများ ပါဝင်လေသည်။

'မဲ(လ)' သည် ဆက်ဆိုဖုန်းမူတ်သူအဖြစ်နှင့် အိန္ဒိယားနားမှာ အသက် မွေးခဲ့၏။ ကာလိနိုးနီးယားတွင် ကြက်မွေးခဲ့၏။ သို့သော် ရေအောက်က ရတနာများကိုမူ ဘယ်သောအခါမှ မေ့ပျောက်မထားခဲ့။ သူနှင့် ဇနီးဖြစ်သူ 'ဒီအို' သည် ဖလော်ရီဒါ၌ သင်္ဘောပျက်ခဲ့သောနေရာသို့ ဟန်းနီးမွန်းခရီး ထွက်ကြကာ ရေငုပ်ကြသည်။ သူတို့သည် 'ဂျက်ကော့စတူး' ၏ ရေငုပ်ကိရိယာ တစ်စုံကို ဝယ်ယူလိုက်ပြီး ရေငုပ်ပစ္စည်းကိရိယာ အရောင်းဆိုင် စဖွင့်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်မှစ၍ ရေအောက်ရတနာရှာဖွေရေးမှာ အချိန်ပြည့်ပေးလာခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် နောက်ပိုင်းမှာ ရေအောက်ရတနာများကို တွေ့ရှိခဲ့ကြလေသည်။

နောင် နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်လုံးလုံး သူသည် စပိန် မိန်းသင်္ဘောပျက်သည် နေရာမှာ ပိုက်စိပ်တိုက်ရှာဖွေတော့၏။ ထိုအချိန်အတွင်း ပိုမိုကြီးမားသော၊ ပိုမို ကောင်းမွန်သော သင်္ဘောပျက်ရာနေရာများကို ခြေရာခံမိ၏။ သူသည် လုပ်ငန်းမှာ ငွေအမြောက်အမြား မြှုပ်နှံရင်းနှီးခဲ့၏။ ခေတ်မီ စက်ကိရိယာများ တပ်ဆင်၏။ ဖလော်ရီဒါ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အစိုးရ အဖွဲ့တို့နှင့်လည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရ၏။ နောက်ဆုံးမှာ တရားရုံးချုပ်က ၎င်းရတနာတို့သည် အစိုးရပိုင် မဟုတ်ကြောင်း၊ 'မဲ(လ)'ပိုင် ရတနာများသာဖြစ်ကြောင်း အဆုံးအဖြတ်ပေးခဲ့သည်။

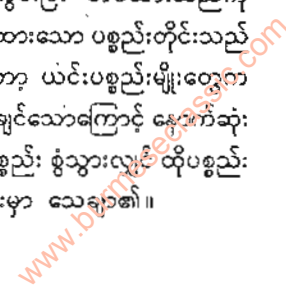
အမှန်တော့ 'မဲ(လ)'အနေဖြင့် တန်ဖိုးတစ်စုံတစ်ရာ မပေးရဘဲ ရတနာများ က သူ့ထံရောက်လာခဲ့သည် မဟုတ်ချေ။ ရတနာရှာဖွေရေးလုပ်ငန်းတွင် သားတစ် ယောက်နှင့် အလုပ်သမားနှစ်ယောက် ဆုံးရှုံးခံခဲ့ရသည်။ သည့်အတွက် 'မဲ(လ)'နှင့်

'ဒီအို' မောင်နှံတို့သည် ခုထက်တိုင် အခဲမကြေနိုင်ကြသေး။ သို့သော် 'မဲ(လ)' တို့ယုံတိုင်ကမူ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကျော်ကြားဆုံး ရတနာရှာဖွေသူတစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့ သေးပြီ။ သူသည် ဘယ်နေရာမှာ ရွှေတွေ့ရှိနေကြောင်း သိသည်။ သူသည် ရတနာ များ ရရှိနိုင်ရာနေရာမှ ခွာချင်စိတ်ရှိသည့်တိုင် တကယ်လက်တွေ့မှာ လုံးဝမခွာ နိုင်သူပင် ဖြစ်လေသည်။ ပြတိုက်များ၊ ရှေးဟောင်းပစ္စည်း သုတေသီများ၊ လေလံ ဌာနများ၊ ရုပ်မြင်သံကြားဌာနများနှင့် ရုပ်ရှင်ထုတ်လုပ်သူများသည် သူတို့ ဇနီး မောင်နှံကို မျက်ခြည်မပြတ် စောင့်ကြည့်နေကြ၏။ 'မဲ(လ)'၏ များပြားလှသော နေထိုင်ပုံသမားများ၊ မြေပုံထုတ်သမားများ၊ ပြတိုက်မှူးများနှင့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ သည်လည်း သူတို့ဘဝ ရုပ်တည်ရေး အတွက် 'မဲ(လ)' အပေါ် မှီခို အားထားနေ ကြရလေသည်။ 'မဲ(လ)'မှာ ပြိုင်ဘက် အများအပြားရှိ၏။ သို့သော် 'မဲ(လ)'က သူ့မှာ ငါးမန်းတစ်ကောင် ရှိနေသည်ကို သိထား၏။

တစ်နေ့ သူ့ရုံးခန်းသို့ ကျွန်တော် သွားလည်ပါသည်။ ရုံးခန်းတွင်းမှနေ၍ သင်္ဘောဆိပ်သို့ လှမ်းမျှော်ကြည့်ရင်း ကျွန်တော်က 'အတိုချာထက် အခု ခင်ဗျား တွေ့ ထားတဲ့ 'စင်တာမာဂါရီတာ' ရတနာသိုက်က အများကြီးကို ပိုကြီးမယ်ထင်တယ်' ဟု ခြေငြိမ်းကြည့်သည်။ 'စင်တာမာဂါရီတာ' သင်္ဘောသည် ကီးဝက်(စ)မှ လှမ်းမြင်နေ ရသော တစ်နေရာတွင် ၁၉၆၆ ခု မှန်တိုင်းကြောင့် ပျက်စီးနစ်မြုပ်သွားခဲ့ရ၏။

'အခုတော့ ကျွန်တော်တို့တွေ့ထားတာတွေ အများကြီးပါပဲဗျာ၊ မကြာခင် မှာပဲ ရွှေတန်ချိန် ၄၀ လောက် ထပ်တွေ့စရာရှိနေပါသေးတယ်။ ဒီအပတ်အတွင်းမှာ ရွှေတန်ချိန် ၄၀ က လောလောဆယ်ပေါက်ဈေးအတိုင်းဆိုလျှင် ၅၀၀ မီလီယန် ဆီလာလောက် တန်နေပြီ။ ရေအောက်မှရသော မြတ်နိုးစရာ ရတနာများအဖြစ် တကယ် ထုတ်ရောင်းသည့်အခါ ဈေးအများကြီးတက်လာနိုင်သည်။

'မဲ(လ)'သည် ပြတိုက်တစ်ခုလည်း ဖွင့်ထား၏။ သူပိုင် သင်္ဘောဆိပ်တွင် အရောင်းဆိုင်တစ်ဆိုင် ဖွင့်လှစ်ကာ ရေအောက်ရတနာအချို့ကို တင်ရောင်း သည်။ စပိန် ငွေပြားကလေးတစ်ခုကို လက်စွပ်ကွင်းပြီး တင်ထားသည်ကို ငြင်းခဲ့ရ၏။ အရောင်းဆိုင် ရှိုးကော့(စ)များထဲမှာ ပြသထားသော ပစ္စည်းတိုင်းသည် နောက်ဆုံးပစ္စည်းများ ဖြစ်နေတတ်၏။ တကယ်တော့ ယင်းပစ္စည်းမျိုးတွေက အပေါ်ထပ် အခန်းထဲမှာအများကြီး။ သူက ဈေးပိုလိုချင်သောကြောင့် နောက်ဆုံး ပစ္စည်းဟု ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနောက်ဆုံးပစ္စည်း စွဲသွားလျှင် ထိုပစ္စည်း နေရာ၌ နောက် 'နောက်ဆုံး'တစ်ခု ရောက်လာဦးမှာ သေချာ၏။

တကယ်တော့ သူ့အဆောက်အဦးကြီး၏ အပေါ်ထပ်သည် ပစ္စည်း သို့လှောင်ခန်း၊ ဓာတ်ခွဲခန်း၊ ချေးချွတ်ခန်းပင် ဖြစ်သည်။ ရုပ်လုံးကြွများပါရှိ သည့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော စပိန်ငွေဒင်္ဂါးများကို လျှပ်စစ်အိုးကြီးများထံ ထည့်၍ စိမ်ထား၏။ ယင်းလျှပ်စစ်အိုးကြီးများဘေးမှာလည်း ပြုပြင်ပြင်ဆင်ရန် ဓားများ၊ သော့ခလောက်များ၊ ထမင်းအိုးများ ရှိသေး၏။ ဝယ်အားက ရောင်း အားထက် ပိုကောင်းလာသောအခါကျမှ ထုတ်ရောင်းမည့်ပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြ သည်။ ထုတ်ရောင်းမည်ဆိုလျှင်လည်း သားသမီးများအဖို့ သူတို့ တစ်သက် ရောင်းမကုန်နိုင်တော့။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရသည်မှာ စပိန် အင်ပါယာအတွင်းရှိ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရတနာအများစုသည် တစ်ချိန်သောအခါက အိန္ဒိယားနားမှာ ကြက် မွေးမြူရေးသမား ဘဝဖြင့် အသက်မွေးလမ်းကြောင်းပြုခဲ့သူ လူတစ်ယောက်၏ လက်တွင်းသို့ သက်ဆင်း ကျရောက်သွားသည့်အတွက်ပင် ဖြစ်၏။

‘မဲ(လ်)ကို နှုတ်ဆက်ဖို့ ကျွန်တော် မတ်တတ်ရပ်လိုက်သည့်အခါ သူက စားပွဲကြီးပေါ်တွင် မြေပုံကားချပ်တွေကို ဖြန့်၍ ကြည့်နေလေသည်။ ‘ဖလော်ရီဒါ ကား’ မြေပုံကားချပ်များတော့မဟုတ်။ ဥရော့့ရိုး ‘ရီအိုဒီလာပလာတာ’ မြေပုံ ကားချပ်များ ဖြစ်သည်။ သူသည် မြေပုံကားချပ်များကို ကြည့်လျက် တစ်ယောက် တည်း ပြောနေ၏။

‘ဩ၊ သူတေသနလုပ်တဲ့လူက ဟောဒီ သဲပြင်ပေါ်ကျသွားတယ်ထင်တာ ကိုး၊ ဒါပေမယ့် ဟောဟိုဘက် ရေအောက် နှစ်ဆယ့်နှစ်ပေ အနက်ထဲ ကျသွား တာဖြစ်ရမယ်’

သူပြောသံ ကြားလိုက်ရတော့ ကျွန်တော် မနေနိုင် မထိုင်နိုင် ဖြစ်လာပြီး စပ်စုမိလိုက်ပြန်၏။

‘ဘာများလဲဗျ’
သည်တော့မှ သူခေါင်းမော့လိုက်ပြီး

‘ဘာရာမှာလဲဗျာ၊ သင်ဘာပေါ့၊ အေးလေ၊ သင်ဘာအကြောင်း ပြောမနေပါ တော့ဘူးဗျာ၊ ၁၈ ရာစုနှစ်အတွင်းက ‘အိုဂေါဆုဖော’မှာ ရွှေရည်ကျိုစက်ရုံတစ်ရုံ ရှိခဲ့တယ်ဗျ။ အဲဒီ စက်ရုံက အင်မတန် ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှတဲ့ ပစ္စည်း တစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ စပိန်ကိုတင်ပို့မယ့် ရွှေထည်ပစ္စည်းတွေတင်တဲ့ သင်္ဘောဟာ မြစ်ထဲမှာပဲနစ်မြုပ်သွားတယ်။ အဲဒီ သင်္ဘော နစ်မြုပ်တဲ့နေရာကိုကြည့်ဖို့ ကျွန်တော် နက်ဖြန် ‘မောင့်တီဗီယို’ကို သွားမယ်လေ၊ အင်း အပျိုစင်ကို အဲဒီမှာ ကျွန်တော် တွေ့ရမယ်ထင်တာပဲ’

‘ဘာဗျ၊ အပျိုစင်၊ ဟုတ်လား’

‘ဟုတ်တယ်လေ၊ အပျိုစင် ‘မာရီ’ရဲ့ သက်ရှိအတိုင်းအထွာအတိုင်း အသားခွဲလုပ်ထားတဲ့ အပျိုစင် ရုပ်တုပေါ့ဗျာ’

သူ့မျက်လုံးအစုံက မြေပုံကားချပ်များအပေါ် ပြန်လည် ရောက်ရှိသွား ပြန်၏။ သူ့မှာ လုပ်စရာ အများအပြားရှိနေမှန်း သိသဖြင့် ကျွန်တော် သူ့ရုံးခန်းမှ ထွက်လာခဲ့ပါသည်။

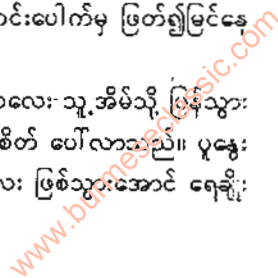
အပြန်လမ်းတွင် ‘ဖော်စတိုး’ မှာ ဝင်၍ ပစ္စည်းအနည်းငယ် ဝယ်၏။ ဝယ်ဆိုင်မှာ မထင်မှတ်သည့် အသေးအဖွဲ့ကိစ္စကလေးတစ်ခုနှင့် ဆုံရပြန်၏။ သို့သော် ယင်းအသေးအဖွဲ့ ကိစ္စကလေးသည် ကျွန်တော့်ရင်ထဲ စွဲထင်နေပါသည်။ ဆိုင်မှ အထွက်၊ ကျွန်တော့်ရှေ့မှာ အသက် ဆယ့်သုံးလေးနှစ်အရွယ် မိန်းမ တစ်ယောက်လေးတစ်ယောက် ရှိနေ၏။ ဆံပင်တွေက စုတ်ဖွားဖွား။ ညစ်ထေးထေး ဆိတ်တစ်လုံး ကိုင်ထား၏။ အိမ်ပြေးကလေး ဖြစ်မည်ထင်၏။ သူကလေးသည် ခုခံနေရုံ ဝယ်စား၏။ ထို့နောက် သတင်းစာတွေတင်ထားသော စင်ရှေ့၌ ဆောင်ကြောင့်ထိုင်ချလိုက်ကာ ပလတ်စတစ် ပြတင်းပေါက်မှ ဖြတ်မြင်နေရသော သတင်းစာအပေါ်ပိုင်းကို ဖတ်ကြည့်နေ၏။

သည်မြင်ကွင်းမှ တွေးစရာတစ်ခု ကျွန်တော် ရလိုက်လေသည်။ နှစ်သလောက် လောက်သာ ခြားနေသည့် နှစ်နေရာတွင် မိုးနှင့်မြေလိုကွာခြား သော လူသားနှစ်ဦး ရှိနေပါကလား။ ဤနေရာမှ နှစ်ဘလောက်လောက်အကွာ အဝေးတွင် ပြောမပြနိုင်လောက်အောင် ချမ်းသာကြွယ်ဝသော လူတစ်ဦးရှိနေ၏။ သူ့အဖွဲ့ရာထဲ မိုးရွာသလို၊ ထိုသူသည် မလိုအပ်ပါဘဲနှင့် သက်ရှိ လူတစ်ယောက် အရွယ်ပမာဏရှိ ရွှေစင်ရုပ်တု တစ်ခုကို ရဦးမည်။ သို့သော် သို့သော် ဟောဒီ နေရာမှာတော့ ခြူးတစ်ပြားမှ မကပ်သည့် မိန်းမငယ်ကလေးတစ်ယောက်၊ မင်းဘဝနယ် ဆိုးလှချည်လားကွယ်။ သတင်းစာကလေး တစ်စောင်ဖိုးတော့င် ဝယ်ဖတ်နိုင်တဲ့ ဘဝပါလား။

ကျွန်တော် စိတ်မကောင်းခြင်းကြီးစွာဖြင့် သူကလေးကို ကျော်လာသည် တွင် သူကလေးက ကျွန်တော့်အား မော့ကြည့်သည်။ ပြီးတော့ ‘ဟိုင်း’ဟု နှုတ်ဆက်ရှာသည်။ ကျွန်တော်က ‘ဟိုင်း’ဟုသာ တုံ့ပြန်နိုင်လိုက်ပါသည်။

သူကလေးက ချည်နဲ့နဲ့ ပြုံးပြလိုက်ပြီး ပြတင်းပေါက်မှ ဖြတ်၍မြင်နေ ရသော သတင်းစာကို ဆက်ဖတ်နေလေသည်။

ကျွန်တော် ဆက်လျှောက်လာခဲ့သည်။ သူကလေး သူ့အိမ်သို့ ပြန်သွား နိုင်ရန် လေယာဉ်လက်မှတ်တစ်စောင် ဝယ်ပေးချင်စိတ် ပေါ်လာသည်။ ပူမွှေး သော ရေချိုးခန်းတစ်ခုထဲ၌ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းကလေး ဖြစ်သွားအောင် ရေချိုး

လိုက်စေလိုသည့် စိတ်စေတနာ ဖြစ်လာသည်။ အရသာရှိသော ထမင်းတစ်နပ် ကျွေးလိုက်ချင်စိတ် ပေါက်ဖွားလာသည်။ နောက်ဆုံး ဝယ်ယူခဲ့သော ပစ္စည်းတွေ အားလုံး ပေးလိုက်ချင်သည်။ သို့သော် လက်တွေ့၌ ဘာတစ်ခုမှ မလုပ်ဖြစ် ခဲ့ပါ။ သူကလေးကို နောက်ပိုင်းမှာ ပြန်လည်မတွေ့ရတော့။ ကျွန်တော့်ထက် ပို၍ ကြင်နာသနားတတ်သူများနှင့် သူကလေး တွေ့ဆုံနိုင်ပါစေဟုသာ ဆုမွန် ကောင်း တောင်းလိုက်ရတော့သည်။

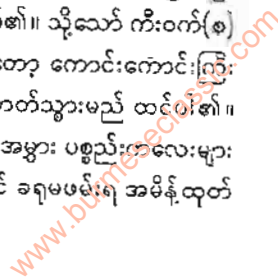
နိဗ္ဗာန်ဘုံကလေး ကီးဝက်(စ)တွင် ထွေထွေထူးထူး လုပ်စရာမရှိသော ရက်အားတွေ များခဲ့ပါသည်။ ရက်တွေကတော့ မြန်မြန်ပင် ကုန်ဆုံးသွား၏။ တနင်္ဂနွေနေ့မနက်တွင် ဖေဖော်ဝါရီ နှင်းမုန်တိုင်းက နယူးဂျော့(ခ)သို့ ဝင်မည့် သတင်းကြေညာချက်ကို ကြားလိုက်ရသည်။ ထိုနေ့ နံနက်မှာပင် လှေပေါ် အိမ်တန်းများဘေးမှ 'ရုစဘက်ဗော်လီဘတ်' လမ်းဘက်သို့ လမ်းလျှောက်ထွက် လာခဲ့၏။ ထိုအချိန်တွင် တစ်မိုင်အဝေးလောက်မှာ လေက အပြင်းအထန် တိုက်ခတ်နေသည်။ အလံတွေက တဖျတ်ဖျတ် လွင့်နေကြသည်။ သို့သော် လှေပေါ် အိမ်တန်းမှာတော့ လေငြိမ်နေသည်။ အိမ်ရှင်တစ်ယောက်က ကုန်းပတ် ပေါ်မှာ စိုက်ပျိုးထားသော ခရမ်းချဉ်ပင်ကလေးများကို ပြုစုနေ၏။ ရေကူး ဝတ်စုံနှင့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က ပေါင်ပေါ်မှာ သတင်းစာကို ချထားပြီး ရေပြင်ကြီးကို ငေးမောနေသည်။ သာယာသော ပလွေသံကို ကြားနေရသည်။ ယခု ကျွန်တော် မြင်တွေ့နေရသည့် လှေပေါ်အိမ်တန်းများကို 'ဖီယာစက္ကီ'၊ 'ဆစ်ရင်နတ်'၊ 'ဆီးဒေါ(ဂ)' စသည်ဖြင့် နာမည်ပေးထားလေသည်။ လှေပေါ် အိမ် နောက်ဘက်ပိုင်းမှာ နှင်းဆီပန်းအိုးများ၊ ရှားစောင်းလက်ပပ်အိုးများ၊ ဟိုင်ဘစ်ကပ်(စ) အိုးများ၊ ကြာပန်းအိုးများ ချထား၏။ (ရှားစောင်းလက်ပပ် သည် နေလောင်ခဲရသည့်အခါ အသုံးဝင်၏။ နှစ်ရွက်သုံးရွက်လောက် ခူး၍ အရည်ညှစ်ချလိုက်သည်နှင့် အပူဒဏ်သက်သာသွား၏။) ယင်းလှေပေါ်အိမ်တန်း များနှင့် မနီးမဝေးမှာ အလွန်ဆိုးဝါးရိုင်းရိုင်းသည် တစ်နေရာရှိသည်။ လမ်းသရဲ တွေ စုဝေး သောင်းကျန်းကြရာ ဖြစ်၏။

၁၉၆၀ ခုများအတွင်းမှာ 'ပရောက်မေရီ' အမည်ရှိ လှေပေါ်အိမ်တစ်အိမ် ရှိခဲ့၏။ လူများစုနှင့် သဟဇာတ လုံးဝမဖြစ်သော ဆိုင်ကယ်သမားတွေ၏ လှေပေါ်အိမ်ဖြစ်၏။ မြို့ပေါ်ရှိ လူအချို့က သူတို့ သားသမီးတွေ လှေပေါ်အိမ်သို့ သွားကြကြောင်း သိသွားသည့်အခါ ဆိုင်ကယ်သမားများ၏ လှေပေါ်အိမ်ကို ဖယ်ရှားပေးဖို့ သက်ဆိုင်ရာသို့ မေတ္တာရပ်ခံ၏။ သက်ဆိုင်ရာမှ မေတ္တာရပ်ခံ သော်လည်း ဆိုင်ကယ်သမားများက ဖယ်မပေးဘဲ တင်းခံနေကြ၏။ ထို့ကြောင့်

သစ်နေ့ကတွင် မြို့တော်မှ ဝန်ချိစက်တစ်စင်းရောက်လာပြီး လှေပေါ်အိမ်ကို ဆွဲမ သူလိုက်ကာ ကုန်းပေါ် ပစ်တင်လိုက်၏။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင် လှေပေါ် အိမ်တန်း များ၌ အခြေအနေ ကောင်းသွားလေသည်။ အတော် အေးဆေး ငြိမ်သက်သွား လေသည်။

ရေတပ်စခန်းနောက်ဘက်မှာရှိသော လူမည်းများနေထိုင်ရာ ရပ်ကွက် ကလေးသည်လည်း ကျွန်တော့်အတွက်တော့ စွဲမက်စရာ နေရာကလေးပင် ဖြစ်ပါသည်။ အမြင်အားဖြင့်မူ ထိုနေရာမှလူတွေ ဘာမျှမလုပ်ကြဟု ထင်ရ၏။ နောက်မှ ညမိုးချုပ်အထိ အိမ်ရှေ့ထွက်ထိုင်ကြပြီး စကားသာပြောနေကြသည် ဖြစ်၏။ ကျွန်တော် ထိုနေရာသို့ နေ့ခင်းပိုင်းမှာ ရောက်ဖူး၏။ ညခင်းမှာ ရောက် ခဲ့၏။ ညခင်းမှာ ရောက်လာသည်က 'ဘလူးဟဲဗင်း' မှာ ညစာစားဖို့။ တစ်ခါ ထင်ရ မနက်စာစားဖို့လည်း ရောက်ဖြစ်သည်။ ဝက်သား ကန်စွန်းဥဟင်းနှင့် ဆင်းစားရသည်ကို ကျွန်တော် မမေ့နိုင်။ ထမင်းစားနေခိုက် စားပွဲအောက်ချ လေသော ခြေထောက်ကြားမှာ ကြက်တွေက ပြေးလွှားနေတတ်သဖြင့် မနက်စာ သည် ပိုအရသာရှိသွားတော့၏။ ထိုဆိုင်ရှင်သည် မြောက်ကာရိုလိုင်းစား ထောင့်သို့လဲ ကျောင်းထွက် 'ရစ်ဟက်(ချ်)' ဆိုသူ ဖြစ်သည်။ သူ့ဆိုင်သည် ခရ ၁၂ မြို့ ဟင်းချိုနှင့်-ခရသုတ် မရောင်းချသော တစ်ခုတည်းသော ဆိုင်ပင် ဖြစ်သည်။

(ခရနှင့် ပတ်သက်၍ အနည်းငယ် ပြောပြချင်ပါသည်။ ခရသည် ကီးဝက်(စ)၏ သင်္ကေတ ဖြစ်၏။ လူကြိုက်အလွန်များလှသဖြင့် လိပ်များ၊ နေ့ညီများလိုပင် အတော်ရှားသွားပြီ ဖြစ်၏။ ဟင်းအမည်စာရင်းတွင်ပါသည့် ခရနှင့် လမ်းမပေါ်မှာ ရောင်းချသော ခရခွဲများသည် ဘဟားမားကျွန်းစုမှလာသည်။ ခရကို ဟင်းတစ်မျိုးအနေဖြင့် ကျွန်တော် ကြိုက်ပါသည်။ ခရမှ အသုံးအဆောင် နေ့ညီကလေးများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဘဟားမားဈေးသည်တစ်ဦးသည် ကီးဝက်(စ) အနီး စက်ဘီးတစ်စင်းဖြင့် လှည့်လည်ကာ 'ခရသုတ်ရမယ်၊ ခရသုတ်ရမယ်'ဟု အော်ဟစ်ရောင်းချနေသည်ကို ကျွန်တော် မြင်တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ခရခွဲကိုတော့ ထမင်းတွေ နားဆွဲလုပ် ဝတ်ဆင်ကြသည်။ ခရခွဲကို တစ်ဖက်မှ ဖြတ်ပြီး ခရသစ်မူတ်လို့ရသည်။ ကျွန်တော်သည်ပင် မှတ်တတ်၏။ သို့သော် ကီးဝက်(စ) သူများကျောင်းမှ ကွယ်လွန်သူအရှင်သူမြတ်လောက်တော့ ကောင်းကောင်းကြီး မှတ်တတ်ပါ။ နည်းနည်း လေ့ကျင့်လိုက်လျှင် မှတ်တတ်သွားမည် ထင်ပါ၏။ ခရခွဲများကို အိမ်ခန်းအဆင်တန်ဆာများအဖြစ် အသေးအမွှား ပစ္စည်းကလေးများ ထည့်ရန် ခွက်အဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ ယခုအခါတွင် ခရမပမ်းရ အမိန့်ထုတ်

လိုက်သဖြင့် ခရုများ ပြန်၍ ပေါလာသည်။ ရေတိမ်ပိုင်းမှာ ခရုကို အလွယ်တကူ တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

ကီးဝက်(စ)တစ်ခွင် ပြုပြင်အောင် လှည့်လည်သွားလာခဲ့ချိန်အတွင်း မည်သူမှ ဂရုမစိုက်မိသည့် လမ်းကလေးတစ်လမ်းကိုတွေ့ခဲ့ရသည်။ 'ဖရီးစကူးလိန်း' လမ်းကလေးပင်ဖြစ်၏။ ထိုလမ်းကလေးသည် မည်သူမျှ မသိရှိသော၊ အလွန်လှပသည့် နေရာလည်းဖြစ်သော 'နန်စီ၏ လျှို့ဝှက်ဥယျာဉ်ဆီသို့ ဦးတည်နေသည်။ 'နန်စီ'သည် ခြံတံခါးအတွင်းဘက်၌ဧည့်မျှော်ရင်း ထိုင်နေသည်။ သို့သော် သူ့နေရာက အလွန်ချောင်ကျလွန်းသဖြင့် လူမရောက်သလောက်ပင် ဖြစ်နေ၏။ 'နန်စီ'သည် အလွန် အရှက်ကြီးသူ ဖြစ်၏။ သည်နေရာမှာ သူ့ရှိနေကြောင်း လူတွေ သိပ် မသိစေချင်ပေ။ ယင်း 'နန်စီ'သည် အနုပညာရှင် နန်စီပင် ဖြစ်ပါ၏။

'နန်စီ' သည် ကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်းမှ ဆိတ်ငြိမ်ရာကို ဖွေရှာခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကီးဝက်(စ) အလယ်ပိုင်းရှိ စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းသော ထိုနေရာကို လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်က ဝယ်ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေမည်။

ယခုမူ တစ်ဧက အကျယ်အဝန်းရှိသော လှပသည့် သစ်တောကလေး ဖြစ်နေလေပြီ။ ထိုသစ်တောကလေးအတွင်းမှာ လမ်းကျွေ၊ လမ်းကောက်ကလေး များ ပြည့်နှက်နေ၏။ အုန်းပင်တွေ၊ ပန်းပင်တွေနှင့် ဝေဝေဆာဆာ ရှိနေလေသည်။ ထိုနေရာ၏ အလှတွင် နှစ်မျောသွားဖို့ အလွန်လွယ်ကူလှပေသည်။

'လောလောဆယ်မှာတော့ ဒီမြေပေါ်မှာ ဘာပင်မှ မစိုက်သေးပါဘူး၊ ဟိုး အလယ်ကောင်က 'ဂန်ဘိုလင်ဘို' ပင်ကြီးပဲ ရှိနေသေးတယ်လေ'

ကျွန်တော်နှင့် နန်စီ ခြံကြီးကို လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုဖို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။

'ဟောဒီ အုန်းပင်ကြီးကို ၁၉၈၀ ခုနှစ်က ကျွန်မ စိုက်ခဲ့တာ၊ စိုက်စက သေးသေးလေးရယ်၊ မြေကြီးထဲ မြုပ်ထားလိုက်ရုံပါပဲ၊ မြေဩဇာလည်း ကျွေးဖို့ မလိုဘူးရှင်၊ စိုက်ပြီး ကျွန်မ ခရီးထွက်သွားတယ်၊ ခုတော့ ရှင်မြင်တဲ့အတိုင်း ပဲပေါ့၊ ပေ ခြောက်ဆယ် ခုနှစ်ဆယ်လောက် အထိကို မြင့်နေပြီ၊ သင်္ဘောဆိပ် ကတောင် လှမ်းမြင်ရတယ်ရှင်'

'နန်စီ'သည် သူ့စိုက်ပျိုးထားသော သရက်ပင်၊ မာလကာပင်၊ မရန်းပင်၊ လိမ္မော်ပင်၊ သံပရာပင်၊ ဖရုံပင်များမှ အသီးအနှံများကို စားသုံးလျက် ရှင်သန်နေသူ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနေ့က အုန်းမျိုးပေါင်း ၁၂၅ မျိုးနှင့် သစ်ခွအမျိုး ၂၀၀ လောက် ကျွန်တော့်အား လိုက်လံ ပြသလိုက်ပါသည်။

'ဟောဒါ ပေါင်မုန့်သီးပင်ပေါ့၊ 'ဖရက်ချာခရစ်တီယန်' ကို အသက်ရှင် စေခဲ့တဲ့ အပင်လေ၊ ရှင် သိတယ် မဟုတ်လား'

သူမက ပန်းပွင့်သော ဆန်းဆန်းပြားပြားအပင်များကို ပြသရင်း နှင်းပြနေသည်။ နာမည်တွေကလည်း ဆန်းပြားလှပါ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးဝတ်ရုံ တဲ့၊ နတ်သားခရာ တဲ့၊ ဒတ်(ချ)ပလွေ တဲ့။

ရှင်းသန့်သည့် တစ်နေရာအရောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ ခဏနားကြသည်။

ဆင်းသို့ နားခိုက်မှာ သူမက 'ကျွန်မအသိ ရုက္ခဗေဒပါမောက္ခတစ်ယောက် ချီတယ်၊ အခု ဒီကနေ လှမ်းမြင်နေရတဲ့ အပင်တွေအကြောင်း တက္ကသိုလ်မှာ သူ့ဆင်ပြပေးခဲ့ဖူးတယ်လို့ ပြောပါတယ်'ဟု ပြောပြသည်။

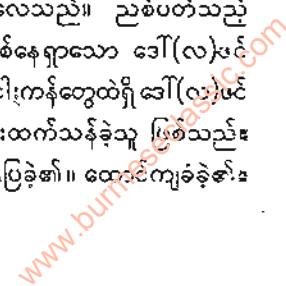
'နန်စီ'၏ ဥယျာဉ်သည် သူမအဖို့ လူတွေကို ရှောင်ပုန်းနိုင်ရာ နေရာတစ်ခုကလေးတစ်ခု ဖြစ်နေပေသည်။ ထိုနေရာမှာ သူမအတွက် အလုပ်လည်း နှိမ့်နေလေသည်။ မြို့တော် ကော်မရှင်နာမင်းကြီးကတော့ သူမ ဥယျာဉ်ခြံမြေ၏ အကျယ်အဝန်းသည် မိသားစုများနေထိုင်ဖို့ တိုက် ဆယ်သုံးလုံးဆောက်နိုင်ကြောင်း၊ ထားရပ်ရန်နေရာ နှစ်ဆယ့်သုံးနေရာ ရနိုင်ကြောင်း တွက်ချက်ပြီး အခွန်ကောက် လေသည်။ ထို့ကြောင့် နန်စီမိမ့်ရာ အခွန်ပေးဆောင်နိုင်ဖို့ နေ့ခင်းပိုင်းမှာ ဥယျာဉ် ဆင့် အလုပ်လုပ်ရပြီး ညမှာ တီရှပ်ဆိုင်တွင် အလုပ်ဆင်းရလေသည်။ တကယ် တော့ နန်စီသည် ရှက်တတ်သူဖြစ်သည် မှန်ပါ၏။ သို့သော် ပေးလာသည့် အခြေအနေအရ အပြင်ထွက် အလုပ်လုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်ရရှာသည်။

'တကယ်တော့ မြက်ခင်းပေါ်မှာ စားပွဲချပြီး အသားညှပ်မုန့်နဲ့ လက်ဖက် နေည့်တိုက်ဖို့ သင့်ပါတယ်ရှင်' ဟု ပြောရင်း အဝင်တံခါးအထိ ကျွန်တော့်အား လိုက်ပို့ပါသည်။

'ကဲ သွားတော့နော်၊ ထပ်လာခဲ့ပါဦးရှင်'

ရှက်စနိုးအမူအရာဖြင့် နှုတ်ဆက်သည်။ ဥယျာဉ်အဝင် တံခါးအတွင်းမှာ ထိုင်လျက် ဧည့်မျှော်ရင်း ကျန်ရစ်ခဲ့လိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါ၏။

ကီးဝက်(စ)မှာနေခိုက် ယင်းကဲ့သို့ သော စိတ်ပင်ပန်းဖွယ်တွေ တွေ့ကြုံ ရသူလို့ ခွဲကောင်းကောင်းဖြင့် စိတ်သန်ရာ လုပ်နေသော 'ရစ်ချက်အိုဗာရီ'ကဲ့သို့ သော လူမျိုးကိုလည်း တွေ့ဆုံရပေသည်။ သူသည် သူ့ဘဝ၏ အချိန်ခပ်များများကို 'ဗလစ်ပါတီစီ' စာတ်လမ်းတိုများ အတွက် ဒေါ်(လ)ဖင် ငါးတွေကိုဖမ်း၍ ဆလှကျင့်သင်ကြားပေးသည့်နေရာတွင် အသုံးချခဲ့လေသည်။ ညစ်ပတ်သည့် တိုင်ကီထဲတွင် ထည့်ထားသဖြင့် သေလှပေးပါးဖြစ်နေရာသော ဒေါ်(လ)ဖင် တစ်ကောင်ကို ဆပ်ကပ်အဖွဲ့တစ်ခုမှာ တွေ့လိုက်ရာမှ ငါးကန်တွေထဲရှိ ဒေါ်(လ)ဖင် များကို ခိုးယူပြီး ပင်လယ်ထဲ ပြန်လွှတ်ဖို့ စိတ်အားထက်သန်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူသည် သူ့ရှည်ရွယ်ချက်အတွက် အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြခဲ့၏။ ထောင်ကျခံခဲ့၏။

'ကလိုင်ဒီ' နှင့် ကျွန်တော် 'ရှူးဂါးလို့(ဖ)ကီး' သို့ ကားဖြင့်လာခဲ့ကြကာ လူသူမနီးသော ရေအိုင်ကြီးဆီ အရောက် ခရီးဆက်ခဲ့ကြ၏။ ထိုနေရာတွင် 'အိုဇာရေး' က ဒေါ်(လ)ဖင်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးနေလေသည်။

'ဟောဒီအထဲက သုံးကောင်ကို ရေတပ်သားတွေက ရေတပ်စခန်းကို စောင့်ကြပ်ဖို့ လေ့ကျင့်သင်ပြပေးထားတယ်ဗျ။ သူတို့ နှုတ်သီးမှာ အပ်လိုချွန်တဲ့ ဆူးတွေ ရှိတယ်။ ရေကူးလာသူတစ်ယောက်ကို ၄၅ ကာလီဘာကျည်ဆန်နဲ့ ပစ်တဲ့နည်းကို သိထားကြတယ်။ ရေတပ်သားတွေက ဒီ ဒေါ်(လ)ဖင်တွေကို 'တိုးတက်တဲ့ ဇီဝလက်နက်များစနစ်' လို့ နာမည်ပေးထားကြတယ်။ ကျွန်တော် ကတော့ သူတို့ကို ဒေါ်(လ)ဖင် ပြန်ဖြစ်နိုင်တဲ့နည်းပြပေးတာပဲဗျ'

'ရစ်ချတ်' သည် 'ဝေလငါးတွေအတွက် အကျဉ်းထောင်မရှိ၊ 'ဒေါ်(လ)ဖင် ဖမ်းတာတွေ ရုပ်ပစ်' စာတန်းတွေ ရေးထားသော ကားအိုကြီးဖြင့် လှည့်လည် သွားလာတတ်သည်။

သူက သူ၏ ဒေါ်(လ)ဖင်စီမံကိန်းတွင် ပထမ ဒေါ်(လ)ဖင် သုံးကောင်ကို ဆောင်းကာလတစ်ချိန်ချိန်မှာ 'မာရသွန်းကီး' ခွဲ ပြန်လွတ်ဖို့ရှိကြောင်း ပြောပြ၏။ 'မာရသွန်းကီး' ခွဲပြန်လွတ်ရသည်မှာ သူတို့ သုံးကောင်ကို 'မာရသွန်းကီး' တွင် ဖမ်းလာခဲ့သောကြောင့်ဟု ဆို၏။

'နောက်ပြီးတော့ကောဗျာ' အဖမ်းခံထားရတဲ့ ဒေါ်(လ)ဖင် ကောင်ရေ တစ်ထောင်လောက်ရှိတယ်။ သူတို့အားလုံးနောက်ကို ကျုပ် လိုက်မှာပဲ'

နိဗ္ဗာန်ဘုံမှာနေခိုက် ကျွန်တော် ပြုလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ထားသောကိစ္စတစ်ခု ကိုမူ ကျွန်တော် မပြုလုပ်ရသေးပါ။ ကျွန်တော်သည် ပင်လယ်ထွက် ငါးဖမ်းရန် ရည်ရွယ်ထား၏။ တောင်ပေါ်ချောင်းများတွင်လည်း ငါးဖမ်းချင်၏။ ကီးဝက်(စ) စာရေးဆရာ 'ဒန်ဂါဘာ' ကလည်း သူနှင့် ငါးဖမ်းလိုက်ခဲ့ရန် ဖိတ်ခေါ်ထားသည်။ 'ဒန်'သည် ငါးဖမ်းအလွန် ကျွမ်းကျင်၏။ ဗဟုသုတများ၏။ ဒီရေအကြောင်း၊ ရေစီးအကြောင်း၊ လေအကြောင်း၊ အပူချိန်၊ ငှက်များ၏ အပြုအမူ ဗီဇ အတော် ခုံအောင်လေ့လာထားသူဖြစ်သည်။ သူနှင့် ငါးဖမ်းလိုက်ဖို့ မရွံ့မရှင်ပင် ဖြစ်နေပါ၏။

သို့သော် တစ်ရက်မှာတော့ တခြားလူများနှင့် ငါးဖမ်းလိုက်သွားခဲ့သည်။ ယခုထက်တိုင် ညအိပ်ရာဝင်တိုင်း ထိုရက်အကြောင်း တွေးနေမိဆဲဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် 'ဒင်ဘရု' 'နန်စီဖရင့်' တို့နှင့် လိုက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ 'ဒင်' ၏ သံဖြူမိုးဘန်ဂလိုကလေးသည် အရှေ့ဖျားမှရောက်လာကြသောမိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း များဖြင့် အမြဲလိုလို ပြည့်ကျပ်နေတတ်၏။ 'နန်စီ' က အမျိုးသမီး သင်္ဘောသားများ

ဘဝငါသော သင်္ဘောတွင် ကပ္ပတိန်ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ သူမက ထိုဘဝကို ယခုထက်တိုင် ပြန်ရလိုဆဲ ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက် ထမင်း နှစ်ခါလောက် အတူ စားခဲ့ဖူး၏။ 'နန်စီ' က 'လိုက်ခဲ့ဖမ်းပါ၊ သိပ်ကိုလှတာပဲ' ဟု ဆွယ်၍ ခေါ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ထွက်ခဲ့ကြသည့်မနက်မှာ ပင်လယ်ပြင်သည် ငြိမ်သက်နေ သည်။ မုန်သားပြင်လိုချောမွေ့နေသည်။ ကျွန်တော်တို့ စီးလာခဲ့သော သင်္ဘောသည် 'ဒင်' ၏ 'ကွန်(ချ)' သင်္ဘောပင်ဖြစ်သည်။ အလွန်လှသောသင်္ဘောလေးဖြစ်သည်။ 'ဒင်' က ပဲ့ပိုင်းမှာနေပြီး မာလိန်မှူးလုပ်နေသည်။ နန်စီက ရှန်ပီန်အရက် လာချ သေး၏။ ကျွန်တော်ထင်ထားသလောက် ပင်ပန်းမည့်ခရီးတော့ ဖြစ်မည် မထင်ပါ။

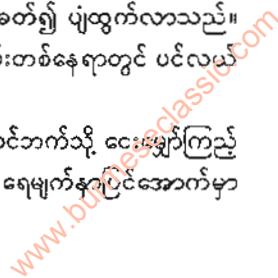
ကျွန်တော်တို့ သင်္ဘောသည် ဆယ်ငါးမိုင်လောက် ကျယ်ဝန်းသော ဝေဗုပင်တွေပေါက်နေသည့် ကျွန်းစုများကြားတွင် လှည့်ပတ် ခုတ်မောင်းနေပါ သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် သောင်ထွန်းနေသည့် ကမ်းခြေမှာ နေ့လယ်စာစားကြရန် တော့က်ချကြ၏။ ကျွန်တော့်မှာ ဦးထုပ်မပါခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော့် ထိပ်ပြောင် ကြီးမှာ 'နန်စီ' က တဘက်တစ်ထည်ဖြင့် ပြုံးပြုံးလေး ပေါင်းပေးသည်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်သည် သောင်ခုံအစွန်းသို့အရောက် လျှောက်သွားကြပြီး ထိုင်လိုက်ကြကာ ဒီရေအတက်အကျကို စောင့်ကြည့်ကြသည်။

'နန်စီ' က ရေပြင်ကိုကြည့်ရင်း 'ဟော ဟိုမှာ၊ ဆူးတွေများတဲ့ ပုစွန်၊ ဟယ် ဒီမှာလည်း ပင်လယ်ခရကြီး' ဟု ခြေရင်းရောက်လာသမျှ ရေသတ္တဝါတွေ၏ အမည်ခေါ်၍ တဖွဖွ ရေရွတ် နေလေသည်။

'ဟယ် ကြယ်ငါးကလေး တော့' ပြောရင်းဆိုရင်း ရေပြင်ပေါ်သို့ ကိုယ်ကို ကိုင်းညွတ်ပြီး ဖမ်းယူလိုက်၏။ 'လှတယ်နော်၊ မလှဘူးလားဟင်' ကျွန်တော်တို့ ဆက်ထိုင်ကြပြီး စောင့်ကြည့်နေသည်။

'နန်စီ' က မြင်သမျှ ရေသတ္တဝါများ၏ အမည်တွေကို ပြောပြနေသည်။ 'ဘလီးဖစ်(ချ)' တဲ့၊ 'ဆီရူကမ်းဘား' တဲ့၊ 'ဟော့(စ)ကွန်(ချ)' တဲ့။ စင်ရော်ငှက်များ ရေပြင်ထက်မှာ ပျံပဲနေကြသည်။ လမုပင်တွေကြားမှ ဝင်လယ်လင်းယုန်ငှက်တစ်ကောင် တောင်ပံတအိအိခတ်၍ ပျံထွက်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့ ထိုင်နေရာ သောင်ခုံစွန်းမှ ခပ်လှမ်းလှမ်းတစ်နေရာတွင် ပင်လယ် ငှက်တစ်အုပ် ကျလာသည်။

အတ္တလန်တိတ် ရေပြင်ကြီးကို ကျော်ပြီး တောင်ဘက်သို့ ငေးရွှေ့ကြည့် မိနိုက်သည်။ ကောင်းကင်ရိပ် ထိုးကျနေသော ရေမျက်နှာပြင်အောက်မှာ

ထင်ရှားသည် အပြာရိပ်နှစ်ခုကို တွေ့မြင်ရသည်။ ဪ မိုးကုပ်စက်ခိုင်းဆိုတာကို တောင် ခွဲခွဲခြားခြား မသိနိုင်တော့ပါကလား။ လေထဲမှာ ကျွန်တော်ခန္ဓာကိုယ် ချိတ်ဆွဲနေရသလို ခံစားနေရသည်။ တစ်စုံတစ်ရာက ကျွန်တော်အား ညှို့့ထားသည် လား မပြောနိုင်။ ကျွန်တော်သည် တကယ်ရောက်နေသည့်နေရာမှာ မရှိတော့ဘဲ ကျွန်တော် မရောက်ဘူးသော ပြုစားတတ်သည့် နေရာမျိုးမှာ ရောက်နေရသည် ထင်နေသည်။

ကျွန်တော်သည် တစ်နာရီ နှစ်နာရီကြာအောင် ဆက်၍ ထိုင်နေမိသည်။ 'နန်စီ'ကို စကားမပြောမီ။ ညှို့့ဓာတ်တွေ ပြယ်သွားမှသာ စကားပြောနိုင်တော့မည် ထင်ပါသည်။ ဘဝ အမော၊ ဘဝအပမ်း၊ ဘဝအနှမ်း အသွယ်သွယ်သည် ကျွန်တော်ထံပါးမှ ပြေးထွက်သွားကြလေပြီ။ ငြိမ်းချမ်းခြင်း သန္တိသုခကို တဝကြီး ခံစားနေရလေသည်။ ငြိမ်ငြိမ်ကလေးထိုင်၍ တရားရှုမှတ်နေရသော အနေအထားမျိုးမှာ ကျွန်တော် ရောက်ရှိနေသည်။ သည်အခြေအနေမျိုးမှာ ရောက်နေချိန်ကျမှ 'ဒင်'က ပြန်ကြဖို့ လှမ်းပြောလိုက်ပါသည်။

အပြန်မှာ ကျွန်တော်တို့နောက် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှနေ၍ 'မင်တာရေးငါးကြီး တစ်ကောင် လိုက်လာနေသည်။ တောက်ပသော ဂျက်ငါးတစ်အုပ်ကလည်း ရေမျက်နှာပြင်ထက်မှာ ပွက်နေသည်။ သည်အချိန်မှာ ချစ်စရာ မြူလွှာကလေးတွေ ဆိုင်းလာသည်။ နောက်ထပ်ကြည့်စရာတွေ ပေါ်လာဦးမှာ သေချာပါသည်။ သို့သော် ကြည့်စရာတွေကို ကျွန်တော် မမြင်တော့ပါ။ ကျွန်တော်သည် ထွန်းနေသော သောင်ခုံပေါ် ပြန်ရောက်နေပါသည်။

- 'နန်စီ'အား စကားတစ်ခွန်းသာ ကျွန်တော် ပြောလိုက်နိုင်သည်။
- 'ကောင်းလိုက်တဲ့ ခရီးဗျာ'
- 'နန်စီ'ကလည်း ကျွန်တော်အား စကားတစ်ခွန်းသာ ပြန်ပြောပါသည်။
- 'ကျွန်မ ပြောသားပဲ'တဲ့။

ထိုနေ့သည် နိဗ္ဗာန်ဘုံတွင် ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစရာများ၊ ပီတိသုခများဖြင့် ပြည့်လျှံနေသော အကောင်းဆုံးရက်တစ်ရက်ပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။ ။

မတ်

ချား(လ)စတန်၊ တောင်ကာရိုလိုင်းနား

လရောင်ပြာသော အလှည့်မှာ တေးသီနေတတ်သော ငှက်ပြောင်ကလေးတစ်ကောင် ကြောင့် မတ်လကို ကျွန်တော် မေ့နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ ဟောသည် 'အိုး(လ)ဆောက်' ပုံရိပ်ကို မျက်လှည့်အတတ်ပညာဖြင့် ကျွန်တော် မှန်းခြယ် နေခြင်းမဟုတ်။ တကယ်ရှိနေသော 'မက်နီးလီးယား' သစ်ပင်ထက်မှ တကယ်ပင် တေးသီနေသည့် ငှက်ပြောင်ကလေးအကြောင်း ကျွန်တော် ပြောပြနေခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ထိုညက လ ထိန်ထိန်သာနေတာလည်း အမှန်ပင်။ ချား(လ)စတန်မြို့က 'မွန်တာဂူ' လမ်းမကြီးမှာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ချား(လ)စတန်မြို့ရှိ အိမ်များ၊ ဥယျာဉ်များကို အလွန် မျက်စိကျမိသည်။ အမေရိကက အိမ်များ၊ ဥယျာဉ်များနှင့် ဆင်တူကြသည်။ ချား(လ)စတန်သားများနှင့်လည်း ကျွန်တော် တွေ့ဆုံရင်းနှီးခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ရည်မွန် သိမ်မွေ့လှသော အမေရိကန်များပင် ဖြစ်ကြ၏။ ငှက်ပြောင်ကလေးသည် လသာညများမှာသာ တေးသီသည် မဟုတ်။ အရုဏ်ကျင်းချိန်မှာလည်း တေးသီ ၏။ နေအပူရှိန်ပြင်းသည့် နေ့ခင်းမှာ တေးသီ၏။ မောင်ရီပျိုးစမှာ တေးသီ၏။ ငှက်ပြောင်ကလေးသည် တခြားငှက်များတို့လည်း ပြောင်တတ်၏။ ကြောင်ကလေး များကို ပြောင်၏။ ပုရစ်များကို ပြောင်၏။ ယုတ်စွအဆုံး ကျွန်တော် တံခါးဖွင့်သံ ကိုပင် ချမ်းသာမပေးဘဲ ပြောင်တတ်၏။

ငှက်ပြောင်ကလေးသည် သူပိုင် တေးစစ်စစ်ဟု ထင်ရသော တေးမျိုးကို လည်း သီဆိုသေးသည်။ တေးသွားပြောင်းဆိုတတ်သည်။ အသံနိမ့်သွားလိုက်၊ မြင့်လာလိုက်။ သူပါးစပ်ပိတ်နေသည့်အခါဟူ၍ မရှိ။ အစတော့ ငှက်ပြောင် ကလေးသည် ကျွန်တော်အတွက် ချစ်စရာ ငှက်ကလေးဖြစ်နေခဲ့သည်။ သို့သော် ကြာလာသည့်အခါ ထိုငှက်ပြောင်၏ လည်ပင်းကို လိမ်ချိုးပစ်ချင်စိတ် ပေါက်

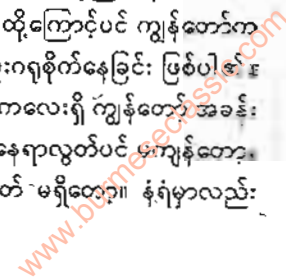
လာတော့၏။ ဘယ်နှယ်များ၊ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ရမည့်အချိန်မျိုးမှာ ထထပြီး အိပ်အမျိုးမျိုးနှင့် နောင်ယုက်ရတယ်လို့။ တောင်ပိုင်းသားတွေကတော့ ငှက်ကို သတ်လျှင် အပြစ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူထားကြ၏။ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရော၊ ကျွန်တော်က ထာဝယ် သတ်ပစ်ချင်၏။

ငှက်ပြောင်ကို သဘာဝပညာရှင် 'မတ်ကိတ်ဘီ'သည် ၁၇၁၃ ခုနှစ်တွင် တွေ့ခဲ့သည်။ အိန္ဒိယလူမျိုးများက ငှက်ပြောင်တစ်ကောင်ကို တေးသီချင်းပုဒ်ရေ လေးရာ သင်ပြပေးထားသည်ဟုလည်း သိရ၏။ ကဲ အဲဒီပုဒ်ရေ လေးရာကို ယခု တစ်ပုဒ် ထပ်တိုးလိုက်စေချင်ပါ၏။ ဘီသိုဘင်တေးသွားအချို့ကို ကျွန်တော်က ဆေးချွန်လိုက်သည်အခါ ယင်းငှက်ပြောင်က ချက်ချင်းလိုက်၍ လေချွန်တော့၏။ ထာဝယ် အမြင်ကပ်စရာပါများ။

ငှက်ပြောင်နှင့် ကျွန်တော်သည် ကိုယ်စတိုင်နှင့်ကိုယ် နေနေကြသည်။ သူက သစ်ပင်ထက်မှာ။ ကျွန်တော်က အခပေးနေရသောသုံးထပ်အိမ်တစ်လုံးထဲမှာ။ အိမ်နောက်ဘက် ရှုခင်းများကို လှမ်းကြည့်နိုင်သည့် ဝရန်တာပါသော အိမ်ဖြစ်သည်။ အိမ်နောက်ဘက်ရှိ ဥယျာဉ်၏ နောက်တွင် တစ်ဖက်ခြံ အုတ်တံတိုင်း အမြင့်ကြီး တည်ရှိနေသည်။ 'မက်နီးလီးယား' သစ်ပင်ကြီးနှင့် ငှက်ပြောင် ပိုင်ရှင်၏ ခြံခင်း အုတ်တံတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုအိမ်ဘက်သို့ မကြည့်မိအောင် ကျွန်တော် အထူး လှေစိုက်၏။ ယင်းသို့ မကြည့်မိအောင် ဂရုစိုက်သည်မှာလည်း ကျွန်တော်မိတ်ဆွေ 'ဒီးဗစ်ကလု' ပြောပြထားသော စကားတစ်ခွန်းကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။

'ဒီမှာက နေရာလွတ်တွေ၊ ရေပန်းကလေးတွေ၊ လေကောင်းလေသန့် နေယ့်နေရာကလေးတွေကို အိမ်နောက်ဘက်၊ ဒါမှမဟုတ် အိမ်ဘေးမှာ ပြုပြင်ဆင် ဆေးတတ်ကြတယ်။ အနောက်အလယ်ပိုင်းသားတွေသာ ဝရန်တာတို့၊ မြက်ခင်း တို့ကို အိမ်ရှေ့မှာ ထားကြတာ။ အိမ်တိုင်းလိုလိုကတော့ ဝရန်တာကို အိမ်တောင် ဘက်၊ အိမ်အနောက်ဘက်မှာ ထားကြတယ်။ ခင်ဗျားအနေနဲ့ ပြတင်းပေါက်က ဖွတ်ပြီး ဘေးအိမ်ရဲ့ ဝရန်တာတို့၊ အပန်းဖြေရာ မြေကွက်လပ်တို့ကို မကြည့်ရ ဘူးလေ။ အဲဒီ နေရာတွေမှာ အိမ်ရှင်တွေ ဘာလုပ်နေနေ ခင်ဗျားကိစ္စ မဟုတ် ဘူး။ ဒါကြောင့် မြောက်အရပ်ကိုပဲ ရှုစားပေရော မိတ်ဆွေကြီးရေ'

ဝေ ဤသို့၊ ဂဏှာဟိ မှတ်သားလိုက်ရ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်က 'မကြည့်ရ အရပ်များ' ကို လုံးဝ မကြည့်မိရန် အထူးဂရုစိုက်နေခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ကျွန်တော်အတွက် ငှားပေးထားသော အိမ်ကလေးရှိ ကျွန်တော်အခန်း ကလေးမှာ အပိုပစ္စည်းကလေးတွေ ထားဖို့ ချိတ်ဖို့ နေရာလွတ်ပင် မကျန်တော့။ နေညီခန်းထဲမှာလည်း ပရိဘောဂထပ်ချဖို့ နေရာလွတ် မရှိတော့။ နံရံမှာလည်း

ပန်းချီကားကလေးတစ်ကား ချိတ်ဆွဲဖို့ပင် ကွက်လပ်ကလေး မရှိ။ ထိုအိမ်ကလေးကို ဆောက်ခဲ့သူသည် 'များများထားမှ မှန်သည်' ဆိုသော ဝိတိုရိယမူကို လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ဟန် တူပါ၏။ တကယ်ဗျာ လှေကားရင်းမှာတောင် နေရာလွတ် မကျန်အောင် စီမံထားသည့် အိမ်ဖြစ်၏။ တစ်ညမှာ ငှက်ပြောင်က နှိပ်စက်နေသဖြင့် ကျွန်တော် အိပ်မရ ဖြစ်နေသည်။ အိပ်မရသည့်အတူတူ ဆယ့်နှစ်ပေ ပတ်လည် ကျွန်တော့်အိပ်ခန်းကလေးကို တမင်တကာပင် လှေလာကြည့်ရှုမိတော့၏။

ကမ္ဘာလုံးကလေးတင်ထားသော ဗီရိတစ်လုံး၊ ၎င်းဗီရိထဲမှာ စောင်များ ထည့်သည်။ ရှေးဟောင်း ငွေစာရင်းစာအုပ်က တစ်အုပ်။ ကြက်ဖရပ် တစ်ရပ်။ ကျောက်သားလေးမြောင့်တိုင် တစ်တိုင်။ ကြမ်းပြင်မှာ ချထွန်းရသည့် မှန်အိမ် ငါးခု။ စားပွဲတင် မှန်အိမ်တစ်လုံး။ အဖုံးစွပ်ထားသော ကုလားထိုင်နှစ်လုံး။ ကုလားထိုင်နှစ်လုံးပေါ်တွင် ပန်းထိုးထားသော ခေါင်းအုံးများ။ နောက် ကုလားထိုင် တစ်လုံး။ ခြောက်ပေ အမြင့်ရှိ ဗီရိကြီးတစ်လုံး။ အိပ်ရာတစ်ခု။ အိတ်တင်သည် စင် တစ်စင်။ နာရီတင် စားပွဲတစ်လုံး။ မီးဖိုတစ်ခု။ မီးဖိုဆောင်သုံးပစ္စည်းကိရိယာများ။ ဖယောင်းတိုင်ထွန်းသည့်တိုင် နှစ်တိုင်။ မီးဖို နံရံ အထက်ဘက်မှာ ရွက်လှေပန်းချီကား လေးကား။ ကျွန်နံရံများပေါ်တွင် ၁၉ ရာစု နီးဂရီးအဘိုးအို တစ်ယောက်၏ ရေဆေးပန်းချီကား။ အဘိုးအို လက်ထဲမှာ ဦးထုပ်တစ်လုံး။ အဘိုးအိုကို အမျိုးသမီးငယ် နှစ်ယောက်က ပြုစုလို့။ ဘဲဥပုံ မှန်ဘောင်သွင်းထားသည့် ဝိုင်အိုလက်ပန်းကလေးများပုံ။ နယူးယောက်ကား မဂ္ဂဇင်းမျက်နှာပုံ ပုံတစ်ပုံ။ ပင်လယ်ရွက်လှေကလေးများကို ရိုက်ယူထားသော ဓာတ်ပုံသုံးပုံ။ ဘောင်ခတ်ထားသော ကျွန်းရှုခင်းပုံ ခြောက်ပုံ။ ဝိတိုရိယခေတ် ဆုတံဆိပ် တစ်ခု။ သစ်ကုလားအုတ်ပုံတစ်ပုံ။ အဝင်တံခါးပေါ်မှာ အင်္ကျီချိတ်။ ချိတ်အထက်မှာ ကိုယ်လုံးပေါ် မှန်ကြီးတစ်ချပ်။ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ အရှေ့တိုင်းဖြစ် ကြမ်းပြင်ခင်း အထည်နှစ်ထည်။ ပြတင်းဘောင်ပေါ်မှာ ဘဲတစ်ကောင်နှင့် ချက်ပြုတ်ရန်ပစ္စည်းများ၊ ဆေးသုတ်ထားသော သေတ္တာနှစ်လုံး။ ပန်းကန်ပြားတစ်ချပ်ထဲမှာ ထည့်ထားသော ပင်လယ်ခရုခွံများ။ တယ်လီဖုန်းတစ်လုံး။ ဝတ္ထုနှင့် ပြဇာတ်စာအုပ် နှစ်ဆယ့်လေးအုပ်။ အတွင်းရေးမှူးစားပွဲပေါ်မှာ သားရေဖုံးစာအုပ် အတွဲ ဆယ့်ရှစ်တွဲ။ ရတနာဖြင့် စီခြယ်ထားသော ဆေးသေတ္တာတစ်ခု။ ဖယောင်းတိုင်ထွန်းသည့် တိုင် သုံးတိုင်။ မင်အိုး။ မင်နှိပ်စက္ကူ။ အဖြူအမည်း ရုပ်မြင်သံကြားစက် တစ်လုံး။ ငွေဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ခြေထောက်သုံးခုပါ ဖိုခနောက်တစ်ခု။ ဆင်ပန်းပုရုပ်နှစ်ရပ်။ ခွေးရုပ် နှစ်ရပ်။ လပိုင်ရုပ်က တစ်ရပ်။ သားရေသေတ္တာတစ်လုံး။

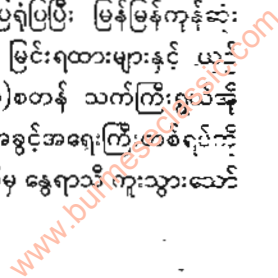
ဆင်းသေတ္တာ၏ မျက်နှာတစ်ဖက်တွင် 'လွတ်မြောက်မှုသည် နောက်ဆုံးအခွင့်အရေး' စာတန်းရေးထိုးထားသည်။ တခြားမျက်နှာတစ်ခုပေါ်မှာ 'အမေရိကကို ဘုရားသခင်စောင်မကြည့်ရှုတော်မူသည်' စာတန်းပါရှိသည်။ စက္ကူပန်းခြင်း တစ်ခြင်း။ အခန်းပြတင်းပေါက် လေးပေါက်စလုံးမှာ အလွန် ထူထဲလေးပင်သော ခန်းဆီးများ တပ်ဆင်ထားသည်။ မျက်နှာကြက်တွင် ပန်းဆွဲတစ်ခု။

တွေ့မြင်ရသမျှ အရာရာတိုင်းသည် တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းဆွဲဆောင် မကြပါသည်။ သို့သော် အိပ်ရန် ဘောင်းဘီချွတ်လိုက်သည့်အခါ ဘောင်းဘီ ထားရန် နေရာရှာမှရနိုင်တော့။

တောရကျောင်းအခန်းကလေးထဲမှာ ကျွန်တော် အချိန်ကြာကြာ မနေပါ။ ချား(လ)စတန် နွေဦးကာလသည် အလွန်အလွန် လှပသာယာပါသည်။ ပန်းမျိုးပွင့် ပွင့်သည့် ရာသီဖြစ်သည်။ အောလစ်ပန်းမျိုးဖြစ်သည့် ခေါင်းလောင်းပုံ အဝါရောင် ပန်းများပွင့်သည်။ ပန်းနွယ်ကြီးများမှနေ၍ ရောင်မျိုးစုံ ပန်းများပွင့်သည်။ ပန်းပင်အချို့မှ ပန်းပွင့်ကြီးများသည် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူနေကြသည်။ အလှဆင်နွှဲ နီဘီပျိုးထားသော ပန်းပင်များမှ ပန်းများကမူ အလှပဆုံး ဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်တော်သည် လမ်းတကာလျှောက်သွားပြီး ခြံစည်းရိုးများအတွင်းက ပန်းတော့ကို ကြည့်သည်။ (လမ်းလျှောက်နေခိုက်မှာတော့ 'မြောက်အရပ်ကိုသာကြည့်' အဆိုအမိန့်ကို ဂရုစိုက်နေစရာမလိုဟု ထင်ပါ၏။)

ဘောင်းပြီးလျှင် နွေ လာတော့မည်။ နွေဦးရာသီရောက်ခါစ တစ်နေ့မှာ ကျွန်တော်သည် 'အိ(စ)ဘေး' လမ်းမကြီးပေါ်ရှိ 'ဟားရစ်ကီးတား' ဆူပါမတ်ကက်ထဝင်၍ နှင်းပန်းအဝါကြီးနှစ်ခိုင်ကို ဝယ်လိုက်သည်။ အိမ်ပြန်ရောက် သည့်အခါ မီးဖိုဆောင်အတွင်းရှိ စားပွဲပေါ်မှ ဖန်ခွက်ကြီးထဲကို စိုက်ထားလိုက်၏။ ကျွန်တော် ထမင်းစားနေစဉ် ယင်းပန်းခိုင်ကြီးများကို ကြည့်လိုက်သည်အခါ အဖူးအသစ်များ ထွက်လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ပန်းစိုက်ထားသော ဖန်ခွက်ကြီးကို နေရောင်ရရှိသည့် နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားလိုက်သည်။ ည ကျွန်တော်ပြန်ရောက်သည့်အခါ အဝါရောင် ပန်းပွင့် နှစ်ဒါဇင်လောက် တိုးပွားလာသည်ကို တွေ့လိုက်ရပါသည်။

နွေဦးကာလသည် တကယ်တော့ ဟန်ရေးပြရုံပြုပြီး မြန်မြန်ကုန်ဆုံး သွားလေသည်။ သည်ရာသီမှာ ဧည့်သည်များသည် မြင်းရထားများနှင့် ယာဉ် လျှောက်ရင်း ဟိုငေးသည်ငေး လုပ်ကြ၏။ ချား(လ)စတန် သက်ကြီးရွယ်အို များကမူ နွေဦးရာသီကို သူတို့၏ မွေးရာပါ အခွင့်အရေးကြီးတစ်ရပ်ကို လက်ခံပုံမျိုးဖြင့် လက်ခံတတ်ကြပါသည်။ နွေဦးရာသီမှ နွေရာသီ ကူးသွားသော်

လည်း သက်ကြီးရွယ်အိုများက အံ့ဩဝမ်းသာတော့ သိပ်မဖြစ်ကြပါ။ အံ့ဩဝမ်းသာ ဖြစ်ကြသူများကတော့ တခြားဒေသမှ ရောက်လာကြသူများပင် ဖြစ်ကြလေသည်။ သူတို့ကို ကြည့်၍ ချား(လ)စတန် မြို့သူမြို့သားများက သနားကြသည်။

ချား(လ)စတန်သို့ ရောက်လာကြသော ချမ်းသာကြွယ်ဝသည့် လူသစ်များ အတွက်ကြောင့်တော့ နေရင်းစွဲ ဇာတိသားများက အနေနှင့်အယုတ် ဖြစ်ကြရ သည်ဟု မပြောကြပါ။ တခြားဒေသမှ ရောက်လာကြသော သူဌေးများကလည်း 'ဘရော့(ဒ)' တောင်ပိုင်းတွင် ကောင်းမွန် ခမ်းနားသော အိမ်ကြီးများကိုဝယ်၍ နေထိုင်ကြသည်။

ထိုကိစ္စနှင့် မတ်သက်၍ ကျွန်တော်အသိ တော်ဝင်မျိုးနွယ်ဝင်တစ်ဦးအား မေးကြည့်ပါသည်။

'လူသစ်တွေကိုတော့ ခင်ဗျားတို့က မချေမငံ မဆက်ဆံကြပါဘူးနော်'

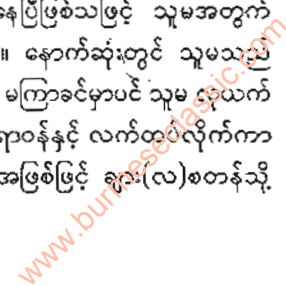
'မချေမငံ မလုပ်ပါဘူးရှင်ရယ်၊ လမ်းမှာခဲတွေ ရင် လက်ယမ်းပြီးတောင် ကျွန်မတို့က နှုတ်ဆက်ကြပါသေးတယ်'

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လူဟောင်းများက လူသစ်များအား တောင်ကာရီလိုင်းနား အဖွဲ့အစည်းများသို့ ဝင်ခွင့်မပြုကြပါ။ 'စိန်စိစိလီယာ' သို့လည်း ဝင်ခွင့်မပြုပေ။ အဖွဲ့ဝင်များသည်ပင်လျှင် လင်မယား ကွာရှင်းပြတ်စဲကြပြီဆိုလျှင် အဖွဲ့မှ ထုတ်ပယ်ခံလိုက်ရတော့၏။ ပြတ်စဲသွားသော လင်မယားများ၏ သားသမီးများ ကိုပါ လက်မခံတော့ချေ။ ၎င်းအပြင် ၎င်းအဖွဲ့အစည်းသည် ကိုယ်ဝန် နှစ်လ ရှိနေသော အမျိုးသမီးများကို နှစ်ပတ်လည်ကပွဲသို့ တက်ရောက်ခွင့်မပြုပါ။ အလားတူပင် 'စိန်အင်ဒရူး' အဖွဲ့အစည်း၊ ရွက်လှေကလပ်၊ ချား(လ)စတန် ကလပ်နှင့် ကာရီလိုင်းနားအသင်းတို့ကလည်း ဝင်ခွင့်မပြုတော့ချေ။ လူသစ် များမှ ဓွေးဖွားလာသော သားသမီးများကို 'တောင်ကာရီလိုင်းနား ခန်းမကြီး' ထဲတွင် ဝုဒ္ဓဟူးနေ့လယ်ခင်းများ၌ ကျင်းပသောကပွဲသို့ တက်ရောက်ရန် မဖိတ် ကြချေ။ ယင်းကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများအသင်းများ 'ဘောစတန်' နှင့် 'ဖီလာ ဒယ်ဖီးယား' မှာလည်း ရှိကြောင်းသိရှိရ၏။ သို့သော် ငြင်းပယ်ရာ၌ ချား(လ)စတန် လူ့အဖွဲ့အစည်းက ထိပ်ဆုံးနေရာတွင် ရောက်နေလေသည်။

အမှန်တော့ ချား(လ)စတန်ကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသူများသည် မင်းစိုး ရာဇာများ၊ အထက်တန်းလွှာ အမျိုးသမီးကြီးများ ဖြစ်ကြပေသည်။ မြင့်မြတ်သော မျိုးနွယ်ဝင်များ၏ နေရာအဖြစ် ရည်စူးခဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ချား(လ)စတန် တွင် ရာထူးကြီးရှိသူများ၊ မြေပိုင်ရှင်ကြီးများ၊ နိုင်ငံရေးသမား သူဌေးကြီးများ လောက်သာ နေထိုင်နိုင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ချား(လ)စတန်ကို

မြတ်သောမြို့တော်အဖြစ် ယူဆသတ်မှတ်ထားကြ၏။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နှစ်သည့်နေရာမှာမှ ချား(လ)စတန်မှာလောက် မင်းစိုးရာဇာ မများချေ။

ချား(လ)စတန်၌ အစောဆုံး အခြေချနေထိုင်ကြသူများသည် မျိုးရိုး မှောင်းမွန်ကြသည်။ သို့သော် လေးစားထိုက်သူများချည်းဟုတော့ ပြောမဖြစ်ပါ။ သူတို့ ပြောမဖြစ်သူများအနက် ကျွန်တော် စိတ်အဝင်စားဆုံးမှာ 'အင်နီဘိုနီ' ဟုခေါ်၏။ အိုင်ယာလန်မှ စိုက်ပျိုးရေးသမား ကုန်သည်ကြီးတစ်ဦး၏ တရားမဝင် ဝင်ရောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သူမ အသက် ဆယ့်ငါးနှစ်အရွယ်တွင် ချား(လ)စတန် ယောက်ျား သားတစ်ယောက်က မတရားပြုကျင့်ရန် ကြိုးစားခဲ့၏။ ထိုအခါ သူမက ထို ယောက်ျားလေး၏ မေးရိုးကျိုးသွားအောင် တစ်ချက်တည်း ထိုးပစ်လိုက်၏။ ယောက်ျားတစ်နှစ်အကြာမှာ ဘယ်သောအခါကမှ စီးပွားမဖြစ်ခဲ့သော ရတနာသိုက် နှုတ်ဆွေးရေးသမား 'ဂျိန်းဘိုနီ' နှင့် ဘဟားမားကျွန်းစုသို့ လိုက်ပြေးသွားလေ သည်။ မကြာခင် သင်္ဘောသားတစ်ယောက်နှင့် ငြိမိသဖြင့် ဂျိန်းဘိုနီကို ဝယ်ထားခဲ့၏။ ထို့နောက် နောက်သင်္ဘောသားတစ်ယောက်နှင့်ဖြစ် သူ့ကို ဝယ်ထားပြီး နောက် သင်္ဘောသားတစ်ယောက်နောက်လိုက်။ နောက်ဆုံးတွင် ဝယ်လယ်စားပြုလို 'ကာလီကို ကျက်ရက်ပာမီ' နှင့် ညားသွား၏။ သူမသည် သော့ကျားလို ဝတ်ဆင်ပြီး ပစ္စတိုချိတ်၊ ဓားများကိုစွဲလျက် ကုန်သည် သင်္ဘော သို့ခင်ဆင်းများစွာကို လှယ်က်တိုက်ခိုက်ရာ၌ 'ရက်ဟမ်'၏ သင်္ဘောသားများကို ဦးဆောင်ခဲ့လေသည်။ တစ်နေ့မှာ သင်္ဘောသားတစ်ယောက်က သူမအား ကျယ်ထိလက်ရောက်ကျူးလွန်ရန် ကြိုးစား၏။ ထိုသင်္ဘောသားကို သူမက အသေ သတ်ပစ်လိုက်၏။ နောက်ဆုံး၌ သူမနှင့် အပေါင်းပါများသည် ဗြိတိသျှ ချေတပ် ထောင်ချောက်အတွင်း သက်ဆင်းကျရောက်သွားကြလေသည်။ သို့သော် 'အင်နီ'က ရသည့်လက်နက်များနှင့် ခုခံသေး၏။ 'ရက်ဟမ်'ကမူ ကြောက် ခြေခြင်း ကြီးစွာဖြင့် လက်နက်ချ အညံ့ခံလိုက်လေသည်။ သူ့အား စီရင်ချက် ချထားနီးတွင် 'အင်နီ'က ချို့လွင်သောအသံဖြင့် 'တကယ်လို့သာ ရှင် ယောက်ျား ဘဝိဿာ'လို တိုက်ခိုက်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ခုအချိန်မှာ ရှင် ခွေးတစ်ကောင်လို ကြီးပေးခံရမှာမဟုတ်ဘူး' ဟု မှတ်ချက်ချခဲ့လေသည်။ သူတို့အားလုံး အပမ်း ခံရဥဒ်တုန်းက 'အင်နီ'မှာ ကိုယ်ဝန်နှစ်လ ရှိနေပြီဖြစ်သဖြင့် သူမအတွက် သေဒဏ်ကို ဆိုင်းငံ့ထားပြီး အကျဉ်းချထားခဲ့၏။ နောက်ဆုံးတွင် သူမသည် ထောင်မှလွတ်မြောက်ခဲ့လေသည်။ လွတ်မြောက်ပြီး မကြာခင်မှာပင် သူမ ငွေယက် တိုက်ခိုက်ခဲ့သော သင်္ဘောတစ်စင်းမှ သင်္ဘော ဆရာဝန်နှင့် လက်ထပ်လိုက်ကာ သင်္ဘောကြားသော ဆရာဝန်တစ်ဦး၏ ဇနီးမယားအဖြစ်ဖြင့် ချား(လ)စတန်သို့

ပြန်လာခဲ့သည်။ ချား(လ)စတန်မှာပင် အခြေချ နေထိုင်သွားတော့၏။ သူမ၏ ဘဝ နေဝင်ချိန်သည် အလွန်လှပသာယာလှပေသည်။

မင်းစိုးရာဇာနှင့် ဥစ္စာနေသည် အများအားဖြင့် ယှဉ်တွဲနေတတ်သည်။ သို့သော် ချား(လ)စတန်တွင် ရှေးယခင်က နေထိုင်ခဲ့ကြသော မင်းစိုးရာဇာ များကမူ ဥစ္စာနေနှင့် များစွာမပတ်သက်ကြပေ။ ချား(လ)စတန်သည် အမေရိက တခြားနေရာများထက် ပို၍ သဘာဝ ဘေးဒဏ်ခံရ၏။ မီးလောင်ခြင်း၊ မုန်တိုင်း ကျခြင်း၊ ငလျင်လှုပ်ခြင်းများကြောင့် မိသားစု အများအပြားသည် စီးပွားပျက်သွား ကြသည်။ တော်လှန်ရေးစစ်ပွဲကာလအတွင်းမှာ ဗြိတိသျှတို့က မြို့တော်ကိုဝင်ရောက် လှုပ်နှံခဲ့ကြသေးသည်။ ကြားရသည့်အတိုင်း ဖောက်သည်ပြန်ချရမည်ဆိုပါလျှင် မြို့ပေါ်ရှိ အိမ်များ၊ မြို့တော် အနီးတစ်ဝိုက်ရှိ စိုက်ပျိုးရေးခြံများမှ ဗြိတိသျှစစ်သားများ သိမ်းယူသွားသော ငွေထည်ပစ္စည်းများမှာ သစ်သားစည် ငါးရာမျှ ရှိသည်ဆို၏။ မျိုးဆက်တစ်ခုက တော်လှန်ရေးစစ်ပွဲ၏ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များမှ သက်သာလာရုံ ရှိသေးသည်။ နောက်မျိုးဆက်သစ်တစ်ခုက ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကို စတင်တိုက်ခိုက်ရ ပြန်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်ဆိုသည်မှာ မြောက်ပိုင်းမှ ကျူးကျော်လာသော စစ်ဖြစ်၏။ သို့ဖြင့်အမေရိကန်များနှင့် လောဘသားတို့၏ ထပ်မံတိုက်ခိုက်ခြင်းကို ခံရပြန်သည်။ ချား(လ)စတန်သားကြီးများသည် ပျက်စီးယိုယွင်းသွားကြသည့် သူတို့ခံအိမ်ကြီးများ အတွင်းတွင် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်း အတော်ကြာမျှ မလှုပ်ရှားနိုင်ကြဘဲ နေခဲ့ကြရသည်။ အပျက် အစီးများကို ပြန်လည် မပြုပြင်နိုင်တော့လောက်အောင် ချွတ်ခြံကျသွားခဲ့ ကြသည်။ စီးပွားရေးကပ်ဆိုက်နေသည့် နှစ်များအတွင်းက ကျွန်တော် မိဘများနှင့် အတူ ချား(လ)စတန်သို့ရောက်ခဲ့စဉ် တွေ့မြင်ရသော မြင်ကွင်းများကို ကျွန်တော် ပြန်လည် မြင်ယောင်မိပါသည်။ ရော်ဂျီယန်ပုံစံ အိမ်များ၊ ဂရိဘုရားကျောင်းများ ပျက်စီးယိုယွင်းနေကြပုံသည် ဂန္ထဝင်တွင်မည် အပျက်အစီး မြင်ကွင်းကျယ်ကြီး ဖြစ်နေတော့သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ချား(လ)စတန်သည် ၎င်း၏ သမိုင်းဝင် အဆောက် အဦးများကို ကြီးစား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့လေသည်။ ၁၈ နှင့် ၁၉ ရာစုနှစ် များအတွင်းမှာ တည်ဆောက်ခဲ့သော အကောင်းဆုံး ဗိသုကာလက်ရာ အဆောက် အဦးကြီးများသည် မှန်နှင့် သံမဏိထည်များဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသော မိုးထိ တိုက်ကြီးများကြောင့် လုံးဝ အထိအခိုက် မရှိခဲ့ပေ။ (သိရသလောက်မှာမည်သည့် အဆောက်အဦးသစ်မှ စိန့်ဖီလစ်ဘုရားကျောင်းထိပင် စုလစ်မွမ်းချွန်ထက် ပို၍ မမြင့်ရဟု ဆို၏။) ယခုအခါတွင်မူ မြို့ပေါ်ရှိ အိမ်တိုင်းလိုလိုသည် ပြည်စုံ ကောင်းမွန်မှုများကို ပြန်လည်ရရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

ဤနေရာတွင် 'ထေလုံး' 'ငေါလုံး' ကလေး နှစ်လုံးကိုတော့ ကြားနေ နေ၏။ ဟာရီကိန်းမုန်တိုင်းကြီးက ၁၉၈၉ ခုနှစ်မှာ မြို့ကြီးကို ဖျက်ဆီးပေးခြင်းဖြင့် ကျည်ခဲ့သည် တဲ့။ သို့သော် အာဇာနည် ဗိသုကာဘုတ်အဖွဲ့၏ စီမံချက်အရ တူးဖော်ပေါင်းများစွာသော အာမခံဒေါ်လာငွေများက မြို့ပြ အဆောက်အဦးများကို အဆင့်မြင့်သွားစေ၏ တဲ့။ ယင်းမှာ ထေလုံး ငေါလုံး နံပါတ်တစ် ပြစ်၏။ ထေလုံး ငေါလုံး နံပါတ်နှစ်မှာ အာမခံနှုန်းနှင့် ကုန်ပစ္စည်းခွန်များသည် ခုံးပျံ မြှားနှုန်းဖြင့် မိုးထိ တိုးတက်သွားသည် တဲ့။ 'ရောင်းရန်' ဆိုင်းဘုတ်တွေက ဂုဏ်သရေရှိ အိမ်ကြီးများကို အလှဆင်ပေးနေလေပြီ တဲ့။ ဂုဏ်သရေရှိအိမ်ကြီးရှင် များသည် ဂုဏ်သရေရှိ အိမ်ကြီးများတွင် မနေနိုင်ကြတော့ တဲ့။

ပစ္စည်းများ ပြည့်ကျပ်နေသော ကျွန်တော့် အခန်းနှင့် နှစ်ဘလောက် အတွာတွင် ပြည်တွင်းစစ်မတိုင်မီက ဆောက်လုပ်ထားသော စံအိမ်ကြီးတစ်လုံး နှိုသည်။ အုတ်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသည်။ ၎င်းစံအိမ်ကြီးသည် နန်းတော်ကြီး တစ်ခုနှင့် ပို၍ တူသည်။ မျက်နှာစာပါသည်။ ခြံထဲမှာ ဥယျာဉ်ရှိသည်။ ရေပန်း ထလေးတွေ ရှိသည်။ အဆောက်အဦးကြီးမှာ မီးခိုးခေါင်းတိုင်ကြီးတွေ ပါရှိ သည်။ ယင်းစံအိမ်ကြီးကို 'အစ်ဇက်ဂျင်း ဇာင်းမိုက်ကမ်' ဆိုသူက သူ့တတ်ယ ဇနီးအတွက် ဆောက်လုပ်ခဲ့သည် ဆိုပါ၏။ ပထမနှင့် ဒုတိယ ဇနီးတို့သာ သက်ရှိထင်ရှား ရှိနေကြဦးမည်ဆိုလျှင် ထိုစံအိမ်ကြီးကို ကြည့်၍ သူတို့ မနာလို နှိတ်တိုဖြစ်ကြမှာ သေချာလှပါသည်။ ထိုစံအိမ်ကြီးရှေ့မှာ ယခု အိမ်ခြံ မြှုပ်နှံထားလှယ် ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခု နေရာယူထားလေပြီ။ ထိုစံအိမ်ကြီးကို တော်လှန် လှုပ်နှံနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ဒေါ်လာ လေး ငါးသန်းလောက် ချမ်းသာသော အပြင် လူတစ်ဦးဦးကသာ ဝယ်ယူနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ယင်းသို့ဝယ်နိုင်သူမျိုးကိုသာ ချား(လ) စတန် မြို့သားများက လမ်းမှာတွေ့လျှင် လက်ယမ်း နှုတ်ဆက်ကြပါလိမ့်မည်။

ချား(လ)စတန်သို့ ရောက်လာကြသူ လူသစ်များသည် ချား(လ)စတန် ဇနီးမျိုးမင်းနွယ်များအကြောင်းကို နားမလည်ကြ။ အလားတူပင် ရောက်လာ ကြသော လူသစ်များကိုလည်း မင်းမျိုးမင်းနွယ်များက မသိကြ။ လှပခမ်းနား သော အိမ်များစွာရှိသည့် 'ဒေးဗစ်ဟို(ဖ)မင်' က သူသိသော အထက်တန်းလွှာ အမျိုးသမီးကြီးအကြောင်း ပြောပြသည်။ ယင်းအမျိုးသမီးကြီးသည် ယခင်ကလို နှုတ်အချိန်တွင် အခိုင်အမဲများ မထားနိုင်တော့။ သူမသည် တောပိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ သွားကာ သူမခံအိမ်ကြီးကို အိမ်ငှားချထား၏။ အိမ်ငှားက တစ်နေ့တွင် အမျိုးသမီး ကြီးကို ခေါ်၍ 'အိမ်က အတော်ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မီးဖိုသောင်ကတော့ တကယ်ကို ပျက်စီးယိုယွင်းနေတယ်ဗျာ၊ တကယ်ပါ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့

မီးဖိုဆောင်ကိစ္စ နည်းနည်းပြောရာအောင်လို့ခိုခိုခေါ်ရတာပါ' ဟု ရှင်းပြရာအမျိုးသမီး ကြီးက 'ရှင်တို့ မီးဖိုဆောင်ထဲ ဝင်ကြတယ် ဟုတ်လား' ဟု အံ့ဩကြီး ပြန်မေးလိုက်သည် ဟူ၏။

ယင်းသို့သော စာပေးစာယူကိစ္စများကြောင့်ပင် ရှေးဟောင်းပုံစံများ တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလဲလာခဲ့လေသည်။

အကယ်၍ ချား(လ)စတန်ကိုနားလည်လိုပါလျှင် ခင်ဗျားအဖို့ အလိုအပ်ဆုံးမှာ အချိုးစကားများ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်အား အချိုးစကားများ သင်ပေးသူကတော့ ကျွန်တော့်လမ်းညွှန် 'ဂျိန်းကိုင်ဇာ'ပင် ဖြစ်ပါ၏။ သူမသည် ကျွန်တော့် မိတ်ဟောင်းဆွေဟောင်းလို ဖြစ်နေသူ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မအလုပ်က ဘာမှ မဟုတ်ပါဘူး။ အပြောလေးနဲ့ အပြုံးလေးပါပဲဟု သူမက ပြောပြလေ့ရှိ၏။ သူမ၏ လေယူလေသိမ်း၊ ပြောဟန်ဆိုဟန်များကို ကျွန်တော် ကြားရပါများလာသောအခါ 'မင်း မှန်ရှေ့ရပ်ပြီး နေ့တိုင်း လေ့ကျင့်ခဲ့တာပဲ' ဟု အတတ်ပြောလိုက်၏။

သူမက တယ်လီဖုန်းဖြင့် ကျွန်တော့်ကို စကားပြောသည့်အခါ သူမ၏ ချစ်စရာအသံကလေးကို ကျွန်တော် ချက်ချင်း မှတ်မိ၏။

'ချော(စ) ဒေါ်လင်၊ ကျွန်မ ဂျိန်းကိုင်ဇာပါ'

တကယ်တော့ သူမက နာမည်ထုတ်မပြောလည်း ကျွန်တော်က မှတ်မိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

'ချော(စ)၊ ကနေ့မနက် ရှင့်အတွက် ကျွန်မမှာ သိပ်ကောင်းတဲ့ စိတ်ကူးတစ်ခု ရှိထားတယ်'

ထိုနေ့အတွက် ကျွန်တော့်မှာ လုပ်စရာ အစီအစဉ်ရှိနေသည်ဆိုလျှင်လည်း ဂျိန်းကသာ တစ်ခုခုပြောလိုက်၊ ကျွန်တော့် အစီအစဉ်များကို ကျွန်တော်က ချက်ချင်းပင် ဖျက်ပစ်လိုက်ပါတော့သည်။

သူမ၏ အစီအစဉ်၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကြောင့်ပင် ကျွန်တော်သည် တွေ့သင့်တွေ့ထိုက်၊ သိသင့်သိထိုက်သူ အတော်များများနှင့် တွေ့ခဲ့ သိခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အထဲတွင် 'ဂက်နေးဟိုး' ဆိုသူ ပါဝင်နေပါသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ချား(လ)စတန်၌ ထင်ရှားကျော်ကြားသော ရှေ့နေကြီး ဖြစ်၏။ လူပြောသူပြော များလှသည့် ဖခင်ကြီး၏ အရိုက်အရာကို ဆက်ခံထားသူလည်း ဖြစ်၏။ 'ဂက်နေး'က မြို့တွင် အကြီးမားဆုံးသော စံအိမ်ဟောင်းကြီးကို ဝယ်ယူထား၏။

'ဂက်နေး'က အခန်းတစ်ခန်းမှာ နေသည်။ လျှပ်စစ်မီးဖိုဖြင့် ချက်ပြုတ်သည်။ သူဝယ်ယူလိုက်သော စံအိမ်ဟောင်းကြီး၏ အမိုးနှင့် ဝရန်တာများကို

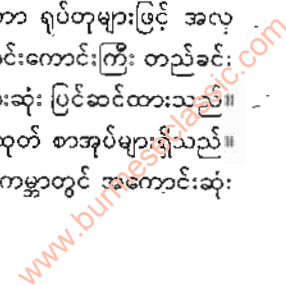
ပြန်လည် ပြုပြင် မွမ်းမံရသည်ကပင် နှစ်နှစ် အချိန်ကြာသွားသည် ဆို၏။ သူသည်ထိုစံအိမ် ကြီးကို ဝယ်ယူပြီးကတည်းက အနားသိပ်မရှိခဲ့။ တရားရုံးပြေး၊ အမှုလိုက်၊ ရလာသမျှ ငွေတွေကို စံအိမ်ကြီး ပြင်ဆင်စရိတ်ထဲထည့်။

သူက ဂျိန်းနှင့် ကျွန်တော့်အား လှည့်ပတ်ပြသရင်း ပြောပြ၏။

'ပထမ သုံးနှစ်ကတော့ အပျက်အစီးတွေ ပြုပြင်ရတာနဲ့ပဲ ကုန်သွားခဲ့တာပဲ။ နောက်စီးတာအားလုံး ပြင်ဆင်ပြီးမှ ဝါယာရင်းလိုက်တယ်ပေါ့ဗျာ။ တစ်အိမ်လုံး ဝါယာရင်း လိုက်ပြီးတာနဲ့ ကျွန်တော် ရှန်ပိန်တစ်လုံး ဖွင့်တော့တာပဲဗျ။

'တစ်အိမ်လုံး အသစ်စက်စက်ဖြစ်သွားအောင် ပြုပြင်မွမ်းမံဖို့ကိုတော့ ခြေစားရဲသေးဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်လည်း ဟို ထရပ်ကား ဒရိုင်ဘာလမ်းစဉ် ခေါက်ရတော့တာပဲဗျ။ ကျွန်တော့်ကို တစ်ယောက်က ပြောပြဖူးတယ်။ တစ်ခါတော့ ထရပ်ကားဒရိုင်ဘာက လော့(စ)အိန်းဂျလီ(စ)ကို ထရပ်ကားမောင်းသွားဖို့ ကြံလာခဲ့တဲ့ဗျ။ ဒီတော့ ဒရိုင်ဘာက 'မဟုတ်ဘူး၊ ကျုပ် လော့(စ)အိန်းဂျလီ(စ)ကို မသွားဘူး၊ ကျုပ် 'ဘာမင်ဟမ်' ကို သွားမယ်၊ နောက် 'စင်စင်နာတီ' ကို သွားမယ်၊ နောက် 'နီကလာဟိုးမား' ကို သွားမယ်၊ နောက် 'အယ်(လ)ဘားမား' ကို သွားမယ်၊ နောက် 'လာဗီးဂတ်(စ)' ကို သွားမယ်၊ 'လာဗီးဂတ်(စ)' ကမှ လော့(စ)အိန်းဂျလီ(စ) ကို သွားမယ်၊ လော့(စ)အိန်းဂျလီ(စ) ကို တန်းမောင်းရင်ဆော့ပေးဗျာ၊ ဘယ်လွယ်ပါ့မလဲ၊ သိင်္ဂီကို ဝေးတာဗျ' တဲ့။ ကျွန်တော်လည်း သူ့ထုံး နှလုံးမူပြီး တစ်ဆင့်ချင်းလုပ်သွားတော့တာပဲဗျ။ တစ်ခန်းပြီးမှ နောက်တစ်ခန်းကူးပေါ့ဗျာ။ တစ်ပြိုင်တည်း မတတ်နိုင်ဘူး။ တစ်ခန်းပြုပြင်နေတုန်းမှာ နောက် တစ်ခန်းအတွက် စိတ်ကူးထဲကုန်ထည့်တဲ့ ဘာလိုက်တယ်ဗျာ'

သည်နည်းဖြင့် တစ်နှစ်ပြီး တစ်နှစ် ပြုပြင်ခဲ့ရာမှ ခုတော့ မြို့ပေါ်ရှိ အကြီးဆုံးသော စံအိမ်ဟောင်းကြီးသည် သစ်လွင်လှပလာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ယင်းစံအိမ်ကြီးသည် ငါးထပ်ရှိသောစံအိမ်ကြီးဖြစ်၏။ စံအိမ်ကြီး၏ အဝင်လမ်းကို တောက်ပသော သစ်များဖြင့် စိမ့်ပြုလုပ်ထားသည်။ သစ်ကြားသီးပင်များ စိုက်ပျိုးထားသည်။ ဆယ့်လေးပေ အမြင့်ရှိသော မျက်နှာကြက်များကို အလှပဆုံးဖြစ်အောင် မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားသည်။ အလွန်အနုစိတ်သော ပလတ်စတာ ရုပ်တုများဖြင့် အလှဆင်ထားသည်။ လူ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ယောက်ကို ကောင်းကောင်းကြီး တည်ခင်းဆွဲခံနိုင်သော ထမင်းစားခန်းကြီးကိုလည်း အခမ်းနားဆုံး ပြင်ဆင်ထားသည်။ စံအိမ်ကြီးအတွင်းရှိ စာကြည့်ခန်းတွင် ၁၉ ရာစု နှစ်ထုတ် စာအုပ်များရှိသည်။ အောက်အခန်းမှာ စောင်းနှင့် စန္ဒရာ၊ ထားရှိသည်။ ကမ္ဘာတွင် အကောင်းဆုံး

ဆိုသော ပရိဘောဂများကို မှာယူပြီး လှလှပပ ခေတ်ဆန်ဆန် နေရာချထား သည်။ ဆီဆေး ပန်းချီကားကြီးများ ချိတ်ဆွဲထားသည်။ လေးပင် အိတွဲနေ သော ခန်းဆီးများဖြင့် ပြတင်းပေါက်များကို အလှဆင်ထားသည်။ ကျောက်စရစ် ရုပ်တုများလည်း ရှိသည်။ အမေရိကမှာ အခမ်းနားဆုံးသော စံအိမ်ကြီးပင် ဖြစ်လေသည်။

'ဂက်နေ့' ကိုယ်တိုင်ကလည်း အလွန်ထက်မြက်သောရှေ့နေကြီးတစ်ဦးဖြစ် ၏။ သူ့လက်စွဲတော် လက်သမားဆရာတစ်ယောက်သည် အမျိုးတစ်ယောက် ကို ပစ်သတ်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ 'ဂက်နေ့' က မိမိကိုယ်မိမိ ကာကွယ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု အကြောင်းပြ လျှောက်လဲခဲ့၏။ လက်သမားသည် အမှုမှ ကွင်းလုံး ကျွတ်လွတ် သွားလေသည်။ သူ့စံအိမ်ကြီးအတွက် လုပ်စရာရှိနေသော ရက်များအတွင်းမှာပင် ထိုလက်သမားဆရာသည် တခြားနယ်တစ်နယ်မှာ ရဲသားတစ်ဦးအား သေနတ်ပစ်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့သေး၏။ ထိုအမှုသည် 'ဂက်နေ့' အတွက် ပိုခက်ခဲ၏။ 'ဂက်နေ့' က လက်သမားဆရာသည် ရူးနေသူဖြစ်ကြောင်း လျှောက်လဲသည်။ တရားသူကြီးက အသေအချာ စဉ်းစားသည်။ ဂျူရီလူကြီးများကလည်း လက်သမားဆရာသည် တကယ် ရူးသွပ်ကြောင်းသိသွားကြသည်။ သို့သော် ထိုလက်သမားဆရာသည် ချား(လ)စတန်သို့ ပြန်လာပြီး 'ဂက်နေ့' စံအိမ်ကြီးကို ပြုပြင်မပေးနိုင်သည် အထိ တော့ မရူးသွပ်ပါ။

တစ်နေ့မှာ 'ဂက်နေ့' က လက်သမားဆရာကို ခေါ်၍ ပြောသည်။

'ကဲ ရှေ့ဘက်က အိပ်ခန်းကို စ ဖို့ ကျုပ်ဘက်ကတော့ အဆင်သင့် ဖြစ်နေပြီ'

သည်တော့ လက်သမားဆရာက

'ဝမ်းနည်းပါတယ် မစ္စတာဟိုး၊ ကျွန်တော့်မှာ မစ္စတာ ဂျွန်ဆင်အတွက် လုပ်ပေးစရာကလေးတွေ ရှိနေပါတယ်' ဟု ပြန်ပြောသည်။

'မဆိုင်တာတွေ မပြောနဲ့ဗျာ၊ ခင်ဗျားလာခဲ့ပါ၊ ကျုပ် အိမ်ခန်းက ခင်ဗျားကို လိုအပ်နေပြီ'

'မဖြစ်ဘူးဗျာ၊ ခုပဲ မစ္စတာ ဂျွန်ဆင်ရဲ့ အလုပ်တွေကို စ ကိုင်နေရပြီ'

'ဪ ဝီလိုလာ၊ ကောင်းပြီလေ၊ နောက်တစ်ကြိမ် ခင်ဗျားသေနတ် ပြစ်မှုဖြစ်လာရင် လွတ်အောင် မစ္စတာဂျွန်ဆင်ကိုပဲ လုပ်ခိုင်းတော့ပေါ့ဗျာ၊ ဟုတ်လား'

လက်သမားဆရာ နှုတ်ပိတ်သွားတော့၏။ အတန်ကြာမှ 'ကောင်းပါပြီ၊ တနင်္ဂနွေနေ့ ကျွန်တော် လာခဲ့ပါမယ်' ဟု အဖြေပေးလိုက်၏။

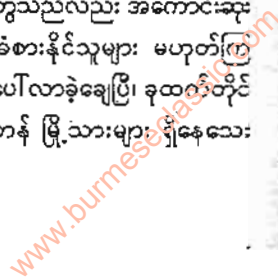
ယခုတော့ စံအိမ်ကြီး ပြုပြင်ရေး စီမံကိန်း ပြီးဆုံးသွားလေပြီ၊ 'ဂက်နေ့' သည် စံအိမ်ကြီးကိုသာ ပြုပြင်မွမ်းမံသည်။ စံအိမ်ကြီးမှာတော့ မနေထိုင်ပါ။

'ဒီအိမ်ကြီးမှာ သားသမီးတွေကို ပြုစုပျိုးထောင်ဖို့တော့ သိပ်မကောင်း သဘူး' ဟု သူက ဆိုသည်။

တကယ်တော့ ယင်းစံအိမ်ကြီးသည် ချား(လ)စတန်ရှိ ဝိတိုရိယခေတ် ငြိမ်းကြီးပင် ဖြစ်နေပါတော့သည်။ ဧည့်သည်များအဖို့ မမေ့နိုင်စရာ နေရာလည်း ဖြစ်နေပါသည်။

'ဂျိန်း'၊ 'ဂက်နေ့' နှင့် ကျွန်တော် စံအိမ်ကြီးအမှီးပေါ်တက်၍ မြို့ရှုခင်း ကို ကြည့်ကြပါသည်။ သူက သူ့စံအိမ်ကြီးမှာ တစ်ည နှစ်ည လာအိပ်ရန် ခက်ခေါ်ပါသည်။ သို့မှသာ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် စံအိမ်ကြီးတွင်ပါရှိသော အခန်း သုံးဆယ့်ငါးခန်းစလုံးကို အေးအေးဆေးဆေး လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်မည်ဟု ပြောပြ သည်။ ကျွန်တော်က အယဉ်ကျေးဆုံးသော စကားကိုသုံး၍ မစ္စတာဟိုး၏ ခိတ်မန္တကပြုမှုကို ငြင်းဆိုခဲ့ရပါသည်။ ၎င်းနောက် ကျွန်တော့် အိမ်ငယ်ကလေးနှင့် ငှက်ပြောင်ရှိရာသို့ ခြေဦးလှည့်ခဲ့ပါတော့သည်။

တစ်နေ့မှာ 'အိ(စ)ဘက်ထရီ' တွင် လှည့်လည်ကြည့်ရှုနေခိုက် အငြိမ်းစား သွား ဆရာဝန် ဒေါက်တာ 'ဂျိုးဆမ်ပါးမား' နှင့် တွေ့ဆုံမိသည်။ သူသည်လည်း အခန်း သုံးဆယ်ပါရှိသော စံအိမ်ကြီးမှာ နေနေသူဖြစ်သည်။ သူသည် အိမ်ခန်း ဆယ့်သုံးခန်း၊ ရေချိုးခန်း ဆယ်ခန်း၊ မီးဖို ဆယ်ခု၊ တယ်လီဖုန်း နှစ်ဆယ့်ငါးလုံး ကြားတွင် ယောင်ချာချာ ဖြစ်နေမှာ သေချာလှပါသည်။ သို့သော် သူက စံအိမ် ကြီး၏ ပန်းရောင်ကို ချစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ထိုစံအိမ်ကြီး၏ ကျယ်ဝန်း လှသော ဝရန်တာများမှနေ၍ ပင်လယ်ဘက်သို့ လှမ်းမျှော်ကြည့်ရှုနိုင်ပေသည်။ ထိုစံအိမ်ကြီးကို ဆောက်ခဲ့သူမှာ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော စိုက်ပျိုးရေးသမားကြီး 'ဥန်ရာဘီနမ်' ဖြစ်သည်။ သူသည် အိမ်နီးချင်းများကို မကြာခဏ ဖိတ်ကြား၍ ဝရန်တာတစ်ခုမှာ အကောင်းဆုံး အရက်များဖြင့် ဧည့်ခံပြုစုခဲ့သည်။ သူတို့ လူစုသည် အရက်ကောင်းကို စိမ်ခံသောက်ကြရင်း ပင်လယ်ဘက်မှ ရှုခင်းအလှ များကို ခံစားကြပေလိမ့်မည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်း နှစ်နှစ်ခန့် အကြာမှာတော့ သူ့ဧည့်ခံပွဲများက ကျကျလာတော့သည်။ သူတို့တစ်တွေသည်လည်း အကောင်းဆုံး အရက်ကို သောက်ကြရင်း ပင်လယ်အလှများကို ခံစားနိုင်သူများ မဟုတ်ကြ လေတော့၊ သမ္မတလင်ကွန်း၏ အမိန့်ပေးသံ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ချေပြီ၊ ခုထက်တိုင် သမ္မတလင်ကွန်းကားကို မစီးကြသည့် ချား(လ)စတန် မြို့သားများ ရှိနေသေး တြောင်း ကျွန်တော် ကြားသိရပါသည်။

ဂျိန်းကိုင်ဇာ အကူအညီဖြင့် 'ရောဂျား' စံအိမ်ကြီးသို့လည်း ကျွန်တော် အလည်အပတ် ရောက်ခဲ့ရပါသေးသည်။ ပြည်တွင်းစစ်ပွဲ ပြီးဆုံးသွားချိန်မှာ ကုန်စုံဆိုင်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးက ဆောက်လုပ်ခဲ့သော စံအိမ်ကြီးဖြစ်သည်။ 'ရောဂျာ' သည် ဝါဂွမ်းနှင့် ဆေးရွက်ကြီးများကို ငွေကြေးပေး၍ ဈေးပေါပေါဖြင့်ဝယ်ယူသည်။ ဥရောပ ဈေးကွက်များသို့ တင်ပို့ရောင်းချသည်။ နောက်ပိုင်း သူသည် ကုန်စည် ပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီတစ်ခုကိုပါ တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ပြန်လည် တည်ဆောက်ရေး ကာလအတွင်းမှာလည်း ကံမကောင်း အကြောင်းမလှကြသည့် အိမ်နီးချင်းများ အပေါ် ကောင်းကောင်း အမြတ်ထုတ်နိုင်ခဲ့သဖြင့် အချမ်းသာဆုံး လူတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့၏။ ယခုအခါတွင် သူ့စံအိမ်ကြီးသည် အာမခံကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ရုံးခန်း ဖြစ်နေလေပြီ။ သို့သော် 'တစ်ဖာနီ ပြတင်းပေါက်များ' ကို ကြည့်ရုံနှင့်ပင် ရောဂျာ တစ်ယောက် ဘယ်လောက်အထိ ကောင်းကောင်းကြီး နေခဲ့ထိုင်ခဲ့ကြောင်း သိနိုင် ပါသည်။ အဝင်တံခါးကြီး ထိပ်မှာသည် ဂီတခန်းမအထိ ရှိနေသော တစ်ဖာနီဂီတ သင်္ကေတများ၊ အဝင်ဝ ဝန်းကျင်မှာသည် ထမင်းစားခန်းကြီးအထိရှိနေသောတစ်ဖာနီ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ခင်းများ၊ တစ်ဖာနီပန်းများ၊ ဥယျာဉ်များ၊ စံအိမ်ကြီးအတွင်း ရှိနေသည်များကို ထားလိုက်ပါဦး။ ပြတင်းပေါက်များချည်းသည်ပင် ချား(လ) စတန်၏ အစားထိုးမရနိုင်သော ရတနာများ ဖြစ်နေချေပြီ။

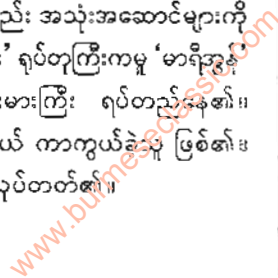
အေးဗျာ၊ စံအိမ်ကြီးတွေထဲမှာ တစ်လည်လည် ဖြစ်နေပြီမို့ ခင်ဗျား တို့လည်း အတော်လေး ငြီးငွေ့ကြပြီထင်ပါရဲ့။ အမှန်တော့ ကျွန်တော် ကိုယ် တိုင်လည်း ငြီးငွေ့နေပါပြီဗျာ။ ပြောမယ်ဆိုလျှင် ချား(လ)စတန် ကျွန်းဆွယ် သည် သေးငယ်လွန်းလှသဖြင့် ခြေလျင် လျှောက်သွားရုံနှင့် ရောက်သင့် ရောက်ထိုက်သည့် နေရာ အကုန်ရောက်နိုင်ပါသည်။

ကျွန်တော် လမ်းလျှောက်သွားတိုင်း ဂရုစိုက်မိသည့် အရာတစ်ခုမှာ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများထိပ်မှ စုလစ်မွမ်းချွန်ကြီးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဂျွန်လောကီ ရေးဆွဲကာ ချား(လ)စတန် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ဘာသာရေး လွတ်လပ်ခွင့် ပါရှိ၏။ ချား(လ)စတန်တွင် ဘာသာရေးဂိုဏ်းပေါင်း သုံးဆယ့် နှစ်ခုခန့်ရှိပြီး ဘုရားကျောင်းပေါင်း တစ်ရာရှစ်ဆယ့်ရှစ်ကျောင် ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း တနင်္ဂနွေ နံနက်ခင်းများမှာဆိုလျှင် သာယာသော ခေါင်းလောင်း သံစုံများကို ကြားရမြဲဖြစ်သည်။ ဘုရားကျောင်းပေါင်းများစွာထဲတွင် စိန့်ဖိလစ် ဘုရားကျောင်းနှင့် စိန့်မိုက်ကယ် ဘုရားကျောင်းတို့သည် အမြင့်မားဆုံးဖြစ်ကြ၏။ ယင်းဘုရားကျောင်းနှစ်ကျောင်းသည် ကျန်ဘုရားကျောင်းများကို မိုးတားလေသည်။

ဆင်းစွားလှသော ဘုရားကျောင်းများ မရှိသော်လည်း ဘုရားကျောင်း အားလုံးသည် ဆင်းစွားလှသော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ဘုရားကျောင်းများသာ ဖြစ်ကြလေသည်။ ကျွန်တော်သည် 'ဝါရှင်တန်' နှင့် 'လာမေးယက်' တို့ တစ်ချိန်သော ကာလက နေထိုင်ခဲ့သော စိန့်မိုက်ကယ် ဘုရားကျောင်း ထိုင်ခုံများကို လေ့လာမိသည်။

တကယ်တော့ ချား(လ)စတန်တွင် အစစ်မှန်ဆုံးနှင့် အလှပဆုံးသော တော်ပြုရာနေရာသည် ဘုရားကျောင်း မဟုတ်ချေ။ ဂရိတို့၏ သာသနာရေးဆိုင်ရာ 'ဘီ(သ) အီလိုဟင်' အဆောက်အဦးသာ ဖြစ်၏။ လွတ်လပ်ရေး မကြေညာမီ နှစ်ဆယ်ငါးနှစ်လောက်က ဘာသာရေးသမားများ ထိုနေရာသို့ စုဝေးရောက်ရှိ ခဲ့ကြသည်။ အမေဂိုကတွင် ယင်း အဆောက်အဦး၌ ရဟန္တာဘာသာ စတင် မွေးဖွား ခဲ့၏။ ကျွန်တော့်မှာ မရှင်းလင်းသည့် အချက်တစ်ခု ရှိနေပါသည်။ အော်သိုရိုက်၊ ကျွန်ဆားပေးတစ် နှင့် ရဟန္တာဘာသာ မည့်သို့မည့်ပုံ ကွဲပြားခြားနားပါသနည်း။ ယင်း မရှင်းလင်းသည့်အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်နှင့် ခင်မင်သော သာသနာပိုင်-ဒေါက်တာဝီလျ် အေရီဆင်ဟော့အား မမေးမြန်းမိ။ မမေးမြန်းမိ သည့်မှာလည်း သိပ်အရေးကြီးလှသော ကိစ္စဖြစ်သည်ဟု မထင်မိသည့် အတွက် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် 'ရီဖောင်း' လက်ဆောင်ပစ္စည်း အရောင်းဆိုင်မှ 'ရှာလုံ ခိုင်အော(လ)' တီရှပ်များကိုမူ အမြဲလိုလို သတိထားမိသည်ချည်း ဖြစ်ပါ၏။

မြို့ဟောင်းဆိုင်ရာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်များကို ပြောပြပါဦးမည်။ စွမ်းအင် ဘုမ္မဏိတစ်ခုက ကျောက်ခင်းလမ်းတစ်ခုကို တူးရန် အကြောင်းပေါ်လာသည် ဆို၏။ ကျောက်ခင်းလမ်းကို တူးလိုက်သဖြင့် ထွက်လာသော ကျောက်တုံးများကို အစဉ်လိုက် နံပါတ်ထိုး မှတ်သားထားရမည် ဆို၏။ သို့မှသာ နေရာဟောင်း များမှာ ကျောက်တုံးများ၊ သူ့နေရာသူ ပြန်ရောက်နိုင်မည်ဆိုပါ၏။ ၁၈၆၆ ခု၊ ဇူလိုင်ခက်ကြောင့် ယိုယွင်းပျက်စီးသွားခဲ့သည်များကိုလည်း နဂိုပုံစံအတိုင်း ပြန်ဖြစ်လာအောင် ပြုပြင်သည်ဆို၏။ လုံးချင်းအိမ်များကမူ လေရသောဘက်တွင် တံခါးများ ဖွင့်ထားကြ၏။ အိမ်ခြံဝင်းများအတွင်းမှာလည်း စံပယ်ပင်၊ ပန်းသီး စင်ဗျားက ပွင့်နေကြ၏။ 'မီတင်' လမ်းရှိ စာတိုက်နားမှာ ခြင်းတောင်းသည် အမျိုးသမီးတွေက သူတို့ ရက်လုပ်ထားသော ဝါးပစ္စည်း အသုံးအဆောင်များကို တည်ခင်းရောင်းချနေကြ၏။ 'ဂျွန်စီကယ်(လ)ဟောင်း' ရပ်တုကြီးကမူ 'မာရီအွန် ဇနီးခြံ အထက်ပိုင်း ခပ်မြင့်မြင့် နေရာမှာ မားမားကြီး ရပ်တည်နေ၏။ ဆိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ကျေးကျွန်စနစ်ကို အကြီးအကျယ် ကာကွယ်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ အလွန် စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်၏။ တစ်ခေတ်ကန်း လုပ်တတ်၏။

'ဂျွန်ကို ကျွန်တော်တို့က 'ဂျွန်စီကီး(လ)ဟောင်း' လို့ ခေါ်ကြတယ်' ကျွန်တော်နှင့် အတူပါလာသူ အယ်(လ)ဖုန်းဆိုး ဘရောင်းက ပြောပြပါသည်။ သူသည် 'ရေးသားမစ်ဒယ်စကူး' တွင် တီးဝိုင်းဒါရိုက်တာ ဖြစ်သည်။ လူမည်း သမိုင်းပညာရှင်လည်း ဖြစ်သည်။ သူသည် ကျေးလက်ဒေသသုံး စကားများကို ပြောတတ်သူဖြစ်သည်။

'ဒီမှာတော့ လူဖြူတွေက သမိုင်းကို သတိရကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း မမေ့ကြပါဘူးဗျာ၊ အဲဒီလို မမေ့နိုင်အောင် ဖန်တီးပေးခဲ့သူကတော့ 'ကီး(လ)ဟော့' ပဲပေါ့ဗျာ၊ 'ကီး(လ)ဟော့' ဟာ နောင်နှစ်တစ်ရာတိုင်အောင် 'ကီး(လ)ဟော့' ဖြစ်နေဦးမှာပါ။ ရုပ်တုတစ်ခုအနေနဲ့ဆိုရင် 'ကီး(လ)ဟော့' ဟာ မြေကြီးပေါ်မှာပဲ ရှိသင့်တာပေါ့၊ ဒါပေမယ့် ဒီမှာရှိကြတဲ့ လူမည်းတွေက အခွင့်သာတိုင်း ဖျက်ဆီးသွားကြလို့ မမိနိုင်တဲ့ ဟောဟို ကောင်းကင်ပေါ်အထိ တင်ထားလိုက်ကြရတယ်လေ'

သူက ပြောပြီး ရယ်မောလိုက်လေသည်။

'အယ်(လ)ဖုန်းဆိုးဘရောင်း' ထံမှ အနည်းငယ်ကွဲလွဲသော ချား(လ)စတန် သမိုင်းကို ကြားသိလိုက်ရပါသည်။ သူက 'ဆူလီဗန်' ကျွန်းဆီသို့ ငေးမျှော်ကြည့်ရင်း

'အဲဒီ ကျွန်းဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ 'အဲလစ်' ကျွန်းပဲပေါ့ဗျာ၊ အာဖရိကက ဖမ်းလာတဲ့ ကျွန်တွေကို ကူးစက်ရောဂါ ရှိ မရှိ စစ်ဆေးဖို့ အဲဒီကျွန်းပေါ်မှာ နှစ်ပတ်ထားတယ်၊ ပြီးမှ အကောက်ခွန်ဌာန ခေါ်သွားပြီး ရောင်းတယ်'

ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးကာလများအတွင်းက အကြောင်းအရာများကိုပါ သူက ထည့်ပြောပြပါသည်။

'လွတ်လပ်ခွင့်ပေးခံရတဲ့ ကျွန်တွေကို မြေဧက လေးဆယ်နဲ့ မြည်းတစ်ကောင် ပေးတယ်၊ ဒါပေမယ့် တချို့ကျတော့ ဧက နှစ်ဆယ်နဲ့ မြည်းတစ်ကောင်ပဲ ရကြတယ်၊ တချို့ ဧကနှစ်ဆယ်သာ ရကြပြီး မြည်းတစ်ကောင် မရဘူး၊ တချို့ မြည်းတစ်ကောင်ပဲရတယ်၊ မြေမရဘူး၊ အများစုကတော့ ဘာမှ မရကြပါဘူးဗျာ၊ အဲဒီတုန်းက လူတိုင်းရဲ့ ဘဝဟာ အင်မတန်ကို ကြမ်းတမ်းလွန်းလှပါတယ်'

ဝါးပစ္စည်းအသုံးအဆောင်ကလေးများ ရောင်းချနေကြသူ အမျိုးသမီးများ အကြောင်းကိုလည်း ပြောပြလိုက်ပါသေးသည်။

'သူတို့တစ်တွေက စုတ်စုတ်ပြတ်ပြတ်သာ ဝတ်စားထားကြတာ၊ နေတော့ တကယ့် ချမ်းချမ်းသာသာပဲဗျာ၊ ပိုက်ဆံသိပ်ရကြတာပေါ့၊ သူတို့ထဲက ဟောဟို တစ်ယောက်မှာ ယောက်ျားရှိတယ်၊ သူ့ယောက်ျားက ညနေရောက်ရင် မာစီဒီးကားကြီးနဲ့ လာလာကြတာဗျ'

'လိုးကန်းထရီး' မှာ ပြောကြသည့် ဘာသာစကားအကြောင်းကိုပါ ရှင်းပြနေပြန်သည်။

'ဘာသာဗေဒပညာရှင်တွေကတော့ 'ဂါးလတ်' ဆိုတဲ့ ကျေးလက်ဒေသသုံး ဘာသာ မကြာခင်ပျောက်ကွယ်သွားမယ့် ဘာသာစကားဖြစ်တယ်လို့ ပြောကြတာပဲ၊ တကယ်တော့ 'ဂါးလတ်'နဲ့ ပတ်သက်ရင် ဘာတစ်ခုမှ မပျောက်ကွယ်နိုင်ဘူး၊ မသေဆုံးနိုင်ဘူး၊ မနေ့ညကပဲ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ယောက် ပြောနေသံကို ကျွန်တော် ကြားခဲ့ရသေးတယ်'

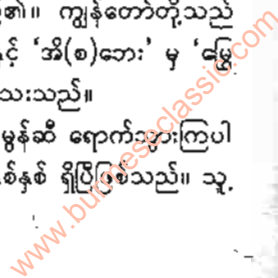
သူက ယင်းအမျိုးသမီးကြီး ပြောပုံအတိုင်း ပြန်ပြောပြသည်။ ပြောတာက သိပ်မြန်ဆန်လွန်း၏။ ဂီတဆန်လွန်း၏။ နားလည်သဘောပေါက်အောင် သူ့အား နှင်ခါလောက် ပြန်ပြောခိုင်းရ၏။ ထိုအခါ သူက တဟားဟား ရယ်ချလိုက်ပြီး 'ခင်ဗျား နားလည်ဖို့ မလိုပါဘူးဗျာ' ဟု ဆိုလေသည်။

သူသည် လူမည်း လက်မှုပညာရှင်များအကြောင်းကိုလည်း ချန်လှပ်မထားခဲ့ပါ။

'ဟောဒီ ဝန်းကျင်တစ်ခွင်မှာ ခင်ဗျားမြင်ရသမျှ လူမည်းတွေရဲ့ လက်ရာ ချည်းပဲ၊ အိမ်တွေ၊ တံတိုင်းတွေ၊ လမ်းမကြီးတွေ၊ လူသွားလမ်းတွေ၊ အံ့အားလုံးပေါ့ဗျာ၊ အဲ ကျွန်တွေကပဲ အားလုံးကို လုပ်ခဲ့ကြတာတော့ မဟုတ်ဘူးဗျာ၊ ၁၅၇၀ ခုနှစ်တုန်းက ချား(လ)စတန်မှာ လွတ်လပ်တဲ့ လူမည်း လက်မှုပညာသည်တွေ၊ လုပ်ငန်းရှင်တွေ ထောင်ပေါင်းများစွာ ရှိခဲ့တယ်။ သိပ်နာမည်ကြီးတဲ့ နှီးပဲဆရာကြီး 'ဖိလစ်ဆိုင်မွန်' ဆိုရင် ခုထိ အသက်ထင်ရှား ရှိနေပါသေးတယ်၊ သိပ်ကို အနုစိတ်လွန်းတဲ့ သံတံခါးတစ်ခုကို ခင်ဗျားတွေ့ရင် အဲဒီ သံတံခါးကို လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် နှစ်ရာလောက်က သက်ရှိထင်ရှားရှိခဲ့တဲ့ ပန်းပဲဆရာတစ်ဦးဦးက ပြုလုပ်ခဲ့တာ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်၊ ဒါမှမဟုတ် 'ဖိလစ်ဆိုင်မွန်' လုပ်တာပဲ ဖြစ်ရမယ်လို့သာ မှတ်လိုက်ပေတော့'

ကျွန်တော်တို့သည် ဖိလစ်ဆိုင်မွန်၏ လက်ရာ သံတံခါးများကို သွားရောက်ကြည့်ရှုကြသည်။ ဖိလစ်ဆိုင်မွန်သည် သူ၏ စိန်ဂျွန်း ဘုရားကျောင်းအတွက် 'ဘာလင်တိုင်း' တံခါးကြီးကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ယင်းဘုရားကျောင်းသည် သူ့နည်းသား တည်ရာဌာနဖြစ်သည်ဟု သူက ပြောပြ၏။ ကျွန်တော်တို့သည် 'စိန်မိုက်ကယ် အယ်(လ)လေး' မှ 'ဗျိုင်းသံတံခါး' နှင့် 'အိ(စ)ဘေး' မှ 'မြေသံတံခါး' များကိုလည်း သွားရောက်ကြည့်ရှုကြပါသေးသည်။

နောက်ဆုံးမှာ ကျွန်တော်တို့သည် ဖိလစ်ဆိုင်မွန်ဆီ ရောက်သွားကြပါသည်။ ယခု ဖိလစ်ဆိုင်မွန်သည် အသက် ရှစ်ဆယ့်နှစ်နှစ် ရှိပြီဖြစ်သည်။ သူ့

အိမ်က 'ဘလီတ်' လမ်းမပေါ်မှာရှိ၏။ ဆရာကြီးအား 'ဆမစ်ဆိုနီယန်ဌာနကြီး' မှ တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုထား၏။

ကျွန်တော်က ဆရာကြီး၏ ဘဝအစကို တူးဖော်ကြည့်သည်။

'ကျုပ် အသက် ဆယ့်သုံးနှစ်လောက်တုန်းက ပန်းပဲဖို တံခါးဝမှာရပ်ပြီး နီနီရဲရဲ မီးတွေ ဖွားခနဲ ဖွားခနဲ တဖျပ်ဖျပ် မြည်းပြီး ထွက်လာတဲ့ မီးပွား တွေကို ကြည့်ရရင် သိပ်ကို ပျော်တာပဲ။ ပန်းပဲဆရာကြီးက နောက်ပိုင်းကျတော့ ကျုပ်ကို အကူအညီ ခေါ်တယ်။ သူ မြင်းခွာရိုက်နေရင် ကျုပ်က မြင်းကို ထိန်းပေးထားရတယ်။ ပန်းပဲဖို သန့်ရှင်းရေးလည်း လုပ်ရတာပေါ့ဗျာ။ အတော်ကြာလာတော့ ပန်းပဲဖိုသုံး ကိရိယာတွေရဲ့ အခေါ်အဝေါ်တွေ သင်ပေးတယ်။ သူက 'ဟေ့ လူကလေး၊ သုံးလက်မ သံကွေးပေးစမ်းဟေ့' လို့ ပြောလိုက်တာနဲ့ ကျုပ်က သူလိုချင်တဲ့ ကိရိယာကို သိထားပြီး ဖြစ်နေရတယ်။ ဒီနည်းနဲ့ စခဲ့တာပဲလေ။

'ချား(လ)စတန်မှာ ပန်းပဲဆရာတွေ အများကြီးပါ။ ကျုပ်မှာလည်း အပြိုင်အဆိုင်တွေ အများကြီးရှိခဲ့တာပေါ့။ ကျုပ်က မြင်းခွာရိုက်တယ်။ လေးဘီးတပ်လှည်းတွေ အလုပ်ဖြစ်နေကြတယ်။ ဒါပေမယ့် လူတွေက ကျုပ်ကို 'လာလာပြောကြတယ်' ဟို ကုမ္ပဏီကတော့ ထရပ်ကားတွေ လုပ်တော့မလို့တဲ့။ ဒီကုမ္ပဏီကဖြင့် ထရပ်ကားတွေ လုပ်နေပြီတဲ့။ ဒီလိုနဲ့ မြင်းတွေပျောက်၊ မြင်းလှည်းတွေပျောက်၊ နောက်ဆုံး ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ ပန်းပဲအလုပ်သမားတွေ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သွားကြတယ်လေ။ ဒီတော့ ကျုပ်ကလည်း ငါ ဘာလုပ်မလဲ။ စဉ်းစားရပြီပေါ့။

ဆရာကြီးက စကားကို ရုပ်ထားလိုက်ပြီး သံတံခါးများ၊ ခြစ်စည်းရိုးများ၊ ပြတင်းပေါက်မှာတပ်သော သံပန်းများဘက်လှည့်ကြည့်လိုက်ပါသည်။

'ကျုပ် သံတံခါးပေါင်း နှစ်ရာကျော် လုပ်ခဲ့ပြီးပြီ။ တခြား သံထည် အလှအပပစ္စည်းတွေကိုလည်း အဲဒီအချိန်ကတည်းကလုပ်လာခဲ့တာပဲ။ ဝါရှင်တန်က 'ဆမစ်ဆိုနီယန်' တံခါး၊ ကိုလံဘီယာက 'တောင်ပိုင်းကာရိုလိုင်းနားပြည်နယ် ပြတိုက်' တံခါး၊ 'ချား(လ)စတန် ဧည့်ရိပ်သာ' တံခါးတွေ ကျုပ်ပဲ လုပ်ခဲ့တာ။ ဆရာဝန်တွေက ဝေးလေးပင်ပင် အလုပ်တွေ မလုပ်ပါနဲ့တော့လို့ ကျုပ်ကို ပြောကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တံခါးတွေကို ကျုပ် ထပ်လုပ်နိုင်ပါသေးတယ်။ ဒါထက် စကားမစပ် အခု ကျုပ်ရဲ့ ပြိုင်ဘက် ဘယ်သူလဲ။ ခင်ဗျားသိသလား။

ဆရာကြီးက မေးပြီး ပြုံးနေပါသည်။ ပြီးမှ 'အချိန်ဖခင်'လေ ဟု ပြောလိုက်လေသည်။

ပန်းပဲလောကမှာ ဆိုရိုးတစ်ခုရှိသည်။ ပန်းပဲသမားတစ်ယောက် ငရဲရောက်နိုင်သော လမ်းနှစ်သွယ် ရှိသည်တဲ့။ လမ်းတစ်သွယ်က အေးနေတဲ့

သံတုံးကို တူနဲ့ထုတာ တဲ့။ နောက်လမ်းတစ်သွယ်ကတော့ ယူသင့်သလောက် ဆယုတာတဲ့။

ရိုးရိုးကုပ်ကုပ် မဝင်မဝါဘဲ နေနေသော ဆရာကြီး၏ အနေအထားများကို သတိမူမိလိုက်သဖြင့် ဆရာကြီးသည်လည်း ယူသင့်သလောက် မယူကြောင်းမှာ သိသာထင်ရှားနေပါ၏။

'ကျုပ်သားသမီးတွေကို ကျောင်းပြီးအောင် ပညာသင်ပေးပြီးပြီ။ ကျုပ်ရဲ့ ဘုရားကျောင်းအတွက် ငွေတွေ လှူနိုင်ခဲ့ပြီ။ ကျုပ် လိုအပ်သမျှ အကုန်ရနေနိုင်တာပဲ။ ကျုပ်မှာ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းတွေ အများကြီးရှိတယ်။ တော်ပြီပေါ့ဗျာ'

ကျွန်တော်တို့သည် ပန်းပဲဆရာကြီး 'စမစ်ဆိုနီယန်' ကို နှုတ်ဆက်ခဲ့ကြပြီး နှစ်ထဲဘက် ဦးတည်လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။

'ဟောဒီ အိမ်ပိုင်ရှင်တွေထဲက တချို့ဟာ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ချား(လ)စတန်က သွက်ခွာသွားကြဦးမှာဗျာ။ အဲ ခင်ဗျားကြည့်ထားဗျာ။ သူတို့ ထွက်သွားရင် ဖိလစ်ဆိုနီယန် လုပ်ပေးခဲ့တဲ့ သံတံခါးတွေကိုတော့ တစ်ပါတည်း ယူသွားကြမှာပဲ။ သမိုင်းကြောင်းအရ ပြောရလျှင် ချား(လ)စတန်သည် လူမည်းများအပို အထူး ငရဲခန်းပင် ဖြစ်ချေသည်။ တောင်ပိုင်း ကျန်ဒေသများမှာထက် ကျွန်တို့များကို ပိုမို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့ရာ နေရာဖြစ်ခဲ့သည်။ လူပုံအလယ်မှာ ကျွန်တို့ကို ကြိမ်နှင့် ရိုက်၏။ တံဆိပ်ခတ်၏။ ကြိုးပေး၏။ (တစ်ခါတစ်ရံမှာ နတ်သားစရာ အနည်းငယ်ကောင်းသည့် အဆိပ်၊ သို့မဟုတ် မီးရှို့သတ်ခြင်းဖြင့် ထက်တုံ့ပြန်သည်များ ရှိခဲ့၏။) ယင်းသို့သော လက်တုံ့ပြန်မှုများကြောင့် လူပြုမှုများ၏ ပို၍ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော ဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းမှု အသစ်အဆန်းများနှင့် လူမည်းများ ရင်ဆိုင်ကြရလေသည်။ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံသားများ ခြစ်နေကြသည့် လူဖြူများ စိတ်ရှူးပေါက်လေတိုင်း လူမည်းခမျာများ မသက်သာကြ။ အနေနှင့်အယှက်ပေးခြင်း ခံရကြ၏။ ခွဲခြားဆက်ဆံခံကြရ၏။ မဲဆန္ဒပေးပိုင်ခွင့် မရကြ။ အကြောင်းပြချက် နိုင်နိုင်လုံလုံ မရှိဘဲ ထောင်ချခံကြရ၏။ သည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် အနှိမ်ခံကြရ၏။

ချား(လ)စတန်မြို့သား လူဖြူကြီး 'ဂျေဝါးတီးဝါရင်း' က ယင်းဖြစ်ရပ်ဆို အလုံးကိုအဆုံးသတ်စေခဲ့သည်။ သူသည် ဒီစတိုတ်တရားသူကြီးဖြစ်၏။ ချား(လ)စတန်၏ အဟောင်းမြေဆုံး ရိုးရာအစဉ်အလာစွဲ အကြီးဆုံးသော မိသားစုတစ်ခု၏ မိသားစုဝင် တစ်ဦးဖြစ်၏။ -ထိုဗုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဆောင်ကာရိုလိုင်းနား ရှိ လူဖြူအားလုံးနှင့် ပတ်သက်သော ဒီမိုကရက်တစ် အခြေခံများသည် ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံပုံပဒေနှင့် မညီညွတ်ကြောင်း လူမျိုးရေး

အရ ကျောင်းများတွင် အဆင့် အတန်းခွဲခြားထားသည်မှာလည်း လုံးဝတရားမျှတမှု မရှိကြောင်းများကို ထုတ်ဖော် ကြေညာခဲ့၏။ နောက်ပိုင်းအမေရိကပြည်ထောင်စု တရားရုံးချုပ်က သူနှင့် သဘော တူခဲ့၏။ ထိုအခါ 'မိကင်'လမ်းရှိ တရားသူကြီး 'ဝါရင်း' အိမ်ရှေ့တွင် လက်ဝါး ကပ်တိုင်တစ်ခုကို မီးတင်ရှိကြ၏။ အိမ်ကို အုတ်ခဲဖြင့်ပေါက်ကြ၏။ ချား(လ) စတန် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦး ဖြစ်သူ 'အယ်(လ)မင်းဒဲ(လ)ရေဗား' က လွှတ်တော်ထဲမှနေ၍ တရားသူကြီး ဝါရင်းကို 'သတ္တဝါကြီး' ဟု အမည်တပ်ပြီး လှမ်းဆဲ၏။ ဝါရင်း၏ အချို့ မိတ်ဆွေ များကလည်း ရှောင်သွားကြ၏။ ကလပ်အသင်းများမှ သူ့အားထုတ်ပစ်လိုက် ကြ၏။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် အသက် လုံခြုံမှုအတွက် သူတို့လင်မယား နယူးယောက်သို့ ထွက်ပြေးကြရတော့၏။

ဇာတိမြို့မှ ထွက်ပြေးလာရသော အချိန်အတွင်းမှာပင် တရားသူကြီး ဝါရင်းကို ကျွန်တော် သိကျွမ်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်က သူ့နောက်ကြောင်းရာဇဝင်များကို စဉ်းစားမိသဖြင့် 'မှတ်တိုင် စိုက်ထူနိုင်လောက်သော အဆုံးအဖြတ်မျိုး' သူ ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ ရရှိလိုက် ကြောင်း တီးခေါက်ကြည့်မိပါသည်။ ထိုအခါ သူက

'တရားသူကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ကျုပ် တဖြည်းဖြည်း အမြော်အမြင်ကြီးလာခဲ့ရတယ်ပေါ့လေ' ဟု ဖြေလေသည်။

သူ ကွယ်လွန်မှပင် သူ့အားမြှုပ်နှံရန် ချား(လ)စတန်သို့ ပြန်သယ်ယူလာ ခဲ့သည်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် မက်နီလီယားသုသာန်သို့ သူ့အသုဘရောက်လာချိန်မှာ ကျွန်တော်သည် သတင်းထောက်အဖြစ်ဖြင့် ထိုနေရာ တွင် ရှိနေခဲ့သည်။ သူ့အား ပို့ဆောင်ခဲ့ကြသည့်အုပ်စုထဲတွင် လူဖြူ ခြောက်ယောက်၊ ခုနစ်ယောက်လောက်သာပါဝင်၏။ ထို ခြောက်ယောက် ခုနစ်ယောက်လောက် ထဲမှာ သူ့မိသားစုဝင်က ခပ်များများဖြစ်သည်။ သို့သော် ရာပေါင်းများစွာသော လူမည်းများကမူ ပုခုံးချင်းဆက် ရပ်ကြကာ သူ့အား ဂါရဝပြုကြလေသည်။

တကယ်တော့ ယင်းတရားသူကြီးသည် ချီးကျူးမခံရသော အမေရိကန် သူရဲကောင်းကြီးပင် ဖြစ်လေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မြို့တော်ခန်းမ အဆောက် အဦးကြီးထဲမှ စည်းဝေးခန်းမတစ်ထောင့်မှာ ထိုတရားသူကြီး ကြေးရုပ် ရုပ်တည် လျက် ရှိနေပါသည်။

ယခုမှ အခြေအနေတွေက ပြောင်းသွားပြီဖြစ်ပါသည်။ ချား(လ)စတန် တွင် အောင်မြင်သော လူမည်း အလယ်အလတ်တန်းစားတွေ ရှိနေချေပြီ။ မျှတသော တရားသော နိုင်ငံရေး ကိုယ်စားလှယ် ရှိနေချေပြီ။ ရဲချုပ် 'ရိုက်ဘင်း

ဝါရင်းဘတ်'သည် လူမည်းဖြစ်သည်။ သူ လှည့်လည် သွားလာနေသည်ကို အလွယ်တကူပင် မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ သူသည် တစ်ခါတစ်ရံ ရဲကားနှင့် လှည့်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ 'ရိုလာစကိတ်' ဖြင့် လှည့်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မြင်း မီး၍ လှည့်သည်။ ဂျိန်းကိုင်ဇာ၏ လူမည်းအမျိုးသမီး မိတ်ဆွေတစ်ဦးက 'ကျွန်မ ဝါမဆွတ်တော့ဘူး၊ ကုန်ကုန် ပြောမယ်ရှင်၊ အက်ပရင် ပုလင်းထဲက ဝှမ်းစ တို့တောင် မကိုင်တော့ဘူး' ဟု ပြောခဲ့ဖူးလေသည်။

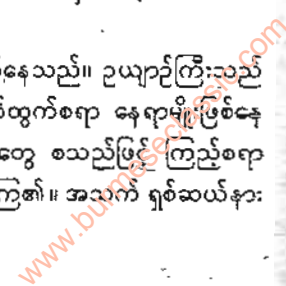
- ချား(လ)စတန်မှ မပြန်ခင် ကျွန်တော် ကျောင်းတုန်းက သင်ခဲ့ရသည့် တဗျာကလေးတစ်ပုဒ်ကို အမှတ်ရမိပါသည်။

'ဘရစ်တန်တို့၊ သင်တို့နေတာ ကြာလှချေပြီ
သင်တို့ပေါ် သင်တို့အား အလျင်အမြန် တင်လွှတ်လိုက်မည်
လေမြူးနှင့် အတူ
ရွက်ဖွင့်၍ လွှင့်ကြပေရော
သင်တို့အား သယ်ဆောင်သွားသည့် လေထန်သလောက်
ပြင်းထန်လေးနက်ခြင်းဖြင့် ဦးညွတ်လိုက်ပါ၏'

ယင်းကဗျာကိုရေးခဲ့သူမှာ ရိုက်စပီးယား၏မိတ်ဆွေ 'မိုက်ကယ် ဒရေတန်' ဖြစ်သည်။ ယင်းကဗျာ စာပိုဒ်သည် သူ၏ 'ဗာဂျီးနီးယားသင်္ဘောခရီးသို့' ကဗျာမှ ကောက်နုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ကဗျာ၏ဆိုလိုရင်းမှာ ကမ္ဘာသစ်ရောက် ပထမဆုံး သော ကိုလိုနီသူရဲကောင်းများသို့ ဦးညွတ် အလေးပြုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ 'ဒရေတန်' ကိုယ်တိုင်ကမူ တစ်ခါမှ ပင်လယ်ခရီး မသွားဖူးပေ။ သို့သော် သူ့မြေးများကတော့ သွားခဲ့ဖူး၏။ သူတို့သည် ချား(လ)စတန်မှာ ၁၆၇၆ ခုနှစ်တွင် အခြေချနေထိုင် ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော့် စွယ်စုံကျမ်းထဲ၌ ကဗျာဆရာပုံ ပါရှိ၏။ သူသည် သူ၏ ဆယ့်တစ်ဆက် သို့မဟုတ် ဆယ့်နှစ်ဆက်မြောက် မျိုးဆက်သစ်မှ 'ဂျွန်ဒရေတန် ဟက်(စ)တိုင်'နှင့် ရုပ်ချင်းဆင်သည်။ 'ပက်(စ)တိုင်း'က ကျွန်တော့်အား မက်နီ လီးယား ဥယျာဉ်ကြီးကို လိုက်လံပြသသည်။

'ဒီဥယျာဉ်ကြီးကို ကျုပ်ရဲ့ ဘိုးဘေး ဘီဘင်တွေက ၁၆၇၆ ခုနှစ်မှာ စတင် စိုက်ပျိုးခဲ့တာ၊ အနောက်ပိုင်း ဟမ်(မ်) စဖီးယားမှာတော့ သက်တမ်း အရှည်ဆုံး ဥယျာဉ်ကြီးပါပဲ'

သူက ရှင်းပြရင်း ခပ်သွက်သွက် လျှောက်နေသည်။ ဥယျာဉ်ကြီးသည် ယခုအခါမှာတော့ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် လမ်းလျှောက်ထွက်စရာ နေရာမျိုးဖြစ်နေ လေပြီ။ ပန်းခင်းတွေ၊ စမ်းချောင်းတွေ၊ ညှပ်တောတွေ စသည်ဖြင့် ကြည့်စရာ ခုံလင်သည်။ မတ်လလောက်ဆိုလျှင် ပန်းတွေပွင့်ကြ၏။ အသက် ရှစ်ဆယ်နား

ကပ်နေပြီဖြစ်သော 'မစ္စတာ ဟက်(စ)တိုင်း' က နေရာအနှံ့ ပြချင်ဇောဖြင့် မြန်မြန်လျှောက်လေရာ သူ့မိအောင် ကျွန်တော် အတော်ကြီးစားလိုက်ရ၏။

'မူလ ဥယျာဉ်ပုံစံအတိုင်း တည်မြဲနေဆဲပါပဲ။ အဆောက်အဦးတွေက တော့ မူလအတိုင်းမဖြစ်နိုင်တော့ဘူးပေါ့လေ။ ပထမဆုံးဆောက်တဲ့ အိမ်က မီးလောင်သွား တယ်။ ဒုတိယဆောက်တဲ့အိမ်ကိုတော့ 'ရှားမင်း' က မီးရှို့ပစ်တယ်။ အခုအိမ်က တတိယအိမ်ပေါ့ဗျာ။ ကျုပ်တို့လင်မယား နေခဲ့တဲ့အိမ်ပေါ့။ တကယ့် တဲကလေးပါဗျာ'

ပြည်တွင်းစစ်ကာလ ကုန်ဆုံးသွားချိန်မှာ 'ဂရင်း(မ)ကီး ဒရေတန်' က ပြည်သူများအား ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဖွင့်ပေးလိုက်သည်။ တောင်ဘက် ထရိုရို ခမ်းနားလှသော အိမ်ကြီး၊ ဘီးအိုင်းလင်းမှ ခြံနှင့် မက်နီလီးယား ဧက အတော်များများကို သူသည်ရောင်းချလိုက်၏။ ရောင်းချလိုက်သော အကြောင်းရင်းမှာ သူ့ကျွန်များ အမြဲတမ်း အလုပ်ရှိနေစေဖို့နှင့် သူ့ဥယျာဉ်များ ထာဝစဉ် လှလှပပ ဖူးပွင့်ဝေဆာနေဖို့ ဖြစ်၏။ သူ့ကျွန်များကလည်း သစ္စာရှိကြသည်။ ကျွန်များက ဥယျာဉ်ကြီးများကို အပိုဝင်ငွေရရာ နေရာအဖြစ် မြင်ထားကြ၏။

တကယ်တော့ မက်နီလီးယား စိုက်ပျိုးရေးမြေများသည် ဟိုစဉ်တစ်ချိန်က စပါးစိုက်ပျိုးမြေဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ယခုအခါတွင် အလှအပအတွက်ဖြစ်ခဲ့ ပေသည်။ မစ္စတာ ဒရေတန်သည် အမေရိကသို့ 'အေဇာလီယာ' ပန်းမျိုးကို ပထမဆုံး ယူလာသူဖြစ်၏။ (ကျွန်တော် သွားရောက်လည်ပတ်သည့်နေ့မှာ ပန်းအမျိုးပေါင်း ၂၅၀ ပွင့်နေကြ၏။) သူသည် 'ကင်မလီယာ' စိုက်သည့် ပထမဆုံး လူများထဲ တွင်လည်း တစ်ယောက်အပါအဝင် ဖြစ်သည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု လမ်းညွှန် 'ဘေဒီကာ' က မကြည့်မဖြစ် ကြည့်ရမည့် သုံးမျိုးကို ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် စာရင်းပြုစုပေးခဲ့သည်။ ၎င်းသုံးမျိုးမှာ 'ဂရင်းကင်ယွန်'၊ 'နိုင်ယာဂရာရေတန်ခွန်' နှင့် 'မက်နီလီယာဥယျာဉ်' ပင် ဖြစ် လေသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ကတော့ ရေညှိတွေတက်နေသော အနှစ် သုံးရာ သက်တမ်းရှိ ဝက်သစ်ချပင်ကြီးကို အလွန်အမင်း ကြည့်ချင်စိတ် ပြင်းပြနေပါ သည်။ ၎င်းအပြင် ခြံစည်းရိုးများမှာ ဖူးပွင့်နေကြသော 'အေဇာလီယာ'၊ 'ကင်မလီယာ'၊ 'ဒေါ့ဂျ်'၊ 'ချီရိုကီ' စသည့် ပန်းများကိုလည်း စွဲလမ်းနှစ်သက် နေမိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သာ 'မကြည့်မဖြစ် ကြည့်ရမည့်စာရင်း' ကို ပြုစုရမည်ဆိုလျှင် 'မက်နီလီယာဥယျာဉ်ကြီး' ကို နံပါတ်တစ် နေရာ၌ ထားမိမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် အထူးအဆန်းမှန်သမျှကို နှစ်သက်တတ်သူ ဖြစ်ပါ၏။ ဤနေရာ၌ 'ဒရေတန် ဟက်(စ)တိုင်း' သည်လည်း ကျွန်တော်နှင့် ဆင်၏။ 'ဟိုဂျီ မုန်တိုင်း' ကျပြီးနောက် သူ့အိမ်နီးချင်းများအဖို့ မယုံနိုင်စရာ တစ်ခုကို 'ဟက်(စ)တိုင်း' ပြုလုပ်ခဲ့၏။ မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် လဲကျသွားသော သစ်ပင်များကို နုနီနေရာမှာပင် ပြန်၍ ထောင်မတ်လာစေရန် သူသည် တစ်နာရီ ဒေါ်လာ ၁၀၀၀ ဆေး၍ ဟယ်လီကော့ပတာတစ်စင်းကို ခြောက်လ ငှားရမ်းလိုက်လေသည်။

သူ့ဘဝ၏ ပထမ အနှစ်ခြောက်ဆယ်အတွင်း သူသည် ငှက်များ၊ ဘီရစ္ဆန်များနောက်သို့ လိုက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ယင်းဝါသနာကို ရုတ်တရက်ပင် နှုတ်လွှတ်လိုက်၏။ 'အဲဒါလိုက်ခံရတယ်ဆိုတာ ဘာနဲ့များ တူပါလိမ့်' လို့ ကျုပ် နီတ်ထဲ ရုတ်တရက် စဉ်းစားမိလိုက်တယ်လေ' ဟု သူက ပြောပြသည်။ သူတော့ သူ၏ မက်နီလီယာဥယျာဉ်မှ ဝင်ငွေ၏ နှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းကို ဘီရစ္ဆန်များအတွက် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများသို့ လှူဒါန်းထည့်ဝင် သည်။ သူကွယ်လွန်ပြီးနောက် ရှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်ကြာသည်အထိ ယင်း နှစ်ဆယ် ရာခိုင်နှုန်းကို ဆက်လက် သုံးစွဲသွားနိုင်ရန်လည်း စီစဉ်ထားပြီး ဖြစ်သည်။

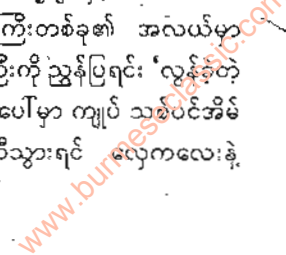
သူပိုင် မြက်ခင်းများ၊ သစ်တောမြေများ၊ နွံတောကြီးများတွင် မြင်းငယ် များ၊ ဒေါင်းများ၊ သစ်တောက်ငှက်များ၊ ဗျိုင်းဖြူများ၊ မိချောင်းများ ရှိလေသည်။ ထိုသတ္တဝါများအားလုံးကို သူသဘောကျ၏။ သို့သော် ချိုးများကိုမူ များစွာ နှစ်သက်ပုံမရ။

'အမှန်တော့ ချိုးတွေကို ကျုပ်မွေးတာတကာ 'ကူ' ဖို့ဗျ၊ ဒါပေမယ့် ဒီကောင်တွေက မကျဘူး။ အပင်တွေစားပြီး မစင်တွေကို နေရာအနှံ့ စွန့်ပစ်ကြတယ်'

ပြည်တွင်းစစ်ကာလအတွင်း နေထိုင်ခဲ့ကြသည့် သူ့မျိုးဆက်လိုပင် သူသည်လည်း မြို့မှာရှိသော အိမ်ကြီးကို ရောင်းထုတ်လိုက်လေသည်။

'ချား(လ)စတန်က လူတွေနဲ့ ကျုပ် ပတ်သက်စရာ သိပ်မရှိဘူး။ သူတို့က ဒီနေရာအကြောင်းတော့ ပြောပြောနေကြတယ်ဗျ၊ ဒါပေမယ့် ဒီနေရာကို သူတို့ တစ်ခါမှ မလာကြပါဘူးဗျာ။ အေးလေ သူတို့မလာလို့လည်း ကျုပ်အတွက်က အလုပ်ကောင်းကောင်း ဖြစ်နေတာပါပဲ'

မစ္စတာ ဟက်(စ)တိုင်းသည် ယခုကဲ့သို့ လူမှုရေး ကိစ္စများနှင့် ခပ်ကင်းကင်း နေရသည်ကို နှစ်သက် ကျေနပ်ပုံရ၏။ သူက နွံကြီးတစ်ခု၏ အလယ်မှာ ပေါက်နေသော အလွန်မြင့်မားသည့် ဆိုက်ပရတ်ပင်ကြီးကို ညွှန်ပြရင်း 'လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် ၇၀ လောက်တုန်းက အဲဒီ ဆိုက်ပရတ်ပင်ကြီးပေါ်မှာ ကျုပ် သစ်ပင်အိမ် တလေး ဆောက်ခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီ အိမ်ကလေးဆီသွားရင် လှေကလေးနဲ့

သွားတာပေါ့ဗျာ၊ ခု အဲဒီအိမ်ကလေး မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီ အိမ်ကလေးကို ကျုပ် ပြန်လိုချင်တယ်ဗျာ' ဟု တသစိတ်ဖြင့် ပြောပြနေပါသည်။

မြစ်ကမ်းအထက်ရှိတောင်ကုန်းတစ်ခုပေါ်တွင် ၁၆၀၀ နှစ်များအတွင်းတုန်းက တည်ထားခဲ့သော မိသားစု အုတ်ဂူများရှိနေလေသည်။ တစ်ခါတွင် မစ္စတာဟက်(စ)တိုင်သည် ဖုံးကွယ်နေသော အဝင်ပေါက်တစ်ခုကို တွေ့သည်ဆို၏။ ထိုအဝင်ပေါက်မှနေ၍ သူဝင်သွားကြည့်သည်။ အတွင်းရောက်သည့်အခါ ပျက်စီးဆွေးမြေ့နေသော ခေါင်းများ၊ ပြန့်ကျဲနေသော ဦးခေါင်းခွံများနှင့် အရိုးများကို တွေ့ရသည်ဆို၏။ ထိုအခါ သူက သူ့အတွက် အလားတူ ထာဝရ နားခိုစရာနေရာတစ်ခုကို စဉ်းစားကြည့်မိလိုက်သည် ဆို၏။ နောက်ဆုံး၌ ထာဝရနားခိုဖို့နေရာကို သူစဉ်းစားရသွားလေသည်။ ၎င်းမှာ သူ နောက်ဆုံးပြောများအတွက် သစ်ပင်အိမ် အဖြေပင်တည်း။ သူသည် ပေ ငါးဆယ်မျှ မြင့်မားသော ကားကားစွင့်စွင့် ဝက်သစ်ချပင်ကြီး၏ ပင်စည်တွင် အခေါင်းတစ်ခုကို သေသေသပ်သပ် ဖောက်ထား၏။ သူက ထိုသစ်ပင်ကြီးကို ညွှန်ပြရင်း 'အဲဒီနေရာဟာ တစ်ချိန်မှာ ကျုပ် ထာဝရ နားခိုရမယ့်နေရာပါပဲ' ဟု ပြောလိုက်လေသည်။

ဒရေတန်ဟက်(စ)တိုင်၏ ဥယျာဉ်များသည် ချား(လ)စတန်တွင် ပျော်စရာ အကောင်းဆုံးနေရာများ ဖြစ်သည်။ သူက စာတိုကလေးတစ်စောင်ရေးပြီး ကျွန်တော့်အား ပေးလေသည်။ 'ခင်ဗျားနဲ့ ခဏတာလေးသာ ဆုံဆည်းရလို့ ကျုပ် စိတ်မကောင်းပါ၊ ခင်ဗျား ပြန်လာဦးမည်ဟု ကျုပ် မျှော်လင့်ထားပါသည်' တဲ့။

ကျွန်တော် ပြန်လာကောင်း ပြန်လာနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ပြန်လာဖြစ်လျှင်လည်း မတ်လထဲမှာပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ချား(လ)စတန် မတ်လသည် အလွန် ကျက်သရေရှိလှပါသည်။ ဂုဏ်တင့်လှပါသည်။ ကျွန်တော် ပြန်လာနိုင်ချိန်မှာ အပြောင်းအလဲများများစားစား ရှိနေမည် မထင်ပါ။ ၎င်းအပြင် မက်နီလီယာ ဥယျာဉ်ကြီးအတွင်းရှိ စွင့်စွင့်ကားကား ဝက်သစ်ချပင်မြင့်ကြီးမှာ ဖောက်ထားသည့် အခေါင်းသည်လည်း မပိတ်မဆိုဘဲ ရှိနေလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။ ၎င်းအပြင် တစ်ဖက်ခြံမှ ငှက်ပြောင်ကလည်း တေးသီခြံ သီနေဦးမည်ဟု ထင်မိပါသည်။

။

ဧပြီ

ခရီးစဉ်ပြောင်းလိုက်ရခြင်း

လိပ်ပြာကလေးတစ်ကောင်က ဧပြီလအတွက် ကျွန်တော့် ခရီးစဉ်များကို ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုလိပ်ပြာကလေးကို မြင်ပင် မမြင်ဘူးပါ။ ထိုလိပ်ပြာကလေးသည် ကျွန်တော် တစ်ခါမှ မရောက်ဘူးသော နယူးဇီလန်မှာ ရှိနေပါသည်။ ထိုမျှလောက် ကွာလှမ်းသောဒေသမှ လိပ်ပြာကလေး ကျွန်တော့်အစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲပစ်ခဲ့သည်မှာ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလထဲမှာ ဖြစ်ပါ၏။

ဘဝဟူသည် သည်သို့ပင် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသည် ထင်ပါ၏။ ပြည်တွင်းစစ်ကာလတုန်းကပေါ့ဗျာ၊ ပြည်ထောင်စု စစ်သားကလေးတစ်ယောက် စွန့်လွှတ်ရန် 'ပရိဗီဒင့်' သို့ ခွင့်နှင့် ပြန်လာခဲ့သည်။ သူလွှတ်နေသောစွန့် ကောင်းကင်ထဲ၌ ဝဲပျံ လှုပ်ရှားနေသည်ကို တစ်ဘလောက်အကွာရှိ အိမ်တစ်အိမ်မှ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က လှမ်းကြည့်နေပါသည်။ ခဏကြာတော့ ထိုအမျိုးသမီးသည် ပန်းခြံဘက်သို့ လမ်းလျှောက်ထွက်လာခဲ့သည်။ သည်တွင် အမျိုးသမီးနှင့် စွန့်လွှတ်နေသော စစ်သားကလေး တွေ့ကြပါလေရော။ အမျိုးသမီးက စစ်သားကလေးအား မြင်မြင်ချင်း မေတ္တာသက်ဝင် ချစ်ကြီးငင်မိလိုက်သည်။ စစ်သားကလေး တပ်စခန်းသို့ ပြန်သွားသောအခါ ချစ်သဝဏ်လွှာတွေ အပြန်အလှန် ပို့ကြသည်။ ပြည်တွင်းစစ် ပြီးဆုံးသွားချိန်မှာ သူတို့ လက်ထပ်လိုက်ကြသည်။ သားကလေးတစ်ယောက် ဖွားမြောက်လာ၏။ ထိုသား ကြီးပြင်းလာသည့်အခါ အိမ်ထောင်ပြု၏။ သားတစ်ယောက် ထွန်းကားပြန်၏။ ထိုသား အရွယ်ရသည်တွင် မိန်းမယူ၏။ သားတစ်ယောက် မွေးလေ၏။ ချား(လ)ဟု အမည်မှည့်ကြ၏။ ထိုချား(လ)သည် ယခု ဤနေရာတွင် ရှိနေပါသည်။ အကယ်၍သာ ၁၈၆၄ ခုနှစ်၏ တစ်ရက်တွင် 'ရီဒီ' ကျွန်း၌ လေမတိုက်ဘဲ ငြိမ်သက်နေခဲ့လျှင်

ချား(လ)ဆိုသည် ကျွန်တော် ဤနေရာ ဤအချိန်၌ ရှိနေနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် 'လေ' နှင့် 'ပရိဗီဒင့်' ကို ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်နေရပါသည်။

ကျွန်တော့်တွင် အထက်က ဖော်ပြခဲ့သော နယူးဇီလန် လိပ်ပြာကလေး ထိခွာသော မပေါ်ပေါက်ခဲ့ဘူးဆိုလျှင် ကျွန်တော် စိစဉ်ထားသည်အတိုင်း ဧပြီလမှာ ကာလီဖိုးနီးယားသို့ သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ခရီးစဉ်ပင်ဆွဲပြီးဖြစ်နေပါပြီ။ ခရီးဧည့်အရ ကမ်းခြေလမ်းအတိုင်း 'ဘစ်ဆာ' အရောက် သွားမည်။ 'ဘင်တာနာ' ဘေးသောက်ဆိုင်မှာ အခန်းတစ်ခန်း ငှားမည်။ ကျွန်တော်ငှားမည့် အခန်းတွင် မီးဖို မပါရမည်။ တောင်စဉ်တောင်တန်းကြီးများနှင့် သမုဒ္ဒရာကြီးကို လှမ်းမျှော်ရှုကြည့်နိုင်သော ဝရန်တာပါရမည်။ ပါခဲ့သည့် ပိုက်ဆံတွေ ကုန်သည်အထိ ထိုနေရာတွင် နေထိုင်မည်။

ထိုနောက် 'ပွိုင့်လိုဘို' သို့ သွားမည်။ ကောက်ကောက်ကွေးကွေး 'ဗွန်တာရေး' ဆိုက်ပရတ်ပင်များ ကြားမှာ လမ်းလျှောက်မည်။ အလွန်တင့်တယ် ခမ်းနားလှပေသော ရှုမငြိးသည့် ပင်လယ်နှင့် ကုန်းမြေဆုံရာအရပ်သို့ အရောက် သွားမည်။ ပင်လယ်လှိုင်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသော အပြာရောင်၊ အဖြူရောင်၊ အစိမ်းရောင် ဝဲတွေကို ကြည့်မည်။ ငှက်ကြီးတုံးစပ်တွေ ပင်လယ်ဖျံတွေ၊ တမေ့တမြော ငေးမောသည်။

ထိုနောက် ကွေ့ကောက်သော ကမ်းခြေထိပ်က မတ်စောက်သည့် ဆောင်ကုန်းတစ်နေရာသို့ သွားမည်။ ထိုနေရာကို ဘုန်းတော်ကြီး 'ဂျူနီပါရီဆာရာ' တာ ကာလီဖိုးနီးယား သာသနာပြုအဖွဲ့အတွက် အရေးအကြီးဆုံးနေရာအဖြစ် ရွေးချယ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ထိုနေရာကို စတင် တွေ့ရှိသူများမှာ ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြ၏။ နောက်ပိုင်းတွင် မက်ဆီကင် တံငါများက ထိုနေရာကို သိသွားကြ၏။ သည်နောက်ပိုင်းမှာတော့ ပန်းချီဆရာများ၊ စာရေးဆရာများက ထိုနေရာကို ပန်းချီဆွဲကြ၊ စာတွေရေးကြ လုပ်လာကြသောကြောင့် ပို၍ လူသိများသွားလေသည်။ ကော်ပိုရေးရှင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးများ၊ အငြိမ်းစား လူချမ်းသာများ ရောက်လာကြသည်။ သို့ဖြင့် မကြာခင် အချိန်အတွင်းမှာပင် ထိုနေရာသည် မယုံနိုင်လောက်အောင် လှပစည်ကားသည့် မြို့တစ်မြို့ ဖြစ်လာလေတော့သည်။

ဂေါက်သီးဝယ်ရန်လည်း စိတ်ကူးထားပါသည်။ ဂေါက်ရိုက်ဖို့ကိုတော့ ကျွန်တော် အတော်လေး စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့သည်။ ကောင်းကောင်း ရိုက်တာတ်သည် မဟုတ်လည်း မကြာခဏ အိပ်မက်မက်ခဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်တော့် အကြိုက်နှစ်သက်ဆုံး

များထဲတွင် 'ဂေါက်ရိုက်ခြင်း' ပါသည်။ သို့သော် ကောင်းကောင်းမရိုက်တတ် သေးသည်က ခက်နေ၏။ ဂေါက်ရိုက်ခြင်းကို တင်းနစ်၊ ပိုကာ၊ ချက်(စ)တို့ထက် ကျွန်တော် ပိုနှစ်သက်သည်။ တစ်ယောက်တည်းကစားနိုင်၍ ဖြစ်၏။ စောင့် ကြည့်သူမရှိဘဲလည်း ကစားနိုင်၍ဖြစ်၏။

၎င်းအပြင် 'မွန်တာရေး' ရှိ ကျွန်တို့တန်းတတ် စည်သူတစ်စက်ရုံများ တည်ရှိ ခဲ့ရာ နေရာသို့သွားမည်။ အမှန်တော့ ယခုအခါတွင် ဆိပ်ကမ်း၌ စည်သူတစ် စက်ရုံများ မရှိကြတော့။ စည်သူတံငါး 'ဆာဒိုင်း' တွေ ရှားသွားသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ယခုထိုနေရာမှာ စားသောက်ဆိုင်များနှင့် 'ဘောတီကျူတန်း' ရှိနေသည်။ ထိုအပြင် ယုံနိုင်စရာမရှိလောက်အောင် ကြီးမားများပြားသည့် အခွင့်အလမ်း များ ရရှိနိုင်ရာ နေရာလည်းဖြစ်နေလေပြီ။ 'ဟူးလက် ပက်ကပ်' မှ 'ပက်ကပ်များ'၊ 'ဒေးဗစ်' နှင့် 'လူစီလီ' တို့က မွန်တာရေးပင်လယ်ကွေ့ရှိ များပြားလှသော ရေသတ္တဝါများအတွက်ရည်စူး၍ ငါးပြတိုက်တစ်ခုနှင့် ရေအောက် သုတေသနဌာန တစ်ခု တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ရန် ဒေါ်လာ သန်း ၂၀၀ ပေးထားပြီး ဖြစ်သည်။ ကွယ်ပျောက်သွားသော 'ဆာဒိုင်း' ငါးများအတွက် ငါးမန်းဖြင့် အစားထိုးထားသည်။ ကျွန်တော် မွန်တာရေးသို့ ရောက်သွားချိန်မှာ ငါးပြတိုက် သည် အသစ်အဆန်း ဖြစ်နေ၏။ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်ကလည်း ယင်းငါးပြတိုက်ကို ကြည့်ချင်နေပါ၏။ ထိုငါးပြတိုက်တွင် ဂျယ်လီ ငါးအမြောက်အမြားရှိကြောင်း၊ အဆိပ်ပြင်းသည့် ဆူးတောင်နတ်ထားသော 'စတင်းရေး' ငါးတစ်ကောင်လည်းရှိကြောင်း ကျွန်တော် ကြားသိထားသည်။ ငမန်းများ၊ 'ရေး' ငါးဖောက်သည့် အလုပ်များကို ကြည့်မည် ဆိုလျှင် ထိုနေရာ၌ အချိန် အတော်ကုန်မည် ဖြစ်၏။

သွားရန် စီစဉ်ထားသည့် တစ်နေရာ ရှိပါသေးသည်။ ၎င်းမှာ 'ပစိဖိတ် ဂရီ' ပင်ဖြစ်၏။ ဧပြီလမှာ 'ပစိဖိတ်ဂရီ' မှ နေ၍ ရာသီအလိုက် နေရာပြောင်း ရွေ့ကြသော လိပ်ပြာအုပ်ကြီး စတင်ပျံသန်းသည်။ ကျွန်တော့် စိတ်ထင် လိပ်ပြာ အုပ်ကြီးမှာ လိပ်ပြာကောင်ရေ နှစ်သန်းလောက်ရှိလိမ့်မည်။ တစ်ခါတွင် ထောင်ပေါင်းများစွာသော လိပ်ပြာများ ကောင်းကင်ထဲ ပျံတက်၍ မွန်တာရေး ပင်လယ်ကွေ့ ရေပြာပြာပေါ် ကျော်ဖြတ်ပြီး မြောက်ဘက်သို့ ပျံသန်းသွားကြ သည်ကို ကျွန်တော် မြင်ဖူး၏။

ရာသီအလိုက် နေရာပြောင်းကြသော လိပ်ပြာများသည် သဘာဝ၏ အကြီးမား အဆန်းကြယ်ဆုံးသော လျှို့ဝှက်ချက်ဖြစ်၏။ သူတို့သည် ဆောင်း ကာလတွင် 'ပစိဖိတ်ဂရီ' မှာ နေကြသည်။ နွေကာလ ရောက်လာသည့်အခါ

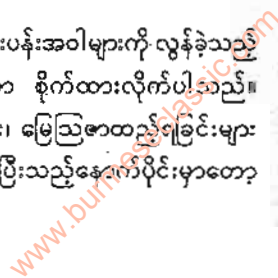
နိုင် ၂၀၀၀ ဝေးသည့် ကနေဒါသို့ ပျံသန်းသွားကြသည်။ ကနေဒါမှာ လိပ်ပြာ ထွက်ကလေးတွေမွေးကြသည်။ လိပ်ပြာအပေ၊ လိပ်ပြာအမေများသို့သော် ပေါက်ဖွား သာသော လိပ်ပြာငယ်ကလေးများသည် ဆောင်းကာလရောက်ပြီဆိုလျှင် 'ပစိဖိတ် ဂရီ' သို့သာ ပြန်လာခဲ့ကြပြီး သူတို့ မိဘများ နေထိုင်ခဲ့ကြသည့် မူလတော၊ မူလ သစ်ပင်မှာပင် နေထိုင်ကြလေသည်။ ပျားပန်းခတ် လှုပ်ရှားနေကြသော ငှက်တွေ ရာသီအလိုက် နေရာရွှေ့ပြောင်းကြသည်မှာလည်း အံ့ဩစရာတော့ ကောင်းပါ၏။ သို့သော် ငှက်တွေက သူတို့သွားနေကျဖြစ်သော သမုဒ္ဒရာရေစီးအတိုင်း ကြယ် ဆွေအနေအထားအတိုင်းလိုက်၍ နေရာ ရွှေ့ပြောင်းကြခြင်းဖြစ်သည်။ ရာသီ အလိုက် နေရာရွှေ့ပြောင်းကြသော လိပ်ပြာများသည်လည်း ရွှေ့ပြောင်းကြမည့် နေရာကို အတိအကျတော့သိထားကြမည်ထင်ပါ၏။ သို့သော် ထိုနေရာသည် သူတို့ တစ်ခါမှ မရောက်ဖူးသေးသည့် တစ်နေရာဖြစ်နေတတ်လေသည်။

လိပ်ပြာတွေ ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ သိနေကြပါသနည်း။ ကျွန်တော်တို့ လူသားတွေ လိုက်မမိနိုင်သည့် အကြောင်းအရာ ဖြစ်ပါသည်။ တကယ်တော့ ကျွန်တော်တို့က လိပ်ပြာများထက် အလေးချိန်များစွာ ပိုစီး၏။ သို့သော် လိပ်ပြာ ချားက ကျွန်တော်တို့ထက် ဉာဏ်ရည်များစွာ သာလွန်ကြပေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုမှ မသိနိုင်သည့် တစ်စုံတစ်ခုကို လိပ်ပြာများက သိနေကြလေသည်။

သို့သော် ဒီနှစ်တော့ 'ပစိဖိတ်ဂရီ' လိပ်ပြာများနှင့် ကျွန်တော် လွဲရပါ တော့မည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နယူးဇီလန်ရှိ ကျွန်တော် မမြင်ဖူးသော လိပ်ပြာ တစ်ကောင်က ကျွန်တော့် အစီအစဉ်များကို ပြောင်းပစ်လိုက်သည့်အတွက်ဖြစ်၏။ ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အနည်းငယ် ရှင်းပြဖို့ လိုအပ်သည် ထင်ပါ၏။

ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်၊ 'ဂလော်ဇက်စတာ' တွင် နှင်းပန်းအဝါမျိုးများ ခိုက်ပျိုးသည့် မိတ်ဆွေ 'ဂရင်ဗလီကာ' ရှိပါသည်။ သူနှင့် ကျွန်တော် အလွန် ဆုံခဲ့၏။ ဆယ်နှစ်တစ်ကြိမ် ဆုံရလျှင်ပင် ကံကောင်းလှချေပြီ။ သို့သော် သူက နှစ်တိုင်းလိုလိုပင် ကျွန်တော့်ထံ နှင်းပန်းအဝါများ ပို့ပေးနေပါသည်။ ကျွန်တော်က သူပို့ပေးလိုက်သော နှင်းပန်းအဝါများကို ကော်နက်တီးကပ် သကြားပင်ခြံထဲ၌ ပြန်ခိုက်ထားသည်။

ယခုနှစ်တွင်လည်း မိတ်ဆွေပို့လိုက်သော နှင်းပန်းအဝါများကို လွန်ခဲ့သည့် နှစ်က မစိုက်ပျိုးဘဲ ချန်ထားခဲ့သည့် မြေလွတ်မှာ စိုက်ထားလိုက်ပါသည်။ မြေကို ပြုပြင်ခြင်း၊ မြေကွက်ပြည့်အောင်စိုက်ရခြင်း၊ မြေဩဇာထည့်ခြင်းများ ကြောင့် နှစ်ရက်လောက် ကုန်သွားပါသည်။ စိုက်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်းမှာတော့

များစွာ ဂရုစိုက်ရန် မလိုအပ်တော့ပါ။ နွေဦးကာလ ရောက်ပြီဆိုလျှင် အတော် အသင့် လှပသည့် နှင်းပန်းခင်းကြီး ဖြစ်လာတတ်လေသည်။

သို့သော် ကျွန်တော့်အတွက် ခက်နေသည်က နွေကာလ နှင်းပန်းရာသီ ရောက်လေတိုင်း နှင်းပန်းခင်းကြီးကို ကြည့်ကြည့်နူးနူး ကြည့်နိုင်ချိန်မရခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့မှာ စိတ်အက်(စ) သတင်းဌာနက ကျွန်တော့်အား မော်စကိုမှာ ကျင်းပသည့် ထိပ်သီးညီလာခံသို့ လွှတ်၏။ နောက်တစ်နေ့ကျပြန် တော့ တကယ့် နှင်းပန်းပွင့်သည့်ရာသီမှာပင် ပီကင်းသို့ လွှတ်၏။ ကျွန်တော့် အလုပ်ကား စိတ်ပျက်ဖွယ်ကောင်းလှပါ၏။ မသွားချင်လည်း သွားရသောအလုပ်၊ အကြောင်း တစ်စုံတစ်ရာပြ မဖြစ်သောအလုပ် ဖြစ်လေသည်။

အဲ ယခုနှစ်။ ခုထိတော့ ဘာအလုပ်မှ ပေါ်မလာသေးပါ။ ထို့ကြောင့် နှင်းပန်းတွေ ဝေဝေဆာဆာပွင့်နေကြသည်ကို လွတ်လပ်ကြည့်နူးစွာ ကြည့်နိုင် သည်။ နှင်းပန်း၏ မွှေးရနံ့ကို တစ်ဝကြီး ရှူရှိုက်နိုင်သည်။ ကျွန်တော့် အကျင့် အတိုင်း ဆန္ဒရှိရာကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ အစီအစဉ်တွေ ရေးဆွဲနေမိသည်။ နှင်းပန်းရာသီမှာ တခြားနေရာသို့ သွားလိုက်ဦးမည်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေရ သည့်နှစ်တွင် 'မွန်တာရေး ပင်နီဆူလာ' သည် များစွာ အရေးမကြီးလှပါ။ ကြိုက်သလို အပြောင်းအလဲ လုပ်၍ ဖြစ်နိုင်သည်။

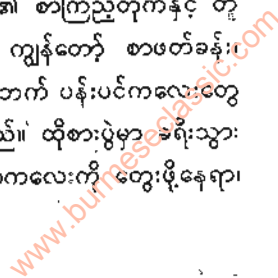
၎င်းအပြင် 'ဂရင်ဗလီဟော' သည် လွန်ခဲ့သည့် ဆောင်းကာလတုန်းက နှင်းပန်းတွေ မေတ္တာ စေတနာကြီးမားစွာဖြင့် ပို့ပေးခဲ့သည် မဟုတ်ပါလား။ သူပို့လိုက်သော နှင်းပန်းများထဲမှာ အဝါနှင့် အဖြူ မျိုးစပ်ထားသည့် နှင်းပန်းများ ပါလာ၏။ နှင်းပန်းအမည် ကတ်ကလေးတွေ ချိတ်တွဲ၍ ပို့လိုက်၏။ ထူးထူး ခြားခြား ထုပ်၍ ပို့လိုက်သော အထုပ်ထဲမှာ နှင်းပန်းနှစ်မျိုး ပါလာသည်။ ကျွန်တော်က အထုပ်ကို ဖြေလိုက်သည့်အခါ ကတ်ကလေး ထွက်ကျလာ၏။ ထွက်ကျလာသော ကတ်ကလေးပေါ်တွင် 'နာစစ်ဆပ်(စ) ချား(လ) ကုရော့' ဟု ရေးထား၏။ မိတ်ဆွေကတော့ နောက်ပြောင်လိုက်ပြန်ပြီဟု ကျွန်တော် တွေးမိ လိုက်၏။ သို့သော် မိတ်ဆွေက နောက်ပြောင်လိုက်ခြင်း မဟုတ်ပါ။ ဟာသ လုပ်လိုက်ခြင်း မဟုတ်ပါ။ နှင်းပန်းကို ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုဖြင့် ကျွန်တော့် နာမည်ပေးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

နှင်းပန်းထုပ် ရောက်လာပြီးနောက် မကြာခင်မှာ သူ့ထံမှ စာတစ်စောင် ရောက်လာသည်။ နှင်းပန်းများကို ပြုစုစိုက်ပျိုးလာခဲ့သော နှစ်များအတွင်း ယခုပို့လိုက်သည့် နှင်းပန်းမျိုးသည် ပထမဆုံး မှတ်ပုံတင်ထားလိုက်သော

နှင်းပန်းမျိုးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထား၏။ ၎င်းအပြင် ပန်းနှင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး ဆောင်ရွက်အသင်းကြီးမှ ထုတ်ပေးလိုက်သော လက်မှတ်ကိုပါ ပူးတွဲ ပေးပို့လိုက် ပါသည်။ မိတ်ဆွေက ဆက်၍ ယခုပို့လိုက်သော နှင်းပန်းသည် အစေ့မှတစ်ဆင့် နှင်း ဖောက်ကာ စိုက်ပျိုး၍ရလာသော နှင်းပန်းမျိုးဖြစ်ကြောင်း၊ မကြာခင် ဆောက်လာတော့မည့် ကျွန်တော် အငြိမ်းစားယူချိန်ကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ကျွန်တော့်နာမည်ကို ပေးထားကြောင်း၊ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ချား(လ)ကုရော့ နှင်းပန်း သုံးမျိုးသာ ရှိသေးကြောင်း၊ ယင်း သုံးမျိုးထဲမှ နှစ်မျိုးကို ကျွန်တော့်ထံမှာရှိနေ ခဲ့ချင်ကြောင်းများ ရေးသားလိုက်ပါသည်။

မိတ်ဆွေ ပို့ပေးလိုက်သော ထိုနှင်းပန်းမျိုးကို ကျွန်တော်ကလည်း နောက်ထပ် ဆင်ခြေလျော့တွင် အထူး ဂရုစိုက်၍ လှလှပပ စိုက်ထားလိုက်ပါ သည်။ မတ်လကုန်လောက်မှာ အညွန့်သစ်ကလေးတွေ ထွက်လာမည်ထင်ပါ၏။ ဧပြီ တတိယပတ်၊ သို့မဟုတ် စတုတ္ထပတ်လောက်ဆိုလျှင် ပွင့်မှာ သေချာပါ၏။ အထက် 'နာစစ်(စ)ဆပ်' ကိုတော့ ခင်ဗျားတို့ သိကြမည်ထင်ပါသည်။ ကန် ပြင် ကြည့်လဲ့လဲ့ထဲမှာ မြင်လိုက်ရသည့် ကိုယ့်အရိပ်ကို ချစ်ခင်စွဲမက်နေရာမှ နှေးကလေးတစ်ပွင့်ဘဝ ပြောင်းသွားရသော လူငယ်ကလေးတစ်ယောက် ဖြစ် သည်။ ယခုလည်း ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ 'ဂရင်ဗလီဟော' က ကျွန်တော့်အား နှင်းပန်းဘဝသို့ ပြောင်းပေးလိုက်ပါပြီ။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ပေါ် 'နာစစ်(စ)ဆပ်' သိုင်းတလေးတွေ ဖြတ်၍ လွန်သွားကြသည်ဟု ခံစားမိလိုက်သည်။ ကျွန်တော် 'မွန်တာရေး' သို့ မသွားချင်တော့ပါ။ 'မွန်တာရေး' သည် နောင်နှစ်များမှာလည်း သေချာပေါက် ရှိနေဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဟော၊ ဧပြီလ ရောက်လာခဲ့ပါပြီ။ နယူးယောက်၏ ချစ်စရာအကောင်းဆုံး ဆဖြစ်သည်။ မင်ဟက်တန်မြို့လယ်ရှိ အဆောက်အဦးကြီး၏ အထက်ဆုံးအထပ် အတွက် ကျွန်တော် စာရေးရန် အခန်းတစ်ခန်း ရပါသည်။ ယင်းအခန်းတွင်းမှာ ဆောက်ကနီ ခပ်ဖြင့် လုပ်ထားသော စာအုပ်စင်ကို ချသည်။ ကြမ်းပြင်မှာ အရှေ့ တိုင်းဖြစ် ကြမ်းခင်းထည်ကို ခင်းသည်။ နယူးအော်လင်းမှ ကျွန်တော် ဝယ်ယူ ခဲ့သော စားပွဲနှင့် ကုလားထိုင်တို့ဖြင့် ကလပ်တစ်ခု၏ စာကြည့်တိုက်နှင့် တူ သွားအောင် ပြင်ဆင်လိုက်သည်။ ထိုအခန်းသည် ကျွန်တော့် စာဖတ်ခန်း၊ စာရေးခန်း၊ အနားယူခန်း ဖြစ်သည်။ အခန်း အပြင်ဘက် ပန်းပင်ကလေးတွေ ခြိတ်ထားသည့် နေရာမှာ စားပွဲတစ်လုံး ချထားသည်။ ထိုစားပွဲမှာ ခရီးသွား နတ်တမ်းများကို လက်နှိပ်စက်ရိုက်သည်။ ထိုနေရာကလေးကို တွေးဖို့နေရာ၊

တရားထိုင်ဖို့နေရာအဖြစ် ကျွန်တော် သဘောပိုက်ထားလိုက်၏။ တစ်ချိန်သော အခါကမူ တွေးခြင်း၊ တရားထိုင်ခြင်းတို့ကို ကျွန်တော် အကောင်းမမြင်ခဲ့ပါ။ ယခုမူ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်သည် ဇာတ်ဝင်ခန်းတစ်ခန်းကို ကပြနေရာသူဖြစ်နေ သည်ဟု ယူဆထားမိပေပြီ။ ထိုဇာတ်ဝင်ခန်းသည် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် နှစ်မြို့က် စွဲမက်လှသည့် ဇာတ်ဝင်ခန်းလည်းဖြစ်နေလေသည်။

ကျွန်တော်သည် စိုက်ပျိုးထားသော နှင်းပန်းပင်များ ပွင့်လာမည့်အချိန်ကို အမြဲ စောင့်ကြိုနေမိသည်။ နှင်းပန်းမျိုးသစ်ကို စိုက်ပျိုးရသည့်အခါ ပင်ပန်းသည်၊ ကံလည်းကောင်းနိုင်သည် ဆိုတာကို ကျွန်တော် သိထားပါသည်။ သို့သော် အချိန် ဘယ်လောက်ကြာမည်လဲ၊ ဘယ်လောက်အထိ စိတ်ရှည်ရမည်လဲဆိုတာ တွေ့ကိုတော့ ကျွန်တော် မသိနိုင်။ ထို့ကြောင့် မိတ်ဆွေ 'ဂရင်မီလီဟော' ထံ စာရေးမေးရ၏။ သူက ကျွန်တော်ထံ အကြောင်းပြန်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းပြန် စာကြောင့်ပင် နယူးဇီလန် လိပ်ပြာကလေးအကြောင်း သိရခြင်းဖြစ်၏။

လန်ဒန်မြို့ရှိ နိုင်ငံတကာ နှင်းပန်းအဝါမျိုး မှတ်ပုံတင်ရုံး ပိုင်ထံမှ နှင်းပန်းမျိုးများသည် ဂရုတစိုက် မျိုးစပ်ရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော နှင်းပန်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ဝတ်မှုန်ကူးသည် နည်းများကို အသုံးပြုလျှင်လည်း မှတ်တမ်း မှတ်ရာများဖြင့် နှစ်အတော်ကြာ ပြုစုလာရာမှ အပွင့်ဘဝသို့ ရောက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် အိမ်မှာ အစီအစဉ်မဲ့ မွေးဖွားလာရသော ကျွန်တော်နှင်းပန်း ကမူ လိုလိုလားလား ရယူခဲ့သော ကလေးတစ်ယောက် ဘဝမျိုးတော့ မဟုတ် နိုင်ခဲ့ပါ။ လင်မယား ညား၍ မွေးရိုးမွေးစဉ် မွေးလာရသော ကလေးဘဝမျိုးသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

'ဂရင်းဗဲလီ' က ကျွန်တော်ထံ စာပြန်လိုက်ပါသည်။

'ချား(လ)ကုရော နှင်းပန်းမျိုးဟာ တကယ့် နှင်းပန်းပါရုကြီးတစ်ဦးက နှစ်အတော်ကြာအောင် အချိန်ယူပြီး ဝတ်မှုန်ကူးခဲ့ရာမှ ရလာတဲ့ နှင်းပန်းမျိုး ပေါ့ဗျာ' လို့ ကျွန်တော် ပြောလိုက်ချင်စမ်းတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို မပြောနိုင် ပါဘူး ချား(လ)။

'ခင်ဗျားရဲ့ နာမည်ကိုပေးလိုက်တာကတော့ နယူးဇီလန် 'အိုတိုရိုဟမ်းဂါး' မြို့မှ 'ဖီး(လ)ဖီလစ်' ရဲ့ ပန်းခြံထဲက လိပ်ပြာကလေးပါပဲ။ ပျော်စရာဖြစ်ရပ် ကလေး ပေါ်ပေါက်လာတာကတော့ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလထဲမှာပေါ့ဗျာ။

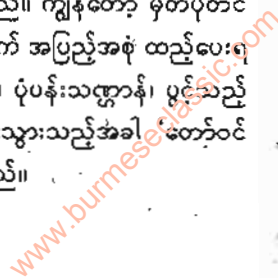
'ဖီး(လ)ဖီလစ်ကတော့ ဆုံးပါးသွားခဲ့ပါပြီ။ နှင်းပန်းမျိုးစပ်တဲ့နေရာမှာ ကမ္ဘာကျော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပါပဲ။ သိပ်လည်း ရက်ရောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပဲဗျာ။

သူဟာ နွေကာလရောက်တိုင်း ညှိုးနွမ်းသွားတဲ့ နှင်းပန်းပွင့်တွေထဲက ဝတ်မှုန်ကူး တဲ့ အစေ့ကလေးတွေကို ထုတ်ယူပြီး စုထားတယ်။ ပြီးရင် ပင်ဆယ်(လ) နန်းယားက ဒေါက်တာဝီလျံဘင်းဒါဆီ ပို့ပေးလိုက်တယ်။ ဒေါက်တာဘင်းဒါ ဆီ အဲဒီ နှင်းပန်းမျိုးစေ့တွေကို နာမည်အတိုကောက်နဲ့ မှတ်သားထားလေ့ရှိတယ်။ သူမက 'ဖီလစ်ရဲ့ ပွင့်အာနေသော ဝတ်မှုန်ကူးမျိုးစေ့များ' ဆိုရင် 'ပီအိုပီအက်(စ)' ဆိုပြီး ဒီ ဒေါက်တာကြီးကလည်း အပေးအကမ်း ရက်ရောတာပဲဗျာ။ တခြားလူ တွေထံ မျိုးစေ့တွေ ဝေငှပေးတာပဲ။ အဲဒီ 'နာစစ် ဆပ်(စ) ချား(လ)ကုရော' ဟာ 'ပီအိုပီ အက်(စ)' တစ်ထောင့်ငါးရာထဲက ကျွန်တော် ရလိုက်တဲ့မျိုးပဲ။ ကျွန်တော် မျိုးစေ့ကလေးတွေကို ၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ နွေရာသီမှာ စိုက်ပျိုးခဲ့တယ်။

'စိုက်ပျိုးထားချိန် နှစ်နှစ် ကြာပြီးတဲ့နောက်မှာ အောင်မြင်တဲ့ 'ပီ အို ပီ အက်(စ)' မျိုးစေ့တွေကို ပန်းခင်းထဲ ရွှေ့စိုက်တယ်။ အဲဒီလို ရွှေ့စိုက်လိုက်တဲ့ မျိုးစေ့ကနေပြီး ပထမဆုံး 'အဲနီစီကော' ဟာ ၁၉၉၀ ခုနှစ်မှာ ပွင့်လာတယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော်က ဇွန်လထဲမှာ တူးယူပြီး အိမ်ဆေးက ပန်းခြံထဲမှာ ဆောင်း ညတူတူတော့ စိုက်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော် အိမ်နီးချင်းက ဒီပန်းကို သတိပြုမိတော့ မှတ်ပုံတင်ထားဖို့ ကျွန်တော်ကို အကြံပေးပါတယ်။

ဂရင်းဗဲလီ၏ စာအရဆိုလျှင် ပန်းကလေး ကျွန်တော်ဘဝသည် အမေ သီရိသော ဘဝ၊ အဖေကိုလည်း မသိရသော ဘဝဖြစ်နေပါတော့သည်။ ပန်းကလေး ကျွန်တော်ကို နယူးဇီလန်မှာ ဖွားမြင်သည်။ ဗာဂျီးနီးယားမှာ ပြုစုခဲ့ရသည်။ နောက်ဆုံးမှာ ကော်နက်တီးကက်တွင် အခြေချနေထိုင်ရသည်။ သော် ပန်းကလေးကျွန်တော်ဘဝ ဘာနဲ့များ တူနေပါလိမ့်။ သည်အချက် ကိုတော့ ကျွန်တော်သည် သေချင်လောက်အောင် သိချင်နေပါ၏။ ဂရင်းဗဲလီက ဆေးဆေးခဲ့ဖူးပါသည်။ မျိုးစပ်ရာမှ ပွင့်သော ပန်းသည် အများအားဖြင့် အဆင်း မလှ တဲ့။ သည်အထဲ လိပ်ပြာကလေးတစ်ကောင်က ညှပ်ပါလိုက်သေးသည်။ သီလိပ်ပြာကလေးက ဘာတွေများ ပြုလုပ်ပေးလိုက်ပါလိမ့်။

လောလောဆယ်မှာ ကျွန်တော်သည် ဂရင်းဗဲလီ ပို့ပေးလိုက်သော မျိုးစေ့ဖြင့် နှင်းပန်း မှတ်ပုံတင်ရန် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကျွန်တော် မှတ်ပုံတင် ဆောင်ရွက်လွှာမှာ နှင်းပန်းနှင့်ဆိုင်သော အချက်အလက် အပြည့်အစုံ ထည့်ပေးရ ပါသည်။ ဥပမာ မျိုးစေ့၊ ဝတ်မှုန်၊ အရောင်အသွေး၊ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်၊ ပွင့်သည့် ရာသီ စသည်ဖြင့် ပါဝင်ရပါသည်။ အားလုံး ပြီးစီးသွားသည့်အခါ တော်ဝင် ဆောင်ရွက် ကာလချာ' အဖွဲ့ကြီးသို့ ပေးပို့လိုက်သည်။

သည်မျှဆိုလျှင် စိတ်ချရလောက်ပါပြီ။ ယင်းကိစ္စဆောင်ရွက်ပြီးသည်နှင့် ကျွန်တော်အတွေး၊ ကျွန်တော် စိတ်ကူးများကို ကြိုက်သလို ခြေဆန့်ခွင့်ပြုလိုက် ပါတော့သည်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ပန်းကလေးတစ်ပွင့် ရှိခဲ့သည်။ မြင်သူတိုင်း ရင်သပ်ရှုမောရသည့် ပန်းကလေးဖြစ်သည်။ မြင်သူတိုင်းက လိုချင်သော ပန်း ကလေးဖြစ်သည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တုန်းက ဂမုန်းပန်း ပျံ့နှံ့သွားပုံမျိုးနှင့်တော့ ကျွန်တော် ပန်းကလေး ကမ္ဘာအနှံ့ မပျံ့နှံ့စေလိုပါ။ 'ဗွိုက်(စ)ရွိုင် ဂမုန်းပန်း တစ်ပွင့်' အတွက် ဒတ်(ချ) လူမျိုး ပန်းစုဆောင်းသူတစ်ဦးသည် သိုး ဆယ့်နှစ် ကောင်၊ ဝက် ရှစ်ကောင်၊ နွားထီး လေးကောင်၊ အိပ်ရာတစ်ခု၊ ဝတ်စုံတစ်စုံ၊ ဒိန်ခဲ ပေါင်တစ်ထောင် ရောင်းချလိုက်ကြောင်း ကြားဖူးပါသည်။ နှင်းပန်း အဝါတွေ ဈေးအလွန်ရကြောင်းကိုလည်း ကျွန်တော် သိထားပါသည်။ မျိုးသစ် ဖြစ်သော နှင်းပန်းအဝါ သုံးပွင့်ကို 'ဝိ(လ)စကားလက်' သည် ၁၈၉၉ ခုနှစ် တွင် ဒေါ်လာ ၁၀၀၀ ဖြင့် လက်ပြောင်းလက်လွှဲ လုပ်ခဲ့လေသည်။ ယခုအခါ ပေါများနေပြီဖြစ်သော 'ဖော်ကျွန်း' အမည်ရှိ နှင်းပန်းအဝါ စရောက်လာချိန် ၁၉၂၃ ခု နှစ်တုန်းကဆိုလျှင် တစ်ပွင့်ကို ခုနစ်ဆယ့်ငါးဒေါ်လာ ပေးဝယ်ရ သည် ဆိုပါသည်။ အဲ(လ)ဖရက် 'ဘုရင်ကြီးပင်လျှင် ယခုအချိန်မှာ အမြောက် အမြား အရောင်းအဝယ်လုပ်နေကြသော လူတွေ ကောင်းကောင်းမှတ်မိနေသော နှင်းပန်းတစ်မျိုးကို တစ်ပွင့် ဒေါ်လာ ၂၀-၃၀ နှင့် ရောင်းစားခဲ့သေးသည် ဆို၏။ သို့ဆိုလျှင် ကျွန်တော်မှာမည် ပေးထားသော နှင်းပန်းသည် နိုင်ငံတကာက လိုချင်မက်မောလှသော နှင်းပန်းတစ်မျိုး မဖြစ်လာနိုင်ပေဘူးလား။ မိတ်ဆွေကြီး 'ဂရင်ဖဲလီးဟော' ကရော့ သူဌေးကြီး မဖြစ်လာနိုင်ပေဘူးလား။

'ဂရင်ဖဲလီးဟော' က နာမည်ပေးထားပြီးသော နှင်းပန်းအဝါမျိုးပေါင်း နှစ်သောင်းကျော် ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာ မှတ်ပုံတင်ဌာနမှာ နှစ်စဉ် နှင်းပန်းမျိုး နှစ်ရာလောက် မှတ်ပုံတင်နေကြောင်း ရေးသားပြောပြလိုက်ပါ သည်။ သည်အချက်ကမူ ကျွန်တော် မဟာစီးပွားရေးအိမ်မက်ကို မှန်ဝါးသွား စေခဲ့ပါသည်။

သို့သော် ကျွန်တော် စိတ်ကူးယဉ်မှုကိုတော့ မှန်ဝါးမသွားစေနိုင်ခဲ့ပါ။ နေရောင်ခြည်ရရာဘက်သို့ အစိမ်းဖျော့ရောင် ခိုင်ညွှတ်ကလေးတွေ ထိုးထွက် လာမည့်ပုံကို မြင်ယောင်ပြီး တစ်မိစိမ့် ကြည့်နူးနေမိပါသည်။ တကယ်တော့ ကျွန်တော် နှင်းပန်းမျိုးသည် အလယ်ခေတ်အတွင်းမှာ တူရကီမှတစ်ဆင့် ဥရောပသို့ ရောက်ရှိလာသော နှင်းပန်းမျိုးဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ခြောက်တန်းသားဘဝတုန်းက သင်ယူရသော ကဗျာကလေးကို အမှတ်ရလာသည်။ ဝ(ဒ်စ်) ဝ(သ)၏ ကဗျာဖြစ်ပါသည်။

တစ်ချက်ကလေးအကြည့်မှာ ပွင့်ပေါင်းတစ်သောင်း မြင်လိုက်ရ
မြူးမြူးကြွကြွ ကခုန်နေကြ

ခေါင်းကလေးတွေ လှုပ်လှုပ်ရွရွ။

'ဂရင်းဖဲလီးဟော'၏ အပြောအရာဆိုလျှင် ယင်းနှင်းပန်းများသည် 'လိတ် တန်းထရီး'မှာ ကဗျာဆရာ မြင်တွေ့ခဲ့ရသော ပန်းများ ဖြစ်ကြသည်။ 'ဂရင်း' က "နောက်လာမည့် နွေဥတုမှာ ကျင်းပမည့် 'ရစ်မောင့်' ပန်းပြပွဲကို သူ့ခေါ်သွားရင် သူဘယ်လိုများ ကဗျာစပ်ဦးမလဲ မသိဘူးဗျာ' ဟု ထည့်ရေးလိုက်ပါသည်။

မျက်မှောက်ခေတ် ပန်းစိုက်ပျိုးသူများသည် နှင်းပန်း၏ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် အရောင်အသွေးကိုပင် ပြောင်းပစ်နိုင်ကြပြီ ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ်ရာ ဆောက်က ကဗျာဆရာကြီး၏ အတွေး စိတ်ကူးထဲမှာပင် ပေါ်မလာနိုင်သော နှင်းပန်းမျိုးကို ပန်းခင်းထဲမှာ ပွင့်စေခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ရှေးကျပြီး လူတွေ အမှတ်ရနေသည့် ပန်းများသည် သူတို့၏ အကောင်းဆုံး အရည်အသွေးများမှ မျိုးကွဲ ရာပေါင်းများစွာကို ဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။ 'ဂရင်း' က 'ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မည်သည့်နေရာမှာဖြစ်ဖြစ် ရှိနေသော အနီ၊ လိမ္မော်၊ အဝါ နှင်းပန်းမျိုးသည် 'အဲန်ပိုးဝက်တီးကပ်(စ) ရီကာယပ်' (ရစ်ငှက်အိုကြီး၏ မျက်လုံး)၏ မျက်လုံး ထဲမှာရှိသော အနီရောင် ကွင်းကလေးမှ လာသည်ဟု ရေးလိုက်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် ကာလီဖိုးနီးယားသို့ မသွားတော့။ စာ ဇာတ်မည်၊ စာရေးမည်၊ အနားယူမည်၊ ပြီးလျှင် ကော်နက်တီးကတ်သို့ သွားမည်။ ပထမဆုံးသော 'နာစစ်ဆပ်(စ)ချား(လ)ကုရော့' နှင်းပန်းကလေးက ကမ္ဘာလောက ကြီးအား ပွင့်ပြသော နံနက်ခင်းတွင် ကျွန်တော် ကော်နက်တီးကတ်မှာရှိနေပါသည်။ အချို့သော နှင်းပန်းများကလည်း ပွင့်ဖို့ အားယူနေကြပြီဖြစ်သည်။ နှင်းပန်းပွင့် ထဲလေးက နေမင်းကြီးအား ရှက်ရွံ့ရွံ့ကြည့်နေရာသည်။ ပန်းကလေးက 'ကျွန်တော် ဒီမှာရှိနေတယ်လေ' လာပြောနေသယောင်။ 'ဘယ်လိုလဲ၊ မလှဘူးလားဗျာ' လို့ ဆေးနေသယောင်။ လှပါတယ်ဗျာ၊ သိပ်ကို လှပါတယ်၊ ကျုပ် မြင်ဖူးခဲ့သမျှ ဝန်းတွေထဲမှာ အလှဆုံး ပန်းကလေးပါပဲ၊ ဘယ်ပန်းနဲ့မှကို မတူပါဘူးတဲ့ဗျာ။ ပွင့်နေပြီဖြစ်သော ပန်းကလေးများကို ဂရုစိုက်ဖို့ နေ့စဉ် ပန်းခြံထဲ ဆင်းရသည်။ နယူးယောက် ပြန်ရတော့မည်ဆိုသောအခါ ပန်းကလေးများကို ကျွန်တော် ခူးယူလိုက်ပါသည်။ ဖန်ရေအိုးထဲမှာ စိုက်ထားပြီး တားပေါ်တင်

သယ်ယူခဲ့ပါသည်။ လမ်းတစ်နေရာမှာ ကျွန်တော် ဓာတ်ဆီဝင်ထည့်သည်။ ဓာတ်ဆီထည့်ပေးသူက 'သိပ်လှတဲ့ ပန်းကလေးတွေပဲ' ဟု ကားထဲ လှမ်းကြည့်ပြီး ချီးကျူးစကား ပြောနေပါသည်။ ကျွန်တော်က ထိုပန်းကလေးများ၏ ဓာတ်လမ်း အစုံအလင်ကို ပြောပြချင်ပါသည်။ သို့သော် ထိုအချိန်က ကျွန်တော် ပြန်ပြော မိလိုက်သည်ကတော့ 'ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ဗျာ' ပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။

မမြင်တွေ့ရတာကြာနေပြီဖြစ်သောလူတစ်ဦးတို့ လူတိုင်းက ကျွေးချင် မွေး ချင်ကြသည်။ သူတို့နှင့်အတူ စားစေ သောက်စေချင်ကြသည်။ ပန်းတွေ၊ ချီးကျူး စာတွေပေးလိုကြသည်။ ကျွန်တော်အားလည်း ထိုသို့ပင် ဖိတ်ခေါ်ပြီး ညစာကျွေး ကြသည်။ စည်ခံကြသည်။ 'အသရေဖျက်မှုဆန့်ကျင်ရေးအဖွဲ့'က ဖိတ်သည်။ ရေဒီယိုနှင့်ရုပ်သံသတင်းဆိုင်ရာ ဒါရိုက်တာများအဖွဲ့က ညစာဖြင့်စည်ခံသည်။ ရုပ်သံ ဝေဖန်ရေးအသင်းမှ ကျွန်တော်အား လော့(၈)အိမ်ဂျူလီ(၈)သို့ ဆုပေးပွဲ တက်ရောက် ရန် ဖိတ်ကြားသည်။ အမျိုးသား သတင်းစာကလပ်က ဝါရှင်တန်မှာ ကျင်းပမည့် ဆုပေးပွဲအတွက် ဖိတ်သည်။ ထိုပွဲတွင် မိတ်ဆွေဟောင်းကြီးများ ဖြစ်ကြသော 'ဘီး(လ)မိယား'၊ 'အက်ယိုဒါ'၊ 'ကယ်(လ)ဗင်ထရီလင်း' နှင့် 'အင်ဒီရူးနေး' တို့ကိုတွေ့ဆုံ ရပေသည်။ 'တွန်(မ)ဘရိုကော'က နယူးယောက်တွင် ကျွန်တော်အား 'ဂျူဗွန်ကိုလံ ဘီယာ' ဆုပေးပါသည်။ 'အယ်လင်နူးဟတ်'က တောင်ဒါကိုတာတွင် 'အယ်လင် နူးဟတ်' ဆုချီးမြှင့်ပါသည်။ 'ဝီ(လ)မင်တန်'၌ ကျင်းပခဲ့သော ဓနသဟာယဆုချီးမြှင့် ပွဲမှာ 'ဂျိမ်းအလက်ဇန်ဒါး'၊ 'ဝီလျ'၊ 'ရိုး(စ)စတိုင်ရွန်'၊ 'ဆာရာ' နှင့် 'ဂျင်းဘရာဒီ' တို့နှင့် အတူယှဉ်တွဲထိုင်ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်တော် တက်ရောက်သင်ကြားခဲ့သည့် တက္ကသိုလ် က အဆောက်အအုံတစ်ခုပေါ်မှာ ကျွန်တော်နာမည်ကို ရေးထိုးထားပါသည်။

ပန်းတွေညှိုးသွားပါသည်။ စာတွေ မှိန်သွားပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် နှင်းပန်းကလေးများကမူ တစ်ပွင့်ချင်း ကွဲပြားသွားကြကာ ပွားများစည်ပင်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်အတွင်းမှာ ကျွန်တော် သမီးတစ်ယောက်ဆီသို့ နှင်းပန်းနှစ်ပွင့်စီ ပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ကျွန်တော် ပေးလိုက်သည့် နှင်းပန်းများကို သမီးများက ပြန်လည်စိုက်ပျိုးထားပြီး ဂရုစိုက်ကြမည်ဆိုပါလျှင် ထပ်မံ၍ ပွားများစည်ပင်လာဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပွားများစည်ပင်လာကြမည့် နှင်းပန်းများက ကျွန်တော် မြေးများအတွက် ပွင့်လာကြပါဦးမည်။ သည့်ထက် ပို၍ မျှော်လင့်ရလျှင် နှင်းပန်းကလေးနှင့် နာမည်တူ လူတစ်ယောက် သေဆုံးသွား ပြီးနောက်ပိုင်း နှစ်ပေါင်းများစွာအထိ ထိုနှင်းပန်းကလေးသည် နွေဥတုအခါမှာ ကမ္ဘာမြေပေါ်၌ ပွင့်လာ ပေါ်ထွန်းလာဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ။

မေ
ဘာဘိုးတောင်၊ မြောက်ကာရိုလိုင်းနား

သည် အမြင့်ဆုံးဖြစ်၏။ ပေ ခြောက်ထောင်နီးပါး မြင့်၏။ ရာသီဥတု သာယာ ကြည်လင်သော နေ့များစွာကို ထိုတောင်ထိပ်မှနေ၍ ကြည့်လိုက်လျှင် တစ်ကမ္ဘာ လုံးကို မြင်နေရသလို ခံစားရပေသည်။ တကယ်တော့ ဟိုး အဝေးကြီးကို လှမ်းမြင်နိုင်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ 'ဟုမော်တန်' က နာမည်ကြီး ဓာတ်ပုံဆရာ၊ အလွန်စိတ်ရှည်သူ။ တစ်ခုသော ကြည့်လင်သည် ဆောင်းနံနက်တွင် နေအထွက်ကို နာရီပေါင်းများစွာ စိတ်ရှည်ရှည်စောင့်ပြီး မိုင်တစ်ရာကျော်ကျော်လောက်ဝေးသည့် 'ချာလော့' မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းကြီးကို ဓာတ်ပုံရိုက်ယူခဲ့သူ။

'ဘဘိုးတောင်' သို့ သွားရာလမ်းသည် လူသွားလမ်းထက် ပို၍ မကျယ် ဆေးခင် ဟိုး ယခင်နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် နာမည်ကျော် ပြင်သစ်သဘာဝပညာရှင် 'အင်ဒရေးမစ်ဟော့(စ)' က 'ဘဘိုးတောင်' ထိပ်အရောက် တက်ခဲ့လေသည်။ ထိုနှစ်သည် ပြင်သစ်တော်လှန်ရေး ပြီးဆုံးပြီး ငါးနှစ်အကြာ ၁၇၉၄ ခုနှစ်ဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က မြောက်အမေရိကတိုက်ရှိ အမြင့်ဆုံးတောင်ထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့သည်ဟု သုကထင်၏။ ထို့ကြောင့် တောင်ထိပ်တွင် ဝမ်းပန်းတသာသီချင်းဆိုသည်။ ပြင်သစ် သမ္မတ နိုင်ငံကြီး အခွန်ရှည်ပါစေ၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကြီး အခွန်ရှည်ပါစေ ဟု အားပါးတရ အော်ဟစ်ဆုတောင်းခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က သူ့စိတ်တွေ ဤဋ္ဌေ ဤမျှအထိ လှုပ်ရှားနေခဲ့သည်မှာ တစ်ခါမှ မတွေ့ဘူး သော သစ်ပင်မျိုးများကို သူတွေ့လိုက်ရသည်ဟု ထင်မိသောကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ တကယ်တော့ 'ဘဘိုးတောင်' ထိပ်မှနေ၍ ကြည့်လိုက်လျှင် စကင်ဒီးနေဗီးယန်း အင်ဒူများမှသည် မြေထဲပင်လယ်အထိ တည်ရှိနေသော ဥရောပနယ်နိမိတ်တစ်ခုခုမှာ ပေါက်ရောက် နေကြသည့် အပင်အမျိုးအစားများထက် ပို၍များပြားသော အပင်အမျိုးအစား ဆွာကို သူမြင်နေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ 'ဘဘိုးတောင်' တည်ရှိရာ နေရာကို ကုလ သမဂ္ဂအဖွဲ့ ချုပ်ကြီးက 'မြေကမ္ဘာ၏ ရှင်သန်နေသော အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း' အဖြစ် သတ်မှတ်ထား၏။ အထူးနေရာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော် သည်နေရာ သည်ဌာနအကြောင်းကို တွေးရင်း ကားကို ထိန်းမောင်းနေရသည်။ ကြက်ဆင်ရိုင်းတစ်ကောင်သည် ကားရှေ့၌ ရုတ်တရက် ပေါ်လာ၏။ သူ့နား ကားရောက်မှ တောင်အောက် ချောက်ထဲ ပြေးဆင်းသွား၏။ အမွှေးစုတ်ဖွာနှင့် တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကလည်း ကားရှေ့မှ ဖြတ်ပြေးသွားပြန်၏။ လမ်းတစ်လျှောက်၌ တခြားကားများ မတွေ့ရ။ တောသတ္တဝါများသာ ခံပျော် ကြသည့် အေးမြသော ကမ္ဘာပွေးပွေးကြီးထဲမှာ လူသားဆို၍ ကျွန်တော်စာစလောက် ဘည်း ရှိနေသလို ခံစားမိလိုက်သည်။ ကျွန်တော် အလွန်ပျော်နေပါ၏။

မြောက်ကာရိုလိုင်းနားမှ တောင်များဆီသို့ ကျွန်တော်ကားမောင်းလာစဉ်မှာ အပူချိန် ၃၀ ဒီဂရီ ကျဆင်းသွားသည်။ မြေပြန့်ပိုင်းဖြစ်သော 'လင်ဒ်ယာ' တွင်မူ ခုလို နေ့ခင်းပိုင်း၌ အပူချိန် ၉၄ ဒီဂရီ လောက်ရှိ၏။ နာရီဝက်မျှကြာအောင် မောင်းလာခဲ့ပြီး တောင်ဘက်သို့ ကားကို ကွေ့လိုက်သည့်အခါ မုန်တိုင်းတိုက်လာ သည်။ ကားတွင်းရှိ အပူချိန်ပြ ခိုင်ခွံက်က အပြင်မှာ ၆၃ ဒီဂရီ ရှိကြောင်း ပြနေ၏။ လေအေးစက်ကို ပိတ်လိုက်၏။ ကားမှန်ကို ဖွင့်လိုက်၏။ အေးမြသော တောင်ပေါ်လေ၏ အထိအနမ်း ခံလိုက်ရ၏။ ကျွန်တော်အိမ် ပြန်ရောက်နေသလို ထင်မှတ်လိုက်၏။

ဘာကြောင့်မှန်း မသိ၊ တောင်တွေပေါ် ရောက်နေပြီဆိုလျှင် ကိုယ့်အိမ်ကိုယ် ပြန်ရောက်နေသလို ကျွန်တော် အမြဲတမ်းခံစားရသည်။ တောင်တွေက ကျွန်တော် အား ပွေ့ပိုက်ထားသလိုကို ထင်မိ၏။

တောင်တန်းများဆီသို့ သွားရာလမ်းတွင် မြူတွေဆိုင်းနေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေ့မီးဖွင့်ကာ ဖြည်းဖြည်းမောင်းနေရ၏။ ရာသီဥတု အခြေအနေအရ အချိန်မရွေး လမ်းမှားသွားနိုင်သည်။ ကားလမ်းမှ ချော်ပြီး တောင်အောက်ချောက်ထဲကျသွား နိုင်၏။

ကျွန်တော်သည် 'ဟုမော်တန်' ရှိရာ တောင်ဆီသို့ ဦးတည် မောင်းနှင်နေ ပါသည်။ သူသည် ကျွန်တော်၏ တစ်ဦးတည်းသော အသိအကျွမ်းဖြစ်သည်။ သူသည် 'လင်ဗဲလီး' အထက်ပိုင်းမှာရှိသော 'ဘဘိုးတောင်' ကို ပိုင်သူဖြစ်သည်။ ယင်းတောင်ကို 'ဘဘိုးတောင်' ဟု အမည်ပေးထားသည်မှာ ယင်းတောင်ကြီးကို နောက်မှနေ၍ကြည့်လျှင် ကောင်းကင်သို့ မော့ကြည့်နေသော အဘိုးအိုတစ်ယောက် ၏ ဦးခေါင်းနှင့် တူသည့်အတွက် ဖြစ်သည်။ 'အပြာတောင်တန်း' ၌ 'ဘဘိုးတောင်'

'ဟုမော်တန်' က ဆိတ်ငြိမ်အေးချမ်းသည့် အခန်းကလေးတစ်ခန်းပေးထားသည်။ ကျွန်တော် သူ့ဆီရောက်သွားချိန်မှာ သူက ကော်ဖီအိုးကို မီးဖိုပေါ်တင်ထား၏။ ရေခဲသေတ္တာထဲမှာ လိမ္မော်ရည်၊ နွားနို့ စသည့် အစားအစာများ ထည့်ထားပြီးဖြစ်သည်။ သူ့ဇနီး 'ဂျူးလီမော်တန်' က ပန်းရောင် ပန်းပွင့်ကြီးများကို ပန်းအိုးတစ်လုံးထဲတွင် ဖိုက်၍ ပြတင်းခံဘေးရှိ စားပွဲပေါ်မှာ လာတင်ပေးသည်။ အခန်းတွင်းသို့ ကျွန်တော်ပစ္စည်းပစ္စယများ သယ်ယူပြီးသည်နှင့် မိုးရွာချလေသည်။ ကျောက်တုံးမီးဖိုမှာ ကျွန်တော် မီးမွှေးပြီး မီးဖိုဘေးမှာထိုင်ချလိုက်သည်။ ထိုနောက် မိုးသံလေသံတွေကို နားထောင်နေလိုက်သည်။ ကျွန်တော် ဦးခေါင်းတစ်ဝိုက်မှာ တဝီဝီ ဝဲပျံနေသည့် ပျားတစ်ကောင်သည်သာ သူ့နေရာ၌ အတည်တကျမရှိသေးဘဲ ဖြစ်နေပါသည်။ အေးလေ၊ ဒီနေရာဟာ သူ့နေရာ ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည်ပေါ့။ ကျွန်တော်ကသာ ကိုယ့်နေရာမဟုတ်သည့်နေရာမှာ ရောက်နေသူ ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေမှာပဲပေါ့။ သူလည်း ကျွန်တော်လို အဝါရောင် ပန်းပွင့်ကြီးတွေကို နှစ်သက်သည်ပဲ မဟုတ်လား။ မိုးကား ရွာနေဆဲ။ ညပင် ရောက်ခဲ့ပြီ။ နံနက်လင်းသည်အထိ ပျားနှင့် ကျွန်တော် အတူရှိနေရတော့မည်ထင်၏။

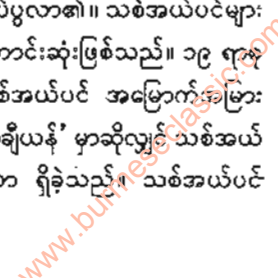
လေသည် တစ်ညလုံး တိုက်နေ၏။ လေတိုက်သံကြောင့် အိပ်ရာမှ နိုးလာ၏။ လေတွေတိုက်၊ မုန်တိုင်းတွေကျနေသဖြင့် ကျွန်တော် များစွာအားတက်နေ၏။ ဘာကြောင့် အားတက်နေပါသနည်းဟု မမေးကြစေလိုပါ။ ကျွန်တော် တစ်ဖက်သို့ စောင်းလိုက်ပြီး ကျေကျေနပ်နပ်ကြီးပင် ပြန်အိပ်လိုက်၏။ စိတ်ချလက်ချပင် အိပ်လိုက်၏။ နွေးနွေးထွေးထွေး ဖြစ်နေ၏။ နံနက်ခင်း၏ ရောင်ခြည် ပျို့စမှာ အိပ်ရာမှနိုးလာ၏။ 'လင်ဗဲလီးချိုင့်ဝှမ်း' ကြီးထဲ ငုံ့ကြည့်မိ၏။ ချိုင့်ဝှမ်းထဲက သစ်ပင်များသည် မြေကြီးကို နမ်းနေသလို ညွတ်တိုင်းနေကြ၏။ ခဏအကြာမှာ တောင်အောက်ရှိ 'လင်ဗဲလီး' တွင် သတင်းစာဝယ်ယူရန် ကျွန်တော်ကားမောင်းထွက်လာခဲ့သည်။ မိုးဖွဲဖွဲရွာနေဆဲ။ မိုးစက်ကလေးများက ကျွန်တော်ပါးပြင်ကို လာရောက်ထိန်းမိသွားကြသည်။ သတင်းစာယူပြီး တောင်ထိပ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ဆန်ပြုတ်တစ်ခွက်၊ ကော်ဖီတစ်ခွက် သောက်သည်။ လေလည်း ငြိမ်သွားပြီ။ ကောင်းကင်ထဲမှာ အပြာကွက်ကလေးများ ဖြစ်ထွန်းလာကြသည်။ နောက် တစ်နာရီလောက်အကြာမှာ နေထွက်လာသည်။ လောကတစ်ခုလုံး သန့်စင်သွားလေသည်။ ကြည်လင်သွားလေသည်။

ကျွန်တော် လမ်းလျှောက်ထွက်ခဲ့၏။ ပေ ၁၀၀၀ လောက် နက်ရှိုင်းသော ချောက်ကြီး၏ ထိပ်တွင် ကျွန်တော့်အတွက် တဲကလေး ဆောက်ပေးထားသဖြင့်

ကျွန်တော်ရောက်သည့် လမ်းလျှောက်ထွက်ရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ သစ်ပင်ကြီးများကလည်း ဆောင်ရွယ်မှသည် ကျွန်တော့် တဲကလေး၏ အရှေ့ဘက် အဝင်ဝ တံခါးနားအထိ သွက်ရောက်နေကြသည်။ သစ်တော၏ အစမှာ ပြာလဲလဲ ပန်းများပွင့်သည်နှင့်အညီ ပန်းခင်းတစ်ခင်းရှိသည်။ မိုးရွာထားသောကြောင့် ပန်းပွင့်များမှာ မိုးစက်ကလေးတွေ ချွတ်ခိုနေကြသည်။ မြင်နေရသမျှ ပန်းတွေကတော့ တောပန်း တောင်ပန်းတွေသာ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် ပြာလဲလဲ ပန်းပွင့်ကလေးများကို အလွန်ချစ်သည်။ ဘာတောင်အလှကို ခံစားမဝ ဖြစ်နေသည်။ တောထဲမှ ယုန်ငယ်ကလေး တစ်ကောင် ခုန်ဆွခုန်ဆွ ထွက်လာသည်။ ပန်းခင်းထဲဝင်သွားသည်။ ယုန်ကလေး သွား ငြိမ်ငြိမ်ကလေး နေနေလျှင် သူတို့ကို မမြင်ကြရဘူးတဲ့။ သို့သော် ပန်းခင်းထဲမှာ ငြိမ်ငြိမ်ကလေးဝပ်နေသော ယုန်ကလေးကိုမူ သိမ်းငှက်တိုင်းက အလွယ်တကူ မြင်တွေ့သွားနိုင်ပါသည်။ ယခု ယုန်ကလေးကိုတော့ မည်သည့်သိမ်းငှက်တစ်ကောင်မှ မမြင်တွေ့နိုင်ကြဟု ထင်ပါ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နောက်ပိုင်း သုံးပတ်အကြာမှာ ကျွန်တော့်တဲကလေးမှ ပြန်တော့မည်အလုပ်တွင် သစ်တောအစွန် မြက်ခင်းထဲ၌ ယုန်ကလေး မြက်တွေဝါးနေသည်ကို မြင်လိုက်ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ပန်းခင်းကြီးသည် ယုန်ကလေးအတွက် အကောင်းဆုံး နားနေရာ ဖြစ်နေပါသေးသည်။

ကျွန်တော့် တဲငယ်ကလေး နောက်ဘက်မှာလည်း ပန်းခင်းတွေရှိနေသည်ပင်။ တောပန်းခင်း ဖြစ်သည်။ မြောက်ကာရိုလိုင်းနားမှာသာ ပေါက်သည့် ဘောပန်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ 'ဘဘိုးတောင်' တစ်ဝိုက်မှာ ပေါက်ရောက်၏။ နားဝါးသော တောပန်းမျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော့် တဲအပင်ဝသို့ ဦးတည်ဖောက်ထားသော ကျောက်တုံးလှေကားထစ် လမ်းကလေးဘေးတွင် သစ်အယ်ပင်ကြီးတစ်ပင် ရှိနေပါသည်။ အမေရိကန် သစ်အယ်ပင်များသည် အရွယ်မရခင် သေသွားကြတာများသည်။ လှေကားထစ်ထစ်ဘေးမှ သစ်အယ်ပင်သည် ဆယ့်နှစ်ပေလောက် မြင့်၏။ ထိုအမြင့်သို့ နောက်လာလျှင် သစ်ပင်ညှိုးစေသော ပိုးကျတော့၏။ ပင်စည်မှာ အမြွေးတွေ ဖူးလာ၏။ အကိုင်းခွများကြားရှိ အပင်သားတွေ ပုပ်ပွလာ၏။ သစ်အယ်ပင်များ အဖြစ်သည် အမေရိက၌ စိတ်မကောင်းစရာ အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ၁၉ ရာစုအတွင်းမှာ အမေရိကတိုက် တစ်တိုက်လုံး၌ သစ်အယ်ပင် အမြောက်အမြား ပေါက်ရောက်ရှင်သန်ခဲ့သည်။ 'တောင်ပိုင်း အပလာချီယန်' မှာဆိုလျှင် သစ်အယ်ပင်များသည် သစ်ပင်အားလုံး၏ လေးပုံတစ်ပုံသာ ရှိခဲ့သည်။ သစ်အယ်ပင်

တစ်ပင်သည် ပေ တစ်ရာအထိ မြင့်နိုင်၏။ သက်တမ်း အနှစ် ငါးရာကျော်၏။ သစ်အယ်ပင်မှ သစ်ရ၏။ ဒေသခံလူများနှင့် တိရစ္ဆာန်များအတွက် စားစရာ ရ၏။ အရိပ်အာဝါသရ၏။ သစ်ပင်ညှိုးစေသည့်ပိုး စ ကျသည့်နှစ်သည် ၁၉၀၄ ခုနှစ် ဖြစ်၏။-ရိုးစကျပြီး နှစ် ငါးဆယ်အတွင်းမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အတွင်းရှိ သစ်အယ်ပင်အားလုံး သေဆုံးသွားကြသည်။ 'မေရီလင်း'၊ 'ဗာဂျီးနီးယား' နှင့် တခြားနေရာများတွင် ထိုပိုးကို ခုခံကာကွယ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများ ရရှိရန် သုတေသီများက နှစ်ပေါင်းများစွာ သုတေသနလုပ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်နေ့မှာ အောင်မြင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ အဘိုးအဘွားများ သစ်တောထဲ လှည့်လည်ပြီး အပြန်မှာ သစ်အယ်သီး ဦးထုပ်တစ်လုံး အပြည့် ထည့်လာကြသလို ကျွန်တော်တို့၏ မြေးများသည်လည်း သစ်အယ်သီး ဦးထုပ် တစ်လုံး အပြည့်ထည့်ပြန်လာနိုင်တော့မှာပဲဟု တွေးကြည့်ရသည်ကပင် အတော် ပျော်စရာကောင်းနေပါပြီ။

ကျွန်တော် ထိုနေ့က တံကလေးလှေကားထစ်ပေါ်မှာ ထိုင်လျက်ချောက်ကြီး ထဲသို့ လှမ်းမျှော်ကြည့်နေခဲ့ပါသည်။ ဘယ်ကိုမှ မသွားဘဲ၊ ဘာမှမလုပ်ဘဲ နေဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားသည့်နေ့ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် မှန်ပြောင်းကို ထုတ်ပြီး ချောက်ကမ်းပါးအလယ်လောက် မှာ ပေါက်နေသော သစ်အယ်ပင်ကြီးကို ခေါက်နေမည့် သစ်တောက်ငှက်အား ရှာကြည့်၏။ (ဪ သစ်တောက်ငှက်ရယ်၊ ဘာကြောင့်များ သစ်ပင်ရဲ့ တခြား ဘက်မှ ထွက်မလာဘဲ နေရတာလဲကွယ်။)

သည်အချိန်မှာ ကျီးအ နှစ်ကောင်က ပျံဝဲနေသည်။ သူတို့နှစ်ကောင်ကို လည်း အပျော်သဘောဖြင့် ကြည့်မိပြန်၏။-ကျီးအ များသည် ငှက်ထဲမှာတော့ ပျော်ပျော်အနေတတ်ဆုံး၊ အလှပဆုံး ဖြစ်ကြ၏။ ကျီးအနှစ်ကောင်သည် သူတို့ ကြိုက်သော အပူရှိန်မျိုးနှင့် ဆုံနေရသဖြင့် မြင့်သည်ထက်မြင့်အောင် ပျံနေကြ၏။ နောက်ဆုံး ကောင်းကင်နောက်ခံတွင် ထင်နေသည့် အပြောက်ကလေးနှစ်ခုလို ဖြစ်သွား တော့၏။

နေ့ခင်းပိုင်းမှာ ကျွန်တော့် တံကလေး အထက်ပိုင်းမှ လည်းကောင်း၊ အောက်ပိုင်းမှ လည်းကောင်း ပေါ်ထွက်လာသည့် ငှက်ကလေးများတေးသံကို ကျွန်တော် နားထောင်နေပါသည်။ ငှက်ကလေးများ၏ အသံကို ကြားရုံဖြင့် ငှက် အမျိုးအမည်ကို ပြောပြနိုင်စွမ်း ကျွန်တော့်မှာ မရှိပါ။ ကျွန်တော်သည် 'ငှက်သီ တေးကလေးများ'ကို ပြင်သစ်ဘာသာစကားထက် ပို၍ နားလည်ချင်လှပါသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် 'ဟုမော်တန်' က ဖြည်းဖြည်းချင်း ဖောက်လာခဲ့သော သမီးပေါ်ရှိ 'ဘလိုးယင်းရော(ခ)' သို့ ကားမောင်းထွက်လာခဲ့၏။ ထိုနေရာမှ တစ်ဆင့် တခြားနေရာ အတော်များများသို့ လှည့်ပတ်မောင်းနှင်ခဲ့သည်။ ကျဉ်း မြောင်းပြီး ကွေ့ငိုက်ရစ်ခွေနေသည့် လမ်းဘေးဝဲယာမှာ ပန်းရန်များကို ရှု၍ ကို ရသည့်။ စမ်းပေါက်ကလေး စီးဆင်းနေသံကို ကြားရသည်။ ကျွန်တော်ရောက် နေသည့် ရာသီသည် စိုက်ပျိုးရေးရာသီ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးသမား များက သူတို့၏ စိုက်ခင်းများထဲတွင် ငှက်တွေကို ခြောက်လှန့်ရန် မှန်တွေ၊ သက်တိုင်ပဝါတွေ၊ ကျီးကန်းသေတွေကို ချိတ်ဆွဲထားကြသည်။

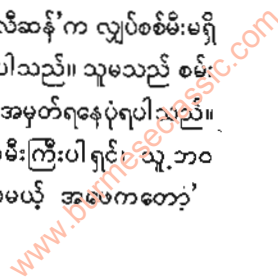
လမ်းဆုံရှိ စတိုးဆိုင်သို့ ကျွန်တော် ဝင်သည်။ ကွတ်ကီး ဝယ်သည်။ နှစ်ဆယ်ကိုးဆင့် ကျသည်။ ကောင်တာနောက်မှ ဆယ်ကျော်သက်ရွယ် မိန်း ကလေးအား ကျွန်တော်က တစ်ဒေါ်လာ ပေးလိုက်သည်။

နှစ်ရက်ကြာ ကာလအတွင်း ထိုမိန်းကလေးသည် ကျွန်တော်ဆက်သွယ်မိ သည့် ပထမဆုံး လူသားပင်ဖြစ်၏။ အင်း ယခုမှပင် ကျွန်တော်လည်း ကျွန်တော့် အခြေအနေအမှန်ကို သိလိုက်ရသလို ဖြစ်သွားတော့၏။ တကယ်တော့ ကျွန်တော် သည်အရပ်သည်ဒေသသို့ လာခဲ့သည်မှာ တောပန်းတောင်ပန်းတွေကို ကြည့်ရှုငေး နားဖို့၊ ကျေးငှက်သာရကားများ၏ တေးသံသာကို နားအရသာခံဖို့ ဖြစ်၏။ သို့သော် ဘာကမ္ပလက်တွေ့တွင်မူ လူလူချင်း မရောနှောဘဲ၊ လူလူချင်း စကားမပြောရဘဲ ဘာရှည်နေ၍ မဖြစ်ကြောင်း သိလာရပါသည်။ ထိုနှစ်များအတွင်းက ကျွန်တော် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်မှာ ရုပ်မြင်သံကြား၌ စကားပြောရသောအလုပ် ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် မြောက်ကာရိုလိုင်းနားသို့ ရောက်နေချိန်အတွင်းမှာတော့ အထောင်နေရသည့်အလုပ် ကိုသာ လုပ်နေရပါ၏။ ထိုအလုပ်၌လည်း ပျော်ပိုက် နှစ်ခြိုက်လှပါ၏။

'ကျွန်မ အမေက ဂီတတို့၊ အကတို့၊ အသောက်အစားတို့မှာ လုံးဝ စိတ်မဝင်စားဘူး၊ ဒါပေမယ့် ကျွန်မ အဖေက တယောဆရာ၊ မင်းသား၊ အရက် သောက်တတ်သူပဲရင့်'

'ရိုးဝါးရင်းခရီ'မှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရသည့် 'ဘာတိုင်းဘာလီဆန်'က လျှပ်စစ်မီးမရှိ သော သူမ၏အိမ်ထဲမှာ ဤသို့ပင် ကျွန်တော်အား ပြောပြပါသည်။ သူမသည် စမ်း ဆောင်းမှာ အဝတ်တွေ ဖွပ်လျှော်လေ့ရှိသည့် မိခင်ကြီးအား အမှတ်ရနေပုံရပါသည်။

'ကျွန်မ အမေဟာ သိပ်ကို တော်တဲ့ အမျိုးသမီးကြီးပါရှင်' သူ့ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ခဲ့ရတယ်၊ ဒါပေမယ့် အဖေကတော့'

အဖေအကြောင်း စဉ်းစားရင်း သူမက ပြုံးနေလေသည်။

‘အင်းလေ၊ အဖေကလည်း ယောက်ျားပီသပါတယ်၊ ငှက်လိုလွတ်လွတ် လပ်လပ် နေခဲ့သူတစ်ယောက်ပဲ၊ ရှေးရိုးတယောသမားကြီးပေါ့၊ ကြီးတွေ တွဲလောင်း ကျနေတဲ့ ကုတ်အင်္ကျီကြီး ဝတ်၊ ဘင်ဂျီသမားတွေနဲ့ တယောထိုးတယ်၊ အဖေက သစ်စက်မှာ အလုပ်လုပ်တယ်လေ၊ အဖေ ဦးထုပ်မှာ လွှစာမှုန့်တွေ အမြဲ ပေကျနေတတ်တယ်၊ အဖေကို ကျွန်မ တကယ်ချစ်ပါတယ်ရှင်’

‘ဘာတိုင်း’ သည် ကောလိပ်မရောက်ခဲ့။ ငယ်စဉ်က စာရေးဆရာဖြစ်ဖို့ ရည်မှန်းခဲ့သည်ဟု ပြောပြပါသည်။

‘ကျွန်မ ကုန်စုံဆိုင်တစ်ဆိုင်မှာ အလုပ်လုပ်တယ်၊ ဓာတ်အိုးတွေထဲ ဓာတ်ငွေ့တွေ ဖြည့်ပေးရတယ်၊ အသားညှပ်မှုန့်တွေ လုပ်ရတယ်၊ ထုပ်ရပိုးရ တယ်၊ ကျွန်မက တွေ့တဲ့လူတိုင်းကို ကျွန်မ စာရေးဆရာ၊ တစ်ချိန်ကျရင် စာရေးခတွေ့ရမှာလို့ချည်း ပြောလိုက်တာပဲရှင်’

‘ဒီလိုဆိုတော့ မင်းငယ်ငယ်ကလေးတည်းက စာရေးဆရာမ ဖြစ်မယ် ဆိုတာ သိနေခဲ့တာပေါ့’

‘ဒီလိုလည်း မဟုတ်ပါဘူး၊ ကျွန်မ စာရေးဆရာမဖြစ်ခဲ့ပြီးပါပြီ၊ တစ်ချိန်မှာ စာရေးတဲ့အတွက် ငွေရမယ်ဆိုတာကို သိခဲ့တာပေါ့’

ယခု သူမသည် ‘အေးဗာရီဂျာနယ်’၏ လေးစားဖွယ်ကောင်းသော အယ်ဒီတာ ဖြစ်နေသည်။ ‘အေးဗာရီ’ ဂျာနယ်ကလေးမှာ အပတ်စဉ်ထုတ်ဂျာနယ် ဖြစ်၏။ ‘ကာနယ်ဝိတ်စတီးအေးဗာရီ’ နာမည်ကို အစွဲပြု၍ ယင်းဂျာနယ်ကလေး ကို ‘အေးဗာရီ’ ဟု အမည်ပေးထားခြင်းဖြစ်၏။ သူသည် မျိုးချစ်စိတ်ရှိသော တော်လှန်ရေးသမားကြီးဖြစ်သည်။ တဖောက်ကမ်းသမားလေး ‘အင်ဒဂျူး ဂျက်ဆင်’ က သူ့အား သေနတ်ယှဉ်ပစ်ဖို့ စိန်ခေါ်ခဲ့၏။ ‘အေးဗာရီ’က ‘အင်ဒဂျူး’အား အရင် ပစ်ခွင့်ပေး၏။ ထိုနောက် ‘အေးဗာရီ’ က သူ့အလှည့်ရောက်သည့်အခါ သေနတ်ကို အိတ်ထဲပြန်ထည့်လိုက်ပြီးအမေရိက၏ အနာဂတ်သူရဲကောင်းဖြစ်လာမည့် ‘အင်ဒဂျူး’ နားအထိ လျှောက်သွားပြီး သည်မျှအထိ တဖောက်ကမ်းနိုင်ရသလား၊ သည်မျှအထိ ကမူးရှူးထိုး ဖြစ်ရသလားဟု ပြောဆိုကြိမ်းမောင်းတော့၏။ သို့သော် အင်ဒဂျူးသည် တဖောက်ကမ်းနိုင်မှု၊ ငမူးရှူးထိုး ပြုကျင့်မှုများကို မဖျောက်ပစ်နိုင်ခဲ့။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ၊ ဟိုးတစ်ချိန်တုန်းက ဤတောင်တန်းမှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော သေနတ် ယှဉ်ပစ်ပွဲသည် ‘ဘာတိုင်း’ အတွက် စာရေးဖို့ ကုန်ကြမ်းများပင် ဖြစ်လေတော့သည်။ ‘ဘာတိုင်း’သည် ယင်းကုန်ကြမ်းများမှ ငွေတွေ့ရရှိခဲ့လေသည်။

‘ဘလူးရစ်(ချ)’ ဒေသခံ လူတိုင်းနီးပါးတွင် ပြောစရာဇာတ်လမ်းတွေ နှိုထားကြသည်။ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရသော်လည်း ပျော်ရွှင်ကြသော ဇာတ်လမ်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ဇာတ်လမ်းပြောပြသူ၊ စာရေးသူအချို့ ‘ဘာတိုင်း’ ကဲ့သို့ အောင်မြင်သွားကြပေသည်။ အများစုကမူ ဆင်းရဲနေကြလေသည်။ သို့သော် သူတို့ ပျော်ကြ၏။ မြောက်ကာရိုလိုင်းနား တောင်ပေါ်သားများသည် တက္ကသိုလ်တွင် အကောင်းဆုံး ပုံပြောသမားများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ရှေးစကော့ အိုင်ရစ် ဘာသာစကား ပြောကြ၏။ သူတို့ ပုံပြောသောအခါ ဆယ့်ခုနစ်ရာစု နှစ်များအတွင်းက ပုံပြောနည်းအတိုင်း ပြောတတ်ကြသည်။ သူတို့ပြောသည့် ပုံများသည်လည်း ရှေးဟောင်းပုံများသာ ဖြစ်ကြလေသည်။

တောင်ပေါ်ဒေသမှာ လာနေသည့် မေလအတွင်းတွင် ကျွန်တော် ကြားခဲ့ ရသော ပုံအချို့ကို ပြန်စဉ်းစားမိပါသည်။

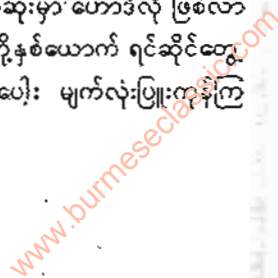
ကျွန်တော့်အိတ်ဆွေ ဒေါက်တာ ‘တက်လက်ဖို့’က အောက်ပါ ဇာတ်လမ်းကို ပြောပြခဲ့၏။

‘သစ်ခုတ်စခန်းတစ်ခုမှာ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နဲ့ ရန်ဖြစ်ခဲ့သူတစ်ဦး အကြောင်း ကျွန်တော် ပြောပြမယ်၊ ဒီလူ ထမင်းစာခန်းထဲ ဝင်လာတဲ့အခါ သူ့မိတ်ဆွေက သေနတ်နဲ့ ပစ်လိုက်တယ်၊ ကျည်ဆန်က သူ့ရှေ့သွားနှစ်ချောင်းကို ချိုးပစ်လိုက်ပြီး ခေါင်းထဲ ဝင်သွားတယ်ဗျ၊ သူက ဘာမှ မဖြစ်သလို သေနတ် မှန်တဲ့ နေရာမှာ ချွင်းဂန်းကလေး ကပ်ထားလိုက်တယ်၊ ပြီးမှ ဘီယာဆက်သောက် တယ်လေ၊ ချွင်းဂန်းကပ်ထားလိုက်တော့ သူ့နှာခေါင်းထဲကနေ ဘီယာတွေ ပြန်ထွက်မကျတော့ဘူးတဲ့ဗျ၊ နောက်နှစ်ပေါင်း လေးဆယ်အကြာ တစ်နေ့မှာပေါ့၊ ‘ဘေကာဗဲလီ’မှာ ရှိတဲ့ သူ့အိမ်ဝရန်တာမှာ ထိုင်နေခိုက် နာချေလိုက်သတဲ့၊ အဲဒီမှာတင် သူ့နှာခေါင်းထဲက ကျည်ဆန် ထွက်ကျလာတော့တာပဲတဲ့ဗျ’

‘လူတွေကတော့ ဒီလူနှစ်ယောက် တစ်ကွေ့ကွေ့၊ တစ်ချိန်ချိန်မှာ တွေ့ကြဦးမှာပဲ၊ အဲဒီအခါကျရင် ‘ကျောင်းတော်က ရန်စ’ကို တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းနဲ့ ရှင်းကြဦးမှာပဲလို့ ပြောနေကြတာပေါ့ဗျာ။

‘ဒီလိုနဲ့ နှစ်တွေကုန်လာခဲ့တယ်ပေါ့၊ နောက်ဆုံးမှာ ဟောဒီလို ဖြစ်လာ တယ်ဗျ၊ ‘ဘေကာဗဲလီ’ က လမ်းတစ်လမ်းမှာ သူတို့နှစ်ယောက် ရင်ဆိုင်တွေ့ ကြတယ်၊ ဘေးလူတွေ အသက်ရှူမှားကုန်ကြတာပေါ့၊ မျက်လုံးပြူးကုန်ကြ တာပေါ့’

‘ဘာဖြစ်ကြလဲဗျ’

သိချင်စေဖြင့် ကျွန်တော် ဖြတ်မေးလိုက်၏။

သည်တော့ 'တက်' က

'အင်း သူတို့နှစ်ယောက် တွေ့လိုက်တဲ့ နေရာမှာပဲ ရုပ်ရုံရုပ်နေကြတယ်။ နှစ်ယောက်စလုံးက ဘာလုပ်ရမှန်း မသိကြဘူးလေ' ဟု ပြောပြီး ရပ်ထားလိုက်၏။

ပုံပြောကောင်းသူများ ဇာတ်လမ်း အထွတ်အထိပ် ရောက်ခါနီးမှာ ရပ်ထားလိုက်ပုံမျိုးဖြင့် ခေတ္တခဏ ရပ်ထားလိုက်၏။ ကျွန်တော် မတွေးတွေးအောင် ဖန်တီးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ခဏကြာတော့မှ သူက ဇာတ်လမ်းကို ပြန်ဆက်၏။

'အဲ နောက်တော့ သူတို့နှစ်ယောက် ဖက်လိုက်ကြတယ်။ အတော်ကြာ အောင် စကားပြောကြတယ်။ ဇာတ်လမ်းက ဒါပါပဲဗျာ'

တကယ့်သည်းထိတ်ရင်ဖို ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်လို ခံစားမိလိုက်သည်။ သည်ဇာတ်လမ်းကို ပြဇာတ်အဖြစ် ပြန်လည်ရေးထုတ်ဖို့ ရှိတ်စပီးယား မရှိတာ နာလှ၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ တစ်နေ့မှာ 'တက်လက်ဖို' ကိုယ်တိုင် ပြန်လည် ရေးသားလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် ယုံကြည်ထားလိုက်ပါ၏။

နှုတ်ခမ်းမွေး အရှည်ကြီးထားသော တောင်ပေါ်သား ပန်းပုဆရာကြီး 'ဟဲ(လ)မက် ကလူရမ်း'ကလည်း အောက်ပါဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ကို ပြောပြလိုက် ပါသေးသည်။

'ကျုပ်တို့ မျိုးရိုးက ပန်းပုမျိုးရိုးတွေဗျ။ ပန်းပုထုကြတယ်။ စည်ပိုင်းတွေ လုပ်ကြတယ်။ ပရိဘောဂတွေ လုပ်ကြတယ်။ ကျုပ်က သွားတွေမညီလို့ ညီ ချင်ရင် သွားစိုက်ဆရာဝန်ဆီ မဲသွားဘူး။ ကျုပ်အမေပေးထားတဲ့ ဓားနဲ့ သွားတွေကို ညီသွားအောင် ဖြတ်တာပဲ။ ကျုပ်အဘွားကလည်း သိပ်တော်တဲ့ ပန်းပုသမားကြီးပေါ့ဗျာ။ အဲ အမေလည်း ပန်းပုသမေပဲလေ။

'ကျုပ် 'ဘေး'တွေက တော်လှန်ရေးစစ်ပွဲမှာ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ တယ်။ ကျုပ်ကို တစ်ခါက ပြောပြဖူးတယ်ဗျာ။ 'ပလက်တီမြစ်'ဟာ ကျုပ်ဦးလေးရဲ့ ဦးလေး၊ အဲဒီ ဦးလေးရဲ့ ဦးလေး၊ အဲဒီ ဦးလေးရဲ့ ဦးလေးရဲ့ ဦးလေးအမည်ကို အခွဲပြုပြီး ခေါ်ထားတာတဲ့။ ကျုပ်အဘိုးကတော့ 'ဒေးဗီကရိုကက်'နဲ့ တွေ့ခဲ့ရ သတဲ့။ အဲဒီ 'ဒေးဗီ' ဟာ အရပ် ငါးပေငါးလက်မ၊ ငါးပေ ခြောက်လက်မ လောက် မြင့်သတဲ့။ တစ်ခေါင်းလုံး နီရဲနေသတဲ့။ မုတ်ဆိတ်မွေးတွေကလည်း နီရဲနေတာပဲတဲ့။ မြေတစ်ကောင်လို သိပ်ကို အန္တရာယ်ကြီးတဲ့လူဆိုပဲ။ သူပြောတာ

ဆွဟာ အမှန်တွေချည်းပဲဗျ။ ကျုပ်အဘိုးပြောပြတဲ့အထဲမှာ 'ဒေးဗီ'က တစ်နေ့လုံး ဆုတ်လှည့်သောက်ပြီး တိုက်ခိုက်နေတာပဲတဲ့။ သူ့အလုပ်က ဒါပဲလေ'

'ဘီးယားဟင်း(စ)လေ' သည် တောင်ပေါ်ဒေသမှာ နာမည်အကြီးဆုံး နေ့စဉ်ဆရာ ဖြစ်သည်။ သူ့သား 'မစ်ကီ' နှင့်အတူ အလုပ်လုပ်သည်။

'ကျွန်တော့် ပန်းပဲသက်တမ်းက ငါးဆယ့်သုံးနှစ် ရှိခဲ့ပြီဗျို့။ ပန်းပဲ သူပဲနေရရင် ကျွန်တော် ပျော်တယ်။ ဒါပေမယ့် ခုတော့ စကားစမြည်ပြောချင်စိတ် ရှိတဲ့အခါ ပန်းပဲအလုပ်ကို ရပ်ထားလိုက်တာပဲ'

ကျွန်တော်တို့ စကားဝိုင်းက အကြောင်းအရာ စုံလင်သည်။ တစ်ချိန်မှာ သစ်ပင်ကြီးများအကြောင်း ရောက်သွား၏။ ထိုအခါ 'ဘီးယား'က

'ကမ္ဘာပေါ်မှာ အကြီးဆုံး ပေါ်ပလာ'ပင်ကြီး တစ်ပင် 'ကိန်းမြစ်' ဆထက်ဝိုင်းမှာ ရှိတယ်။ ဒီအပင်ကြီးကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် မြင်ခဲ့တယ်။ ဒီအပင်ကြီးကို ခုတ်လှဲလိုက်တာလည်း ကိုယ်တိုင် မြင်ခဲ့ရတယ်။ သိပ်ကို ကြီးတဲ့ သစ်ပင်ကြီးပဲဗျာ။ ပင်စည်ငုတ်ကြီးပေါ်မှာ တီးဝိုင်းတစ်ခုနဲ့ ကချေသည် သေးယောက်လောက်က နိုင်တယ်' ဟု ပြောပြပါသည်။

သူပြောသလို ထိုသစ်ပင်ကြီးသည် တကယ်အမှန်ပင် ကြီးမားသည်ဟု ကျွန်တော် မှတ်ယူထားလိုက်ပါ၏။

'ဘီးယား' က ဆက်ပြောသည်။

'ဟောဒီ 'အမ်း(မ)စထရောင်း' မှာလည်း သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ကို ခုတ် လှဲလိုက်ကြတယ်လေ။ ခုတ်လှဲလိုက်တဲ့ အပင်ကြီးကို မြင်း သုံးဆယ့်လေးကောင်နဲ့ ဆွဲထုတ်ယူရတယ်ဗျ'

သူ့သား 'မစ်ကီ'ကလည်း ပန်းပဲအကြောင်း သိကောင်းစရာများကို ပြောပြ ပါသေးသည်။ သူက သစ်ခုတ်လုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုရသော 'ဂျေ' ပုံသဏ္ဍာန် သင်္ချောင်းတွေ၊ ချိတ်တွေလုပ်ပေးရကြောင်းနှင့် သစ်ဆွဲရာမှာ မြင်းတွေကို အသုံး ပြုကြောင်း ပြောပြ၏။

'ဒီမှာတော့ မြင်းထဲ နှစ်မျိုးပဲ ရှိတယ်ဗျ။ သေရမယ့်မြင်းနဲ့ ရှင်ရမယ့် မြင်းပေါ့။ ခိုင်းကောင်းတဲ့မြင်းဆိုရင် အသက်ရှင်တယ်ဗျာ'

'မစ်ကီ' က သူ့ကိုင်သော တူကြီးကို ထုတ်ပြသည်။ ပြီးတော့ 'ဟောဒီ သူ့ကြီးဟာ အင်မတန် ရှားပါးတဲ့ အသားဗျ။ ရိုးသားတဲ့ လွှတ်တော်အမတ်ဆက် ခိုင်းပါတယ်' ဟု ပြောကာ ရှေးက တူကိုင်ပုံ ကိုင်နည်း သင်ယူရပုံများကိုပါ တကယ့်အတိုင်း ဖြစ်ဖွယ် ပြောပြပါသည်။

'ပထမ လေးနှစ်ကတော့ ဆရာနဲ့ နီးနီးကပ်ကပ်နေပြီး 'ပေ' ကိုပဲ ကြည့်နေရ တာပဲဗျ။ လေးနှစ်လုံးလုံး စကားတစ်ခွန်းမှ မပြောရဘူး။ ဒါလည်း အကြောင်းတော့ ရှိတယ်ဗျ။ ဒီလိုဗျာ။ နှစ်နဲ့ နှစ်ပေါင်းရင် လေး ရတယ်မဟုတ်လား။ ဘာဖြစ်လို့ လေး ရတာလဲလို့ ခင်ဗျား မေးဘူးမဟုတ်လား။ ဒါပေမယ့် အလုပ်သင်တစ်ယောက်ကို ဆရာက မပြောဘဲ 'တူ' က ပြောပြသွားတာတွေရှိတယ်လေ။ ဥပမာ ဘယ်နေရာ မျိုးကို တူအကြီးစားနဲ့ ထုရမယ်၊ ဘယ်အကွက်ကို ဘယ်လိုထုရမယ်၊ ဘယ်လောက် ပြင်းအားနဲ့ ထုရမယ် စသည်ဖြင့်ပေါ့ဗျာ။ အရေးအကြီးဆုံးက 'ထောင့်' ကိုထုတာပဲ။ 'ထောင့်' ထုပုံထုနည်းကို သိနိုင်ဖို့၊ မြင်နိုင်ဖို့ အတော်ခက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အလုပ် သင်တစ်ယောက်ကတော့ မြင်အောင်ကြည့်ရတာပဲ။ သိအောင် ကြိုးစားရတာပဲ။

'အလုပ်သင်တစ်ယောက်ဟာ 'တူ' ရဲ့ ဘာသာစကားနားလည်ဖို့ လေးနှစ် အချိန်ယူရတယ်။ ဒီ လေးနှစ်အတွင်းမှာ ပန်းပဲဖိုတစ်ခုလုံး ရှင်းလင်းရေးလဲ လုပ်ရတာပေါ့ဗျာ။ လေးနှစ် ကုန်သွားတော့မှ 'ပေ' ဘေးမှာ ဆရာနဲ့တွဲပြီး အလုပ်လုပ်ရတယ်။ ခုအချိန်မှာ စကားပြောနိုင်ပြီး မေးစရာရှိရင် မေးနိုင်ပြီပေါ့ ဗျာ။ ဒီကာလက ခြောက်နှစ်ကြာတယ်ဗျ။ အဲဒီ ခြောက်နှစ်ကုန်သွားတော့မှ ကိုယ်ပိုင် 'ပေ'နဲ့ လေးနှစ် အလုပ် စလုပ်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆရာအစစ်အဆေး ခံဘဝကတော့ မလွတ်သေးဘူး။ ဒီတော့ အလုပ်သင်တစ်ယောက်ဟာ ပန်းပဲ ဆရာကောင်းဖြစ်လာဖို့ ဆရာတစ်ဦးတည်းအောက်မှာ ဆယ့်လေးနှစ်ကြာ ခရီး ရှည်ကြီးကို လျှောက်လှမ်းခဲ့ရတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ ဒီတော့ အလုပ်သင်အနေနဲ့ ဆရာ မသေပါစေနဲ့လို့ ဆုတောင်းရတာ အမောပဲပေါ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တကယ်လို့ သင်တုန်းတန်းလန်း ဆရာသေသွားရင် နောက်ဆရာအသစ်ဆိုမှာ 'တစ်'ကနေ ပြန်စရာမှာကိုး။ ကဲ ဒါ ပန်းပဲဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်လာပုံဖြစ်လာ နည်းပါပဲဗျာ။ ဒီတိုင်းပြည်မှာရှိကြတဲ့ ရှေးကျမန်ကြီးတွေကတော့ ဒီတင်းကျပ်တဲ့ နည်းစနစ်ကြီးကို စွန့်လွှတ်လိုက်ကြတဲ့ နောက်ဆုံးလူတွေပါပဲ'

သူတို့ သားအဖနှင့် ကျွန်တော် နာရီအတော်ကြာအောင် စကားလက်ဆုံ ကျခဲ့ပါသည်။

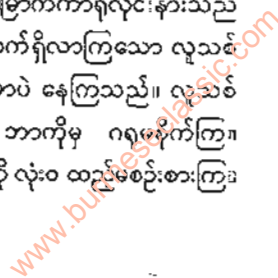
'ဘလူးရစ်(ချ) မှာ တစ်လလုံးနေချင်သည် အကြောင်းများတွင် ယင်းသို့ သော စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဇာတ်လမ်းများကို နားထောင်လိုသည်အကြောင်း တစ်ကြောင်း ပါဝင်နေပါသည်။

တောင်ပေါ်ဒေသများသည် မြေပြန့်သားများနှင့် ခွဲခြားခံထားရသလို ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သူတို့တွင် သူတို့ကိုယ်ပိုင်ဘာသာစကား

ရှိနေခြင်း ဖြစ်၏။ သူတို့သည် ကိုယ်ပိုင်အရက် ချက်သောက်ကြ၏။ သူတို့နည်း သူတို့ဟန်ဖြင့် လှုပ်ရှားရှင်သန်နေကြ၏။ သူတို့သည် ကြောက်စရာကောင်း လောက်အောင် လွတ်လပ်သော ဘဝများကို ပိုင်ဆိုင်ထားကြ၏။ ကိုလိုနီခေတ် တွင် သူတို့သည် ဗြိတိသျှဥပဒေများကို လျစ်လျူရှုခဲ့ကြ၏။

နောက်ပိုင်း ပြည်တွင်းစစ်ကာလအတွင်းမှာတော့ ပြန်လည်ပူးပေါင်းရေးကို တောင်ပေါ်သားများက ရှောင်ကြသည်။ သူတို့တွင် သမ္မတလင်ကွန်းနှင့် ရန်ဖြစ် စရာ အကြောင်းမရှိ။ တကယ်တော့ သူတို့တွင် လင်ကွန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဂုဏ်ယူစရာပင် ရှိနေပါသေးသည်။ သမ္မတလင်ကွန်း မိခင်သည် မြောက်ကာရီ လိုင်းနားသူ ဖြစ်သည်။ တောင်ပေါ်သားများက စစ်မှုမထမ်း မနေရ အမိန့်ကို လက်မခံနိုင်ကြ။ အခွန်အကောက်များကိုလည်း မကြိုက်ကြ။ ပြည်ထောင်စုအပေါ် အများစုက သစ္စာရှိကြပါသည်။ သို့သော် လွတ်လွတ်လပ်လပ် စဉ်းစားတွေးခေါ် နိုင်သည့် ဘဝကိုလည်း မြတ်နိုးနှစ်သက်ကြသည်။ စစ်ထဲလိုက်ပါသွားကြသော တောင်ပေါ်သားမျိုးဆက်တို့သည် သူတို့၏ မြတ်နိုးမှုအတွက် ခံကြရသည်။ ကျွန်စနစ်လိုလားသူများ အာဏာပြန်ရရှိလာသည့်အခါ ပို၍ အနေကျိုးသွားရ၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လူဦးရေထူထပ်သော အရှေ့ပိုင်းဒေသမှ ဒီမိုကရက်များကမူ ပြည်ထောင်စုအပေါ် တောင်ပေါ်သားများ၏ ထောက်ခံအားပေးမှုများကို အမှတ် ရကာ တောင်ပေါ်ဒေသလမ်းများ၊ ကျောင်းများအတွက် အခွန်ငွေများကို ထိန်းသိမ်း ချုပ်ကိုင်ထားလေသည်။ ယင်း ရန်ငြိုးသည် မျက်မှောက်ကာလနိုင်ငံရေး အထိ ပဲ့တင်ရိုက်နေဆဲဖြစ်၏။

တောင်ပေါ်ဒေသသည် ထီးထီးကြီး ရုပ်တည်ခဲ့ရာမှ ယခုအခါတွင် အပြောင်းအလဲများ ရှိလာခဲ့ပြီဖြစ်၏။ သို့သော် ပြောင်းလဲမှုမှန်သမျှကိုမူ သူတို့က ခန့်ခွဲသက်ကြပေ။ သိသာလွန်းသည့် အပြောင်းအလဲတစ်ခုမှာ လူဦးရေဖြစ်သည်။ ဟိုစဉ်ကမူ 'ဘိုနီ' ကို ရောက်ချင်ရင် တစ်နည်းပဲရှိတယ်။ ဘိုနီမှာပဲ မွေးဖို့နည်းပဲ' ဟု ဆိုရိုးရှိခဲ့၏။ ယခု အဝေးပြေး လမ်းမကြီးတွေ ဖောက်လုပ်နေကြပြီ။ ဖလော်ရီဒါ အပူရှိန်အောက်မှ ထွက်ပြေးကြသူများ။ တောင်ကာရီလိုင်းနားမှ လူများသည် မြောက်ကာရီလိုင်းနားသို့ စုပြုံရောက်ရှိလာကြသည်။ မြောက်ကာရီလိုင်းနားသည် ခန္ဓာသို့ အပန်းဖြေဒေသလို ဖြစ်လာခဲ့ပြီဖြစ်၏။ ရောက်ရှိလာကြသော လူသစ် များသည် ခြံဝင်းတံခါးများကို သော့ခတ်ပြီး အိမ်ထဲမှာပဲ နေကြသည်။ လူသစ် အများစုသည် ဖဲကစားဖို့၊ ဂေါက်ရိုက်ဖို့ကလွဲ၍ ဘာကိုမှ ဂရုမစိုက်ကြ။ တောင်ပေါ်သားများ၏ ဘဝနှင့် ရိုးရာအစဉ်အလာများကို လုံးဝ ထည့်မစဉ်းစားကြ။

လူသစ်များသည် အလွန် ချမ်းသာကြွယ်ဝကြ၏။ 'ဝါတော့ကါ ဒီမိုကရက်' သတင်းစာ၏ သတင်းထောက် 'ကိုစီ အမ်(လ)'က 'ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ် ကျွန်ုပ်တို့ ဂုဏ်ယူဖို့လိုအပ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ နေထိုင်မှုဘဝကို ဂုဏ်ယူဖို့ လိုအပ်ပါသည်' ဟု ရေးသားလိုက်၏။ သူမက ဆက်၍ ပြောပြသည်မှာ သူမနှင့် ခင်ပွန်းသည် စိမ်းစို သော မြက်ခင်းပြင်ပေါ်၌ ငါးမျှားသင်တန်းယူနေကြသော လူငါးယောက်ကို မြင်ခဲ့ ကြကြောင်း၊ ငါးမျှားကိရိယာများ၊ ကြိုးများ၊ ချိတ်များကို မြက်ခင်းပြင်ပေါ်၌ ချထား ကြကြောင်းများ ဖြစ်သည်။ ၎င်းမြင်ကွင်းကို မြင်လိုက်ရသောအခါ သူမခင်ပွန်းက 'ပျက်စီးဖို့အချိန်ကတော့ မြန်မြန်ကြီးကိုရောက်လာပြီ' ဟု မှတ်ချက်ချသောဟူ၏။

သူမက ဆက်လက်ရေးသားရာတွင် 'ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များလာချိန်မှာ ကျွန်မတို့တစ်တွေ စိတ်ချမ်းသာရလေအောင် ပြင်ဆင်ထားကြဖို့ လိုပါသည်။ သူတို့ ပြန်သွားကြသည့်အခါ ကျွန်မတို့နှင့် ကျွန်မတို့၏ တောင်ကြီးများက ဒီမှာ ကျွန်ရစ်ခဲ့ကြမှာ ဖြစ်ပါသည်' ဟု ပါရှိပါသည်။

ယင်းသတင်းစာမှာပင် လွှဲများ၊ ကြက်စာများ၊ ရေနံဆီများရောင်းချသည့် ကုန်ရုံဆိုင်တစ်ဆိုင်က သူတင်ရောင်းမည့် ပစ္စည်းသစ်နှစ်မျိုးကို ကြော်ငြာလေ သည်။ ပစ္စည်းသစ်နှစ်မျိုးမှာ 'ချောကလက် ချယ်ရီကစ(စ)' နှင့် 'ချောကလက် ခထီးဇ(လ)' ဖြစ်၏။ ပျက်စီးဖို့အချိန်ကတော့ မြန်မြန်ကြီးကို ရောက်လာချေပြီ။

အပြောင်းအလဲတွေ ရှိလာကြား တောင်ကြီးတွေကတော့ မပြောင်းလဲပါ။ လှမြဲ လှနေကြပါသေးသည်။ ကမ္ဘာတွင် အလှဆုံး တောင်များဟုပင် ကျွန်တော် ထင်မိပါသည်။

'တက်' က ပြောဖူးပါသည်။

'ကျွန်တော်တို့မှာ နေရာစွဲ၊ အိမ်အစွဲ ရှိကြတယ်ဗျ။ ဟောဒီနေရာက မီးခိုးတွေကို လှမ်းမမြင်ရတော့တဲ့နေရာအထိ ကျွန်တော်တို့ မရွှေ့ပြောင်းချင်ကြ ဘူး။ ဒါက တစ်ကြောင်းပေါ့ဗျာ။ နောက်တစ်ကြောင်းက မဖြစ်မနေ ရွှေ့ပြောင်း ကြရမယ်ဆိုရင် နေရာစိမ်းမှာ ကျွန်တော်တို့ကို လူစိမ်းတွေအဖြစ်နဲ့ ကြည့်ကြမှာပဲ။ ဘယ်နေရာမှာမှ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ်ယာလို ခံစားရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အေးပေါ့ဗျာ။ အလုပ်တစ်ခုခု ထွက်လုပ်တာမျိုး ရှိချင်ရှိမယ်ပေါ့။ ကျွန်တော်တောင် ဒီက ထွက်သွားပြီး အလုပ်လုပ်ခဲ့သေးတာပဲ။ ကျွန်တော် 'ဒက်ထရိုက်' က ကားစက်ရုံမှာ အလုပ်သွားလုပ်တယ်။ တစ်လပဲနေနိုင်တယ်ဗျာ။ ကျွန်တော် ပြန်ပြေးခဲ့တာပဲ'

'တက်' က ပညာလည်းတတ်သည်။ သူ့တောင်ပေါ်ဒေသဆိုင်ရာ ဓလေ့ ထုံးများကို မှတ်တမ်းတင်ထားဖို့တာဝန် သူ့မှာရှိသည်ဟု ယူဆထား၏။

သူတမူ ရိုက်ထားသော ကားတစ်ကားကို ကျွန်တော့်အား ပြ၏။ 'တက်' ကပင် တစ်နေ့မှာ မြေပြန့်သို့ဆင်း၍ ဆရာဝန်ထံသွားသူ တစ်ယောက်အကြောင်း ပြောပြသည်။ ဆရာဝန်က ထိုသူအား 'ခင်ဗျား အိပ်လို့ရော ကောင်းရဲ့လား' ဟု မေးသည်။ ထိုအခါ ထိုသူက 'ကောင်းတယ်ဆရာ၊ ညမှာ ကောင်းကောင်း နီပီလို့ရတယ်၊ မနက်မှာလဲ ကောင်းကောင်းအိပ်လို့ ရပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ဆရာ နေ့ခင်းပိုင်းကျတော့ အိပ်မပျော်ဘူး' ဟု ဖြေလေသည်။

ကျွန်တော် 'လူသာသောမတ်(စ)' ဆိုသော အဘိုးတစ်ဦးနှင့်လည်း သွားရောက်တွေ့ဆုံပါသည်။ အဘိုးက ဇနီးသည်နှင့်အတူ သူ့ကိုယ်တိုင်ဆောက် ဆားသည် အိမ်ကလေးမှာ နေထိုင်၏။ အဘိုး၏ ဇနီးသည်က 'အိမ်ပုံစံကို ကျွန် ဆွဲတာပါတော်' ဒီအိမ်နဲ့ပတ်သက်လို့ ကျုပ်လုပ်ရတာများပါတယ်၊ အမိုး ကျွန် အဘိုးကြီး တက်မိုးတာပါ' ဟု ခပ်ရွှင်ရွှင် ဝင်ပြောပြ၏။

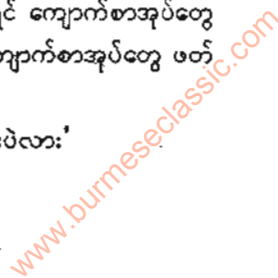
သည်အဘိုးလင်မယားသည် ဤတောင်ကြားဒေသမှာပင် ကြီးပြင်းခဲ့ သည်။ အဘိုးသည် အဘွားအား သုံးနှစ်ကြာအောင် ပိုးပန်းခဲ့သော်လည်း ဆက်ထပ်ချိန်အထိ စကားလုံး သုံးဆယ်ပြည့်အောင် မပြောဟု အဘွားက ပြောပြသည်။ အဘိုးက ယခု အသက် ရှစ်ဆယ့်နှစ်နှစ် ရှိနေပြီ။ အလုပ်စုံ ဆုပ်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းပြောရလျှင် အဘိုးသည် အလုပ်တစ်ခုခုကို ဆုပ်နေရမှ ပျော်သူဖြစ်ပါသည်။

'ကျုပ်က အသက် ဆယ်သုံးနှစ်ကစပြီး အလုပ်လုပ်ခဲ့တာလေ၊ သတ္တတွင်း နှလဲ လုပ်ခဲ့တာပဲ၊ တစ်နာရီ ဆယ်ဆင့်နှုန်းနဲ့ ကျုပ် တစ်နေ့ကို ဆယ်နာရီ ဆလုပ်လုပ်တယ်၊ ကျုပ်ကို မွေးတော့ ကျုပ်အဖေက တော်တော်အသက်ကြီးနေ ပါပြီ။ သူ လမ်းလျှောက်ထွက်ရင် ကျုပ်ကို ခေါ်ခေါ်သွားတယ်၊ ကျုပ်တို့ သားအဖ တောင်ကြားတွေမှာ ကျောက်တွေရှာကြတယ်၊ ကျုပ်တို့ဒေသမှာ ဆေး ထွက်တယ်၊ ကျုပ်ကတော့ ကျောက်တုံးလှလှကလေးတွေ တွေ့ရင် အိမ်သယ်ခဲ့တာပဲ'

အဘိုးက သူစုထားသော ကျောက်များကို ပြပါသည်။

'ကျုပ်က စာမတတ်ဘူး။ ကျောက်အလုပ်လုပ်ရင် ကျောက်စာအုပ်တွေ ဆီမှ၊ ဒါကြောင့် ကျုပ် စာသင်တယ်၊ နောက်ပိုင်း ကျောက်စာအုပ်တွေ ဖတ် ဆတ်လာတယ်'

'အဘိုးက ခုထိ ရတနာကျောက်တွေ ရှာတုန်းပဲလား' ကျွန်တော်က မေးကြည့်ပါသည်။

‘ရှာတာပေါ့ဗျာ၊ ဒါပေမဲ့ ခုရှာရတာ သိပ်မလွယ်တော့ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ တူး ယူစရာတွေ အများကြီး ကျန်နေပါသေးတယ်’

ထို့နောက် အဘိုးက အိန္ဒိယလူမျိုး အသုံးအဆောင် ကျောက်သားပစ္စည်း များကို ထုတ်ပြပါသည်။ ၎င်းတို့ကို ကြည့်ရှုပြီးနောက် သူစိုက်ပျိုးထားသောပန်းပင် များကို လိုက်ပြ၏။ ပန်းမျိုးအတော်စုံသည်။ အလွန်လည်းလှပကြသည်။ ဆေးဖက် ဝင်သော ပန်းမျိုးပင်ရှိ၏။

အိန္ဒိယလက်ရာ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့်သူ့စုထားသော ရတနာ ပစ္စည်းများကို ပြသသဖြင့် ကျွန်တော်သည် အဘိုး ‘သောမတ်’ အား များစွာ ကျေးဇူးတင်မိပါသည်။

တောင်ကြားတိုင်းမှာ တသွင်သွင် စီးဆင်းနေသော စမ်းချောင်းကလေးများ ရှိနေသည်။ စမ်းချောင်းရှိသည်နေရာတိုင်းမှာ ရေအိုင်ကလေးတွေ ရှိသည်။ ယင်းရေ အိုင်များတွင် ငါးတွေရှိတတ်၏။ ကျွန်တော် ‘ဝါတောဂါ’ မှာနေစဉ် ငါး မကြာ မကြာ ထွက်မျှာသည်။ ငါးကြီးများလည်း သိပ်ရှားလှသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ ‘ဟုမော်တန်’ က ‘လင်ဗဲလီးမြစ်’ ထဲမှ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပေရှိ ငါးကြီး တစ်ကောင်ကို သူငယ်စဉ်က ဖမ်းမိကြောင်း ပြောပြပါသည်။

အလားတူပင် ကျွန်တော်သူငယ်ချင်း ‘ဖရင့်မတ်(စ)’ ကလည်း သူ့ အသက် လေးဆယ်လောက်မှာ ‘ဗယ်လီခရူးစစ်(စ)’ ရှိ ‘ဒတ်(ချ)ခရို’ စမ်းချောင်းထဲမှ ဆယ့်ရှစ်လက်မရှိ ချောင်းငါးတစ်မျိုးကို ဖမ်းမိခဲ့ကြောင်း ပြောပြဖူးပါသည်။

ယခုတော့ ‘ဖရင့်မတ်(ခ)’ ကို တံငါတစ်ယောက်အဖြစ် ထက်အကဆိုင်ရာ နောက်ခံပြောသူအဖြစ် လူသိများနေပါပြီ။ နောက်ခံပြောအတတ်ပညာကို သူသည် သူ့ဦးလေးထံမှသင်ယူခဲ့၏။ သူ့ဇနီး ‘သယ်(လ)မာ’ ကိုလည်း ‘ဗယ်လီ ခရူးစစ်(စ)’ ရှိ မစ်ရှင်ကျောင်းကပွဲတစ်ပွဲမှာ လွန်ခဲ့သည့် လေးဆယ့်ငါးနှစ်က တွေ့ဆုံခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ မစ်ရှင်ကျောင်းမှာ ကပွဲကျင်းပသလားဟု ကျွန်တော်က အံ့အားတသင့် မေးရာ သူက ‘အိုး ဒီမစ်ရှင်ကျောင်းက ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းအုပ်ကြီးရဲ့ကျောင်းဗျ၊ ခင်ဗျား ကချင်ရင် သွားကလို့ရတယ်၊ တစ်ခွက်တစ်ဖလား မော့ဦးမလားရတယ်’ ဟုဆို၏။ ‘သယ်(လ)မာ’ ကလည်း ‘ဗယ်လီခရူးစစ်(စ)’ က လူတွေ ပါတိပွဲကျင်းပ လျှင် ‘ပန့်(ချ်)’ နှစ်မျိုးနှင့် ညှိခံကြောင်း၊ ယင်းနှစ်မျိုးမှာ ‘ဂိုဏ်းချုပ်ပန့်(ချ်)’ နှင့် ‘ဘက်(ဖ်)တစ် ပန့်(ချ်)’ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဂိုဏ်းချုပ် ပန့်(ချ်)က ပိုကောင်းကြောင်းများ ပြောပြပါသေးသည်။

‘ဖရင့်’ အက နောက်ခံပြောရာ ‘ရှပ်ရက်(ခ)’ သို့ နားထောင်ကြည့်ရန် ကျွန်တော် သွားခဲ့ပါသည်။ ‘ရှပ်ရက်(ခ)’ တွင် နံရိုး၊ ကြက်ကင်၊ ဆိတ်သားကင်၊ ငါးကြော်၊ အိုကရာကြော်၊ ပုစွန်ကြော်၊ ဟ(ရှ်)ပါပီ၊ ပန်းသီး၊ ပဲအမျိုးမျိုး ကျွေး သည်။ ‘ဘားကောင်တာ’ တွင် အရက်ပျောများနှင့် လက်ဖက်ရည်ရောင်းချ၏။ လူတွေကတော့ အရက်မရောင်းသရွေ့ ဤနေရာသည် ကပွဲခန်းမ ဖြစ်မလာနိုင်ဟု ဆာကီနန်းထုတ်နေကြလေသည်။ သို့သော် သောကြာညမှာ လူ ခြောက်ရာလောက် ထိုနေရာတွင် ဖျော်ပွဲဆင်နေကြသည်ဟု မှန်းဆမိပါသည်။ တီးဝိုင်းမှ ကျေးလက် အကမျိုးစုံအတွက် တီးပေးနေသည်။ ‘ဖရင့်’ က နောက်ခံပြောနေလေ၏။

လူငယ်တစ်ယောက်က ကပွဲခန်းမကို ဖြတ်ပြီး ကျွန်တော် ထိုင်နေရာသို့ ကိစ္စတစ်ခုဖြင့် ရောက်လာသည်။ သူက ‘ဟောဟိုနားက ဆံပင်နက်နက်နဲ့ ခိန်းကလေးက ခင်ဗျားကို သိချင်လို့တဲ့၊ နောက်ပြီး ခင်ဗျားနဲ့ ကချင်တယ်တဲ့’ ဟု ပြောပြပါသည်။ ကျွန်တော်က အမှန်အတိုင်းပင် ကျွန်တော် မကတတ် ကြောင်း ပြောပြလိုက်ရ၏။ လူငယ်က ကျွန်တော် ပြန်ကြားချက်ကို ထိုမိန်းကလေး အား ပြန်ပြောပြရန် ထွက်သွားလေသည်။ နောက်ပိုင်း ‘ဖရင့်’ နှင့် ‘သယ်(လ)မာ’ တို့၏ ပြောပြချက်အရ ကျွန်တော် ငြင်းပယ်လိုက်တာ မှားကြောင်း ကျွန်တော် သိရပါသည်။ ‘ဖရင့်’ က ‘ချား(လ)၊ အဲဒီ တောင်ပေါ်သူကလေးတွေဟာ သိပ် ဆတ်မိကြတယ်ဗျ’ ဟု ပြောလေ၏။ နောက်တစ်ခါ ဆံပင်နက်နက်နှင့် မိန်းမချော ကလေးက ကျွန်တော့်အား တွဲကရန် ဖိတ်ခေါ်လျှင် ကျွန်တော် လက်ခံတော့ မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဘဘိုးတောင်အနီးတွင် နေထိုင်သော ‘ဟု’ နှင့် ‘ဂျူလီယာမော်တန်’ တို့၏ သမီး ‘ကက်သရင်း’ က အိက္ခေတာနှင့် နေ အဝေးဆုံးအချိန်မျိုးမှာ စမ်းချောင်း သည် တစ်နေ့လျှင် ပေ နှစ်ရာအထိ တက်သည်ဟု ပြောပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပဲလား မသိ။ ချား(လ)စတန်တွင် မတ်လမှာ ပွင့်သော ပန်းတွေ ယခု မေလ အိလ်ယံမှာ သည်နေရာ၌ ပွင့်နေကြသည်ကို မြင်နေရပေပြီ။ ကျွန်တော်အခန်း နောက်ရှိ ‘ဒေါ့ဂျ’ သည် တစ်ပတ်အတွင်းမှာပင် အဝါနုရောင်မှ ဆွတ်ဆွတ် ဖြူသွား၏။ ညညများဆိုလျှင် မီးဖိုဘေးမှာ မီးလှဲရ၏။ နွေရာသီကို ရှောင်လို သဖြင့် တောင်ပေါ်ဒေသများသို့ လာကြသူများအဖို့ တောင်ပေါ်ဒေသများတွင် နွေဥတုစစ်စစ် ဆိုသည်ကို မခံစားရကြောင်း ကျွန်တော် သိနေပါ၏။ ဘဘိုး တောင်ပေါ်ဒေသတွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်သည် အပူဆုံးကာလမှာပင် ရှစ်ဆယ့်နှစ် ဒီဂရီသာ ရှိလေသည်။

ပန်းတွေပွင့်သော နွေဦးကာလမှာ ဘာဘိုးတောင်သို့ ဧည့်သည်များ ပို၍ လာကြ၏။ သူတို့သည် အပန်းဖြေနိုင်သော နေရာများသို့ ပိုက်ဆံပေး၍ ဝင်ရောက်ကြ၏။ တစ်မိုင်အမြင့်မှာ တည်ဆောက်ထားသော လှုပ်တံတားကြီးကို ဖြတ်လျှောက်ကြ၏။ တောင်စောင်းမှာ တည်ဆောက်ထားသည့် ဝက်ဝံနက်များ နေရာသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုကြ၏။ 'ဟု' က ကျွန်တော့်အား ဝက်ဝံကြည့်ရန် ခေါ်သွားရာတွင် ဝက်ဝံလာကြည့်သူ တစ်ဦးနှင့် ကျွန်တော် သိခွင့်ရ၏။

'လောင်းအိုင်းလင်း' နယ်၊ 'ကွန်(မ)မက်(စ)' တွင် ဂျွန်ဒဲရစ်သည် စာတိုက်၌ အလုပ်လုပ်သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် သူသည် 'သဘာဝသမိုင်း' မဂ္ဂဇင်းကိုဖတ်ကြည့် ရာမှ ဝက်ဝံများအကြောင်း ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို တွေ့လိုက်ရ၏။ ထိုဆောင်းပါးကို ဖတ်ပြီး 'ဒဲရစ်' ခေါင်းထဲ အတွေးတစ်ခု ဝင်လာသည်။ ထိုအတွေးနဲ့အတူ သူ ငယ်စဉ်က 'ကိုး(လ) ညီအစ်ကိုများ ဆက်ကပ်အဖွဲ့' အတွက် ဝက်ဝံများကို လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးသူ 'ကလိုဒီ ဘီတီ' က သူ့အား ဝက်ဝံခြံနှင့် နှစ်ပေ သုံးပေလောက် အကွာမှာ ရပ်ကြည့်ခွင့်ပြုခဲ့ကြောင်း အမှတ်ရလိုက်၏။ ယခု ဆောင်းပါးဖတ်ရချိန် တွင် ထိုစဉ်က စိတ်လှုပ်ရှားမှုမျိုး သူ့၌ ပြန်ဝင်လာ၏။ ထို့ကြောင့် သူ့ဘဝ၏ ကျန်အချိန်များတွင် ဝက်ဝံများနှင့် အနီးကပ်ဆုံး နေသွားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

'ဒဲရစ်' သည် ချား(လ) ဂျွန်နှင့်အတူ မင်ဆိုဆိုတာသို့ သွား၍ သစ်တော အရာရှိ ဒေါက်တာ လင်းရော်ဂျားထံ ဝင်ကာ ဝက်ဝံများနယ်မြေအတွင်း ခရီး သွားလာခွင့်ပြုရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ သူသည် ဝက်ဝံနယ်မြေသို့ လှည့်လည် သွားခဲ့၏။ ဘာဘိုးတောင်ပေါ်ဒေသသို့ သူသည် တစ်နှစ်လျှင် သုံး လေးခေါက် ရောက်လာခဲ့သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ 'ဂါရေး' အမည်ရှိ ဝက်ဝံမကလေးကို တွေ့ရန် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်နှင့် 'ဟု' တို့က ဝက်ဝံရုံမှ အထွက်တွင် သူနှင့် တွေ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။

'ဂါရေး' က ခင်ဗျားကို မှတ်မိပါ့မလား' ဟု ကျွန်တော်က 'ဒဲရစ်' အား မေး၏။

'မှတ်မိမယ် ထင်တာပဲ။ သူ့အတွက် ကျွန်တော် နေကြာစေ့ အမြဲ ယူလာ တယ်။ သူလည်း သတိရနေမှာပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော့်ကို မြင်ရင် သူသိပ်ပျော် သွားမယ် ထင်တာပဲ'

ထိုအခါ 'ဂါရေး' သည် ကျောက်တုံးတစ်ခုနောက်မှ ဘွားခနဲ ပေါ်လာ၏။ ကျွန်တော် နောက်ဆုတ်မိလိုက်၏။ 'ဒဲရစ်' ကမူ အိဖိုင့်ဖိုင့် ဝက်ဝံမကလေးထံ အရောက်လျှောက်သွား၏။

'ဟေး ဂါရေး'

ထိုအချိန်မှာ ဝက်ဝံထိန်းက ဝက်ဝံခြံထဲမှာ ရောက်နေ၏။ ကာကွယ်ဆေး တွေ ဖျန်းနေ၏။ သူက လှမ်း၍ 'အဲဒီအကောင်ကို သွားပြီး ပွတ်သပ်ချောမော နေနဲ့ဗျာ။ ချောလို့မရတဲ့ ဝက်ဝံမဗျ' ဟု သတိပေး၏။

'ဂါရေး' ကလည်း လျှောက်လာကာ 'ဒဲရစ်' အား နှာခေါင်းဖြင့် ပွတ်သပ်၏။

'သတိထားနော် သတိထား' ဝက်ဝံထိန်းက သတိပေးနေ၏။

'ဒဲရစ်' က မြေကြီးပေါ် ထိုင်ချလိုက်သည်။ 'ဂါရေး' ကလည်း လိုက်ထိုင်၏။ ဒဲရစ်က သူမ၏ ဝမ်းပြင်ကို ပွတ်သပ်ပေး၏။ ထိုအခါ 'ဂါရေး' က လူးလို့မိ၍ ဝက်လက်လှန်ပေးလိုက်သည်။ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ ဝက်ဝံမလေးက ပျော်ရွှင်ကြည့်နူး နေသော အပြုံးမျိုးဖြင့် ပက်လက်လှန်ပေးလိုက်သည်ဟု ထင်လိုက်မိသည်။ သူသည် လက်တစ်ဖက်ဖြင့် နေကြာစေ့များကိုကျွေးရင်း ကျန်လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ဝက်ဝံမ ကလေး၏ ဝမ်းဗိုက်ကို ပွတ်သပ်ပေးနေ၏။ ထိုအခိုက် သူက ကျွန်တော့်ကို လှမ်း၍

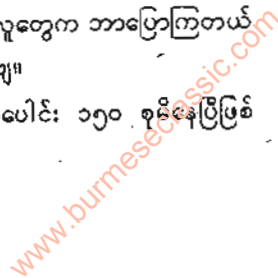
'ဟုတ်တယ်ဗျာ။ 'ဂါရေး' ဟာ ကျွန်တော့်ကို မှတ်မိတယ်' ဟု ပြောလိုက်၏။ သူ့ကို ဝက်ဝံမလေးက သတိရသဖြင့် ခံစားရသော ကြည့်နူးရိပ်တို့သည် သူ့ နှုတ်နှာပြင်ထက်မှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေလေသည်။

'ကျွန်တော် ပြောမယ်ဗျာ။ ကျွန်တော် 'ဂါရေး'နဲ့ အခုလို နေနေရရင် ဝက်ဝံတွေအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုမရှိခင်တုန်းက မပေါ်ပေါက်ဘူးတဲ့ ခံစားမှုမျိုးကို ကျွန်တော် ခံစားရတယ်။ အားရကျေနပ်စရာကောင်းတဲ့ အလုပ်တစ်ခုကို လုပ်နိုင်လိုက်လို့ ခံစားရတဲ့ ခံစားမှုမျိုးပဲ။ ပြောရရင်ဗျာ။ ဘယ်သူမှ မလုပ်နိုင်တဲ့ အလုပ်မျိုးကို ကျွန်တော် လုပ်လိုက်နိုင်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ခံစားမှုမျိုးပေါ့'

သူက ထိုသို့ပြောပြီး ဝက်ဝံမကလေးကို အနီးကပ်ဓာတ်ပုံရိုက် ယူလေ သည်။

'စာတိုက်မှာတော့ ကျွန်တော့်ကို 'လူဝက်ဝံ' လို့ သိနေကြတယ်ဗျာ။ ကျွန်တော်နဲ့ခင်တဲ့ ကလေးတွေကလည်း 'လူဝက်ဝံ' လို့ပဲ ကျွန်တော့်ကို ခေါ်ကြ တယ်လေ။ ကျွန်တော့် ဓာတ်ပုံတွေကို ကြည့်ကြတဲ့လူတွေက ဘာပြောကြတယ် ထားသလဲ။ 'ဒါ လူဝက်ဝံရိုက်တဲ့ ပုံတွေပေါ့' တဲ့ဗျာ။

သူက ဝက်ဝံနှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်ပေါင်း ၁၅၀ ခုနီးနီးပြီဖြစ် ကြောင်း ပြောပြသည်။

စိုးရိမ်ပူပန်နေခဲ့သော ဝက်ဝံထိန်းပင်လျှင် ခုတော့ စိတ်အေးလက်အေး ဖြစ်သွားလေပြီ။ 'ဟု' နှင့် ကျွန်တော်ကလည်း 'ဒဲရစ်' နှင့် ဝက်ဝံမကလေးကို ချန်ထားခဲ့ပြီး နေ့လယ်စာစားရန် တောင်ကုန်းပေါ်တက်ခဲ့ကြ၏။

တောင်ပေါ်ဒေသ၌ ကျွန်တော့်အတွက် နေ့လယ်စာသည် အမြဲလိုလို 'ဘာဘီကူး' ခေါ် အသားကင်နှင့် ဆင်းဝစ်(ချ) ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ရောက်သည့်နေရာတိုင်းမှာ ကောင်းသည်ထက်ကောင်းသော ဘာဘီကူးကို ရှာဖွေ စားတတ်သည်။ မြောက်ကာရိုလိုင်းနား အဆိုအရတော့ သစ်မာသားနှင့် မကင်လျှင် 'ဘာဘီကူး' မမည်တဲ့။ မြောက်ကာရိုလိုင်းနား အရှေ့ပိုင်းဒေသမှာ သစ်မာရဖို့ မလွယ်ကူပါ။ ဓာတ်ငွေ့မီးဖိုများကိုသာ သုံးကြရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဒေသလုပ် 'ဘာဘီကူး' သည် တစ်ခုခုလိုနေသလို ဖြစ်နေပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်ညီမ 'ကက်သရင်း' ကတော့ 'ဘာဘီကူး' ကို တကယ်ကြိုက်၏။ ကြိုတိုင်း အများကြီး ဝယ်၏။ ရေခဲသေတ္တာထဲ ထည့်ထားပြီး စား၏။ အိမ်နီးချင်းတွေက ကျွန်တော့် ညီမကို အံ့သြကြမှာပဲဟု ခင်ဗျားတို့က ထင်ကြလိမ့်မည်။ လုံးဝ မအံ့သြကြပါဘူး ခင်ဗျား။ အိမ်နီးချင်းတွေက သူ 'ဘာဘီကူး' တွေအများကြီး ဝယ်ခဲ့မှန်းပင် မသိ ကြပါ။ ဘယ်သူ့မှမပေးဘဲ သူတစ်ယောက်တည်း စားပစ်သည်ချည်း ဖြစ်ပါသည်။

မြောက်ကာရိုလိုင်းနားတွင် လူပြောသူပြောအများဆုံး သုံးခုမှာ 'ဘာဘီကူး'၊ 'နိုင်ငံရေး' နှင့် 'ဘာသာရေး' တို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဘာဘီကူးကို အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ လုပ်စားကြ၏။ မြောက်ကာရိုလိုင်းနား စားဖိုမှုများက မုန်ညင်းပါသည့် တောင်ကာရိုလိုင်းနား ဘာဘီကူး ချဉ်ရည်ကို မနှစ်သက်ကြပေ။

'စတိတ်ဗဲလီး' မှ ဘာဘီကူး အချက်ကောင်းကြသည့် 'ဂျီနီ' နှင့် 'လင်ဒါမက်လင်' တို့ကမူ သစ်မာသား ထင်းမီးဖိုပေါ်တွင် တစ်ညလုံး တင်ချက် ကြသည်။ အနည်းဆုံး ဆယ့်နှစ်နာရီ ကြာ၏။ အသားကို ရှာလကာရည်နှင့် နယ်သည်။ သူတို့က ဝက်ပခုံးသား တစ်ခုလုံးကို ချက်၏။

'ကက်သရင်းမော်တန်' နှင့် ကျွန်တော် ဝက်သားကင်စားရန် တောင်ထိပ် စားသောက်ဆိုင်သို့ ကားဖြင့် သွားကြပါသည်။ သူမသည်လည်း ကျွန်တော့်လိုပင် 'ဘာဘီကူး' အလွန်ကြိုက်သူ ဖြစ်သည်။

တောင်ပေါ်ဒေသမှာ ကျွန်တော် စားရသည့် အကောင်းဆုံး ဘာဘီကူးမှာ ဘာဘိုးတောင်ပေါ်ရှိ သဘာဝပြတိုက်တွင် ဖွင့်လှစ်ထားသော ဆိုင်ကလေးမှာ ဘာဘီကူးပင်ဖြစ်သည်။ ထိုဆိုင်သည် နူးညံ့သော ဟမ်ဘာဂါလိပ်နှင့် ဘာဘီကူး ရောကျွေး၏။ လက်ဖက်ရည်၊ ဘရန်ဝစ်စတူး၊ ပေါင်မုန့်၊ တို့စရာ ဂေါ်ဖီရွက်များပါ

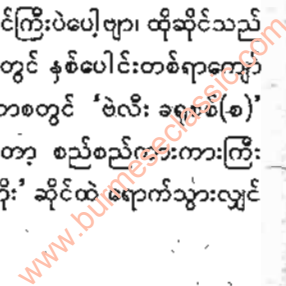
ဆိုင်၏။ ကျွန်တော် ဘာဘီကူးစားတိုင်း ချဉ်ရည်စပ် သုံး လေး ငါးစက်နှင့် ဆါဖီရွက် ထည့်စားပါသည်။ သူများတွေ ကြိုက် မကြိုက်တော့ မသိ။ ကျွန်တော် ကတော့ ထိုသို့စားရသည်ကို အလွန်ကြိုက်လှပါသည်။

တောင်ပေါ်ဒေသရှိ စတိုးဆိုင်တိုင်းလိုလိုမှာ နယူးယောက်တွင် မရနိုင် သော တောအစားအစာများကို ရောင်းချပါသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်အပြန် သယ်သွားဖို့ ကြက်ခြံမှ ကြက်ဥလတ်လတ်ဆတ်ဆတ်များ၊ ကန်ထဲမှ လတ်လတ် ဆတ်ဆတ် ငါးများ၊ ဆားနယ်ထားသော ဝက်ပေါင်ခြောက်များ၊ ဆုံတွင်ထည့် ကြိတ်ထားသော ပြောင်းမှုန့်ကြမ်းများကို ဝယ်၍ စုထားသည်။

'ဟယ်တန်' စတိုးဆိုင်တွင် ရေအားသုံး ကြိတ်ဆုံတစ်ခု ရှိ၏။ ဆိုင်ရှင် 'ဂျက်(ဖ)မက်မာနူ' က သူ၏ ၁၉၃၄ မိုဒယ်ကြိတ်ဆုံကို ကျွန်တော့်အား ပြသသည်။ ပြောင်းနှင့် စပါး ကြိတ်နိုင်၏။ ကြိတ်ရာမှ ထွက်လာသော ပွဲ၊ အနုစား ပြောင်းမှုန့်၊ အကြမ်းစား ပြောင်းမှုန့်များကို သီးခြား အိတ်များတွင် ခွဲ၍ ထည့်သည်။ ပြောင်းတစ်တောင်းကို လိုအပ်သလို ကြိတ်ခွဲရန် ၁၉၃၄ မိုဒယ်ကြိတ်ဆုံသည် အတော် ဟန်ကျသော စက်တစ်လုံးပင် ဖြစ်လေသည်။

အိမ်သယ်ဖို့ ကျွန်တော် ပြောင်းမှုန့်ကြမ်း တစ်အိတ် ဝယ်ယူထား၏။ ပြောင်းမှုန့်ကြမ်းတစ်ခွက်ကို တစ်ညနေ ရေစိမ်ထားသည်။ မနက်မှာ ရေထပ်ပြည့် သည်။ ဆားခတ်မည်၊ မိနစ် နှစ်ဆယ်လောက် မီးဖိုပေါ်တင်ထားမည်။ ၎င်းသည် ကျွန်တော့်အတွက် နံနက်စာဖြစ်၏။ ကျွန်တော့် နံနက်စာတွင် ဆတ်ဆတ်သော ကြက်ဥ၊ ဝက်ပေါင်ခြောက်ပါ ရဦးမည်။ အကယ်၍များ ကျွန်တော်သည် ပြစ်ဒဏ်ခံရမည့်လူတစ်ယောက် ဖြစ်အံ့။ နောက်ဆုံး တစ်နပ် အဖြစ် ထိုဟင်းများကို တောင်းဆိုပါမည်။ ပြောင်းမှုန့်ကြမ်းများသည် ကြိတ်ဆုံကူး ပြောင်းမှုန့်ကြမ်းဖြစ်ဖို့တော့ လိုပါမည်။ ကတ်ပုံးတွေထဲမှ ပြောင်းမှုန့်ကြမ်းနှင့် ချက်ကျွေးမည်ဆိုလျှင်တော့ ကြိတ်ဆုံကျ ပြောင်းမှုန့်ကြမ်းရသည်တိုင် စောင့်ဆိုင်း ရပါလိမ့်မည်။

ဆိုင်တွေအားလုံးလောက်နီးနီးသည် စိတ်တိုင်းကျစရာကောင်းပါသည်။ အဲ 'မတ်စတိုး' ကတော့ စိတ်တိုင်းအကျနိုင်ဆုံး ဆိုင်ကြီးပဲပေါ့ဗျာ။ ထိုဆိုင်သည် 'ဗဲလီး ခရစ်စ(စ)' ဖြို့တွင်းရှိ လမ်းတစ်လမ်းဘေးတွင် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော် ကြာအောင် တည်ရှိလာခဲ့သည်။ ထိုဆိုင် စဖွင့်ကာစတွင် 'ဗဲလီး ခရစ်စ(စ)' သည် များစွာ မစည်ကားသေး။ ခုလည်း သိပ်တော့ စည်စည်ကားကားကြီး နေတယ်။ ကံဗျာ၊ သည်လိုပြောကြစို့ရဲ့။ 'မတ်စတိုး' ဆိုင်ထဲ ရောက်သွားလျှင်

ခင်ဗျား 'ဗဲလီ:ခရစ်(စ)' နေရာ အတော်များများသို့ ရောက်သွားပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ဆိုင်ထဲမှ ပြန်ထွက်လာချိန်မှာတော့ ခင်ဗျား ချန်ထားရစ်ခဲ့ရတာတွေ အတော်ကို များပါလားလို့ မချီတင်ကဲ ဖြစ်မိမှာအမှန်ပါပဲ။

လွန်ခဲ့သောနှစ်များတုန်းက ကျွန်တော် ထိုဆိုင်ကြီးထဲ ဝင်၍ ရောင်းကုန်ပစ္စည်းများကို လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုဖူး၏။ တကယ်တော့ ထိုဆိုင်သည် ခင်ဗျားအဖို့ မလိုအပ်သော ပစ္စည်းမျိုးကို တင်မရောင်းသည့်ဆိုင် ဖြစ်သည်။ ယခုထက်တိုင် ထိုအတိုင်း ဖြစ်နေပါသေးသည်။ ကျွန်တော် ဝင်သွားသည့် ဘယ်ဘက်မှာ စာတိုက်ရှိသည်။ တံခါးမကြီးဘေးမှာ အညွှန်းဆိုင်းဘုတ်များရှိသည်။ ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခုကတော့ 'သိုးများရောင်းရန်ရှိသည်' ဆိုင်းဘုတ် ဖြစ်၏။ ၎င်းအပြင် မြင်တွေ့နေကျ ကောင်တာများ၊ ချိတ်များ၊ စင်များ၊ ကင်ဒီများ၊ ဆေးရွက်ကြီးများ၊ လုပ်ငန်းခွင်သုံးလက်အိတ်များ၊ ကောက်ရိုးဦးထုပ်များ၊ ရောစပ်ဖန်ခွက်များ၊ ဓာတ်ပုံဘောင်များ၊ တွယ်ချိတ်များ၊ သံများ၊ တံစဉ်များ၊ ကောက်ဆွများ စသည်ဖြင့် အစုံအလင်ရောင်း၏။ တစ်ခုခု မဝယ်ဘဲ ဆိုင်ထဲမှ ပြန်ထွက်လာဖို့ အတော်ကို မဖြစ်နိုင်သော ဆိုင်မျိုးဖြစ်လေသည်။

ငွေချေကောင်တာနောက်ဘက်တွင် ဆိုင်နောက်ဘက်သို့ထွက်သည့်တံခါးပေါက်ရှိ၏။ 'ဖရင့်မတ်'၏ အဘိုး 'ဒဗလျူ ဒဗလျူ မတ်'က ၁၈၈၃ ခုနှစ်တွင် ထိုဆိုင်ကို တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ 'ဖရင့်' ငယ်စဉ် ထိုဆိုင်မှာ အလုပ်စလုပ်ချိန်တုန်းက အရောင်းအဝယ် အလုပ်ထက် ပစ္စည်းချင်း ဖလှယ်သည့် အလုပ်က ပိုများ၏။ ဖောက်သည်များက ပစ္စည်းတစ်ခုခုရဖို့ ကြက်တွေယူလာကြသည်။ 'ဖရင့်' က ကြက်တွေကို ချိန်တွယ်ရ၏။ ချိန်ပြီးသည့်အခါ ကြက်ကင်သည့် အခန်းထဲ ပို့ပေးရ၏။ တစ်ပတ်မှာ တစ်ခါနှစ်ခါလောက် ကြက်ဝယ်သူတွေ ရောက်လာတတ်သည်။ ကြက်ဖဆိုလျှင် ဘယ်လောက်ဈေး၊ ကြက်မဆိုလျှင် ဘယ်လောက်ဈေး ပေး၍ ဝယ်သွားကြ၏။ ထိုစတိုးဆိုင်ကြီးသည် ခြံထွက်ဟင်းသီးဟင်းရွက်များနှင့် တောထဲမှရသော သစ်ဥသစ်ဖု သစ်မြစ်များကိုပါ လက်ခံလေသည်။

ဝါသနာအရသော်လည်းကောင်း၊ လိုအပ်မှုကြောင့်သော်လည်းကောင်း တောင်ပေါ်သားအချို့သည် တောတဲသို့သွားကာ သစ်ပင်များ၊ သစ်မြစ်များ၊ သစ်ဥများကို ရှာဖွေကြသည်။ အချို့ တောင်ပေါ်သားကြီးများသည် ဆရာဝန်မရှိသောကာလကိုပင် မှီခိုသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုစဉ်က တောင်ပေါ်သားများသည် သစ်ဥ၊ သစ်ဖု၊ သစ်မြစ်များဖြင့် မိမိတို့ဘာသာ မိမိတို့ ကုသခဲ့ကြရသည်။

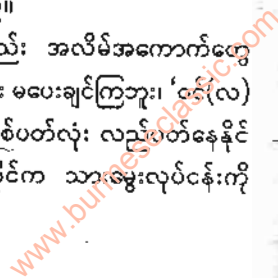
သစ်ဥ၊ သစ်မြစ် ရှာဖွေကြသူများသည် ရခဲသမ္မုကို 'ဘွန်း'မှာရှိသော 'ဝင်(လ)ကောက် သဘာဝပစ္စည်းများအရောင်းဆိုင်' သို့ သွားရောက်ရောင်းချကြ၏။ (ထိုဆိုင်က ကြော်ငြာထားသည်မှာ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ သစ်ဥ၊ သစ်မြစ်များကို ဝယ်ယူသည်။ သင့်အတွက် အကောင်းဆုံး အားထားနိုင်သည့် သစ်ဥ၊ သစ်မြစ် ဝယ်ယူရေးဌာန မရောင်းချခင် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ဆက်သွယ်ပါ။) ဟူ၏။

'ဝင်(လ)ကောက်'က ဝယ်ယူပြီး သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ကမ္ဘာအနှံ့ တင်ပို့ရောင်းချသည်။ ကျွန်တော် သွားရောက်လည်ပတ်သည့်နေ့မှာ သစ်အယ်ရွက်များ (လည်ချောင်းနား၊ လိပ်ခေါင်းရောဂါ၊ မျက်စိရောဂါများအတွက် ဆောင်းသည်။) အင်ဒီဂို (သွားကိုက် သွားနား၊ အဆစ်လွဲ၊ ခုတ်မိရုမိ၊ ဗိုက်နာ ခြိတ်အောင့် ရောဂါများကုသရန်) များကို ချား(လ)စတန်သို့ ပို့ရန် ထွန်စက်ဆောက်တွဲပေါ် တင်နေသည်။ ချား(လ)စတန်မှတစ်ဆင့် ဂျာမနီသို့ သင်္ဘောဖြင့် တင်ပို့မည်ဖြစ်သည်။ ဂျာမနီတွင် မြောက်ကာရိုလိုင်နား တောင်ပေါ်သားများက ရွာမွေတင်ပို့လိုက်သော ဆေးဖက်ဝင် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ကောင်တာပေါ် တင်ရောင်းနိုင်သည့် ဆေးပစ္စည်းများအဖြစ် မြောင်းလဲကြမည်ဖြစ်သည်။ မြောင်းလဲလိုက်သော ဆေးပစ္စည်းအချို့သည် နောက်ဆုံးမှာ မြောက်ကာရိုလိုင်နား ဆေးပစ္စည်းဆိုင်များသို့ ရောက်ရှိလာကြမည် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်က ဘဏ်ကိုယ်စားလှယ် 'ရေး' အား သစ်တောထွက် ဆေးဖက်ဝင်ပစ္စည်းများ စီးပွားဖြစ် မဖြစ် မေးမြန်းကြည့်သည်။

'စီးပွားဖြစ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်၊ အင်း စားရေးသောက်ရေးကို သိပ် အလေးမထားဘူးဆိုရင်ပေါ့ဗျာ၊ ဒီလုပ်ငန်းက အသက်ရှင်သန်နေနိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းပါပဲ။ သစ်ဥ၊ သစ်မြစ် ရောင်းတဲ့လုပ်ငန်းက သတ္တုအတိုအစကလေးတွေ ရောင်းရသလိုပေါ့၊ အချို့ကျတော့ နှစ်မျိုးစလုံး လုပ်ကြတာပဲ။ ငွေပိုရဖို့ပေါ့ဗျာ၊ သူတို့ထဲက အချို့ဟာ လူကောင်းသူကောင်းတွေပါ၊ ဒါပေမယ့် ပညာတော့ ဘာတိကြဘူးပေါ့၊ ကျွန်တော် ဆိုလိုတာကို ခင်ဗျား သဘောပေါက်ပါတယ်နော်' သူက 'ဝင်(လ)ကောက် ကုမ္ပဏီ' သည် ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခဲ့သဖြင့် နှစ်တစ်ရာမျှ သက်တမ်းရှည်ခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။

'သစ်ဥ၊ သစ်ဖု၊ သစ်မြစ် လုပ်ငန်းမှာလည်း အလိမ်အကောက်တွေ အများကြီးပဲဗျာ၊ အလေးခိုးကြတယ်၊ တန်ရာတန်ကြေး မပေးချင်ကြဘူး။ 'ဝင်(လ)ကောက်'က ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး၊ သူ့လုပ်ငန်း တစ်နှစ်ပတ်လုံး လည်ပတ်နေနိုင်အောင် ဖန်တီးထားတယ်၊ ဥပမာဗျာ၊ သူ့ကိုယ်တိုင်က သားမွေးလုပ်ငန်းကို

မလုပ်ချင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ကို လုပ်ခိုင်းတယ်။ လုပ်နိုင်အောင် အားပေးတယ်။ သူ့စေတနာက ဆောင်းဥတုမှာ ကျွန်တော်တို့ ဝင်ငွေရအောင်ပေါ့။

‘သားမွေးလုပ်ငန်းကနေ ငွေတွေအများကြီးရနေကြသူတွေကတော့ ‘ဝင်(လ)ကောက်’ကို မကျေမနပ်ဖြစ်ကြမှာပဲ။ ဒါပေမဲ့ တစ်ဖက်ကကြည့်ရင် ဝင်ငွေမရှိတဲ့လူတွေကို ကျွန်တော်တို့က ဝင်ငွေရအောင် လုပ်ပေးနေတာပဲမဟုတ်လားဗျာ။ လူတိုင်းအပေါ် ကျွန်တော်တို့ မှု့တတ်တတ် ဆက်ဆံပါတယ်။ လာရောင်းတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ကျွန်တော်တို့ သိပ်မလိုအပ်ပေမယ့် အမြဲတမ်း ဝယ်ယူဖို့ ကျွန်တော်တို့ ဒီမှာ အဆင်သင့် ရှိနေကြပါတယ်’

ကျွန်တော်က ‘အမြစ်များစာရင်း’ကို ကြည့်ပြီး အချို့အမြစ်များအကြောင်း မေးကြည့်ပါသည်။ ဥပမာ၊ ပန်းနုရောင်အမြစ် ဆိုပါတော့။ ‘ဝင်(လ)ကောက်’ က ထိုအမြစ်ကို တစ်ပေါင်လျှင် ဆယ်ဒေါ်လာပေး၍ ဝယ်၏။

‘ဒီအမြစ်က သံချလို့ ကောင်းတဲ့အမြစ်ဗျာ။ အတော်လေး ရှားပါးနေပြီ။ တစ်နှစ်မှာ ငါးပေါင်ရဖို့ မလွယ်ဘူး။ အဲ ကျန်သစ်မြစ်တွေကိုလည်း အထင်တော့ မသေးနဲ့ဗျာ။ ဒီနှစ် ကျွန်တော်တို့ ‘မေအက်ပဲ’တောင် ဝယ်လို့မရဘူး။ အသားမာတို့၊ ကြက်နို့တို့ ပြုတ်ကျသွားနိုင်တဲ့ ဆေးမြစ်ဗျာ။ အဝယ်လည်း သိပ်တော့ မလိုက်တော့ပါဘူး။ ‘ချပယ်ဟီး(လ)’ ဆရာဝန်တစ်ယောက်ကတော့ ‘မေအက်ပဲ’ကို ကင်ဆာရောဂါအတွက် သုံးလို့ ဖြစ် မဖြစ် စမ်းသပ်နေလေရဲ့။

‘ဘလတ်ရ(ထ)’ ရှိသေးတယ်။ သိပ်အစွမ်းထက်တယ်။ အိန္ဒိယလူမျိုးတွေကတော့ ပီယဆေးအဖြစ် သုံးကြတယ်။ အဲဒီ အမြစ်ကို ဒီအတိုင်း ဝါးစားလိုက်လို့ကတော့ဗျာ။ ဟင်း ခင်ဗျားမျက်စိတွေ ကန်းသွားမယ်။ ဒီအမြစ်ကလည်း ကင်ဆာရောဂါပျောက်တယ်လို့ ပြောကြတာပဲ။

‘ဟောဒီ ‘ဆနီတ်ရ(ထ)’ ဆိုတာက မြေဆိပ်ဖြေပေးတဲ့အမြစ်။ ထုံထိုင်းနေတဲ့ အာရုံကြောတွေကို နိုးကြွစေတဲ့ အမြစ်ဗျာ။

‘ဟောဒီ စာလုံးအမည်းတွေနဲ့ ရေးထားတဲ့ဟာတွေကို ကြည့်ဦး။ သိပ်ရောင်းကောင်းတဲ့ဟာတွေပေါ့ဗျာ။ ‘ဘလက်ဘာရီမြစ်’၊ ‘ဂိုး(လ)ဒင်းဆီး(လ)မြစ်’၊ ‘ဆနီတ်မြစ်’၊ ‘ဆလစ်ပါရီအမ်လင်အခေါက်’၊ ‘ဆက်ဆဖရ အရွက်’၊ ‘စတားဂရတ်(စ)မြစ်’၊ ‘စတားဂရတ်(ဗ)မြစ်’၊ ‘ပိုက်ဝီးလိုအခေါက်’၊ ‘ပိုင်းဂျင်ဂျာ အမြစ်’၊ ‘ဝှစ်ဟဆဲ(လ)အရွက်’

‘နောက်ပြီး ဟောဒီ ‘ဂျင်ဆန်း’၊ သူက ဘာနဲ့မှ မတူဘူး။ တစ်ပေါင်ကို ဒေါ်လာ ရာပေါင်းများစွာ ပေးရတယ်။ သူက ဆေးရည်ဗျာ။ ကာမစိတ်ကြွဆေး

သါဗျာ၊ ရသမျှ တရုတ်ပြည်ကို ရောင်းတယ်။ အမှာစာက ရနိုင်သမျှထက် အမြဲတမ်း များနေတာပဲဗျာ။ လောဘသိပ်ကြီးတဲ့ ‘ဘင်ဂါး(စ)’ တွေရှိတယ်။ သူတို့က ဒီအမြစ်ကို နွေကာလမှာ တူးယူကြတယ်။ အပင်ပါသေတာပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ‘ဂျင်ဆန်း’ ကို ဆောင်းဥတုမရောက်သေးသမျှ မကိုင်ဘူး’

‘ဝင်(လ)ကောက်ကုမ္ပဏီ’ မှ ဝယ်ယူသည့် သစ်ဥသစ်ဖု သစ်မြစ်များနှင့် တော်သက်သော သတိပြုစရာများမှာ ‘ဥပဒေအရ ကျွန်ုပ်တို့၏ အသိစိတ်အရ ‘ဂျင်ဆန်း’ များကို တရားဝင်ခွင့်ပြုရာသီ မရောက်ခင် ကျွန်ုပ်တို့ မဝယ်ယူပါ။ ဘယ်ရီသီးများ မမှည့်ခင်၊ ဆောင်းဥတုမတိုင်ခင် ‘ဂျင်ဆန်း’မြစ်များကို မတူးယူကြဖို့ ကျွန်ုပ်တို့ မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည်။ မှည့်လာသော ဘယ်ရီသီးများကိုလည်း အကုန် မခူးကြစေလိုပါ။ သို့မှ ‘ဂျင်ဆန်း’ နှစ်ရှည်တည်တံ့နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်’ ကျွန်တော်သည် ဆေးဖက်ဝင်သော အပင်များအကြောင်း စာအုပ်နှစ်အုပ် ဖော်ပြပြီး အခန်းပြန်အရောက်တွင် မီးဖိုဘေး၌ ထိုင်ဖတ်ကြည့်၏။

‘သင့်ကလေးကိုယ်ပေါ်မှာ အင်ပြင်၊ ယားနာ ပေါက်လျှင် ‘အိုင်ဗွီ’ ဝန်းပင်မှ အပြာရောင်ပန်းပွင့်အချို့ကို ရှာ၍ လက်ဖက်ရည်အဖြစ် တိုက်ကျွေးပါ။ အမှန် ပျောက်ကင်းပါလိမ့်မည်’

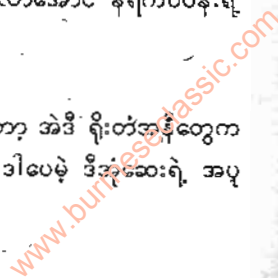
နောက်ပိုင်း ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် ‘အိုရာဂတ်ဆန်’က သူမ၏ ဆေးကုသရေး အတွေ့အကြုံများကို ကျွန်တော့်ထံ လာရောက်ပြောပြပါသည်။ ‘ရှင် ဗိုက်နာရင် ရွံ့နွံတွေထဲသွားပြီး ‘ဘိုနီစက်’ ပန်းနည်းနည်းရှာလိုက်၊ အဲဒီပန်းကို အခြောက်လှန်း၊ လက်ဖက်ရည်လိုသောက်၊ ကွီနိုင်လို့ပဲ ခါးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဗိုက်နာ ဗိုက်အောင့်တော့ ပျောက်သွားတာပဲ။ ခူလာလည်းကောင်းတယ် ရဲ့။ တခြားရောဂါအချို့လည်း ဒီပန်းခြောက်ရည်နဲ့ ပျောက်အောင်ကုနိုင်ဦးမယ် ဆင်တာပဲ’

‘အိုရာ’၏ ခင်ပွန်း ‘ဝီး(လ)လာဒီ’ ကလည်း ကုသနည်းအချို့ကို နှစ်မိနေပုံရ၏။ သူက ဇာတ်လမ်းကလေးမပါဘဲ ကုသနည်းကို မပြောတတ်သူ ဖြစ်သည်။

‘ဟင်နရီပါဆင်ရဲ့ ဇနီးဟာ ပြည်တွေထွက်လာအောင် နံရံကပ်ပန်းရဲ့ နိုးတံအနီတွေကို အသုံးပြုလေ့ရှိတယ်’

‘ပြည်တွေထွက်လာအောင် ဟုတ်လား’

‘သူပြောသလို ပြောရတာပဲလေ။ တကယ်တော့ အဲဒီ ရိုးတံအနီတွေက ဘင်နရီရဲ့ အဆစ်ရောင်ရောဂါအတွက် အုံဆေးဗျာ။ ဒါပေမဲ့ ဒီအုံဆေးရဲ့ အပူ

ဒဏ်ကို ဟင်နရီ မခံနိုင်ဘူး။ သူ့ဇနီးက 'ဟင်နရီ၊ ကျွန်မ ဘာလုပ်ပေးရမလဲ' လို့ မေးလိုက်ချိန်မှာ ကျုပ် အဲဒီမှာ ရှိနေတယ်။ ဒီတော့ ဟင်နရီက 'နောက် တစ်ကြိမ် မင်းနားက ငါ ဖြတ်လျှောက်သွားရင် ရေအေးအေးတစ်ပုံးသာ ငါ တစ်ကိုယ်လုံးအပေါ် လောင်းချလိုက်တော့ဟေ့' လို့ ပြန်ပြောလိုက်တယ်

ဝီး(လ)လှာဒ် နှင့် အိုရာတို့သည် 'ဒီဂက်(ဗ)' မြို့၊ 'ဝိုင်း(လ)ကက်' လမ်းတွင် သူတို့ လက်ထပ်ခင် လွန်ခဲ့သော ခြောက်ဆယ့်ရှစ်နှစ်လောက် ကတည်းက နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။

ဝီး(လ)လှာဒ်က သူ့ဘဝဇာတ်ကြောင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပြောပြ ပါသည်။

'ကျုပ်ဗျာ၊ တစ်နေ့ နှစ်ဒေါ်လာရမယ့်အရေး အိမ်နဲ့ သစ်စက် အသွား ခြောက်မိုင်၊ အပြန် ခြောက်မိုင် လမ်းလျှောက်ရတယ်။ နည်းတဲ့ နှစ်တွေလားဗျာ'

'တော် ပေါင်တစ်ရာလောက်လေးတဲ့ ဝက်စာအိတ်ကြီး ထမ်းပြီး သစ်စက် ထဲက ပြန်ပြန်လာတာ ကျွန်မ မြင်ယောင်နေပါသေးတယ်'

အရက်ပုန်းချက်ရောင်းသူဖြစ်သည့်အလျောက် ဝီး(လ)လှာဒ်သည် ဝီစကီ နှင့် ရောစပ်၍ ကုသရသည့် နည်းမျိုးကို အထူးနှစ်သက် လက်ခံထားလေသည်။ အဆစ်အမြစ်ရောင်သည့် ရောဂါဆိုလျှင် ဝီစကီထဲမှာ 'ပိုကီဘာရီ' အခြောက်နှင့် ဆာလဖာထည့်ကု၏။ နမိုးနီးယားဖြစ်လျှင် ဝီစကီထဲမှာ ပရပ်ရော၍ကု၏။ 'ဆယ်လီကတော့ ဒါနဲ့ပဲ ပျောက်သွားတာ ပဲလေ။ ခုထိ သူ့အသက်ရှင်နေတာပဲ' ဟု သူ့ကုသနည်းအတွက် လက်တွေ့ သက်သေပြလေသည်။

'အိုရာ' က ဝင်ပြောပြန်သည်။

'အသားဝါရောဂါဖြစ်ရင် ဂျုံကြမ်းစေ့ကို အခြောက်လှန်း၊ အမှုန်ကြိတ်ပြီး လက်ဖက်ရည်လိုသောက်၊ 'ဟယ်လင်' ကို အဲဒီဆေးနဲ့ ကုလိုက်တာ လုံးဝ ပျောက်သွားတာပဲ'

သူတို့၏ သမီး ဟယ်လင်သည် ကျွန်တော်တို့စကားဝိုင်းပြောနေခိုက် မှာ အနားတွင်ရှိနေပါသည်။ သူက 'ဟုတ်တယ်ရှင်၊ ကျွန်မ ခုထိ လက်ဖက်ရည် ဖြတ်လို့ မရတော့ဘူး' ဟု ထောက်ခံလိုက်လေသည်။

ဝီး(လ)လှာဒ် တို့၊ အိုရာတို့ ခေတ်တုန်းကတော့ လိုအပ်တာမှန်သမျှ ကိုယ့်ဘာသာ ဖန်တီးယူကြရသည်။ ဆေးဝါး၊ အစားအစာ၊ နေစရာအိမ်၊ အဝတ်အထည်၊ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂ၊ အိပ်ရာခင်း၊ စောင် အားလုံး ကိုယ့်

ဘာသာကိုယ် ဖန်တီး ပြုလုပ်ခဲ့ကြရသည်။ အရပ်ဆိုလည်း ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် လုပ်၊ ဂီတ နားထောင်ချင်လည်း ကိုယ့်ဘာသာ တူရိယာပစ္စည်း တစ်မျိုးမျိုးလုပ်။

အိုရာသည် တောင်ပေါ်ဒေသ၌ ဝှမ်းကပ်ချုပ်ရာတွင် နာမည်ကြီး၏။ ဇီး(လ)လှာဒ် က နာမည်ကျော် ဂီတသမား။ 'ဝပ်ဆင်'နဲ့ ညီအစ်ကိုဝမ်းကွဲ၊ အကဝိဇ္ဇာ။ ဘင်ဂျီသမား။ လှာဒ်သည် ပန်းပုဆရာအဖြစ်နှင့်လည်း နာမည်ကြီးပါ သေးသည်။ သူက ကျွန်တော့်အား 'ဟုတ်တယ်၊ ကျုပ်လက်ရာထက်ပိုကောင်းတဲ့ ဇန်းပုမျိုး ခုထိ ကျုပ် မတွေ့ရသေးဘူး' ဟု ဆိုလေသည်။

'ဝပ်ဆင်' မျိုးဆွေတစ်သိုက်နှင့် တွေ့ဆုံခင်မင်ခဲ့သည်မှာ ကြာခဲ့ချေပြီ။ ထောင့်လုပ်ပေးသည့် ကြက်ဖကြီးကို ပိုင်ဆိုင်ထားရသဖြင့် ကျွန်တော် ပျော်ရွှင် နေသည်။ ထိုကြက်ဖကြီးကို လှာဒ်သည် သူ့အိတ်ကပ်တွင်းမှ ဓားကလေး တစ် ချောင်းကို ထုတ်ယူလိုက်ပြီး မိနစ်ပိုင်းအတွင်း လုပ်ပေးခဲ့သည်။ 'အိုရာ'ပြုလုပ် ခဲ့သည့် ဝှမ်းကပ်များကို ရှိ၍ ကျွန်တော် တည်းခိုရာအခန်းထဲတွင် ကြာမြင့်စွာ အိပ်စက်ခဲ့ချေပြီ။ သူတို့နှင့် တွေ့ဆုံဖို့ ကျွန်တော် အခေါက်တော်တော်များ ရောက်လာခဲ့သည်။ တွေ့တိုင်း သူတို့ထံမှ ကျွန်တော် မသိရသေးသည်များကို ဆပ်မံ သိရှိခဲ့ရလေသည်။ ယားနာကို လရောင်အောက်မှာ မကုပါနဲ့၊ ပိုဆိုးသွား တာတယ်တဲ့။ လရောင်မဲ့ညမှာ ဝက်မသတ်ပါနဲ့၊ အသားပုပ်တတ်သည်၊ ညမှာ ကြက်ဖတွန်ရင် မနက်မိုးမလင်းခင် နှင်းကျတတ်သည် တဲ့၊ ယင်းကဲ့သို့ ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်များကို 'ဝပ်ဆင်' မျိုးဆွေတွေက မေတ္တာရိုစိတ်အား ထက်ထက် သန်သန် ဖြန့်ဝေပေးတတ်ကြသည်။

သို့သော် ခုတစ်ခေါက် ကျွန်တော် ရောက်လာချိန်မှာ ဝီး(လ)လှာဒ် စိတ်ဓာတ်ကျနေပုံရပါသည်။

'ချား(လ)ရေ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်နှစ်အတွင်းမှာ လူတွေက စာအုပ်ကို နေလိုက်ကြပြီကွ' ဟု ငြီးတွားရှာသည်။ သူသည် သူ့ကျင်လည်ခဲ့သည့် ထိန္တာကို အမှတ်ရနေသည်။ ဖြစ်လာမှာတွေကိုတော့ သူက သိပ်မတွေးချေ။ သူက ပြောပါသည်။

'ဟိုတုန်းကတော့ မင်း နေမကောင်းထိုင်မသာ ဖြစ်နေရင် မင်းအိမ်နီးချင်း ဆွေက မင်းဆီလာပြီး မေးကြမြန်းကြ၊ ဆောင်းရာသီရောက်လာပြီလားဆိုရင် မင်းအိမ်မှာ ထင်းလုံလုံလောက်လောက် ရှိ မရှိ အိမ်နီးချင်းတွေက လာကြည့်ကြ၊ သီးနှံပေါ်ချိန်ဆိုရင်လည်း မင်းရဲ့ သီးနှံတွေ အထွက် ကောင်း မကောင်း၊ အထွက်မကောင်းရင် ဘယ်လို ကူညီကြမလဲ၊ မေးကြ မြန်းကြ တိုင်ပင်ကြ'

သူက ခေါင်းကိုဖြည်းဖြည်းယမ်းနေသည်။ သူသည် သူ့ထံသို့ ဧည့်သည်များ လာစေချင်နေပုံရပါသည်။ သည်အချိန်မျိုးမှာ ကျွန်တော် အလည်အပတ် ရောက်သွားသဖြင့် ကျွန်တော် ဝမ်းသာကျေနပ်မိလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော် အပြန်မှာ သူက အိမ်အပြင်ဘက်အထိ လိုက်လာခဲ့ပြီး လက်ဆွဲ၍ 'မင်းရဲ့ ငွေကြေးထက် မင်းရဲ့ ခင်မင်မှုကို ငါ ပိုလိုလားတယ်ကွာ' ဟု ပြောပြနေပါသည်။

တောင်ပေါ်ဒေသ၌ အိရာနှင့် လာဒီတို့လို ရိုးသားသောဘဝတွင် အသက်ရှင် ရပ်တည်ဖို့ တကယ်တော့ လူတိုင်းအတွက် မလွယ်ကူလှပါ။ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော် ဆွေနှီးမျိုးစပ်များထံသို့လည်း သွားရောက် လည်ပတ်လိုက်ပါသေးသည်။

'စိစိ' ၏ ဖခင် 'ရင်းဆမ်း' သည် ကျွန်တော် အမေမောင် ဝမ်းကွဲဖြစ်၏။ အမေက သူ့ကို အတော်လေးချစ်၏။ 'ရင်းဆမ်း' သည် နယူးယောက် စိတီး မှာလည်း နေထိုင်ခဲ့ဖူးသည်။ သူသည် စာသမားဖြစ်၏။ သူ့ဘဝဇာတ်ကြောင်းကို ကြိုးစားရေးသားနေ၏။ ကျွန်တော် ရှစ်နှစ်သား ကိုးနှစ်သားအရွယ်လောက်မှာ သူက ကျွန်တော်အား လူကြီးတစ်ယောက်လို ဆက်ဆံသည်။ သတင်းစာသမား လုပ်ဖို့၊ သမိုင်းနှင့် အင်္ဂလိပ်စာကို လေ့လာသင်ယူဖို့ အကြံပေးခဲ့၏။ ကျွန်တော်က လုံးဝ လက်ခံခဲ့၏။

သူ့သား 'စိစိ' က တောင်ပေါ်ဒေသမှာ နေသည်။ တစ်နေ့ သူ့ထံ ကျွန်တော် ကားဖြင့် သွားလည်သည်။ မိုင်အတော်ဝေးဝေး မောင်းသွားရသော်လည်း လမ်းမှာ လက်ရေးဖြင့် ဖြစ်သလို ရေးထားသော 'လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် တောင်ပေါ်ပန်းသီးများ' ဆိုသည့် ဆိုင်းဘုတ်ကလေးတစ်ခုအား တွေ့ရ၏။

'စိစိ'၊ 'ဂျူလီဂါဂါနာ(စ)'၊ သူတို့၏သား 'ညွန်ဘရင်း'နှင့် သမီး 'ဆယ်လီ' တို့သည် တောထဲ၌ အိမ်တစ်လုံးဆောက်၍ နေထိုင်ကြသည်။ အိမ်ပတ်လည်မှာ ပန်းတွေဝေနေအောင် ပွင့်နေသည်။ အိမ်ကြီးသည် ရှေးဆန်လှ၏။ အိုမင်းလှ၏။ သို့သော် မုတ်ဆိတ်မွေးဖွားဖွားကြီးနှင့် လူချောလူလှ 'စိစိ' ကတော့ ထိုအိမ်ကြီးကို ဝက်သစ်ချသားများဖြင့် သူ့ကိုယ်တိုင် ဆောက်ခဲ့ကြောင်း၊ ပျဉ်တွေရအောင် သူပင် လွှဖြင့် ခွဲစိတ်ခဲ့ကြောင်း ပြောပြနေပါသည်။ ကောလိပ်မှ ဘွဲ့ရခဲ့ပြီးနောက် သူသည် အိမ်တွေ ဆောက်ပေးခဲ့သည်။ လက်သမားအဖြစ် အငှားလိုက်သည်။ ယခုမူ သူ့တွင် တပည့်သားမြေးတွေ ရှိနေချေပြီ။ တပည့်တွေက ကျွန်တော် ရောက်သွားချိန်မှာ နွားခြံကြီးကို စားသောက်ဆိုင်အဖြစ် ပုံစံပြောင်းပေးနေကြသည်။ သူသည် တူရိယာပစ္စည်းများကိုလည်း လုပ်သေးသည်။ ရိုးရာ တီးဝိုင်းတစ်ဖိုင်းမှာ တယောထိုး၏။ ဘင်ဂျီတီး၏။ ကလေးများအတွက်

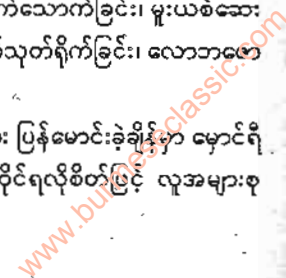
အလုပ် သိပ်မရှုပ်သည် အချိန်များတွင် 'ဂျူလီ' ကလည်း တီးဝိုင်းမှာ ဂစ်တာ ဝင်တီး၏။ သူတို့ မိသားစုသည် ကိုယ်တိုင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေ စိုက်ပျိုးကြသည်။ ကိုယ်တိုင် ထင်းတွေခွဲကြသည်။ ကိုယ့်မိသားစုကို ကိုယ်တိုင် ဖွော်ဖြေကြသည်။

ထိုနေ့မှာ 'ဂျူလီ' က ကျွန်တော်အား အလွန်ကောင်းသော ညစာတစ်နပ် ဆွေးလိုက်ပါသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ သိမ်းထားခဲ့သော ပိုင်တစ်လုံးကိုပါ ဆောက်ကြသည်။ ဂီတပညာကို သင်ယူနေကြသော သူတို့သားသမီးကလေးများသည် ကျောင်းစာမှာလည်း တော်ကြပါသည်။ စားပွဲမှာထိုင်၍ ကျွန်တော်တို့ ကောင်းလက်ဆုံကျနေကြစဉ် သူတို့ကလေးတွေလည်း ရှိနေကြပါသည်။ သူတို့ ဖခင်က 'ဘလူးဂရတ်(စ)' နှင့် 'ရိုးရာ' ခြားနားပုံကို ပြောပြနေစဉ် သူတို့ ကလေးတွေက စိတ်ပါဝင်စားစွာ နားထောင်ကြသည်။

သူတို့နှင့် ယခုလို စကားပြောကြည့်ကာမှ ရိုးစင်းသည့်ဘဝကို 'စိစိ' နှင့် 'ဂျူလီ' ဇနီးမောင်နှံ တမင် ရွေးချယ်ခဲ့ကြောင်း ရှင်းလင်းသွားပါတော့သည်။ သူတို့ ရွေးချယ်လိုက်သော ဘဝသည် သဘာဝနှင့် များစွာ နီးစပ်မှုရှိသည်။ ဝီတဖြင့် ပြည့်နှက်ကြွယ်ဝနေသည်။ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းများနှင့် အတူ စာဖတ်၊ စကားစမြည်ပြော လုပ်နိုင်သည့် ဘဝမျိုးဖြစ်သည်။ မိဘနှစ်ဦး၏ ဘဝမျိုးကို တန်ဖိုးထား နှစ်သက်လက်ခံနိုင်ကြသော သူတို့၏ သားသမီးကလေးများကိုလည်း ကျွန်တော် မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်တော့ပါ။

ကောလိပ်ပညာတတ် အမေရိကန်လူမျိုးနှစ်ဦးသည် မိသားစု ဘဝတစ်ခုကို တောင် ထူထောင်ကြသည်။ ထိုနှစ်ဦးသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် အသာယာ အစိုပြေဆုံးသော မိသားစု ဘဝတစ်ခုကို တည်ဆောက်နိုင်ကြသည်ဟု ဆိုလာအံ့။ ထိုနှစ်ဦးသည် တခြား နှစ်ဦး မဖြစ်နိုင်။ 'စိစိ' နှင့် 'ဂျူလီ' နှစ်ဦးသာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် ခပ်ပေါ့ပေါ့နေတတ်သော တိမ်သော အများလုပ်သလို လိုက်လုပ်သော၊ မကောင်းမှုတွင် မျောပါတတ်သော အမေရိကန် တို့၏ ဘဝကို စနစ်တကျ ကျောခိုင်းခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ အမေရိကန် တို့၏ နေ့စဉ် ဘဝမှာ ဆေးလိပ်သောက်ခြင်း၊ အရက်သောက်ခြင်း၊ မူးယစ်ဆေး သုံးစွဲခြင်း၊ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အချိန်ကုန်ခြင်း၊ တက်သုတ်ရိုက်ခြင်း၊ လောဘဇော တို့က်ခြင်းများဖြင့်သာ လုံးချာလိုက်နေလေသည်။

တောင်ပေါ်လမ်းများအတိုင်း ကျွန်တော့်ကား ပြန်မောင်းခဲ့ချိန်မှာ မောင်ရီ မျိုးစပြုနေလေပြီ။ လောကီဥစ္စာ ရတနာများ ပိုင်ဆိုင်ရလိုစိတ်ဖြင့် လူအများစု

ကြီးသည် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ရုတ်ရုတ်သံသံ အမြဲဖြစ်နေသော မြို့ကြီးပြကြီးများမှာ
 လာရောက်နိလှုံကြ၏။ လည်စည်းတပ်၊ ကြက်မြီးပါတီဝတ်စုံဝတ်၊ သက်ဆိုင်ရာ
 ရုံးများမှာ ထိုင်၊ အမြဲစီးရထားလက်မှတ်သုံး ရထားပေါ်မှာ အချိန်ကုန်၊
 ကျေးလက်ကလပ်တက်၊ 'စိစိ'နှင့် 'ဂျူလီ' မိသားစုကမူ ယင်းသို့သော မြို့ပြ
 ဘဝကို တော်လှန်ကျောခိုင်းလျက် တောင်ပေါ်ဒေသကို ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။
 ထိုသို့ ရွေးချယ်ခဲ့ကြသဖြင့် သူတို့ မိသားစုမှာ တစ်စုံတစ်ရာ ဆုံးရှုံးနစ်နာ
 သွားတာ ရှိလေမလားဟု ကျွန်တော် ကြိုးစား စဉ်းစားကြည့်မိသည်။
 ဆုံးရှုံးသွားသည့် တစ်စုံတစ်ရာကို ကျွန်တော် စဉ်းစားမရနိုင်ခဲ့ပါ။ ။

၆၆
 ကက်ချီကန်၊ အလာစကာ

ကမ်းခြေတစ်ခုတည်းမှာပင် သွားလာကြည့်ရှုဦးတော့၊ အချိန်နည်းလျှင် နှစ်ပတ်မည် မဟုတ်။ ကမ်းခြေမိုင်သည် လေးသောင်းခုနစ်ထောင် ရှိ၏။

ထို့ကြောင့် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသမှာသာ ဟိုနေရာခဏ၊ သည်နေရာ ခဏ နေဖို့၊ ကြည့်ဖို့၊ လေ့လာဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ရတော့၏။ ထိုဒေသသည် ပင်လယ် ဆင်္ဘို ထိုးထွက်နေသောဒေသဖြစ်သည်။ ထိုဒေသအောက်ပိုင်းသို့ ဆက်၍ ဆင်းသွား လျှင် အောက်ပိုင်း လေးဆယ့်ရှစ်ပြည်နယ်သို့ ရောက်သွားမည်ဖြစ်၏။ မြောက်ပိုင်း သို့ ခရီးထွက်ခဲ့စဉ်က 'ဂလေစီယာဘေး' အထိ ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့၏။ 'ဂလေစီ ယာဘေး' သို့ အသွားမှာ လမ်းတွင် ကျွန်တော် နှစ်သက်သော နေရာများသို့ ထပ်မံ လည်ပတ်ခဲ့ပါသေးသည်။ သည်ခရီးမှာ မြင်တွေ့ ရသမျှ အလှအပတို့သည် ရင်သပ် ဆွဲယွယ်ချည်း ဖြစ်ပါ၏။ ကျွန်တော်တစ်ယောက် တည်း ယင်းသို့ ခံစားရသည် မဟုတ်။ ရောက်လာသူတိုင်း ကျွန်တော်နည်းတူ ခံစားကြရသည်။ တစ်ချိန်တွင် ကျွန်တော်က 'လင်ဂျစ်' အိန္ဒိယ အမျိုးသမီး တစ်ဦးအား ခင်ဗျားဟာအမေရိကရဲ့ အတောက်ပဆုံးနေရာမှာ နေနေတာပဲဟု ပြောခဲ့ဖူးပါသည်။

သည်တော့ သူမက 'သည်နေရာဟာ ဘုရားသခင်ရဲ့ လက်တော်ရာပဲရှင်' ဟု ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့် ခရီးစဉ်ကို ကက်ချီကန်မှ အစပြုခဲ့ပါသည်။ 'ဆီတဲ(လ)' မှ နေ၍ အလာစကာ လေကြောင်းလိုင်းဖြင့် သွားမည်ဆိုလျှင် တစ်နာရီခွဲသာ ကြာသည်။ သို့သော် ကက်ချီကန်မှာ ဂျက်လေယာဉ်ဆင်းနိုင်သည့် ကွင်းမရှိ။ ပင်လယ်နှင့် တောင်တွေကြားရှိ မြို့တစ်မြို့တွင် လုံလုံလောက်လောက် ကျယ်ဝန်းသည့်နေရာမရှိ။ လေယာဉ်ပြေးလမ်းအတွက် နေရာ မလုံလောက်။ ယခင် ကာလများတုန်းကတော့ 'အန်နက်တီကျွန်း'၌ ဂျက် ဆင်း၏။ ထိုမှ တစ်ဆင့် ရေပေါ်ကုန်းပေါ် သွားနိုင်သော 'ဂရပ်မင် ဂု(စ)' ကို ပြောင်းစီးကာ ကက်ချီကန်သို့ သွားရသည်။ 'ဂု(စ)' ကြီးက သင်္ဘောဆိပ်မှာ နားကွဲလှမတတ် အင်ဂျင်သံ ပေး၍ ဆိုက်ကပ်လိုက်သည့်အခါ တက္ကစိကားက အဆင်သင့်ရှိနေပြီ။ သို့သော် လက်ဆွဲအိတ် ကောက်ယူ၊ 'ဂု(စ)' ပေါ်က ဆင်းလာပြီး လမ်းလျှောက် သွားရုံနှင့် 'ဂီမိုး ဟိုတယ်'၊ 'အင်းဂါးဆိုး ဟိုတယ်' များသို့ ရောက်သွားနိုင် ပါသည်။

ကက်ချီကန်သည် ရောက်သင့်သော မြို့တစ်မြို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤရာစု၏ ဒုတိယတစ်ဝက်သို့ ရောက်လာသည်အထိ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်သော မြို့ကလေး အဖြစ် ရပ်တည်နေဆဲဖြစ်သည်။ ဆိပ်ကမ်းရှိ အုတ်ကြွပ်စက်ရုံများ၊ စည်သွတ်

ကက်ချီကန်မှာ မိုးရွာနေသည်။

သည်လို ပြောလိုက်တော့ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမှာ တောင်ကုန်းတွေ ပေါသည်၊ တိုက်ချို၊ စည်ကားသည်။ ပါရီသည် စိတ်ကူးယဉ်ဖို့ကောင်းသည်ဟု ပြောလိုက် သည်နှင့် တူနေပါသည်။

ကက်ချီကန်မှ 'ဆီတဲ(လ)' တွင် မိုးရွာနေသည်။ ထိုမြို့တော်ကို 'မိုးမြို့တော်' ဟုပင် တင်စားခေါ်ဝေါ်ကြပါသည်။ တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေချိန်လက်မ သုံးဆယ့်ရှစ် ရှိ၏။ ကက်ချီကန်သည် ဇွန်လတွင် အခြောက်သွေဆုံးဖြစ်၏။ ကျွန်တော် ရောက်နေချိန်မှာတော့ မိုးအဆက်မပြတ်ရွာနေသည်။

ရွာပါစေ၊ ရွာစမ်းပါစေ၊ ကျွန်တော် မမူပါ။ အိမ်ထဲမှ အိမ်ပြင်မထွက် နိုင်လောက်အောင် ရွာနေသည် မိုးမျိုးမဟုတ်။ ဖွဲဖွဲကလေး၊ မှန်မှန်ကလေးရွာနေ သည်မိုး။ ကျွန်တော် အပြင်ထွက်တိုင်း အစိမ်းရောင် ဂျာကင်အင်္ကျီအဟောင်းကို ဝတ်၏။ နော်ဝေး တံငါသည်ဦးထုပ်ဆောင်း၏။ ညနေခင်း ဟိုတယ်ပြန်ရောက် သည့်အခါ ၎င်းတို့ကို ရေချိုးခန်းထဲ၌ ချိတ်ထားလိုက်၏။ နောက်နေ့မနက်ကျတော့ ခြောက်သွား၏။

ဖွဲဖွဲကလေးရွာနေသော မိုးက အရှေ့တောင်ပိုင်း အလာစကာရှိ ကျွန်တော် ချစ်သော အရာတိုင်းကို အမှတ်ရစေပါသည်။ အမြဲတစေ မိုးရသောသစ်တော များ၊ တောင်ပေါ်ရေအိုင်များ၊ ရေတံခွန်များ၊ ရေခဲမြစ်များ စသည် စသည်။

အမေရိကမှာ တစ်နှစ်တာကာလကို ကောင်းကောင်းအသုံးချမည်ဆိုလျှင် အလာစကာ၌ တစ်လ အချိန်လောက်တော့ အသုံးချရမည်ဖြစ်၏။ အလာစကာကို ဖြတ်၍ တိုင်းမည်ဆိုလျှင် နှစ်ထောင်ငါးရာမိုင် အရှည်ရှိသည်။ ပစိဖိတ်၊ ယူဘုန်၊ အလာစကာ၊ အေလူးရှင်း စသည်ဖြင့် နန် လေးနန် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထား သည်။ သည်တော့ တစ်လ အချိန်မပေး၍ မဖြစ်နိုင်။

စက်ရုံများတွင် ယာယီအလုပ်သမားများရှိသည်။ ပိုက်ကွန်ယက်သူများ၊ သစ်လုပ်သားများ၊ သတ္တုတူးသမားများအတွက် ယာယီ အပန်းဖြေနေရာများမှာ အရက်ဆိုင်များ၊ ပြည့်တန်ဆာအိမ်များနှင့် 'ကရီ' လမ်းမကြီးပေါ်ရှိ ကွဲခန်းများသာ ဖြစ်လေသည်။ မြို့တွင် စွဲမက်စရာများရှိသော်လည်း လေးစားထိုက်သည့် စွဲမက်စရာများကတော့ ဖြစ်မလာသေးပါ။

'ကရီ' လမ်းမကြီးကလည်း လမ်းမကြီးဟုသာ ဆိုရသည်။ လမ်းမကြီးအင်္ဂါ၊ ဂုဏ်ဒြပ် ဘာတစ်ခုမျှမရှိ။ အိမ်အိုကြီးတွေလောက်သာ ရှိ၏။ ထိုလမ်းမကြီးအဆုံးမှာ 'ကရီ' ချောင်းကို တွေ့ရ၏။ ထိုချောင်းဝတွင် ဆော်လမွန်ငါးများအား အစာကျွေးနေသည်ကို ကျွန်တော် တွေ့မြင်ခဲ့ရပါသည်။ ဆော်လမွန်ငါးတွေက နောက်ကျိုကျို ရေနက်ထဲမှ ခုန်ထွက်ပြီး အစာကို ဖမ်းစားကြ၏။ ကျွန်တော် ရောက်သွားသော အချိန်သည် ဆော်လမွန်ငါးများ အထက်ပိုင်းသို့ ဆန်တက်ရန် တာရှုနေချိန် ဖြစ်သည်။ ထိုဆော်လမွန်ငါးများကြောင့် 'လင်ဂျစ်' အိန္ဒိယလူမျိုးများ ထိုဒေသသို့ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် ရောက်ရှိလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော 'လင်ဂျစ်' အိန္ဒိယလူမျိုးတစ်ဦးဖြစ်သူ 'ချာလီ'သည် ကောင်တိကော့မှ အိုင်းရစ်လူမျိုး 'မစ်ကီ မာတင်' သို့ ကက်ချီကန်ကို ရောင်းချခဲ့လေသည်။ တကယ်တော့ မစ်ကီမာတင် ဝယ်ချင်သည်က မက်ချီတန်မဟုတ်။ ယင်း ဆော်လမွန်ငါးများကိုသာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဝယ်ယူလိုက်ပြီးချိန်မှစ၍ ကြမ်းကြမ်းရမ်းရမ်း ပျော်နိုင်သည့်နေရာမျိုးတွေ အလျှိုအလျှို ပေါ်လာတော့၏။ 'ကရီ' လမ်းမကြီးကိုလည်း 'ငါးတွေ၊ တံငါတွေ သားဖောက်ရန် ရောက်လာကြသော နေရာကြီးအဖြစ် လူသိများသွားတော့သည်။

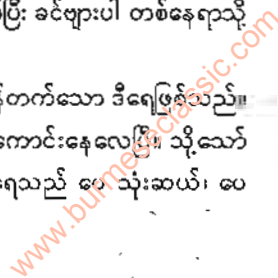
ရွှေဆိုင်များ၊ အမှတ်တရပစ္စည်းအရောင်းဆိုင်များ၊ ကဖေးများသည်လည်း လှလှပပ၊ သေသေသပ်သပ် မရှိကြ။ 'ကရီ' လမ်းမကြီးပေါ်ရှိ 'ဒေါ်လီအာသာ' ၏ နာမည်ကြီး ပြည့်တန်ဆာအိမ်တွင် နှစ်ဒသမငါးဆယ် ဒေါ်လာလောက် သုံးနိုင်ရုံဖြင့် လိုရာရနိုင်၏။ အရက်ပိတ်ပင်ထားသော နှစ်ကာလများတွင် အရက်သည် 'ကရီ' ချောင်းမကြီးအတိုင်း မှောင်ခိုဝင်ရောက်နေသဖြင့် အလွန် လှပခံ့ညားသော အိမ်ကြီးများ၏ ဧည့်ခန်းဆောင်များအထိ ရောက်သွားလေသည်။ အမေရိကန်ဘာသာစကားအတွင်းသို့ မှောင်ခိုရောက်ရှိလာသော အရက်အတွက် အလာစကင်စကားတစ်လုံးပင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့၏။ ၎င်းမှာ 'ဟူး(ချ)' ဖြစ်၏။

ကက်ချီကန်၏ ပင်မ စီးပွားရေးမှာ သစ်နှင့် ငါးဖြစ်သည်။ အစိုးရမှာ ငွေလိုနေပြီဆိုလျှင် သစ်ပင်အချို့ကို ခုတ်ရောင်း၏။

မှောင်ခိုပစ္စည်းများကိုလည်း ယခုထက်တိုင် ဝယ်ယူရနေဆဲဖြစ်သည်။ ဆာဒဂါ အရက်နှင့် ခရမ်းချဉ်ရည်တို့ကို ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များက အများဆုံး အသောက်ကြ၏။ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များကလည်း မနက်တိုင်း ထောင်ချီ၍ ဆောက်ရောက်လာသည်။ သူတို့သည် မနက်စာစားချိန်တွင် မိုးထဲမှာ လျှောက်ကြဇင်း ဝင်ဖို့ကောင်းသော တစ်နေရာရာကို ရှာဖွေကြ၏။ ယင်းသို့သော ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည်များအတွက် 'ကရီ' လမ်းမကြီးသည် အမြဲအဆင်သင့် ဖြစ်နေလေသည်။ အရက်ဆိုင်တွေ စောစောဖွင့်၏။ ဗောဒဂါ အရက်ပုလင်းတွေ ဘန်းစီထောင်ထား၏။ ဖန်ခွက်တွေထဲမှာ ရေခဲအဆင်သင့် ထည့်ထားကြ၏။ ဆိုင်ရှင်တွေက ဝင်လာမည့်သူများကို ခရီးဦးကြိုပြုဖို့ အသင့်ရပ်စောင့်နေကြ၏။ ခရီးသည်တွေက တီရပ်များ၊ ပို့စကတ်များ၊ ရွှေတုံးကလေးများ၊ ပဟိုင်ဒါ ပန်းပု ချပ်ကလေးများ၊ အူးဆစ်များ ဝယ်ယူကြ၏။ (အူးဆစ်သည် နာမည်ကျော် အလာစကင် အမှတ်တရပစ္စည်း ဖြစ်သည်။ ပင်လယ်ဖျံဖို၏ အဖြူရောင် အရိုးဆီဖြစ်၏။ ၎င်းသည် ပင်လယ်ဖျံဖို၏ အချစ်စိတ်ကို နိုးကြွစေနိုင်၏။) ဆယ်ခြမ်းပြီးချိန်လောက်မှာ သင်္ဘောမှ ဥဩဆွဲသံ ပေါ်ထွက်လာတတ်သည်။ ပြန်ထွက်တော့မည့် အချက်ပေးဥဩသံ ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ခရီးသည်များက သင်္ဘောဆိပ်သို့ ရုပြုဆင်းလာကြတော့၏။ နေ့ခင်းပိုင်းလောက်ရောက်လျှင် 'ကရီ' လမ်းမကြီးသည် လုံးဝ ခြောက်သွေ့သွားလေတော့သည်။ လမ်းလျှောက်သူများလောက်သာ ကျန်တော့၏။ ထိုအချိန်ကို ကျွန်တော် အနှစ်သက်ဆုံး အကြိုက်ဆုံး ဖြစ်သည်။

ကက်ချီကန်ချောင်းတွင် ဒီရေ အတက်အကျရှိသည်။ ဒီရေအတက်အကျကို စောင့်ကြည့်ရသည်ကလည်း အလွန် အရသာရှိလှပါသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း ကျွန်တော် ကီးဝက်(စ)မှာ ရှိနေချိန်တွင် ဒီရေသည် ရှစ်လက်မလောက်သာ တက်၏။ လူတွေ သတိပင် မပြုမိလိုက်ကြ။ ယခု ကက်ချီကန်မှာမှ ဘယ်နေ့လျှင် ဒီရေ နှစ်ကြိမ် အမြင့်ကြီးတက်သည်။ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပေအမြင့်လောက် အထိ တက်တတ်သည်။ ကြီးတိုတိုကလေးဖြင့် ခင်ဗျားလေ့ကို ချည်ထားလျှင် ဒီရေ တက်သည့်အခါ ဒီရေအားကြောင့် ကြီးပြတ်ထွက်ပြီး ခင်ဗျားပါ တစ်နေရာသို့ မျောပါသွားနိုင်ပေသည်။

နှစ်ဆယ့်နှစ်ပေ အမြင့်ရှိသော ဒီရေသည် ပုံမှန်တက်သော ဒီရေဖြစ်သည်။ မြင့်သော ဒီရေသည်ပင် အလွန် ကြည့်ချင်စရာကောင်းနေလေပြီ။ သို့သော် တိုင်းကျသည့် အချိန်များမှာ တက်လာသော ဒီရေသည် ပေ သုံးဆယ်၊ ပေ

လေးဆယ်အထိ မြင့်သည်ဆို၏။ 'ဖရန့်' လမ်းမကြီးပေါ်ရှိ အလာစကာ အရက်ဆိုင်တွင် လူကြီးတစ်ယောက်က ပြောပြဖူး၏။ တစ်နေ့ သူသည် 'အာတီတိဘား'တွင် အရက်သောက်နေပါသတဲ့။ ထိုအချိန်မှာ ဒီရေတက်လာ ပါသတဲ့။ ဒီရေကြောင့် ဘားဆိုင်ပြုတ်ထွက်သွားပြီး ကက်ချီကန်ချောင်းအတိုင်း မျောပါသွားပါလေရောတဲ့။ ဘားဆိုင်ကြီးသည် အဝေးပြေးတံတားကြီးကိုလည်း ဖြတ်ကျော်ပြီး ဆက်မျောပါသွားသတဲ့။ နောက်ဆုံး ဆိပ်ကမ်းဘက်ရောက်သွားပြီး ပင်လယ်ထဲ ရောက်သွားပါသတဲ့။ ထိုနေ့က ဘားဆိုင်ကြီးသည် မြောက်ဘက် ဆယ်မိုင်လောက်အထိ မျောပါသွားပါသတဲ့။ ကံကောင်းတာက ဒီရေမတက်ခင် ကလေးမှာ စားသုံးသူအားလုံး အိမ်ပြန်ပြီး အိပ်ရာဝင်နေကြခြင်းပဲ ဖြစ်ပါသတဲ့။

ကမ်းခြေမှာ တစ်နေ့ ကျွန်တော် လမ်းလျှောက်နေစဉ် ဘောင်းဘီတိုဝတ် ထားသော လူတစ်ယောက်ကို တွေ့ရသည်။ 'ဒေဘတ်တန်' ဟု သိရ၏။ သူသည် သူနှင့် မလိုက်ဖက်လှသော ကုတ်အင်္ကျီကိုလည်း ဝတ်ထား၏။ အဖြူရောင် ဦးထုပ်ဆောင်းထား၏။ ခြေအိတ်က အနက်။ တင်းနစ်ရှူး စီးလို့။ သူသည် ခရီးသည်များအား မြှူဆွယ်သောကြောင့် ဆိပ်ကမ်းမှ ထုတ်ပယ်ခံထားရသော လမ်းညွှန်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ လမ်းညွှန်များသည် ခရီးသည်များအား မမြှူဆွယ်ရပါ။ ထို့ကြောင့် သူ့ကို မြင်သူတိုင်းက စိတ်ဝင်စားလေအောင် သူက ဝတ်စားဆင်ယင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် သူနှင့် ခဏကလေး စကားပြောပါသည်။ နောက် ခဏလေးမှာ သူ၏ ခရီးသည်တင် အစိမ်းရောင် ကားကြီးပေါ် ကျွန်တော် တက်မိလျက်သား ဖြစ်နေပါတော့သည်။ သူသည် ခရီးသည်များအား အမြဲတမ်း ကျေနပ်မှုရှိအောင် ပြုစုဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ခရီးသည်များက သူ့အား ရက်ရက်ရောရော ပို၍ ပေးကြသည်။ သူကလည်း ရသင့်ရထိုက်သော ငွေကြေးအဖြစ် မှတ်ယူကာ လက်ခံသည်။ ၎င်းအပြင် သူ့အား ထုတ်ပစ်လိုက်ကြသော အာဏာပိုင်ကြီးများအပေါ် အနိုင်ယူ အောင်ပွဲခံသည့် ငွေကြေးအဖြစ်လည်း သဘောထားလက်ခံလေသည်။

ကက်ချီကန်မြို့ အပြင်ဘက် အဝေးပြေးလမ်းမကြီးသည် ကမ်းခြေနှင့်အပြိုင် မိုင်အနည်းငယ်သာ ရှည်ပါသည်။ အဝေးပြေးလမ်းမကြီး ဆုံးသွားသည့်နေရာမှ တောင်ဘက်သို့ ခရီးဆက်လိုလျှင် အလှဆိုက်ကပ်ထားရာ တစ်နေရာသို့ ရောက်သွားပါလိမ့်မည်။ ထိုနေရာမှ တဖန်သစ်တောကို ဖြတ်လျှောက်လိုက်လျှင် ဆိပ်ကမ်းတစ်ခုသို့ ရောက်သွား၏။ ထိုဆိပ်ကမ်းမှာ လင်းယုန်ငှက်များ ပျံသန်း နေကြသည်ကို ကြည့်ရှုနိုင်ပေသည်။ ထိုနေရာသည် 'ဒေ' ခရီးစဉ်၏ အစိတ်

အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်၏။ သူ့ကားနှင့် လိုက်ပါသွားသည့်နေ့မှာ လင်းယုန်ငှက် တစ်ကောင်က ရေထဲမှ ငါးတစ်ကောင်ကို ထိုးသွတ်ပြီး သစ်ပင်မြင့်ကြီးထက်ရှိ သူ့အသိုက်သို့ ပျံသွားသည်ကို ကျွန်တော် မြင်လိုက်ရပါသည်။

ထိုအချိန်မှာ 'ဒေ'က စကားကို ကရားရေလွှတ် တတွတ်တွတ်ပြောနေ သည်။ သူသည် မြို့အပြင်ဘက် ရောက်လာကတည်းက စကားပြောလာသည်။ အပြန်ခရီးမှာလည်း တစ်လမ်းလုံး စကားပြောသည်။ ခင်ဗျား ဘာသိချင်ပါသလဲ။ သိချင်တာကိုသာ ပြောလိုက်ပါ။ 'ဒေ'က ခင်ဗျား သိချင်တာကို မဆိုင်းမတွ ခြေပြပါလိမ့်မည်။

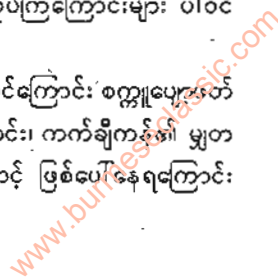
သူက 'မက်လာခက်လာ' အနီးတစ်ဝိုက်မှာ နေထိုင်ကြသော ခေတ်သစ် 'ဆင်(မ)ရှီယင်' အိန္ဒိယလူမျိုးများကို ချီးကျူး၏။ ၎င်းအိန္ဒိယလူမျိုးများသည် တစ်နိမ့် လောင်းကစားကို ရှုံ့ချကြသည်။ သစ်လုပ်ငန်း၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း၊ စည်သွတ်လုပ်ငန်းများဖြင့် ကြီးပွားချမ်းသာလာကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။

သူသည် ကနူးလှေများဖြင့် တောင်ဘက်ဆိုလျှင် 'ဘာဂျာကာလီဖိုးနီးယား' အထိ၊ အနောက်ဘက်ဆိုလျှင် 'အလီရှ်' အထိ လှော်ခတ်လာကြသော ရှေးလင်ဂူစ် အိန္ဒိယလူမျိုးကြီးများကိုလည်း ချီးကျူးဂုဏ်ယူသည်။

ကက်ချီကန်တွင် အသင့်အတင့် အိမ်တစ်လုံးကို ငှားရမ်းနေထိုင်မည် ဆိုပါက တစ်လ ဒေါ်လာ ၅၅၀ ကုန်မည်။ လှေပေါ်အိမ်မှာ နေလျှင် တစ်နှစ်မှ ဒေါ်လာ ၄၀၀ သာ ကုန်ကျမည်ဟု 'ဒေ'က ပြောပြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် စည်သွတ်စက်ရုံများကို ဖြတ်ကျော်လာကြသည့် အခါမှာလည်း သူက စည်သွတ်စက်ရုံအလုပ်သမားများသည် တစ်နာရီလျှင် ဒေါ်လာ ၁၀၀ ခြောက်ဒေါ်လာသာ ရကြကြောင်း၊ ရသည့်ငွေနှင့် ပင်ပန်းရတာ များကြောင်း ပြောပြနေပြန်သည်။ အလုပ်သမားများသည် တစ်နေ့မှာ ဆယ့်လေး နာရီ အလုပ်လုပ်ကြရသည်ဟု ဆို၏။ တချို့ တစ်ပတ်မှာ ခုနစ်ရက်လုံး လုပ် ကြရသည် ဆို၏။ သူက ဆက်၍ ပြောပြရာတွင် နေရာတိုင်းမှ ကောလိပ် ဆောင်းသား ကျောင်းသူများ အလုပ်လုပ်ဖို့ ရောက်လာကြကြောင်း၊ ဆောင်းကာလ ဆောင်းခရိတ်ရရန် မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် အလုပ်လာလုပ်ကြကြောင်းများ ပါဝင် ပြောသည်။

၎င်းအပြင် စည်သွတ်စက်ရုံများကို ဂျပန်က ပိုင်ကြောင်း၊ စက္ကူပျော့စက် အတွက် သစ်လုပ်ငန်းကိုလည်း ဂျပန်ကပင် ပိုင်ကြောင်း၊ ကက်ချီကန်၏ မျှတ သော ရာသီဥတုသည်ပင် ဂျပန် ရေစီးကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေကြောင်း

များ ပြောပြပြီး 'ဂျပန်တွေကတော့ ရေစီးကြောင်းကိုတောင် ပိုင်တယ်ဗျို့' ဟု နိဂုံးချုပ်လိုက်၏။

'ဒေ' သည် မမေ့နိုင်စရာလူမျိုးဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ဆောင်းကာလမှာ အောက်ပိုင်း လေးဆယ့်ရှစ်ပြည်နယ်အတွင်း ပြည်နယ်တစ်ခုခုမှာ နေထိုင်၏။ နွေရာသီကျမှ ကက်ချီကန်သို့ တက်လာ၏။

မိုးဥတုမှာ ကက်ချီကန်တွင် နေကို မမြင်ရပါ။ သို့သော် ဇွန်လတွင်မူ ည ၁၀:၃၀ နာရီအထိ နေကို မြင်နေရဆဲဖြစ်သည်။ သန်းကောင်ချိန်ရောက်လာ သည့်တိုင် မမှောင်သေးပေ။ ညစာစားဖို့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သတိပေးရသော ကာလမျိုးပင် ဖြစ်လေသည်။

ညအတော်များများတွင် ကျွန်တော် တည်းခိုသော 'ကိတ်ဖောက်လော့' ဟိုတယ်မှ မှန်ချပ်မိုး ညစာစားခန်း၌ ညစာ စားပါသည်။ ထိုအခန်းသည် အလွန် လှပသည်။ အစားအသောက် ကောင်းသည်။ မိုးပေါက်ကလေးများ ကျနေသံကို နားထောင်နေရသည်မှာ အလွန်အရသာရှိလှပါသည်။

ကက်ချီကန်မြို့သားများသည် သူတို့အိမ်သို့ရောက်ရန် တောင်ကြို တောင် ကြားများကို ဖြတ်လျက် အိမ်အရောက် တည်ဆောက်ထားသော သစ်သားလှေကား ပေါင်း များစွာကို တက်လာကြရသည်။ 'ကိတ်ဖောက်' ကမူ ဧည့်သည်များ သက်သာလွယ်ကူစေရေးအတွက် 'ကရီ' ချောင်းမှသည် ဟိုတယ်အထိ ရှုမျှော် ခင်းတွေ ကြည့်ရင်း ကားစီးလိုက်ပါလာနိုင်ရန် ကားလမ်းတစ်လမ်း ဖောက်ပေး ထားပါသည်။ ကက်ချီကန်တွင် 'ကိတ်ဖောက်' သည် အသစ်လွင်ဆုံးဟိုတယ် ဖြစ်၏။ အလာစကာ အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် အကောင်းဆုံးဟိုတယ်တစ်ခုဖြစ်သည် ဟုပင် ကျွန်တော် ထင်မြင်မိပါသည်။ သို့သော် ဟိုတယ်မှာထားရှိသော ဖိမ်ခဲ အသုံးအဆောင်များနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ဖို့ တစ်ရက် နှစ်ရက်လောက်တော့ အချိန်ယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုဟိုတယ်ကို မြို့ပေါ်ရှိ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတစ်ခုက ပိုင်လေသည်။ ဟိုတယ်အခန်းများကို ဒေသ ပန်းပုလက်ရာများဖြင့် မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားသည်။ အခန်းများကို 'ရှား' 'ဟား' ဟု မှတ်သားထားသည်။ နာမည်ကျော် လူငယ် ပန်းပုဆရာ 'လီဝဲလော့(စ)' ၏ အလွန်လှပသော ရိုးရာယဇ်တိုင်ကြီးကို ဟိုတယ် အဝတ်ခန်း အပြင်ဘက်၌ စိုက်ထူထားလေသည်။

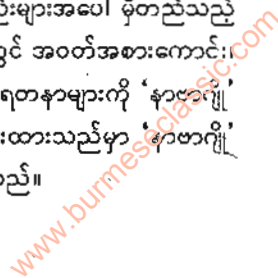
'ဝဲလော့(စ)' သည် ဆောက်နှင့် ပဲကွပ်ကို ကိုင်တွယ်ရင်း အရည်အသွေး တက်လာသူဖြစ်သည်။ သူ့ဖခင် 'ဘီ' သည်လည်း ပန်းပုဆရာပင် ဖြစ်၏။

'ဘီ' ဖခင်က 'ဂျွန်' ပရင့်အော့ဝေး ကျွန်းပေါ်ရှိ 'ဟိုင်ဒါ' ရွာတွင် နေထိုင်သည်။ ပန်းပုဆရာကြီး ဖြစ်သည်။ (ဝဲလော့(စ) က သူ့ယဇ်တိုင်လုပ်ရတာ သိပ်ပင်ပန်းလျှင် ဘစ်ပတ်မှ တစ်ပေသာပြီးစီးနိုင်သည်ဟု ပြောပြသည်။ သူ့အဘိုး 'ဂျွန်' ကမူ ဘစ်နေလျှင် တစ်ပေ ထုနိုင်သည် ဆိုပါ၏။) ဂျွန်အဖေ 'ဒေါဝစ်' သည်လည်း ပန်းပုဆရာပင် ဖြစ်သည်။ 'ဒေါဝစ်' ဖခင်ကလည်း ပန်းပုဆရာ။ ယဇ်တိုင် ကြီးပြီးဆုံးရန် မျိုးဆက် ငါးဆက် ပါဝင်ထုဆစ်ရသည် ဆိုပါ၏။ ဝဲလော့(စ)က သူ့သားငယ် 'ရူအက်' (ဝက်ဝံညို) သည်ပင် ပန်းပုထုသည် ပစ္စည်းကိရိယာများဖြင့် ဘေးနေပြီဟု ပြောပြပါသည်။

ဝဲလော့(စ) ပန်းပုထုနေစဉ်မှာ ကျွန်တော် ခဏတာလေး တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်စွာ ကြည့်ရှုလေ့လာခဲ့ပါသည်။ သူထုဆစ်နေသော ယဇ်တိုင်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မေးကြည့်ဖို့ကောင်းကြောင်း ကျွန်တော် သိပါ၏။ တကယ်တော့ ယဇ်တိုင်များ အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်ဖို့ ခင်ဗျားအနေဖြင့် ဖျိုင်းသည် ကျောက် ဆောင်များ၊ ရွံ့များမှ မြေကမ္ဘာကို ဖန်တီးခဲ့ကြောင်း သိထားရပါမည်။ ၎င်း နောက် ဖျိုင်းသည် သူ့အဘိုးထံမှ နေ၊ လ၊ ကြယ်များကို လူသားများအား ဆေးဆပ်ရန် ခိုးယူကြောင်း သိထားရပါသည်။ ၎င်းနောက် လင်းယုန်ငှက်၊ ခဲပုလွေ၊ ဝက်ဝံနှင့် ဖား၊ နှင်းသခင်မ၊ ဒီရေသခင်မနှင့် မိုးကြိုးငှက် စသော တခြားပုံပြင် ရာပေါင်းများစွာကိုလည်း သိထားရပါမည်။

ယဇ်တိုင်ဟောင်းကြီးများက မိသားစုများအကြောင်း ပြောပြနေကြပါသည်။ ဆွဲကြောင့် မိသားစုတစ်ခုတွင်ရှိသော ယဇ်တိုင်နှင့် တခြားမိသားစု တစ်ခုခုရှိသော ယဇ်တိုင် မတူညီနိုင်ပါ။ ယဇ်တိုင်အချို့က ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုကို ဖော်ကျူး၏။ ယဇ်တိုင်အချို့က သင်္ချိုင်းသဘောဆောင်၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ယဇ်တိုင်ပန်းပု အတတ်ပညာသည် အလွန်ကို အဆင့်မြင့်သည်ကတော့ ရှင်းနေပါသည်။

ဝဲလော့(စ)၏ ဇနီး 'ဝင်အိုနာ' ကမူ ယဇ်တိုင်များသည် ကြွားဝါခြင်း တစ်မျိုး ဖြစ်သည်ဆိုသော အယူအဆကို မဖျောက်နိုင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ သူမ သည် အာရီဗိုးနားမှ 'နာဗာဂျီ' အမျိုးသမီးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ 'နာဗာဂျီ' တို့သည် ဘယ်သောအခါမှ မကြွားဝါတတ်ကြပါ။ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများအပေါ် မှီတည်သည့် အတွေးအခေါ်များ မပေါ်ပေါက်သေးခင်ကာလများတွင် အဝတ်အစားကောင်း၊ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်း များပြားလှသော စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရတနာများကို 'နာဗာဂျီ' တို့က များစွာ တန်ဖိုးထားခဲ့ကြချေ။ သူတို့ တန်ဖိုးထားသည်မှာ 'နာဗာဂျီ' အတွင်း ညီညွတ်မှု၊ သဟဇာတဖြစ်မှုပင် ဖြစ်လေသည်။

တစ်ခါတွင် 'ဝင်အိုနာ'က အပြုံးဖြင့် ပြောပြပါသည်။

'ကျွန်မမှာ 'လင်ဂျစ်-ဟယ်ဒ' ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စနိုးစနောင့် ဖြစ်နေတာလေးတစ်ခု ရှိနေတယ်ရှင်၊ ဒီဇာတ်စနစ်တစ်ခုလုံးဟာ ငွေကြေးနဲ့ ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ် မှီတည်နေတာပဲ။ ဟော့ဟိုယစ်တိုင်က လက်ကွက်တွေကို ကြည့်လိုက်စမ်းပါရှင်၊ ဒီမှာကြည့်ကြစမ်း၊ ငါ့မှာ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲနိုင်လောက်အောင် ငွေကြေးပေါများတယ်' လို့ တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းနဲ့ ပြောနေသလိုမထင်ရဘူးလား။ ကျွန်မ သင်ယူခဲ့ရတာတွေနဲ့တော့ ဒါတွေဟာ လုံးဝ တခြားစိပ်၊ အရှေ့နဲ့ အနောက်၊ တောင်နဲ့မြောက်ပဲရှင်'

သူမသည် အလွန် နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းလှသော အမျိုးသမီးတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ ခင်ပွန်းသည် ပန်းပုဆရာနဲ့ ပတ်သက်၍လည်း များစွာ ဂုဏ်ယူသူဖြစ်သည်။ သူမသည် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသနှင့် အနောက်တောင်ပိုင်းဒေသ ယဉ်ကျေးမှုချင်း ဖလှယ်နိုင်အောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်နေသူလည်းဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် 'ယစ်တိုင် အမွေထိန်းသိမ်းရေးဌာန' သို့လည်း ရောက်ခဲ့သည်။ အလွန်လှပသော အဆောက်အဦးတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဟောင်းမြည့်နေသော ယစ်တိုင်များ၊ ပြန်လည်မပြုပြင်ရသေးသော ယစ်တိုင်များကို စနစ်တကျကောင်းမွန်စွာ ထိန်းသိမ်းထား၏။ အဆောက်အဦးကြီးအတွင်းသို့ ကျွန်တော် ဝင်သွားသော အခါ အနည်းငယ် တုန်လှုပ်သွားရ၏။ ကျွန်တော် ပထမဆုံး ကြားလိုက်ရသော အသံမှာ ကျွန်တော်အသံပင် ဖြစ်နေသည့်အတွက် ဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်လောက်က လူမနေတော့သော ရွာများသို့ သွား၍ ပစ်ထားသည့် ဟစ်တိုင်များကို 'လမ်းပေါ်မှာ' ဇာတ်လမ်းတို့၌ ကျွန်တော် ရိုက်ပြခဲ့၏။ ယခု ဤဌာနကြီး၏ ရှေ့ဘက်ကအခန်းထဲတွင် ယင်းဟစ်တိုင်များက အောက်ပါ ဇာတ်ဝင်ခန်းကလေးကို သရုပ်ဆောင်ကပြနေကြလေပြီ။ သူတို့ ကပြသည့် ဇာတ်လမ်းမှာ သူတို့ဘယ်နေရာမှ ရောက်လာခဲ့ကြကြောင်းကို လာရောက်ကြည့်ရှုကြသူများ သိစေဖို့ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ဤဇာတ်လမ်းကလေးကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ကြည့်နေမိပါသည်။

အသက် သုံးဆယ့်ငါးနှစ်အရွယ် ခပ်သွက်သွက် 'ချား(လ)ကုရော့'သည် ကွင်းပြင်ကလေးတစ်ခုမှာ ရုပ်နေရင်း အသက် ငါးဆယ့်ကိုးနှစ်အရွယ် 'ချား(လ) ကုရော့' အား သူမနေပြီဖြစ်သော ယစ်တိုင်များအကြောင်း ရှင်းပြနေလေသည်။ ယစ်တိုင်အဟောင်းအမြင် အချို့ကို ပန်းပုဆရာ အကျော်အမော်ကြီးများက ထုဆစ်ခဲ့တာ သေချာလှပါသည်။ ကျွန်းပေါ်မှာ ယခုကဲ့သို့ ပစ်ပယ်ခံနေရသည့်

အခြေအနေမှာပင် ယစ်တိုင်များသည် ခမ်းနားနေလေသေးသည်။ ယင်တိုင် ဆစ်တိုင်ကမူ အတော် ထူးခြားနေသည်။

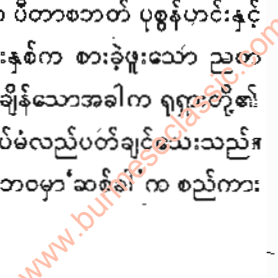
ပင်မပြတိုက်ကြီးထဲသို့ ကျွန်တော် ဝင်သွားပါသည်။ ဩ၊ အတော်ထူးခြားသော ယစ်တိုင်ကြီးက သည်မှာ ရောက်နေပေသကဲ့။ ဟုတ်ပါသည်။ ခမ်းနားလှသော ယစ်တိုင်အစစ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ်တုန်းက နေထိုင်ခဲ့ဖူးနေခဲ့သော ယစ်တိုင်ကြီး။ 'ကာဆာအန်' မှာ တွေ့ခဲ့ရသော 'ယစ်တိုင်ကြီး'။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသော မြို့ကြီးများသို့သွား၍ စည်သွတ်စက်ရုံများတွင် အလုပ်လုပ်ကြဖို့ လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ် အတော်များများတုန်းက ကျွန်းပေါ်ရွာကလေးများမှ ရွာသားများသည် သူတို့ရွာကလေးတွေကို စွန့်ခွာခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြင့် ရှေးဟောင်းယစ်တိုင်ကြီးများသည် အထီးကျန်ဘဝဖြင့် ပင်လယ်ဘက်သို့ ငေးမျှော်ရင်း ကျန်ရစ်ခဲ့ကြရှာသည်။ ထွက်လာခဲ့ကြသူများကမူ သူတို့၏ ဇနီးကလေးများကို ချန်ထားခဲ့ကြသည်ဟု မတွေ့မိကြ။ ယခု ကက်ချီကန်တောင်တန်း ဆီရို ပြတိုက်မှာ သွားကြည့်ကြတော့မှပင် သူတို့ကိုယ်ပွားများကို မြင်တွေ့သွားကြ၏။

ကက်ချီကန်ပြတိုက်ကြီး မပြီးစီးခင်ကတည်းကပင် 'ဒင်းနစ်ဒင်းမတ်' နှင့် 'ဂျိန်းပေါလင်' တို့သည် မကြာမီ ပေါ်ပေါက်လာတော့မည့် ပြတိုက်ကြီးအတွက် အလုပ်များစွာ လုပ်ခဲ့ကြသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် ပြတိုက်မှာထားဖို့ ယစ်တိုင်များစွာ ရှာဖွေ စုဆောင်းကြသည်။ ကျွန်းပေါ်တွင် ပစ်ထားခဲ့သော ယစ်တိုင်များကို လေ့ဖြင့်ဆွဲခဲ့ကြကာ စည်သွတ်စက်ရုံကြီးထဲ၌ သိမ်းဆည်းထားကြသည်။

သူတို့နှစ်ဦးနှင့် ကျွန်တော် တွေ့ဆုံပြီး မကြာခင်မှာပင် သူတို့နှစ်ဦး လက်ထပ်လိုက်ကြပါသည်။ ယခု သူတို့ ဇနီးမောင်နှံသည် 'ဂျူနီဩ' မှာနေထိုင်ရင်း အလာမကင် ဇာတ်သားများအတွက် အကျိုးပြုလုပ်ငန်းတွေကို ပြန်လုပ်နေကြလေသည်။

ကက်ချီကန်မြောက်ပိုင်းသို့လည်း သွားရောက်လည်ပတ်ရန် ကျွန်တော် နိတ်ကူးထား၏။ ပီတာစဘတ် ငါးဖမ်းဆိပ်ကမ်းမှာ ပီတာစဘတ် ပုစွန်ပန်းနှင့် ညစာစားဖို့ စိတ်ကူးရှိထားသည်။ လွန်ခဲ့သည့် သုံးနှစ်က စားခဲ့ဖူးသော ညစာတစ်နပ်ကို ယနေ့တိုင် မမေ့နိုင်ဖြစ်နေပါသည်။ တစ်ချိန်သောအခါက ရုရှားတို့၏ အလာစကာမြို့တော်ဖြစ်ခဲ့သော 'ဆစ်ခါ'ကို ထပ်မံလည်ပတ်ချင်သေးသည်။ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့ကြီးက ရွံ့မွက်ထူသည့် ရွာကလေးဘဝမှာ 'ဆစ်ခါ' က စည်ကား

သိုက်မြိုက်သော မြို့ကြီးတစ်မြို့ ဖြစ်နေလေပြီ။ ဘုရားကျောင်း၊ သိပ္ပံဌာန၊ စက်ရုံများ၊ အလှအပပစ္စည်းအရောင်းဆိုင်များ၊ သတ္တုအရည်ကျိုစက်ရုံများ ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် 'ဆခက်ဝေး' အထိ ခရီးဆက်ရန် ရည်ရွယ်ရင်းရှိထားပါသည်။

သို့သော် ကျွန်တော် အဝေးပြေးကားကြီးဘေးမှာရပ်ပြီး သင်္ဘောပေါ်မှာ အခန်းတစ်ခန်း ရ မရ စုံစမ်းသည်တွင် လူတစ်ယောက်က ရယ်ပါလေတော့သည်။ ထိုသူကပင် မြောက်ဘက်ထွက်မည့် သင်္ဘောအားလုံးမှာ စက်တင်ဘာလတစ်လလုံးအတွက် အခန်းမရှိတော့ကြောင်း၊ ကုန်းပတ်မှာ သူက တစ်နေရာရောင်းပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့သော် နေရာက ရေတွေစိုနေကြောင်း ပြောပြသည်။ ကျွန်တော် စဉ်းစားရပါတော့သည်။ အလာစကာ အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် ဘယ်နေရာသွားချင်သွားချင် ရေလမ်းနှင့် လေကြောင်းလမ်းသာ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံး၌ အဝတ်အစားများကို အိတ်ထဲထည့်ပြီး လေဆိပ်သို့ ထွက်လာခဲ့ရပါတော့၏။

ကျွန်တော် ယခု 'ဂျူနီဩ' သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ရောက်လာခဲ့ပါပြီ။ ဆိပ်ကမ်းဟိုတယ်မှာ တစ်ညသာတည်းခိုပြီး နောက်နေ့မနက် 'ဂလေစီယာဘေး' သို့ ဆက်ရန် ပြင်ဆင်၏။ 'ဂလေစီယာဘေး' သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကြည့်ရှုသင့်သော ခမ်းနားကြီးကျယ်ခြင်းတွေ ပြည့်နှက်နေသည့် တစ်နေရာဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် နိုင်ငံတော်အလံများကို စိတ်ဝင်စားသူဖြစ်ပါသည်။ အလာစကာ အလံကို ကျွန်တော် အထူး စိတ်ဝင်စား၏။ အထူး နှစ်သက်၏။ ရိုးရိုးလေးနှင့် တောက်ပနေ၏။ သင်္ကေတ ပီပြင်၏။ နောက် လှ၏။ ကြေးစားဒီဇိုင်းဆရာများ၏ စိတ်ကူးဖြင့် ထုတ်ထားသော ဒီဇိုင်းမဟုတ်။ ယင်းအလံ ဒီဇိုင်းသည် 'ဘင်နီဘင်ဆန်'၏ ဒီဇိုင်းလက်ရာ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် တည်းခိုသော ဟိုတယ်ရှေ့ရှိ အလံတိုင်တွင် အလံသည် နံနက် ၁၂:၃၀ အချိန်၌ လွှင့်ရုံကလေး လွှင့်နေသည်။ ထိုအချိန်မှာ မိုးမရွာပါ။ နေပင်ထွက်လာပါပြီ။ 'ဂလေစီယာဘေး' သို့ ထွက်မည့် ဂူးငှာ လေယာဉ်အတွက် ရာသီဥတုက အလွန်ကောင်းနေသည်။ ကျွန်တော်က အလံကို လှမ်းကြည့်ရင်း 'ဘင်နီဘင်ဆန်' သာ အသက်ထင်ရှားရှိနေသေးလျှင် တွေ့ဖို့ကောင်းသည်။ သူနှင့် စကားစမြည်ပြောမည်ဟု စိတ်ကူးမိ၏။

သည်အချိန်မှာပင် လျှပ်စစ်မီးတွေ ပျက်သွား၏။

ပထမတော့ ဟိုတယ်မှ ဖြူး(စ) ပြတ်သွားသည်ထင်လိုက်၏။ သို့သော် ဆမ်းမီးတွေပါ ပျက်သွားကြောင်းကို သတိပြုလိုက်၏။ ကျွန်တော့် ဓာတ်ခဲဇေဒီယိုကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်၏။ ဘာသံမှ မကြားရ။ သေချာပြီ။ အသံလွှင့်ဌာနမှ အသံမလာတော့ဘူးဆိုလျှင် 'ဂျူနီဩ' တစ်မြို့လုံး မီးပျက်သွားပြီ ဖြစ်၏။

ကျွန်တော် အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့၏။ နံနက်စာ စားခန်းထဲမှာလည်း မီးမရှိ။ သို့သော် ကော်ဖီပူပူတော့ ရနိုင်သေး၏။ 'ဒီအတိုင်း တစ်နှစ်လုံးဖြစ်နေတာပဲ' ဟု စားပွဲထိုးမကလေးက အမှောင်ထဲမှာ ကော်ဖီပူပူထည့်ပေးရင်း ပြောနေသည်။ 'သူတို့က ပြောကြဦးမယ်၊ လင်းယုန်ငှက်တွေကြောင့်လို့' ဟုလည်း ဆက်လိုက်ပါသေးသည်။

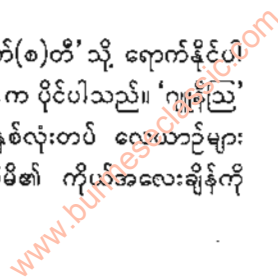
လင်းယုန်တွေကြောင့် 'ဂျူနီဩ' လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို တောင်ပိုင်းဒေသမှနေ၍ မြင့်မားလှသော သံမဏိ မျှော်စင်ကြီးများဖြင့်ထောက်ကာ သွယ်ယူထားခြင်း ဖြစ်၏။ ယခုလို အချိန်မျိုးမှာ မျှော်စင်ကြီးများပေါ်ရှိ လင်းယုန်ငှက်သိုက်တွေကြောင့် ဆားကစ်များ ပျက်စီးသွားရ၏။

မကြာခင် မီးပြန်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် လေဆိပ်သို့ အချိန်မီ ထွက်လာခဲ့နိုင်၏။

ကျွန်တော့်အိမ်၌ ခရီးသည်ပစ္စည်းများမှာ ချိတ်တွဲရသော လေဘယ်ကတ်ပြားကလေးတွေ ထည့်ထားသည့် ဆေးလိပ်ဘူးတစ်ဘူး ရှိပါသည်။ တချို့ကတ်ပြားပေါ်မှာ ရေးထားသော လေကြောင်းလိုင်းများ ယခုအချိန်မှာ မရှိကြတော့။ ဥပမာ 'အိုင်ဒီအယ်(လ)' ဆိုလျှင် 'အိုင်ဒီ(လ)ရိုင်း' အတွက် အတိုကောက်။ (ယခု ညွှန်အက်(ဖ)ကနေဒီလေဆိပ်၊ နယူးယောက်။) 'စီတီဂျေ' ဆိုလျှင် 'အိုင်ယူးဒက် ထရူးဂျေလို့။ (ယခု ဆန်တိုဒိုမင်းဂိုး။) 'အယ်(လ)ပီဗွီ' ဆိုလျှင် လီယိုပိုဗေး၊ ကွန်ဂို။ (ယခု ကင်ဆာရှာ၊ ဇေယံ။) တချို့ကတ်ကလေးများကျတော့ ခရီးရှည်တစ်ခုအတွက် အမှတ်တရ ပစ္စည်းကလေးများသာ ဖြစ်ကြတော့၏။ ဥပမာ 'ဝိုင်ဒီဘက်(စ)' ဆိုလျှင် ဒက်ဆိုလေးရှင်းဆောင်း၊ 'တီဗွီ ဘက်(ဖ)' ဆိုလျှင် သီ(ဖ)ရေးဘားဖော(လ)၊ 'အမ်(မ)အက်(စ)အေ' ဆိုလျှင် မတ်(စ)ရက်ဒန်။

ထိုနေ့မနက်မှာတော့ 'ဂျီအက်(စ)တီ' [ဂတ်စတီအတ်(စ)] ကတ်သစ်ကလေးကို ကောက်ယူလိုက်ရပါသည်။

'အယ်(လ)အေဘီ' လေကြောင်းဖြင့် 'ဂျီအက်(စ)တီ' သို့ ရောက်နိုင်ပါသည်။ ယင်းလေကြောင်းကို 'လေတန်အေဘင်းနက်' က ပိုင်ပါသည်။ 'ဂျူနီဩ' တွင် အင်ဂျင်တစ်လုံးတပ်လေယာဉ်များ၊ အင်ဂျင်နှစ်လုံးတပ် လေယာဉ်များ အတော်များများရှိ၏။ လေယာဉ်စီးမည့်သူသည် မိမိ၏ ကိုယ်အလေးချိန်ကို

ကောင်တာမှာ ပြောပြရ၏။ သူတို့က ခင်ဗျားကို လေယာဉ်မှူးထံ အပ်နှံပေးကြ လိမ့်မည်။ 'ခင်ဗျားက 'စတီ(ဗ)နဲ့ လိုက်ရမှာပါ' သို့မှမဟုတ် 'ခင်ဗျားက 'ထရာဗီ(ခ)နဲ့ လိုက်ရမှာပါ' စသည်ဖြင့်ပေါ့။ ကျွန်တော်က လေယာဉ်မှူး 'စတီ(ဗ)' နှင့် လိုက်ရမည်ဖြစ်၏။ သူသည် အရည်အချင်းပြည့်ပုံရ၏။ အသက် နှစ်ဆယ်တွင်း လူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ အင်ဂျင်နစ်လုံးတပ်လေယာဉ်မှူးဖြစ်သည်။

စတီ(ဗ)က ကျွန်တော်တို့အား 'လင်း' တူးမြောင်းပေါ်ကျော်၊ 'ချို(လ) ကတ်' တောင်ကြားကြီးကို ဖြတ်လျက် 'ဂတ်စတီဗွ(စ)' သို့ ခေါ်ဆောင်သွား လေသည်။

'ဂတ်စတီဗွ(စ)' သည် ဂလေဇီယာဆားအဝင်ဝရှိ ရေလက်ကြားတလျှောက် တည်ရှိနေသော ကွင်းပြင်ကျယ်ကြီးများ၊ တမျှော်တခေါ် သစ်တောကြီးများရှိရာ ဒေသ ဖြစ်သည်။ ဂလေဇီယာဘေးသည် တစ်ကိုယ်တည်း သမားများ၊ သူပုန် များ၊ အေးဆေးဆိတ်ငြိမ်ရာကို ရှာဖွေသူများ နေထိုင်ရာဒေသ ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း လေးရာလောက်သာရှိသည်။ သူတို့သည် သစ်တောကြီးထဲ၌ အလွန် ကျယ်ဝန်းသော တဲများ ဆောက်၍ နေထိုင်ကြသည်။ သူတို့ နေထိုင်ရာအရပ်တွင် မြို့ဟူ၍ မရှိ။ သူတို့အဖို့ မြို့ဟူသည် ရွေးကောက်ပွဲများ၊ ဥပဒေများ၊ အကောက်အခွန်များ အဓိပ္ပာယ်ဆောင်နေသည်။ သူတို့က ဒါတွေ မလိုချင်။ အကယ်၍ ဂတ်စတီဗွ(စ)မှာသာ အစိုးရအဖွဲ့ရှိခဲ့လျှင် လူသွားလမ်းတွေ၊ လမ်း မီးတိုင်တွေ ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ဂတ်စတီဗွ(စ)တွင် ရဲမရှိ၊ ဘဏ်မရှိ၊ ဆေးရုံ မရှိ။ သို့သော် ရှေးဟောင်း မြင်းပျံနီ ပန်ကြီးကို အသုံးပြုရသော ဓာတ်ဆီဆိုင် တစ်ဆိုင်တော့ ရှိ၏။ နှစ်နာရီသာ ဖွင့်၏။ အင်္ဂါ၊ ကြာသပတေး၊ စနေ သုံးရက် ဖွင့်၏။ အကယ်၍ ခင်ဗျားမှာ ဓာတ်ဆီအပြည့်ထည့်ထားသော ကားရှိလျှင် သွားစရာ သုံးနေရာရှိသည့်အနက် တစ်နေရာကို ရွေးချယ်ရပါသည်။ ယင်း သုံးနေရာမှာ လေဆိပ်၊ သင်္ဘောဆိပ်နှင့် ဂလေဇီယာပတ်လော့(ဂျ) ဖြစ်၏။

'ဂလေဇီယာဆား' တွင် မြို့ မရှိသော်လည်း လူအဖွဲ့အစည်းကလေးတော့ ရှိသည်။ ပွဲလမ်းသဘင်ကလေးတွေ ရှိသည်။ ကျွန်တော် ရောက်နေချိန်မှာ သူတို့သည် ဇူလိုင် လေးရက်ကို စောင့်မျှော်နေကြသည်။ ဇူလိုင် လေးရက်နေ့တွင် သူတို့သည် သန်းခေါင်ချိန်ကို စောင့်ကြမည်။ သန်းခေါင်ချိန်ရောက်သည်နှင့် မီးရှူးမီးပန်းတွေ ဖောက်ကြမည်။ ပစ်လွှတ်ကြမည်။ နံနက်အရုဏ်ကျင်းကာမှ သူတို့၏ မီးပွဲ ပြီးဆုံးပေတော့မည်။

လွန်ခဲ့သောနှစ်တစ်ရာအထိဂလေဇီယာဆားသည် ရေခဲတန်ချိန်သန်းပေါင်း များစွာအောက်၌ ရှိနေခဲ့သည်။ ရေခဲများသည် ဖြစ်တည်လာလိုက်၊ စီးပျောသွား

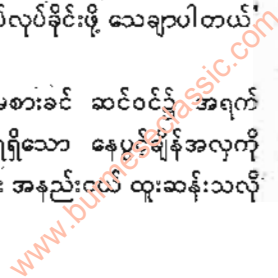
ဆိုက်မို့ ကုန်းမြေပေါ်လာသည်အခါတွင် တစ်နှစ်မှာ တစ်လက်မခွဲ ပို၍ မြင့်မြင့် သာမည်ဟု သူတို့က တွက်ကြသည်။ ရေခဲများက မြေဩဇာကောင်းသောကွင်းပြင် ကြီးများ ဖြစ်ထွန်းစေခဲ့သည်။ သူတို့က ထိုကွင်းပြင်ကြီးများကို 'စတော်ဘယ်ရီခင်း' ဟုခေါ်ကြသည်။ လူတိုင်းသည် စတော်ဘယ်ရီခင်းသို့သွား၍ ချိုသော တော စတော်ဘယ်ရီသီး ဦးထုပ်တစ်လုံးအပြည့် ကောက်ယူနိုင်ပါသည်။ ကျွန်တော် ဝင်လျှင် ခူးစားခဲ့ပါသေး၏။ အလာစကာမှာတော့ အကောင်းဆုံး နေ့လယ်စာ ခြံစံပါသည်။

ဂတ်စတီဗွ(စ)မှာ စားသောက်ဆိုင် နှစ်ဆိုင် ရှိပါသည်။ တစ်ဆိုင်က 'ဒေးဗစ်လက်(ရှ)' နှင့် ဇနီး 'ဂျိုးအင်' တို့၏ ဆိုင်ဖြစ်သည်။ မိသားစုထမင်း ခိုင်း စတိုင်ဖြင့် တည်ခင်းကျွေးမွေး၏။ သူတို့ဆိုင်မှာ ရနိုင်သည့် ဟင်းလျာများမှာ သူတို့ဆိုင်အနီးရှိ ချောင်းထဲမှ ငါးကို ဖမ်း၍ချက်သော ငါးဟင်းနှင့် သူတို့ ဥယျာဉ်ထဲမှ ရရှိသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော့်ဘဝတွင် အမျိုးသား ပန်းခြံဟိုတယ်များမှာ တည်းခိုခဲ့ဖူးပေါင်း အကြိမ် အတော်များနေပါပြီ။ သို့သော် ယခု ဂတ်စတီဗွ(စ)မှ ဟိုတယ်ကမူ အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ဧည့်ကြိုနေရာ၊ ထမင်းစားခန်း၊ အောက်ထပ်မှာ အရက်ကောင်တာ၊ အထက်ထပ်မှာ ပြခန်း၊ ယင်းပြခန်း၌ ဂလေဇီယာဘေး၏ အုမိဗေဒဆိုင်ရာ အချက်အလက်အကြောင်းအရာများ၊ အပင်များ၊ တိရစ္ဆာန်များ အခုအလင် ပြသထားသည်။ ဧည့်ခန်းကို ပင်မ အဆောက်အဦးနှင့် မလှမ်းမကမ်း တွင်ရှိသော သစ်တောထဲမှာ တည်ဆောက်ထားလေသည်။

စားပွဲထိုး ယောက်ျားကလေး၊ မိန်းကလေး အားလုံးသည် ကောလိပ် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြ၏။ ထက်မြက်ကြ၏။ စိတ်အားထက်သန် ကြ၏။ နွေရာသီကို အကျိုးရှိရှိ ကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြုရန် ထိုပန်းခြံဟိုတယ်သို့ လာရောက် အလုပ်လုပ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့ကလေးတွေသည် ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝကြသဖြင့် 'ဂရင်းတက်တွန်' အကြောင်း၊ 'ဂရိတ်ဆမုတ်ကီး' တောင်များ အကြောင်း၊ 'ယိုဆီးမိုက်' အကြောင်းများကို ပြောပြနိုင်ကြသည်။ သူတို့ထဲက တစ်ယောက်ဖြစ်သူ 'ရီဘက်ကာဘိုဒါရီ' က 'ကျွန်မမှာ သားသမီးတွေရှိလာရင် နွေရာသီရောက်တိုင်း ပန်းခြံ ဟိုတယ်တွေမှာ အလုပ်လုပ်ခိုင်းဖို့ သေချာပါတယ်' ဟု ကျွန်တော့်အား ပြောပြသည်။

ရာသီဥတုက မပြောင်းသေးပါ။ ညစာ မစားခင် ဆင်ဝင်၌ အရက် သောက်နေကြသူတိုင်းသည် အလွန် ကျက်သရေရှိသော နေပွင့်ချိန်အလှကို တအံ့တဩ ခံစားနေကြသည်။ ကျွန်တော့်အဖို့လည်း အနည်းငယ် ထူးဆန်းသလို

ဖြစ်နေပါသည်။ တကယ်တော့ ကျွန်တော်သည် ဂလေဇီယာဘေးသို့ ယခု တတိယအကြိမ် ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်က 'ဂလေဇီယာဘေး' ကို နှင်းတွေဆိုင်းသည့် နေရာအဖြစ်၊ အုံ့ပိုင်နေသည့် နေရာအဖြစ် မှတ်ယူထား၏။ ပထမတစ်ကြိမ် ရောက်တုန်းကဆိုလျှင် ဟိုး မိုင် ငါးဆယ်အကွာအဝေးလောက်မှာ တည်ရှိနေသော ဖွေးဖွေးလက်လက် 'ဖဲယားဝယ်သာ' တောင်စဉ်တောင်တန်း ကြီးများကို လှမ်းမြင်ခဲ့ရသည်။ (ဖဲယားဝယ်သာ အမည်ကို ကက်ပတိန်ကုတ်က ပေးခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က 'ကုတ်' သည် သူ့စိတ်ကူးထဲမှာ ပေါ်လာသော အနောက်မြောက် လမ်းကို ရှာဖွေနေချိန်ဖြစ်သည်။ သူ့နာမည်အပေးမှားခဲ့သည် ထင်၏။ 'ကုတ်'သည် မထင်မှတ်ထားသော နေပွင့်သည့် တစ်နေ့ကို ကြိုကြိုက် လိုက်ရသောကြောင့် မျက်စိများ ပြာဝေသွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။)

နောက်နေ့မနက် နံနက်စာမစားခင်မှာ ကျွန်တော်သည် သစ်တောထဲတွင် လမ်းလျှောက်သည်။ အလာစကာသစ်တောကြီးများသည် အလွန် သဘောကောင်း ဖော်ရွေလှပါ၏။ ရင်ထိတ်စေသည့် အသံမျိုး မကြားရ။ မြေမရှိ။ အဆိပ်ရှိသော ပန်းမျိုးမရှိ။ ရေညှိကတော့ နေရာတိုင်းမှာ ရှိသည်။ ချရင်ကောက်ပင်တွေက ပိုမို စိမ်းလန်းနေသလို ထင်ရ၏။ မြက်ခင်းတွေက စိမ်းစိမ်းစိုစို။ သစ်ပင် တွေက ပို၍ ကြီးမားကြသည်။ လူသွားလမ်းမားမှာ လဲကျနေသော သစ်ပင် ကြီးများမှာ ရေညှိတွေ၊ မှိုတွေ ဖုံးနေသည်။ ခြောက်သွေ့သည့် နံနက်ခင်းမှာ သစ်တောကြီးက ရေငွေ့ပျံ့နေသလို ထင်ရလေသည်။ နက်ရှိုင်းအေးမြသော ထိုသစ်တောတွင်းရှိ ချရင်ကောက် အခင်းကြီးပေါ်မှာ နေပြောက်တွေကျနေ၏။

ကျွန်တော်သည် လမ်းတစ်လျှောက် ပေါက်နေကြသော စတော်ဘယ်ရီပင် များမှ စတော်ဘယ်ရီသီးများကိုခူးစားသည်။ စတော်ဘယ်ရီ၊ ဆော်လမွန် စတော် ဘယ်ရီ၊ အွတ်ခရင်ဘယ်ရီ၊ နဂွန်းဘယ်ရီ အားလုံး မှည့်နေကြလေပြီ။ တခြားသော အပင်တွေက မျိုးတုံးမသွားရလေအောင် သူတို့နည်း သူတို့ဟန်ဖြင့် ကြီးစားကြဆဲ နေကြချိန်မှာ ဘာရီပင်တွေကတော့ ငှက်များအား 'တို့များကို ကြည့်ပါဦး၊ တို့များကို ကောက်ယူပါဦး၊ တို့များကို စားကြပါဦး' ဟု အော်ဟစ် ပြောဆိုနေကြလေဟန်။ ၎င်းအပြင် 'တို့များကို တခြား တစ်နေရာရာမှာ သွားစွန့်ပေးပါ' ဟုလည်း ပန်ကြားနေသယောင်။ သို့မှ သူတို့မျိုးပွား ပျံ့နှံ့သွားမည် မဟုတ်ပါလား။

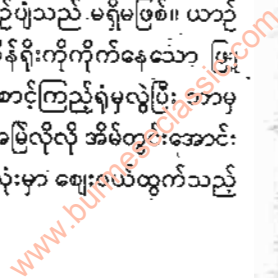
ကျွန်တော် လမ်းလျှောက်နေခိုက် ရှဉ့်ကလေးတွေ ပြေးထွက်သွားကြသည်။ ငှက်ကလေးတွေက အမှောင်ရိပ်ထဲ ပျံဝင်သွားကြသည်။ မြေတူးငှက်ကလေး တစ်ကောင်ကမူ ကျွန်တော့်နောက် တကောက်ကောက် လိုက်နေသည်။

ဘလူးဘာရီမုန်ဖြင့် မနက်စာ စားပြီးနောက် ဟိုတယ် လက်ဆောင်ပစ္စည်း အရောင်းဆိုင်အတွင်းရှိ စာအုပ်များကို ကြည့်ပါသည်။ ထိုအခိုက် လူတစ်ယောက် ကျွန်တော့်နားလာ၍ 'ခင်ဗျား ရေခဲမြစ်တွေကို အမြင့်ပိုင်းကနေ မကြည့်ချင်ဘူးလား' ဟု မေးလာပါသည်။ သူက ကျွန်တော့်ကို ရုပ်မြင်ထဲမှာ မြင်ဖူးကြောင်း ပြောပြ သည်။ ထိုသူမှာ 'စတီပီစီ' ဖြစ်ပါသည်။ သူကလည်း ဇနီး 'နီလာ' နှင့်အတူ သူ့ပိုင်ရေယာဉ်ပျံဖြင့် ဂျူနိုဩမု လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆိပ်ကမ်းမှာ ဖွင့်ထားသော ပြခန်းပိုင်ရှင်များဖြစ်ကြသည်။ ဂျူနိုဩမု အနုပညာ ပြခန်းများထဲတွင် အကောင်းဆုံး ပြခန်းတစ်ခန်းဖြစ်သည်။ 'စတီ'သည် အလုပ်အမျိုးမျိုး လုပ်ကိုင်ခဲ့သူ အလာစကင် တစ်ဦး ဖြစ်၏။ မီးသတ်သမားဘဝ၊ လေထီးသမားဘဝ၊ ပင်လယ်တင်ငါဘဝ၊ နေယာဉ်မှူးဘဝ အလွန် ဘဝစုံသူပင်။ သူက သူ့ရေယာဉ်ပျံကို စီးကြည့်ဖို့ ခိတ်မန္တကပြုသည်။ ကျွန်တော် လက်ခံလိုက်၏။

သူ့ဇနီးကတော့ ကမ်းခြေမှာနေရောင်ချိုးရင်း ချိန်နေရစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော် က သူ့ရေယာဉ်ပျံ 'ဆက်ဆနာ ၁၇၂' ကို တွန်းကူပေး၏။ နောက်မိနစ်အနည်း ငယ်အကြာမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ ရေယာဉ်ပျံ စတက်လေပြီ။ နေခြည်ခနေသော အလှမှန်သမျှ အလွန်အလွန် ခမ်းနားတင့်တယ်လှပါပေသည်။ နှင်းဆောင်း ဂရိင်း နီကံ တောင်ထွတ်ကြီးတွေက ကျွန်တော်တို့နှင့် လက်တစ်ကမ်းအကွာမှာ။ အောက် မြေကြည့်လိုက်တော့ ဟိုမိုးကုပ်စက်ဝိုင်းအထိ တမျှတခေါ် ဖြူဖြူဖွေးဖွေး ရေခဲပြင် ကြီး။ ရေခဲပြင်ကြီးမှ ဝင်းဝင်းလက်လက်၊ စူးစူးရဲရဲ ရောင်ပြန်တွေ ကျွန်တော်တို့ဆီ လာဟပ်သည်။ ကျွန်တော် နေကာမျက်မှန်ချန်ထားခဲ့မိတာ မှားလေစွ။

'စတီ' က ကျွန်တော့်အား ပြုံး၍ ကြည့်ပြီး 'နောက်တစ်ရက်ဆက်နေပါ ဦးဗျာ၊ ဘယ်နှယ်လဲ ချား(လ)' ဟု ဆိုပြန်၏။

အလာစကာမှာသာ ဆက်နေလျှင် ကျွန်တော် ရေယာဉ်ပျံ အမောင်း သင်မိမှာ သေချာ၏။ ဖြို့ကြီးသားများဖြစ်ကြသော 'စတီ' တို့၊ 'နီလာ' တို့လို လူများသည် နေပွင့်သောရက်များတွင် ဖွေးဖွေးဆွတ်နှင်းများ၊ စိမ်းစိုသောသစ်တော များ၊ ပြာလဲ့လဲ့ရေပြင်များကို ကြည့်ရှုခံစားခြင်း၌ ရိုးအိသွားသည်ဟူ၍ မရှိ။ ဆေးသီခေါင်သော ကျွန်းများ၊ ချုံကြိုချုံကြားမှဖြတ်၍ စီးဆင်းသွားသော မြစ်ချောင်း မားတစ်လျှောက်တွင် နေထိုင်ကြသူများအဖို့ ရေယာဉ်ပျံသည် မရှိမဖြစ်။ ယာဉ် ခရီးသူများကတော့ အိမ်ထဲမှာသာနေကြရလျက် ပုဆိန်ရိုးကိုကိုက်နေသော ဖြူ ဘောင်များ၊ အိမ်မိုးပေါ်တင်နေသည့် ရေညှိများကို စောင့်ကြည့်ရုံမှလွဲပြီး ဘာမှ လုပ်စရာမရှိကြ။ ယာဉ်တစ်ခုခု မရှိသည့်သူများသည် အမြဲလိုလို အိမ်တွင်းအောင်း နေကြရသဖြင့် ရောဂါ ရကြ၏။ အလာစကာတစ်ခွင်လုံးမှာ ဈေးဝယ်ထွက်သည်

အခါ၊ ဟိုနားသည်နားသွားစရာရှိသည်အခါ စာတိုက်သွားသည်အခါ၊ အကြောင်းကိစ္စ တစ်ခုခုနှင့်အိမ်ပြင်ထွက်ရသည်အခါ ယာဉ်ကလေးများကို အသုံးပြုကြရသည်။

ရေယာဉ်ပျံ မသုံးနိုင်လျှင် လှေကလေးတွေကို သုံးကြ၏။ သဘာဝလောကကြီးကို အနီးကပ် ကြည့်ရှုလေ့လာဖို့အတွက် လှေကလေးများက ပို၍ ကောင်းပါသည်။ ပို၍အဆင်ပြေပါသည်။ တစ်နေ့ 'ကပ္ပတိန်ကွန်နာ' သင်္ဘောဖြင့် ဝေလငါးအကြည့် ခရီးထွက်ခဲ့သည်။ မိနစ်အနည်းငယ်အကြာမှာ ပက်လက်လန်နေသော ပင်လယ်ဖျံတစ်ကောင်နား ရောက်သွား၏။ ကျွန်တော် တွေဖူးခဲ့သမျှ ပင်လယ်ဖျံများသည် ပက်လက်လန်၍ အစာကို စောင့်ကြသည်ချည်းဖြစ်သည်။ သူတို့၏ ဝမ်းဗိုက်ပြင်များသည် ထမင်းဗန်းကြီးလို ဖြစ်နေတတ်၏။ ယခုအခါတွင် သားမွေးရဖို့ လူတွေက သူတို့အား မသတ်ကြတော့သဖြင့် နေရာအနှံ့အပြားမှာ သူတို့ကို တွေ့မြင်နေနိုင်ပြီးဖြစ်သည်။

ဆော်လမွန်ငါးများကလည်း ရေအောက်မှ ခုန်ထွက်လာကြသည်။ ချက်ချင်းပင် ရေပြင်ပေါ် ဖျန်းခနဲ ပြန်ကျသွားကြ၏။

ရဲတင်းလှသော လင်းယုန်ငှက်တစ်ကောင်ကမူ ငါးကို ထိုးသုတ်ရန် ကောင်းကင်ထဲ၌ ဝေ့ဝိုက် ဝဲပျံနေ၏။ သို့သော် တစ်ကောင်မှ မထိုးသုတ်နိုင်ရှာသေး။ လင်းယုန်ငှက်တို့သည် အလွန် စွမ်းအားကြီးကြ၏။ သို့သော် သူတို့နှင့် ရွယ်တူ တစ်စုံတစ်ရာကို ထိုးသုတ်ကိုက်ချိသွားဖို့ လင်းယုန်ငှက်တိုင်း မစွမ်းဆောင်နိုင်ကြချေ။ ငါးကြီးတစ်ကောင်ကို ထိုးသုတ်ကိုက်ချိရန် ကြိုးစားသည့်အခါ သူတို့လက်သည်းတွေက ငါးကြီးကိုယ်ထဲ စိုက်ဝင်သွားပြီး ပြန်နှုတ်မရ ဖြစ်တတ်၏။ ထိုအခါ ငါးကြီးက လင်းယုန်ငှက်ကို ရေထဲဆွဲနှစ်ပြီး သတ်တော့၏။

ကျွန်တော်တို့သည် 'အဒိုးဖ(စ်)' မှ ထွက်လာသော ဝေလငါးအချို့ကို မြင်တွေ့ရ၏။ ဝေလငါးတွေနှင့် အတော်အလှမ်းဝေးသောနေရာမှနေ၍ ကျွန်တော်တို့ ဓာတ်ပုံရိုက်ကြသည်။ သို့သော် မအောင်မြင်ခဲ့ကြပါ။

လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အတော်ကြာကလည်း ပင်လယ်ဖျံဖမ်း အက်စကီးမိုးများနှင့် 'ဘာရင်းရေလက်ကြား' တွင် သားရေလှေဖြင့် ခရီးသွားခဲ့သေး၏။ ပင်လယ်ဖျံအုပ်ကြီးကို တွေ့ခဲ့ရ၏။ ကျွန်တော်တို့က ဖျံအုပ်နောက် တစ်ခိုင်အကွာလောက်မှနေ၍ လိုက်ကြ၏။ ကျွန်တော်က လှေကို ထိန်းပေးထားရ၏။ အကယ်၍ ကျွန်တော်လှေကို ကောင်းကောင်း မထိန်းနိုင်လျှင် ကျွန်တော်တို့အကြောင်းကို မည်သူမှ ကြားနိုင် သိနိုင်ကြတော့မည် မဟုတ်ပါ။

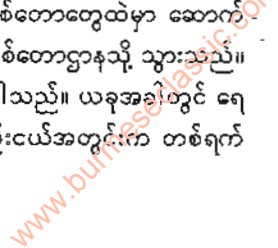
ကျွန်တော်က လှေကို ထိန်းထားရင်း စောင့်နေခိုက် ရေနက်ထဲမှ မည်းမည်းသတ္တဝါကြီး ပုန်းခနဲ ခုန်ထွက်လာ၏။ ချက်ချင်း ဝိုင်းခနဲ ရေထဲပြန်ကျသွား၏။

ကျွန်တော်ကြီး ရေမျက်နှာပြင်ထက်မှာ ပေါ်နေ၏။ ထိုသတ္တဝါကြီး ပြေးသွား၏။ ကျွန်တော်နား ရောက်လာပြန်၏။ ကျွန်တော်က လှေကို ရေခဲပြင်ပေါ်အရောက် အမြန်ဆုံး တွန်းတင်လိုက်ပြီး လည်ပင်းမှာဆွဲထားသော ကင်မရာဖြင့် ဓာတ်ပုံ နှိပ်ယူရန် သွက်သွက်လက်လက် ကြိုးစား၏။ သတ္တဝါကြီးက ရေပေါ် တစ်ကြိမ် ခုန်ထွက်လိုက်ပြန်၏။ ဝိုင်းခနဲ ပြန်ကျသွား၏။ ကျွန်တော်တစ်ကိုယ်လုံး ရေတွေ ခွဲခဲ့သွား၏။ ဓာတ်ပုံရိုက်ယူရန် ကြိုးစားသည့် အရေး မအောင်မြင်လိုက်။ သို့သော် ကျွန်တော်တဝဝမှာ အမြင်ရခဲဆုံးသော မြင်ကွင်းတစ်ခုကို မြင်တွေ့လိုက်ရပြီ ဖြစ်၏။

ထိုဝေလငါးကြီးမြင်ကွင်းသည် ကျွန်တော်အတွက် ထာဝရ ပြည့်စုံ ဆုံလောက်နေပြီဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ လိုက်(ဖ)မဂ္ဂဇင်း ဓာတ်ပုံရရန် ထိုနေရာ၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ စောင့်ကြည့်နေခဲ့ကြသူများသည် ကျွန်တော်အတွေ့အကြုံမျိုးကို ယခုအထိ မရနိုင်ကြသေးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ကျွန်တော် အတွေ့အကြုံကို သူတို့အား ယခုအထိ ဖောက်သည်မချမိသေးပါ။

နောက်ပိုင်းရက်အနည်းငယ်အကြာမှာ ကျွန်တော် 'ဂလေဇီယာသား' မှ ဆွက်ခွာလာခဲ့ပြီး 'ဂျူနီဩ' သို့ ပြန်လာခဲ့၏။ အပူချိန်မြင့်နေ၏။ ရာသီဥတု ကြည်လင်နေ၏။ ကျွန်တော် ဆိပ်ကမ်းတစ်လျှောက် လျှောက်ကြည့်၏။ ဝင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးများ၊ လှေများ၊ ငါးဖမ်းသင်္ဘောများ ဝင်လာလိုက်ကြ။ ဆွက်သွားလိုက်ကြ။ 'အီဂန်ဒရိုက်(ဖ)' ပန်းခင်းများထဲမှ အပြာရောင်အိုင်းရစ် ဇန်းများ၊ မြို့ထဲက ခြံဝင်းတွေထဲမှာ ဝါးလုံးရှည်များတွင် ချိတ်ဆွဲထားသော ဇန်းခြင်းများသည်လည်း ရှုမငြီးစရာ၊ ချီးကျူးစရာကောင်းလွန်းလှပါသည်။ ထို့နောက် 'ရစ်ချတ်ဟာရစ်' နှင့် 'ဂျိုး ဂျူနီဩ' တို့၏ သင်္ချိုင်းနေရာများကို ကြည့်ရှုရန် 'အဲဗားဂရင်း' သုသာန်သို့ လာခဲ့ပါသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် ၁၈၈၀ ခုနှစ်တွင် ရွှေရာဖို ဤဒေသသို့ ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ ရွှေမတွေ့ကြ။ နောက်ပိုင်း 'ကိုဝီး' ဆိုသူ ရောက်လာမှ သုံးဦးအတူ ရွှေထွက်သည်နေရာသို့ သွားကြ၏။ မြို့ကို ပထမတော့ 'ဟာရစ်(စ)ဘတ်' ဟု အမည်ပေးသည်။ နောက် 'ဂျူနီဩ' ဟု ပြောင်းပေးသည်။ တကယ်တော့ 'ကိုဝီး' အမည် ပေးသင့်သည်သာဖြစ်၏။

ကျွန်တော်က 'တွန်ဂ(စ)' နှင့် 'ချူဂေ' သစ်တောတွေထဲမှာ ဆောက်လုပ်ထားသော တည်းခိုခန်းတစ်ခန်းကို ငှားယူရန် သစ်တောဌာနသို့ သွားသည်။ သို့သစ်တောများသို့ ရေယာဉ်ပျံဖြင့်သာ ရောက်နိုင်ပါသည်။ ယခုအခါတွင် ရေယာဉ်ပျံခ တက်သွားလေပြီ။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းက တစ်ရက်

ငါးဒေါ်လာဖြင့် ငှားရမ်းနိုင်၏။ ယခု တစ်ရက် နှစ်ဆယ်ငါးဒေါ်လာ ဖြစ်နေလေပြီ။

ကျွန်တော် သစ်တောထဲမှ အခန်းကို မငှားယူဖြစ်ခဲ့ပါ။ အိမ်နှင့် တွဲထားသော အခန်းတစ်ခန်းကို ငှားယူလိုက်ပါသည်။ ထိုအခန်းများကိုလည်း လူကြိုက်များပါသည်။ အမျိုးသမီးတောအုပ် 'ချယ်ရီ အင်ဒရေ့' က သစ်တောထဲက အခန်းကို လာရောက်ငှားရမ်းကြသည့် လင်မယားနှစ်ယောက်အကြောင်း ပြောပြလိုက်ပါသည်။ ယောက်ျားဖြစ်သူက 'ကျွန်တော် ငါးဖမ်းထွက်နေခိုက် ကျွန်တော့်ဇနီး ဈေးဝယ်သွားချင်ရင် အနီးဆုံးဈေးက ဘယ်နားမှာရှိသလဲ' ဟု မေးသည်ဆို၏။ ထိုအခါ 'ချယ်ရီ' က 'မြောက်ဘက်ထွက်ဝယ်မယ်ဆိုရင် မိုင်တစ်ရာခန့်ဆယ်လောက် သွားရမယ်။ အဲတောင်ဘက်ထွက်ဝယ်မယ်ဆိုရင်တော့ မိုင် နှစ်ရာရှစ်ဆယ်လောက် သွားရမယ်' ဟု ဖြေလိုက်ရသော ဟူ၏။

အကယ်၍ သစ်တောထဲမှာ ဝက်သားနှင့် ပဲတောင့်ပဲ စားနေရမည်ဆိုလျှင် ဖြိုမှ ဆော်လမွန်ငါးနှင့် ခရမ်းချဉ်ရည်ကိုဝယ်ထားဖို့ စိတ်ကူးမိသည်။ 'ဂျူနီဩ' ရှိ အကောင်းဆုံး စားသောက်ဆိုင်ဖြစ်သော 'ဆားမစ်' တွင် ထိုဟင်းမျိုးနှင့် ထမင်းစားခဲ့ရသည်ကို ကျွန်တော် မမေ့နိုင်ပါ။ 'ဆားမစ်' စားသောက်ဆိုင်ကို ၁၈၉၀ နှစ်များအတွင်းက တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ပထမတော့ ဆေးလိပ်ရောင်းသည် စတိုးဆိုင်ကြီးအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သည်။ ဆိပ်ကမ်းတစ်လျှောက်မှာ ဆေးလိပ်ဆိုင်တွေ အများအပြားရှိပါ၏။ 'ဂျူနီဩ' တွင် အစောဆုံးအခြေချသူ အဘိုးအိုတစ်ဦးက သူငယ်ငယ်ကဆိုလျှင် သူ့အမေက ထိုဆေးလိပ်ဆိုင်များသို့ သတင်းစာသွားပို့ခွင့်ပင် သူ့ကို မပေးခဲ့ဟု ပြောပြ၏။ ယခုမူ လေးစားထိုက်သော ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များသည် ထိုအဆောက်အဦးကြီး၏ အိပ်ခန်းများထဲတွင် ပျော်ပိုက်နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်စက်နေကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော် ဆိုင်တွင်းသို့ ဝင်သွားသောအခါ 'အန်ဟောက်(စ)' နှင့် ဇနီး 'ဘီ(လ)' တို့က နှစ်ပေါင်းများစွာ ကွဲကွာပြီး ပြန်တွေ့လိုက်ရသည့် အစ်ကို တစ်ယောက်အား ဆီးကြိုပုံမျိုးဖြင့် ဆီးကြိုကြသည်။ နှုတ်ဆက်ကြသည်။ အမှန်တော့ ဖောက်သည် ပြန်လာချင်အောင် ပြုလုပ်နည်း ဖြစ်ပါ၏။ အစား အသောက်များသည် ဟိုစဉ်ကအတိုင်း ကောင်းမြဲကောင်းဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထိုညနှင့်ပတ်သက်ပြီးကျွန်တော် မှတ်မိနေသည်မှာ ထိုဆိုင်၌ စကားပြောနေ ကြသော 'ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး' သုံးဦးပင် ဖြစ်ပါ၏။ ထိုသုံးဦးတို့သည် အကြောင်းအရာ တစ်ခုကို အလေးအနက် ဆွေးနွေးနေကြ၏။ 'တွန်ဂ(စ)' သစ်တောအတွင်းရှိ သစ်များအားလုံးကို ခုတ်ယူပြီး စက္ကူပျော

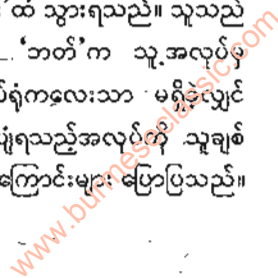
အိမ်အဖြစ် ပြောင်းလဲကာ ဂျပန်သို့ တင်ပို့သင့် မတင်ပို့သင့်ကိစ္စ ဆွေးနွေးနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုညမှာ ဆွစ်လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး၊ နယ်လှည့်အမျိုးသမီး အရောင်း ဘယ်စားလှယ် နှစ်ဦးနှင့် 'တာရေး အာချီဆန်' တို့လည်း ရှိနေကြ၏။ 'တာရေး' ကို 'အန်းဟောက်(စ)' က စာရင်းကိုင်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ 'တာရေး' က ဆွေးနွေးလိုလျှင် ယူသည်။ ပန်းကန်ဆေးအလုပ်ကို လုပ်ပြီး ပြန်ဆပ်သည်။

'တာရေး' က ကျွန်တော့်အား သူ့ဘဝဇာတ်ကြောင်းပြောပြသည်။ သူသည် အမေရိကတစ်ခွင် ငြိမြဲစင်အောင် ကြွသလိုသွားခဲ့ကြောင်း မင်နီဆိုတာ တက္ကသိုလ်မှာ အင်္ဂလိပ်စာ သင်ယူခဲ့ဖူးကြောင်း၊ 'တူလီနီး' တက္ကသိုလ်မှ စီးပွားရေးဘွဲ့ ရခဲ့ကြောင်း၊ မိန်းမယူပြီး မကြာခင်ကွာရှင်းလိုက်ကြောင်း၊ 'မောင်းကိန်း' ရွာတွင် ခေတ္တခဏ ကျောင်းဆရာဝင်လုပ်လိုက်သေးကြောင်း၊ အက်စကီးမိုး အမျိုးသမီး ဘော်လီသာ အသင်းမှာ နည်းပြလုပ်ခဲ့ကြောင်း၊ ဂျူနီဩတွင် လက်သမားအလုပ်လုပ်ကြောင်း၊ စာရင်းကိုင်လည်းလုပ်သေးကြောင်းများအပြင် သူလုပ်ချင်တာမှန်သမျှကို သွတ်လွတ်လပ်လပ်လုပ်ရတာ အလွန် နှစ်ခြိုက် ပျော်ပိုက်လှကြောင်းများဖြစ်၏။

သူက သူ့သူငယ်ချင်း 'ရစ်ချတ်ဟားရစ်(စ)' နှင့်လည်း ကျွန်တော့်ကို ခိတ်ဆက်ပေးပါသေးသည်။ ရစ်ချတ်သည် လူဖြူများ၏ ရိုးရာအမွေအနှစ်နှင့် အိန္ဒိယလူမျိုးတို့၏ ရိုးရာအမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူ ဖြစ်သည်။ သူတော်တစ်ယောက်ပင် ဖြစ်၏။

ဆိုင်တွင်းရှိ လူအားလုံးကို ဘားကောင်တာတွင် ထိုင်နေသော 'အက်(ဖ) ဇင်' က စောင့်ကြည့်ရင်း ပြောဆိုနေကြသည်များကို နားထောင်နေသည်။ ထိုည အမှီတော့ 'ဆန်' နှင့် 'ဘီ(လ)' တို့၏ စားသောက်ဆိုင်ကလေးသည် ကမ္ဘာ့အလယ်ဗဟိုတည့်တည့်မှာ တည်ရှိနေသလိုကို ထင်မှတ်မိလိုက်သည်။

ဂျူနီဩ၏ မည်သည့်လမ်းထောင့်မှဖြစ်ဖြစ်၊ မော့ကြည့်လိုက်လျှင် တောင်ကြီးများကို လှမ်းမြင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် နေရမည့်ရက်လည်း ဘုန်းဆုံးခါနီးနေလေပြီ။ ကျွန်တော် မထွက်ခွာခင်ကလေးတွင် တောရိုင်းမြေအတွင်းမှာ နှစ်မြှုပ်နေလိုက်ချင်သေးသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော့်အား လှပသော နေရာများသို့ ပို့ဆောင်ပေးနိုင်သူ 'ဘတ်လာ(ဖ)လင်း' ထံ သွားရသည်။ သူသည် ရေယာဉ်ပျံတစ်စီးဖြင့် အသက်မွေးနေသူဖြစ်သည်။ 'ဘတ်' က သူ့အလုပ်မှ ဝင်ငွေများများစားစား မရကြောင်း၊ ဘော်ဒီအလုပ်ရုံကလေးသာ မရှိခဲ့လျှင် ဆင်းငံ့မှာသေချာကြောင်း၊ သို့သော် ရေယာဉ်ပျံရသည့်အလုပ်ကို သူချစ်ကြောင်း၊ နွေဥတုရောက်လာလျှင် ရေယာဉ်ပျံမောင်းကြောင်းများ ပြောပြသည်။

ကျွန်တော်သည် သူ့အား လေယာဉ်ပြေးလမ်းနှင့် ပြိုင်နေသော ရေယာဉ် တူးမြောင်းထဲမှာ တစ်မနက်တွင် စတွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

‘ခင်ဗျား ဘယ်ကိုသွားချင်သလဲ’

သူက မေးသည်။

‘လူသူမရှိတဲ့ တစ်နေရာကိုပေါ့ဗျာ’

ကျွန်တော်က ဖြေ၏။

ကျွန်တော်တို့ ရေယာဉ်ပျံဖြင့် ‘ဂတ်စကီနီဩတူးမြောင်း’ ကို ကျော်လျက် တောင်ဘက်သို့ စတင် ဦးတည်လိုက်ကြသည်။ ထို့နောက် အနောက်ဘက်သို့ လှည့်ကာ တောင်ကြီးများရှိရာဒေသသို့ ပျံသန်းခဲ့ကြ၏။ ကျွန်တော် ငုံ့ကြည့်လိုက်သည်။ တောင်ပေါ်ရေအိုင်နှစ်အိုင်ကို လှမ်းတွေ့လိုက်ရ၏။ ရေတံခွန်တစ်ခုကိုလည်း မြင်ရ၏။ ‘ဘတ်’က ပို၍ ကြီးသော ရေအိုင်ဆီသို့ ဦးတည်ပျံသန်းနေသည်။ ‘အဲဒါ ‘အနိမ့်ပိုင်းချစ်ရေအိုင်’ တဲ့ဗျ။ အဲဒီမှာ လူတစ်ယောက်မှ ကျွန်တော် မတွေ့ဖူးဘူး။ အဲဒီကို ရောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်လို့ ပြောတဲ့လူနဲ့လည်း တစ်ခါမှ မဆုံဖူးဘူး။ ကျွန်တော် လောင်းရဲတယ်ဗျာ။ အဲဒီနေရာကို တစ်နှစ်မှာ လူ ငါးယောက် မရောက်ဘူး’ဟု ပြောသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဆင်းသက်လိုက်ကြ၏။ ရေအိုင်ထဲသို့စီးဝင်သော စမ်းချောင်း ဘေးရှိ သစ်ပင်တွင် ရေယာဉ်ပျံကို ချည်ထားလိုက်သည်။ ကျွန်တော်က ရေအိုင်ကမ်းစပ်မှာလျှောက်ရင်း ရေအိုင်အကျယ်အဝန်းကို မှန်းဆကြည့်နေ၏။ ရေအိုင်ဇွန်မှာပြင်သည် ပကတိ ငြိမ်သက်နေသည်။ ခံညားလှပနေသည်။ နက်ရှိုင်းသော စိမ်းလန်းသစ်တောကြီး၏ အပြာရောင်ရတနာခဲကြီးနှင့် တူနေလေသည်။

ဤကဲ့သို့သော လူသူကင်းမဲ့သည့်နေရာမျိုးမှာပင် တစ်ခုခု ပြုလုပ်လိုသည်မှာ လူ့သဘာဝပေဝဲလား မပြောတတ်။ ‘ဘတ်’က ငါးမျှားတံထုတ်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ငါးမျှားကြပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်စိတ်က ငါးမျှားခြင်း၌ မတည်။ ရှုခင်းတွေပေါ်မှာသာ တည်နေလေသည်။ ရှုခင်းတွေ၏အလှကို ခံစားမဝ ဖြစ်နေသည်။ ‘ဘတ်’က ငါးတစ်ကောင်ကို မိ၏။ ပြန်လွှတ်လိုက်၏။ သူလည်း ငါးမျှားခြင်းတွင် အာရုံဝင်စားနေပုံမရပါ။

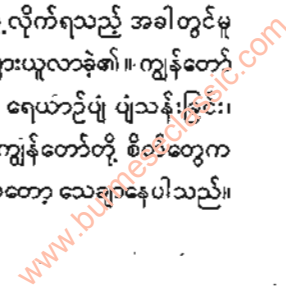
ခဏကြာတော့ ရေယာဉ်ပျံပေါ် ပြန်တက်ကြသည်။ ကျွန်တော်က ကျန်နေရစ်သော ရေအိုင်ကြီးကို သမင်လည်ပြန် ကြည့်လိုက်သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဂျူနီဩ ရေခဲပြင်ကြီးပေါ် ကျော်၍ ပျံသန်းလာခဲ့ကြ၏။ ထိုနေရာတွင် ရေခဲပြင်သည် တစ်ဆောင်းလျှင် ပေတစ်ရာလောက်

မြင့်တက်လာတတ်ပေသည်။ ယင်းသို့ မြင့်တက်လာခဲ့သည်မှာ ဆောင်းကာလဆင်း ထောင်ချီ၍ ကြာလာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ယင်း၏ အကျိုးဆက်မှာတောင်စောင်း ချားမှ ရေခဲမြစ်ကြီးများ မိုင် ကိုးဆယ် ဝန်းကျင်ဒေသအထိ စီးဆင်းသွားကြခြင်း ဖင် ဖြစ်လေသည်။ အနောက်ဘက်သို့ စီးဆင်းသွားသော ရေခဲမြစ်များသည်ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာထဲ ဝင်သည်။ အရှေ့ဘက်ဆိုလျှင် ကနေဒါထဲ စီးဝင်သွားကြသည်။

ကမ္ဘာမြူကြီးထဲ၌ တစ်နာရီလောက် ပျံသန်းကြပြီးသောအခါ ‘မင်ဒင်ဟော ရေခဲမြစ်’ အပေါ် ရောက်လာခဲ့သည်။ ၎င်းမှတစ်ဆင့် ကျွန်တော်တို့ စတင် ထွက်ခွာခဲ့သည့်နေရာသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့ကြပါသည်။

‘ဘတ်’ နှင့် ကျွန်တော် တခြား ခရီးတစ်ခုလည်း ထွက်ခဲ့ပါသေးသည်။ အိုစိုးမှာ သူ့ဇနီး ‘ဆာရာဒန်းလက်’ လိုက်ပါခဲ့၏။ ကျွန်တော်တို့ ‘တာကူ သင်္ဘောဆိပ်’ သို့သွားခဲ့ကြသည်။ ၎င်းသင်္ဘောဆိပ်သည်ပင်လယ်ကမ်းခြေပေါ်ရှိ အလွန်ခေါင်သောနေရာ ဖြစ်သည်။ ထိုနေရာတွင် ကျွန်တော်သည် ‘တိုင်းဂါး အော်(လ)ဆန်’ နှင့် တစ်နေ့တာအတူနေခဲ့ဖူးသည်။ ‘တိုင်းဂါး’သည် သတ္တုရှာသူ ဖြစ်၏။ ထိုနေရာတွင် တစ်ယောက်တည်း နေနေသူဖြစ်၏။ သူသည် အသက် ကိုးဆယ်အရွယ်ထိ အမဲလိုက်ဆဲ။ ငါးဖမ်းဆဲ။ မနက် ကော်ဖီသောက်ရန် မီးမွှေးဖို့ ထင်းကို ကိုယ်တိုင် ခွဲ၏။ ယင်းအခြေအနေမျိုးကို ကျွန်တော် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ဆယ်ငါးနှစ်က တွေ့မြင်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ‘ဘတ်’၊ ‘ဆာရာ’ နှင့် ကျွန်တော်တို့သည် သူနေထိုင်ရာ တဲကလေးဆီသို့ မြက်တွေပုံးလွှမ်းနေသော လမ်းကလေးအတိုင်း လျှောက်သွားနေကြပါပြီ။ တဲကလေးကား တိတ်ဆိတ်လျက်။ လုံးဝ ငြိမ်သက်လျက်။ သည်နေရာမှာ တခြားဘယ်သူနှင့်တွေ့ ရန် ကျွန်တော် မျှော်လင့်နိုင်ပါသနည်း။ ‘တိုင်းဂါး’ ကိုင်စွဲနေကျ ဓားနှင့်ပုဆိန်တို့ကို ထားနေကျနေရာမှာ မြင်လိုက်ရသည်။ သူ့ လှေအိုကလေးကတော့ လွှစင်ပေါ်မှာ ကျွမ်းထိုးမှောက်ခုံဖြစ်နေရှာ၏။ သူ့ အသုံးအဆောင် အိုးခွက်ကလေးတွေက တဲဘေးမှာ။ အင်း သူမရှိတော့တာက လွဲလို့ အားလုံးဟာ သူ့ရှိစဉ်က အတိုင်းပါပဲကလား။ အသက် ကိုးဆယ်အရွယ်ထိ ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်သွားခဲ့သူ လူတစ်ယောက် ဆုံးပါးသွားသည့်အတွက် များစွာ ကြေကွဲဖို့တော့ လေ့ပါ။ သို့သော် သူ့တဲကလေးနှင့်သူ့ဘဝကို မြင်တွေ့လိုက်ရသည့် အခါတွင်မူ ‘ဆာရာ’က အသားညှပ်ပေါင်မုန့်များ၊ ကော်ဖီများယူလာခဲ့၏။ ကျွန်တော်တို့ ကမ်းခြေမှာ ထိုင်၍ နေ့လယ်စာ စားကြပါသည်။ ရေယာဉ်ပျံ ပျံသန်းခြင်း၊ ငါးဖမ်းခြင်း အကြောင်းတွေ ပြောကြသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ စိတ်တွေက ‘တိုင်းဂါး’ နှင့် ‘သေခြင်းတရား’ ထံ ရောက်နေကြသည်ကတော့ သေချာနေပါသည်။

‘ဆာရာ’က ဂျူနီဩ လေဆိပ်မှနေ၍ မြို့ထဲသို့ ကားဖြင့် ပြန်ပို့ပေးသည်။ သူမသည် ချစ်ခင်စရာကောင်းလှပါသည်။ ကဗျာဆန်ဆန် ပြောတတ်သူ ဖြစ်သည်။ သူမ မျက်လုံးအစုံက အဝေးတစ်နေရာသို့ ငေးမျှော်နေသလို ထင်ရသည်။ ဂျူနီဩ၏ မြန်ဆန်သော တိုးတက်ပြောင်းလဲနေမှုများကို ကြိုက်နှစ်သက်သည်ဟု သူမက ပြောသည်။ သူမသည် ရေခဲမြစ်အရည်ပျော်သွားပုံတွေ၊ မြေသားပြန်ပေါ်လာပုံတွေ၊ ခဲခြင်းနှင့် အရည်ပျော်ခြင်း သံသရာလည်ပုံတွေ၊ နွေဥတုအကြောင်းတွေ စိတ်ဝင်စားစဖွယ် ပြောပြတတ်သည်။

မြို့သို့သွားရာ လမ်းတစ်လျှောက်လုံးမှာ မိုးမခပန်းများ ပွင့်နေကြသည်။ ‘ဒီပန်းတွေ နောက် ခြောက်လလောက်အထိ ဆက်ပွင့်နေကြဦးမှာရှင်၊ ဒီပန်းပွင့်တဲ့ရာသီ ကုန်သွားရင် ဆောင်းရောက်လာတော့တာပဲ၊ ကျွန်မကတော့ တောပန်း တောင်ပန်းတွေနဲ့ ယှဉ်ပြီး ဘဝကို တိုင်းတာတတ်တဲ့နေရာမျိုးမှာပဲ နေသွားချင်ပါတယ်ရှင်’

ကျွန်တော် အလာစကော အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသမှ ထွက်ခွာမသွားလို သေးပါ။ ၎င်းဒေသသည် ဘုရားသခင်၏ လက်တော်ရာဖြစ်သည်။ အလာစကော တွေက အလာစကောမှလွဲလျှင် ကျန်နေရာဒေသများကို ‘နေရာစိမ်း’ ဟု မှတ်ယူ တတ်ကြပါမည်။ ကျွန်တော့်အဖို့ ယခုတော့ ‘ကျွန်တော် ထွက်လာခဲ့သော နေရာစိမ်း’ သို့ ပြန်ရမည်ရက် ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါပြီ။

‘ဆိတ်(လ)’ သို့ ဦးတည်ပျံသန်းနေသော လေယာဉ်ပေါ်တွင် လင်ကျစ် လူမျိုး ရှေ့နေကြီး ‘လီရွိုင် ဝိုင်း(လ)ဒါး’ နှင့် ဘေးချင်းယှဉ်၍ ကျွန်တော် ထိုင်ရသည်။ မြေမှုများအတွက် သူသည် ကျွန်းများပေါ် ရောက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ သူက ငယ်ဘဝအကြောင်းတွေ ပြောပြနေပါသည်။ အရှေ့တောင်ပိုင်း ဒေသမှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရပုံတွေလည်း ပါဝင်သည်။ ကျွန်တော်ကလည်း သူ့ဇာတိ မြေမှာ ကျွန်တော်နေခဲ့ရသည့် တစ်လတာအချိန်အတွင်း အတွေ့အကြုံများကို ပြောပြလိုက်ပါသည်။ သူက ယစ်တိုင် ဒီဇိုင်း လည်စည်းကို စည်းထားသည်။ ကျွန်တော်က ယစ်တိုင် ဒီဇိုင်းကို သတိပြုမိ၍ ချီးကျူးစကား ပြောလိုက်သည်တွင် သူက လည်စည်းကို ချက်ချင်း ဖြုတ်လိုက်ပြီး ကျွန်တော့်အား ပေးလေသည်။

‘အမှတ်တရပေါ့ဗျာ’ ဟု ရှေ့နေကြီးက ပြောပါသည်။

ကျွန်တော် မှတ်မှတ်ရရ သိမ်းထားမှာပါ မစ္စတာဝိုင်း(လ)ဒါး ခင်ဗျား ကျွန်တော်ကလည်း အမြဲ သတိရနေမှာပါဗျာ။ ။

ရူလိုင်
အီလိုင်၊ မင်နီဆိုတာ

'မိုးဆီ' ရေအိုင်ကြီး၏ ကမ်းခြေမှာ အခေါက်ဖြူ၍ ချောမွတ်နေသည့် ဘ(ချ) သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ရှိသည်။ ထိုသစ်ပင်ကြီးဘေးတွင် 'ကနူးလှေ'ကလေး တစ်စင်း။

သစ်ပင်ကြီးရှိရာ ရေအိုင်အစမှ ထိုရေအိုင်ကြီး အဆုံးအထိ လှေကလေးကို လှော်ခတ်သွားနိုင်ပါသည်။ ရေအိုင်ကြီးအဆုံးမှာ တစ်ညအိပ်၊ နောက်မနက်မှာ တခြား ရေအိုင်တစ်ခုသို့ ကူး။ ထိုအိုင်ကို ဖြတ်လှော်၊ ညမှာနား။ တတိယနေ့မှာ နောက် ရေအိုင်တစ်ခုသို့ဆက်။ သည်အတိုင်း လှေကလေးကို လှော်ခတ် သွားပါ။ နှစ်တစ်ရာ ကြာသွားလျှင်ပင် ရေအိုင်အားလုံးသို့ ရောက်နိုင်မည်မထင်။

'ဟင်နရီဒေးဗစ်သိုရူး'က ရေးခဲ့ဖူးပါသည်။ 'ရေအိုင်ကြီးတစ်ခုဟာ မြေပြင် ပေါ်က အလှဆုံးနဲ့ အဓိပ္ပာယ်အရှိဆုံးအရာ၊ အမိမြေရဲ့ မျက်လုံးဖြစ်တယ်'တဲ့။

ကျွန်တော်သည် ပင်စည်ချော ဘ(ချ) သစ်ပင်ကြီးဘေးက ကျောက် ဆောင်ပေါ် ထိုင်လျက် အမိမြေ၏ မျက်လုံးထဲသို့ စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်နေမိသည်။ သည်အချိန်မှာ နေလုံးရဲရဲကြီးက ရေအိုင်ကြီးထဲ ၎င်းလျှိုးဝင်သွားလေပြီ။ ကျွန်တော် အတွေးထဲသို့ စကြဝဠာ ဝင်လာသည်။ စိမ်းလန်းသစ်တော ဝင်လာ သည်။ ရေပြင်ပြာပြာ ဝင်လာသည်။ ရေအိုင်ကြီး၏ မျက်နှာပြင်ထက်မှာ ငါးကို ထိုးသုတ်တတ်သော 'လွမ်းငှက်' တွေက ဖိုသံ မသံ ပေးနေကြသည်။ မိုးချုန်းသံ ကြားလိုက်ရသည်။ မှောင်ရီပျိုးလာသည်အထိ ထိုနေရာမှ ကျွန်တော် မရွေ့သေး။ မရွေ့နိုင်သေး။

ယခု ကျွန်တော် မြင်နေရသော ရေအိုင်ကြီးသည် 'ကက်တ်(လ)' မြစ် တောင်ဘက်က 'မိုးဆီ' ရေအိုင် မဟုတ်။ 'နာ(ရှ်)ဝေ!' အနောက်ဘက်က 'မိုးဆီ' လည်း မဟုတ်။ 'ဘစ်ဖောက်' မြစ်ဖျားခံရာ 'မိုးဆီ' ရေအိုင်ကြီး မဟုတ်။ 'မင်နီဆိုတာ'တွင် ရေအိုင် မည်မျှရှိကြောင်း ဘုရားသခင်မှ သိနိုင်ပါ

ထိမ့်မည်။ ယခု ကျွန်တော်မျက်စိရှေ့က ရေအိုင်ကြီးသည် တစ်ခုသော 'မိုးဆီ' ရေအိုင်ဖြစ်သည်။ 'အီလိုင်း' အရှေ့ဘက်က ရေအိုင်ကြီးဖြစ်သည်။ အီလိုင်းမှ သမ်းတွေ ဖြာထွက်သွား၏။ အီလိုင်းသည် နယ်စပ်ရေပြင်အစလည်း ဖြစ်ချေ သေး၏။

ကနူးလှေ သွားနိုင်သည့် နယ်စပ်ရေပြင်ဧရိယာသည် ဧက တစ်သန်း ဘယ်ဝန်းသည်။ အဆက်အသွယ် အလွန်ပြတ်သော နေရာဖြစ်သည်။ လမ်းမရှိ။ အဆောက်အဦးတွေ မရှိ။ လူရောက်ခဲ့သည့် အရိပ်လက္ခဏာများ မရှိ။ ဘားတွေ မရှိ။ လေယာဉ်မရှိ။ သဘာဝ၏ အသံကို ပြိုင်မည့် ဂျင်နရေတာ ကော်သံများလည်း မကြားရ။ သံဘူးများ၊ အရက်များ၊ သယ်ဆောင်ခွင့်မပြု သည့် နေရာ။ သစ်ပင် မခုတ်ရ။ သစ်ကိုင်း မချိုင်ရ။ သစ်ခေါက် မခွာရ။

အလွန်ခေါင်ပြီး ထီးထီးကြီးဖြစ်နေသည့် နေရာဖြစ်၏။ မြေပုံနှင့် အိမ်မြှောင်သာ မပါလျှင် ဘယ်ရောက်၍ ဘယ်ပေါက်နေမှန်း သိမည် မဟုတ်။ ခည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ရက် သုံးရက်လောက် လှေကလေးကို လှော်ခတ်သွားမည် ဆိုလျှင်တော့ အချို့မြဲဆုံး အိပ်မက်ထဲက အလှပဆုံး ရေအိုင်တစ်ခုခုသို့ ရောက် သွားမည်သာဖြစ်ပါသည်။ ထိုအိပ်မက် ရေအိုင်လှလှကလေးမှာ စခန်းတံ ကလေး ထိုး၍ တစ်ပတ် နှစ်ပတ်လောက်နေလျှင်ပင် မည်သည့် လူသံသူသံမှ ကြားရမည် မဟုတ်ပါ။

ကျွန်တော်သည် ကနူးလှေစီးရန်သက်သက်ဖြင့် 'မိုးဆီ' ရေအိုင်ကြီးဆီ အရောက် အပင်ပန်းခံလာခဲ့သည် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်တော်စိတ်ကူးက ယင်မည်း ခွား မရှိတော့သည့် ရာသီကုန်ဆုံးချိန် ဇူလိုင်လအထိ စောင့်မည်။ ယင်းရာသီ ကုန်သည်နှင့် 'မင်နီဆိုတာ' မြောက်ပိုင်းဒေသသို့သွားမည်။ ထိုနေရာရောက်လျှင် ဘဲကလေးတစ်လုံး ရှာမည်။ ထိုဘဲကလေးမှာ စခန်းချလျက် တောအခြေအနေကို လေ့လာကြည့်ရမည်။ တော၏ အရိုင်းသဘာဝကို စဉ်းစားမည်။ စသည် စသည်။

သို့သော် ကျွန်တော်စိတ်ကူးတွေ အကောင်ခြပ် လှလှပပ၊ ကြွကြွရွရွ မပေါ်ထွက်ခဲ့ပါ။ အလွန် သွက်လက်လှသော အမျိုးသမီးကြီး 'လင်ဒါဖရိုင်ယာ' က ခရီးထွက်ကြမည့် သူ့သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် 'ချက်' နှင့် 'နန်စီနိုင်ဆဲ' တို့အား ခေါ်၍ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးတော့၏။ ထိုနောက် ကျွန်တော့်ကို သူ့သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက် အိမ်မှာ ထားဖို့ စီစဉ်လေတော့၏။ အိမ်က အတော်လေးကောင်းပါ သည်။ မီးဖိုဆောင် ကျယ်ဝန်းသည်။ အိပ်ခန်းကို ရေအိုင်ကြီးဘက် မျက်နှာမူ ထားသည်။ ရေချိုးခန်းတွေကလည်း အလွန်သန့်၊ အလွန်ကောင်းပါ၏။ ကျွန်

တော်သည် အိမ်ရှင်များဖြစ်ကြသော 'ချက်' နှင့် 'နန်စီ' တို့အား မတွေ့ဆုံလိုက်ရပါ။ သို့သော် တွေ့လိုက်ရသည်ဟု ကျွန်တော် ခံစားနေရပါသည်။

ပင်စည်ချော ဘ(ချ) သစ်ပင်ကြီးနှင့် ကနူးလှေက 'နန်စီ' ပိုင်ဖြစ်သည်။ ရောက်စ ပထမညမှာပင် အိုင်စပ်မှာထိုင်ပြီး နေဝင်တာကို စောင့်ကြည့်ခဲ့၏။ နောက်ပိုင်းမှာလည်း ညနေတိုင်း စောင့်ကြည့်ခဲ့သည်။ သည်နေရာ၊ သည်အိမ်ကတော့ အတော်ကိုနှစ်သက်ဖို့ ကောင်းလှပါသည်။ 'အီလိုင်' မှ မိုင် နှစ်ဆယ်လောက် ဝေးသော 'ဖင်းဘ(ဂ)ထရေး' သို့ အချိန်မရွေး ထသွားနိုင်သည်။ 'ဖင်းဘ(ဂ)' ရောက်လျှင် ဘယ်ဘက်ချိုး၊ ဆက်သွားလိုက်ပါ။ ထင်းရှူးခြံများ၊ သကြားပင်ခြံများကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ကျွန်တော် အိမ်ရှင်များ ခရီးထွက်နေခြင်းသည် ကျွန်တော်အဖို့ ကံကောင်းသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ထိုအိမ်သည် ကျွန်တော်ပိုင်သာ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ကျွန်တော် ဘယ်ကိုမှ သွားချင်စိတ်ပေါ်တော့မည် မဟုတ်ပါ။

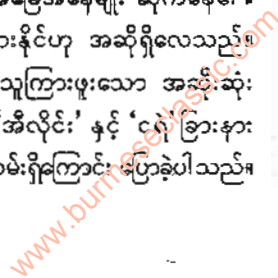
'တွင်းစီးတီး' အထက်ပိုင်းခရီးသည် ကျွန်တော်အား မြောက်ပိုင်းဒေသသို့ ရောက်သွားစေခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် 'ဒူးလု' ကို ဖြတ်သွားရသည်။ သတ္တုတွင်းများကို ကျော်ခဲ့ရသည်။ 'အိဗီးလက်' ဝန်းကျင်တစ်ခုမှာတော့ မြူးမြူးကြွကြွ 'ပို(လ)ကာ' အက တေးသံများကို ကြားရသည်။ 'မင်နီဆိုတာ' မြောက်ပိုင်းမှ လာကြသော သတ္တုတူးသမားများက ယင်းတေးသံကို အလွန်ကြိုက်ကြသည်။ နောက်ဆုံးမှာ ကျွန်တော် နယ်စပ်သို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ နယ်စပ်ဟိုမှာဘက်ရှိ ရေပြင်အားလုံးသည် မြောက်ဘက်သို့ စီးဆင်းကာ အာတိတ်သမုဒ္ဒရာထိ ရောက်သွားကြသည်။

အီလိုင်လမ်းမကြီးပေါ်တွင် လမ်းဆုံမြို့များမှာရှိသော ဈေးဆိုင်များ၊ ကမ်းများ၊ ဓာတ်ဆီဆိုင်များရှိသည်။ သို့သော် အဝတ်အထည်ရောင်းချသူများသာ မရှိခဲ့လျှင် အတော်ပျင်းစရာကောင်းသည့် လမ်းမကြီး ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။ လမ်းတိုင်းရှိ အိမ်ရှေ့ပြတင်းပေါက်များမှာ ငါးဖျားကိရိယာတွေ၊ အသက်ကယ်အင်္ကျီတွေ၊ အခြောက်အခြမ်းတွေ ပြည့်နှက်နေ၏။

'အီလိုင်' တွင် လူကောင်းသူကောင်းများ ရှိကြပါသည်။ ကျွန်တော်သည် မြို့အားလုံးနီးပါးလောက်ကို သိပါ၏။ သို့သော် အီလိုင်ကမူ အထူးဖော်ရွေသော၊ ခင်မင်တတ်သော မြို့ဖြစ်ပါ၏။ ထိုမြို့သို့ ရောက်သွားလျှင် ခင်ဗျား လူစိမ်း မဟုတ်တော့ပါ။ အကယ်၍ ခင်ဗျားနာမည်က 'ချား(လ)' ဆိုလျှင် အီလိုင်ရှိ လူတိုင်းက ခင်ဗျားကို 'ချော' ဟု ခေါ်ကြပါလိမ့်မည်။

မင်နီဆိုတာမြို့သားများကတော့ ကျွန်တော်တို့နှင့် များစွာခြားနားကြ၏။ သူတို့သည် ဆေးလိပ်မသောက်ကြ။ မင်နီဆိုတာ လေဆိပ်သည် ဆေးလိပ်သောက်ခွင့် မပြုသော ပထမဆုံး လေဆိပ်ဖြစ်သည်။ အရက်ဆိုင်များမှာပင် ဆေးလိပ်သောက်ခွင့်မပြု။ အဝေးပြေး လမ်းမကြီးပေါ်က နားနေရာနေရာများမှာပင် အမှိုက်ကို စနစ်တကျ စွန့်ပစ်ကြရသည်။ ဘူးခွံများ၊ ပုလင်းများ၊ လေတံစတစ်များကို သူ့ပုံးနှင့်သူ့ ပစ်ကြရသည်။ မင်နီဆိုတာမြို့သားများသည် ဆာပတ်မစားကြ။ ဗာဂျီးနီးယား၊ မင်နီဆိုတာ ဆူပါမတ်ကက်ကြီးများတွင် နို့ တစ်ရာခိုင်နှုန်း၊ နှစ်ရာခိုင်နှုန်းလောက်သာ ပါဝင်သော နို့များကို ရနိုင်၏။ နွားနို့စစ်စစ် ရနိုင်ဖို့ အတော်ကြာလျှောက်၍ ရှာဖွေရ၏။ မင်နီဆိုတာတွင် ကော်ဘီးစီးဦးထုပ်များ ဆောင်း၍ စက်ဘီးစီးကြရသည်။ ကားမောင်းလျှင်လည်း ခါးပတ် ပတ်ထားရ၏။ မီးပွိုင့်တွင် မီးစိမ်းပြုပြီဆိုလျှင် နောက်ကားများက ကွန်းမတီးကြပါ။ မီးစိမ်းသွားသည်ကို ရှေ့ကကား သတိပြုမိသည်အထိ စောင့်တတ်ကြလေသည်။ မင်နီဆိုတာမှ လူတွေသည် တခြားနေရာမှ လူတွေထက် ပို၍ စိတ်သဘောထား ကောင်းကြသည်။ တကယ်တော့ မြို့ကြီးများနှင့် ပိုဝေးလာလေ၊ လူတွေက ပေါင်းလိုသင်လို ပိုကောင်းလာလေပင်။ 'အီလိုင်' သည် မြို့ကြီးများနှင့် အဝေးဆုံးနေရာ ဖြစ်လေသည်။

အီလိုင်သည် ပျင်းရိငြိုးငွေ့စရာကောင်းသော မြို့တစ်မြို့တော့ မဟုတ်ပေ။ 'အီလိုင်' ကို ရှုခင်းအလှများအား ကြည့်ရှုခံစားလိုကြသည့် ကနူးလှေသမားများက တည်ထောင်ခဲ့ကြသည် မဟုတ်။ သတ္တုတူးဖော်ရန် ရောက်လာကြသော သတ္တုတူးသမားများက တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းသတ္တုတူးသမားများမှာ ဆွီဒင်လူမျိုးများ၊ ဖင်လန်လူမျိုးများ၊ နော်ဝေလူမျိုးများ၊ အိုင်းရစ်(ချ) လူမျိုးများ၊ ဆလပ်လူမျိုးများ ဖြစ်ကြသည်။ ကုန်လွန်ခဲ့သော ရာစုနှစ်များအတွင်းမှာ သတ္တုတူးဖော်သူများသည် 'ရှုခင်းသာ နိဗ္ဗာန်ဘုံကလေး'၏ အစွန်အဖျားနေရာ နေထိုင်သူတို့၏ စခန်းတစ်ခုကို အကျည်းတန် အရပ်ဆုံးလွန်းစွာ တည်ဆောက်နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ နွေဦးကာလများဆိုလျှင် ရွံ့ဗွက်တွေ ပြည့်နေတတ်သဖြင့် လမ်းလျှောက်သွားလိုပင် မဖြစ်နိုင်လောက်သည့် အခြေအနေမျိုး ဆိုက်နေ၏။ 'ဂျက်အက်(စ)အေဗဲ' ပင်လျှင် ဖြတ်လျှောက်မသွားနိုင်ဟု အဆိုရှိလေသည်။ ခရစ်ယာန် တရားဟောဆရာ 'ဘီလီ' ကတော့ သူကြားဖူးသော အသီးဆုံး နှစ်နေရာမှာ 'အီလိုင်' နှင့် 'ငရဲ' ပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ 'အီလိုင်' နှင့် 'ငရဲ' ခြားနားသည်ကတော့ 'အီလိုင်' တွင် ပြန်ထွက်ရန် မီးရထားလမ်းရှိကြောင်း ပြောခဲ့ပါသည်။

'အိလိင်း' ဟာ မြို့သူမြို့သားတိုင်းအပေါ် အတော်ကို ခက်ထန်မာကြော ခဲ့တယ်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးတွေအပေါ် ခက်ထန်ခဲ့တယ်။ မာရည်ကြောရည် နိုင်ခဲ့တယ်။ လမ်းတွေမှာလည်း ရွံ့တွေချည်းပဲ။ ယောက်ျားတွေက အမြဲတမ်း ရန်ဖြစ်ကြ။ ဆူဆူညူညူလုပ်ကြ။ မြို့အစွန်အဖျားလောက်မှာပဲ အလှအပရိုတာ၊ မြို့လူထုဘဝတွေကတော့ ဘာတစ်ခုမှ မလှပပါဘူး' ဟု စာရေးဆရာ 'ဘော့ ကယ်ရီ' က ပြောပြပါသည်။ သူကပင် ဆက်၍

'လူတချို့ကတော့ အိမ်မှာနေတာများတယ်။ စိတ်မချမ်းသာကြဘူးပေါ့ ဗျာ။ စိုက်ခင်းကလေး ဘာကလေး ပိုင်ဆိုင်ကြဖို့ အိပ်မက် မက်ကြပါရဲ့။ မြေ တွေလည်း သိပ်ကို ပေါများပါတယ်။ သူတို့တစ်တွေဟာ အိပ်မက်ကို အကောင် အထည်ဖော်တဲ့အနေနဲ့ ဒီကျောက်ဆောင်ကြီးတွေကြားမှာ ကြိုးစားစိုက်ပျိုးကြည့် ကြတယ်။ စိုက်လို့ ဘယ်ရပါ့မလဲဗျာ' ဟု ညည်းညူသဖြင့် အိလိင်းအကြောင်း ပြောနေပါသည်။

'ဘော့ကယ်ရီ' စကားကြားလိုက်ရသည့်အခါ မြောက်ပိုင်း မင်နီဆိုတာမှာ စကင်ဒီနေဗီးယန်းတွေ ဘာကြောင့် အခြေစိုက် နေထိုင်နိုင်ကြကြောင်း 'ဂါရစ် ဆန်ကယ်လာ' ပြောခဲ့သည်များကို ကျွန်တော် ချက်ချင်းပင် ပြန်အမှတ်ရလိုက် မိသည်။ တကယ်တော့ စကင်ဒီနေဗီးယန်းများသည် ကျောက်ဆောင်တွေထူထပ် ပေါများလှသော မြေဆိုးမြေရိုင်းပေါ်မှာ ကြီးပြင်းရှင်သန်လာခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ကြ သည်။ သူတို့ဒေသရှိ ရေအိုင်များကလည်း တစ်နှစ်လုံးနီးပါး ရေခဲ၏။ သည်လို အခြေအနေမျိုးမှာ အမေရိကတိုက် မြောက်ပိုင်းရှိ စိုက်ပျိုးဖြစ်နိုင်မည်ထင်ရသော မြေများအကြောင်းကို သူတို့ ကြားသိလိုက်ကြရ၏။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် အတ္တလန်တိတ် သမုဒ္ဒရာကြီးကိုဖြတ်လျက် အနောက်ဘက်သို့ ဦးတည်ထွက်လာ ခဲ့ကြ၏။ ကျောက်ဆောင် ထူထပ်ပြီး တစ်နှစ်လုံးနီးပါး ရေခဲနေတတ်သည့် ရေအိုင်ကြီးများရှိရာ မင်နီဆိုတာသို့ သူတို့ ရောက်လာခဲ့ကြ၏။ ထိုအခါ သူတို့ မြေကို သတိရလွှမ်းဆွတ်လာကြတော့သည်။ သည်တွင် သူတို့သည် ရှေ့ဆက် မသွားကြတော့ဘဲ အိမ်အလွမ်း၊ ဒေသအလွမ်းကို ဖြေနိုင်ရာ ထိုဒေသမှာပင် အခြေချ နေလိုက်ကြတော့၏။ ဪ သူတို့ဒေသက ထွက်ခွာလာခဲ့ကြသည့် အကြောင်းရင်းကိုပင် မေပစ်နိုင်လောက်အောင် ဒေသကို လွမ်းတတ်ကြသူများ ပါကလား။

ကြမ်းတမ်းသည့် မြေကြီးက ကြံ့ခိုင်သန်စွမ်းသော အနေအထားများသို့ ရောက်စေခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များအတွင်းမှာ ကျွန်တော့်တွင် အသိအကျွမ်းများ

နီးလာခဲ့ပါသည်။ ကံကောင်းသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါ၏။ ယခုပင် ပင်စည်ချော ညီပင်ကြီးအောက်မှာထိုင်ရင်း ရေအိုင်ကြီးကို ငေးမောကြည့်ရှုနေရင်း သူတို့ သူတို့အကြောင်းတွေ တွေးနေမိပါသည်။

'ဘီး မက်ဂီး' သည် ကျွန်တော့် အသိအကျွမ်းတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ သူ့အဖွားကြီး 'မာဖီ' နှင့်အတူ မိုးဆေး ရေအိုင်ကြီးဘေးမှာ တဲကလေးဆောက် နေနေသူဖြစ်၏။ သူငယ်စဉ်က ထိုဒေသ၏ မြေပုံကို နှစ်အတော်ကြာ အချိန် သူ့၍ ဆိုခဲ့သည်။ သူက ကျွန်တော့်အား ပြောပြပါသည်။

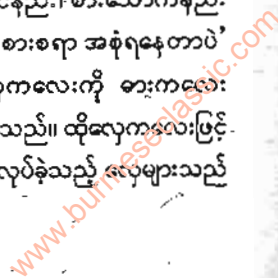
'ဆူပီးရီးယားရေအိုင်ကနေ 'ဝု' ရေအိုင်အထိ ပခုံးမှာ ရေဒီယိုကလေး တစ်လုံးလွယ်ပြီး ရေခဲပြင်တွေပေါ် လျှောက်သွားခဲ့တဲ့ လူဆိုလို့ ကျွန်တော် တစ်ယောက်တည်း ရှိတယ်။ ခင်ဗျား ကျွန်တော့် မျက်နှာကို အဝတ်စည်းပြီး ဆူအိုင်တစ်အိုင်ထဲချ၊ ပြီးတော့ ကြိုက်တဲ့နေရာ ခေါ်သွား၊ ရောက်တာနဲ့ ကျွန်တော် ရောက်နေတဲ့နေရာကို ချက်ချင်း ပြောပြနိုင်တယ်။ နောက်ပြီး အဲဒီ နေရာကနေ ကျွန်တော့်နေရာကို ပြန်လာတတ်တယ်'

သူ့အရွယ်ကောင်းစဉ်က ကနူးလမ်းညွှန်ပင် လုပ်ခဲ့၏။ သို့သော် ယခုတော့ သမ်းညွှန်လုပ်ရန် မကောင်းတော့သည့်အရွယ် ရောက်နေလေပြီ။ 'ကနူးလှေတွေ အသုံးများတဲ့ တိုင်းပြည်ဟာ ကျွန်တော် နေချင်တဲ့တိုင်းပြည်ပဲဗျာ' ဟု သူက ပြောပါသည်။

'ဘီး(လ)ဟော့မင်း' ဆိုသူ အဘိုးတစ်ယောက်နှင့်လည်း သိကျွမ်းခဲ့ရပါ သည်။ ကျွန်တော် ထိုအဘိုးကို တွေ့ချိန်မှာ အဘိုး အသက် ရှစ်ဆယ့်သုံးနှစ် နှီးနေပါပြီ။

'ကျုပ်က တောကြီးမြက်မည်းထဲမှာ နေချင်တဲ့လူ၊ အိန္ဒိယန်တွေလို ဆါလေး လွတ်လပ်တယ် မဟုတ်လား၊ ကျုပ်လုပ်ချင်တာ လုပ်လို့ရတယ်။ ဘယ်သူကမှ လာမတားဘူး၊ မြို့ကြီးပြကြီးမှာနေပြီး ခရာမှုတ်ရင် အလုပ်ဆင်း၊ ခရာမှုတ်မှ အိမ်ပြန်ရတဲ့ အလုပ်မျိုးကို သိပ်မုန်းတယ်။ လုံးလုံး မလုပ်ချင်ဘူး၊ ဒါနဲ့ ကျုပ် အဘွားကြီးကို တောထဲရွှေ့နေကြဖို့ ပြောပြတယ်။ သူသဘောတူ ဘာနဲ့ ရွှေ့ခဲ့ကြတာပဲ။ တောကြီးမြက်မည်းထဲမှာ နေထိုင်နည်း၊ စားသောက်နည်း တော့ သင်ယူရတာပေါ့လေဗျာ၊ ဟော့ဒီ တောကြီးထဲမှာ စားစရာ အစုံရနေတာပဲ'

အဘိုးသည် သူ၏ ပထမဆုံးသော ကနူးလှေကလေးကို စားကလေး တစ်လက်၊ ပုဆိန်ကလေးတစ်ချောင်းဖြင့် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ထိုလှေကလေးဖြင့် အနီးတစ်ဝိုက်သို့ သွားလာခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း အဘိုးပြုလုပ်ခဲ့သည့် လှေများသည်

လက်ရာပိုကောင်းလာသည်။ နောက်ဆုံး ကနူးလှေကလေးတစ်စင်းကို အဘိုး တည်ဆောက်နေချိန်မှာ အဘိုးနား၌ ကျွန်တော် ရှိနေသည်။ ခွဲလိုက်၊ စိတ်လိုက်၊ ချောလိုက်၊ ရိုက်လိုက် မျက်လှည့်ပြနေသလိုပင်။ မြန်လည်း မြန်၏။ ကြည့်လို့ လည်း ကောင်း၏။ ကနူးလှေကလေး ရုပ်လုံးပေါ်လာသောအခါ ကျွန်တော် 'ဟေဝါသာသီချင်း' ကို အမှတ်ရလိုက်၏။ ယင်းလှေကလေးကို ဝယ်မည့်သူ ပေါ်မလာသည်တွင် ကျွန်တော် ဝယ်ယူလိုက်ပါသည်။ အဘိုး၏ အကောင်းဆုံး သော နောက်ဆုံးလက်ရာကလေးမို့ ကျွန်တော်က မြတ်မြတ်နိုးနိုးနှင့် ဂရုတစိုက် ထိန်းသိမ်းထားပါသည်။

'ဒေါ်ရသီမော်(လ)တာ' အမည်ရှိ အဘွားကလည်း ကျွန်တော့်ကို ချစ်ရှာ သည်။ ထိုအဘွားက 'နိုက်ရေအိုင်' ကြီးထဲရှိ ကျွန်းကလေးတစ်ကျွန်းပေါ်တွင် နေထိုင်၏။ အဘွား၏ အကောင်းဆုံး အဖော်များကတော့ တောဝမ်းဘဲတွေ၊ ရှဉ့်ကလေးတွေပင် ဖြစ်ကြလေသည်။ သူ့ကျွန်းကလေးပေါ် ရောက်လာကြ သော ကနူးလှေသမားများအား အဘွားက သူ့ကိုယ်တိုင် ချက်သည့် အရက်ကို ရောင်းသည်။ ဟို တစ်ခုသော နွေရာသီမှာ ကျွန်တော်သည် အဘွား 'ဒေါ်ရသီ' ၏ ကျွန်းကလေးပေါ်မှာ တစ်နေ့ခင်းလုံး အဘွားနှင့် အတူ ရှိနေခဲ့ဖူး၏။ ကျွန်တော်က သူ့ အရက်ဖန်ခွက်ရှည်ကြီးများကို ကူညီ ဆေးကြောပေးသည်။ ထိုအခိုက်မှာ အဘွားက သူ့ဇာတ်ကြောင်းကို ပြောပြနေပါသည်။ စာရေးဆရာ 'ဘော့ကယ်ရီ' ကလည်း ထိုအဘွားအကြောင်း စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးခဲ့ဖူးသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ထိုသုံးဦးကတော့ ကျွန်တော် တွေ့ဆုံခင်မင်ခဲ့ရသည့် သူများပင် ဖြစ်ကြပါသည်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် မတွေ့ဆုံရဘဲ သူတို့အကြောင်း ကြားထားရသည့် သူများလည်း ရှိနေပါသေးသည်။ ဥပမာ 'ကာဝါဆား' မှ အိုဂျစ်ဝါ တို့၏ အကြီးအကဲ 'ဘလက်စတန်း' ဆိုပါစို့။ သူ့လူတွေ ကူးစက်တတ်သော တုတ်ကျွေးရောဂါ ဖြစ်နေသည့်အခါ သူသည် နှင်းပြင်စီးဖိနပ်ကို စီးလျက် မိုင် တစ်ရာမျှ ရှည်လျားသော နှင်းပြင်ကြီးကိုဖြတ်လျက် အကူအညီ ပေးနိုင်မည့်သူ တစ်ဦးဦး ရှာဖွေရင်း 'အီလိုင်း' သို့ ရောက်လာခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူသည် 'အက်နီး' ရေအိုင်ဒေသတွင် သေဆုံးခဲ့လေသည်။ ထိုနေရာမှာပင် သူ့အား ဖြှုပ်နှံသင်္ဂြိုဟ်လိုက် ကြသည်။ တကယ်တော့ သူသည် တကယ် သူရဲကောင်းကြီးပင်ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း သူ့အား ယနေ့ထက်တိုင် ဂုဏ်ပြုနေကြဆဲဖြစ်ပါသည်။

ဦးလေး 'ဂျူကလီဗလန်' ကတော့ တစ်သက်တာလုံး သတ္တုရှာဖွေ နေသူဖြစ်သည်။ မိုးဆေး ရေအိုင်ကြီးနားတွင် သူ့သတ္တုတွင်းတစ်တွင်းရှိ၏။

သူရှာဖွေနေသော သတ္တုရိုင်းတစ်မျိုးကို တစ်နေ့မှာ တွေ့ကို တွေ့ရမည်ဟု မှတ်ယူထားသူ ဖြစ်ပါသည်။

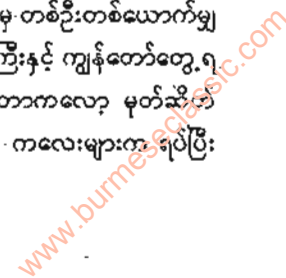
'မစ်ကီကယ်လီ' ဆိုသူကမူ ဘ(ချ) ရေအိုင်ဒေသမှာ တဲကလေးထိုး၍ အလူးပြုတ်၊ ဝက်သားနှင့် ဘာလီပေါင်မုန့်တို့ကိုသာ စားပြီး အသက်ရှင်နေသူ ဖြစ်သည်။ သားကောင်တစ်ကောင်ကို လိုက်ရာမှာ ချော်လဲပြီး လက်မောင်းကျိုး သွား၏။ ကျိုးသွားသောလက်မောင်းကို သူ့နည်းသူ့ဟန်ဖြင့် ပြန်ဆက်၏။ ဆက်မောင်း ပြန်ဆက်သွားသော်လည်း ကျွေးကျွေးကြီးဖြစ်နေ၏။ သူသည် ဘယ်သောအခါမှ မညည်းသူ ဖြစ်၏။

လူဟောင်းကြီးများ၏ ဘဝကား မယုံနိုင်လောက်အောင်ပင် ကြမ်းတမ်း ခက်ထန်လှပါသည်။

ကျွန်တော်သည် အသက် လေးဆယ်နှစ်နှစ်ရှိ 'မစ်ကီဟီမင်' နှင့် သွားရောက် ဆွဲဆုံခဲ့သည်။ သူသည် သတ္တုတူးသမားကြီးများ၏ 'သား' တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ 'မေး' တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။ 'မြစ်' တစ်ယောက်လည်းဖြစ်သည်။ 'တီ' တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။ 'တွတ်' တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။ သူသည် မြို့မြောက်ဘက်စွန်းရှိ 'ပိုင်အိုနီးယား' သတ္တုတွင်းဘေးက သူ့အိမ်မှာနေ၏။ သူသည် 'ဘမီလီယန်ရိန်(ချ)' သမိုင်းစာအုပ်ကောင်းလေး တစ်အုပ်ကို ရေးထုတ်ခဲ့သည်။ သူ့ဇနီး 'ဂျူလီ' က ကျွန်တော်တို့အား ကော်ဖီ၊ မုန့်မျိုးစုံဖြင့် ဧည့်ခံပါသည်။

"ကျွန်တော်ကတော့ဗျာ ဟောဒီ 'မိုင်းနား' ရေအိုင်ဒေသက မကောင်း ဆိုးဝါး သတ္တုတွင်း အစောင့်ကြီးကို ဖြစ်နေပြီဗျ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ သံအထွက်ဆုံး သတ္တုတွင်းပေါ့ဗျာ၊ အီလိုင်း သတ္တုတွင်းတွေက သတ္တုရိုင်းတန် ရှစ်ဆယ်နှစ်သန်း ဆုတ်ယူခဲ့ပြီးပါပြီ။ ၁၈၈၉ ခုနဲ့ ၁၉၆၇ ခုနှစ်ကြားမှာ မြေပြိုပြီး တွင်းပိသေဆုံးခဲ့ တော့ သတ္တုတူးသမား တစ်ရာငါးဆယ်နှစ်ယောက် ရှိခဲ့တယ်။ မြေပြိုပြီးဆိုရင် ဒီဒီကို ဆယ်မိနစ်ကြာအောင် မှုတ်ရတယ်။ ဝိစိမှုတ်သံကြားလိုက်ရရင် ဘယ်သူ ဆွဲများ တွင်းပိသေကြဦးမှာပါလိမ့်၊ ငါ့အဖေများ ဖြစ်နေမလားလို့ တွေးတွေးပြီး စိတ်ပူရတယ်ဗျာ"

(သို့သော် သူစိတ်ပူသလို သူ့အမျိုးအဆွေများထဲမှ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ တွင်းပိ မသေဆုံးခဲ့ပါ။ နောက်ပိုင်းမှာ 'မစ်ကီ' ၏ ဖခင်ကြီးနှင့် ကျွန်တော်တွေ့ရ ပါသည်။ သူ့ကို 'တွင်းစစ်' ဟု ခေါ်ကြပါသည်။ စင်တာကလော့ မှတ်ဆိတ် ကြီးနှင့် သူက တွင်းများကို လိုက်လံစစ်ဆေးသည့်အခါ ကလေးများက ရုပ်ပြီး ဆေးကြည့်ကြသည်။)

‘မစ်ကီ’ က ဆက်ပြောပြန်သည်။

‘ကျွန်တော့်အဘိုးဟာ သတ္တုတွင်းဆင်းကာနီးပြီဆိုရင် သူ့ကလေးတွေကို ဖက်ပြီးနမ်းတယ်။ ဒါ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူ့အိမ်ပြန်ရောက်လာဖို့ မသေချာ လို့ပဲ။ အိမ်က ထွက်သွားပြီး အလုပ်သိမ်းချိန်မှာ အိမ်ပြန်ရောက်မလာကြတဲ့ သတ္တုတူးသမားဦးရေကလည်း တစ်ရာငါးဆယ်ကျော်သွားပြီ မဟုတ်လားဗျာ။ ဒီဖြစ်ရပ်တွေကို ကျွန်တော် အသေအချာ စဉ်းစားကြည့်ပါတယ်။ တွင်းပိလို တစ်ယောက်ဆီတိုင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေသွားကြတာက ငါးယောက်ရှိတယ်။ ဒီအကြောင်း အဖေ့ကို မေးကြည့်တော့ ‘ညော် ငါ့သားရယ်။ သူတို့တစ်တွေဟာ အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ အိပ်မက်တွေကို ရင်မှာပိုက်ပြီး သမုဒ္ဒရာကြီးကို ကျော်ဖြတ် လာခဲ့ကြတာ။ ဒါပေမယ့် သူတို့ဘဝက မြောက်ပိုင်းသစ်တောတွေထဲက ကြမ်းတမ်း ခက်ထန်တဲ့ မြို့ငယ်ကလေးမှာပဲ အဆုံးသတ်လိုက်ကြရတယ်မဟုတ်လား။ တစ်နေ့မှ ဖယောင်းတိုင်ကလေးငါးတိုင်သာရကြပြီး တစ်နေ့ကုန် မှောင်နဲ့မည်းမည်း တွင်း နက်ကြီးတွေထဲမှာ အချိန်ကုန်ကြရတယ်။ စိတ်ညစ်စရာတွေက သည်းမခံနိုင်တော့ လောက်အောင် များပြားလွန်းတယ်။ ဒီလို အခြေအနေမျိုးမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်လာတယ်။ ဒီအခါမှာ သတ္တုတွင်းအလုပ်သမား တစ်သောင်းခြောက်ထောင်ဟာ သူတို့ စိတ်ဆန္ဒအလျောက် စစ်ထဲ လိုက်သွားကြတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ စစ်မတိုက်ကြရပါဘူး။ လိုအပ်တဲ့ စက်ရုံတွေမှာ အလုပ်လုပ်ကြ ရတယ်လေ။ သူတို့ဟာ တကယ်တော့ သတ္တုတူးသမားတွေပဲ။ စစ်သားတွေပါပဲ။

‘အယ်(လ)လစ် ကျွန်းကို ရောက်လာကြတဲ့ သမိုင်းကို ရှာဖွေနေကြသူတွေ ဟာ လမ်းကြောင်းရဲ့ အများဘက်က ကြည့်ကြတယ်။ တကယ်တော့ သူတို့ဟာ အီလိုင်ကို တခြားနေရာများက ကူးပြောင်းလာကြသူများရဲ့ နေရာတစ်ခုအဖြစ် ကြည့်သင့်တာပဲ။ ကူးပြောင်းလာကြသူတွေဟာ ပေါ့သေးသေးတွေ မဟုတ်ကြပါ ဘူး။ သူတို့ရဲ့ သား မြေးတွေဟာလည်း တကယ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေပါ။ ကျုပ်ထင်တယ် အခု အီလိုင်မှာရှိနေတဲ့ လူတွေဟာ အမေရိကန်ဖြစ်ရတဲ့အတွက် ကောင်းတယ် ဆိုတဲ့ မျိုးရိုးအစွဲ ရှိကြမှာပဲ’

ထိုအခါ ကျွန်တော်က ကျွန်တော်မှာလည်း ထိုအစွဲမျိုးရှိသည်ထင်ကြောင်း ကျွန်တော်သည် ဆလိုဗီးနီးယားမှ ကူးပြောင်းလာသူတစ်ဦး၏ သားဖြစ်သော ‘လီယိုကုရော့’၏ မက်ဆာချူးဆက် အဘိုးထံမှ ထိုအစွဲမျိုးကို အမွေဆက်ခံရရှိ ကြောင်းများ ပြောပြဖို့လိုက်ပါသည်။ သည်တွင် ‘မစ်ကီ’က ချောင်းဆိုးလျက်ထ ‘ဟာ ဒီလိုဖြင့် ခင်ဗျား အီလိုင်မှာ သူရဲကောင်းဖြစ်နိုင်တာပဲဗျ။ ဒီမှာက ဆလို

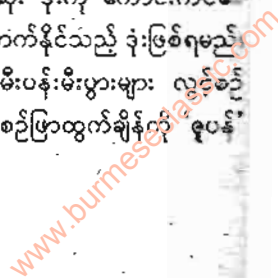
ဗီးနီးယန်းတွေ ရှစ်ဆယ် ရာခိုင်နှုန်းလောက် ရှိနေတာ’ဟု ဟာသ ဖောက်လိုက် ပါသည်။

ထို့နောက် ‘မစ်ကီ’သည် မူလပြောနေသော အကြောင်းအရာမှ လုံးလွှဲ လိုက်ပြီး စိတ်ထိခိုက်စရာ အကောင်းဆုံးသော ဇာတ်လမ်းတစ်ခုကို ဆက်လိုက် ပါသည်။ သူဆက်သည့် ဇာတ်လမ်းမှာ မျိုးချစ်ဝါဒီတစ်ဦး၏ ဇာတ်လမ်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အီလိုင်တွင် လူသိအများဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ‘လီယိုနတ်ဇူပန်စစ်’ ဖြစ်သည်။ ဇူပန် စားကုန်သောက်ကုန်ဆိုင်ပိုင်ရှင် ဖြစ်၏။ ‘ဗာတိုင်း’ မှာ ပိုကာ ပုံမှန်လာ ကစားသူ ဖြစ်သည်။ သူသည် မြို့၏ ဦးစီးဦးကိုင် ဖြစ်သည်။ လူတိုင်း၏ မိတ်ဆွေ၊ အသိုင်းအဝိုင်း၏ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သည်။ သူသည် ရှေးဆန်၏ အီလိုင်၏ ဇူလိုင် ၁၄ ရက် ပွဲကို အလွန်မြတ်နိုးသူဖြစ်သည်။ ထိုပွဲတော်အတွက် ထင်းမလုံမလောက်ဖြစ်နေလျှင် ‘ဇူပန်’ ဆီ သွား၍ အကူအညီတောင်းလိုက်။ ခမ်းနားကြီးကျယ်သည့် မီးပွဲတော်ကြီးကျင်းပနိုင်ရန် ‘ဇူပန်’က ဒေါ်လာနှစ်ထောင် သုံးထောင်လောက် ထုတ်ပေးလိုက်ပြီ။ မီးပွဲတော်ကြီးကို ‘ဇူပန်’ ချစ်ခင်မြတ်နိုး သလောက် ဘယ်သူမှ မချစ်ခင် မမြတ်နိုးကြ။

လွန်ခဲ့သည့်နှစ် မီးပွဲတော်ကြီး ကျင်းပဖို့ နီးကပ်လာချိန်မှာ ‘ဇူပန်’သည် ပိုကာဝိုင်းသို့ ပုံမှန်ရောက်မလာခဲ့။ သူ့မိတ်ဆွေများက ထိတ်စရာတစ်ခုဖြစ်လေ ပြီလားဟု တွေး၍ ပူငင်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် သူ့အိမ်သို့လိုက်၍ ကြည့်ကြရာ ‘ဇူပန်’ သေဆုံးနေတာကို တွေ့ကြရလေသည်။

‘ဇူပန်’ သေဆုံးသွားခြင်းသည် ‘အီလိုင်’ အရှိန်ထိုးခံလိုက်ရခြင်းဖြစ်၏။ သူဆုံးပါးသွားတော့ လူတိုင်းက သူ့အတွက် အထိမ်းအမှတ်တစ်ခု ပြုလုပ်ချင် ကြ၏။ မီးပွဲတော် ကျင်းပကြမည့်သူများကလည်း ထိုအတိုင်း ဆန္ဒရှိနေကြ၏။ ထို့ကြောင့် ပိုင်း၍ စဉ်းစားကြ၏။ နောက်ဆုံးမှာ အကောင်းဆုံး အဖြေတစ်ခုကို ရလိုက်ကြ၏။ ဇူလိုင် ၁၄ ရက် ညမှာ မည်သူ့ကိုမှအသိမပေးဘဲ ‘ဇူပန်’ ပြာ များကို ဒုံးထဲ ထည့်လွှတ်ကြမည်။ ပဏာမ မီးပွဲများ ကျင်းပပြီးသွားသည့်အခါ ခေတ္တခဏ နားမည်။ နားချိန်စေ့သွားလျှင် နောက်ဆုံး ဒုံးကို ကောင်းကင်၏ အမှောင်ထဲထဲ ပစ်လွှတ်မည်။ ထိုဒုံးသည် အမြင့်ဆုံးတက်နိုင်သည့် ဒုံးဖြစ်ရမည်။ အမြင့်ဆုံးနေရာအရောက်တွင် ပေါက်ကွဲသွားကာ မီးပန်းမီးပွားများ လွင့်စဉ် ပြာထွက်စေရမည်။ ယင်းသို့ မီးပန်းမီးပွားများ လွင့်စဉ်ပြာထွက်ချိန်ကို ‘ဇူပန်’ အကြိုက်ဆုံးဖြစ်၏။

ယင်းအစီအစဉ်အတိုင်း အောင်အောင်မြင်မြင် ဆောင်ရွက်နိုင်လိုက်ကြသည်။ လူတိုင်း ဩဘာလက်ခုပ်တီးကြ၏။ မီးပန်းမီးပွားများ ဖြာထွက်သွားသည်နှင့် တစ်ချိန်တည်းမှာ ဣပန်ပြာများသည်လည်း လွင့်စဉ် ဖြာထွက်သွားမည်ဖြစ်၏။ ၎င်းနောက် တဖြည်းဖြည်း မြေပြင်ထက်သို့ ကျလာမည်ဖြစ်၏။ မြင်ကွင်းကို ကြည့်နေသူမှန်သမျှ 'ဣပန်' ပြန်ရောက်လာသလို ခံစားကြရလေသည်။

'ဣပန်' နှင့် လူအချို့ ရောက်မလာခင် မစ်ကီ၏အဘိုး 'ဘီးလာဗူး'သည် ကနူးလှေကလေးဖြင့် အီလိုင်သို့ ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ရောက်လာခဲ့သည်။ သူသည် ရှစ်ဦးအဖွဲ့တွင် တစ်ဦး အပါအဝင်ဖြစ်၏။ ၎င်း ရှစ်ဦးမှာ ကြေးစားသတ္တုတူးသမား နှစ်ဦးနှင့် ၎င်းတို့ကို စောင့်ရှောက်ရန် လိုက်ပါလာကြသော လှေသမား ခြောက်ယောက် ဖြစ်ကြ၏။

၎င်းတို့ ရှစ်ဦးသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အကောင်းဆုံး သတ္တုမိုင်းကြီးကိုတွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ သူတို့ ရောက်လာခဲ့ပြီး နောက်တစ်နှစ်မှာ ပထမဆုံးအမျိုးသမီးများ ရောက်လာကြပြန်သည်။

'ကျွန်တော့်အဘွားရဲ့အမေ 'မေရီအယ်(လ)လင်လာဗူး' ဟာ ဆူပီးရီးယား အိုင်ကြီးကနေ လျှောက်လာရတာ နှစ်ညနဲ့ သုံးရက်တိတိပဲဗျ။ အချိန်က ဆောင်းတွင်းကြီး၊ သူ့မှာ ကိုယ်ဝန်က ခြောက်လနဲ့၊ ကျွန်တော့်ဦးလေးရဲ့ ဦးလေး "ဝီလျံ"ကို ၁၈၈၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့မှာ မွေးတယ်။ ဒါဟာ ဒူလတ်မြောက်ပိုင်းနယ်မြေမှာ ပထမဆုံး လူဖြူတစ်ဦးကို မွေးဖွားခဲ့တဲ့ မှတ်တမ်းပဲဗျ။

သတ္တုတူးသည်လုပ်ငန်းသည် နှစ်ပေါင်းရှစ်ဆယ် ကြာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ရှေးပဲလားနှင့် ကာနက်ဂျီမျိုးနွယ်တွေသာ ချမ်းသာသွားကြ၏။ သတ္တုတူးသမားများ ချမ်းသာသွားကြပါ။ နောက်ပိုင်းတော့ သတ္တုတူးသည်လုပ်ငန်း ရပ်ဆိုင်းသွားလေသည်။

'ဒီသတ္တုတွင်းမြို့ကလေးဟာ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ဖိုပြီး လုံးပါးပါးလာတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ဗျာ ကြမ်းတမ်းတဲ့ မြို့ကလေးကို အမှတ်တရဖြစ်စေမယ့် ဆိုင်ကလေး လေးဆယ်ခြောက်ဆိုင်ပဲ ကျန်တယ်။ အဲဒီ အနေအထားကနေ အခုလို 'အီလိုင်' ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ ဘယ်သူမှ အိပ်မက် မမက်ခဲ့ကြဘူးလေ။

'သတ္တုမိုင်းတွေ ပိတ်လိုက်တော့ လူတွေ အတော်တုန်လှုပ်သွားကြတယ်။ သတ္တုတူးသမားတွေကတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အပြောင်းအလဲတွေကို ဘယ်ကျေနပ်ကြမလဲ။ ဒါပေမယ့် ဘာတတ်နိုင်မှာလဲဗျာ။ သတ္တုတူးသမားတချို့ဟာ မုဆိုးဘဝ၊

ဘဲငါဘဝ ရောက်သွားကြတယ်။ နောက်တော့ မုဆိုးမသွားရာ မိုးလိုက်လို့ ရွာဆိုသလို အမဲလိုက်မရ၊ ငါးဖမ်းမရ ဖြစ်လာပြန်ရောဗျ။ အဲ ရှာလို့ဖွေလို့ရမယ် နေရာ ထွက်သွားလိုက်ကြတာ နောက်ဆုံး တောခေါင်ခေါင်ကြီးထဲမှာ ကျွန်တော် တစ်ယောက်တည်း ကြုံကြုံခံနေခဲ့တာပဲ။ အင်း ဘာတွေဖြစ်လာဦးမယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် မြင်နေတယ်လေ။ သစ်တွေခုတ်လွန်းလို့ ပြွန်းကုန်ပြီ။ ငါးတွေ ခရီးတော့ဘူး၊ တောတိရစ္ဆာန် တွေလည်း အမဲလိုက်လို့ မရှိတော့ဘူး။ ကျွန်တော် ဘာလုပ်မလဲ။ အဲ တကယ်လို့သာ နာရီကို ၁၉၅၇၊ ၁၉၅၈ အထိ ပြန်လှည့်နိုင်ခဲ့ရင် သေချာတာပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော် တစ်စုံတစ်ရာလုပ်နိုင်ပြီပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ တကယ်ကို လွတ်လပ်ကြပါတယ်။ ဘာအချုပ်အချယ်မှလည်း မရှိဘူး။ ဒီနေရာဟာ ကျွန်တော်တို့ပိုင် ကောင်းကင်ဘုံပဲဗျ။ မိုင်းတွေ ရပ်သွားတော့ ကျွန်တော့်အဖေက ငါးဖမ်းတဲ့အလုပ်၊ တောထဲမှာ စခန်းတံထိုးပြီး အမဲလိုက်တဲ့ အလုပ်ကလွဲရင် ဘာအလုပ်မှ မလုပ်ချင်ဘူး။ ကျွန်တော် အရွယ်လေးရလာလို့ ကျွန်တော်သိတဲ့ လူတွေကို မေးကြည့်တော့ သူတို့လည်း အဖေ လုပ်ချင်တဲ့ အလုပ်မျိုးတွေကိုပဲ လုပ်ချင်ကြလို့ဒီမှာ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြတာပဲတဲ့ဗျ။

ကျွန်တော်က 'မစ်ကီ' အား သူ 'အီလိုင်' မှာ ဆက်နေဖြစ်အောင် ဘာတွေက ဖန်တီးပေးထားပါသလဲဟု မေးကြည့်၏။

'ဒါ ကျွန်တော့်နေရာပဲလေ။ 'မင်နီယာပိုလီ(စ)' ဟာ ကျွန်တော်ရောက်ဖူးတဲ့ မြို့တွေထဲမှာတော့ အကြီးဆုံး၊ အစည်ကားဆုံးပဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီကို ရောက်သွားချိန်မှာ ကျွန်တော် ဒီကိုပဲ ပြန်လာချင်နေတယ်'

'အခု ဒီ 'အီလိုင်' မှာ ခင်ဗျားရဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်က ဘာလဲဗျ။

'ကျွန်တော်က မီးသတ်သမားလေဗျာ။ ခရစ္စမတ်မှာ ယူနိုက်တက်ပါဆယ် အတွက် သေတ္တာတွေ ကျွန်တော် သယ်ပိုးပေးခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်မှာ ကနူးလှေဆိပ် တစ်ခုရှိတယ်။ ကနူး ခရီးသွားလမ်းညွှန်လုပ်တယ်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ တောလိပ်မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ နည်းပြလုပ်တယ်။ အဲလဒါးဟို(စ)တစ်မှာ စာပြတယ်။ ဇာတ်လိုက်တောင် လုပ်ခဲ့သေးတယ်ဗျ။ ရေဒီယို အစီအစဉ်ကြေညာသူလည်း လုပ်ခဲ့တာပဲ။ 'ဆော်ဒန်' သတ္တုတွင်းတွေဖြတ်ပြီး ခရီးသည်တွေကို ဦးဆောင်ဖူးတယ်။ အခု အဲဒီနေရာက ပန်းခြံဖြစ်နေပြီဗျ။

'ကျွန်တော် စခန်းတစ်ခုထပ်ဖွင့်ဖို့စဉ်ထားသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ နည်းနည်းညှိနေတာလေးရှိနေတယ်။ တောရိုင်းမြေ လိုင်းဆွဲလိုက်တော့ ကျွန်တော့်စခန်း

အတွက် အိမ်တွေဆောက်ရမယ့်နေရာက မကောင်းတော့ဘူး။ တကယ်လို့ခခန်း ဖွင့်မယ်ဆိုရင် လိုင်းရဲ့ တခြားဘက်ကို ရွှေ့ရမှာပေါ့ဗျာ။

‘ဒီဝန်းကျင်မှာ လူကောင်းတွေရှိပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်က သူတို့ကို ပြန်စဉ်းစားခိုင်းထားပါတယ်။ သူတို့ အံ့ဩသွားကြတယ်လေ။ ကျွန်တော်က ဖွင့်မယ်ခခန်းကို ခင်ဗျားတို့ဆွဲထားတဲ့ လိုင်းတစ်ဖက်ရွှေ့လိုက်ရမှာ။ ရေခဲပြင်ပေါ် လျှောက်သွားရမှာလို့ ပြောပြလိုက်တော့ သူတို့မှာ တာဝန်မကင်းသလို ဖြစ်သွားကြ တယ်။ ကျွန်တော်ကို ပြန်ချော့ကြတယ်။ သူတို့ ကော်ဖီသောက်ရင်း ကျွန်တော်ကို နာရီအတော်ကြာ ရှင်းပြကြတယ်။’

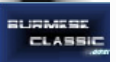
ဟိုး ရှေးတုန်းကတော့ သတ္တုမိုင်းထဲမှာ လူငယ်တစ်ယောက်ယောက်က ‘ဒီလိုလုပ်သင့်တယ်ထင်တယ်’ လို့ တင်ပြလိုက်ရင် လူကြီးလုပ်သူက ‘ငါက မင်းကို စဉ်းစားခိုင်းတာမဟုတ်ဘူး။ လုပ်ဖို့ခိုင်းနေတာ။ စဉ်းစားရမှာက ငါ့အလုပ်မင်းအလုပ် တာ အလုပ် လုပ်ဖို့’ လို့ တစ်ချက်လွှတ် ပြောပစ်လိုက်တာပဲ။ အဲ အကြံပြုတဲ့ လူငယ်က ထက်ထက်မြက်မြက်ဆိုရင်တော့ အဲဒီလူကြီးဟာ နှုတ်ပိတ်သွားရောဗျ။

‘လူကြီးတွေမှာ သူတို့ လုပ်လိုက်တဲ့ ကိစ္စတိုင်းအတွက် အကြောင်းပြချက် ရှိနေတာပဲဗျ။ အကောင်းဆုံးကတော့ဗျာ သူပြောတဲ့အတိုင်း လုပ်ဖို့ပဲ။ ကြာတော့ သူတို့ကို နားလည်လာတော့တာပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်လည်း ဘာမှ ထွေထွေထူးထူး ဆက်ပြောမနေတော့ပါဘူးဗျာ။ သူတို့ပြောတဲ့အတိုင်း လုပ်ပေးလိုက်ပါ တယ်။ ကျွန်တော် အဆောက်အဦးတွေကိုလည်း ရွှေ့ပေးလိုက်တယ်’

‘မစ်ကီ’သည် အဆုံးအဖြတ်ရှိသော အရည်အချင်းရှိသော မြောက်ပိုင်းသား ဖြစ်သည်။ ဘိုးဘွားဘီဘင်များ၏ စိတ်ဓာတ်အတိုင်းပင် သူသည်လည်း ချမှတ် ထားသည့်အတိုင်း မဖြစ်ဖြစ်အောင်လုပ်သူ ဖြစ်၏။

‘အဲ နေဦးဗျ။ ကျွန်တော်လုပ်တဲ့ အလုပ် ကျန်သေးတယ်။ ဝံပုလွေတောမှာ ဝံပုလွေလို အော်ပေးရတဲ့အလုပ်ပေါ့ဗျာ’

အီလိုင်းဝန်းကျင်မှာ ဝံပုလွေ အလွန်ပေါ့သည်။ ကျန်ပြည်နယ်အားလုံး မှာရှိသော ဝံပုလွေ စုစုပေါင်းထက် အီလိုင်းမှာရှိသော ဝံပုလွေကောင်ရေက ပိုများနေသည်။ ‘မော့’ ရေအိုင်မှာ ကျွန်တော်အိပ်သည့် ပထမဆုံးညတွင် ဝံပုလွေ အော်သံများကို ကြားရ၏။ ဝံပုလွေအော်သံသည် အလွန် ကြောက်စရာ ကောင်း၏။ အီလိုင်းမှ ‘နိုင်ငံတကာ ဝံပုလွေများစင်တာ’ သည် ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်မှ ဝံပုလွေ လေ့လာသူ စီဝဗေဒပညာရှင်များအား အလွန် ဆွဲဆောင်အားကောင်း လေသည်။

‘ဝံပုလွေလို အော်ရတဲ့ အလုပ်ဟာ အတော်ကို ပင်ပန်းဆင်းရဲလွန်းလှ ပါတယ်ဗျာ။ တကယ်ဗျ။ အိမ်မှာ ကျင့်ယူရတာ၊ ကျင့်ချိန် အတော်ကြာမှ နည်း နည်းလောက် အော်တတ်လာတာ။ ကျွန်တော်က ‘ဝံပုလွေလို အော်တဲ့သူပါ’ လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မိတ်ဆက်တဲ့အခါ လူတွေက သိပ်အထင်ကြီးသွားကြတယ်။ ဝံပုလွေတွေ ရှိမယ်ထင်ရတဲ့နေရာကို ကျွန်တော်က လူတွေ ကားနဲ့ တင်ခေါ် သွားတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ ကျွန်တော် ကံကောင်းတယ်ဗျ။ ကျွန်တော် တစ်ချက်အော်လိုက်တာနဲ့ ဝံပုလွေတွေက ချက်ချင်း ပြန်အော်ကြတယ်။ ဟား ဒီအခါမျိုးမှာ လူတွေ သိပ်အံ့အားသင့်သွားကြတာပေါ့ဗျာ။ အဲ တစ်ခါတစ်ခါ ကျတော့ အသံဝင်တာပဲ အဖတ်တင်တယ်ဗျ။’

သည်နေရာအရောက်မှာ သူ့ဇနီး ‘ဂျူလီ’က ဝင်ပြောလိုက်၏။

‘ရှင် သူ့ဖြီးနေတာတွေကို မယုံနဲ့ရှင်။ အဲဒီလို ဝံပုလွေတွေက ပြန်မအော်တဲ့ အခါမျိုးမှာ စွတ်ဖားလှည်းဆွဲ ခွေးတွေရှိတဲ့ အိမ်နောက်ဘေး အရောက်ပြေးရ တာမျိုးကျတော့ သူက ချန်ထားတယ်’

‘မချန်ပါဘူးဗျာ။ စကားမဆုံးသေးလို့ပါ။ ဟုတ်တယ်ဗျ။ တစ်ခါတစ်ခါ ကံမကောင်းဘူး။ ကျွန်တော် ခေါ်လာတဲ့ ကလေးတွေ တကယ် စိတ်ပျက်သွား ကြတာ။ ဒီတော့ ကျွန်တော်က နည်းနည်းလေး လှည့်စားရတာပေါ့ဗျာ။ ခွေးတွေ မွေးထားတဲ့ ‘ဒွန်ဘီလင်း’ အိမ်နောက်ဖေး အရောက်သွားပြီး အော်ရ တယ်။ အဲဒီလိုအော်လိုက်တော့ ခွေးတွေက အူကြရောဗျ။ ခွေးအူသံကြားတော့ ဝံပုလွေတွေ ထွက်လာကြရော။ အဲ ဝံပုလွေတွေ ထွက်လာမှတော့ ဝံပုလွေအော်သံ မကြားချင် အဆုံးပေါ့ဗျာ။ ဒီတော့မှပဲ ကျွန်တော်လည်း အင်း တစ်ညတာအတွက် ငါ့အလုပ် ပြီးမြောက်သွားချေပြီလို့ တွေးပြီး စိတ်အေးလက်အေး ဖြစ်သွားရ တယ်ဗျာ’

တစ်ည၊ ညစာစားပြီးချိန်တွင် ကျွန်တော့်တဲကလေး အပြင်ဘက် သစ်ပင် ကြီးဘေးမှာ ထိုင်နေပါသည်။ လိမ္မော်သီးကြီးလို လဝန်းကြီးက တအိအိ တက်လာ နေသည်။ ထိုအချိန်မှာ ရေအိုင်တစ်ဖက်မှ ဝံပုလွေသံများ ပေါ်ထွက်လာ၏။ ချက်ချင်းပင် ကျွန်တော် ကနူးလှေဖြင့် တစ်ဖက်ကမ်းအရောက် အမြန်ဆုံး လှော်ခတ်သွား၏။ ကျွန်တော် ဝံပုလွေကို တစ်ခါမှ မမြင်ဘူး။ သည်တစ်ခါတော့ မြင်ရပြီဟု ထင်မှတ်လိုက်၏။ ကျွန်တော်သည် လှေကလေးကို ဝံပုလွေအော်သံ နောက်ဆုံး ထွက်လာသည့် နေရာနှင့် မလှမ်းမကမ်းမှာ ရပ်လိုက်၏။

ရေသံမှလွဲ၍ ဘာသံမှ မကြားရ။ လကလည်း မြင့်သည်ထက် မြင့်မြင့် လာသည်။ ဝံပုလွေသံကို နားစွင့်နေခိုက်မှာ ဝံပုလွေအုပ်ကြီး ကျွန်တော်နှင့် သိပ်မဝေးလှသော နေရာမှာ ပေါ်လာတော့၏။ ပေါ်လာသော ဝံပုလွေအုပ်ကြီး ထဲမှာ ဝက်ကလေး သုံးကောင်၏ အိမ်ကလေးတွေကို ရက်ရက်စက်စက် ဖျက်ဆီး လိုက်သော ဝံပုလွေကြီး ပါနေ၏။ ‘ရက်(ဒ)ရိုက်ဒင်းဟု’ ကို သတ်ဖြတ် စား သောက်ရန် ကြိုးစားခဲ့သော ဝံပုလွေကြီး ပါနေ၏။ စွန့်စားခန်းဝတ္ထုများထဲမှ ဆောင်းရာသီ ခရီးသွားများအား ဒုက္ခပေးတတ်သော ဝံပုလွေတွေ ပါဝင်၏။

စွန့်စားခန်း ဝတ္ထု၊ ပုံပြင်ဝတ္ထုတွေထဲမှာတော့ ဝံပုလွေများသည် လူတွေကို ကိုက်သတ် စားသောက်တတ်ကြောင်း တီထွင်ရေးသားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် မြောက်အမေရိက သမိုင်းမှတ်တမ်းများတွင် လူကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သော ဝံပုလွေ မပါရှိခဲ့ပေ။ တရားနည်းလမ်းကျပါ၏။ ကျွန်တော်ကလည်း ဝံပုလွေကို မသတ် ချင်ပါ။ ကြည့်ရုံသာ ကြည့်ချင်ပါ၏။

ကျွန်တော် ရေအိုင်ထဲမှာ နောက်ထပ် တစ်နာရီလောက် စောင့်နေပါသေး သည်။ ဘာသံမှ ထပ်မကြားရတော့။ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား အရာဟူ၍ မတွေ့မြင်ရ တော့။ ထို့ကြောင့် ဝံပုလွေလိုအော်ရန် ကျွန်တော် ကြိုးစားကြည့်၏။ ဘာသံများ ပြန်ကြားရလေမလဲ။ ဘာသံမှ ပြန်မကြားရပါ။ ဝံပုလွေအုပ်ကြီး ပြန်လှည့်သွားပြီ ထင်ပါ၏။ ဝံပုလွေတို့သည် အလွန် မြန်ဆန်ကြသည် ခရီးဝေးဝေး သွားနိုင်ကြ သည်ဟု ကျွန်တော် ကြားဖူးထားပါသည်။ တစ်နာရီလောက် အချိန်အတွင်းမှာ မိုင် နှစ်ဆယ် သုံးဆယ် အဝေးသို့ရောက်သွားကြပြီထင်၏။ ကျွန်တော် ပြန်လှည့် ခဲ့ပါတော့သည်။ ကမ်းခြေမှာ လှေကိုထားခဲ့ပြီး အိပ်ရာဝင် လိုက်တော့၏။

‘လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်နှစ်တုန်းက အီလိင်းမှာ လူတစ်ယောက်က ဝံပုလွေ အသေတစ်ကောင်ကို သစ်တောဌာန အဆောက်အဦးရဲ့ လှေကားထစ်ပေါ်မှာ ချထားခဲ့တယ်’

“ဂျင်ဘရင်ဒင်းဘတ်” ပြောပြသော အကြောင်းအရာဖြစ်သည်။ သူက လူသားနှင့် ဝံပုလွေတို့၏ ရေရှည်စစ်ပွဲအကြောင်း ပြောပြ၏။ သူသည် သဘာဝ ဓာတ်ပုံဆရာဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်နှစ်လောက်က တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၏ ဘဝ သရုပ်ဖော် တံဆိပ်ခေါင်း ဆယ်မျိုးကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွက် ပြုလုပ်ပေးရန် သူ့အား တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ဝံပုလွေကို တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင် အဖြစ် အသိအမှတ်မပြုဘဲ စာတိုက်ဌာနမှ ပယ်ချလိုက်၏။ သို့ဖြင့် သူသည်

ဆောင်ပေါ်ခြင်သော်တစ်ကောင် ဓာတ်ပုံနှင့် အစားထိုးပေးခဲ့ရ၏။ တောင်ပေါ်ခြင်သော် လူသတ်၏။ ကျွဲရိုင်းလည်း လူသတ်၏။ ဝက်ဝံလည်း လူသတ်၏။ လူကို သေတ်တာ ဝံပုလွေပဲရှိ၏။ လူမသတ်သော ထိုဝံပုလွေသည် အပယ်ခံရ၏။ ငှက်တိုင်းက ယင်းသို့ပင် တွေး၍ ခံစားကြရလေသည်။

‘ဂျင်း’၏ ဝံပုလွေအကြောင်း စာအုပ်များကြောင့် လူတွေ၏ စိတ်သဘော ဆားတွေ ပြောင်းသွားခဲ့ရလေသည်။ ဝံပုလွေ အလွန်ပေါသည့် အီလိင်းလို ဒေသမျိုးမှာပင် သဘောထားပြောင်းသွား၏။ ‘ဂျင်း’ ရိုက်ကူးသော ဝံပုလွေ ဓာတ်ပုံများသည် အလွန် ကျော်ကြား၏။ သူ့ကိုလည်း လူသိများသွား၏။ သူသည် အမြဲပိတ်ထားသော ဝင်းတံခါးကြီးနောက်မှ သစ်တောကြီးထဲမှာ နေထိုင်လေသည်။ ဝင်းတံခါးကြီးနားမှာလည်း ‘ယနေ့ ဧည့်သည်လက်မခံပါ’ နှိုင်းဘုတ်ကို အမြဲတမ်း ချိတ်ဆွဲထား၏။ သို့သော် သူက ကျွန်တော့်ကိုတော့ ဝင်းတံခါးကြီး ဖွင့်ပေးပြီး ရေတံခွန်ထိပ်ရှိ စမ်းချောင်းကလေးနားမှာ ဆောက်ထား သော သူ၏ လှလှပပအိမ်သို့ ခေါ်သွားပါသည်။ ၎င်းအပြင် သူ့စတူဒီယိုကိုလည်း လိုက်လံပြသပါသည်။

‘ခု ဝံပုလွေတွေအဖို့ သူတို့နေရောက်လာပြီဗျ။ လေယာဉ်တွေ၊ ရေဒီယို တွေနဲ့ ပါရဂူတွေက ဝံပုလွေကို လေ့လာနေကြပြီ၊ လူတွေကလည်း ဝံပုလွေတွေကို ချီချစ်တတ်လာကြပြီ၊ မင်နီဆိုတာမှာ ဝံပုလွေ နှစ်ထောင်ရှိတယ်ဗျ’

ဟုတ်နိုင်ပါ၏။ မြို့ထဲသို့ ကျွန်တော် ထွက်ကြည့်ရာ ဝံပုလွေပုံပါ အင်္ကျီ တွေ၊ သော့ကွင်းတွေ ရောင်းချနေသည်ကို မြင်ခဲ့ရ၏။

ဝံပုလွေတွေကြားမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ နေလာခဲ့သည့် ‘ဂျင်း’ သည် သူ့အတော်စိတ်မကောင်းဖြစ်နေရှာသည်။ ပူပင်သောကဖြစ်နေရှာသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဇီဝဗေဒပညာရှင်များ မကြာခဏ ရောက်ရောက်လာကြပြီး သူ့ထံမှ ဝံပုလွေများကို ယူယူသွားကြသည့်အတွက် ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် တခြားအကြောင်းအရာတစ်ခုနောက်သို့ ပြောင်းလိုက်ရန် စိစဉ်နေ၏။ တခြားတစ်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားဖို့ပင် အစီအစဉ်ရှိနေသည် ထင်ပါ၏။ သူသည် အီလိင်းမှာ လုံးဝ အငြိမ်နေသူ မဟုတ်ချေ။

‘ကျွန်တော့် မိဘတွေက ဒီဇာတ်သားတွေ မဟုတ်ကြဘူးလေ၊ ကျွန်တော့် တို့လည်း ဒီမှာမွေးတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့်လည်း အီလိင်းက လူတွေ အမြင်မှာ ကျွန်တော်ဟာ ‘ပက်ဆက်ကား’ တစ်ယောက်ပေါ့၊ ငွေလိပ်စားနေသူ တစ်ယောက်ပေါ့’

ပက်ဆက်ကား 'ငွေလိမ်စားနေသူ' နောက်တစ်ကြိမ် 'ဂျင်း' နှင့်တွေ့မှ သူသည် ပက်ဆက်ကားရုပ်ပေါက် မပေါက်၊ ငွေလိမ်စားသူ ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင် သိဖို့ သူ့မျက်နှာကို ဖတ်ကြည့်ပါဦးမည်။

'အမှန်အတိုင်းပြောရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ 'ပက်ဆက်ကား' တွေချည်းပါပဲ ဗျာ၊ 'အိုဂျစ်ဝါ' တွေက သူတို့ဟာ ဒီမှာ အမြဲနေကြသူတွေလို့ ယူဆချင်ကြတယ်၊ ဒါပေမယ့် သူတို့လည်း တခြားနေရာက လာခဲ့သူတွေပဲ၊ ပြင်သစ် မုဆိုးတွေ၊ အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်တွေဟာလည်း 'ပက်ဆက်ကား' တွေပါပဲ၊ ကျွန်တော်တို့လိုပဲ ပေါ့ဗျာ၊ အေးလေ ပက်ဆက်ကားဖြစ်ရတာက ကောင်းပါသေးတယ်၊ 'ရီစ(ဗ) သတ္တု ကုမ္ပဏီ' က 'ဘက်ဘစ်' မှာ 'တာကိုနိုက်သတ္တုမိုင်း' ဖွင့်တော့ ဒီကို လူတွေ အများကြီး ရွှေ့ပြောင်းလာခဲ့ကြတယ်၊ ပော ခုတော့ သူတို့တစ်တွေ 'ရေမျောက်မီးတင်' တွေ ဖြစ်နေကြပြီလေ'

'ဘယ်လိုလဲဗျာ၊ 'ရေမျောက်မီးတင်' ဆိုတာက ပိုဆိုးလို့လား' ကျွန်တော်က မေးလိုက်မိသည်။

'ဟား၊ သိပ်ဆိုးတာပေါ့ဗျာ၊ 'ပက်ဆက်ကား' ဆိုတာက မြို့ကြီးပြကြီးမှာ သူ့ကိုဖိနှိပ်ထားတဲ့ ဆရာတွေအောက်က လွတ်မြောက်ထွက်ပြေးပြီး ဒီမှာခဏလာ နေတာ၊ 'ရေမျောက်မီးတင်' ဆိုတာကတော့ ဒီမှာကို အခြေချနေထိုင်ကြဖို့ ရောက် လာကြတာပဲ၊ သူတို့မှာငွေရှိတယ်၊ သင်္ဘောဝယ်နိုင်တယ်၊ မော်တော်ဝယ်နိုင်တယ်၊ ပြိုင်ဘက် ငါးဖမ်းသမားအဖြစ်နဲ့ ဘဝကို အဆုံးသတ်သွားကြမယ့် လူတွေပဲလေ၊ အီလိုင်းဟာလမ်းဆုံးဖြစ်နေလေတော့ 'ပက်ဆက်ကား' အမျိုးမျိုး ဒီမှာရှိမှာပဲ၊ ဒါထက် 'အီလိုင်း' မှာ 'လူစိမ်းနှစ်ဦးထက်မပိုရ' အကြောင်းခင်ဗျားကိုကျွန်တော်ပြောပြပြီးပြီလား၊ ကော်ဖီတွေ ပါးစပ်ထဲမှာ ငုံ့လျက်က ကျွန်တော် အဲအားသင့်သွားရပါ၏။

'ဟုတ်တယ်၊ တကယ်ပြောနေတာ၊ မြို့ကြီးတွေမှာတော့ နာမည်ဝှက်နဲ့ လူတွေ၊ လူစိမ်းတွေ နေရာတိုင်းမှာ အများကြီးပေါ့၊ ဒါပေမယ့် အီလိုင်းမှာတော့ လူစိမ်းနှစ်ယောက်ထက် မပိုရဘူး၊ လူစိမ်း သုံးယောက်ရောက်လာပြီဆိုရင် လူတွေက စိုးရိမ်နေကြပြီ၊ ကော်ဖီဆိုင် ဝင်ထိုင်ကြတဲ့ ရဲတွေကလည်း ဒီလူစိမ်း သတင်းကိုပဲ အနံ့ခံနေတာပဲဗျာ'

လွန်ခဲ့သော အနှစ်လေးဆယ်က အီလိုင်းကို အမှတ်ရပြီး 'ဘော့ကယ်ရီ' က ပြောပြရာတွင် ဟိုး ရှေးအခါကတော့ အပြင်က ရောက်လာသူများသည် မတရားနည်းဖြင့် ငွေရှာနေကြသော ဌာနေ အနုပညာရှင်များနှင့် သိပ်မခြားနား လှကြောင်း ပါဝင်ခဲ့ပေသည်။

'ဆောင်းဥတုရောက်ရင် မုဆိုးတွေက သူတို့ပစ်လိုရတဲ့ သမင်ကို 'အယ်(လ) ခာ' ဆိုင် သယ်ခဲ့ကြတယ်၊ အဲဒီဆိုင်မှာ ချိန်တွယ်ပြီး ကားပေါ် သမင်ကိုပြန်တင်၊ ဒီသားထွက်သောက်ကြ၊ ဘိယာဆိုင်တွေမှာက သမင်ရမလာတဲ့ မုဆိုးတွေကို ဆာင့်ကြည့်နေတတ်တဲ့ လူနှစ်ယောက်လောက် အမြဲရှိနေတယ်၊ အဲဒီနှစ်ယောက်က သမင်ရမလာတဲ့ မုဆိုးကို 'ကျွန်တော်တို့ သမင်တစ်ကောင်ရထားတယ်၊ ဒေါ်လာ ငါးဆယ်ပေးရင် ရောင်းမယ်ဗျာ' လို့ စပ်တယ်၊ မုဆိုးက ဝယ်ဖို့ သဘောတူ အခါ အဲဒီလူနှစ်ယောက်က ငွေယူပြီး ဆိုင်ထဲက ထွက်သွားတယ်၊ သူတို့ဟာ ဘားတစ်စီးစီးပေါ်က သမင်ကို ယူပြီး သူတို့ ကားပေါ်တင်၊ ပြန်မောင်းလာ၊ နောက် မုဆိုးလက်အပ်လိုက်တယ်၊ ဒီအဖြစ်မျိုးက စနေ၊ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်းလို လိုမှာ ဖြစ်နေတာပဲ'

'ဘော့ကယ်ရေး'သည် အိုဂျစ်ဝါ ဘာသာစကားကို နှစ်နှစ်ကြာ သင်ယူခဲ့၏။ အီလိုင်းကောလိပ်တွင် ယင်းဘာသာစကားကို ယခုတိုင် သင်ပြဆဲ ဖြစ်သည်။

'အိုဂျစ်ဝါ တစ်ယောက်က သမင်တစ်ကောင်ကို သတ်တော့မယ်ဆိုရင် သူဟာ သမင်ဘေးမှာ ဒူးထောက်ချလိုက်ပြီး သင့်ကို မုန်းတီးလို့ သတ်ရခြင်း မဟုတ်ပါ၊ သင်က ကျွန်ုပ်အား အသား၊ အဝတ်အထည်နဲ့ စီးစရာ ဖိနပ်ကို ဆေးသည့်အတွက် သတ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်' လို့ ပြောတယ်။ အိုဂျစ်ဝါ မုဆိုးတွေက ဘာလိုက်မထွက်ခင် သစ်ပင်ခွကြားမှာ ဆေးရွက်ကြီးတင်ကြတယ်၊ သမင်ရအောင် ကူညီပေးဖို့ မဟုတ်ပါဘူး၊ အခွင့်အရေး ပေးသနားတဲ့အတွက် ကျေးဇူးတင်တဲ့ သဘောနဲ့ တင်ကြတာပါ'

ကျွန်တော်က 'ဘော့'အား နေရာတကာမှာ ပေါ်ပေါက်လာသော အိန္ဒိယ ကာစီနိုအကြောင်း မေးကြည့်ပါသည်။ ထိုအခါ သူက အောက်ပါအတိုင်း ချဉ်းပြ၏။

'ဘဝတွေ ပြောင်းခဲ့ပြီလေ၊ ရိုးရာ အစဉ်အလာတွေလည်း ကျွန်တော့ ကျန်နေပါသေးတယ်၊ ဥပမာ၊ နွေရာသီအကုန်မှာ ဆန်ကြိတ်တဲ့ ဓလေ့ပေါ့၊ 'နက်လိတ်' ဟာ စပါးစိုက်ပျိုးရာဒေသပဲ။ အိန္ဒိယလူမျိုးတွေက စပါးစိုက်တော့မယ် ဆိုရင် စပါးစေ့ လက်နှစ်ဆုပ်ကို မြှောက်ပြီး လက်ချောင်းကြားက ပြန်ကျစေ တယ်၊ ဒါ ပသတာပါပဲ၊ အိုဂျစ်ဝါတွေက ဘဝနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့ထက် ဖိုလေးနက်ကြပါတယ်၊ တစ်ချိန်တည်းမှာ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေကို ကျွန်ုပ်တို့ထက် စိတ်ထားကောင်းကောင်းနဲ့ ခံယူတတ်ကြတယ်၊ ဥပမာဗျာ၊

ခင်ဗျားက စခန်းတံအတွင်းမှာ ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို အထားမှားတယ်ဆိုပါတော့၊ ခင်ဗျားကို ကျိန်ဆဲမှာပဲ။ အိုဂျစ်ဝါတွေကတော့ ခင်ဗျားကို ရယ်ကြပေလိမ့်မယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဝိညာဉ်ရေအိုင်ကလေးမှာနေတဲ့ လူညွှန်ကလေးက နေရာရွှေ့ထားလို့လို့ ယူဆကြတာကိုး။ နောက်တစ်ခု၊ ခင်ဗျား ကျောပြင် မီးဟပ်သွားလို့ ခင်ဗျားကိုင်ထားတဲ့ ကော်ဖီအိုး လွတ်ကျသွားတယ်ဆိုရင် ဘယ်သူ့ အပြစ်တင်ရမှာလဲ။ ခင်ဗျားကိုယ် ခင်ဗျားပဲ အပြစ်တင်ရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အိုဂျစ်ဝါတွေက 'လူညွှန်ကလေး'ကိုပဲ လက်ညှိုးထိုးတာပေါ့။

'အခုလို တစ်စုံတစ်ရာ မကောင်းတာဖြစ်ခဲ့ရင် အချင်းချင်း အပြစ်မတင်ကြဘဲ ဝိညာဉ်နတ်ကလေးကို အပြစ်ဖို့တတ်တဲ့ ဓလေ့ကလေးကြောင့် အိုဂျစ်ဝါတွေ စည်းစည်းလုံးလုံး နေနိုင်ကြတယ်လို့ ကျုပ် ယူဆမိတယ်။ ကျုပ်လည်း ဒီဝိညာဉ်တို့၊ နတ်မိစ္ဆာတို့ကို မယုံတစ်ဝက် ယုံတစ်ဝက်ပါပဲ။ တောနက်ကြီးထဲမှာ ခင်ဗျားသွားပြီး တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ်၊ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်လေး နေကြည့်ပါလား။ သစ်ပင်ထိပ်ဖျားက 'လူညွှန်' ကလေးတွေ ရယ်သံကို ကြားရလိမ့်မယ်ဗျ'

ကျွန်တော်က ပြုံး၍ 'ဟား ခင်ဗျားပြောတာကြားလိုက်ရတော့ ဂျက်ပိုင်း ဘော' တစ်ယောက် ဇာတ်မြေပြန်လာပြီဆိုတဲ့ စကားသံကြားလိုက်ရသလိုပဲဗျာ' ဟု ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။

'အိုဂျစ်ဝါတွေဟာ လူကောင်းတွေပါ။ ရိုးသားကြပါတယ်။ သူတို့က ပြောကြတယ်လေ။ ခင်ဗျားသေရင် ခိုးထားတဲ့ပစ္စည်းအားလုံးကို ဆုံးစမဲ့ခရီး ဖြတ် သယ်ဆောင်သွားပေရော့ တဲ့။ ဒီစကားကို ကျုပ်အရင်းနှီးဆုံး မိတ်ဆွေက ကြားတော့ 'ဟား ဒီလိုဖြင့် ငါမသေခင် ပစ်ကပ်ကားလေးတစ်စီးလောက် ရအောင် လုပ်ထားဦးမှပဲ' လို့ ရယ်ရယ်မောမော ပြောတယ်။

'ဒါပေမယ့် အိုဂျစ်ဝါတွေမှာ ဂုဏ်ယူဖို့ကောင်းတာက ခိုးမှု မကျူးလွန်အောင် ဂရုစိုက် စောင့်ထိန်းကြတာပဲဗျ။ ကျုပ်မှာ အိုဂျစ်ဝါ လမ်းညွှန်တစ်ယောက်နဲ့အတူ စခန်းချနေခဲ့ဖူးတဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ရှိတယ်။ အဲဒီမိတ်ဆွေမှာ အကျင့်ပါနေတာ တစ်ခုရှိတယ်ဗျ။ ဘာလဲဆိုတော့ အိပ်တဲ့အခါ ပိုက်ဆံအိတ်ကို သူ့ခေါင်းအုံးအောက် ထားအိပ်တဲ့ အကျင့်ပေါ့။ အဲ တစ်ညတော့ သူမအိပ်ခင် ခေါင်းအုံးအောက် ပိုက်ဆံအိတ် ထိုးသွင်းနေတာကို အိုဂျစ်ဝါလမ်းညွှန်က မြင်လိုက်တယ်။ ဒီမှာတင် လမ်းညွှန်က 'အဲဒီ လျှို့ဝှက်တာဖို့ မလိုပါဘူးဗျာ၊ ဟောဒီနေရာကနေ လေးဆယ့်ငါးမိုင် ဝန်းကျင်အတွင်းမှာ လူဖြူတစ်ယောက်မှ မရှိပါဘူး' လို့ ပြောသတဲ့ဗျ'

အိုဂျစ်ဝါများကို ကနူးလှေသမားများအဖြစ် လူသိများကြ၏။ သို့သော် သူတို့သည် ကနူးလှေများဖြင့် ပထမဆုံးရောက်လာခဲ့ကြသူများ မဟုတ်ပေ။ 'ဆီအော့' လူမျိုးတွေ ဒီသစ်တောကြီးတွေထဲမှာ အခြေတကျ နေထိုင်ကြပြီး ဆောက်ပိုင်းမှ မြောက်ပိုင်းရေအိုင်ဒေသသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းလူမျိုးစုနှစ်ခုသည် ရေအိုင်ဒေသတွင် နှစ်ရာချီပြီး တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ၏။ ပြင်သစ်တွေ ညီမှ ရရှိသော ရိုင်ဖယ်သေနတ်ကို အိုဂျစ်ဝါများက နောက်ဆုံးတွင် 'ဆီအော့' ခုဒ္ဒအား အနောက်ဘက်လွင်ပြင်များဆီသို့ မောင်းထုတ်ပစ်နိုင်ခဲ့ကြလေသည်။ ဆိုကြောင့်ပင် အိုဂျစ်ဝါမျိုးနွယ် 'ဟေဝါသာ'သည် မင်နီဆိုတာထဲသို့ ရောက်နေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ကဗျာဆရာကြီး လောင်းဖဲလိုး၏ ကဗျာထဲတွင် 'ဟေဝါသာ' အကြောင်း ပါဝင်နေလေသည်။

မစ်ကီနှင့် ဂျူလီတို့၏ သားသမီးများက သူတို့ဆွေမျိုးများထံ သွားဆောက် လည်ပတ်ခဲ့ရာမှ ကနူးလှေဖြင့် ပြန်ရောက်လာကြသည်။ သူတို့က ကျွန်တော့်အား ဆီအော့နှင့် အိုဂျစ်ဝါခေတ်မတိုင်မီက ရှေးဟောင်း အိန္ဒိယ ဇနီးချီးများအကြောင်း ပြောပြကြသည်။ ယင်းပန်းချီများကို အလွန်ဝေးလံသော ဘစ်နေရာရှိ ရေအိုင်ကြီး၏ ကျောက်ဆောင်နံရံမှာ ယခုထက်တိုင် မြင်တွေ့နိုင်ပါသေးသည်။ မစ်ကီက ထိုရေအိုင်ကြီးကို ကြောက်ကြောက်ဖြင့် သူဖြတ်ဖြတ်သွားခဲ့ကြောင်း ပြောပြ၏။

မစ်ကီက ဆက်၍

'ရေအိုင်တွေဟာ သိပ်ကို ချစ်စရာကောင်းတယ်ဗျာ၊ 'စနီးဘင့်' ရေအိုင်၊ 'အာဂိုး' ရေအိုင်တို့ဟာ စိတ်ကြည်နူးစရာပဲ။ ဒါပေမဲ့ 'ဒါကီး' ရေအိုင်မှာတော့ ခန္ဓာဝိညာဉ်တွေ ရှိတယ်ဗျ။ အဲဒီရေအိုင်က တန်ခိုးလည်းရှိတယ်။ ရေက ဖန်သားထဲ ကြည်လင်နေတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ရေပြင်အောက်ဘက်ကို ထိုးဖောက်ကြည့်လိုက်ရင် ရေတွေက မည်းနက်နေတယ်။ ရေအိုင်က သိပ်တော့မကျယ်လှဘူးဗျ။ အဲဒီခုနစ်ကပြောတဲ့ ပန်းချီတွေက ရေအိုင်တောင်ဘက်မှာရှိတဲ့ ကျောက်ဆောင်ချက်နာပြင်ပေါ်မှာ ရေးဆွဲထားတာ။ ဘယ်သူဆွဲခဲ့တယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှမသိပါဘူးဗျာ။ ဒါပေမဲ့ဗျို၊ အဲဒီကို ရောက်သွားသူတိုင်းကတော့ အဲဒီ ပန်းချီပုံတွေ၊ မည်းနက်နေတဲ့ ရေတွေကို ရိုသေလေးစားကြရတာပဲဗျ'

ဆက်သွယ်နေကြသော ရေအိုင်ကြီးများကို ကျော်ဖြတ်လျက် ပြင်သစ်ကနေဒါ သားမွေးကုန်သည်များသည် ၁၇၉၀ နှစ်များလောက်ကပင် နှစ်ဆယ့်ငါးပေရှည် ကနူးလှေများဖြင့် သွားလာနေကြပြီဖြစ်၏။ ထိုအချိန်လောက်မှာပင်

အိန္ဒိယ ဓာတ်ပုံများလည်း ရှိနေခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ သူတို့ပြောပြချက်အရဆိုလျှင် ယင်းရေအိုင်များအတွင်း သွားလာခဲ့ကြသော လှေသမားများသည် တကယ် အစွမ်းထက်သော 'လူလွန်မသားများ' ဖြစ်ကြ၏။ သူတို့သည် ဆိပ်ကမ်းများမှာ ကုန်တွေ အမြန်ချ၊ ဆက်လှော်၊ သီချင်းတွေ ပျော်ပျော်ကြီးဆိုပြီး တစ်နေ့ ခုနစ်ဆယ့်ငါးမိုင်လောက် ခရီးပေါက်နိုင်ကြသည် ဆိုပါ၏။

ယင်းရေအိုင်ကြီးများအတွင်း ယနေ့ မျက်မှောက်ကာလတွင် ဘယ်လို ဘယ်ပုံ သွားလာနေကြသည်ကို ကျွန်တော် သိချင်သဖြင့် တစ်ည 'စနီးဘင့်' စားသောက်ဆိုင်မှာ ညစာစားကြရင်း မစ်ကီနှင့် ဂျူလီတို့အား စုံစမ်းမေးမြန်း ကြည့်ပါသည်။ သူတို့ပြောသမျှကိုလည်း ကျွန်တော် လိုက်၍ ရေးမှတ်ထား၏။ ဂျူလီက စ ပြောပါသည်။

'ကျွန်မတို့ တစ်ပတ် ကြိုပြင်ဆင်ကြတယ်၊ ခရီးစဉ်အတွက် စားစရာ သောက်စရာတွေကို 'ရူပန်' ဆိုင်ကပဲဝယ်ကြတယ်၊ ကျွန်မတို့မှာ အခြောက်ခံ စက်ကလေးရှိလေတော့ အခြောက်အခြမ်းတွေကို ကိုယ်တိုင်လုပ်တယ်၊ စားစရာ တွေကို ခြောက်သွားအောင် လုပ်လိုက်တော့ အလေးချိန် ပေါ့သွားတာပေါ့၊ ခေါက်ဆွဲခြောက်အထုပ်တွေ၊ ဆန်တွေ၊ ယာဂုကျိုဖို့ ဂျုံတွေလည်း ယူရတာပဲ၊ လမ်းမှာ ငါးဖျားရင်း ငါးရမယ်လို့ ကျွန်မတို့ ထင်တယ်လေ'

မစ်ကီက ဝင်ပြောပါသည်။

'အားလုံး အဆင်ပြေတယ်ဗျ၊ အဲ ငါးတော့ သိပ်မရဘူး၊ နွေနဲ့ဆောင်းမှာ ငါးတွေက ရေအနက်ကြီးမှာ နေကြတာ'

'ကျွန်မတို့ သယ်သွားတဲ့ပစ္စည်းတွေ ကျန်သေးတယ်၊ ပြောရဦးမယ်၊ မုန့်ကြပ်တွေ၊ သကြားလုံးတွေ၊ ကော်ဖီမှုန့်တွေ၊ နို့မှုန့်တွေပါသေးတယ်ရှင်'

'ကျွန်တော်တို့ အိုင်ထဲက ရေပဲသောက်ကြတာဗျ၊ လူတွေကတော့ အိုင်ရေကို မသောက်နဲ့လို့ မှာကြတယ်၊ အိုင်ရေသောက်လို့ ဖျားရင် တစ်နေရာ ရွှေ့ရုံပေါ့ဗျာ'

'ဪ နောက်ပြီး ကျွန်မတို့က မနက်စာအတွက် သီးသန့် တစ်ထုပ်၊ ညစာအတွက် တစ်ထုပ် သတ်သတ်စီ ထုပ်ထားတယ်လေ၊ အထုပ်တွေကို ရောမထားဘူး၊ အရောင်နဲ့လည်း ခွဲထားတယ်'

'ဂျူလီယာ အိမ်မှာတော့ ကျွန်တော် ဇနီးပါပဲ၊ ဒါပေမဲ့ တောထဲကျတော့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဖြစ်သွားတယ်ဗျ၊ အဓိပ္ပာယ် ကွဲတယ်ဗျ၊ ကျွန်တော်တို့ မနက် စောစောထပြီး ခရီးဆက်ရတာ သိပ်ကို စိတ်လှုပ်ရှားဖို့ကောင်းတာပဲ၊ ခရီးပေါက်

အောင်ဆိုပြီး အပြင်းအထန် မကြိုးစားကြပါဘူး၊ မှန်မှန်လေးပဲ သွားကြတယ်၊ ငါ့အပ်တာလောက်ကိုပဲ သယ်တယ်'

'စခန်းချဖို့ မိုးကာတဲလိုတယ် မဟုတ်လား၊ မပါလို့ မဖြစ်ဘူးနော်'

'ကျွန်တော့်ရဲ့ ဗွီအီး နှစ်ဆယ့်ငါး မိုးကာတဲဗျာ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ ခြောက်နှစ် ဆောက်က အခိုးခံလိုက်ရတယ်၊ နှမြောလိုက်တာဗျာ၊ အဲဒီ မိုးကာတဲမျိုး ပြန် သယ်ဖို့ ပိုက်ဆံမရှိသေးဘူးဗျ၊ သိပ်ကောင်းတဲ့ မိုးကာတဲဗျာ၊ ခြောက်ပေါင်ပဲ သေးတယ်'

'ကျွန်မတို့ အိပ်ရာလိပ် နှစ်လိပ် ယူသွားသေးတယ်ရှင်'

'ဟုတ်တယ်ဗျ၊ ကျွန်တော်တို့ အိပ်ရာလိပ်တွေက သိပ်ကောင်းတာ၊ တချို့ တွေတော့ ပေါပေါပဲပဲ အိပ်ရာလိပ်တွေ ဝယ်သွားကြတယ်၊ နွေးလဲည်း မနွေးဘူး၊ ဆော်တဆ ရေထိသွားရင် ပေါင်ငါးရာလောက် လေးသွားရော၊ ပြန်ခြောက်ဖို့ နှစ်ရက်လောက် လုပ်ယူရတယ်'

ဂျူလီက သူ့ခေါင်းထဲပေါ်လာသည်များကို ပြည့်စွက် ပြောပြန်၏။

'ဩ ဓာတ်မီးနှစ်လက်ပါသေးတယ်၊ မေ့နေလိုက်တာ၊ နောက်ပြီး မြေပုံ ဘစ်ချပ်၊ အိမ်မြှောင်တစ်ခုနဲ့ အတွင်းခံ အဝတ်အထည်တွေပေါ့'

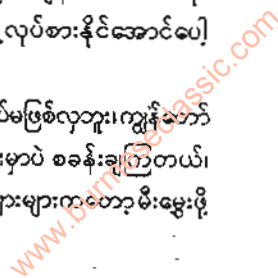
'အဲ ကျွန်တော်တို့လင်မယားအတွက် ရှပ်အင်္ကျီ အပိုတစ်ထည်ပဲ ယူသွား တယ်၊ စောစောပိုင်း ခရီးတွေတုန်းကတော့ ရှပ်အင်္ကျီနှစ်ထည် ယူသွားတယ်၊ ဒီတစ်ခေါက်တော့ တစ်ထည်တည်းနဲ့ စမ်းကြည့်တာပေါ့ဗျာ၊ တောထဲက ပြန်လာ ခဲ့တဲ့ လူတွေကို ကြည့်ပါလားဗျ၊ တောထဲမှာနေခိုက် အင်္ကျီ အမြဲဝတ်ထားလို့ ဝတ်ထားတဲ့ အင်္ကျီအောက်က အသားတွေဖြူနေပြီး လက်မောင်းတို့ လည်ပင်းတို့ ခုတ်နှာတို့ကျတော့ တကယ့် မဟော်ဂနီရောင် ပေါက်နေကြတယ်'

'ဪ လည်ရှည်ဖိနပ်တွေပါသေးတယ်နော်'

'ဟုတ်တယ် ဟုတ်တယ်၊ လည်ရှည်ဖိနပ်နဲ့မှ ဟန်ကျတယ်၊ တင်းနစ်ရှူး နဲ့တော့ခဲရင်တော့ ခင်ဗျား ခြေချော်ပြီး ခြေမျက်စိမျက်သွားဖို့များတယ်'

'ကျွန်မတို့ မီးဖိုတစ်ခု ယူသွားကြသေးတယ်၊ ည အချိန်မတော် ဆာရင် ငါးလည်း အဆင်သင့် မရှိဘူးဆိုရင် အရေးပေါ် မုန့်လုပ်စားနိုင်အောင်ပေါ့ နှင်ရယ်'

'လွယ်လည်းပါရသေးသဗျ၊ ပုဆိန်ကတော့ အလုပ်သိပ်မဖြစ်လှဘူး၊ ကျွန်တော် တို့ စခန်းချရင် လူသူအရောက်အပေါက်နည်းတဲ့ နေရာမျိုးမှာပဲ စခန်းချကြတယ်၊ နွေးဖို့ ထင်းရှာရတာ လွယ်တာပေါ့ဗျာ၊ ညတော်တော် များများကတော့မီးမွှေးဖို့

မလိုအပ်ပါဘူး။ မီးဖိုဘေးမှာအကြာကြီးလည်း ကျွန်တော်တို့ မထိုင်ကြဘူး။ ပင်ပန်း တယ်လေဗျာ၊ တဲထဲဝင် စောစောအိပ်လိုက်ကြတာပဲ။ အဲ မနက်ကျတော့စောစောထ၊ တောသဘာဝအလှတွေခံစား။ ကျွန်တော်တို့ဟာ သဘာဝမိခင်ကြီးရဲ့ ရင်ခွင်ဆဲ ရောက်နေကြတယ်လေ။ ကျွန်တော်တို့လည်း သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်သွားကြတာပဲ ပေါ့ဗျာ။

‘တစ်ညဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ နားပြီး ညစာစားတဲ့နေရာဟာ ကနေဒါ နယ်နိမိတ်နဲ့ ခြောက်မိုင် ခုနစ်မိုင်ထက် ပိုမဝေးဘူး။ အဲဒီညကဗျာ၊ ကနူးလှေသမား တွေ အကောက်ရွာနုမှာ လုံးဝမရပ်ဘဲ နယ်နိမိတ်ကို ဖြတ်ဖြတ်သွားကြတယ်။ တကယ်တော့ ဒါဟာ တရားဥပဒေနဲ့ မညီဘူး။ ဒါပေမယ့် ကနူးလှေသမားတွေ ကတော့ မရပ်ဘဲ ဖြတ်ကြတာပဲဗျာ။ မြေပုံတွေပေါ်မှာ နိုင်ငံတကာနယ်နိမိတ် ဗျဉ်းတွေကို မြင်နိုင်ပေမယ့် ရေပြင်၊ တောတောင်တွေထဲမှာတော့ မမြင်နိုင်ဘူးပေါ့ ဗျာ။ ‘မင်နီဆိုတာ’ နဲ့ ‘အွန်တာရီယို’ နယ်နိမိတ်မျဉ်းဆိုရင် မြင်တောင် မမြင်ရ ဘူး။ ကနူးလှေနဲ့ ခရီးသွားနေတဲ့အခါ ဒီ နယ်နိမိတ်မျဉ်းတွေဆိုတာ မှန်ဝါးဝါးပါ ပဲဗျာ။ အဲ လိုလည်း မလိုအပ်ဘူး ထင်တာပဲ’

ခရီးစဉ်အကြောင်းတွေ ပြောနေရင်း ကျွန်တော့်အား ဖတ်ပြပို့ ကဗျာစာအုပ် တစ်အုပ်ကို ‘မစ်ကီ’ သည် အိတ်ကပ်တွင်းမှ ထုတ်ယူလိုက်ပါသည်။ ‘ဝီလျံစတင်’ ခေါ် ကဗျာဖြစ်ပါသည်။

ဤကွင်းပြင်သည် စစ်မြေပြင်မဖြစ်ခဲ့သည့် ကွင်းပြင်
ဤကွင်းပြင်တွင် အညတြစစ်သား မသေဆုံးခဲ့
ဤကွင်းပြင်မှာ မြက်တွေ နံ့ချင်းဆက်နေကြသည်
ဤကွင်းပြင်မှာ အထိမ်းအမှတ် ကျောက်တိုင်မရှိ
ဤကွင်းပြင်မှာ တစ်ခုတည်းသော သမိုင်းတွင်သည့်အရာမှာ
အပြာရောင် ကောင်းကင်သာ။

ဟောဒီမှာ ငှက်တွေ အသံမဲ့ ပျံသန်း
တောင်ပံဖြန့်လျက် ကွင်းပြင်ကြီးပေါ် ဖြတ်ကျော်
ဤကွင်းပြင်ပေါ်မှာ သတ်သူ မရှိ၊ အသတ်ခံရသူ မရှိ
မျက်ကွယ်ပြွန် မြတ်ကွင်းပြင်မှာ
လေသည် ယဉ်ယဉ်ကလေးနေရာလျက်

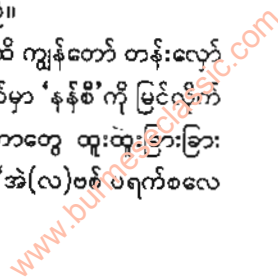
ကွင်းပြင်အမည်ကိုပင် သတိမရနိုင်ကြဘဲ
လူတွေ ပျော်ပွဲဆင်ယင်ကြ။

သူကဗျာ ဖတ်ပြအပြီးမှာ ကျွန်တော်က ခင်ဗျားသွားခဲ့သော ခရီးစဉ်ကို ခုတ်မိသေးသလားဟု မေးကြည့်၏။ ထိုအခါ သူက ပြုံးစစလုပ်၍ ပြောပြလိုက် ပါသည်။

‘မိုးဆီးမြစ်က နေစထွက်တယ်၊ ဒီ မိုးဆီးမြစ်ဟာ ‘နီနာမိုးဆီး’ ရေအိုင် ထဲ စီးဝင်တဲ့မြစ်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ ဆက်လှော်သွားတော့ ‘အဝစ်(ဂ)နီး(စ)’ ရေအိုင်ကို ရောက်ကြတယ်။ အဲဒီကနေ ‘ဘိုး(လ)ဒါး’ မြစ်ထဲဝင်တယ်။ ဒီနောက် ‘လာခရိုက်’ နဲ့ ‘အိုင်းယန်း’ ရေအိုင်ထဲရောက်တယ်။ ဒီကမှ ‘ဘောတော(လ)’ ရေအိုင်၊ နောက် ‘ခရုကက်’ ရေအိုင်ဘက် ဆက်တယ်။ အဲဒီကနေ ‘မက်ဒလီးရီလန်’ နဲ့ ‘ရီလန်’ ရေအိုင်တွေဆီ ရောက်၊ နောက် ‘အာဂိုး’ ရေအိုင်ကိုကူး၊ ‘အာဂိုး’ ရေအိုင်ကနေ ‘ဒါကီး’ ရေအိုင် ဆက်၊ ပြီးတော့ ‘ဒါကီး’ မြစ်အတိုင်း ဆောက် ဘက်ကိုဆင်း၊ ‘ဘရင့်’ ထဲရောက်၊ နောက် အထက်ဆန်တက်ပြီး ‘ကွန်မီး’ ရေအိုင်ဆီ ဦးတည်လိုက်တယ်။ ‘ကွန်မီး’ မှာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ အတူပါလာ သူတွေကိုချပြီး လူတွေ မရောက်တာကြာနေပြီဖြစ်တဲ့ တစ်နေရာမှာ စခန်းချကြ တယ်။ အခုဆိုရင် အတော်ဝေးတဲ့နေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ ရောက်နေကြပြီပေါ့ဗျာ။ နောက်တော့ ကျွန်တော်တို့ အဲဒီစခန်းက ခွာခဲ့ပြီး ‘ဘရင့်’ ကို ပြန်၊ ဒီကတစ်ခါ ‘မက်အင်တိုင်ရီ’ ကို သွား။ အဲဒီကနေ ‘ရော်ဘင်ဆင်’ ထဲဝင်၊ ရော်ဘင်ဆင်က တစ်ဆင့် ‘တပ်(ခ)’ ကို ကူး၊ တပ်(ခ)ကမှ ‘ဆာရာ’ထဲရောက်၊ ‘ဆာရာ’ ပြီးတော့ ‘ဆိုက်’၊ ပြီးတော့ ‘အစ်ဇော့လာ’ ပြီးတော့ ‘ဘော့(စ)ဂ’ ရေအိုင်မှာ ရှိတဲ့ ‘နေ့(သ)ဘေး’ ထဲဝင်၊ ‘နေ့(သ)ဘေး’ ကနေ အိမ်ပြန်ရောက်’

‘မစ်ကီ’ ပြောပြသည့် ခရီးစဉ်အဆုံးမှာ ဂျူလီက ‘သိပ်ကို ပျော်စရာ ကောင်းတဲ့ ဆယ်ရက်ခရီးပဲရှင်၊ ဒီခရီးမျိုးက ရှင့်အိတ်ထဲ တစ်ဒေါ်လာထည့် သွား၊ အိမ်ပြန်ရောက်တော့ ရှင့်အိတ်ထဲမှာ တစ်ဒေါ်လာ ပြန်ပါလာတဲ့ ခရီးမျိုး ရှင့်’ ဟု ကျေနပ်အားရနေပုံဖြင့် ပြောပြလိုက်ပါသည်။

‘နောက်ဆုံးနေ့မှာ ကနူးလှေဆိပ် ‘ဝင်တန်’ အထိ ကျွန်တော် တန်းလှော် သွားပြီး ကုန်ခုံဆိုင်ထဲ ဝင်သွားတယ်။ ကောင်တာနောက်မှာ ‘နန်စီ’ ကို မြင်လိုက် လို့ ‘ဟေ့ တို့ခရီးထွက်နေတဲ့ ဆယ်ရက်အတွင်းမှာ ဘာတွေ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်သေးသလဲ’ လို့ မေးကြည့်တယ်။ ဒီတော့ ‘နန်စီ’ က ‘အဲ(လ)စစ် ပရက်စလေ

သမီးနဲ့ မိုက်ကယ်ဂျက်ဆင် လက်ထပ်လိုက်ကြတယ်လေ' လို့ ဖြေတယ်ဗျ၊
 ဒီတော့ ကျွန်တော်ကလည်း 'အဲဒါဟာ အရေးကြီးတဲ့သတင်း၊ ထူးခြားတဲ့ဖြစ်ရပ်
 ဆိုရင်တော့ တို့တစ်တွေ အရေးကြီးတာ၊ ထူးခြားတာတွေနဲ့ လွဲမသွားပါဘူးကွာ'
 လို့ ပြန်ပြောလိုက်ရတယ် ဗျို့' ဟု ပြီးစေပြောပြီး သူ့ခရီးစဉ်ကြီးကို နိဂုံးချုပ်
 လိုက်ပါလေသည်။ ။

ဩဂုတ်လ
 ၁၇(သ)ဘေးဆိပ်ကမ်း၊ မိန်း

အမည်ပါ။ ပထမဆုံး အပလီဒိုးကို ကျွန်မတို့ လင်မယား အတူတူလုပ်ခဲ့ကြ တယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီလှေပေါ်မှာပဲ လက်ထပ်ကြတာရှင်၊ ပြောရဦးမယ်။ အဲဒီ နေ့က ဒီရေတက်ချိန် ကျချိန်ကို ကျွန်မတို့ သတိပြုဖို့မေ့နေကြတယ်။ ဒီရေ ကျသွားတော့ ကျွန်မတို့ လှေက ကမ်းပေါ်မှာ ကျန်ရစ်ခဲ့တာပေါ့။ လှေပေါ်မှာ ကလည်း မင်္ဂလာဆောင်လာကြတဲ့ ဧည့်သည်တွေအပြည့်ရှင်၊ လက်ထပ်ဖို့အရေး နောက်တစ်ကြိမ် ဒီရေတက်အလာကို ကျွန်မတို့ သည်းခံစောင့်ဆိုင်းခဲ့ရတယ်လေ'

ကျွန်တော်တို့သည် ပုစွန်ဖမ်းသည့်နေရာများကို ဖြတ်ကျော်လာခဲ့ကြ သည်။ 'တံငါကျွန်း' နှင့် 'ရမ်' ကျွန်းကြားက ရေနက်သော လမ်းကြောင်း အတိုင်း ရွက်လွင့်ခဲ့ကြ၏။ 'ရမ်' ကျွန်း မီးပြတိုက်ကို မြင်ရတော့ ကျွန်တော် အံ့သြမိသည်။ မီးပြတိုက်စောင့်၏ ထီးထီးဖြစ်နေသော အိမ်ကလေးက ပို၍ ဝိတ်ဝင်စားစရာကောင်းနေပါ၏။ ယခု ကျွန်တော်တို့ ရောက်နေသောနေရာမှ နေ၍ နယူးအင်္ဂလန်၏ အလှပဆုံး အရှေ့အနောက် ရှုခင်းများကို ကြည့်ရှုနိုင် ပေသည်။

'ကျွန်မတို့ရဲ့ အပလီဒိုး ၂ ကို 'တောင်ဘရစ်စတို' မှာ လုပ်ခဲ့ကြတယ် လေ၊ ကမ္ဘာကို ပထမဆုံးပတ်ခဲ့တဲ့ ကျွန်မတို့ရဲ့ သင်္ဘောပေါ်ရှင်၊ ကမ္ဘာပတ်ပြီး အိမ်ပြန်ရောက်တော့ အဲဒီ သင်္ဘောကို ရောင်းထုတ်လိုက်ကြတယ်။ အပလီဒိုး ၃ ကိုတော့ 'နယူးဟမ်စဖီးယား' က ကျွန်မတို့ အိမ်အနောက်ဘက်မှာပဲ တည် ဆောက်ခဲ့တယ်။ သင်္ဘောဆောက်ရတာ ပျော်စရာသိပ်ကောင်းတယ်ရှင်၊ ကျွန်မတို့ သင်္ဘောဆောက်ကြတော့မယ်ဆိုတော့ လက်သမားတွေက ရေအိုင်တွေထဲမှာ လှော်ဖို့ လှေလောက်ထင်ခဲ့ကြတယ်။ အပလီ ၃ ဟာ တကယ့် သင်္ဘောကြီး ရှင်၊ သူနဲ့ ကျွန်မတို့ ဒုတိယအကြိမ် ကမ္ဘာတစ်ပတ် ပတ်လိုက်ကြသေးတယ်'

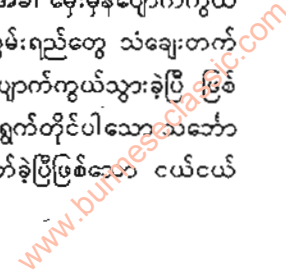
'ဒေါ်ရစ်' ပြောပြနေသည်များကို နားထောင်နေရစဉ်မှာ ကျွန်တော့် ဝိတ်ထဲ တစ်မျိုးတစ်မည်ခံစားနေရသည်။ ကျွန်တော် ငယ်စဉ်က သမုဒ္ဒရာဖြတ် ရွက်လွင့်ဖို့ သင်ယူခဲ့ဖူးသည်။ တစ်နေ့ ကိုယ့်သင်္ဘောနဲ့ကိုယ် သမုဒ္ဒရာကြီးကို ဖြတ်လိုက်မဟဲ့ပေါ့လေ။ ဖြတ်နိုင်မည်ဟုလည်း စွဲမြဲယုံကြည်ထား၏။ သို့သော် စွဲမြဲယုံကြည်ထားခဲ့သည်များမှာ အချိန်ကြာလာသည့်အခါ မှေးမှိန်ပျောက်ကွယ် သွားလေတော့သည်။ ခုတော့ အသက်ကြီးလာပြီ။ စွမ်းရည်တွေ သံချေးတက် ကုန်ပြီ။ ကျွန်တော့်အိမ်မက်သည်လည်း ထာဝရ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ပြီ ဖြစ် သည်။ သို့သော် ခုလို ခြောက်ဆယ့်လေးပေ အမြင့်ရှိ ရွက်တိုင်ပါသော သင်္ဘော ပေါ်မှာ ကမ္ဘာကို တစ်ကြိမ်မက နှစ်ကြိမ်အထိ ပတ်ခဲ့ပြီဖြစ်သော ငယ်ငယ်

စက်လှေ အင်ဂျင်ရပ်လိုက်သည် အချိန်ကလေးသည် အလွန်နှစ်မြို့ဖွယ်ကောင်းသော အချိန်ကလေးပင် ဖြစ်သည်။ ဆူဆူညူညူ ဖြစ်နေရာမှ ရုတ်တရက် တိတ်ဆိတ် တိတ်ဆိတ်သွားခြင်းသည် ချို့မြို့သော အရသာတစ်မျိုးကို ခံစားလိုက်ရသည်နှင့် တူလှပါ၏။ အင်ဂျင်ကို ရပ်လိုက်သည်နှင့် ရွက်ပြင်ရသည်။ ရွက်မှာ လေတိုးလာပြီ ဆိုလျှင် လှေကလေးပြေးထွက်ဖို့ အရှိန်စယူလေပြီ။ အရှိန်နှင့် ပြေးပြီ ဆိုလျှင်လည်း လမ်းကြောင်းမှန်အတိုင်း ဆက်ပြေးရန် ထိန်းထားဖို့သာ လိုပါတော့၏။

'စပရပျိုင့်' အလွန်တွင် 'ဟတ်စမစ်' က အက်ပလီဒိုး ၅ ၏ အင်ဂျင်ကို ရပ်လိုက်၏။ ယခု ကျွန်တော်တို့၏ အက်ပလီဒိုး ၅ သည် 'ရမ်' ကျွန်းသို့ ဦးတည်ပြေးနေပါပြီ။ ကျွန်တော်က လေတိုက်ရာဘက်မှာ နေရာယူထား၏။ ထိုနေရာမှနေ၍ 'ဘု(သ)ဘေး' ဆိပ်ကမ်း နောက်ခံတောင်းကုန်းများပေါ်မှာ တည်ဆောက်ထားသည့် အိမ်ဖြူဖြူများကို လှမ်းမြင်နိုင်သည်။ ကျွန်တော်တို့နှင့် တဖြည်းဖြည်း နီးကပ်လာသော ပြန်ကျဲနေသည့် ရှေ့မှ ကျွန်းကလေးများကိုလည်း လှမ်းမျှော်ကြည့်နိုင်သည်။ ထိုကျွန်းကလေးများ၏ ဟိုး နောက်ဘက်မှာတော့ ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် အတ္တလန်တိတ် သမုဒ္ဒရာကြီး တည်ရှိနေပါသည်။ ကျွန်တော်တို့က နေမဝင် ပြန်လှည့်ကြပြီး 'တံငါဆိပ်ကမ်း' သို့ သွားရန် စီစဉ် ထားကြသည်။ သို့သော် ပြန်မလှည့်ခင် ဂျီဘရော်တာဘက်သို့ ယခုလိုသွားနေ ရသည်ကပင် အတော်စိတ်လှုပ်ရှားစရာ ကောင်းနေလေပြီ။

'ဟတ်' ၏ နေ့ ဒေါ်ရစ်စမစ်က ရွက်များကို ပြုပြင်လိုက်ပြီး ကျွန်တော်နှင့် စကားစမြည်ပြောဖို့ လာထိုင်သည်။

'ကျွန်မတို့ရဲ့ လှေတွေအားလုံးကို 'အပလီဒိုး' လို့ပဲ နာမည်ပေးထား တယ်။ အမှန်တော့ ဒီနာမည်က ကျွန်မ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတဲ့ ကျွန်းကလေး

ရွယ်ရွယ် ဇနီးမောင်နှံနှင့် အတူရှိနေခွင့် ကြံရသည်တွင် အတိတ်ဝေဒနာကို ပြန်ပြောင်း ခံစားရပါတော့သည်။

‘ဟတ်စမစ်’ ကလည်း ဝင်ပြောသည်။

‘ဘု(သ)ဘေး ဆိပ်ကမ်းကနေ နေ့ခင်းထွက် ရွက်လွင့်မယ်ဆိုတော့ ‘တော်မီ’ကို သဘောသားအဖြစ် ကျွန်တော်က သတ်မှတ်ထားလိုက်တယ်။ ဒီတော့ ဆိပ်ကမ်းစောင့်ကြပ်ရေးအဖွဲ့ အင်စပိတ်တော်က ‘တော်မီ’ကို ထပ်ပြန် တလဲလဲကြည့်ပြီး ‘သူ အသက်ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ’ လို့ မေးတယ်ဗျ။ ကျွန်တော်က ဆယ်နှစ်လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဒီအခါမှာ အင်စပိတ်တော်က ‘ဒီအရွယ်ကလေး တစ်ယောက်ကို သဘောသားတစ်ယောက်အဖြစ် မထားနိုင်ဘူး’ လုပ်ပါလေရော ဗျာ။ ‘ဘာဖြစ်လို့ သဘောသားတစ်ယောက်အဖြစ် မထားနိုင်ရမှာလဲဗျာ။ သူ ကမ္ဘာကို နှစ်ကြိမ်တောင် ပတ်ခဲ့ပြီးပြီဗျ’ လို့ ကျွန်တော်က အထွန့်တက်လိုက် တယ်။ ဒီမှာတင် အင်စပိတ်တော်က တော်မီကို တစ်ချက်ပြန်ကြည့်လိုက်ပြီး သဘောသားအလုပ်မှာ အသက်ကန့်သတ်ချက် မပါပါဘူးလို့ ပြောလိုက်တော့ တာပဲဗျ။ ဒီလိုနဲ့ ‘တော်မီ’ ဟာ-တရားဝင် သဘောသားတစ်ယောက် ဖြစ်လာ ခဲ့တယ်။ အင်း တကယ်လည်း တော်ပါတယ်ဗျာ’

ဟိုး အဝေးကို လှမ်းကြည့်လိုက်သည့်အခါ ‘ဒါမာရစ်ကို’ ကျွန်းကို မြင်ရသည်။ သမိုင်းရှိသောကျွန်း၊ ဒဏ္ဍာရီကျွန်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ၁၆၀၀ ခုနှစ်များအတွင်းက အင်္ဂလိပ် တံငါသည်များသည် ထိုကျွန်း၌ ဆိပ်ကမ်းကောင်း တစ်ခုကို တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ရေနံထဲသို့ သောက်ရေများဖြည့်ရန် အလွန် သင့်တော်သော လေးဧကကျယ် ရေချိုကန်ကြီးတစ်ခုကိုလည်း တွေ့ခဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့် သူတို့၏ ပင်လယ်ခရီး စခန်းထောက်အဖြစ် ထိုကျွန်းကို အသုံးပြု ခဲ့ကြသည်။ အမှန်အတိုင်းပြောရလျှင် ကမ္ဘာ၌ ‘ဒါမာရစ်ကို’ သည် အင်္ဂလိပ်များ ပထမဆုံး အခြေချ နေထိုင်ရာဒေသ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ပလိုင်းမောက်ဘုရားဖူး များသည် တံငါသည်များနှင့် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရန် ထိုကျွန်းအထိ ရွက်လွင့် လာလေ့ရှိကြ၏။ သူတို့သည် ကမ္ဘာသစ်နှင့် ကမ္ဘာဟောင်းကြား သတင်းအပို့အယူ လုပ်ပေးကြသူများလည်း ဖြစ်ကြလေသည်။

ယခု ထိုကျွန်းသည် ကျွန်တော်တို့ သဘောနောက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့လေပြီ။ ဟတ်စမစ်က သဘောကို ပြန်လှည့်၏။ ဒေါရစ်က ရွက်များကို ပြုပြင်နေသည်။ ကျွန်တော်တို့ သဘော အိမ်ပြန်လမ်းပေါ် ရောက်နေလေပြီ။ ကျွန်တော်တို့ နှုတ်ဆိတ်နေကြ၏။ နေလုံးနီနီကြီးက မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းအောက်မှာငုပ်လျှိုးသွားချေပြီ။

ကျွန်တော်တို့သဘော အိမ်ပြန်ရောက်ချိန်မှာ မမှောင်တမှောင်အချိန် ဖြစ်နေလေပြီ။ ကျွန်တော်က စမစ်တို့ ဇနီးမောင်နှံကို နှုတ်ဆက်ပြီး သဘောဆိပ်ကမ်းဖက်ကမ်းရှိ ကျွန်တော်အခန်းသို့ ပြန်လာခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော် စိတ်ဓာတ်တက်ကြွနေ၏။ ကျွန်တော် ယခု ဘု(သ)ဘေး သဘောဆိပ်သို့ ပြန်ရောက်ခဲ့ပြီ။ ကျွန်တော်မှာ တစ်လလုံး အချိန်ရနေသည်။ သွားလိုရာသွား၊ ကြည့်လိုသည်များကို ကြည့်နိုင်တော့မည်။ အမှန်တော့ ကျွန်တော် သည် ရွက်လွင့်နေသူတစ်ယောက်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ‘မိန်း’တွင် ကုန်းမြေပေါ်မှ နေ၍ ပင်လယ်ကြီးကို ငေးမျှော်ကြည့်ရသည်မှာ အလွန် ပျော်စရာ၊ ကြည်နူးစရာ ကောင်းလှပါသည်။ ထို့ထက် လေညှင်းလာနေချိန်၊ ဒီရေတက်နေချိန်မျိုးမှာ မင်္ဂလာကနေ၍ မည်းမှောင်သော သစ်တောကြီးများ၊ ကျောက်ဆောင်ထူပြော သည့် ကုန်းမြေများကို လှမ်းမျှော်ကြည့်ရတာက တစ်သက်တာ မမေ့နိုင်စရာပင် ဖြစ်သည်။

အမှတ် နှစ်ခုကြား အတိုဆုံးအကွာအဝေးသည် မျဉ်းဖြောင့် ဖြစ်ပါ သည်။ သူငယ်ချင်း ‘ဘော့မစ်ချီး(လ)’ နှင့် ကျွန်တော်သည် ဝန်းကျင် သဘာဝ စွမ်းများကို ကြည့်ရှုခံစားကြဖို့ ‘ပီမာကွစ်ပွိုင့်’ သို့ သွားခဲ့ကြပါသည်။ (ကျွန် တော် နောက်ဘက်ကပ်သည် ‘ဘော့’ ရိုက်ယူခဲ့သည့် ‘ပီမာကွစ်ပွိုင့်မီးပြတိုက်’ပင် ဖြစ်ပါသည်။) ထိုနေ့က ကျွန်တော်တို့ သွားခဲ့သော ခရီးသည် လေးဆယ့်ငါးမိုင် ခန့်ရှိမည်ထင်ပါ၏။ ထိုပွိုင့်မှနေ၍ ပြန်လှည့်ကြည့်လိုက်သည့်အခါ ကျွန်တော်တို့ ဧတင် ထွက်ခွာခဲ့ရာ ‘ဘု(သ)ဘေး’ ဆိပ်ကမ်းအဝင်ကို လှမ်းမြင်နေရသည်။

အကယ်၍ ထိုပွိုင့်သို့ ကားဖြင့်မသွားဘဲ သဘောဖြင့်သွားလျှင် ပင်လယ် ပြင်ကြီးကို အလှတစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးကိုတော့ ခံစားရမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဆယ့်နှစ်မျိုးဟင်းချိုချက်ဖို့ မီးဖိုယူရမည်။ ညအချိန်မှာ လှပသော ချေလက်ကြားများမှာ ကျောက်ချရမည်။ ကားဖြင့် သွားလျှင်တော့ စည်စည်ကား ကား ‘မိန်း’ လမ်းမကြီးများကို တွေ့ရမည်။ ဩဂုတ်လမှာ အထူးစည်ကားသည်။ ဗုဒ္ဓန်ဆိုင်မှာ တန်းစီနေသူတွေကို မြင်ရမည်။ စားသောက်ဆိုင်များသည်လည်း ကျွန်တော်လို ရပ်ဝေးမှရောက်လာသူများဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်။

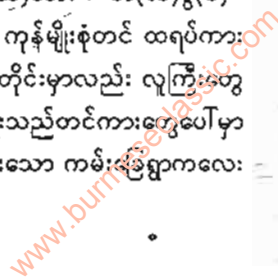
အားလပ်ရက် ခရီးထွက်ကြသူတိုင်းသည် ကျွန်တော်လုပ်သလိုလုပ်ကြမည် ထင်ပါ၏။ သူတို့သည် ပိုလန်မှာ တစ်ရက်နှစ်ရက် လျှောက်လည်ကြမည်။ အတွင်းပိုင်းအထိ ကျောက်ခင်းလမ်းအတိုင်း ဝင်သွားကြပြီး စိတ်ပင်စားဖွယ် ကောင်းမည့် ဆိုင်များသို့ ဝင်ကြည့်ရှုကြသည်။ ဆိပ်ကမ်းရှိ လမ်းဘေးကမ်းဆိုင်

များမှာ ထိုင်ကြမည်။ တောက်ပသစ်လွင်သော ပန်းအိုးကြီးများကိုကြည့်ပြီး ရင်သပ်အံ့သြကြသည်။ ပင်လယ်လေကို တစ်ဝကြီး ရှုရှုကြကြမည်။ မိမိတို့ ဦးခေါင်းအထက်နားတွင် ဝဲပျံနေကြသော စင်ရော်ငှက်များအော်သံကို နားထောင်ကြမည်။ အခြေချနေထိုင်ဖို့ အမေရိကန်မြို့တစ်မြို့ကို ကျွန်တော်သာ ရွေးချယ်ရမည်ဆိုလျှင် ပိုလန်ကို ရွေးမည်စာရင်းထဲ ထည့်လိုက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

တိမ်ဆိုင်းနေသော စနေတစ်ရက် ဖြစ်သည်။ မိုးကရွာမည်ဟန်ပြင်နေသည်။ ထိုအချိန်မှာ ကျွန်တော်သည် အရှေ့ပိုင်းသို့ ကားဖြင့် ထွက်လာခဲ့သည်။ ဧည့်သည်တွေအားလုံး အရှေ့ဘက်သို့သာ သွားနေကြသည်လား မပြောတတ်။ အလွန်များပြားပြည့်ညပ်နေ၏။ ပိုလန်မြို့ပြင်ရှိ အဝေးပြေးလမ်းမကြီးပေါ်မှာတော့ ကားတွေ ၃၃ဟိုပြေးနေကြသည်။ သို့သော် လူတိုင်းသည် အဝေးပြေးလမ်းမကြီးကို မကြည့်လျက် 'ဖရီးပို' မှ လမ်းကြောင်း ၁ အတိုင်း 'အယ်(လ)အယ်(လ)ဘင်း' သို့ သွားနေကြသည်။ ကျွန်တော်က ငါးများဦးထုပ်နှင့် ခြေအိတ်ဝယ်ချင်သည်။ ထိုနေ့က မြို့မှ ထွက်လာသော ကားတန်းကြီးမှာ သုံးမိုင်လောက် ရှည်လျားမည် ထင်၏။ အယ်(လ)အယ်(လ)ဘင်း ရောက်အောင် ဖြည်းဖြည်းချင်းမောင်းလာခဲ့ရ၏။ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်ရပ်များကို မြင်တွေ့နေရသဖြင့်သာ ကျွန်တော်ဆက်မောင်းလာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆက်မောင်းလာရင်း ဟိုစဉ်က 'ဘင်း' အနေအထားကို ပြန်လည်မြင်ယောင်နေသည်။ သတိရနေသည်။ ဟိုစဉ်တုန်းကတော့ 'ဘင်း'သည် သေးငယ်သော အဆောက်အဦး အဟောင်းအမြင်းကလေးတစ်ခုသာ ဖြစ်ခဲ့၏။ အရောင်းခန်းသို့တက်ရာ လှေကားက ခနော်ခနဲ့။ ယိုင်တီယိုင်တိုင်။ သို့သော် ယခုမူ ကျယ်ဝန်းခမ်းနားစည်ကားလှသော ကုန်ပဒေသာဆိုင်ကြီး ဖြစ်နေချေပြီ။ ကနူးလှေများ၊ ခရီးဆောင်အိတ်များ၊ အမဲလိုက်စားများသာမက မြေထည်ပစ္စည်း များ၊ စောင်များ၊ မြက်ခင်းပြင်သုံး ပရိဘောဂများကိုပါ ရောင်းချပေးနေလေသည်။ ထိုဆိုင်ကြီးထဲသို့ သန်းကောင်ချိန်မှာပင် ဝင်ရောက်လှည့်လည်ကြည့်ရှုကာ လည်ရှည်ဖိနပ်များကို ဝယ်ယူနိုင်သည်။ ထိုဆိုင်ကြီးသည် ဂျပန်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ တည်းသို့ တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ သန်းတစ်ရာဖိုးရှိ ကုန်ပစ္စည်းများကို တင်ပို့ ရောင်းချနေလေသည်။ ဆက်ဆံမှုအလွန်ကောင်းသော ဆိုင်ကြီးဖြစ်၏။ ကျွန်တော် သည်ကားထဲမှာ နှစ်နာရီလောက် အချိန်ဖြုန်းလိုက်ရပြီး နောက်မှ ဆိုင်တွင်းသို့ ရောက်သွားလေသည်။ ဆိုင်တွင်းသို့ ရောက်ပြီး မိနစ် နှစ်ဆယ်လောက် အကြာမှာတော့ ဦးထုပ်နှင့် ခြေအိတ် ဝယ်ယူပြီးသွားပြီမို့ ငွေသွင်းကောင်တာရှေ့ရောက် နေပါပြီ။ ငွေသွင်းကောင်တာမှ မိန်းကလေးက

ကျွန်တော့်အား 'စနေနေ့မလာနဲ့ ရှင့်၊ တိမ်ထူတဲ့နေ့မျိုးမှာလည်း မလာနဲ့ရှင့်၊ တိမ်ထူတဲ့နေ့မျိုးဆိုရင် ကမ်းခြေမှာ အခြေအနေ မကောင်းဘူး၊ ဒါကြောင့် နိုင်တစ်ရာဝန်းကျင်က လူတိုင်းလိုလို ဆေးဝယ်ထွက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်တတ်ကြတယ်' ဟု သတိပြုစရာ စကားတစ်ခွန်း လက်ဆောင်ပါးလိုက်ပါသည်။

ဖရီးပိုမှာ ယခုတော့ အထက်ပါ ဆိုင်ကြီးမျိုး အတော်များလာပြီ။ အယ်(လ)အယ်(လ)ဘင်း အောင်မြင်သဖြင့် အမေရိကန် တိုးရစ်စတာက တိုးဆိုင်ဖွင့်၏။ ၎င်းအပြင် 'အဲနီနီကလိန်း ဘနားနားရိပတ်ဘလီ'၊ 'ဘော့ရှူး'၊ 'ဘင်နက်တန်'၊ 'ဘရ(စ)ဘရားသား'၊ 'ဗျူဂယ်ဘျိုင်း'၊ 'ကာဘင်ကလိန်း'၊ 'ကင်နန်းတာဝါ'၊ 'ကို(ချ)ဘက်'၊ 'ကော့နင်းရီဘွ(စ)'၊ 'ခရက်ထရီးနှင့် အီ(ဖ)လင်း'၊ 'ကောင့်တက်(စ)မာရာ' (သက္ကရာဇ်စဉ်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ အက္ခရာစဉ်အတိုင်း ကျွန်တော် စာရင်းထုတ်ပြနေပါသည်။ ကျွန်တော် ထုတ်ပြသည့်စာရင်းတွင် နာမည်တွေသည် 'စီ' နှင့် စသော နာမည်များသာ ပါပါသေးသည်။) စသည့် ဆိုင်တွေ အသီးသီးပေါ်ပေါက်လာခဲ့၏။ လမ်းမကြီးပေါ်မှာလည်း အလားတူ ဆိုင်မျိုး ရာပေါင်းများစွာ ရှိနေ၏။ တစ်ဆိုင်မှတစ်ဆိုင်သို့ ကူးပြောင်းဝယ်ယူကြသူ ဗားက ထောင်ပေါင်းများစွာရှိနေ၏။ ဖရီးပိုတွင် မိန်းမှာထက် လူတွေပိုများနေ၏။ သြဂုတ်လ၏ စနေနေ့မျိုးဆိုလျှင် နယူးယောက်မြို့ကြီး၏ ပဉ္စမရိပ်သာမှာ ခရစ္စမတ်မတိုင်ခင် သီတင်းပတ်များအတွင်း မြင်ရသည့် လူတွေထက် ပိုများနေလေသည်။ မြင်ရသူတိုင်းကလည်း ရေခဲမုန့်စားလျက်၊ တောင်းဘိတိုတွေဝတ်လျက်၊ ဈေးဝယ်အိတ်ဆွဲလျက်၊ လူအားလုံးသည် တစ်စုံတစ်ခုကို ဝယ်ယူရန် အဆုံးအဖြတ်ဖြင့် မပြေးမရွှင်လျှောက်နေကြ၏။ ကျွန်တော်ကတော့ နောင်သည်နေရာသို့ အထူးသဖြင့် တိမ်ထူသောစနေနေ့မျိုးမှာ ဘယ်သောအခါမှ ပြန်မလာတော့ပါဟု အာမဘန္တေ့ခံပြီး ရပ်ခွင့်တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ပိတ်ပင်ထားသည့် ပြည်သူ့စာကြည့်တိုက်ကားရပ်ရန်နေရာမှာ ရပ်ထားခဲ့သော ကျွန်တော့်ကားဆီပြန်လာခဲ့ပါတော့သည်။ ဖရီးပိုသည် ယာဉ်ပိတ်ဆိုသည့် နောက်ဆုံးတစ်နေရာတော့ မဟုတ်သေးပါ။ (မိန်းမှာဆိုလျှင် လှေတစ်စင်းတော့ လိုအပ်ကြောင်း ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါပြီ။) ကုန်ပစ္စည်းတွေ အလွန်ပေါသည် အမေရိကမှ 'ဘု(သ)ဘေး'၊ 'ဘ်(လ)ဖွ(စ)'၊ 'ဘားဟာဘာ' သို့ ဘီယာတင် ထရပ်ကားကြီးတွေ၊ ကုန်မျိုးစုံတင် ထရပ်ကားကြီးတွေ ၃၃ဟို ပြေးဆွဲနေ၏။ တွေ့သမျှ ဘင်ကားတိုင်းမှာလည်း လူကြီးတွေ ကလေးတွေ ပြုတ်သိပ်ပါသွားသည်ချည်းဖြစ်၏။ ခရီးသည်တင်ကားတွေပေါ်မှာ 'မိန်း'၏ ဆွဲဆောင်မှုရှိသော အပျက်အဆီးမခံရသေးသော ကမ်းခြေရွာကလေး

များသို့ သွားကြမည့် အားလပ်ရက် ခရီးထွက်မည့် လူတွေနှင့် ပြည်သိပ်နေ၏။ အားလုံးသော လူတွေ၊ ထရပ်ကားတွေ၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်တွေသည် နောက်ဆုံးမှာ 'ကင်နီးဘက်' တံတားကြီးကို တန်းစီ၍ ဖြတ်ကြရ၏။

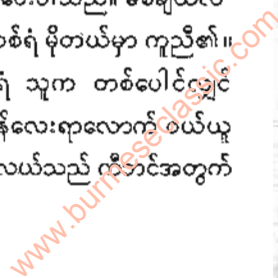
ထိုတံတားကြီးကို ဖြတ်ကျော်ဖို့ စောင့်နေခိုက်မှာ ကြည့်စရာတစ်စုံတစ်ခု ရှိနေသဖြင့်သာ တော်သေးသည်။ ထိုတံတားဘေးတွင် 'ဘ(သ)' သံလုပ်ငန်း တုမ္မဏီမှ ဧရာမ ဝန်ချီစက်ကြီးတွေ အမြဲ အလုပ်လုပ်လျက်ရှိလေသည်။ ထိုကုမ္ပဏီသည် စစ်သင်္ဘောတစ်စင်း၊ သို့မဟုတ် နှစ်စင်း၊ သို့မဟုတ် အလွန်ကြီးမားသော ကုန်တင်သင်္ဘောတစ်စင်းကို တည်ဆောက်နေခြင်းဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းခွင်မှ အကြီးအကဲဖြစ်သူ 'ဘ(ခ)ဖစ်ဂျရယ်' နှင့် ကျွန်တော် တစ်ခါ ဆုံခဲ့ဖူးသည်။ သူသည် လုပ်ငန်းခွင်မှာ အမြဲတမ်း ချွေးတလုံးလုံးနှင့် အလုပ်လုပ်နေသူဖြစ်၏။ ယခု ထိုတံတားကို ကျွန်တော် ဖြတ်ကျော်နေစဉ် သူ့အကြောင်း စဉ်းစားနေမိပါသည်။ ၎င်းအပြင် အလွန်ကြီးမားသော ဝန်ချီစက်ကြီးများကို ကြည့်၍ မြို့တွင် အမြင်ဆုံးဟု ထင်ရသော ဘုရားကျောင်းထိပ်မှ စုလစ်မွန်းချွန်များထက်ပင် ဝန်ချီစက်ကြီးများက ပိုမြင့်နေရောသလားဟုလည်း တွေးနေမိပါသည်။ အမေရိက၏ ပထမဆုံးသင်္ဘောကို ၁၆၀၇ ခုနှစ်တွင် 'ဘ(သ)' ဌ ရေးချခဲ့၏။ ထိုနှစ်နောက်ပိုင်း နှစ်များမှစ၍ 'ဘ(သ)' သည် ပို၍ များပြားသော သင်္ဘောများကို နှစ်စဉ် တည်ဆောက်ခဲ့လေသည်။

'ဘ(သ)' တံတားတွင် ယင်းကဲ့သို့သော အမှတ်ရစရာကလေးတွေ အများအပြားရှိ၏။ တစ်ခါတွင် ကျွန်တော်သည် သင်္ဘောတစ်စင်း ရေးချနေခိုက် နှင့် ကြုံရလေသည်။ ထိုသင်္ဘော ရေးချဖို့ ပြင်ဆင်နေချိန်မှာ လူတစ်ယောက်က သူသည် တံတား ဟိုဘက်သို့ လျှောက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ တံတား ဟိုဘက် မရောက်ခင် သင်္ဘောရေးချပြီးဖြစ်နိုင်ကြောင်း ပြောပြီး တံတားကို စ၍ ဖြတ်လျှောက်သွား၏။ ဟုတ်ပါသည်။ သူပြောသည့်အတိုင်းပင် သူတံတား ဟိုဘက် မရောက်ခင်မှာ သင်္ဘောရေကျသွားလေသည်။

ကျွန်တော်သွားမည့်နေရာသို့ ခင်ဗျားသွားမည်ဆိုလျှင် ဖြတ်ဖို့ တံတား တစ်ခု ကျန်နေပါသေးသည်။ 'ဝစ္စကက်ဆက်' မှ 'ရှိစကော့မြစ်' ကူးတံတား ဖြစ်ပါသည်။ 'ဝစ္စကက်ဆက်' သည် မိန်းခွံ အလှဆုံးရွာ ဖြစ်သည်ဟု လူသိများပါသည်။ ထိုရွာတွင် ရှေးဟောင်းကိုလိုနီ စံအိမ်ကြီးများ ရှိသည်။ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော ကုန်သည်ကြီးများ၊ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘော ကက်ပတိန်များ တစ်ချိန် သောအခါက နေခဲ့ကြသည့် စံအိမ်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်။

'ဝစ္စကက်ဆက်' တွင်ရှိသော ယင်းကိုလိုနီအိမ်ကြီးများသည် ကြည့်၍ အလွန်လှ၏။ သို့သော် ကျွန်တော်က ဟောင်းမြည့်ပျက်စီးနေသည့် အရာများကိုသာ မြင်တွေ့နိုင်ဖို့ မျှော်လင့်ထားမိသည်။ 'ဝစ္စကက်ဆက်' ကမ်းခြေအလွန်မှာ ပစ်ထားသော သင်္ဘောကြီးနှစ်စင်း ရှိပါသည်။ ရွက်တိုင်လေးတိုင်ပါသော 'လူသာလစ်တလီး' နှင့် 'ဟက်စပါ' သင်္ဘောနှစ်စင်းကို သုံးဆယ့်ငါးနှစ်ကြာမျှ စွန့်ပစ်ထားသဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ယိုယွင်းပျက်စီးသွားသည်ကို ကျွန်တော် သတိပြုမိသည်။ ယခုတစ်ခေါက်မှာတော့ ယင်းသင်္ဘောနှစ်စင်း၏ အပျက်အစီး အကြွင်းအကျန်များကို သိပ်မမြင်တွေ့ရတော့။ မည်းနက်သော သင်္ဘောရောနှစ်ခုနှင့် ကောင်းကင်ထဲ ထိုးထွက်နေသော ရွက်တိုင်ဟောင်းကြီးတစ်တိုင်ကိုသာ မြင်တွေ့ရပါတော့သည်။ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ယင်းသင်္ဘောနှစ်စင်း၏ ဘဝဇာတ်ကြောင်း များကိုတော့ မသိပါ။ သို့သော် ယင်းသင်္ဘောနှစ်စင်းသည် 'ဘ(သ)' မှာ ဆွေးဖွားခဲ့ကြပြီး 'ဝစ္စကက်ဆက်' မှာ သေဆုံးသွားကြကြောင်းလောက်တော့ သိပါ၏။

'မိန်း' တွင် ဩဂုတ်တစ်လလုံးနေနေသည့်အခိုက်မှာ သွားစရာ ပင်လယ်ကမ်းခြေများ၊ တံငါရွာများ အများအပြားရှိပါသည်။ 'ကင်ဘရောင်း' က ကျွန်တော့် ခရီးစဉ်ကို သိသွားသည် ထင်၏။ သူ့အတော် စိတ်မကောင်းဖြစ်သွားသည်ဟုဆိုပါသည်။ 'ကင်ဘရောင်း' သည် မိုတယ်ပိုင်ရှင်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူ့မိုတယ်ကို ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် စတင် တည်ဆောက်ခဲ့၏။ ကျွန်တော် သူ့မိုတယ်မှာ တည်းခိုဖို့ စိတ်ကူးရှိသည်။ ဟိုစဉ်ကလည်း တည်းခိုခဲ့ဖူးပေါင်းများခဲ့ပြီ ဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်သည် သူတို့၏ မိသားစုဝင်တစ်ယောက်လို ဖြစ်နေပါပြီ။ သူတို့ ဇနီးမောင်နှံသည် ဧည့်သည်များကို ခရီးဦးကြိုပြုရန် ဧည့်ခန်းထဲတွင်လည်းကောင်း၊ ထမင်းစားခန်းထဲတွင်လည်းကောင်း အချိန်ပြည့် ရှိနေတတ်ကြသည်။ သူတို့၏သမီး 'ကော်နီ' က မန်နေဂျာ၊ သား 'ဒင်းနစ်' က စားဖိုရုံး၊ သမီး 'မစ်ချယ်လီ' က ဘားကောင်တာမှာ၊ သား 'တင်မီ' က သင်္ဘောကျင်းမှာ အသီးသီး တာဝန်ယူထားကြသည်။ တခြား သားတစ်ယောက် 'လာရေး' က မိုတယ်အနီးမှာ နေထိုင်လျက် တစ်ခါတစ်ခါ ဝင်ကူပေးပါသည်။ မစ်ချယ်လီ၏ခင်ပွန်း 'ကီဘင်' က ငါးဖမ်း၏။ သူလည်းတစ်ခါတစ်ရံ မိုတယ်မှာ ကူညီ၏။ သို့သော် ပင်လယ်ထွက်နေချိန်များ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ သူက တစ်ပေါင်လျှင် နှစ်ဆယ့်ငါးဒေါ်လာ ပေးရသော ပင်လယ်ငါး ပေါင်ချိန်လေးရာလောက် ဝယ်ယူလာ တတ်၏။ ထိုကြောင့်လည်း မိသားစုအားလုံးက ပင်လယ်သည် ကီဘင်အတွက်

နေရာမှန်ဖြစ်သည်ဟု တညီတညွတ်တည်း ပြောဆိုကြခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ကီဘင်နှင့် မစ်ချယ်လီတို့၏ ဆယ့်ငါးနှစ်အရွယ် သားကလေး 'အလက်စစ်' ကတော့ ကျောင်းသင်ခန်းစာတွေ ပြုလုပ်ပြီးစီးသွားလျှင် မီးဖိုဆောင်မှာ တစ်ခါ တစ်ခါ ဝင်ကုလေသည်။ 'အလက်စစ်' သည် ပထဝီဘာသာရပ်၌ အလွန် ပါရမီ ထူးလေသည်။ သူ့ရရှိသည့်ဆုကို ဘောင်ခတ်၍ မိုတယ်ခည့်ခန်းထဲမှာ ချိတ်ထား လေသည်။

'ဘရောင်း'၏ ဘားကောင်တာအထက်က ရက်မကြီးများကို လက်ချောင်း ကလေးဖြင့် သပ်ပြီး လျက်ကြည့်လျှင် ငန်ကျီကျီအရသာ ခံစားရပါလိမ့်မည်။ ဟိုး ရှေးတစ်ချိန်၊ ရွက်သင်္ဘောကြီးများဖြင့် သွားလာရသည့်အခါက ကော့ငါး များအတွက် အီတလီမှ ဆားတွေ တင်လာခဲ့ကြသည်။ ရောက်လာသော ဆား များကို ယခု ဘားကောင်တာဖွင့်ထားသည့် အခန်းထဲမှာ သိုလှောင်ထား၏။ ဒီရေကျချိန်မျိုးမှာ ဘားကောင်တာ ကြမ်းခင်းများကြားမှနေ၍ အောက်သို့ ငုံ့ကြည့်လိုက်လျှင် တရွရွသွားနေကြသော ပုစွန်များကို မြင်ရ၏။ တကယ်တော့ 'ဘရောင်း' က သူ့အဆောက်အဦးကြီးကို ပုစွန်တွေပေါ်မှာ တည်ဆောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ 'ဘရောင်း' သည် အခွင့်အရေးမှန်သမျှကို လက်လွတ်မခံသူသာ ဖြစ်လေသည်။

သူ့ဆိုင်တွင် မနက်စာကို ဘလူးဘယ်ရီပေါင်မုန့်ဖြင့် တည်ခင်းကျွေးမွေး သည်။ ညစာကိုမူ ပင်လယ်စာများ ကျွေးသည်။ အခန်းတွေအားလုံးမှာ အပြင် ထွက်ထိုင်စရာ နေရာများ ပါရှိ၏။ ထိုနေရာများမှနေ၍ ဆိပ်ကမ်းသို့ ဝင်လာ သမျှ ထွက်သွားသမျှကို တစ်ကြိမ် လှမ်းမျှော်ကြည့်ရှုနိုင်လေသည်။ ၎င်းအပြင် ပန်းသေတ္တာများကို နေရာတိုင်းမှာ ချထား၏။ ပန်းသေတ္တာများတွင် အများ အားဖြင့်တော့ ရေမွှေးပန်းများ အများအပြား စိုက်ပျိုးထား၏။

သင်္ဘောဆိပ်ဘက် မျက်နှာမူပြီး ဆိုင်မဖွင့်ထားသည်ကိုက အတော် ဟန်ကျသည်ဟု ဆိုရမလို ဖြစ်နေပါသည်။ အကယ်၍သာ သင်္ဘောဆိပ်ဘက် မျက်နှာမူဖွင့်ထားခဲ့လျှင် စားသောက်ဆိုင်တွေ၊ ဈေးဆိုင်တွေ၊ လူတွေကြားမှာ မထင်မရှား ဖြစ်သွားနိုင်၏။ သင်္ဘောဆိပ်လမ်းက တစ်လမ်းသွားလမ်း၊ လူတွေ ပြည့်ကျပ်နေတတ်သဖြင့် ကားရပ်ဖို့ နေရာပင်မရှိ။

'မိန်း' တွင် 'ဘရောင်း'၏ နေရာသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု ညွှန်းဆိုနေခြင်းတော့ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော် အဲဒီမှာ တည်းခိုခိုက် ရရှိလိုက်သော အတွေ့အကြုံအပေါ် မူတည်၍ ပြောခြင်းသာဖြစ်ပါ၏။

ကျွန်တော်အခန်းက ရေပေါ်ခန်း ဖြစ်ပါသည်။ နေမထွက်ခင် ပုစွန်ဖမ်း လှေများ လှော်ခတ်သွားသံကို အိပ်နေရင်း နားထောင်နေနိုင်သည်။ ထိုအသံ များသည် ရာသီဥတု အခြေအနေကောင်းမည့် အရိပ်အခြည်များဖြစ်သည်။ ပုစွန်ဖမ်းသမားများသည် မုန်တိုင်းကျမည်ထင်လျှင် သင်္ဘောဆိပ်မှာပင်နေတတ် ကြ၏။

နေအတော်မြင့်လာမှ အိပ်ရာထ၊ အဝတ်အစားလဲပြီး သင်္ဘောဆိပ်ကို ဖြတ်ကျော်လျက် တစ်ဖက်အိမ်များပေါ် ထိုးဆင်းနေသော နေခြည်ဝင်းပပကို ကျွန်တော် ကြည့်သည်။ အမေရိကတိုက်၏ ပထမဆုံးနေရာင်ခြည်သည် 'မိန်း' အပေါ် အရင်ဆုံးကျရောက်သည်။ အလွန်သန့်စင်ပြီး ချစ်စရာကောင်းလှ သည့် နေရာင်ခြည်ပင် ဖြစ်လေသည်။

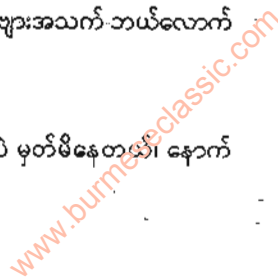
နေရာင်ခြည်ကိုကြည့်၍ အားရခါမှ အစီအစဉ် ထွေထွေထူးထူးမရှိဘဲ တည်းခိုခန်းမှ ထွက်လာခဲ့သည်။ သင်္ဘောဆိပ်အရောက် လမ်းလျှောက်သွား၏။ ကမ်းခြေတစ်လျှောက်မှာ ကားစီး၏။ ထိုအချိန်၊ ထိုအခြေအနေမျိုးနှင့် ကြုံဆုံ နေရသည်ကပင် အလွန်ပျော်စရာကောင်းနေ၏။ နေ့ရက်တွေကြာလာသည်နှင့် 'မိန်း' သည် ကျွန်တော် အသွေးအသားထဲ စိမ့်ဝင်ခဲ့လေပြီ။

တချို့ရက်များတွင် ကျွန်တော် ဝေးဝေးလံလံ မသွားပါ။ 'ဘရောင်း'၏ သင်္ဘောဆိပ်တံတားပေါ်မှာပင် ထိုင်သည်။ 'စတန်ကော်ဖင်' ကိုလည်း တံတား ပေါ်မှာ တွေ့ဆုံရခြင်း ဖြစ်သည်။

'စတန်'သည် ပုစွန်ဖမ်းသူဖြစ်သည်။ ပုစွန်ဖမ်းပညာကို သူ့ဖခင် 'ဝီလျံအဲလဘတ်ကော့ဖင်' ထံမှ သင်ယူရရှိခဲ့၏။ အချိန်တွေ၊ ခေတ်တွေ ပြောင်း လာသည်နှင့်အမျှ တခြားပုစွန်ဖမ်းသူများက စက်လှေများသုံး၍ ဖမ်းကြသော် လည်း 'ကော့ဖင်' တို့ကမူ ရှေးရိုးအတိုင်း ဖမ်းနေကြဆဲ ဖြစ်ကြ၏။ စတန်၏ ဖခင်သည် ဖမ်းလို့ရသမျှ ပုစွန်များကို 'ဘရောင်း'၏ ဖခင်အား ဘရောင်း ဘရားသား အိမ်မှာ ရောင်းချလေသည်။ ထိုအိမ်သည် ကျွန်တော်နှင့် စတန် ရပ်နေသည့်နေရာပင် ဖြစ်၏။

'ခင်ဗျား ဖခင်ကြီးနဲ့ ပုစွန်ဖမ်း စလိုက်တော့ ခင်ဗျားအသက် ဘယ်လောက် ရှိပြီလဲ'

ကျွန်တော်က မေးကြည့်လိုက်ပါသည်။ 'ကျုပ် မမှတ်မိတော့ဘူး၊ ပင်လယ်ပြင်ကြီးကိုပဲ မှတ်မိနေတယ်၊ နောက် ပြီး အဖေ့ကို ယုံကြည်နေတာ မှတ်မိနေတယ်'

တကယ်တော့ ပုစွန်ဖမ်းသူများ၏ ဘဝတွေကို နားမလည်ဘဲ 'မိန့်' ကမ်းခြေအလှကို မချီးကျူးသင့်ပေ။ 'စတန်' က ပုစွန်ဖမ်းသူတွေဘဝကို ကျွန်တော် နားလည်နိုင်ရန် များစွာ ကူညီခဲ့ပါသည်။

'ကျုပ် မနက် ငါးနာရီဆို ထပြီ၊ နေမထွက်ခင် သင်္ဘောဆိပ်က ခွာတာပဲ။ ပင်လယ်ထဲမှာ တစ်နေ့လုံးနေ၊ မှောင်လာတော့ ပြန်၊ အိမ်ရောက်တာနဲ့ ည ဆယ်တစ်နာရီလောက်အထိ ပိုက်တွေရက်၊ ပိုက်တွေ ပြင်ဆင်၊ နောက်နေ့ မနက် နေမထွက်ခင် ပြန်ထွက်၊ ဒီသံသရာအတိုင်း အပတ်စဉ်လည်နေတာပါပဲ။ တစ်နှစ်လုံးပဲ ဆိုပါတော့လေ'

'ကျုပ်မှာပုစွန်ဖမ်းတဲ့ထောင်ချောက် တစ်သောင်းခုနစ်ထောင် ရှိတယ်။ ပျမ်းမျှ ပုစွန်ဖမ်းသူတွေမှာ ရှိတာထက် အများကြီးများတာပေါ့။ အဲဒီ ထောင်ချောက် အားလုံးကို တစ်နေ့တည်းမှာ ချနိုင်တယ်။ ထောင်ချောက် ရှစ်ခုကို ဆွဲတဲ့ ကြိုးတွေလည်းရှိတယ်၊ ကျုပ်က ချထားတာတွေအားလုံးကို ဆွဲယူ၊ ပုစွန်တွေ သွန်ချ၊ ပုစွန်စာပြန်တပ်ပြီး ခြောက်မိနစ်အတွင်း အကုန်ပြန်ထောင်ပြီး ဖြစ်နေပြီ။ ပုစွန်စာကတော့ 'ဟာရင်' နဲ့ 'ပေါ်ဂျီ'ဟာ အကောင်းဆုံးပဲ။ တချို့ကျတော့ ငါးကွန်းရှုပ်ကို သုံးတယ်။ တကယ်တော့ ငါးကွန်းရှုပ်က မကောင်းဘူး။ အဆီ များတယ်။ ပုစွန်တွေကို ဆေးကုပေးတဲ့ငါး။ ပုစွန်စာဆိုပါတော့၊ အဲဒီ ပုစွန်စာ နဲ့သာ ဖမ်းရင် ခင်ဗျား အမောဆိုသေသွားနိုင်တယ်။ တချို့ ပုစွန်တွေက ငယ် တယ်။ ပုစွန်မျက်လုံးအိမ်ကနေ ကျောအထိ သုံးလက်မ ပိုပိုမရှိရင် ပင်လယ်ထဲ ပြန်လွှတ်လိုက်တာပဲ'

'အဲ ကျုပ်ကို အလုပ်သိပ်လုပ်တာပဲလို့ ပြောကြတယ်။ အလုပ်မလုပ်ချင်ရင် ပုစွန်ဖမ်းနဲ့လေ။ ကျုပ် 'ယာမောက်' က 'အန်ဒါခင်'နဲ့ တစ်နှစ်ကို ထောင်ချောက် သုံးရာ အော်ဒါမှာထားတယ်။ အဲဒီထောင်ချောက်တွေကို ပထမတော့ ထင်းရှူးသား နဲ့လုပ်တယ်။ မကောင်းဘူးဗျ။ ရေစိမ့်ဝင်တယ်။ ကြာတော့ ဆွေးသွားရော၊ ထောင် ချောက်မှာတပ်တဲ့ ပိုက်ကွန်တွေကိုလည်း ပိုက်ဆံလျှော်နဲ့ လုပ်တာဗျ။ တာရှည် မခံဘူး။ အခုအခါမှာတော့ ထောင်ချောက်တွေကို သတ္တုနဲ့လုပ်ကြတယ်။ နိုင်လွန် ပိုက်ကွန်တွေ တပ်ကြတယ်။ သတ္တုထောင်ချောက်တွေနဲ့ ဖမ်းလို့ပိုကောင်းတယ်။

'မုန်တိုင်းကြောင့်လည်း ထောင်ချောက်တွေ ဆုံးရှုံးရတာပဲ။ ပုစွန်ဖမ်းသူ အချင်းချင်းကလည်း ကြီးဖြတ်ခိုးကြသဗျ။ ဒီကိစ္စမျိုးကြိုရင် 'ဝါဒင်' ကို တိုင်နိုင် တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်ကတော့ 'ဝါဒင်' ကို တိုင်မနေဘူး။ ချက်ချင်းကလဲစား ချေပစ်လိုက်တာပဲ။ ဒီနည်းကိုမှ မသုံးရင် မကြာခင် ပုစွန်ဖမ်းတဲ့လုပ်ငန်းပြုတ်မှာပဲဗျ။

'တကယ်တော့ဗျာ၊ ဘယ်သူမဆို လှေတစ်စီး ဝယ်နိုင်ပါတယ်၊ ထောင် ချောက်လည်း လုပ်နိုင်ကြတာပဲ။ ဒီတော့ လိုင်စင်ယူ၊ ပုစွန်ဖမ်းထွက်ရုံပဲပေါ့။ ဒါပေမယ့်ဗျို့၊ သင်္ဘောဆိပ်က ပုစွန်ဖမ်းသူတွေ ခင်ဗျားကို လက်မခံသေးသရွေ့ ပုစွန်ဖမ်း မထွက်နဲ့ဗျ'

ပုစွန်ဖမ်းသမားများအတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မတိုးတက်သဖြင့် ဆုံသမိကြောင်း ကျွန်တော်က ထုတ်ပြောမိလိုက်၏။

သည်တွင် 'စတန်' က

'ဟုတ်ပါတယ်၊ မွန်ဟီဂန်' ကျွန်းမှာ ပုစွန်ဖမ်းသလို ဖြစ်သင့်တာဗျ။ အဲဒီမှာ ဆောင်းကျမှဖမ်းကြတယ်။ ဒါ သူတို့လေပဲ။ ဘယ်လိုနေ့မျိုးမှာ ပုစွန်ဖမ်း ထွက်ကြမယ်လို့ အားလုံး သဘောတူဆုံးဖြတ်ကြတယ်။ သင်္ဘောဆိပ်က ထွက်ကြပြီ ဆိုရင်လည်း အားလုံး အတူတူထွက်ကြတယ်။ တကယ်လို့ ပုစွန် ဖမ်းမယ့်သူ တစ်ယောက် များနာမယ်ဆိုရင် အားလုံး မထွက်ကြတော့ဘူး။ ထွက်ရင်လည်း ဗျားကျန်ရစ်သူအတွက် ထောင်ပေးကြတယ်။ မွန်ဟီဂန် ပုစွန်ဖမ်းသမားတွေမှာ အချင်းချင်း သစ္စာဖောက်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မှမရှိဘူး။ အေးလေ ကျွန်းသားတွေ ရဲ့ဘဝမှာ ဒီလို အခြေအနေမျိုးတွေ အများကြီးရှိတာပေါ့။ ကျွန်းပေါ်မှာနေရင် အိမ်နီးချင်းတွေနဲ့ သဟဇာတဖြစ်အောင် နေထိုင်တတ်ရတာပဲ' ဟု ရှင်းပြလေသည်။

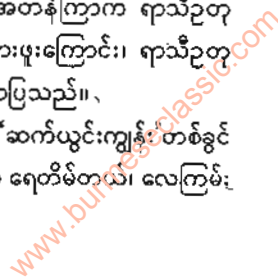
'သည်ခေတ်သည်အခါမျိုးမှာ ပုစွန်ဖမ်းလေ့တွေကို ဘာကြောင့် သစ်သား နဲ့ပဲ လုပ်နေကြသေးတာလဲ'

စတန်က ကျွန်တော့်အမေးကြောင့် ရယ်လိုက်သည်။

'ပုစွန်ဖမ်းသမားတွေ ပြောကြတာတစ်ခုရှိတယ်။ 'ဖိုင်ဘာဂလတ်(စ)' ကို ကျွန်တော် မသိဘူး။ အဲဒါမျိုးတွေနဲ့လုပ်တဲ့ လှေ ကျောက်ဆောင်နဲ့ တိုက်မိရင် အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာကွဲပြီး ကျုပ် ပင်လယ်ထဲ မျောသွားမှာပဲ' တဲ့။ ဒါပဲ ဒါပဲ။ ကျုပ်တို့ အားလုံး အကယ်၍သာ ဖိုင်ဘာဂလတ်(စ) လှေတွေ သုံးရမယ်ဆိုရင် ဘုရားသခင်က ဖိုင်ဘာဂလတ်(စ) ပင်တွေ စိုက်ပျိုးပေးခဲ့ရမှာပေါ့လို့များ ထင်ထား ကြသလား မသိပါဘူးဗျာ' ဟု ပြုံးစစ အဆုံးသတ်လိုက်ပါ၏။

ကျွန်တော်က 'စတန်' အား လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အတန်ကြာက ရာသီဥတု ဆိုးဝါးနေသောတစ်နေ့မှာ ပုစွန်ဖမ်းလေ့နှင့် လိုက်သွားဖူးကြောင်း၊ ရာသီဥတု ပြန်ကောင်းလာမှပင် သိပ်ဝမ်းသာသွားကြောင်း ပြောပြသည်။

'အကျင့်ရသွားရင် ပြီးတာပါပဲဗျာ၊ ကျုပ်ဆိုရင် 'ဆက်ယွင်းကျွန်း' တစ်ခွင် ပြီပြီစင်အောင် ပုစွန်ဖမ်းလာခဲ့တာပဲ။ အဲဒီနေရာတွေဟာ ရေတိမ်တယ်။ လေကြမ်း

တယ်၊ ဒီရေတက်တယ်၊ အကြမ်းတမ်းဆုံး နေရာလို့တောင် ပြောနိုင်တယ်။ အဲဒီနေရာမှာ တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ လှိုင်းလုံးကြီးတွေကြားမှာ ထောင်ချောက်ကို ဆွဲယူရတာ။ တစ်ကြိမ်မှာတော့ ကမ်းစောင့်က ကျုပ်ကို စောင့်ကြည့်နေသတဲ့ဗျ။ သူက ပြောတယ်။ လှိုင်းလုံးကြီးတွေကြားမှာ မင်းရဲ့သင်္ဘောက ရေဒါ အင်တာမှာ တိုင် အများကလေးကိုပဲ ငါ လှမ်းမြင်တော့တယ် တဲ့။ ကျုပ်က အဲဒီသင်္ဘောကို 'ရပ်(ဖ)ရိုက်ဒါ' လို့ နာမည်ပေးလိုက်တာပေါ့။ 'ဆက်ယွင်းကျွန်း' မှာတော့ တကယ် ဂုဏ်ရှိတဲ့ အမည်ပေါ့ဗျ။

'ကျုပ်ဘဝမှာ နေမကုန်သေးဘဲ ပုစွန်ဖမ်းရပ်လိုက်ရတာ တစ်ကြိမ်ပဲရှိခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကျုပ်သားလည်းပါတယ်ဗျ။ ကျုပ်ရဲ့သင်္ဘောပဲကိုင်လုပ်နေချိန်မှာ သူ့အသက်က ဆယ်နှစ်နှစ် ဆယ်သုံးနှစ်ပဲ ရှိသေးတာ။ ကျုပ်တို့က သင်္ဘောအချင်းချင်း ပုစွန်စာထွာလှည့်ပေးနေချိန်မှာ ဒီကောင် ရေထဲထိုးကျ သွားတာပဲ။ ငါးများချိတ်အကြီးစားနဲ့ကို ဆယ်ယူရတဲ့အဖြစ်မျိုးဗျို့။ ကျုပ် အတော်တုန်လှုပ်သွားတယ်။ ကမ်းခြေဘက် တစ်ချိုးတည်း ပြန်လှည့်ခဲ့တော့တာပဲလေ'

ယင်းဖြစ်ရပ်သည် သူ့သားကိုတော့ သိပ်တုန်လှုပ်စေခဲ့ပုံမပေါ်ပါ။ သူ့အား 'စတန် ဂျူနီယာ' ၏ သင်္ဘော 'ဘက်ပဲနီ' ကို သင်္ဘောဆိပ်မှာ မြင်ခဲ့ပါ၏။ ကျွန်တော်က 'စတန်' ကို သင်္ဘောနာမည်အကြောင်း မေးကြည့်သည်။

'ဒါ သူ့အမေရဲ့စိတ်ကူးဗျ။ 'ဘက်ပဲနီ' ဆိုတာ အမြဲတမ်း ပြန်လာတာပဲတဲ့လေ'

'ဘု(သ)ဘေး' ကမ်းခြေမှာ ပြန်ရောက်မလာကြသော သင်္ဘောများအတွက် အထိမ်းအမှတ် ကျောက်တိုင်တွေတည်ထားသည်။

'ဂျွန်ဆီကင်း' က ပြန်မလာကြသူ သုံးဦးအကြောင်း ပြောပြပါသည်။ ထိုသုံးဦးစလုံးသည် သူ့သူငယ်ချင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ 'ဂျွန်' က အသက်ခုနစ်ဆယ်နှစ်နှစ် ရှိပြီ။ ခုထိ ပုစွန်ဖမ်းဆဲ။ သူ့မိတ်ဆွေစကားနှင့်ပြောရလျှင် 'ဂျွန်' သည် 'လူကြမ်းအဘိုးကြီး' ပေါ့။ သူ့အနည်းငယ် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသည့်အတွက် ဆေးရုံပို့ထားရ၏။ အိပ်ရာပေါ်လှဲရင်း သူက စီးကရက်ကို မီးညှိသည်။ ထိုအချိန်မှာပဲ ဆရာဝန် ဝင်လာသည်။

'ဟာ ဂျွန်၊ တက်လာကတည်းက စီးကရက်နဲ့ ကျွန်တော်ရတယ်၊ ဒီမှာ ဆေးလိပ်မသောက်ရဘူးလေ'

ဆရာဝန်က သူ့သောက်လက်စစီးကရက်ကို လှမ်းယူလိုက်၏။ ထိုအခါ 'ဂျွန်' က အိပ်ရာလိပ်တော့၏။ ဘောင်းဘီဝတ်တော့၏။ ဖိနပ်စီးတော့၏။

ကျွန်တော် အမေရိက

ပြီးလျှင် ဆေးရုံထဲမှ ထွက်လာကာ သူ့ထရပ်ကားကို မောင်း၍ ပြန်သွားတော့၏။ နောက်နေ့မနက်တွင် ပုစွန်ဖမ်းသင်္ဘောဖြင့် ပင်လယ်သို့ ထွက်သွားလေတော့၏။

'လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်လေးဆယ်တုန်းကပေါ့ဗျာ၊ ဇန်နဝါရီလထဲမှာဗျ။ မွန်ဟိဂန်နဲ့ သုံးဆယ့်ခြောက်မိုင် အကွာမှာ ကျုပ်တို့ သင်္ဘောနှစ်စီး ရောက်နေကြတယ်။ ကျုပ်သူငယ်ချင်း 'လောင်း' က ကျုပ်တို့သင်္ဘော 'စန္ဒြာ နှင့် အား(လ)' ရဲ့ ဓာလိန်မှုန့်ပေါ့။ သူငယ်ချင်း 'ကစ်' က တခြားသင်္ဘောတစ်စီးရဲ့ ဓာလိန်မှုန့်။ လေတိုက်လာတယ်ဗျ။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်တို့ ငွေရှာကြတာ မဟုတ်လား။ အဲဒီနေ့က လေတိုက်လို့ ဘယ်သင်္ဘောမှ ထွက်မလာဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကိစ္စမရှိဘူး။ ကျုပ်တို့မှာ ဇွတ်လှေလည်း ပါခဲ့တာပဲ။ ကျုပ်က အောက်ထပ်မှာ အိပ်နေတာပေါ့။ ထွေထွေထူးထူး ဖြစ်မယ်လည်း မထင်ဘူးလေဗျာ။

'ဒါပေမဲ့ဗျို့၊ လေက တစ်နာရီ မိုင် ရှစ်ဆယ်နှုန်းလောက် တိုက်လာတယ်။ ဝင်လယ်ကြီးက ကျုပ်တို့ သင်္ဘောကို စောင်းလှဲပစ်လိုက်တယ်။ ကျုပ်တို့မှာ ရေဒီယို မပါဘူး။ တခြားသင်္ဘောတွေနဲ့ လုံးဝ အဆက်ပြတ်။ 'လောင်း' က သင်္ဘောကို ပြန်မတ်ဖို့ ကြိုးစားတယ်'

'အဲဒီနေ့က အင်္ဂါနေ့ ထင်တယ်ဗျ။ အဲ ကမ်းခြေအစောင့် လေယာဉ်က ကျုပ်တို့ကို သောကြာနေ့မှ တွေ့သွားတယ်။ ကျုပ်တို့ဆီ လှေတစ်စင်း ပို့ပေးတယ်။ အဲ စီးကရက်က အဓိကဗျ။ သင်္ဘောဆိပ်အရောက် ကျုပ်တို့ကို ခေါ်လာခဲ့တာပါပဲ။ ညဉ့်အတော်နက်နေပြီ။ ကိုယ့်အိမ် ကိုယ်ပြန်ဖို့ ကားငှားရမှာပဲလို့ ထင်ထားတယ်။ ဒါပေမယ့်ဗျို့၊ သင်္ဘောဆိပ်နဲ့ နီးလာတော့ လားလား လူတွေ၊ တစ်မြို့လုံးကလူတွေ၊ ကမ်းလုံးညွတ်ပဲဗျ။ ကျုပ်တို့ကို လာတွေ့ကြတာလေ။

'အဲ ဒီအချိန်ရောက်မှပဲ ကျုပ်တို့ သင်္ဘောတစ်စင်း ပျောက်နေတယ်ဆိုတာ သိလိုက်ရတယ်။ 'ကစ်' နဲ့ အဖော်နှစ်ယောက် ပျောက်နေတယ်။ ဘယ်လောက်ရှာရှာ တစ်ယောက်မှ ပြန်မတွေ့ဘူးဗျာ။ အဆိုးဆုံးဖြစ်ရပ်ပါပဲ။ လူသုံးယောက် ဒီနည်းနဲ့ ပျောက်ဆုံးရတယ်ဆိုတာကတော့ လုံးဝ မမျှော်လင့်ထားတဲ့ကိစ္စပဲ'

ကျွန်တော်အနေနှင့်မူ ပင်လယ်နှင့် ပတ်သက်လာလျှင် မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်မှုအပြည့်အဝမရှိတဲ့ 'မိန်းတင်ငါ' ရယ်လို့ တစ်ကြိမ်မှ မတွေ့ဘူးပါ။ ခုကိစ္စတွင်မူ ကုသိုလ်ကဟုပင် ပြောရတော့မလို ဖြစ်နေပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ 'ဘု(သ)ဘေး' သင်္ဘောဆိပ်မှာ နေရာအနှံ့ ရှာဖွေကြပါသေးသည်။ မတွေ့တော့သည့်အဆုံး ဘုန်းတော်ကြီး 'တွမ်လီး' က ဆုတောင်းဖို့ ကျင်းပပေး

ခဲ့သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးက သူ့ဘက်သို့ ရှေးရှုလာနေသော သင်္ဘောများကို သူ့ပခုံးပေါ်မှ ကျော်၍ ရိုက်ယူထားသော ဓာတ်ပုံကို ပြသည်။

‘အဲဒါ ယန်ကီး သင်္ဘောတွေပဲ။ ကက်သလစ်ဘာသာဝင်များရဲ့ သင်္ဘောမပါသလောက်ပဲ’ ဟု ဘုန်းတော်ကြီးက ပြောပြသည်။ ၎င်းနောက် ဘုန်းတော်ကြီးက လမ်းမပေါ်တွင် လူကလေးအချို့နှင့် သူတွေ့ကြောင်း၊ ၎င်းတို့က သူ့အား မေးခွန်းများ မေးကြကြောင်းများ ဆက်လက်ပြောပြပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီး ‘တွမ်’က အောက်ပါအတိုင်း ပြောပြ၏။

‘ဘုန်းတော်ကြီးခင်ဗျား၊ ‘ဘရန့်’ သင်္ဘောနစ်တဲ့ကိစ္စ သိပါသလား၊’
‘သိပါတယ် လူကလေးတို့’

‘ဒါပေမဲ့ ဘုန်းတော်ကြီး အဲဒီသင်္ဘောအတွက် ဆုတောင်းမေတ္တာပို့ထားတယ် မဟုတ်လား’

‘လူကလေးတို့၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာပြောရရင် ‘ဘရန့်’ဟာ သိပ်ကို ဟောင်းမြေနေပါပြီ၊ ပြုပြင်တယ်ဆိုတာ မရှိသလောက်ပဲ၊ ဟုတ်တယ်မဟုတ်လား လူကလေးတို့’

‘ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျား’

‘ဒါကြောင့် ‘ဘရန့်’ဟာ ပင်လယ်ထဲသွားဖို့ မသင့်တော်တော့ဘူးလို့ မယူဆနိုင်ဘူးလား’

‘ယူဆနိုင်ပါတယ်ခင်ဗျား’

‘ကျုပ် သိသလောက်ပြောရရင် လူကလေးတို့ သင်္ဘောသုံးစင်း ကုန်အပြည့်တင်လာကြတယ်၊ မွန်ဟီဂန် အလွန် ပင်လယ်ထဲမှာ စပေါက်တယ်၊ လူကလေးတို့ ပေါက်တာကို ပိတ်မပစ်နိုင်ခဲ့ကြဘူး၊ ဒါကြောင့် သင်္ဘောသားတွေကို လှေပေါ်ပြောင်းတင်လိုက်ပြီး နေ့ခင်းကြီးမှာ ‘ဘရန့်’ နစ်မြုပ်သွားတာကို လက်ပိုက်ကြည့်နေကြရတယ် မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျား’

‘လူကလေးတို့၊ အကယ်၍သာ ကျုပ်ဆုတောင်းမေတ္တာမပို့ခဲ့ရင် ညတွင်းချင်း သင်္ဘောသားတွေရော နစ်သွားမှာ အမှန်ပဲ’

ပုစွန်သည် စားသောက်ဆိုင်များ၌ ဈေးအလွန်ကြီး၏ သို့သော် ပုစွန်ဖမ်းရသည့်အလုပ်သည် အလွန် ပင်ပန်းခက်ခဲပြီး ဆိပ်ကမ်းအရောက် သယ်ယူလာရသည်ကလည်း အလွန် အန္တရာယ်များလှကြောင်း ခင်ဗျား သိမည်ဆိုလျှင် ဈေးနှင့် ပတ်သက်၍ ခင်ဗျား စကားပြောနေတော့မည် မဟုတ်ပါ။

‘မိန်း’ တွင် ပျော်စရာတွေ အများကြီးရှိသည့်အနက် ပျော်စရာတစ်ခုမှာ ကုန်းပတ်ပေါ်ရှိ စားပွဲတွင် ထိုင်လျက် ပုစွန်ကို ဖမ်းယူခြင်းဖြစ်သည်။ သို့မှမဟုတ် နွယ်တစ်ခုခုနှင့် ခတ်ယူလျှင်လည်း ရသည်။ ပုစွန်လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်တွေကို ပြုတ်ရောင်းကြသည်။ စားချင်လျှင် အချိန်မရွေး အဆင်သင့်။ ကျွန်တော်ကတော့ ပုစွန်ကို ရိုးရိုးပင်စား၏။ သားရေခံတွေ ဘာတွေမသုံးဘဲ စားတတ်သဖြင့် ကျွန်တော့်အင်္ကျီမှာ ပုစွန်ဆီတွေ ပေကျဲနေတတ်၏။

(‘ဘရောင်း’ ဆိုင်မှ စားပွဲထိုး အမျိုးသမီးကလေးက ကျွန်တော့်အား ပြောပြဖူး၏။ နည်းနည်းသောက်ပြီးတာနှင့် တချို့လူများသည် သားရေခံဖြတ်ဘဲ ပြန်သွားတတ်ကြသည့်အတွက် ‘ဘရောင်း’ ဆိုင်မှ ပုစွန်ကို ကြော်ငြာပေးနေသလိုပင် ဖြစ်နေပါသတဲ့။)

‘ဘရောင်း’ ဆိုင်နှင့် ကပ်လျက်ဆိုင်ကလည်း ပုစွန်ဟင်း ကျွေးပါသည်။ ထိုဆိုင်မှနေ၍ သင်္ဘောဆိပ်ကို မြင်ကွင်းကျယ် ကြည့်ရှုခံစားနိုင်သည်။ မနက်ရှစ်နာရီမှ ည ရှစ်နာရီအထိ ဖွင့်သောဆိုင်ဖြစ်သည်။

ပုစွန်ဟင်းရနိုင်သော စားသောက်ဆိုင်ကို သွားလိုလျှင် လမ်းညွှန်အညွှန်းမလိုပါ။ ‘ရှော့(စ)ပို့’၊ ‘အိုဂန်ကွမ်(ထ)’၊ ‘ဆောက်ဝက်ဟာဘာ’၊ ‘ဒီးယားဟိုင်း(လစ)’ တို့မှာဆိုလျှင် နေ့လယ်စာစားချိန်၌ ကမ်းနားအတိုင်းသာ လျှောက်သွား၊ ပုစွန်ဟင်းဆိုင်ရှိသည် ထင်သော နေရာတွင် ပုစွန်ဟင်းဆိုင် ရှိကို ရှိနေမည် ဖြစ်သည်။

တကယ်တော့ ‘မိန်း’ တွင် ပုစွန်ကို ရှောင်မရပါ။ လမ်းဘေးကြော်ငြာဘုတ်တွေပေါ်မှာ ပုစွန်၊ လိုင်စင် ပလိတ်ပြားပေါ်မှာ ပုစွန်၊ အစားအသောက်စာရင်းထဲမှာ ပုစွန်၊ ‘ဘရန်း(စ)ဝီ’ ရှိ ‘မက်ဒေါနယ်’ ဆိုင်တွင် မက်ပုစွန် ဆင်းဝိတ်(ချ) ရောင်းသည်။ ‘ဘားဟာဘာ’ တွင် ပုစွန် အိုက်စရင်ရောင်းသည်။

‘မိန်း’ တွင် ပုစွန် အဘယ်မျှ ပေါ့ပါသနည်း။ ပင်လယ်ကမ်းခြေမှာ သွားကောက်လျှင်ပင် ခြင်းတစ်တောင်း အပြည့်ရနိုင်သည်ဟု ကြားဖူးသည်။ ပုစွန်တွေကို ဆင်းရဲသား လယ်သမားများ စားကြသည်။ ထောင်သားတွေကို ကျွေးသည်။ တိုင်းပြည်တွင် မည်သည့်နေရာမှာမဆို ပုစွန်ကို အရမ်းစားသုံးကြသည်။ ပုစွန်ဖမ်းသူများပင် ပုစွန်ကို နှစ်သက်မက်မောကြသည်။

‘ဘတ်ဘရက်ကက်’ က ‘ခင်ဗျား စဉ်းစားကြည့်စမ်း၊ ဒါလောက် ခွဲပေါလအော သုံးနေတာတောင် ပုစွန်တွေ မကုန်နိုင်သေးဘူး၊ ကုန်ပေါ်မှာ ဘယ်သတ္တဝါမှ ပုစွန်လောက် ကြုံကြုံမခိုင်နိုင်ဘူးဗျ’ ဟု ပြောဖူး၏။

ခင်မောင်တိုး

မစ္စတာ ဘရက်ကက်သည် စဉ်းစားတွေးခေါ်တတ်သူဖြစ်သည်။ အံ့ရွယ်တင်သည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ သူ ၁၁ နှစ်ပြည့်ကတည်းက ပဲကိုင်အဖြစ်နှင့် ပုစွန်ဖမ်းသင်္ဘောပေါ်တက်ခဲ့၏။ ယခုအချိန်ထိ နံနက်တိုင်း ပုစွန်ဖမ်းထွက်နေဆဲ ဖြစ်သည်။

သူက ဆက်ပြော၏။

‘ပုစွန်တစ်ကောင်ဟာ ရေအောက် ဖာသင် နှစ်ရာအနက်မှာ နေထိုင်ရှင်သန်နိုင်တယ်။ ပုစွန်ကို လေယာဉ်ပျံနဲ့ တင်သွားရင် ပေ(၁၆၀၀၀-၁၇၀၀၀) အမြင့်ထိ အသက်ရှင်နိုင်သေးတယ်။ သူ့ကို အေးတဲ့ ကုန်းမြေပေါ်မှာထားရင်လည်း ရက်အတော်ကြာအောင် အသက်ရှင်နေနိုင်တယ်။ ပုစွန်သေးကလေးတွေဆိုရင် ငယ်စဉ်အချိန်မှာ ကိုးရက် ကြာအောင် ရေမျက်နှာပြင်ထက်မှာ ပေါလောမျောနေနိုင်တယ်။ ရေအောက်မဆင်းခင် ရေမျက်နှာပြင်အထက်မှာ ပုစွန်သေးကလေးတွေ ပြန်ကြိနေတာ မိုင်များစွာ ကျယ်တယ်။ တကယ်တော့ လူတွေမရှိစဉ်ကတည်းက ပုစွန်တွေ ရှိနေခဲ့တာဗျ။ လူတွေအားလုံး သေသွားကြရင်လည်း ပုစွန်တွေကတော့ ရှိနေဦးမှာပဲလို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်’

‘ခင်ဗျားဘဝတစ်လျှောက်လုံး ဒီမှာပဲ နေတာလား’

‘ဘယ်ဟုတ်မလဲဗျာ’

သူသည် လွန်ခဲ့သော အနှစ်ငါးဆယ်ကတည်းက လှည်းအိုကလေး တစ်စီးဖြင့် ဘု(သ်)ဘေး ဟာဘာ’ လမ်းမတွေပေါ်မှာ ခွေးပူရောင်းခဲ့၏။ ယခု သူ့တွင် စက်လှေတစ်စင်းရှိနေလေပြီ။ လှည့်လည်ရောင်းချသည့် လှိုင်စင်ကိုလည်း သူတစ်ဦးတည်းကိုသာ ထုတ်ပေးထား၏။ တစ်ချိန်တည်းမှာ မြို့တော် အစည်းအဝေးမှ တွန်းလှည်းများ ဖျက်သိမ်းရန် ဥပဒေထုတ်ပြန်ခဲ့၏။ သူသည် ဥယျာဉ် စိုက်သည်။ အတိုအထွာလုပ်ငန်းများ လုပ်သည်။ ကုန်ပစ္စည်း ထုပ်ပိုးခြင်း၊ ပို့ဆောင်ခြင်း အလုပ်ကို ကိုင်ထားသည်။ ‘ရောထရီ’ လူငယ်ရန်ပုံငွေအတွက် လေလံပွဲကို ဦးဆောင်ပေးသည်။ စာကြည့်တိုက် မြက်ခင်းပြင်ပေါ်၌ ကပြသော ကြာသပတေးည ပြဇာတ်မှာ ဇွန်းများနှင့် ကစားပြသည်။ တကယ်တော့ ခင်ဗျား ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ဒီမှာပဲ နေတာလားဟု မမေးဘဲနှင့် ကျွန်တော် သိထားသင့်ပါသည်။

လူစိမ်းများ၏ အမေးများကို ဖြေကြားရာတွင် တိုတုတ် ပြတ်သားလွန်းသဖြင့် ယင်းအဖြေများသည် ‘မိန်း’ ၏ ဟာသများလိုပင် ဖြစ်နေပါတော့သည်။

‘ဒီကနေ ‘ဘင်ဂေါ’ ကို ဘယ်လိုသွားရမလဲ’

‘ကျုပ်ကိုတော့ ကျုပ်ယောက်ဖက ကားမောင်းပို့တာပဲ’

သို့မဟုတ်

‘စည်သူတ်စက်ရုံမှာ လူတွေ ဘယ်လောက်များများ အလုပ်လုပ်ကြသလဲ’
‘တစ်ဝက်လောက်ပဲ’

သို့မဟုတ်

‘ဒီကနေ ‘အိ(စ်)ပို့’ ကို သွားရင် ဘယ်လမ်းက သွားရမလဲ’

‘ကျုပ်အတွက်တော့ အလွယ်လေးပဲ’

‘တင်း(မ)ဆန်ပဲ’ သည် ‘မိန်း’ ၏ ဟာသပညာရှင် ဖြစ်သည်။ ပညာလည်း တတ်သည်။ ‘အာတ်မစ္စ’ ရိုးရာအမွေကို ဆက်ခံသူ ဖြစ်သည်။ ‘ဘ(သ)’ တွင် ရှိသော သူ့ဧည့်ခန်းထဲ၌ ကျွန်တော့်အား ကော်ဖီ၊ ကိတ်မုန့်များနှင့် ဧည့်ခံရင်း အလွန်ကောင်းသော ပုံပြင်အချို့ကို ပြောပြပါသည်။ သူပြောပြသော ပုံပြင်အားလုံးသည် မြို့ကြီးသား လူလိမ် လူညာများအပေါ် သာမန်လူတစ်ယောက်က အနိုင်ရလိုက်သည့် အကြောင်းအရာများ ဖြစ်လေသည်။

‘တွမ်’ က ပြောပါသည်။

‘ဟာသဆိုတာ လျှို့ဝှက် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ရသလိုပါပဲ။ ‘မိန်း’ ရဲ့ ဟာသတစ်ခု ရှိတယ်ဗျ။ ‘ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ဖြစ်ပြီး သင်က အဝေးက လာသူ လူစိမ်း’ တဲ့။

နေရာသီ အပန်းဖြေဖို့ ရောက်လာသူတစ်ဦးက ‘မိန်း’ ရှိ စတိုးဆိုင်ရှင် တစ်ဦးအား ‘ခင်ဗျားရဲ့ မြင်းအန်တုန်းက ဘာတိုက်သလဲ’ ဟု မေး၏။ ဆိုင်ရှင်က ‘ရေနံဆီ တိုက်တယ်’ ဟု ဖြေ၏။

နောက်တစ်ပတ်အကြာမှာ သူတို့နှစ်ဦး ပြန်တွေ့ကြ၏။

‘ခင်ဗျားမြင်း အန်တုန်းက ခင်ဗျားဘာတိုက်တယ်ဗျ’

‘ရေနံဆီ’

‘ဟာ ကျုပ်လည်း ‘ရေနံဆီ’ တိုက်တာပဲ။ မြင်းသေသွားတယ်ဗျ’

‘ကျွန်တော့်မြင်းလည်း သေသွားတာပဲလေ’

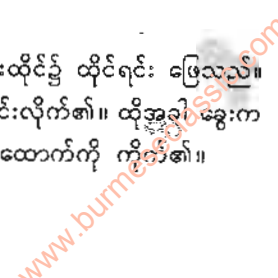
နောက်ပုံပြင်တစ်ခုမှာ

‘ခင်ဗျားရဲ့ ခွေး ကိုက်တတ်သလား’

လူစိမ်းက မေးလိုက်၏။

‘မကိုက်တတ်ပါဘူး’

ဇာတိသားက ဝရန်တာတွင် ဆော့ကုလားထိုင်၌ ထိုင်ရင်း ဖြေသည်။ သူ့အဖြေစကားကြောင့် လူစိမ်းက ကားပေါ်မှ ဆင်းလိုက်၏။ ထိုအခါ ခွေးက ထိုးဟပ်လိုက်ပြီး လူစိမ်းပေါ် ခုန်အုပ်သည်။ ခြေထောက်ကို ကိုက်၏။

‘အိုး ဟိုး ဘယ်လိုလဲ၊ ခင်ဗျားပြောတော့ ခင်ဗျားရဲ့ခွေးက မကိုက် တတ်ဘူးဆို’

ထိုအခါ ဆော့ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ အထိုင်မပျက်ဘဲ ဇာတိသားက ပြန်ပြောလိုက်၏။

‘ဟုတ်တယ်၊ ကျုပ်ခွေးက မကိုက်တတ်ဘူး၊ အဲဒီခွေးက သူများခွေး’ တစ်မနက်မှာ ကျွန်တော်သည် ‘ကင်ဘာရောင်း’၊ ‘ဟိုးရေ(စ)လီး’ တို့နှင့် အတူ ကော်ဖီသောက်ရင်း စကားလက်ဆုံကျနေသည်။ ‘ကင်း’၏ သင်္ဘောဆိပ် မှာ ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာတန်သော ‘ဒေးဘရီ(စ) ရွက်လှေကြီးက ဝင်းဝင်း လက်လက် ရှိနေ၏။

‘ကင်၊ အဲဒီရွက်လှေကြီး ဘယ်လောက်တန်မလဲ’
‘ဟိုးရေ(စ)က မေးလိုက်၏။

ထိုအခါ ‘ကင်’က မျက်စိတစ်မှိတ်အတွင်း ချက်ချင်း ပြေ၏။ ‘ဘယ် လောက်တန်မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် အတိအကျ သိတာပေါ့၊ တစ်ညအတွက် တစ်ပေစာနေရာကလေးကို ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဒေါ်လာယူတယ်၊ ရွက်လှေက တစ်ရာလေးပေ ရှည်တော့ နှစ်ရာရှစ်ဒေါ်လာ အတိအကျ တန်သွားပြီပေါ့ဗျာ၊ အဲ မနက်စာလေး ဘာလေး လာစားမယ့်လူပေါ်လာရင် ဒီထက်နည်းနည်း ပိုတန်သွားမှာပေါ့’

‘ဟိုးရေ(စ)’သည် ‘သု(သ)ဘေးဟာဘာ’ တွင် အလွန်အားကိုးရသူ ဖြစ်သည်။ သူသည် သူပိုင်ငွေ ဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀ ဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း ဘဏ်လုပ်ငန်း စတင် လုပ်ဆောင်ခဲ့၏။ နောက်ဆုံး ‘ကင်ဘာရောင်း’ အား မိုတယ်ခန်းများဆောက်ရန် ငွေချေးပေးနိုင်ခဲ့၏။ ‘ခွေးပူ’ လှည့်လည် ရောင်းချဖို့ ဝက်ဂွန်းကားဝယ်ရန် ‘ဘရက်’ အား ငွေထုတ်ချေးပေးခဲ့၏။

တွေ့သမျှလူတိုင်းကို ‘ဟိုးရေ(စ)’က လက်ယမ်းပြတတ်သည်။ ခေါင်း ညိတ်ပြတတ်သည်။ သင်္ဘောဆိပ်တစ်ခွင် လှည့်လည်ကြည့်ရှုချင်သည့်အခါ ကျွန်တော်က သူ့ကို အားကိုးရသည်။ ကျွန်တော် သင်္ဘောတို့၊ လှေတို့ကို စိတ် ဝင်စားကြောင်း၊ ကြိုက်နှစ်သက်တတ်ကြောင်း သိသဖြင့် သူ၏ မြို့မှာပင် တည်ဆောက်လိုက်သော ‘ယိုရယ်(လ)’ ရွက်သင်္ဘောကြီးကို လိုက်ပြသည်။ ကျွန်တော်တို့ သင်္ဘောကပွတိန်နှင့် ခဏခေတ္တ စကားပြောကြသည်။ ကပွတိန်က သင်္ဘောပေါ်သို့ ဖိတ်ခေါ်ပါသည်။ သို့သော် သင်္ဘောကုန်းပတ်က အလွန်သန့်ရှင်း လွန်းသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ စီးထားသော ညစ်ပတ်ပေရေနေသော ဖိနပ်ဖြင့်

နင်းရဲလောက်အောင်ကို ဖြစ်နေပါသည်။ သင်္ဘောပိုင်ရှင်က သန်းမည်မျှ အကုန်ခံ တည်ဆောက်ခဲ့သည်ကိုမူ မမှန်းဆနိုင်ပါ။

‘အင်း ဒီရွက်သင်္ဘောကြီး တည်ဆောက်ရတာ အတော့ကို ကြာမှာပဲ’ အံ့ဩစိတ်ဖြင့် ခပ်ကျယ်ကျယ်လေး ရေရွတ်မိလိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော် သိချင်စိတ်ကြောင့် ‘ဟိုးရေ(စ)’က ‘လာ၊ ‘ဆိုနီ’ ဆီ သွား ဆေးကြရအောင်၊ ဒီရွက်သင်္ဘောကြီးကို သူဆောက်တာဗျ’ ဟု ပြော၏။

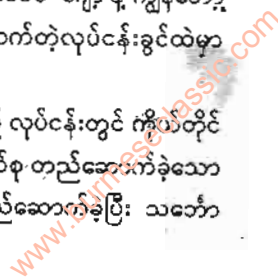
‘ဟိုးရေ(စ)က ‘ဂျောဆိုနီဟော့ဒန်’ သည် အနားယူလိုက်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း သူ့သား ‘တင်မီ’က အရှေ့ ဘု(သ)ဘေးရှိ ‘ဟော့ဒန်’ ကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ခြစ်ကြောင်းများ ပြောပြပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားချိန်မှာ အနားယူသွားပြီဆိုသည့် ‘ဆိုနီ’ သည် လွှစာမှုန့်တွေထဲမှာ အလွန် ဆွဲအား ဆောင်းသည့် သင်္ဘောဧရာ ကို စစ်ဆေးနေလေသည်။

သူက ‘ဩ၊ ယိုရယ်(လ)’လား၊ အေးဗျ၊ ကျွန်တော့်အတွက် အလုပ် တစ်ခုပေါ့၊ ကောင်းပါတယ်’ဟု ‘ဆိုနီ’က ပြောပြလေသည်။

သူက ရုံးခန်းထဲရှိ စာရွက်စာတမ်းအချို့ကို ရှာဖွေပြီး ၁၈၁၈ ခုနှစ်မှစ၍ သင်္ဘောတည်ဆောက်ခဲ့သော စာရင်းများကို ပြပါသည်။ ကျွန်တော် ဖတ်ကြည့်၏။ ‘၁၉၈၄၊ ယိုရယ်(လ)၊ ၈၅ ပါဝါအင်ဂျင်သုံး ရွက်သင်္ဘောတည်ဆောက်’ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အတွက် စာရင်းဇယားတွင်လည်း ထိုအတိုင်းတွေ့ရ၏။ ‘စုစုပေါင်း ၆,၆၆၀ နာရီကြာ လုပ်ချိန်၊ ဆက်၍ မှတ်သားထားသည်များမှာ ‘၁၉၈၆ ယိုရယ်(လ)၊ တည်ဆောက်ဆဲ၊ ၃၆, ၆၄၂- နာရီကြာ’၊ ‘၁၉၈၇ ဒစ်တို ၅၅, ၄၃၈ နာရီကြာ’၊ ‘၁၉၈၈ ဒစ်တို၊ ၇၄, ၂၃၄ နာရီကြာ’။ ထို့နောက်မှ ‘၁၉၈၉၊ စက်တင်ဘာ၊ ရွက်သင်္ဘောယိုရယ်(လ) ဖလော်ရီဒါသို့ ထွက်ခွာ’ မှတ်တမ်းပါရှိနေသည်။

‘ကျွန်တော်တို့မိသားစု ၁၆၃၀ ခုနှစ်မှာ မက်ဆာချူးဆက်ပြည်နယ်က ‘ဟင်ဟုန်’ ကို ရောက်လာကြတယ်၊ ‘ကာလက်’ဟာ ကျွန်တော့်အဘိုးပေါ့။ သင်္ဘောတည်ဆောက်တဲ့ ပထမဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ပဲဗျ။ ‘ကာလက်’ကို ဆက်ခံတာက သူ့သား ‘ကာလက်ဂျူနီယာ’ ပါ။ နောက်တော့ ကျွန်တော့်ဖခင် ‘ဂျော့’နဲ့ ကျွန်တော့် ဦးလေးတွေပေါ့ဗျာ၊ အဖေက သူ့ရဲ့ သင်္ဘောတည်ဆောက်တဲ့လုပ်ငန်းခွင်ထဲမှာ ကျွန်တော့်ကို လက်တွေ့ကျကျ သင်ပြပေးခဲ့တယ်’

‘ဆိုနီ’သည် ယခုထိ သင်္ဘောတည်ဆောက်သည့် လုပ်ငန်းတွင် ကိုယ်တိုင် ထိုက်ကျ ပါဝင်ကြီးကြပ်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ သူတို့ မျိုးနွယ်စု တည်ဆောက်ခဲ့သော သင်္ဘော နှစ်ရာကျော်သွားပြီ ဖြစ်၏။ သူတို့တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး သင်္ဘော

များ၏ နမူနာပုံစံငယ်များ ထားရှိလေသည်။ ကျွန်တော်က လှပသော 'ကလီဆိုနီ' သင်္ဘောပုံစံလေးကို မျက်စိကျမိသည်။

'၁၉၈၄ ခုနှစ်က ဒီမှာပဲ ဆောက်ခဲ့တဲ့ သင်္ဘောပေါ့'

'ခုထိ အသုံးပြုဆဲပဲလား'

'အသုံးပြုနေဆဲပါဗျာ၊ ကီးဝက်(စ) သမိုင်းအဖွဲ့မှာ အင်မတန်အရေးပါတဲ့ သင်္ဘောပေါ့'

လွန်ခဲ့သော ခြောက်လလောက်က ကီးဝက်(စ) သင်္ဘောဆိပ်မှာ 'ကလီဆိုနီ' ကို တွေ့ခဲ့၏။ သို့သော် 'မိန်း' ဖြစ် သင်္ဘောဟု လုံးဝ မထင်မိခဲ့။

'ဟိုးတုန်းက တည်ဆောက်ပုံနဲ့ သိပ်တော့ မတူတော့ဘူးဗျ' ဆိုနီက ပြောပြရင်း ကျွန်တော်ကို သင်္ဘောတည်ဆောက်နေသည့်နေရာသို့ ခေါ်သွားပြီး ကြည့်ရှုစေသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံမှ သစ်များ၊ ဘရာဇီးမှ မဟော်ဂနီများကို အသုံးပြု တည်ဆောက်နေပါသည်။ ကျွန်တော်က ဟိုစဉ်က တည်ဆောက်ပုံနဲ့ ကွာခြားပုံ ပေါ်သည်ဟု မမြင်မိကြောင်း ပြောသည်။

'ဟုတ်နိုင်ပါတယ်၊ ကျုပ်လည်း အခုထိ အလုပ်အားလုံး 'တင်မိ' နဲ့ လွဲထားလိုက်ပါပြီ၊ ဖိစက်တွေခုံးရတာ၊ ထုအထူကြီးဖြစ်လာအောင်- ပျဉ်ချပ်တွေကို တစ်သားတည်းဖြစ်အောင် ကပ်ရတာ အတော်လက်ဝင်တဲ့ အလုပ်တွေ ပါပဲ၊ သင်္ဘောတစ်စင်းပြီးစီးဖို့ နှစ်နှစ်ခွဲကြာတယ်၊ ခုဆောက်နေတဲ့ သင်္ဘောက ဝေ ရှစ်ဆယ်ရှည်တယ်၊ မြင်းကောင်ရေ ၁၁၀၀၀ အား ဒီဇယ်အင်ဂျင်စက်နှစ်လုံးတပ် သင်္ဘောပေါ့၊ အသားနဲ့ ပတ်သက်လို့ ခင်ဗျား မမြင်နိုင်တဲ့ လုပ်ထားတာတွေ ရှိသေးတယ်၊ အတော်ကောင်းတယ်ဗျာ၊ သံမဏိထက်တောင် ခိုင်ခံ့တယ်၊ အကုန် လက်နဲ့လှုပ်တာတွေချည်းပဲဗျ'

'ခင်ဗျား ဖခင်ကြီး ခုနေ ဒီနေရာကို ရောက်လာရင် ဘာပြောမယ် ထင်သလဲ'

'အသားနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အလုပ်တွေကိုတော့ သဘောကျမှာပဲဗျ၊ အင်း ပန်တွေ၊ မှန်တွေ၊ ကော်တွေ၊ အဆင့်မြင့်နည်းပညာတွေအတွက်တော့ နားလည် နိုင်မယ်မထင်ဘူး၊ ပထမတော့ ကျွန်တော်လည်း နားမလည်နိုင်ခဲ့ဘူး၊ ဒါပေမယ့် အင်မတန် ခိုင်တယ်၊ သိပ်ပေါ့ပါးစေတယ်ဗျ'

ကျွန်တော်သည် သူတို့၏ သင်္ဘောဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဖိုင်တွဲများကို လှန်လှောကြည့်ရာမှအလွန်ကျော်ကြားလှသောသင်္ဘောသီချင်းကား 'ကျော့အိုင်' ၏ပေးစာ တစ်စောင်ကို အမှတ်မထင်တွေ့လိုက်ရသည်။ ကျော့အိုင် အသက်ရှစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်

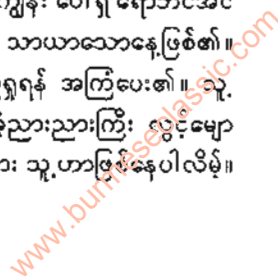
အရွယ်တွင် ရေးလိုက်သောစာဖြစ်၏။ ယင်းစာတွင် ဆိုနီ၏ဖခင်ကြီးအကြောင်းနှင့် 'ဟော့ဒန်' သင်္ဘောကျင်းမှာ ၁၉၀၇-၁၉၂၉ ခုနှစ်များ အတွင်း ရေချခဲ့သော ဆိုင်ဒီဇိုင်း သင်္ဘော နှစ်ဆယ့်လေးစင်းအကြောင်းများ ပါရှိ၏။ ၎င်းအပြင် သင်္ဘော တိုင်းကို အကောင်းဆုံးဈေးများမှ ဝယ်ယူရရှိသည့် အကောင်းဆုံးပစ္စည်းများဖြင့် တည် ဆောက်ထားသည်။ နာမည်ကြီး ကျွမ်းကျင်သူများက ဖန်တီးကြခြင်း ဖြစ်သည်' ဟုလည်း ပါရှိ၏။

ကျွန်တော်ပြန်မည်အလုပ်တွင် ဆိုနီက 'သင်္ဘောကျင်းတစ်ခု ထောင်တော့ ခယ်ဆိုရင် ခင်ဗျားနားလည်ထားဖို့ တစ်ချက်ရှိသေးတယ်ဗျ၊ သင်္ဘော ပိုင်ရှင်က ဆောက်ဆုံးတော့ ခင်ဗျားကို အနိုင်ရသွားတာပဲဆိုတဲ့အချက်ဗျ၊ ခင်ဗျားက နှစ်ပေါင်း များစွာ အချိန်ယူ တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ သင်္ဘောပေါ့မှာ သူ့ မယားက ခွဲညားတဲ့ နန္ဒရားကြီးတင်၊ အသုံးမကျတဲ့ ပစ္စည်းမှန်သမျှ တင်တော့တာပဲ၊ အဲဒီကိစ္စ အတွက်တော့ ခင်ဗျား ဘာမှ မတတ်နိုင်ဘူးလေ' ဟု ပြောပြလိုက်ပါသည်။

ထူးကဲသော အနုပညာလက်ရာမှန်သမျှ လူ့ဘဝ၏ မြတ်နိုးကိုးကွယ်ရာများ ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်တော်သည် ကျောက်ဆစ်သမား၊ ဥယျာဉ်မှူး၊ အထည်ရက်လုပ် သူများအား လေးစားမိ၏။ ချီးကျူးမိ၏။ ထို့အတူပင် သင်္ဘောကြီးများကို တည် ဆောက်ကြသူများအားလည်း လေးစား၏။ ချီးကျူးဂုဏ်ယူ၏။ တတ်များ တတ် နိုင်မည်ဆိုလျှင် 'ဟော့ဒန်' သင်္ဘောကျင်းမှာ သင်္ဘောတစ်စင်းကိုချက်ချင်းပင် မှာယူ မိမည် ဖြစ်ပါ၏။ ကျွန်တော်သည် 'ယိုရယ်(လ)' ကို တစ်ဖန် ပြန်ကြည့်မိ၏။ 'ယိုရယ်(လ)' လို သင်္ဘောမျိုး မပိုင်ဆိုင်နိုင်သည့်အတွက် ကျွန်တော် များစွာ စိတ်မကောင်းဖြစ်လိုက်ရ၏။ 'ဘု(သ)ဘေးဟာဘာ' လို နေရာမျိုးမှာတော့ လူတိုင်း လှေတစ်စင်း၊ သင်္ဘောတစ်စင်း ပိုင်ဆိုင်ကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ မပိုင်သူကတော့ ကျွန်တော်ပဲ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် 'မေရီလော်ကီး(လ)'၊ သူမခင်ပွန်း 'ပီတာ' တို့နှင့်လည်း ညစာစားခဲ့ပါသေးသည်။

'ကင်ဘာရောင်း' က သူ့လတ်တလောဝယ်ယူလိုက်သည့် ဒီဇယ်အင်ဂျင် သင်္ဘောကြီးကို ပြုချင်နေ၏။ ထို့ကြောင့် သူက သူ့အဖေ 'တင်း(မ)'၊ 'ဘော့ ခစ်ချ(လ)' နှင့် ကျွန်တော်အား ခေါ်၍ ဆောက်ဖို့(ထ)ကျွန်းပေါ်ရှိ ရော်ဘင်အင် စားသောက်ဆိုင်သို့ ခေါ်သွားပါသည်။ ထိုနေ့သည် သာယာသောနေ့ဖြစ်၏။ အပြန်တွင် 'ကင်' က ခဏတဖြုတ်လျှောက်၍ ကြည့်ရှုရန် အကြံပေး၏။ သူ့ သင်္ဘောကြီးကမူ အိပ်မက်ထဲမှာလိုပင် လှလှပပ၊ ခွဲခွဲညားညားကြီး လွှင့်မျော နေ၏။ ဒီသင်္ဘောကြီး ငါ့ဟာမဟုတ်ဘဲ ဘာကြောင့်များ သူ့ဟာဖြစ်နေပါလိမ့်။

ဤအနေအထားဖြင့် ထွေရာလေးပါး စဉ်းစားနေခိုက် 'ဝေါ(လ)တာ ခရွှန်ကိုက်' ၏ လှပခုံညားသော သင်္ဘောကြီးက ဆိပ်ကမ်းသို့ ကပ်လာ၏။ ကျွန်တော် ထိုသင်္ဘောဖြင့် ခရီးသွားခဲ့ဖူး၏။ သင်္ဘောနှင့် ပတ်သက်၍ မနာလို ဝန်တိုစိတ်ဖြစ်နေမိသော ကျွန်တော်သည် 'ဝေါ(လ)တာ' အား လှမ်းအော်၍ နှုတ်ဆက်မိသည်။ သူက သင်္ဘောပေါ် တက်လာဖို့ ဖိတ်ခေါ်လေ၏။ သင်္ဘောပေါ် ရောက်သွားသည့်အခါ သူ့ဇနီး 'ဘက်ဆီ' ကိုပါ တွေ့ရ၏။ သူတို့သမီးနှင့် မြေးကလေးကိုပါ တွေ့လိုက်ရသဖြင့် ကျွန်တော် စိတ်ချမ်းမြေ့သွားရပါ၏။ သို့သော် ထိုနေ့တွင် ကျွန်တော်စိတ်ထဲ နာနာကျင်ကျင် စွဲနေသည်မှာ ခုံညား လှပသော သင်္ဘောကြီးကိုစီး၍ ဝေးကွာသော ဆိပ်ကမ်းမြို့များသို့ ပင်လယ်ခရီး ထွက်ချင်နေခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ကျွန်တော် ချဉ်ခြင်းဖြစ်နေသော ဘဝသည် 'ခရွှန်ကိုက်' ၏ လက်တွေ့ဘဝပင် ဖြစ်လေ၏။ သူက ကျွန်တော့်အား အရှေ့ မြောက် ဆိပ်ကမ်းသို့ လိုက်ခဲ့ရန် ဖိတ်ခေါ်၏။ ကျွန်တော် ငြင်းလိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော် တကယ်သွားချင်သည်မှာ 'ဘောဟာဘာ' ဖြစ်သည်။ သင်္ဘောဆိပ် မှာ လျှောက်လည်ပြီး လေးဆယ့်နှစ်ပေရှည်သင်္ဘောကြီးကို စင်းလုံးငှားပြီး တစ်ပတ် နှစ်ပတ်ကြာအောင် ကျွန်တော် သင်္ဘောသားများနှင့်အတူ လည်ပတ်လိုက်ချင်၏။ သည့်အတွက် ဒေါ်လာထောင်အနည်းငယ်ကုန်ချင်ကုန်လိမ့်မည်။ သို့သော်ကျွန်တော် တွင် သင်္ဘောသား မရှိ။ အဲ ဒေါ်လာလည်း မရှိပါ။ အေးလေ တစ်ချိန်တော့ ဖြစ်ရမှာပဲပေါ့။

'မိန်း' မှာ ရှိနေစဉ်အတွင်း သင်္ဘောအကြောင်း ဖျောက်လိုမရ ဖြစ်နေပါ သည်။ ကျွန်တော့်အား သင်္ဘောကျင်းများက ဆွဲဆောင်နေကြ၏။ ကျောက်ခဲ ထားသော သင်္ဘောများက လက်ရပ်ခေါ်နေကြ၏။

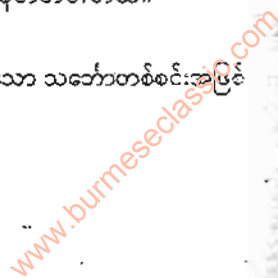
တစ်နေ့လယ်ခင်းမှာ တောင်ဘရ(ခ)ဗဲလီ ဆိပ်ကမ်းသို့ မိန်းသင်္ဘောများ ဝင်လာကြသည်။ ရွက်တိုင်သုံးတိုင်ပါ 'ဗစ်ထရီချင်း(မ)' သင်္ဘောပါ၏။ ထို သင်္ဘောသည် 'မိန်း' က အနောက်အိန္ဒိယကျွန်းစု၌ ကုန်မျိုးစုံကို ဝယ်ယူပြီး တရုတ်ပြည်သို့ ပို့ချိန်မှာ အသုံးပြုခဲ့သော သင်္ဘောဖြစ်၏။ ထိုသင်္ဘောနားမှာ ကျောက်ချထားသည်က 'တင်းဘားဝင်း'။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ပိုလန်နိုင်ငံ၌ ရေချခဲ့သော သင်္ဘော။ ယခုတော့ ထိုသင်္ဘောသည် မိန်းရေပြင်မှ မခွာတော့။ ထို သင်္ဘောကပွတ်တိန်က တစ်ခါတွင် ပြောခဲ့ဖူး၏။ 'ကောင်းကင်ဘုံမှာ မွေးဖွားရင် ဘယ်ကိုများ သွားချင်ဦးမှာလဲဗျာ' တဲ့။ ၎င်းအပြင် ၁၉၂၇ ခုနှစ်က တည်ဆောက် ခဲ့သော ရှစ်ဆယ့်ကိုးပေရှည် ပုစွန်ဖမ်းသင်္ဘော 'ဂျေဆင် အီးရစ်ဂျင်'။ ၎င်းနောက် ၁၉၃၀ နှစ်များအတွင်းမှာတည်ဆောက်ခဲ့သည့် 'အမေရိကန် အီးဂဲ(လ)'။ ထိုသင်္ဘော

သည် အလွန်လှပခုံထည်၏။ ကိုးဆယ့်နှစ်ပေရှည်၏။ ငါးဖမ်းသင်္ဘော ဖြစ်၏။ ၎င်းအပြင် ဆက်တိုက်အသုံးပြုလာသော အမေရိကန်ရွက်လှေကြီး 'စတီပင် ကတ်ဗား'လည်း ပါဝင်လေသည်။ တခြားသင်္ဘောများလည်း အစုံအညီ ရှိနေ သဖြင့် တကယ်ခမ်းနားကြီးကျယ်လှသော ပြပွဲကြီးသဖွယ် ဖြစ်နေပါတော့သည်။ ကျန် သင်္ဘောများကို ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နေတတ်သော အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး များက ခုတ်မောင်းကြ၏။ သူတို့တစ်တွေမှာ ဘဝအတွက် တခြားအလုပ်များကို မစဉ်းစားနိုင်ကြ။ ထိုသင်္ဘောများပေါ်တွင် လိုက်ပါလာကြသော ခရီးသည်အများစု သည် သာယာသော ချိုင့်ဝှမ်း တောင်ကြားလမ်းများကို ကြည့်ရှုဖို့၊ ကျွန်းကလေး များကို ကြည့်ရှုဖို့၊ ကျောက်ချထားသည့် သင်္ဘောပေါ်တွင် တိတ်ဆိတ်သော ညများကို ခံစားဖို့၊ ကမ်းခြေပေါ်တက်၍ ပုစွန်ဟင်းစားဖို့ နှစ်စဉ် ပြန်ပြန်လာကြ သူများ ဖြစ်ကြလေသည်။

ကျွန်တော်သည် 'နသန်နိယယ်ဘိုးဒစ်' သင်္ဘောရှိရာသို့ ထွက်လာခဲ့သည်။ ထိုသင်္ဘော ကပွတ်တိန်၊ 'ဂစ်ဖီးဘရစ်' သည် အလွန် အံ့ဩစရာကောင်းသော လူ တစ်ယောက် ဖြစ်၏။ သူလုပ်သည့် အလုပ်အပေါ်တွင် ထားရှိသော စိတ်အား ထက်သန်မှုများသည် သူ့မျက်နှာပြင်အထက်၌ အထင်းသား ပေါ်လွင်နေ၏။ 'ဂစ်' သည် တစ်ချိန်သောအခါတွင် 'ရိန်(ချ)လေး ရေအိုင်များ' အတွင်း ငါးဖမ်း လမ်းညွှန် လုပ်ခဲ့၏။ 'မိန်း' တက္ကသိုလ်' တွင် ဘတ်စကက်ဘောနည်းပြ ဖြစ်၏။ ဘာတွေပဲ လုပ်နေနေ၊ သူသည် သင်္ဘောကပွတ်တိန် ဘဝကိုသာ တမ်းတနေခဲ့ဒါး လွန်ခဲ့သော အနှစ်နှစ်ဆယ်လောက်တွင်ပူ သူနှင့်ဇနီး 'တာရေး' သည် 'နသန်နိယယ် ဘိုးဒစ်' ကို ဇွတ်မှိတ် ဝယ်ယူလိုက်ကြ၏။

သူက 'သင်္ဘောတစ်စင်းက ခင်ဗျားကို ပိုင်ထားပြီဆိုရင် အဲဒီသင်္ဘောက ခင်ဗျားကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပိုင်သွားတော့တာပဲ ခင်ဗျ။ ဆောင်းနှောင်းကာလ မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ နေရာအနံ့ သွားကြတာပဲ၊ ငွေကြေးကလေးရှိရင်တော့ ရွက်အသစ်လဲပေါ့ဗျာ၊ သင်္ဘောမှာ အသေးအဖွဲ့ကိစ္စကလေးတွေ အားလုံးကို ရရှိစိုက်ရတာပဲ၊ သွားစရာလာစရာမရှိတော့ရင် သူ့နေရာမှာ ပြန်ထား။ ကုန်းပတ်ကို ဆားရည်နဲ့ပက်။ ဒါမှ အသားတွေက တင်းတင်းရင်းရင်း ဖြစ်နေမှာ၊ ဆောင်း ၂ တုမှာ ကျွန်တော် သင်္ဘောပေါ်မှာ လာလာထိုင်နေတတ်ပါတယ်။

'ဆောင်းကုန်ရင် နွေဦးပေါက်ပြီပေါ့ဗျာ' 'နသန်နိယယ်ဘိုးဒစ်' သည် ပျော်စရာကောင်းသော သင်္ဘောတစ်စင်းအဖြစ် နာမည်ကြီးပါသည်။ 'ဂစ်' က ဆက်ပြောပြန်သည်။

‘အေးဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့မှာ သင်္ဘောသားကောင်းတွေရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထမင်းချက်ကောင်းကောင်း မရှိဘူးဗျာ။ ထမင်းချက်လေးတစ်ယောက်ဟာ အခြား တစ်ယောက်ကို သူ့လိုဖြစ်လာအောင်လေ့ကျင့်ပေးနိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်မှတ်ခဲ့ တယ်။ ဒါကြောင့် သင်္ဘောသားနှစ်ယောက်ကို မီးဖိုမှာထားတယ်။ နှစ်ယောက်က ကျွန်တော့်အကူပေါ့။ တစ်ခါထွက်ရင် ကျွန်တော် ခရီးသည် နှစ်ဆယ့်လေးယောက် တင်တယ်။’

‘ခရီးသည်တွေကလဲ ကျွန်တော့် သင်္ဘောနဲ့ ခရီးသွားရတာကို တကယ် သဘော ကျကြတယ်ဗျာ။ ခရီးဆုံးရောက်လို့ ခွဲကြရတော့မယ်ဆိုရင် ဖက်လှဲတကင်း လုပ်ကြ၊ ငိုကြပေါ့ဗျာ။ခရီးသည်တွေအားလုံး ဆင်းသွားတော့မှ သန့်ရှင်းရေး လုပ်ရတယ်။’

‘ပိနေ့စကော့’ ပင်လယ်ကွေ့ကတော့ ရေနက်တယ်။ သင်္ဘောသားတွေကို ခွင့်လွှတ်ထားတဲ့နေရာ၊ ခရီးသည်တွေ ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ထိုင်စီးနိုင်တဲ့နေရာပေါ့ ဗျာ။ အဲဒီ ပင်လယ်ကွေ့အောက်မှာ မိန်းပြည်နယ် တစ်ခုလုံး အသုံးပြုနိုင်တဲ့ အမူးအမော်၊ အအော့အအန် ပြေစေတဲ့ ‘ဒရာမာမိုင်း’ တွေ တွေ့ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါတွေအတွက် ဘာမှ မလုပ်နိုင်သေးပါဘူး။’

‘ဂစ်’က လှပသော ဆိပ်ကမ်းတစ်ခုလုံးကို လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်သည်။ ထောင်ကုန်းများနောက်မှာ နေလုံးနီနီကြီး ကျဆင်းနေပြီ ဖြစ်၏။

‘ဟောဒီကျွန်းတွေဟာ တောင်တွေရဲ့ ထိပ်တွေပဲဗျာ။ ဒီကျွန်းတွေကို ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ ကြည့်လို့ မဝနိုင်ဘူး။’

လူပေါင်းများစွာအား အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ပြောခဲ့ဖူးမည်ဖြစ်သည့် စကားမျိုးကို သူ ပြောလိုက်ပါသည်။ ယင်းအပြောမျိုး သူအကြိမ်ပေါင်းများစွာ ပြောခဲ့သည်မှာလည်း တကယ်တော့ မိန်း ပင်လယ်ပျော် မျိုးဆက်များအတွက် ပြောခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

‘ကမ္ဘာပေါ်မှာ မိန်းပင်လယ်ကွေ့ဟာ သင်္ဘောလွှင့်ဖို့ အကောင်းဆုံး နှစ်နေရာအနက် တစ်နေရာပဲလို့ ပြောကြတယ်’ ဟု သူက ဆိုပါသည်။

‘ကျွန်တော် ယုံပါတယ်ဗျာ။ ဒါထက် ကျန်တဲ့တစ်နေရာက ဘာလဲဗျာ’ ကျွန်တော်က ထောက်ခံပြီး သူ့အား ပြန်မေးလိုက်သည်။

‘ဂစ်’က ပြုံး၍ ဖြေလိုက်၏။

‘အဲဒီ တစ်နေရာကို ကျွန်တော် ခုထိ မတွေ့သေးဘူး’ တဲ့။ ။

စက်တင်ဘာ
တွင်းဘရစ်ဂျက်(၈)၊ မွန်တာနာ

ကျွန်တော်သည် မွန်တာနာမြက်တောကြီးတွေထဲမှ ပျံထွက်လာသော ရစ်ငှက်ကို ပထမဆုံး မြင်ခဲ့ဖူးသည်။ 'ယံလိုးစတုန်း' ရေစီးကြောင်းအတိုင်း မျောပါနေကြသော ငန်းများကိုလည်း ပထမဆုံး မြင်ဖူးခဲ့သည်။ မြင်းရိုင်းအုပ်ကြီးကိုလည်း သည်မှာပင် ပထမဆုံး မြင်ဖူးခဲ့သည်။ ထိုမြင်းရိုင်းအုပ်ကြီးသည် တောင်ကြားများထဲသို့ ဒုန်းစိုင်းဝင်ပြေးသွားကြ၏။ လည်ဆံမွေးတွေက လေထဲမှာ လွင့်လို့ သမင်တွေ၊ ဝက်ဝံတွေကိုလည်း သည်မှာ ပထမဆုံး မြင်ဖူးခြင်းဖြစ်သည်။ ပထမဆုံးသော မြင်ဖူးခြင်းများမို့ ကျွန်တော် စိတ်အလွန်လှုပ်ရှားရပါသည်။ ကျေနပ်အားရလည်း ဖြစ်မိသည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်၊ ယင်းအတွေ့အကြုံများသည် ကျွန်တော် ဦးခေါင်းထဲမှာ သံမှိုစွဲသလို စွဲနေပါတော့၏။ မွန်တာနာကထွက်ပြီး ဆေးလံသော အရှေ့ဘက် ခရီးထွက်ရန် စိတ်ကူးသည့်အခါတိုင်း လေဟုန်စီးနေသော လင်းယုန်ငှက်ကြီးများကို မြင်ယောင်မိလိုက်သည်။

မွန်တာနာမှ 'ဘစ်ဟိုးလီးဗဲလီး' တွင် အလွန်ကြီးမားသည့် သလင်းကျောက် အရိုင်းတုံးကြီးကို ကျွန်တော်တွေ့ခဲ့ရ၏။ ယင်း အရိုင်းတုံးကြီးသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်သန်း ခုနစ်ဆယ်တွင် မီးတောင်မှ ကရင်းနိုက်ကျောက်ရည်များ တောင်ကုန်းပေါ်သို့ ဒလဟော စီးဆင်းလာသည့်အခါမှာ ရော၍ မျောပါလာသော ကျောက်တုံးကြီးဖြစ်၏။ 'ဘိုဇီမင်း' ရှိ အံ့ဖွယ်ကျောက်ပြတိုက်ကြီးတွင် ကျောက်ဖြစ်သွားသော မွန်တာနာ ဒိုင်နိုဆော့ကြီးများနှင့် ယင်းကြီးများမှ ပြုထွက်စပြုနေသော ကျောက်ဖြစ် ဒိုင်နိုဆော့အကောင်ငယ်ကလေးများကိုပါ ကျွန်တော် တွေ့မြင်ခဲ့ပါသည်။

ဤနေရာ ဤဒေသအကြောင်းကို မုဆိုးများ၊ စစ်သားများသည် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်တစ်သန်းလောက်ကပင် သိရှိခဲ့ကြလေသည်။ ဤဒေသရှိ မြင့်မားသော တောင်ကြီးများသည် အာဇာနည်များဖြစ်ကြသော 'ဆကာဂါဝီးယား'၊ 'ကင်မီးယဝိတ်'၊ 'ဂျိုးဆက်' တို့ကို မြင်တွေ့ခဲ့ကြလေပြီ။ ၎င်းနောက် ရှာဖွေစူးစမ်းသူ လူဖြူများနှင့် အခြေချ နေထိုင်သူများ ရောက်လာကြသည့်အခါ အမေရိက၏ တောက်ပသော သမိုင်းတွင် အံ့သြဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည့် 'ဂျင်းဘရစ်ဂါ'၊ 'ဂျွန်ဘိုဇီမင်း'၊ 'ချာလီရပ်ဆဲ'၊ 'ကလာမားကီးဂျိန်း' တို့ ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများနှင့် တစ်ချိန်လောက်တည်းမှာ တိရစ္ဆာန်ဖမ်းသူများ၊ သတ္တုကျွေးသမားများ၊ စိုက်ပျိုးရေးသမားများ၊ ကျောင်းဆရာမများ၊ ဗွားသူခိုးများ၊ ကပ္ပဲခန်းမဘုရင်မများ၊ ဘဝကို ဖြန့်တီးပစ်နေသူများ ရောက်လာခဲ့ကြ၏။ ထိုမြင့်မားသော တောင်ကြီးများသည် ရဲရင့်ခြင်းပေါင်းများစွာ၊ ရက်ရောမှုပေါင်းများစွာ၊ ရက်စက်

မြင်မြင်ချင်းပင် 'မွန်တာနာ' ကို ကျွန်တော် ချစ်ခင်သွားပါသည်။ ကျွန်တော် ငယ်သေးသည်။ ကမ္ဘာအားလုံး ကျွန်တော်အဖို့ လှပနေပါသည်။ သို့သော် မွန်တာနာ ကမူ လှပနေရုံသာမကပါ။ ခမ်းလည်း ခမ်းနားနေပေသည်။ မတ်စောက်သော တောင်စဉ်တောင်တန်းများထိပ်မှာ နှင်းတွေ ပုံးနေသည်။ အမြင်ဆန်းနေသည်။ လှလွန်းသည်။ ကျွန်တော်သည် နောက်ပိုင်းမှာ ချိုင့်ဝှမ်းကြီးများကိုပါ ချစ်လာသည်။ ချိုင့်ဝှမ်းများကြားမှာ ငြိမ်ငြိမ်အေးအေး စီးဆင်းနေကြသော စမ်းချောင်းကလေးများကို ချစ်လာသည်။ ရေစီးသန်၍ နက်ရှိုင်းသော မြစ်များကို ချစ်လာသည်။ မြစ်ငယ်ကလေးတွေကို ချစ်လာသည်။

မွန်တာနာမှာ ငါးမျှားလိုလျှင် ငါးပေါသည့် ချောင်းများဆီသို့ ရောက်ရန် ပန်းခင်းကြီးများကို ဖြတ်ကျော်သွားရသည်။ သည်လို ဖြတ်ကျော်သွားရတော့လည်း အာရုံက တောနင်းဆီများ၊ ဒေစီပန်းများ၊ အိုင်းရစ်(စ)ပန်းများဆီ ရောက်သွားပြန်သည်။ (ချိုင့်ဝှမ်းဒေသများမှာ အိုင်းရစ်(စ)ပန်း တစ်ပင်သာပေါက်သည်။ ရေနှင့်နီးသော မြေမျက်နှာပြင်မှာ ပေါက်သည်။ ရှေးက နွားမွေးမြူရေးသမားကြီးများသည် အိုင်းရစ်(စ)ပန်းပင်ပေါက်သည့်နေရာမှာ နွားများအတွက် ရေကန်များ တူးခဲ့ကြသည်။)

ကဲ ငါးဖမ်းလျှင်သူ စမ်းချောင်းနား၊ မြစ်နားရောက်လာခဲ့ပါပြီ။ ဟောဒီမှာလည်း ကြည့်စရာတွေ အများကြီးပါပဲလား။ ကြွက်တွေ၊ ရှဉ့်တွေပေါ့။ ဖျံတွေပေါ့။ တကယ်တော့ ဒီနေရာကို ငါးမျှားဖို့ ခင်ဗျားလာခဲ့တာပါ။ သို့သော် နံနက်ပိုင်းတွင် ရေတိမ်ရာနေရာများ၌ ချိုင်းပြာတွေကို မြင်ရဦးမည်။ ညကျတော့ ခင်ဗျား ဦးခေါင်းထိပ်မှာ အသံမဲ့ ပျံသန်းသွားကြသော မီးကွက်များ။

မူပေါင်းများစွာ၊ သူရဲဘောကြောင်မူပေါင်းများစွာ၊ လောဘဇောတိုက်မူပေါင်းများစွာကို မြင်တွေ့ခဲ့ကြပြီ ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ပြောရလျှင် လူသားမျိုးနွယ် အမျိုးမျိုးနှင့် ဆုံတွေ့ခဲ့ရပြီဖြစ်သည်။

ထိုဒေသနှင့် ဆက်နွယ်နေသော ဇာတ်လမ်းများမှာလည်း ပြောမယုံကြီးဖူးမှသိ ဆိုသလို သာမန်လူများ၏ ဇာတ်လမ်းများထက်ပို၍ ဆန်းကျယ်လေသည်။ ပို၍ ရင်သပ်အံ့ဩစရာကောင်းလေသည်။ တောင်ပေါ်သား 'ဟုဂလတ်' သည် ဝက်ဝံနှင့် ယှဉ်သတ်ခဲ့သူဖြစ်၏။ ဝက်ဝံက သူ့အသားကို ကုတ်ခြစ်၏။ သူ့အရေတွေကို ဆုတ်ခွာ၏။ သူ့အပေါင်းအဖော်များက သူ့အား ထမ်းစင်ဖြင့် သယ်ယူခဲ့ကြ၏။ ရက်အတော်ကြာ သယ်ယူလာခဲ့ကြပြီးနောက် သူ့အသက်ရှင်နိုင်တော့မည်မထင်ကြ၍ သူ့အိပ်ရာလိပ်၊ ဓားနှင့် သေနတ်ကိုယူကာ သူ့ကို ဆီးဖြူချဲ့ထဲ၌ ပစ်ထားခဲ့ကြတော့၏။ သူ့လမ်းမလျှောက်နိုင်၊ စကားမပြောနိုင်။ ဝက်ဝံကြီးက သူ့ခြေထောက်တွေကို ချိုးပစ်ခဲ့ပြီ။ သူ့လည်ပင်းကို ကိုက်ဖောက်ပစ်ခဲ့ပြီ။ သို့သော် သူသည် ဆီးဖြူသီးများကိုတော့ လှမ်းခူးနိုင်သေး၏။ ထိုဆီးဖြူသီးများဖြင့်ပင် သူ့အသက်ဆက်ခဲ့ရ၏။ ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်ကြာလာသည့်အခါ သူ့တွားသွားနိုင်လာသည်။ သူသည် မိုင်နှစ်ရာ အဝေးမှာ ရှိသော စတိုးဆိုင်တစ်ခုသို့ တွား၍ အရောက်သွားခဲ့၏။ နောက်ဆုံး သူ့ဓားနှင့် သေနတ်ကို ပြန်ရှာဖွေနိုင်သည်အထိ ကျန်းမာ သန်စွမ်းလာခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်သည် ဆီးဖြူချဲ့ကို မြင်တွေ့လေတိုင်း 'ဟုဂလတ်' ကို အမှတ်ရမိသည်ချည်းဖြစ်၏။

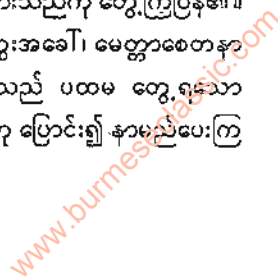
ပို၍ စိတ်ပျက်ဖွယ်ကောင်းသော ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ် ရှိပါသေးသည်။ ၎င်းမှာ 'ဂလတ်'၏ မိတ်ဆွေ 'ဂျွန်ကော်(လ)တာ' ၏ ဇာတ်လမ်းပင်ဖြစ်၏။ တစ်ခါတွင် ကော်(လ)တာနှင့် တိရစ္ဆာန်ဖမ်းသူတစ်ယောက်သည် 'ဂျက်ဖာဆင်' မြစ်ထဲ၌ ခြေမည်းစစ်သားတစ်စု၏ ဖမ်းဆီးခြင်းကို ခံလိုက်ရ၏။ ကော်(လ)တာ၏ အဖော်ကိုတော့ ထိုနေရာမှာပင် အပိုင်းပိုင်းအစစ ဖြစ်သွားအောင် ခုတ်တစ်သတ်ဖြတ်လိုက်ကြ၏။ သို့သော် ကော်(လ)တာကိုမူ မသတ်ကြဘဲ ပျော်ပွဲတစ်ခု ပြုလုပ်ရန် စစ်သားများက စိတ်ကူးရလိုက်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် စစ်သားများက ကော်(လ)တာအား အဝတ်အစားတွေ အကုန် ချွတ်ခိုင်း၏။ ပြီးလျှင် ကိုယ်လုံးတီး ပြေးခိုင်း၏။ ကော်(လ)တာသည် လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း စွတ်ပြေးလေတော့၏။ စစ်သားတွေက နောက်မှ လိုက်ဖမ်းကြ၏။ ပြေးချိန်ကြာလာသောအခါ ကော်(လ)တာ၏ နှာခေါင်းထဲမှ သွေးတွေ ယိုစီးကျလာ၏။ သို့သော် သူ့လုံးဝ အပြေး

ခရပ်ရဲ။ ဆက်ပြေး၏။ တစ်စတစ်စဖြင့် 'မက်ဒီဆန်' မြစ်ဘက် ရောက်လာ၏။ မြစ်နားရောက်သည်နှင့် ဘာမှ စဉ်းစားမနေတော့ဘဲ မြစ်ထဲခုန်ချလိုက်တော့၏။ မြစ်ထဲမှာ မှောင်လာချိန်အထိ ပုန်းနေ၏။ နောက် ရက်သတ္တပတ် နှစ်ပတ်အကြာတွင် သူသည် နှင်းဖုံးနေသော 'အက်(ဗ)ဆာရီကာ' တောင်ကြီးများကို ဖြတ်ကျော်နေ၏။ နောက် ယဲလိုးစတုန်းမြစ်သို့ ရောက်လာ၏။ ထိုမြစ်အတိုင်း အောက်ဘက်သို့ စုန်ဆင်းသွားသည့်အခါ 'မစ်ဆိုဒီ' ရှိ 'မင်ညူယယ်ခဲတပ်' သို့ ရောက်သွားလေသည်။ တကယ်တော့ သူသည် ထိုနေရာမှာရှိသော လူတိုင်းလောက် နည်းပါးကို သိထား၏။ သို့သော် တံခါးဝမှာလာရပ်သော စာခြောက်ရုပ်လို ကိုယိုကားယားဖြစ်နေသည့် သူ့အား ဘယ်သူကမှ မမှတ်မိ။

ဂျွန်ကော်(လ)တာသည် အနောက်ပိုင်းဒေသရှိ ရေပူစမ်းများအကြောင်းကို စိန်လူးဝစ်ဖွိုသားများအား ပြောပြရန် ဆက်လက် အသက်ရှင်ခဲ့လေသည်။

သက်ဆိုးရှည်သော ကော်(လ)တာသည် ၁၈၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလနှောင်းပိုင်းမှာ မွန်တာနာသို့ ဝင်လာခဲ့ကြသော အမျိုးသား လေးဆယ့်ငါးယောက်နှင့် အမျိုးသမီး တစ်ယောက် အဖွဲ့ထဲမှ တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့လိုက် မွန်တာနာသို့ဝင်လာခဲ့ကြသည်များအနက် ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ် သမ္မတ ဂျက်ဖာဆင်၏ ယုံကြည်စိတ်ချရသော မိတ်ဆွေ နှစ်ဦး ခေါင်းဆောင်သည့် လေ့လာရှာဖွေရေးအဖွဲ့သည် အအောင်မြင်ဆုံးသော အမေရိကန် စွန့်စားမှုကြီးဖြစ်ခဲ့လေသည်။ သူတို့နှစ်ဦးက ကျောင်းသားကလေးများကို သမိုင်းဘာသာရပ် သင်ပြနေရုံဖြင့် မလုံလောက်။ ကြာလျှင် ကျောင်းသားကလေးများ ပြီးငွေ့လာစရာအကြောင်းရှိလာနိုင်၏။ သူတို့ကလေးတွေမှာ 'လီဝစ္စ' နှင့် 'ကလတ်' တို့ကဲ့သို့ အပြောကျယ်လှသော မွန်တာနာ အတွေ့အကြုံတွေ ရှိစေချင်ကြသည်။

၎င်းအဖွဲ့ကို ခေါင်းဆောင်ခဲ့သူများသည် 'မက်ဆိုဒီ' တွင် သုံးမြွာကွဲသွားသော မြစ်သို့ ရောက်ရှိလာကြ၏။ သူတို့က ကွဲသွားသော မြစ်သုံးမြွာကို ဂျက်ဖာဆင်၊ မက်ဒီဆန်၊ ဂယ်လာတင် ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများအား ဂုဏ်ပြုသောနေဖြင့် နာမည်ပေးခဲ့ကြသည်။ သူတို့အဖွဲ့သည် ဂျက်ဖာဆင်မြစ်မြွာအတိုင်း ဆက်လိုက်သွားကြသည့်အခါ ရေစီးကြောင်း သုံးခု ထပ်မံ၍ ကွဲသွားသည်ကို တွေ့ကြုံပြန်၏။ ယင်းရေစီးကြောင်း သုံးခုကိုတော့ အသိပညာ၊ အတွေးအခေါ်၊ မေတ္တာစေတနာ ဟူ၍ နာမည်ပေးကြလေသည်။ ၎င်းနောက် သူတို့သည် ပထမ တွေ့ရသော မြစ်သုံးမြွာကို 'ဘစ်ဟီး'၊ 'ဘီအေးဗားဟက်'၊ 'ရူဘီ' ဟု ပြောင်း၍ နာမည်ပေးကြပြန်၏။

'လီဝစ္စ' နှင့် 'ကလတ်' တို့သည် ကျောက်ဆောင်တောင်တန်းများ၊ တောတောင် ကန္တာရများကို ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ စွန့်စွန့်စားစား ကျော်ဖြတ်သွားလာခဲ့ကြသဖြင့် သူတို့နှစ်ဦး၏ အကြောင်းကို နောင်းလူများက ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်များအဖြစ် ပြောင်းလဲကာ ပြောပြကြပါလိမ့်မည်။

ဂျက်ဖာဆင်ဟု အမည်ပေးထားသော မြစ်တည်ရှိရာနေရာ၊ မြစ်သုံးမြွှာ အနောက်ဘက်သို့ စတင် စီးဆင်းရာ နေရာတွင် ယခုအခါ၌ 'တွင်းဘရစ်' အမည်ရှိ လူ့အဖွဲ့အစည်းကလေးတစ်ခု ရှိနေလေသည်။ စက်တင်ဘာလတွင် ကျွန်တော်သည် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းကလေးများ ဝယ်ယူခဲ့ရာ နေရာကလေး ဖြစ်သည်။

ထိုနေရာမှာ နေထိုင်လိုအကောင်းဆုံးသောလသည် စက်တင်ဘာလပင် ဖြစ်မည်ဟု ကျွန်တော် ယူဆမိပါ၏။ ထိုလမှာ နေသည်တောင်ဘက်သို့ ယွန်းသွားလေပြီ။ ရာသီအလိုက် နေရာရွေ့ပြောင်းတတ်ကြသော ငှက်များသည်လည်း စတင် ပျံသန်းကြလေပြီ။ အညှီရောင် ထရောက်ငါးကြီးများသည်လည်း ချောင်းငယ် မြောင်းငယ်များတွင်းသို့ ဥချရန် ကူးပြောင်းသွားကြလေပြီ။ တွင်းဘရစ်တွင် စက်တင်ဘာလသည် ပွဲလမ်းသဘင်များ ကျင်းပကြသည့်လ၊ ထင်းများကို စတင် စုဆောင်းကြသည့်လဖြစ်သည်။

လူချမ်းသာများက မွေးမြူရေးခြံများကို ဝယ်ယူထားသည့်နေရာများသည် တကယ်တော့ မွန်တာနာနှင့် ဆက်နွယ်နေသော မက်မောစရာနေရာများ မဟုတ်ကြပါချေ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က ကျွန်တော် မက်မောသည့် အလုပ်မျိုးကို လုပ်နေသော လူတစ်ဦးနှင့် မွန်တာနာတွင် အချိန်အနည်းငယ်ကြာအောင် နေခဲ့ပါသည်။

'ဒဲ(လ်)မာရီးဝီ' သည် ရှေးကျောင်းထွက် မွေးမြူရေးသမားတစ်ဦးဖြစ်၏။ အေးဆေး၏။ မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်၏။ သူသည် မွန်တာနာတစ်ဝိုက်မှာရှိသော သစ်ပင်တိုင်း၊ တွားသွားသည့် သတ္တဝါတိုင်း၊ လမ်းလျှောက်တတ်သည့် တိရစ္ဆာန်တိုင်း ပျံသန်းနေကြသော ငှက်တိုင်း၏ အမည်များ အကျင့်စရိုက်များကို သိနေ၊ နားလည်နေသူဖြစ်သည်။ ထာဝရလေ့ကျင့်နေသဖြင့် သူ့ကြွက်သားများသည် အရာရာတိုင်းကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းကို သိထားကြ၏။ သူသည် အလုပ်မှန်သမျှကို သိက္ခာရှိရှိ ငွေကြေးယူ၍ လုပ်ကိုင်ပေးသည်။ လုပ်အားကို အချည်းနှီးဖြုန်းတီးပစ်သည့်အနေမျိုးဖြင့် ဘယ်သောအခါမှ မလုပ်ခဲ့ချေ။ စကားပြောလျှင်လည်း အပိုမပါ။ လိုရာကိုသာ ပြောတတ်၏။ ကျွန်တော့်ကို

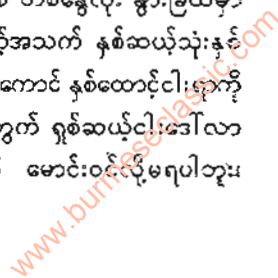
စကားပြောတော့လည်း ထိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါ၏။ အချိန်အကြာကြီး စကားမပြောတာကလွဲလျှင် သူသည် ကျွန်တော့်အတွက် လိုအပ်တာအားလုံး ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ သူသည် စကားပြောသူမဟုတ်၊ အလုပ်လုပ်သူသာ ဖြစ်ပါ၏။

'ဘစ်ဟိုး' မြစ်ဝှမ်းမှာရှိသော မွေးမြူရေးခြံတွင် သူနှင့် ဇနီး 'ဘီဘာလီ' တို့သည် အချိန်ပြည့် အလုပ်သမားများ ဖြစ်ကြလေသည်။ 'ဘစ်ဟိုး' မြစ်အထက်ပိုင်းရှိ သစ်လုံးအိမ်ကြီးမှာ ကျွန်တော် စက်တင်ဘာလ တစ်လလုံး တည်းခိုနေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်မှာ ငါးဖမ်းထွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်မှလွဲ၍ တခြား ဘာရည်ရွယ်ချက်မှ မရှိပါ။ ကျွန်တော်သည် နွားကျောင်းသားဘဝ မွေးမြူရေးသမားဘဝများကို အတော်အတန် လေ့လာသိရှိထားပြီး ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် အကယ်၍သာ 'ဒဲ(လ်)မာ' က ကျွန်တော်နှင့် တစ်ခါတွေ့တိုင်း ဝါကျလေးတစ်ကြောင်း လောက် ပိုပြောခဲ့လျှင် ကျွန်တော် သိထားတာထက် ပို၍ အများကြီးသိလာစရာလမ်းရှိနေပါ၏။ ယခုနှစ်မှာ ဒဲ(လ်)မာသည် မြင်းစာအတွက် လုပ်စရာတွေ စောစောစီးစီး ပြီးသွားခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် မွန်းလွဲပိုင်းအချိန်များတွင် ကျွန်တော်နှင့် အချိန်အတော်ကြာ ဆင်ဝင်ထဲမှာ ထိုင်၍ စကားစမြည်ပြောနိုင်ခဲ့၏။ သည်တစ်ကြိမ်သည် အမေရိကန်သမိုင်းမှာ စိတ်ကူးယဉ်ဆန်လွန်းသည့် လူတစ်ယောက် စကား အပြောဆုံး တစ်ကြိမ်ဖြစ်မည် ထင်မိပါ၏။

'အိုင်ဒါဟိုနယ်၊ ဘလက်ဖုကနေ ၁၉၄၁ ခုနှစ်တုန်းက ကျွန်တော် မွန်တာနာကို ပြောင်းလာတယ်၊ ငါးနှစ်သားပဲ ရှိသေးတယ်၊ အဖေက 'ဒဲလွန်' အပြင်ဘက်မှာရှိတဲ့ မွေးမြူရေးခြံတစ်ခြံကို ငှားယူလိုက်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော် မြင်းတွေကို စစီးရတာပဲ။

ကျောင်းပြီးသွားတော့ ကန်ထရိုက်တစ်ယောက်နဲ့ အလုပ်လုပ်သေးတယ်၊ မပျော်ပါဘူးဗျာ၊ နောက်တော့ 'ဟော့(စ)ပရေရီ' မှာ အလုပ်ရတယ်၊ စစ်ထဲ လိုက်သွားတာက နှစ်နှစ်ကြာသွားသေးတယ်၊ ပြန်ထွက်ခဲ့ပြီး 'ဘီ' နဲ့ လက်ထပ်လိုက်တာပဲဗျာ။

'လက်ထပ်ကြတာ ၁၉၅၉ ခုနှစ်ပေါ့၊ အဲဒီနှစ် တစ်နေ့လုံး နွားခြံထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ နေကြတယ်၊ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော့်အသက် နှစ်ဆယ့်သုံးနှစ် ဖြစ်နေပြီဗျာ၊ တစ်လ ဒေါ်လာ တစ်ရာငါးဆယ်နဲ့ နွားအကောင် နှစ်ထောင်ငါးရာကို ထိန်းကျောင်းပြုစုရတယ်၊ ကျွန်တော်တို့မှာ ကားအတွက် ရှစ်ဆယ့်ငါးဒေါ်လာ ပေးစရာရှိတယ်၊ ကားသာရှိတာပါဗျာ၊ ခြံထဲအထိ မောင်းဝင်လို့မရပါဘူး။

တစ်နေရာမှာ ရပ်ထားခဲ့ပြီး လမ်းလျှောက်ကြရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကားရပ်ထား
ခဲ့တဲ့နေရာမှာ နွားမကြီးတစ်ကောင်က တစ်နေ့လုံး သူ့နွားကလေးကို ပြုစုယုယ
နေတာ တွေ့ရတယ်ဗျ။ ကြည့်ရ၊ လေ့လာရတာ သိပ်ပျော်စရာကောင်းတယ်။

‘အဲဒီအချိန်ကတည်းက အပြင်းအထန် ကြိုးစားရုန်းကန်လာခဲ့ရတာပဲ၊
မိန်းမကလည်း ကူညီပါတယ်။ မွေးမြူရေးခြံ အလုပ်သမားတွေရဲ့ မိန်းမတွေဟာ
ပင်ပင်ပန်းပန်း အလုပ်လုပ်ကြရပါတယ်ဗျာ’

သည်နေရာအရောက်မှာ ‘ဒဲ(လ)မာ’၏ ဇနီး ‘ဘီ’က ဝင်၍
‘တချို့မိန်းမတွေဆိုရင် အလုပ်မှန်သမျှ ဘာမှကို မရှောင်ဘဲ လုပ်ကြတယ်။
အင်း သူတို့ယောက်ျားတွေကျတော့ အရက်ဆိုင်ထဲက မထွက်ကြဘူး၊ ဟု မိန်းမချင်း
ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ဖြင့် ပြောလိုက်ပါသည်။’

ဒဲ(လ)မာက ဆက်ပြောပြ၏။

‘နောက်ပြီး မွေးမြူရေးခြံမှာ လုပ်ရတာက ရေရာတာ မဟုတ်ဘူး။
ကနေ့မနက် အလုပ်လုပ်နေရပေမယ့် နောက်နေ့မနက်မှာ အလုပ်ပြုတ်ရင်
ပြုတ်သွားတာ၊ ကျွန်တော်တို့ လင်မယား အခုလို နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်လောက်
ကြာခဲ့တာ သိပ်ကောင်းတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ အင်း မွေးမြူရေးခြံမှာ အလုပ်
လုပ်ချင်တဲ့ နောက်မျိုးဆက်သစ်ပေါ်မှ ပေါ်ပါဦးမလား မသိဘူး။ ကျွန်တော့်သား
နှစ်ယောက်လည်း မွေးမြူရေးခြံမှာ အလုပ်လုပ်နေကြတာပဲဗျ။ ဒါပေမယ့်ဗျာ
သူတို့ကြည့်ရတာ စိတ်ဝင်စားပုံမရကြပါဘူး’

မွေးမြူရေးခြံ လုပ်ငန်းသဘောကို လူငယ်တွေ နားမလည်ကြဘူးဟု
ကျွန်တော် ထင်မိသည်။ လူငယ်တွေက ယင်းလုပ်ငန်း၏ သဘောကို နားလည်ရန်
စိတ်ရှည်လက်ရှည် မလေ့လာချင်ကြ။ မသင်ယူချင်ကြ။ တစ်ချိန်တွင် ဒဲ(လ)မာ
တစ်ယောက် ခြံစည်းရိုးခတ်နေတာကို ကျွန်တော် တွေ့ရ၏။ နှစ်အတော်ကြာလာ
သောအခါ ခြံစည်းရိုးတိုင်များသည် လုံးဝ လှုပ်မရအောင် ခိုင်မြဲသွားကြ၏။ နှစ်
တစ်ရာခံမည့် ခြံစည်းရိုးဟုပင် ကျွန်တော် မှတ်ယူထားမိလိုက်ပါသည်။ ယင်းသည်
မိမိအလုပ်အတွက် ဂုဏ်ယူပါသည်ဟု ဘယ်သောအခါကမှ ထုတ်ဖော် မပြောခဲ့သူ
တစ်ယောက်၏ အလုပ်ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်က သူ့အား ကော်ဖီတစ်ခွက်တိုက်ပြီး သူ့ဘဝအတွေးအကြံ
များကို ပြောပြဖို့ မေတ္တာရပ်ခံကြည့်ပါသည်။

‘ရပါတယ်လေ၊ ပြောပြရတာပေါ့။ ဇန်နဝါရီလမှာ ကောက်ရိုးစုတယ်။
ဒီလိုမှ စုမထားရင် နောက်ပိုင်း ဝယ်ရရောဗျ။ နွားကလေးတွေက ဇန်နဝါရီ ၂၅

ရက်လောက်ဆို မွေးပြီ။ အဲ နွားကလေးတွေ မွေးလာတာနဲ့ ကျွန်တော်လည်း
မြင်းပေါ်က မဆင်းရတော့ဘူး။ နွားခြံနားမှာ အလုပ်ရှုပ်ရပြီပေါ့ဗျာ။

‘နွားကလေးတွေ မွေးလာချိန်မှာ ညစောင့်တစ်ယောက် ငှားရတယ်။
တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်ရင် ကျွန်တော့်ကို လာနှိုးဖို့ သူ့ကို မှာထားရတယ်။ အေးဗျာ
တကယ်တော့ သူ့လာမနှိုးလည်း ကျွန်တော် အိပ်မရပါဘူး။ နွားခြံမှာစိတ်က
ရောက်နေတာကိုးဗျ။ တစ်ခါတလေမှာ သားမွေးဖို့ ခက်နေတဲ့ နွားမလည်းရှိတာ
ပဲဗျ။’

‘ရာသီဥတု သိပ်အေးနေရင် နွားကလေးတွေကို အနွေးခန်းထဲ ထည့်ထား
ရတယ်။ တချို့ခြံတွေကျတော့ မီးဖိုတွေသုံးတယ်။ ကျွန်တော်တို့မှာတော့ အပူငွေ့
လွတ်ပေးတဲ့ မှန်အိမ်တွေရှိတယ်။ အဲ နွားကလေးတွေ နွေးနွေးထွေးထွေးရှိသွားပြီ
ဆိုမှ နွားမကြီးတွေဆီ ပြန်ပို့ပေးတယ်။’

‘နွားကလေးမမွေးနိုင်တဲ့ နွားမကြီးကို တိုင်မှာချည်ထားပြီး နွားကလေးကို
ဆွဲထုတ်ရတာပဲဗျ။ တကယ်ခက်တဲ့ အလုပ်ပဲဗျာ။’

‘ဖေဖော်ဝါရီ ၂၅ ရက်လောက် ရောက်လာရင် နွားကလေးတွေ အကောင်
တစ်ရာလောက် ဖြစ်လာတယ်။ ဒီအခါကျမှ တံဆိပ်ထိုးတယ်။ တံဆိပ်ထိုးပြီးတဲ့
နွားကလေးတွေ နွားမကြီးတွေကို တစ်နေရာမှာ ပြောင်းထားရတယ်။ နောက်
တစ်ခါ နွားကလေး အကောင်တစ်ရာလောက် ဖြစ်လာရင် တစ်ခါတံဆိပ်ထိုးပေး
ဗျာ။ အဲဒီလို ဆက်လုပ်သွားရတာပါပဲ။’

‘၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ ဆောင်းဥတုကတော့ အဆိုးဆုံးပဲဗျ။ အာတိတ်ဒေသလိုကို
အေးတာ။ သူ့ညအောက် လေးဆယ့်တစ်ဒီဂရီအထိ အေးတယ်။ လေက တစ်နာရီ
လေးဆယ့်ငါးမိုင်နှုန်း တိုက်လိုက်သေးတယ်။ ပိုဆိုးသွားတာပေါ့ဗျာ။ အဲဒီအချိန်မှာ
ကျွန်တော်တို့က နွားကလေးတွေကို တံဆိပ်ထိုးရတယ်။ ဟား နွားကလေးတွေရဲ့
အမြီးကလေးတွေ၊ နားရွက်ကလေးတွေ ခဲတောင့်သွားရောဗျာ။ ဒီဖယ်ဆီတွေလည်း
ဂျယ်လီဘဝ ရောက်ကုန်တာပဲ။ စက်တွေလည်း နှိုးလို့မရတော့ဘူး။ ဒါကြောင့်
ကျွန်တော်တို့ အပြင်ထွက်ပြီး နွားစာတွေကို ကောက်ဆွကြီးတွေနဲ့ ထိုးထိုးပြီး
ကျွေးရတယ်။ ဒီမှာရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်ယောက်ကို ခင်ဗျား သတိထားကြည့်ကြည့်
ပါလား။ ပါးပေါ်မှာ အဖြူပြောက်ကလေးတွေ ရလိမ့်မယ်။ အဲ ကျွန်တော့်ပါးပေါ်
မှာလည်း အဖြူပြောက်ရှိနိုင်တာပဲလေ။ အင်း ကျွန်တော်တို့ နားရွက်တွေ ပြတ်
ထွက်မသွားတာက ကံကောင်းတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ ဟောဒီတောင်ကြီးတွေရဲ့
ဟိုဘက်ကခြံမှာဆိုရင် ခြံထောင့်မှာ နွားကလေးတွေကို နှင်းငွေ့ဖုံးသွားလိုက်တာ

နွားကလေးတစ်အုပ်လုံးကို ပျောက်သွားရော့ဗျာ။ အဲဒီနှစ် နွေကျတော့ မိုးခေါင်တဲ့
ဘေးဒုက္ခနဲ့ ကြုံရပြန်ရော့'

'ဒဲ(လ)မာ'က ကော်ဖီတစ်ကျိုက် သောက်လိုက်၏။ သူသည် ကျွန်တော့်
အား ဆက်လက်ပြောပြရန် ဖြစ်ရပ်ဆိုးများကို စဉ်းစားကြည့်နေပုံရပါ၏။

'နွားကလေးတွေအားလုံး တစ်ပြိုင်တည်းတော့ ရောဂါကျခဲပါတယ်။
ရောဂါတစ်မျိုးမျိုးတော့ ဖြစ်တာပေါ့ဗျာ။ နွားကလေးတွေ ဝမ်းကိုက်ကြတယ်။
ဆုံဆုံနာ ဖြစ်ကြတယ်။ နမိုးနီးယားဝင်တယ်။ အဲဒီလိုအခါမျိုးကျရင် ကိုယ်တိုင်
နွားဆရာဝန် လုပ်ရတော့တာပဲဗျ။ ဆာလဖာအတောင့်တွေကျွေး။ ဆေးထိုး။
ရောဂါပိုးသတ်ဆေးတွေ တိုက်။ ပယ်နယ်စလင်လည်း ထိုးပေးရတယ်ဗျ။

'ဒပြီလကျတော့ နွားခြံတစ်ခုလုံးကို သန့်ရှင်းရေးလုပ်ရတယ်။ ဒပြီ ၁၅
ရက်လောက်ရောက်လာတော့ နွားထီးတွေ ပြန်ခေါ်။ နွားမတွေနဲ့ အတူတူထား။
မွေးမြူရေးခြံ အများစုကတော့ နွားထီးတွေနဲ့ နွားမတွေကို ရက်ခြောက်ဆယ်
အတူထားပေးတယ်။ ဇွန်လ အလယ်လောက်အထိပေါ့ဗျာ။ ဒီတော့ နွားကလေး
တစ်ကောင် မွေးလာဖို့ ရက်ခြောက်ဆယ်ပဲ လိုတယ်ဆိုတာ ခင်ဗျားသိနိုင်ပါပြီ။
ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ မွေးမြူရေးခြံပိုင်ရှင် 'ဒဲဘရ'လေး၊ ဒီလူက
နောက်ဆုံးမှ မွေးတဲ့ နွားကလေးကို သိပ်ချစ်တတ်တာ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က
နွားထီးတွေကို နွားမတွေနဲ့ တစ်နေ့လုံး လွှတ်ပေးထားလိုက်တယ်။

'မေလ ၁ ရက်နေ့လောက်မှာ မြစ်ရေတွေ စားကျက်တဲ့ စီးဝင်နိုင်အောင်
ရေတံခါးတွေ ဖွင့်ပေးတယ်။ နောက် မြေဩဇာလည်း ထည့်ပေးဗျာ။ မြေဩဇာ
ထည့်ရတဲ့ အလုပ်က သိပ်ငွေကုန်ကြေးကျများတယ်။ ဒါပေမဲ့ နွားစားအတွက်
စားရိတ်တော့ ကျသလိုရှိပါတယ်။ မေလ တစ်လလုံးကတော့ ရေကာတာတွေ
ရွေ့ရပြောင်းရတဲ့ အလုပ်တွေနဲ့ပဲ မအားနိုင်ပါဘူးဗျာ။ ဒီလိုလုပ်ရတာကလဲ
ခင်ဗျားကြိုက်တဲ့ ပုံစံအတိုင်း။ ခင်ဗျားလိုတဲ့ ပုံစံအတိုင်း ကွင်းပြင်တွေထဲ
ရေရောက်နိုင်အောင်ပေါ့။

'ဇွန် ၁ ရက်နေ့ရောက်ရင် နွားတွေကို မြက်ခင်းတွေမှာ မကျွေးတော့
ဘူး။ မြက်ခင်းတွေထဲက ထုတ်ပြီး တောင်ကုန်း စားကျက်တွေဆီ ပို့လိုက်တော့
တာပဲ။ ဒီအချိန်လောက်မှာ အလေ့ကျပေါက်တဲ့မြက်တွေ ပေါနေပြီလေ။ မြက်ခင်း
ထဲမှာ အစာမကျွေးတဲ့နေ့ဆိုရင် ငွေမရပေမယ့် ငွေမကုန်တဲ့နေ့မျိုးပေါ့ဗျာ။

ဇူလိုင် ၁ ရက်နေ့ကျတော့ သစ်တောဌာနက ပါမစ်တွေထုတ်ပေးပြီ။
သစ်တောထဲမှာ နွားကျောင်းဖို့ ပါမစ်ပေါ့။ အဲဒီ ပါမစ်က အောက်တိုဘာလ

၁ ရက်နေ့အထိ သက်တမ်းရှည်တယ်။ ဇူလိုင်လလယ်လောက်ဆို ကောက်ရိုး စစ
ပြီ။ ရသမျှ ကောက်ရိုးတွေကို စက်တင်ဘာလမှာ ပုံရတယ်။ ကောက်ရိုးပုံအကြီး
ကြီးတွေပေါ့ဗျာ။

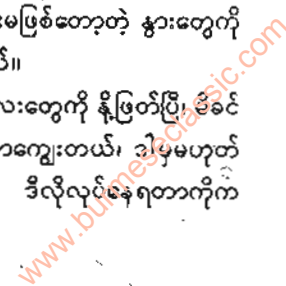
'ပါမစ်နဲ့ သစ်တောထဲမှာ နွားကျောင်းချိန်ရောက်ရင် နွားကျောင်းသား
တစ်ယောက်ကို ငှားရတယ်။ သူ့အလုပ်က ခြံစည်းရိုးတွေ မပျက်မစီးဘဲရှိနေဖို့။
နွားကလေးတွေကို ဆားသုံးပြီး ပြုစုပေးဖို့။ အဆိပ်မဖြစ်ဖို့။ လိုအပ်လာရင်
ကုသမှုပေးဖို့ပဲ။ အရေးအကြောင်းပေါ်လာရင် ကျွန်တော့်ကို လာအကြောင်းကြား
ပေါ့။ ဒီရာသီမျိုးဆိုရင် ကျွန်တော့်မှာ သစ်တောနဲ့ခြံ ကူးရတာအမောပဲဗျ။

'မွေးမြူရေးခြံမှာ တစ်နေ့လုံး အလုပ်ကောင်းကောင်းလုပ်တဲ့လူ သိပ်ရှား
ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကြိုးစားရှာဖွေရတာပဲ။ မနှစ်ကပဲ ကျွန်တော်တို့ လူတစ်
ယောက်နဲ့ ကြုံခဲ့ကြသေးတယ်။ သူက နွားခြံတံခါးပိတ်ခဲ့ပြီး မြို့ထဲသွား အရက်
ဗူးနေတယ်လေ။ အင်း သူ့ကို အပြစ်တင်လို့လည်း မဖြစ်ဘူးပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမယ့်
သူ့လုပ်ရပ်က ခွင့်လွှတ်နိုင်စရာလည်း မကောင်းပြန်ဘူး။

'ကျွန်တော်ကတော့ ဟောဒီမှာ နွားခြံအောက်ဘက်မှာ တစ်ခွေလုံး
စည်းရိုးတွေပြုပြင်။ စက်တွေ အဆင်သင့်ဖြစ်နေအောင် လုပ်ပေးဗျာ။ နွားကလေး
တွေကို ပြောင်းရွှေ့ပေးရတဲ့အခါ ကျွန်တော် မြင်းစီးတယ်။ ကျန်အချိန်တွေ
မှာတော့ ပစ်ကပ်။ ဒါမှမဟုတ် ရိတ်စက်နဲ့ပဲ သွားတယ် လာတယ်။ စက်ကိုရိယာ
တွေ။ ခြံစည်းရိုးတွေဟာ ဟိုတုန်းကနဲ့ မတူတော့ဘူးဗျ။ ဟိုတုန်းကတော့ဗျာ
နွားမတွေက တစ်နှစ်ပတ်လုံး နွားကလေးတွေ မွေးနေကြတာပဲ။ မုန်တိုင်းကျရင်
လည်း နွားမတွေဟာ မုန်တိုင်းနဲ့အတူ လှုပ်ရှားသွားလာနေကြတာပဲ။ ဘာကမှ
မတားနိုင်ဘူး။ နွားမတွေပျောက်သွားရင် မြင်းစီးပြီးလိုက်ရှာပေးတော့။ မျက်မှောက်
ကာလ မွေးမြူရေးခြံအလုပ်တွေ အားလုံးဟာ လုံးဝ အဆင်ပြေ ချောမွတ်နေပြီ
လို့တော့ ပြောမဖြစ်သေးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ဖြစ်ခဲ့တာတွေထက်တော့
သာဇန်တာ အမှန်ပါပဲ။

'အောက်တိုဘာလလယ်ကျတော့ မွေးမြူရေးခြံထဲ နွားတွေ အကုန်ပြန်
ရောက်လာကြပြီ။ ဘယ်မှ မထွက်ကြရတော့ဘူး။ သုံးမဖြစ်တော့တဲ့ နွားတွေကို
သီးခြား ဖယ်ထုတ်ထားရတယ်။ ဆေးထိုးပေးရတယ်။

'ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့လောက်မှာ နွားကလေးတွေကို နို့ဖြတ်ပြီး ခိုင်
နွားမကြီးတွေနဲ့ လုံးဝ ခွဲထားပြီး နွားခြံထဲမှာပဲ အစာကျွေးတယ်။ ဒါမှမဟုတ်
သီးသန့် တစ်နေရာမှာထားပြီး အစာကျွေးတယ်။ ဒီလိုလုပ်မနေရတာကိုက

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့လောက်အထိ ရောက်သွားတယ်။ ကျွန်တော်တို့က နွားကလေးတွေကို လေလံတင်ရောင်းချခဲ့တယ်။ လေလံတင်ရောင်းမယ်ဆိုရင် နွားကလေးတစ်ကောင်ကို ဆယ်သုံးဒေါ်လာ ပေးရတယ်။ ဒါတင်မကသေးဘူး ဗျ။ 'ဘီ(ဖ)ကောင်စီ' ကြေးဆိုတာ ရှိသေးတယ်။ နောက် စစ်ဆေးကြေးတဲ့ တုန်ပဲ မကုန်နိုင်ပါဘူးဗျာ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့က ခြံမှာ လာဝယ်သူကိုပဲ ရောင်းတယ်။ ဈေးမှာ ရောင်းသလောက် ရတာပါပဲ။ ဒီအချိန်လောက်ကျတော့ ကျွန်တော်တို့ နွားကလေးတွေက ပေါင်ငါးရာ၊ ပေါင်ခြောက်ရာလောက် အလေး ချိန် စီးနေပြီ။ အမြတ်လား၊ သိပ်မမြတ်ပါဘူးဗျာ။ နွားမွေးမြူရေးသမားတစ် ယောက်ဟာ အမြတ်အစွန်း အများကြီးရဖို့လည်း ဆန္ဒမရှိပါဘူး။ အဲ ရုံးဖို့ ကတော့ သိပ်ကို လွယ်တယ်ဗျ'

ဒဲ(လ)မာက အတော်ရှည်လျားသွားပြီဖြစ်သော သူ့စကားစဉ်ကို ရပ်လိုက် တော့၏။ သူသည် တစ်နှစ်တာကာလအတွင်း မွေးမြူရေးခြံ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာ အဝဝကို ပြောပြပြီးပြီဖြစ်၍ ပြောစရာ ဇာတ်လမ်းဆုံးပြီဟု ယူဆလိုက်ပုံရ၏။ သို့သော် ကျွန်တော်ဘက်က မဆုံးသေး။ သီချင်တာကလေးတွေ ကျန်နေသေး၏။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းခွင်မှာ အထိအခိုက် ရှိခဲ့ဖူးသလားဟု စ မေးလိုက်၏။

'မရှိဘူး။ တစ်ခါမှ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထိခိုက်ဒဏ်ရာ မရခဲ့ဖူးဘူး' သည်တွင် 'ဘီ'က ဝင်၍ ထောက်သည်။

'ရှင် ခံလိုက်ရတဲ့ တစ်ချိန် ရှိခဲ့ပါတယ်လေ'

'အား ဟုတ်တယ်၊ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်တို့က နွားကလေးတွေ ဆွဲလာကြတာ၊ ခြံစည်းရိုးတိုင်မှာ နွားမတစ်ကောင် ချည်ထားတယ်။ အဲဒီ နွားမ ပေါ့ဗျာ၊ ပွင့်နေတဲ့ ဂိတ်ပေါက်ကနေ ကဆုန်ပေါက် ဝင်လိုက်တာ၊ ကျွန်တော်က အတွင်းဘက်ရောက်နေလေတော့ ဂိတ်တံခါးက ကျွန်တော်မျက်နှာကို ဖြတ်ရိုက် လိုက်မလို ဖြစ်သွားတယ်။ တံခါး မကျိုးမပျက်ပေမယ့် ကျွန်တော် ပုံလျက် လဲကျသွားတာပဲ။ အဲဒီကတည်းက လည်ပင်းမှာ နာနေတာ၊ ခုထိ မပျောက် တော့ဘူး။ သေရာပါမယ် ထင်တာပဲဗျ'

'ဆရာဝန်က ဘာပြောသလဲ'

'ကျွန်တော် ဆရာဝန်ဆီ မသွားဘူး'

'ဟုတ်တယ်ရှင်၊ သူက ဆရာဝန်ဆီကို လုံးဝ မသွားတာ'

တစ်ခါတွင် ကျွန်တော်သည် မွေးမြူရေးခြံတစ်ခြံ၌ ထူးခြားသော မြင်ကွင်းတစ်ခုကို မြင်လိုက်ရဖူး၏။ သမင်တစ်ကောင်နှင့် အမြွှာမွေး နွားကလေး

နှစ်ကောင် မြစ်တစ်ခုကို အတူတူဖြတ်ကူး သွားကြသည့် မြင်ကွင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုမြင်ကွင်းကို ပြန်အမှတ်ရမိလိုက်သဖြင့် သားရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၏ စိတ်နေ စိတ်ထား၊ သဘောသဘာဝများကို မေးမြန်းကြည့်မိ၏။

'အေးဗျ၊ ဒီမှာရှိတဲ့ သမင်တွေဟာ တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ သူတို့နည်း သူတို့ဟန်အတိုင်း နေကြတာပဲ။ မွေးမြူရေးခြံ တစ်ဖက်က ထွက်လာကြတဲ့ သမင်အကြီးစားတွေကိုလည်း တွေ့ရတာပဲ။ တစ်ခါကများများ တကယ်အေးတဲ့ ဆောင်းရာသီကြီးမှာ တောင်သိုးအုပ်ကြီး ဆင်းလာတယ်။ အဲဒီ သိုးအုပ်ကြီး ခဏတဖြုတ် ဒီမှာ နေသွားလေရဲ့။ ကြက်ဆင်တွေ၊ ရစ်တွေ၊ ငန်းတွေကိုတော့ နေ့တိုင်းလိုလို တွေ့နေရတာပဲ။ နွေရာသီရောက်ရင် ကြီးကြော့ငှက်တွေ၊ ရေငှက်တွေ ပေါ်လာကြပြီ။ ဘဲကတော့ ဘယ်နှစ်မျိုးရှိမှန်းတောင် မသိတော့ပါဘူးဗျာ။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး အများကြီး ရောက်ရောက်လာကြတာပဲ။ နောက်ပြီး တိရစ္ဆာန် ငယ်ကလေးတွေဗျ၊ တေးသီငှက်ကလေးတွေဗျ၊ အမြဲရှိနေတာပဲ။ ညညဆိုရင် ဝံပုလွေသံတွေ ကြားရသေးရဲ့'

'ဝံပုလွေတွေက မဖျက်ဆီးကြဘူးလား'

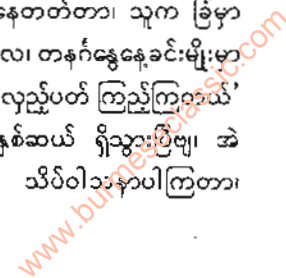
'ကျွန်တော်တို့မှာ သိုးတွေမွေးထားတုန်းကတော့ ဖျက်ဆီးကြတယ်။ ဒါပေမယ့် နွားငယ်ကလေးတွေကို သတ်ဖြတ်စားသောက်တဲ့ ဝံပုလွေရယ်လို့ တော့ တစ်ခါမှ ကျွန်တော် မကြားဖူးသေးဘူး။ နွားကလေးတွေ မွေးပြီဆိုရင် ဝံပုလွေတွေက နွားကလေးတွေမွေးတဲ့နေရာကို သန့်ရှင်းရေးလုပ်ပေးစမြဲပဲ။ နွားကလေးတွေမွေးတဲ့ နေရာမှာ ဒီကောင်တွေ ရစ်သီရစ်သီလုပ်နေတာ ခင်ဗျား မြင်ရမှာပဲ။ ကျွန်တော်ကတော့ အကြောင်းသိထားလို့ ဂရုစိုက်မနေတော့ဘူး'

၎င်းနောက် ကျွန်တော်က အားလပ်ရက်မှာ ဘာတွေလုပ်သလဲဟု စပ်စု လိုက်ပြန်ပါသည်။ ထိုအခါ ဒဲ(လ)မာက

'ကျွန်တော်တို့မှာ အားလပ်ရက်ဆိုတာ မရှိသလောက်ပါပဲ' ဟု ခပ်တိုတိုပင် ဖြေ၏။ သူ့ဇနီး 'ဘီ' ကတော့

'ကျွန်မတို့ တစ်ခါတော့ အလာစကာကို ကားနဲ့သွားကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ရှင် 'ဒဲဘရ'က အမြဲလိုလို အဝေးတစ်နေရာကို ရောက်နေတတ်တာ။ သူက ခြံမှာ ညတိုင်း တစ်ယောက်ယောက်တော့ ရှိနေစေချင်တယ်လေ။ တနင်္ဂနွေနေ့ခင်းမျိုးမှာ ဆိုရင်တော့ ကလေးတွေကို ကားနဲ့ ခေါ်သွားပြီး မြို့ကို လှည့်ပတ် ကြည့်ကြည့်ရယ်'

'ကျွန်တော်တို့ ရုပ်ရှင်မကြည့်တာ အနှစ် နှစ်ဆယ် ရှိသွားပြီဗျ။ အဲ ငါးတော့ များတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ငါးမျှား သိပ်ဝါသနာပါကြတာ၊

ဆောင်းတွင်းဆိုရင်တော့ သမင်တစ်ကောင်ရတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခု သမင်
မရတာ နှစ်နှစ်လောက် ရှိသွားပြီဗျ။ 'ဘီ' က ပန်းတွေစိုက်တယ်လေ'
ဒဲ(လ)မာက စကားကို အဆုံးသတ်ပြီး မတ်တတ်ရပ်၏။

'ကဲ ချား(လ)၊ ကော်ဖီသောက်ရတဲ့အတွက် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။
မမှောင်ခင် လုပ်စရာကလေးတွေ ရှိနေသေးလို့'
သူတို့ ဇနီးမောင်နှံ ထွက်သွားကြသည်။

အကယ်၍ ခင်ဗျားသည် မွန်တာနာမြို့သားစစ်စစ်ကို လိုက်ရှာမည်ဆိုလျှင်
'ဒဲ(လ)မာ' နှင့် 'ဘီ' တို့ကို တွေ့ပါက လုံလောက်သွားပြီဖြစ်သည်။ သူတို့
လင်မယားသည် မချမ်းသာကြပါ။ ချမ်းသာချင်သူများလည်း မဟုတ်ကြပါ။
ချမ်းချမ်းသာသာ၊ စည်းစိမ်ရှိရှိ နေလိုသောဆန္ဒ၊ ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အသက်ရှင်
နေကြခြင်း မဟုတ်ပါ။ သူတို့လက်ဝယ် ရှိထားတာကလေးများသည် ဘက်မှာ
ရှိသော ငွေထက် သူတို့အဖို့ ပိုတန်ဖိုးရှိနေပါသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် ဒဲ(လ)မာက
လူဦးရေ လေးထောင်ရှိ မွန်တာနာပြည်နယ်၊ 'ဒဲလွန်' သည် သူ့အတွက်ကြီးမား
လွန်းသော မြို့ကြီးဖြစ်ကြောင်း သိရှိခဲ့လေသည်။ ၎င်းအပြင် မွေးမြူရေးခြံတစ်ခြံ
သည် သူ့ဘဝအတွက် ဟန်ကျလှချေပြီဟု ထင်မှတ်ထားသူလည်း ဖြစ်သည်။
သည်တိုင်းပြည်မှာရှိသော မိမိတို့ကိုယ်တိုင် နှစ်သက်မှုမရှိသောအလုပ်ကို လုပ်နေ
ရသည့် သူများကတော့ သူ့အား မနာလိုတို့ရှည် ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။

မွေးမြူရေးခြံပိုင်ရှင်များသည်လည်း အများက ထင်သလို လွတ်လွတ်
လပ်လပ်၊ အေးအေးဆေးဆေး နေနိုင်ကြသည်တော့ မဟုတ်ပေ။ သူတို့သည်အစိုးရ
ထောက်ပံ့ကြေး အမျိုးမျိုးအပေါ် မှီခိုအားထားနေကြရ၏။ ဥပမာ သစ်တောဌာနက
စားကျက်ပါမစ်ကို မျှော်ကိုး မှီခိုရတာမျိုး။ တကယ်တော့ စားကျက်ဟူသည်
သူတို့၏ မွေးရာပါ ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးကြီးဟု မွေးမြူရေးသမားများက ထင်
မှတ်ထားကြသည်။ ၎င်းအပြင် မွေးမြူရေး သမားများသည် မြစ်ရေအပေါ်မှာလည်း
မှီခိုနေကြရသည်။ အမှန်တော့ မြစ်ရေဆိုသည်မှာ ထရောက်ငါးများနှင့် တံငါ
သည်များ အညီအမျှ ပိုင်ဆိုင်သင့်သည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ထို့နောက် မွေးမြူ
ရေးသမားများသည် အမဲသားရောင်းချဖို့ မြို့လူထုကို မှီခိုနေ ကြရပြန်၏။
ကော်တင်ဘာလအတွင်းမှာ ဒဲ(လ)မာပြောခဲ့သည့်ဈေးနှုန်း၏ လေးဆယ်ရာခိုင်နှုန်း
လောက် သူ့နွားကလေးများ ဈေးကွက်သို့ မရောက်ခင်မှာပင် ကျသွားခဲ့၏။

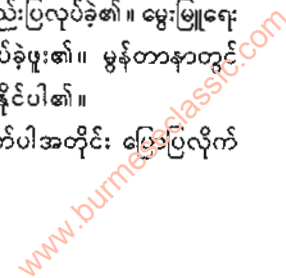
မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်တော်ကတော့ မွေးမြူရေးခြံကြီးများ ဆက်လက်
ရှင်သန်နေစေချင်ပါသည်။ အထောက်အပံ့များကိုလည်း အစိုးရက ဆက်လက်

ပေးကမ်းသွားစေချင်ပါသည်။ ယခု အခြေအနေအတိုင်း မဟုတ်ဘဲ တခြား
နည်းလမ်းတစ်ခုခုသို့ ပြောင်းလဲလိုက်မည်ဆိုလျှင် အတော်ရင်လေးစရာကောင်း
သော အခြေအနေတွေ ဖြစ်ပေါ်လာစရာ အကြောင်းရှိနေပါသည်။ အကယ်၍သာ
မွေးမြူရေးသမားများက ငွေအများဆုံးပေးနိုင်သူအား ခြံတွေကို ရောင်းချလိုက်မည်
ဆိုလျှင် ပြည်နယ် မြစ်ဝှမ်းဒေသ၏ အလှအပ အားလုံး ပျက်စီးသွားတော့မည်
ဖြစ်၏။

ယင်းကဲ့သို့သော ဖြစ်ရပ်ဆိုးများ ပေါ်ပေါက်မလာစေရန် ကြိုးစားတားဆီး
နေကြသော လူကောင်းသူကောင်းအချို့ကို ကျွန်တော် သိထားပါသည်။ ဥပမာ
'ဒစ်အော့(စ)ဝဲ' ဆိုပါတော့။ သူသည် 'ဒီလွန်' မှ ငါးနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်
ဇီဝဗေဒ ပညာရှင်ဖြစ်သည်။ မိုးခေါင်သည့်နှစ်များမှာ မြစ်များထဲ၌ ငါးများအတွက်
ရေအလုံအလောက် ကျန်နေစေရန် မွေးမြူရေးသမားများအား ကြိုးစားဟောပြော
ရင်း မွေးမြူရေးခြံများအတွင်းသို့လည်း မြစ်ရေပုံမှန်ရနေစေရန် ကြံဆဖန်တီးနေသူ
ဖြစ်သည်။ မွေးမြူရေးသမားများကမူ မြစ်ရေကို ဘိုးဘွားပိုင်ပစ္စည်းအလား
သဘောထားပြီး ကြိုက်သလို သုံးစွဲနေကြလေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ 'ဒစ်
အော့(စ)ဝဲ' က အစည်းအဝေးခေါ်ယူလိုက်သည့်အခါတွင်မူ မွေးမြူရေးသမားများ
တက်ရောက်နားထောင်ကြ၏။ သို့သော် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းသူများအပေါ်
မကျေမနပ် ဖြစ်ကြ၏။ ဒေါ်ပွကြ၏။ အမှန်တော့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းသူ
များကသာ အကောင်းဆုံးဖြစ်လာအောင် ကြံဆောင်နိုင်ကြ၏။ ပတ်ဝန်းကျင်
ထိန်းသိမ်းသူများသည် ရေမြေအနေအထားကို မပျက်စီးရလေအောင် ဖန်တီးနိုင်
သူများ ဖြစ်ကြလေသည်။

ကျွန်တော်သည် မွန်တာနာ သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်
'ဘရိုင်ယန်' နှင့် တွေ့ဆုံနိုင်ရန် 'ဟယ်လီနာ' သို့ သွားခဲ့ပါသည်။ သူသည်
အသက် လေးဆယ်ခုနှစ်နှစ် အရွယ်ရှိ ရှေ့နေတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဘာသာစကား
များကို လေ့လာနေသူလည်း ဖြစ်သည်။ လေးဆယ်ခုနှစ်နှစ်သာဆိုသည် သုံးဆယ်
ကျော်လောက် ထင်ရ၏။ အလွန် အရွယ်တင်သူဖြစ်၏။ သူသည် တစ်ချိန်တွင်
မှတ်တမ်းတင် ရုပ်ရှင်ကားများ ရိုက်ခဲ့၏။ လက်ငှေ့နည်းပြလုပ်ခဲ့၏။ မွေးမြူရေး
ခြံ အလုပ်သမား ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ နိုင်ငံရေးသမား လုပ်ခဲ့ဖူး၏။ မွန်တာနာတွင်
အထက်မြက်ဆုံး လူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်ဟု ပြောနိုင်ပါ၏။

သူက ကျွန်တော်နှင့် တွေ့သည့်အခါ အောက်ပါအတိုင်း ပြောပြလိုက်
ပါသည်။

‘ကျွန်တော့်ဆန္ဒကတော့ မွေးမြူရေးခြံတွေ ဒီအတိုင်း ဆက်လက်ရှင်သန် သွားစေချင်တာပါပဲ။ ဒီလို ရှင်သန်နေခြင်းဟာ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ထိန်း သိမ်းထားတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မွန်တာနာမှာရှိတဲ့ ငှက်တွေအားလုံးရဲ့ ရှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းဟာ ရာသီအလိုက် ရွေ့ပြောင်းကြတဲ့ ငှက်တွေပျ။ ဒီမှာ သဘာဝ အနေအထားတွေ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောင်းလဲသွားမယ်ဆိုရင် ဒီငှက်တွေ လာကြတော့မယ် မထင်ဘူး။ ဒါကြောင့် စီးပွားရေးသမားတွေလက်ထဲ မြစ်တွေ ရောက်မသွားအောင် ကြီးစားတားဆီးတာဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဒီမြေ ဒီရေကို လက်တွေ့ ထိန်းသိမ်းတာထက် ပိုခရီးရောက်ပါတယ်ဗျာ။’

‘ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သစ်တောတွေ၊ မြက်ခင်းတွေ၊ မြစ်တွေကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ဖို့အတွက်ဆိုရင် ဘာမဆို ကျွန်တော်တို့ လုပ်ကြရမှာပါပဲ။ ငပေါ ငကြောင်တွေ၊ စစ်သွေးကြွနေသူတွေ၊ ‘ကလန်’တွေကလွဲရင် ဒီမှာရှိနေတဲ့ ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းသော လူတွေဟာ လူကောင်းတွေပါ။ ပြည်သူ့နီတိကို နားလည်ကြသူတွေပါ။ လက်တွေ့ကျသူတွေပါ။ နောက်ပြီး သူတို့ဝန်းကျင်က သယံဇာတပစ္စည်းတွေကို တန်ဖိုးထားတတ်သူတွေပါ။ အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်း ပေးနိုင်သူတွေရဲ့ စကားကို နာခံတတ်သူတွေပါ။ သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့က မွန်တာနာလူကြီးများကို ပြောထားတာတစ်ခုရှိပါတယ်။ ‘ကျွန်တော်တို့က ဒီဒေသ အနေအထားကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်မယ့် နည်းလမ်းကို ပေးထားပါတယ်။ လူကြီးတွေ ဖြစ်စေချင်တဲ့ ဒေသအနေအထားမျိုး ဖြစ်နေစေဖို့ နည်းလမ်းလည်း ကြံဆရာဗွေထားပါတယ်။ နည်းလမ်းရှာပေးထားတယ်ဆိုတာ လိုအပ်သမျှ အားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းပေးထားပါတယ်ဆိုတာနဲ့တော့ မတူပါဘူး’ တဲ့။

‘ကျွန်တော်တို့ပေးထားတာတွေက မြေသုံးပိုင်ခွင့်၊ ကျွန်တော်တို့ကို ရောင်းနိုင်ခွင့်၊ ငါးနဲ့ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့သို့ ရောင်းနိုင်ခွင့်၊ မွန်တာနာ မြေယာအဖွဲ့သို့ ရောင်းနိုင်ခွင့်တွေပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့မှာ ငွေကြေး မရှိတောင် စဉ်းစားစရာ နည်းလမ်းတွေ အများကြီးရှိနေတယ်။ မွေးမြူရေးသမားတွေ အခွန်ဆောင်ရတာ နည်းသွားအောင် ဖန်တီးပေးလိုဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်ခြံ ကိုယ်ဆက် လုပ်ကိုင်သွားပြီး ခြံထဲမှာပဲ နေထိုင်သွားနိုင်တယ်။ ဒီလိုဆိုရင် မွေးမြူရေးခြံတွေကို ခွဲစိတ်စရာလည်း မလိုတော့ဘူး။ လူထု အကျိုးရှိမယ်။ အလှအပနဲ့ တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်များရဲ့ ဘဝလည်း ဘာမှ ထိခိုက်ပျက်စီးစရာ မရှိတော့ဘူး’

သဘာဝ ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ဝင်ဦးရေ တိုးပွားနေပါသည်။ မွန်တာနာမှာ အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၅၀၀၀ ရှိ၏။ ဆက်လက်တိုးပွားလာပါစေ ဟု ဆုတောင်းပါ၏။

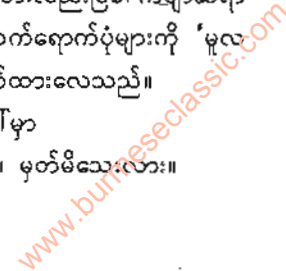
မွန်တာနာသည် အင်ပိုင်ယာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဝေးလံသောဒေသရှိ နယ်ချဲ့ အရင်းရှင်များသည် မွန်တာနာ၏ ကြွယ်ဝသော သယံဇာတ နောက်သို့ မျက်ခြည်မပြတ် လိုက်နေသည်။ ယခုလောလောဆယ်မှာပင် ကနေဒီယန် ရွှေတူးသည် ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် ယဲလိုးစတုန်းပတ်နယ်စပ်ရှိ တောင်ကြီးတစ်တောင် ကို ဖြတ်ခွဲရန် စီစဉ်နေ၏။ ထိုသို့သာလုပ်ဖြစ်လျှင် အဆိပ်ဖြစ်စေနိုင်သော အရာ အမြောက်အမြား ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပေသည်။ ၎င်းအရာများသည် နောက် ဆုံး၌ အောက်ပိုင်းရှိ ငါးသလောက်များရှိသော ချောင်းများကို ဖျက်ဆီးပစ်မှာ သေချာ၏။ အကယ်၍ ၎င်းကုမ္ပဏီ၏ အမှုဆောင်လူကြီးများအား ‘ခင်ဗျားတို့ ဘာလုပ်ချင်တာလဲ၊ ရွှေတွေ ဒီမြေကြီးထဲမှာ ကျန်ရစ်ဖို့ မဟုတ်လား’ ဟု မေးလျှင် သူတို့၏ တစ်ခုတည်းသောအဖြေမှာ ‘ဟုတ်ပါတယ်’ပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ပထမဆုံး ရွှေတူးအဖွဲ့သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်တစ်ရာလောက်တွင် ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ နယ်စပ်မြို့တော် ‘ဘင်နက်’ သည် တစ်နှစ်လျှင် ရွှေတူး သမားပေါင်း ၃၀၀၀ ကို ဆွဲဆောင်ခေါ်ယူနိုင်ခဲ့၏။ ‘ဘင်နက်’ သည် ယခုတိုင် တည်ရှိနေဆဲဖြစ်၏။ အဆောက်အဦများ၊ အိမ်များကြားကို ဖြတ်လျက် လေအမြဲတိုက်နေ၏။ လမ်းမများဘေးတွင် အခါရည်ရှိသော သစ်ပင်တွေ ပေါက်နေ၏။ ထိုမြို့တွင် လူမျိုးတစ်မျိုးတည်း နေထိုင်သည်မဟုတ်။ ရွှေထွက်မည့် လက္ခဏာလည်း တစ်စုံတစ်ရာ မတွေ့မြင်ရ။ အဆောက်အဦ အဟောင်းအမြင့် များကိုသာ တွေ့မြင်ရ၏။

ကြေးနီသတ္တုဘုရင်တွေ ‘ဘတ်တ’ မှာ ကြေးနီတူးခဲ့ကြသဖြင့် မြို့တွင် တွင်းကြီးတစ်တွင်းမှလွဲ၍ ဘာမှ မကျန်ရစ်ခဲ့။ သစ်သမားများကလည်း ကြွယ်ဝ လှသော သစ်တောကြီးအတွင်းမှ သစ်များကို ခုတ်လှဲပြီး ဆွဲထုတ်ယူသွားကြ သည်။ ဟော အခု၊ ကနေဒီယန်တွေက အလှပဆုံးသော မွေးမြူရေးခြံများကို ယူဖို့ စီစဉ်နေကြပြန်လေပြီ။

မွန်တာနာ အရှေ့ပိုင်းလွင်ပြင်ဖြစ်သည့် ‘ဘစ်အိုးပင်း’ ကမူ ကျောက်မီးသွေး တူးသူများ၏ နေရာဖြစ်သည်။ ကြီးမားသော စက်ကြီးများက မြေပြင်ပေါ်မှာ အရေးအကြောင်းကြီးတွေ ထင်စေခဲ့ပြီ။ မွေးမြူရေးသမားလည်းဖြစ်၊ ကျရာဆရာ လည်းဖြစ်သူ ‘ဝေါလေမက်ရေး’က ဘဝအပေါ် သက်ရောက်ပုံများကို ‘မူလ တန်ဖိုးရှိနေသော အရာများ’ ကဗျာတွင် ဖော်ထုတ်ထားလေသည်။

‘အမ်(မ)မယ်ခရီ သဲကျောက်ဆောင်ကြီးပေါ်မှာ
၁၉၁၃ ခုနှစ်က သူ့နာမည်သူ ဖေဖေထိုးခဲ့၊ မှတ်မိသေးလား။’

ဆိုရွာတဲ့ ရာသီဥတုဒဏ်ကြောင့်
 မှေးမှိန်မှုန်ဝါး။
 မြေတွေးစက်နဲ့ ဖြိုဖျက်ကြိတ်နင်း
 မြေမှုန်ဘဝ မြေခပ်စင်း။
 ဟောင်းနွမ်းအိုမင်းတဲ့ 'မိလာပလေ့(စ)'ဟာ
 'ဖက်(ခ)' နေထိုင်ခဲ့ရာ။
 ညမှာ တို့ကလေးတွေ ဖရဲသီးခိုးစားကြ
 ဒါတွေကိုရော မှတ်မိပါစ။
 အသုဘတစ်ခုပို့ကြ
 သုသာန်မှာ မီးရှို့သဂြိုဟ်၊ ဘဝတစ်ခု အဆုံးသတ်သွားလေပြီ။
 'စိ'စာလုံးထိုး တောင်ကုန်း
 နောက်ပြီး ရေစင်ကြီးတွေနေရာ
 မြေလွတ်အဖြစ် သတ်မှတ်လာ။
 ဂေါက်ကွင်းဆောက်ဖို့ သူတို့ စဉ်းစားနေကြ
 ဒါကို ငါသိရ။
 အဘိုး 'အိဂန်' ရဲ့ ပြာရေကန်
 ပေ ၈၀ နက်တယ် ပြောနေကြ။
 ဒေါက်ကလပ် စခန်းက တံဆိပ်ထိုးနွားခြံ
 မြေမြှုပ်ခံလိုက်ရရှာပေါ့။
 'ခရီ' ကို ဖြတ်လျက်
 အရက်ဆိုင်တည်ရှိနေ
 ကျောက်မီးသွေးတွေ ရထားပေါ်တင်ကြ
 'ဟေးကော်လီ' ပေါ်က 'မဲဝက်(စ)ရော'ကို ပို့ဖို့ထင်ရဲ့။
 ခုတော့ အဖြူအမည်းကွက်များ
 သံလမ်း၊ ဘာမှမရှိတော့တဲ့
 ကျွဲရိုင်းသတ်ရာ ဖြစ်ခဲ့။
 'ရိုင်းပလေ့(စ)'၊ 'အမ်(မ)ဘရီဆီ' ရဲ့ နေရာမရှိလေတော့၊
 'ပါလေး' နေရာ ဒုက္ခသည်စခန်းဖြစ်ခဲ့ပြီ။
 ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရဲ့ သရုပ်ပေါ့
 ပြည်နယ်တစ်ခုလုံးက မနာလို မရှုစိမ့်နိုင်လောက်အောင်

ကောင်းလွန်းတဲ့ ကျောင်းကြီး
 ငါတို့ ရခဲ့ပြီ။
 အခြေအနေ ဘယ်လိုလဲ တဲ့
 လူတွေက မေးကြတယ်။
 အရူးတစ်ယောက်လို ငါပြုံးပြီး 'သိပ်ကောင်းတာပေါ့' လို့
 ပြောလိုက်တယ်။
 အိုး ကြီးမြတ်လှပေသော ဘုရားသခင်
 သူတို့က မြေကြီးကို ထင်သလို လှန်လှော့ ဖျက်ဆီးကြတဲ့အတိုင်း
 ကျွန်ုပ်တို့ ဘဝတွေလည်း
 စကောထဲက ဆီးဖြူသီးလိုဖြစ်နေရပါပြီ။
 ငွေအောက်မှာ အလူးအလိမ့်ခဲနေရပါပြီ။
 ဒါတွေကို
 ဘယ်သူမှ မသိ၊ ဘယ်သူမှလည်း ဂရုမစိုက်ကြ
 မူလတန်ဖိုးရှိသော အရာများအကြောင်းကိုပေါ့။
 ကဗျာတွင် ဖော်ထုတ်ထားလေသည်။
 နွားကျောင်းသားကဗျာဆရာများထဲတွင် အတော်ဆုံးဖြစ်သော 'မက်ရေး'
 သည် 'ကောစထရစ်' ကျေးရွာအနီးရှိ လွင်ပြင်မှာ နေထိုင်သည်။ သူသည်
 အိမ်ထဲမှ ထွက်လာကာ ကျွန်တော့်အား ငယ်ပေါင်းကြီးဖော်တစ်ယောက်လို
 တရင်းတနီး ဖက်လိုက်၏။ သူ့ပန်းကြီးက ကျယ်ပြီး အသက်က ကျွန်တော်
 နှင့် ရွယ်တူလောက်ရှိသည်။ နှုတ်ခမ်းမွေးကြီးကလည်း အလွန်လှ၏။ သူ့ခြံသည်
 'ရီ.(စ)ဘတ်ခရီ' တွင်ရှိသော 'ရောကား ၆' ခြံပင် ဖြစ်သည်။ သူ့အဘိုး 'ရွန်
 မက်ရေး' သည် မွန်တာနာသို့ ၁၈၅၂ ခုနှစ်တွင် ရောက်လာခဲ့၏။ ထိုအချိန်မှ
 စ၍ မွေးမြူရေးခြံအလုပ်ကို လုပ်ခဲ့လေသည်။
 'မက်ရေး'က ကျွန်တော့်အား ပစ်ကပ်ထရပ်ကားပေါ်တင်လျက် ကော
 စထရစ်ကို လှည့်ပတ်ပြပါသည်။ သူ့ကဗျာထဲမှာပါနေသော ဂေါက်ကွင်းနှင့်
 ကျောင်းတို့ကို ပြ၏။ ထိုကျောင်းသည် ၁၃ မီလီယန်ဒေါ်လာ အကုန်အကျခံ
 ဆောက်ထားသော ကျောင်းဖြစ်သည်။ ရုပ်ရှင်ပြခန်းနှင့် ရေကူးကန်ပါသော
 ကျောင်းဖြစ်သည်။ ကောစထရစ်သည် ကျောက်မီးသွေးလုပ်ငန်းသမားများထံမှ
 အခွန်ငွေ အမြောက်အမြားရသည့် 'ကုမ္ပဏီမြို့'ပင် ဖြစ်လေသည်။ အလွန်ကြီးမား
 သော ပါဝါစက်ရုံကြီးတစ်ရုံ ရှိ၏။

‘မြို့နဲ့ သိပ်ဝေးတဲ့နေရာမှာ ဆောက်ထားတဲ့ စက်ရုံကြီးဗျ၊ ဒါကြောင့် သူတို့ စုထားတဲ့ ကျောက်မီးသွေးပုံကြီးကို ဘယ်သူမှ မမြင်ကြရဘူးဗျ၊ ကျောက်မီးသွေးတွေကိုချွတ်ပြီး မိဂါဝပ်အဖြစ် ပြောင်းလဲတာပဲဗျ၊ ပြီးမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို ပိုက်လိုင်းနဲ့ တောင်ပိုင်း ကာလီဖိုးနီးယား ပို့တယ်၊ ကျောက်မီးသွေးတချို့ကိုတော့ အရှေ့ပိုင်းကို တင်ပို့တယ်၊ ဟိုမှာတွေ့လား၊ ကျောက်မီးသွေး ရထားလေ၊ ‘ဝင်ကိုဆင်’ ပါဝါစက်ရုံကိုပို့မယ့် ကျောက်မီးသွေးတွေပေါ့၊ ဒီ ပါဝါစက်ရုံတွေ အားလုံးကို လျှပ်စစ်ဓာတ်အား နည်းပါးမှုပြဿနာ ပေါ်တဲ့ ၁၉၇၀ နှစ်များအတွင်းက ပြန်ဖွင့်လိုက်တယ်လေ၊ ပါဝါစက်ရုံဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့ချုပ်က တိုင်းပြည်ကို ကုန်ပစ္စည်းတွေ ရောင်းသေးတယ်ဗျ၊ အဲဒီလုပ်ငန်းက အမြတ်အစွန်း မရပါဘူးဗျာ၊ ဟော ဟိုဟာက ကျောက်မီးသွေးခြောက်အောင် လုပ်တဲ့စက်ရုံ၊ တည်လိုက်တာ မကြာသေးဘူး၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကို လောင် ကျွမ်းစေတဲ့ နည်းနဲ့ ကျောက်မီးသွေးခြောက်သွားအောင်လုပ်တာပေါ့ဗျာ၊ ခင်ဗျား သိမယ်ထင်ပါတယ်’

ကျွန်တော်က သူ့ကဗျာထဲမှာရှာနေတဲ့ အရေးအကြောင်းတွေလောက် မမြဲပြင်မှာ တကယ်ထင်နေတဲ့ အရေးအကြောင်းတွေဟာ မဆိုလှကြောင်း၊ ‘ကင်တပ်ကီ’ ရှိ သတ္တုမိုင်း တောင်စဉ်တောင်တန်းတွေလောက်လည်း မဆိုသေးကြောင်း ပြောပြလိုက်ပါသည်။

‘ကျွန်တော်တို့ ဟယ်လီနာနဲ့ ဝါရှင်တန်မှာ သူတို့ကို အကြီးအကျယ် တိုက်ခဲ့ရတယ်၊ ကျွန်တော်တို့က ဒီမြေကို ဒီအခြေအနေအတိုင်း ထိန်းသိမ်းထားချင်တယ်၊ သူတို့လည်း ဒီမြေနဲ့ အတော်ဟန်ကျသွားခဲ့ကြပါပြီဗျာ၊ ဒီမှာ ကုမ္ပဏီက စေတနာရှိလွန်းလို့၊ လူများစုကို ငဲ့ညှာလွန်းလို့လို့ ခင်ဗျား ထင်သလား၊ ဟင်း ဝေးပါသေးရဲ့၊ ကျွန်တော်တို့က ပြန်တောင်းတော့ သူတို့က ရယ်ကြတယ်လေ၊ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့က အခွန်ရဲ့ သုံးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းကို ဖြတ်ယူပစ်လိုက်တယ်၊ အဲ ဒါကြောင့် ဒါကြောင့်၊ ဒီလို ဖြတ်ယူလိုက်မှ အပေးအယူ လုပ်လာတယ်ဗျ၊ အပေးအယူလုပ်တော့ ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်ယူတဲ့ သုံးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းထဲက တစ်ဝက်လောက် လျော့သွားတယ်ထင်တာပဲ၊ နောက်ဆုံးတော့ သူတို့ ဒီမြေကြီးကို ထိန်းသိမ်းပေးကြတယ်၊ မြက်တွေ ဘာတွေ စိုက်ပေးတာပေါ့ဗျာ၊ ဒါပေမဲ့ ဒီကုမ္ပဏီဟာ ရေကိုတော့ ညစ်ပေစေတုန်းပဲဗျ’

မက်ရေးသည် ကောစထရစ်အတွက် ထူးထူးခြားခြား ဂုဏ်ယူသူဖြစ်သည်။ စာသင်ကျောင်း ရုပ်ရှင်ပြခန်းမှာ ကဗျာရွတ်သည်။ ပြဇာတ်မှာ ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ပေးသည်။ သို့သော် ကောစထရစ် တစ်မြို့လုံးကတော့ သူ့အတွက် ဂုဏ်ယူ

ကြသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ ‘မူလတန်ဖိုးရှိသော အရာများ’ စာအုပ်ထွက်လာပြီးနောက် မြေရှိုင်းကို မြေယာပြုလုပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို သူဦးဆောင်ခဲ့၏။ ထိုအချိန်မှာ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက စာအုပ်ဆိုသွားပြီး ‘ဝေါလေ့ စာအုပ်တွေ ရှိသလား’ ဟု မေးသည်ဆို၏။ ဆိုင်ရှင်က ရှိကြောင်းပြေ၏။

ထိုအခါ အမျိုးသမီးက ‘ကောင်းပြီ၊ နောက်ပိုင်း ရှင်တို့ဆိုသလို ကျွန်မ လာစရာ အကြောင်းမရှိတော့ဘူး’ ဟု ပြောပြီး ထွက်သွားတော့သည် ဆို၏။

‘ဘာကြောင့်လဲဗျ’

ကျွန်တော်က မသိ၍ မေးလိုက်သည်တွင် ဝေါလေ့က တဟားဟား ရယ်ပြီး ‘ရှင်းပါတယ်ဗျာ၊ ကျွန်တော်က သူ့ယောက်ျားအလုပ်ပြုတ်အောင်လုပ်နေတယ်လို့ ထင်ချင် ထင်နေမှာပေါ့’ ဟု ရှင်းပြလိုက်၏။

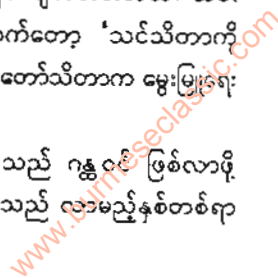
မက်ရေး၏ဇနီးက ထိုနေ့အတွက် နေ့လယ်စာကို အကောင်းဆုံး ဟင်းလျာများဖြင့် တည်ခင်းကျွေးမွေးပါသည်။ ထမင်းပိုင်းမှာ မက်ရေး၏သား ‘ကလင့်’ ပါသည်။ ‘ကလင့်’ သည် ပန်းချီဆရာဖြစ်သည်။ စာရေးဆရာဖြစ်သည်။ သူ့ဖခင် စာအုပ်များအတွက် သရုပ်ဖော်ပုံများ ဆွဲပေးသည်။ မွေးမြူရေးခြံမှာလည်း ဖခင်နှင့်အတူ အလုပ်လုပ်သည်။

‘ကျွန်တော်တို့ ဘယ်တော့မှ လူမငှားဘူး၊ အကူအညီလိုရင် တခြားက မွေးမြူရေးသမားတွေ ရောက်လာကြတာပဲ၊ သူတို့ အကူအညီလိုရင်လည်း ကျွန်တော်တို့က သွားကူပေးလိုက်တာပဲ’

နေ့လယ်စာစားကြပြီးနောက် ကျွန်တော်က မက်ရေးအား တတိယမျိုးဆက် မွေးမြူရေးသမားက ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ ကဗျာဆရာဖြစ်လာကြောင်း မေးကြည့်ပါသည်။

‘ကျွန်တော် ငယ်ငယ်လေးကတည်းက ကဗျာတွေကို နှစ်သက်ခဲ့တယ်၊ အိမ်မွေး တိရစ္ဆာန် သတင်းစာမှာ ‘ဘရ(စ)ကစ်ခက်ဒန်’ ရဲ့ ကဗျာတွေ ပါပါလားတယ်၊ ကျွန်တော့်အစ်မ ‘မာဂျူးရီ’က အဲဒီ ကဗျာတွေကို ကတ်ကြေးနဲ့ ဖြတ်ယူပြီး လှလှပပတွဲ၊ ဖဲကြိုးအပြာကလေးနဲ့ နံရံမှာ ချိတ်ထားတယ်၊ အင်းကဗျာဝါသနာ ဒီက စတယ် ပြောရမှာပဲဗျ၊ နောက်တော့ ‘သင်သိတာကို ရေးချပါ’ ဆိုတဲ့ အဆိုအမိန့်ကို ကြားလိုက်ရတယ်၊ ကျွန်တော်သိတာက မွေးမြူရေးခြံအကြောင်းကိုဗျ’

‘မက်ရေး’၏ နွားကျောင်းသားကဗျာ အချို့သည် ဂန္ထဝင် ဖြစ်လာဖို့ အကြောင်းရှိနေပါသည်။ ယင်းကဗျာများကို ယနေ့မှသည် လာမည့်နှစ်တစ်ရာ

အထိ အနောက်ပိုင်း ကဗျာအသိုင်းအဝိုင်းမှာ ရွတ်ဖတ်ကြပါလိမ့်မည်။ ‘သိတာကို ရေးပါ’ အဆိုအမိန့်အတွက် ‘မက်ရေး’ ကဗျာများက သက်သေခံနေပြီဖြစ်ပါသည်။

‘ခုခေတ်လူငယ်တွေ ဘာမှ မသိကြဘူးဗျာ၊ ဝါသနာချင်းတူရင် တွဲမိ သွားကြတာပဲ၊ သူတို့ သိတာ ရုပ်မြင်ပဲ၊ ကျွန်တော်တို့မှာ ရုပ်မြင်သံကြားစက် တောင် မရှိဘူးဗျာ၊ အဲ အောက်ထပ်မှာတော့ တစ်လုံးရှိရဲ့။ ဘာမှ မဟုတ်ပါ ဘူးဗျာ၊ တစ်ခါတစ်ခါ ကျွန်တော်တို့ အခွေထိုးကြည့်ဖို့ပဲ အသုံးပြုတယ်’

‘ဘီလင်း(စ)’ မှ ထွက်လာခဲ့ပြီး မကြာခင်မှာ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းမှ မီးခိုးလုံး ကြီးများ လိမ့်တက်လာသည်ကို လှမ်းမြင်လိုက်ရသည်။ မိုင်တစ်ရာမျှ ကွာလှမ်းသော မြောက်ပိုင်း ချီယံနီနီး ထိန်းသိမ်းသစ်တောဘက်မှ တောမီးဖြစ်ဖို့ များ၏။ လေတိုက်နေ၏။ မီးခိုးလုံးကြီးတွေက မက်ရေး၏ မွေးမြူရေးခြံဘက်သို့ လွင့်လာ၏။ ကျွန်တော်တို့ အပြင်ထွက်ကြည့်ကြသောအခါ ထင်းရှူးခေါက် မီးသွေးခဲတွေ ကောင်းကင်ထဲမှ ကျလာသည်ကို မြင်ကြရ၏။

‘ပွက်ပွက်ဆူအောင်ကို ပူနေပြီထင်တယ်ဗျာ၊ ကျွန်တော်က မိုးနည်းနည်း တော့ ရွာမယ်လို့ ထင်ခဲ့တာ၊ အင်း မိုးက ပြေးသွားပြီ ထင်ပါရဲ့၊ ဒီနှစ်ကတော့ ဗျာ ဆိုးဆိုးဝါးဝါးကြီးကို ခြောက်သွေ့လွန်းတဲ့ နှစ်ပါပဲ။ မနှစ်က ဒီအချိန်မှာ မိုးရေချိန် လက်မ ၁၇ လက်မ အထိ ရွာနေပြီဗျာ၊ ဒီနှစ် ၆ လက်မပဲ ရွာသေး တယ်၊ ကျွန်တော်တို့ အဲဒီဆီ အရောက်သွားပြီး ကိုယ်တိုင် ငြိမ်းသတ်သင့်တယ် ဗျာ၊ အင်း မီးဘေးအန္တရာယ်မြင်လာမှ စေတနာဝန်ထမ်း မီးသတ်အဖွဲ့ ဖွဲ့တယ် လေ၊ ဒါပေမဲ့ဗျာ၊ မီးတကယ်လောင်ပြီဆိုတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ငြိမ်းသတ်ကြ ရတာပါပဲ’

ယင်းသည် အိမ်နီးချင်းကောင်းပိသမူ၏ သဘောသကန်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ယင်းသဘောသကန်မျိုးကို မွန်တာနာ၏ သီခေါင်သော အရပ်ဒေသမှာပင် ကျွန်တော် တွေ့မြင်ခဲ့ရပြီဖြစ်သည်။ မက်ရေးက ကျွန်တော်အား ‘ဟောဒီမွေးမြူရေး ခြံနဲ့ ‘ဂျင်းတောင်း’ ကြားမှာ နှစ်တစ်ရာလောက်အထိ မိသားစုတစ်ခုမှ မနေခဲ့ဘူး။ အခု မိသားစုတစ်ခု ရှိလာပြီဗျာ၊ ကျွန်တော် ‘ဗာနေ’ သွားပြီး ရှစ်တန်း အောင်သွားတဲ့ ကျောင်းသားကလေးတွေကို ဟောပြောရသေးတယ်။ ရှစ်တန်းမှာက အားလုံးပေါင်းမှ ကျောင်းသား ငါးယောက်တည်းရှိတာ၊ တစ်ယောက်က ကုလားလေးဗျာ၊ အဲဒီ ကျောင်းသားကလေး ငါးယောက်ရဲ့ မိသားစုတွေ ဒီမှာ နေထိုင်ခဲ့ကြတာ နှစ်တစ်ရာကျော်ရောပေါ့ဗျာ’ ဟု ပြောပြပြီး ‘ဂျင်းတောင်း’ နှင့် ‘ဗာနေ’ ဘက်သို့ လှမ်းမျှော်ကြည့်နေလိုက်သည်။

‘ဟောဒီဒေသကတော့ ခုနက ကျွန်တော်ပြောခဲ့တဲ့ ဒေသမျိုးပါဗျာ’ ဒေသက လှပါသည်။ အကယ်၍ ဤဒေသမှာ ကြေးနီ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ ရွှေနှင့် ငွေသာ မထွက်ခဲ့လျှင် ဤဒေသ ပို၍ ကံကောင်းမည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျွန်တော် ‘ဘီလင်း(စ)’မှာ တစ်ညအိပ်သည်။ မြို့ကိုဖြတ်မောင်းသွား သော ရထားသံ ကြားနေရသည်။ မီးရထားသံကြားရပြီးနောက် ကားသံတွေ ကြားရပြန်သည်။ ကျောက်မီးသွေးကားများ၊ တင်ကားများ၊ နွားတင်ကားများ ဖြစ်ကြပါလိမ့်မည်။ ယင်းကားအားလုံးသည် မွန်တာနာ၏ ကြွယ်ဝမှုအစုစုကို တင်ဆောင်ထွက်ခွာသွားကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မိုးကောင်းလျှင်လည်း ဤဒေသသည် ပို၍ ကံကောင်းဦးမည် ဖြစ်သည်။ ‘ချီယံနီနီး’ သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးဒေသမှာ လောင်သည့် တောမီးသတင်းသည် နောက်နေ့မနက်ထုတ် ‘ဘီလင်း(စ)ဂေဇက်’ သတင်းစာကြီးတွင် မျက်နှာပြည့် ပါလာလေသည်။ ဤပြည့်နယ်မှာလောင်သော တစ်ခုတည်းသော အကြီးမားဆုံး တောမီးဖြစ်သည်။ ဧကပေါင်း ၄၈,၀၀၀ လောင်ကျွမ်းသွား၏။ မီးသတ်သမား ပေါင်း ၃၀၀ က ကြိုးစားငြိမ်းသတ်ခဲ့ရသော တောမီးကြီးဖြစ်၏။ မိုးလိုသည်ဟု ပြောနေကြ၏။ သို့သော် မိုးလေဝသသတင်းကြေညာချက်တွင် မိုးရွာမည်အကြောင်း လုံးဝ မပါရှိခဲ့။

ကျွန်တော်သည် တစ်ခါမှ မသွားဘူးသော လမ်းများသို့ သွားခဲ့သည်။ ‘ဘစ်တင်းဘား’ မှသည် ‘မာဆယ်ရှ်’ မြစ်ကမ်းပေါ်ရှိ ‘တူးဒေါ့’ အထိ ရောက်၏။ ကဖေးဆိုင်တိုင်း၊ စာတံဆိပ်ဆိုင်တိုင်းမှာ မိုးခေါင်သည့်အကြောင်းနှင့် တောမီးကြီး အကြောင်းသာ ကြားနေရ၏။ နောက်ပြောနေကြသော အကြောင်းတစ်ခုမှာ ‘အမြဲရှင်သန်ပင်များ’ အကြောင်း ဖြစ်၏။ အမြဲရှင်သန်ပင်များ တိုက်ဖျက်ရေး ဆိုင်းဘုတ်ကြီးတွေ ထောင်ထား၏။ ရေဒီယိုမှလည်း သတိပေးနေ၏။ ကား အောက်ပိုင်းမှာ အမြဲရှင်သန်ပင်များ ကပ်ငြိပါသွားပြီး မျိုးမပြန့်ပွားစေရန် ကျောင်းသားများကို အစဉ်တစိုက် ပညာပေးနေ၏။ ယင်း ‘အမြဲရှင်သန်ပင်များ’ သည် ဥရောပနှင့် အရှေ့ပိုင်းပြည်နယ်များမှ ရောက်လာပုံရသော အမြဲရှင်သန်ပင် တစ်မျိုးဖြစ်သည့် ဆူးလေပင် မျိုးနွယ်ဝင် ဖြစ်သည်။ ယခုတော့ တောင်တန်း ဒေသသည် ယင်းအပင်များ၏ အိုးအိမ်ဖြစ်နေချေပြီ။ အမြဲရှင်သန်ပင်သည် ပေါက်လာပြီဆိုလျှင် အသတ်ရ အလွန်ခက်၏။ မြေအောက်မှာလည်း ပျံ့နှံ့ သွား၏။ အကယ်၍ ၎င်းအပင်များကို လျစ်လျူရှုထားမည်ဆိုလျှင် အချိန်တို အတွင်း နွားစားကျက်တစ်ခုလုံး ဖုံးလွှမ်းသွားနိုင်၏။ ‘ဒဲ(လ)မာ’က ယင်းအပင်ကို

အသေသတ်နိုင်သည်ထားဦး၊ ယင်းအပင်ပေါက်ခဲ့သည့်နေရာမှာ မြက်ပင်များ မြန်မြန်ဆန်ဆန် မပေါက်နိုင်တော့ဟု ပြောပြဖူးသည်။ ယင်းသို့ မြန်မြန်ဆန်ဆန် မပေါက်နိုင်သည်မှာ အမြဲရှင်သန်ပင်များက ချထားရစ်ခဲ့သော 'အယ်(လ)ကာလီ' ကြောင့်ဟု ဆိုသည်။ ကမ္ဘာဒေသ အသီးသီးရှိ လူတိုင်းမှာ အိပ်မပျော်နိုင်သော ညများကို ဖန်တီးပေးသည့်အကြောင်းအရာများ ရှိကြသည်။ ဤဒေသရှိလူများ အတွက် အိပ်မပျော်နိုင်သော ညများကို ဖန်တီးပေးသည့်အကြောင်းအရာများမှာ ကာလီဖိုးနီးယန်းများ၊ မိုးခေါင်ခြင်းများနှင့် အမြဲရှင်သန်ပင်များ ဖြစ်ကြလေသည်။

ခမ်းခမ်းနားနား ရောင်မျိုးစုံနေသော မွန်တာနာအတွင်း ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ ရက်အနည်းငယ်ကြာအောင် လှည့်လည်လိုက်ရာ မိုင်အတော်များများ ခရီးပေါက် သွားလေသည်။ အေးမြသောတစ်မနက်တွင် 'ပရေရီခွေးမြို့' တစ်မြို့ကို လည်ပတ်ရန် 'ဂရေကလစ်ခရီ' နား၌ ကျွန်တော် ရပ်နားနေသည်။ ပရေရီခွေးများသည် ကုမော်လောင်ဖက် အလွန်ရ၏။ တစ်ကောင်နှင့် တစ်ကောင် ချစ်ခင်ကြ၏။ အလွန်ဖော်ရွေကြ၏။ စုပေါင်းလုပ်ဆောင်တတ်၏။ ပရေရီခွေး ကျွမ်းကျင်သူများက တော့ ပရေရီခွေးများ၏ အပြစ်အနာအဆာများကို မြင်နိုင်ကောင်း မြင်နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။ ကျွန်တော်အနေနှင့်မူ ပရေရီခွေးများတွင် အပြစ် တစ်စုံတစ်ရာ ရှာမတွေ့နိုင်ပါ။ အခြားတိရစ္ဆာန်များက တန်ဖိုးရှိသော မြက်တွေကို စားကြ၊ တွင်းတွေတူးကြ အမျိုးမျိုးသော အနောင့်အယုက် အဖျက်အဆီးများ ပြုလုပ်တတ်ကြသဖြင့် မွေးမြူရေးသမားများခမျာ ထိုတိရစ္ဆာန်များကို သတ်ဖို့၊ အဆိပ်ကျွေးဖို့ အချိန်တွေ အများကြီး သုံးနေရသည်။ သို့သော် လူတွေက လူ့သဘာဝအတိုင်း ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ကြသည်များထက် ပရေရီခွေးများက ခွေးသဘာဝအတိုင်း ပို၍ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြလေသည်။

ကျွန်တော်သည် 'ဒဲလွန်' မှာ ကျင်းပပြုလုပ်သော နွားကျောင်းသားများ စွမ်းရည်ပြပွဲကိုလည်း သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့၏။ အနောက်ပိုင်း လူအုပ်တွေထဲမှာ အရက်မူးနေကြသော နွားကျောင်းသားများနှင့်လည်း ရင်ဆိုင်တိုးခဲ့ရပါ၏။ ဆူပါ မတ်ကက်ကြီးထဲမှ လူအုပ်ကြီးကို ရင်သပ်အံ့ဩစွာ ငေးမောကြည့်ရှုပြီး ရေခဲသေတ္တာနှင့် ပျော်ပွဲစား အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းအချို့ကို ဝယ်ယူလိုက်ပါသည်။

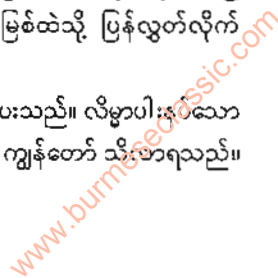
ရေခဲသေတ္တာထဲ၌ စားစရာပစ္စည်း အပြည့်အစုံထည့်ထားပြီး 'ပါနှင့်မာ' မိုတယ်က ကျွေးသမျှကို စား၍ ကျွန်တော် လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေနိုင်ပေသည်။ သို့သော် 'မစ်ကီ' နှင့် 'အိအပ်' တို့၏ ချိုကိုရေပူစမ်း စားသောက်ဆိုင်မှာတစ်ည သွားရောက်တည်းခိုလိုက်ပါသေးသည်။ အရှေ့နိုင်ငံမှ စွန့်စားသွားလာကြသော

ခရီးသည်များအား ထိုစားသောက်ဆိုင်က အမြဲတမ်း ဆွဲဆောင်ထားသည်။ မစ်ကီသည် သူ့စားသောက်ဆိုင်ကြီးကို အလွန်ရှေးဆန်စွာ မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားလေသည်။ ထမင်းစားခန်းကြီးသည် ကြီးမားကျယ်ဝန်းလှ၏။ မွန်တာနာတွင် အကောင်းဆုံးဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ မွန်တာနာ ပန်းချီဆရာ 'ရပ်ဆဲချသန်း'၏ စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်ကောင်းလှသော ကုန်းမြေအနေအထား ပန်းချီကားချပ်ကြီးများကို နံရံတွေပေါ်၌ ချိတ်ဆွဲထားသည်။ သူ့စားသောက်ဆိုင်တွင် သဘောကျ နှစ်ခြိုက်စရာကောင်းသော အခန်းများရှိသည်။ ဆိုင်ရှေ့တွင် ရေပန်းတစ်ခုရှိသည်။ မစ်ကီသည် 'ကလီလန်း' မြို့သားဖြစ်၏။ သို့သော် 'ချီဂို' မှာ ရောက်နေရတော့ ချီဂိုသားစစ်စစ်လို ဖြစ်နေလေပြီ။ သူ့ဧည့်ခန်းနံရံထက်မှာ သမင်ခေါင်းကြီးချိတ်ထားသည်။ ၎င်းအပြင် လှပခုံညားသော စန္ဒရာကြီးကို ကျွဲသားရေဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားလိုက်ပါသေးသည်။

မြစ်ကမ်းတစ်လျှောက် ငါးများဖို့ကောင်းသည့် နေရာတိုင်းမှာလည်း ကျွန်တော် ရပ်နားမြဲ ဖြစ်ပါသည်။ ချီဂိုရေပူစမ်း စားသောက်ဆိုင် အထက်ပိုင်းကိုက် ၁၀၀ အဝေးမှာ အမြီးမည်းနားရွက်ရှည် သမင်ငယ်လေးတစ်ကောင် ရေသောက်နေသည်။ သမင်ငယ်ကလေးက နားရွက်ရှည်ကြီးတွေကို ထောင်ပြီး ကျွန်တော် ရှိနေတာကို သူသိကြောင်း ပြလေသည်။ ပြီးလျှင် ကျွန်တော်ရှိမနေသည့်အလား သဘောထား၍ အေးအေးဆေးဆေးပင် ရေဆက်သောက်နေလေသည်။ မိုးခရဲချသော ရှိ စားပွဲတစ်လုံးမှာ နေ့လယ်စာစားဖို့ ကျွန်တော် ထိုင်လိုက်သည့်အခါ ခွေးကို လမ်းလျှောက်ပေးဖို့ မြစ်ဘက်ထွက်လာခဲ့သူ အမျိုးသမီးကြီး တစ်ဦးက 'ရှင်နောက်ကျောဘက်ကိုလည်း သတိထားဦးနော်၊ အဲဒီ ချုံတွေထဲကို ဝက်မတစ်ကောင် သူ့ကလေးတွေနဲ့ ရောက်လာတတ်တယ်၊ အဲဒီစားပွဲက ကျွန်မ ထထပြေးရတာ နှစ်ခါတောင်ရှိသွားပြီရှင်' ဟု သတိပေးစကားပြောလာပါသည်။ ကျွန်တော်က ထိုအမျိုးသမီးအား ကျေးဇူးတင်စကားပြောပြီး ဝက်မတိစ္စ မေ့ပစ်လိုက်၏။ သို့သော် မိနစ်အနည်းငယ်အကြာမှာ မိုးမခရဲထဲမှ ရဲ့ရဲ့ အသံကြားလိုက်ရ၏။ ထိုနောက် ဟိန်းသံ တိုးတိုးထွက်လာပြန်၏။ နေ့လယ်စာစားဖို့ တခြားတစ်နေရာကို ကျွန်တော် ရှာရလေတော့၏။

ကျွန်တော်သည် ကျဉ်းမြောင်းသော ဘိုး(လ)ဒါမြစ် အထက်ပိုင်းသို့တက်၍ ငါးများပါသည်။ များ၍ရသော ငါးကလေးတွေကို မြစ်ထဲသို့ ပြန်လွှတ်လိုက်သည်ချဉ်း ဖြစ်ပါသည်။

ငါးမျှားခြင်းက ကျွန်တော့်ကို သင်ခန်းစာတွေပေးသည်။ လိမ္မာပါးနပ်သော အသိဉာဏ်ရှိသော ငါးကြီးများ၏ အမူအကျင့်များကို ကျွန်တော် သိလာရသည်။

အလားတူပင် မိုက်မဲသော၊ အသိဉာဏ်ကင်းသော ငါးငယ်ကလေးများ၏ အမူအကျင့်များကိုလည်း သိခွင့်ရလိုက်ပါသည်။ ထို့အပြင် သူတို့ မှီခိုစားသောက်ကြသော မြစ်တွင်းဖွား သတ္တဝါကလေးများ၏ အကျင့်စရိုက်များကိုပါ လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ထို့ထက် မြစ်ငါးများနှင့် ပတ်သက်နေရမည့် လူ့အပြုအမူများကိုပါ နားလည်ခွင့် ကျွန်တော်ရခဲ့ပါသည်။ အလျင်စလို ပြုလုပ်ခြင်းထက် သည်းခံစိတ်ရှည်ခြင်းက ပို၍ကောင်းကြောင်း၊ တိတ်ဆိတ်ခြင်းသည် ရတနာတစ်ပါးဖြစ်ကြောင်း၊ စိတ်တည်ငြိမ်မှုရှိနေခြင်းသည် မွန်မြတ်သော ဆုလာဘ်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် သိခဲ့ရလေပြီ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် တစ်ယောက်တည်းပင် ငါးများလိုပါသည်။ ငါးများခြင်းသည် ပြိုင်ပွဲတစ်ခု ဖြစ်မလာသင့်ပါ။

ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမရှိဘဲ ကျွန်တော် ငါးမများတတ်ပါ။ ငါးများနေခိုက်ခြင်းကိုမည်၊ စွတ်စိုနေမည်၊ အပူဒဏ်ခံနေရမည်ဆိုလျှင် ငါးများရင်းမှာ စိတ်ဓာတ်ကျသွားတာမျိုး ရှိနေတတ်ပါသည်။ သို့သော် လက်ထဲမှာ ငါးများတံကိုင်းထားရလျှင် ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ စိတ်ဓာတ်မကျ၊ မပျော်မရွှင် မဖြစ်ပါ။ စက်တင်ဘာလ တစ်လလုံး မွန်တာနာမှာနေနေခိုက် ဟိုမြစ်မှ သည်မြစ်ကူး၊ သည်မြစ်မှ ဟိုမြစ်သို့ ရွေ့ကာ နေ့စဉ်ရက်ဆက် ငါးများရသည့် အရသာသည် မဖော်ပြနိုင်လောက်အောင်ကို ကောင်းလွန်းလှသည့် အရသာ ဖြစ်ပါသည်။

အကောင်းဆုံး ဝါးငါးများတံလုပ်သူ 'ဂလဲန်းဘရော့(စ)ကတ်' နှင့် ကျွန်တော် သိကျွမ်းခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ သူသည် 'အာအမ်ဝင်စတန် ငါးများတံကုမ္ပဏီ' တွင် အလုပ်လုပ်သည်။ 'တွင်းဘရစ်(ချိ)' မှာ နေထိုင်၏။ အသေးစိတ်ဂရုစိုက် ပြုလုပ်ထားသော သူ့ငါးများတံများကို ဒေါ်လာ ၁၅၀၀၀ ဖိုး ရောင်းချခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးက ဝယ်ယူသူများ ယခုအခါတွင် သူ့အိမ်တံခါးဝသို့ ရောက်လာကြပြီ ဖြစ်သည်။ ယခု စက်တင်ဘာလ ခရီးစဉ်တွင် သူ့ထံရောက်အောင် ကျွန်တော် သွားခဲ့သည်။ သူသည် အလုပ်လုပ်နေခိုက်မှာ စကားပြောတတ်သည့် လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။

'ကြိမ်က တရုတ်ပြည်က ကြိမ်ပဲ၊ ကန်တုံမြို့အနီးက ထွက်တာလေ၊ ကြိမ်တွေကို ပလတ်စတစ်နဲ့ ထုပ်ပိုးပြီး ကျွန်တော်တို့ဆီ ပို့ပေးတယ်၊ ဝါးငါးများတံတွေဟာလဲ ကြိမ် ငါးများတံတွေလို ကောင်းတာပါပဲ၊ ငါးများတံလုပ်မယ့် ကြိမ်တွေ၊ ဝါးတွေကို တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ် ဆိုသလို ပိုထောင်ထဲထည့် လှောင်ထားရတယ်'

'ဂလဲန်း' သည် ဝင်စတန် ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်လို့ပင် ဖြစ်နေပါသည်။ ဝင်စတန် ကုမ္ပဏီသည် အလွန်ကောင်းသော ဂရုစိုက် ငါးများတံများကို

ထုတ်လုပ်ရောင်းချ၏။ သို့သော် 'ဂလဲန်း' ကမူ ဝါးငါးများတံပြုလုပ်ရေးပေါ်မှာသာ အာရုံစူးစိုက်ထားသည်။ ဝါးငါးများတံပြုလုပ်ခြင်းတွင် အနုပညာဆန်သော လုပ်ငန်းအဆင့်ပေါင်းများစွာ ပါဝင်နေပါသည်။

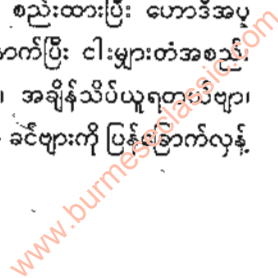
'ဝင်စတန် ငါးများတံတွေမှာ အူတိုင် အခေါင်းပေါက်ပါတာချည်းပါပဲ၊ အူတိုင် အခေါင်းပေါက်လုပ်ရတဲ့ ကိစ္စ မလွယ်လှဘူး၊ သိပ်လက်ဝင်တယ်၊ ဒါပေမယ့် ပေါ့တယ်၊ သုံးတဲ့နေရာမှာ သိပ်အဆင်ပြေတယ်။'

'ဝါးငါးများတံ သုံးတတ်ဖို့၊ ဝါးငါးများတံသုံးပြီး ပြိုင်ပွဲဝင်ဖို့ ငါးဖမ်းသူ အများစုဟာ ဆယ်နှစ်၊ ဆယ်ငါးနှစ် ကျင့်ယူရတာ၊ ကျွန်တော်က တံငါတွေကို 'ခင်ဗျားတို့ ပထမတော့ ကြိုက်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲ နောက်တော့ ခင်ဗျားတို့ သိပ်ကို ကြိုက်သွားကြမှာပါ' လို့ ပြောပြလိုက်တာပဲ၊ အမျိုးသမီးတစ်ဦးနဲ့ ဆက်ဆံရသလို ပေါ့ဗျာ၊ မကြာခင်အချိန်အတွင်းမှာ ဝါးငါးများတံဟာ ခင်ဗျားရဲ့ သစ္စာအရှိဆုံး အပေါင်းအဖော် မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း ဖြစ်သွားတော့တာပဲ၊ ဝါးငါးများတံကို သုံးသွားရင် ခင်ဗျားစွမ်းရည်တွေ တက်လာနိုင်တယ်၊ ဒီလောက်အထိ ကောင်းတာဗျ'

စကားပြောနေစဉ်မှာ ဂလဲန်း၏ မျက်လုံးအစုံကလည်း အလုပ်ရှုပ်နေကြ၏။ အလုပ်အပေါ်မှာ အာရုံညွှတ်နေကြ၏။ သူကတော့ သူ့ပြုလုပ်သည့် ငါးများတံတိုင်းမှာ အပြစ်အနာအဆာကင်းစေချင်၏။ ပြုလုပ်ပြီးစီးသွားသည့် ငါးများတံတိုင်း အကောင်းဆုံးဖြစ်စေချင်၏။ သူက အကူနှစ်ယောက်နှင့်အတူ ငါးများတံလုပ်သည်။ အကူနှစ်ယောက်၏ မျက်လုံးအစုံတွေကလည်း အမြဲတမ်းပင် အလုပ်ရှုပ်နေကြလေသည်။

'ဂလဲန်း' က ဆက်၍ ပြောပြပြန်၏။

'ကနေ့ဟာ မြတ်တဲ့နေ့ဗျ၊ ကော်လည်း ကပ်မယ်၊ ကျွန်တော်တို့က စက္ကယားငါးများတံ၊ လေးကြိုးတပ် ငါးများတံ၊ ငါးကြိုးတပ် ငါးများတံ၊ ရှစ်ကြိုးတပ် ငါးများတံတွေလည်း လုပ်သေးတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အများဆုံးလုပ်တာကတော့ ခြောက်ကြိုးတပ် ငါးများတံပေါ့၊ အခုလုပ်ပြီးသားတွေက တစ်နှစ်အချိန်အတွင်း ရောင်းချဖို့ ပြင်ထားတာတွေပဲ၊ ငါးများတံတွေကို ကြိုးနဲ့ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် တစ်နှစ်လောက် အနည်းဆုံးကြာအောင် စည်းထားပြီး ဟောဒီအပူဇာတ်ပေးတဲ့ အခန်းထဲမှာ ချိတ်ဆွဲထားရတယ်၊ နောက်ပြီး ငါးများတံအစည်း ထိပ်ပိုင်းကနေ လေးပေါင်အလေး ဆွဲထားရတယ်၊ အချိန်သိပ်ယူရတာပဲဗျာ၊ စိတ်မရှည်ဘူး၊ အချိန်မယူဘူးဆိုရင် ခင်ဗျားအလုပ်က ခင်ဗျားကို ပြန်ခြောက်လှန့်နေတော့တာပဲ'

ထိုနေ့က တစ်နေ့ကုန်သွားအောင် ဂလဲန်း အလုပ်လုပ်ပုံလုပ်နည်းများကို လေ့လာကြည့်ရှုခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့မခွဲခွာမီ သူရယ်၊ သူ့အကူနှစ်ယောက်ရယ်၊ ကျွန်တော်ရယ် ဝိုင်းထိုင်ကြကာ ဘီယာသောက်ကြသည်။ မြေပဲစားကြသည်။ ငါးများသည်အကြောင်းတွေ ပြောကြသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ အပူဓာတ်ပေးသည့် အခန်းဘက်သို့ မျက်ခြည်မပြတ် ကြည့်နေမိသည်။ ထိုအခန်းထဲမှာ ကနေ့ကလဲန်း၏ ငါးများတံများသည် ငါးများသူများ၏ လက်တွင်းသို့မရောက်ခင် စောင့်ဆိုင်းကြရမည့် တစ်နှစ်တာ အချိန်အတွက် အစပြုသောနေ့ပင် မဟုတ်ပါလား။ ကျွန်တော် တွေးမိပါသည်။ တစ်နေ့နေ့တော့။

မွန်တာနာ တစ်မနက်တွင် ကျွန်တော် အသက် ၆၀ ပြည့်သွားပါသည်။ မြစ်နားတစ်လျှောက် ဖုန်တူသောလမ်းပေါ်မှာ ကျွန်တော် လျှောက်လှမ်းနေသည်။ အရှေ့မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းဆီမှ နေလုံးနီနီကြီး တက်လာနေသည်။ ကျွန်တော့်မှာ ကော်ဖီပူပူတစ်ခွက် ပါလာသည်။ အခါတိုင်းလိုပင် ကျွန်တော် ပျော်နေသည်။ ရေဒီယိုနားထောင်လိုက်သည်။ ‘ဂါရစ်ဆန်ကေးလား’ ပြည်သူ့အသံမှ နှစ်ချုပ်မှတ်တမ်းတင်လာနေသည်။ ‘၎င်းသည် ကျွန်ုပ်၏ နှစ် ၆၀ မြောက် မွေးနေ့ဖြစ်သည်’ ဆိုသော အသံကို ကြားလိုက်ရသည်။ ဟုတ်ရဲ့လားဟု စဉ်းစားမိလိုက်သည်။ ကြားလိုက်ရသည့်အတိုင်း ဟုတ်နေရင်တော့ ကောင်းလှချေပေါ့။ ကျွန်တော်လည်း အသက် ခြောက်ဆယ်ပြည့်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လား။ အဖေကို သတိရလိုက်သည်။ ယခု အဖေသည် မြောက်ကာရီလိုင်းနားအိမ်သို့ ပြန်ရောက်နေသည်။ ရက်အနည်းငယ်အတွင်း သွားတွေ့ရမည်။ အဖေသည် အသည်းအသန်နာမကျန်းဖြစ်ခဲ့၏။ သို့သော် လုံးဝ စိတ်မှန်နေသေး၏။ အဖေက အသက် ရှစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ် ရှိပြီဖြစ်၏။

စိတ်ကူးစီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း လုပ်ရမည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ လိုချင်တာတွေ ရှိနေပြန်သည်။ ‘ဂလဲန်းဘရေ(စ)ကက်’၏ ငါးများတံတစ်ခု ပိုင်ဆိုင်ဖို့ အချိန် အတော်ကြာစောင့်ရပေဦးမည်။ ဝါးငါးများတံဖြင့် ငါးများရသည့်အရသာကို ခံစားနိုင်ဖို့။

အဖေဘဝကတော့ အားလုံး ပြည့်စုံကောင်းမွန်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်လည်း အဖေလို ရှစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်အထိ နေသွားရလျှင် တော်ပါပြီ။ ကျေနပ်ပါပြီ။

အကယ်၍ ကျွန်တော် ရှစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ် အထိ နေသွားရလျှင် မွန်တာနာမှာ နောက်ထပ် စက်တင်ဘာလပေါင်း နှစ်ဆယ့်ခြောက်လ လည်ပတ်ဖို့ ကျန်နေဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ။

အောက်တိုဘာ
၃(၁)စတော့၊ ဘားမောင့်

ရောက်လာခဲ့သည်။ နောက် ကျွန်တော့်အစ်ကို 'ဝေါလော့(စ)' အလှည့်ကျလာ၏။
ဖခင်ကြီးသည် တစ်စတစ်စ အအိပ်လျော့လာ၏။ အစားနည်းလာ၏။ မလှုပ်ရှား
နိုင်တော့သည့်အခါ သက်သောင့်သက်သာ နေဖြစ်အောင် ကျွန်တော်က အနေ
အထား ပြောင်းပြောင်းပေးရပါသည်။

'ဟေ့ကောင် ချား(လ)၊ ငါ မင်းကို သတ်မိလိမ့်မယ်'

ဤကား ဖခင်ကြီး၏ နောက်ဆုံးစကားပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဖခင်ကြီးကို မိခင်ကြီး၏ အုတ်ဂူစားမှာ ယှဉ်၍ မြုပ်နှံ သင်္ဂြိုဟ်လိုက်သည်။

ဖခင်ကြီး အသုဘသို့ လာရောက်ကြသူများအား ကျွန်တော် လေးစား
ချစ်ခင်ပါသည်။ ဖခင်ကြီး၏ မိတ်ဆွေများ၊ ဘဏ်ငွေကိုင်စာရေးကြီးများ၊
ကုန်စုံဆိုင်ဝန်ထမ်းများ၊ ဖခင်ကြီးက အရပ်ကလေးတွေ လုပ်ပေးသော ကလေး
များ၊ စားပွဲထိုးအမျိုးသမီးငယ်ကလေးများ၊ လာသူအားလုံးသည် 'လူကောင်း
တစ်ယောက် ဆုံးပါးသွားခဲ့ပြီ' ဟု ခံစားမိကြသည်။

ဖခင်ကြီးက နယူးအင်္ဂလန်ဇာတိ ဖြစ်သည်။ 'ဘားမောင့်' အောက်တိုဘာ
လကို အလွန်ချစ်သူဖြစ်၏။ အသုဘကိစ္စ ပြီးဆုံး၍ ရက်အနည်းငယ်အကြာမှာ
ဖခင်ကြီးဆန္ဒကို လိုက်လျောသည့်အနေဖြင့် ကျွန်တော် ဘားမောင့်သို့ သွားပါသည်။

'ဂု(ဒ)စတော့' သို့ ကျွန်တော် ရောက်သွားချိန်မှာ ဝင်းလက်တောက်ပ
သော ဆောင်းဥတု ကုန်လွန်သွားပြီ ဖြစ်သည်။ နေ့ခင်းပိုင်းမှာ မြူတွေဆိုင်း
နေသည်။ နေ့သည် မကြည်လင်။ သစ်ရွက်တွေ ကြွေကျမြေခနေကြလေပြီ။
ကျွန်တော် ဘာတွေလုပ်ရမည်နည်း။ ရုတ်တရက် စဉ်းစားမရ။ စဉ်းစားမရသည့်
အဆုံးမှာ ကျွန်တော့် အကျင့်အတိုင်း ကားလိုက်မောင်းတော့၏။ ဩ ဖုန်ထူ
လမ်းတွေကိုတောင် ပြုပြင်ထားပြီပဲ။ ခုတော့ ချောလို့ မွတ်လို့ပါလား။ အင်း
နောက်ဖေးဘက်လမ်းတွေကတော့ တစ်မျိုး။ ထင်ထင်ရှားရှား အမှတ်အသားများ
မရှိ။ သို့သော် ထိုလမ်းများသို့ မသွားဘူးလျှင် ဘားမောင့်၏ ဂုတ်သိမ် များစွာ
နှင့် လွဲသွားနိုင်၏။ စိတ်ရှူးပေါက်ပေါက်နှင့် ကားလိုက်မောင်းရင်း ကျွန်တော်
'ဘာရှိုင်းယား' အနီးမှ နောက်ဖေးလမ်းထဲ ထဲလိုက်၏။ စမ်းချောင်းကလေးက
လမ်းဘေးမှာ စီးဆင်းနေသည်။ မတ်စောက်သော အတက်လမ်းကလေးဖြစ်သည်။
ခဲညားထည်ဝါလှသည့် ရှော်ဂျီယန် အိမ်ကြီးတစ်လုံးကို ကျော်လာခဲ့သည်။
ထိုအိမ်ကြီးသည် လှပသော တောင်ပေါ်ယာခင်းကလေးကို မိုးထားသလိုပင်
ဖြစ်နေသည်။ နောက်ဆုံးမှာ ကျွန်တော်သည် 'စတင်ဖိုး' သို့သွားရာ လမ်းမပေါ်
ရောက်လာခဲ့၏။ စိမ်းစိုသော မြက်ခင်းကြီးရှိရာ နေရာဖြစ်၏။

တောင်ပိုင်း 'ဘားမောင့်' သည် အောက်တိုဘာ ပထမပတ်ရောက်ပြီဆိုလျှင်
အမေရိက၏ အလှပဆုံးအချိန်၊ အလှပဆုံးနေရာ ဖြစ်လာလေတော့သည်။ တောင်
ကုန်း ဆင်ခြေလျော့များပေါ်တွင် တောက်ပသော အဝါရောင်ပန်းများ နေရာမလပ်
ဖုံးလွှမ်းနေသည်။ တောင်ကုန်းများအောက်ခြေမှာတော့ စိမ်းစိုနေသော မြက်ခင်း
ကြီးများ။ လှပသော ချိုင့်ဝှမ်းမြို့ကလေးရှိ ဘုရားကျောင်း၏ စုလစ်မွမ်းချွန်
များကို ဆောင်းကာလ၏ နေခြည်နွေးများက ထိနမ်းနေကြသည်။ လမ်းဆုံ
ခတိုးဆိုင်များ အပြင်ဘက်တွင် ရွှေဖရုံသီးပုံကြီးတွေက အဝါရောင် ပီးရမစ်ကြီး
တွေလို ငွားငွားစွင့်စွင့် ပေါ်ထွက်လာကြပြီ။ လေထဲမှာ မီးခိုးနံ့ပါလာပြီ။
မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဘဝအမောများကြောင့် ဘားမောင့်ဆောင်းကိုပင် ထာဝရ
အမှတ်မရနိုင်ခဲ့ပေ။ အလုပ်ရှင်းသော တစ်နှစ်မှာတော့ ဘားမောင့် ဆောင်း
အရသာကို ခံစားဖို့ ကျွန်တော် စိတ်ကူးထား၏။

သို့သော် မအောင်မြင်ပါ။ အောက်တိုဘာ ပထမအတွင်းမှာ ကျွန်တော့်
ဖခင်ကြီး မြောက်ကာရိုလိုင်းနားတွင် ဆုံးပါးသွားခဲ့သည်။

ဖခင်ကြီးသည် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောတတ်သူ မဟုတ်ပါ။ ဖခင်ကြီး
သည် မဆုံးခင် တစ်လမှာ ကတ်ကလေးတစ်ခုဝယ်ပြီး စာတိုကလေး ရေးခဲ့သည်။
ထိုစာတိုကလေး ရေးထားသည့် ကတ်ကို ကျွန်တော် မွန်တာနာမှ ပြန်ရောက်မှ
တွေ့ရသည်။ 'ချား(လ)၊ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်ခြောက်ဆယ်တုန်းက မင်းမွေးဖွား
လာတဲ့နေ့ဟာ ငါ့ ဘဝမှာ ကောင်းမွန်ဆုံးနေ့ပဲ' တဲ့။

ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့်အစ်မ 'ကက်သရင်း' သည် ဖခင်ကြီးကို ဂရု
စိုက်ကြပါသည်။ နောက်ပိုင်းမှာ အစ်မတစ်ယောက်တည်း ပြုစုစောင့်ရှောက်
သည်။ နောက်တော့ ကျွန်တော် တစ်ယောက်တည်း ပြုစုရသည့်အခြေအနေမျိုး

ထိုမြက်ခင်းပြင် တောင်ကုန်းထိပ်မှာ ကျွန်တော် အလွန်နှစ်သက်သည့် အဆောက်အဦးကြီးတစ်ခု တည်ရှိနေပါသည်။ ယင်းအဆောက်အဦးကြီး၏ အဝင်တံခါးနောက်တွင် အောက်ပါ ကမ္မည်းစာတန်း ထိုးထားသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

အစည်းအဝေးကျင်းပရာ အိမ်ဖြူတော်
၁၇၉၉ ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသည်။

အဆင့်အတန်း ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ

ဘာသာရေး ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ ဝတ်ပြုရာလည်းဖြစ်သည်။

ယင်းအဆောက်အဦးကို

မြို့တော်ခန်းမအဖြစ် ၁၈၀၁ ခုနှစ်မှ စတင် အသုံးပြုသည်။

ထိုအဆောက်အဦးကြီးထဲမှာ ကျွန်တော်သည် တစ်ချိန်သောအခါက ကြည့်နူး ပိတ်ဖြစ်စိတ် ယိုဖိတ်ကာ တစ်နေ့တာ ကုန်ဆုံးခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုနေ့သည် ဘားမောင့်တွင် လက်သမားဆရာက အလုပ်မလုပ်သောနေ့၊ ဆေးဆရာက ဆေးမကုသောနေ့၊ ဆိုင်ရှင်က ဆိုင်မဖွင့်သောနေ့၊ မိခင်အားလုံးက သားသမီးများအား 'ညစာရွေးရမယ်' ဟု ပြောသောနေ့ ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့သည် ဘားမောင့် မြို့သူ မြို့သားအားလုံးက မိမိတို့ အကျိုးကို မကြည့်ကြသောနေ့၊ သူတို့မြို့ အကျိုးကိုသာ ကြည့်ကြသောနေ့ပင် ဖြစ်သည်။ မြို့တော်အစည်းအဝေးနေ့ ဖြစ်လေသည်။

ထိုအစည်းအဝေးကြီးတွင် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးတည်းက အများအတွက် ကိုယ်စားပြုပြောရသော ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို မကျင့်သုံးပေ။ ဒီမိုကရေစီစနစ် စစ်စစ်ကိုသာ ကျင့်သုံး၏။ မြို့သူမြို့သားတိုင်း ပြောပိုင်ခွင့်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် 'စတင်ဖို့' တွင် ထိုနေ့သည် အသံမျိုးစုံ ကြားရသောနေ့ ဖြစ်၏။ အစည်းအဝေး၌ သူတို့သည် ကိစ္စတစ်ခုကို တစ်နာရီလောက်ကြာအောင် အကြံပြု ပြောဆိုကြ၏။ ဥပမာ၊ လယ်သမားကြီး 'ဘရောင်း' က ပြင်ပဆေးကုသရေးအတွက် တစ်လလျှင် ဒေါ်လာ ၅၅ ဒေါ်လာ ဆက်ပေးသင့် မပေးသင့် ကိစ္စမျိုး။ ထိုကိစ္စအတွက် ခုံသမားမိလူကြီး 'ဂျိန်းကွန်ဒစ်' က မတ်တတ်ရပ် မဲပေးကြရန် ပြောသည်။ သူပြောသည့်အတိုင်း မတ်တတ်ရပ် မဲပေးကြရာ စတင်ဖို့ တစ်မြို့လုံးက 'ဘရောင်း' နှင့် သဘောတူညီကြ၏။ သို့ဖြင့် မြို့တော်ရန်ပုံငွေထဲမှ ပြင်ပဆေးကုသရေးအတွက် အသုံးစရိတ်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်၏။

ဘားမောင့်သည် ယခုထက်တိုင် ယင်းကဲ့သို့သော ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ မဲဆန္ဒရှင်များကလည်း ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုကြရ

သည်။ မိမိအသိစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆန္ဒပြုကြောင်း၊ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ခြိမ်းခြောက်မှု၊ အရေးပေးမှုမပါဘဲ ဆန္ဒပြုကြောင်း ကျိန်ဆိုကြရလေသည်။ အစည်းအဝေးကျင်းပသောနေ့တွင် အစားအစာများ ကျွေးသည်။ ကျန်ရှိနေသော ကိစ္စများ၊ ပြဿနာများကို ဆက်လက်ဆွေးနွေး အကြံပြုကြသည်။ ဆက်လက် ဆွေးနွေးကြသော အကြောင်းအရာများထဲမှ တစ်ခုကို ထုတ်ပြရလျှင် ငွေကုန်ကြေးကျ သက်သာဖို့ သန်းခေါင်အချိန်မှာ လမ်းတစ်လမ်းလမ်းက လမ်းမီးတွေကို ပိတ်ထား မထား ဆိုတာမျိုးဖြစ်၏။

ယင်းသည်ပင် ထိုမြို့ကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသော လူများ စိတ်ကူးထားသည့် ဒီမိုကရေစီစနစ် ဖြစ်မည် ထင်ပါ၏။ နှောင်းလူများကလည်း သူတို့၏ လူမှု အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးအတွက် အကျိုးစီးပွား ရှိရာရှိကြောင်းကိုသာ အကြံပြု ဆန္ဒပေးကြ၏။ ပေါ်လာသမျှ ပြဿနာအားလုံး ရှင်းသွားအောင် ကြိုးစား ကြံဆောင်ကြ၏။ မည်ကဲ့သို့သော အကြောင်းကိစ္စမျိုးမဆို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြကာ ချက်ချင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ၏။

ထို့ကြောင့် ဘားမောင့်ကို ဒီမိုကရေစီစနစ်၏ ရေခဲမြေခဲဟု မှတ်ယူ နိုင်ပါသည်။ သို့သော် စုန်းပြူးဟူသည် ရှိစမြဲမို့ အများနှင့် မလိုက်သော 'မာဗွားရစ်' ဂိုဏ်းသားများလည်း ပါဝင်နေသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ လွတ်လပ်ရေးကြေညာပြီး နောက်ပိုင်း ၁၄ နှစ်လုံးလုံး ဘားမောင့်သည် အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင် သမ္မတနိုင်ငံဖြစ်ခဲ့၏။ တချို့ကျတော့ နယူးယောက်နှင့် ပူးပေါင်းလိုကြ၏။ တချို့ကျတော့လည်း 'နယူး ဟမ်(မ) စဖီးယား' နှင့် တွဲလိုကြ၏။ ယင်းသို့သော မရေမရာ အခြေအနေမျိုးများသည် 'အီသမ်အလန်' နှင့် သူ့လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များအဖို့ မပတ်သက်သလို ဖြစ်နေသည်။ သူ့တပ်ဖွဲ့ ဆိုသည်မှာလည်း 'ဂရင်း' တောင်ပေါ်နေ ယောကျ်ားကလေးများဖြစ်ကြ၏။ သူတို့တပ်ဖွဲ့သည် နယူးယောက်အတွက်သော် လည်းကောင်း၊ နယူးဟမ်(မ) စဖီးယားအတွက်သော် လည်းကောင်း ဗြိတိသျှများကို မတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ။ သူတို့က ဘားမောင့်သည် ဘားမောင့်အဖြစ်နှင့်သာ ဆက်လက် တည်ရှိသွားဖို့ လိုလားကြ၏။ ဗြိတိသျှများကို တိုက်ခိုက်ခြင်းသည် အကြမ်းဖက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သူတို့က ခံယူထားကြ၏။ တစ်နေ့ 'အီသမ်အလန်' သည် ခွဲထွက်သွားသော မြို့တစ်မြို့တွင်သို့ ဝင်ပြီး 'ကျုပ် 'အီသမ်အလန်' ပြောထားလိုက်မယ်၊ မှတ်ထားကြပါ။ ကျုပ်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ကလေး၊ လူကြီး၊ အမျိုးသမီး ဘယ်သူ့ကိုမှ နေရာမပေးဘူး။ ဘားမောင့်ရဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာကို

ဂါး(လ)ဖို့ မြို့သူမြို့သားများ လက်မခံခဲ့ရင်တော့ 'ဆိုဒုန်' နဲ့ 'ဂေါမောရ'မြို့ နှစ်မြို့အဖြစ်ဆိုးနဲ့ ကြိုသလို ကျုပ်လုပ်ပစ်မယ်ဆိုတာ ကျိန်တွယ်ပြောခဲ့မယ်' ဟု အော်ဟစ် ကြိမ်းဝါး၏။ ၁၇၉၁ ခုနှစ်တွင် ကွန်ဂရက်သည် ဘားမောင့်ကို သူ့နာမည်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုတွင်းသို့ဝင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ရလေသည်။

ကျွန်တော်၏ အောက်တိုဘာလ အလည်အပတ် အစီအစဉ်များအတွက် 'ရက်စတော့'ကို ဗဟိုချက်မအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ၎င်းသည် အမေရိက၏ အလှပဆုံး ရွာကလေးဖြစ်သည်။ ၁၉၇၀ နှစ်များအတွင်း စိမ်းစိုသော မြက်ခင်းပြင် ကြီးများ ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ ယင်း မြက်ခင်းစိမ်းကြီးများကို မျက်နှာမူထားသော လှပသည့် အိမ်များကိုလည်း ထိုနှစ်များအတွင်းမှာပင် ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရွာအလှကို ယခုထက်တိုင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည်ကတော့ အလွန်တော်သော 'လောရင့် အက်(စ)ရော့ဖဲလား' ကြောင့်ဟု ပြောနိုင်ပေသည်။

သူ့ကို ကျွန်တော် မတွေ့ဘူးပါ။ သူသည် ကျွန်တော် ကျင်လည်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းတွင်လည်း ကျင်လည်မည့်သူ မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ကျွန်တော်သည် ဟု(ဒ)ဆန် မြစ်ကမ်းတစ်လျှောက်မှ ပါလီဆိတ် လမ်းမကြီးအတိုင်း ကားမောင်း သွားခဲ့ဖူး၏။ 'မိန်း' မှာ ရှိစဉ် 'အကာဒီယာ အမျိုးသားပန်းခြံ' တွင်း၌ လည်ပတ် ခဲ့ဖူး၏။ ဗာဂျင်ကျွန်းများရှိ စိန်ဂျွန်းသို့ အရောက် ရွက်လွင့်ခဲ့ဖူး၏။ 'ဂျပံဆင် ဟိုး(လ)' မှ တောအရိုင်းကြီးများကို ကြည့်မောခဲ့ဖူး၏။ ထိုနေရာများကို လောရင့် ရော့ဖဲလားက ပြုပြင်စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းခဲ့၏။ ကျွန်တော်လို သူလှည့်လည် သွားလာခိုက် ထိုနေရာများကို နှစ်ခြိုက်မိပြီး သူပိုင် ငွေများကို သူ့ပျော်ပိုက်မှုအတွက် အသုံးပြုခဲ့လေသည်။

၇(ဒ)စတော့ရှိ အထည်ဝါဆုံးသော အိမ်သည် လောရင့် ရော့ဖဲလား၏အိမ် ဖြစ်သည်။ သူသည် '၇(ဒ)စတော့ အင်း' ကိုလည်းပိုင်သည်။ ဘဲဥပုံ မြက်ခင်းစိမ်း ကြီးပေါ်မှာ ထို '၇(ဒ)စတော့ အင်း' ကို တည်ဆောက်ထားလေသည်။ တည်းခိုဖို့ အလွန်ကောင်းသောနေရာဖြစ်သည်။ တစ်ည ဒေါ်လာ ၅၀၀ ယူ၏။ ဘားမောင့် မြို့သူမြို့သားများ မတည်းခိုနိုင်သည့် နေရာဖြစ်၏။ တကယ်တော့ '၇(ဒ)စတော့ အင်း' ၇(ဒ)စတော့၌ ရှိနေသည်မှာ ၇(ဒ)စတော့သားများအတွက် မဟုတ်ပေ။

'ဘားနတ်' တွင်လည်း ထိုသို့ စရိတ်ကြီးမြင့်လွန်းသော ဟိုတယ်ကြီးများ ရှိသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ကတော့ စရိတ်ကျဉ်းသော တောတွင်းစားသောက် ဆိုင်မှာပဲ တည်းခိုပါသည်။ ထိုနေရာမျိုးမှာ ကျွန်တော် တွေးနိုင်သည်။ မြေပုံ ဖတ်နိုင်သည်။ နံနက်စာစားချိန်မှာ တခြားဧည့်သည် တစ်ဦးတလေနဲ့ စကား

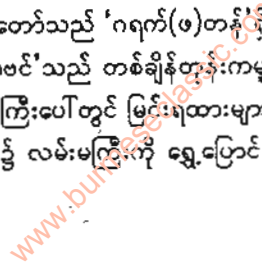
ပြောဖို့မလိုဘဲ 'အဖေ' အတွက် လွမ်းဆွတ်ကြေကွဲနေနိုင်သည်။ သစ်သား လှေကား ထစ်ပေါ်ထိုင်၍ ကော်ဖီသောက်ရင်း ရွက်ကြွေများကြားတွင် ခုန်ပေါက်ပြေးလွှား နေကြသည့် ရှဉ့်ကလေးများကို ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ နေ့စဉ် ကျွန်တော် ကားလိုက် မောင်းတိုင်း ဘယ်နေရာရောက်ရောက် သစ်တုံးများကို ဖြတ်တောက်၍ မိမိတို့ ခြံထဲတွင် စုပုံနေကြသူများ။ ထရပ်ကားပေါ် ထင်းတွေ့တင်၍ ဟိုဟိုဒီဒီ မောင်းနေ ကြသူများကိုသာတွေ့ ရသည်။ နံနက်ခင်းသည် အေးသဖြင့် ကျွန်တော် သိုးမွေး ဆွယ်တာဝတ်ထားရ၏။

ကျွန်တော် တစ်နေ့လျှင် တစ်လမ်းကား မောင်းပါသည်။ 'ဘားမောင့်' တွင် လမ်းတိုင်းသည် ကျွန်တော့်အား ဖိတ်ခေါ်နေသလို ထင်ရပါ၏။ လမ်းဘေးတွင် ဆိုင်းဘုတ်ကြီးများ မရှိပါ။ ၁၉၃၀ နှစ်များအတွင်းမှာ ဆိုင်းဘုတ်များကို ကန့် သတ်ခွင့် ပြုခဲ့၏။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်တွင်မူ လုံးဝ ပိတ်လိုက်လေသည်။ သို့ဖြင့် လူမြင်ကွင်းများအတွင်းမှာ စားသောက်ဆိုင်တွေ၊ အလှအပပစ္စည်း အရောင်းဆိုင်တွေ၊ ဒီနိုဗဲထုပ်တွေ၊ ရှေးဟောင်းပစ္စည်း အရောင်းဆိုင်တွေ နေ့ချင်းညချင်း ပေါ်ပေါက်လာတော့၏။ 'ဝက်စတန်' မှ ဘားမောင့်ကန်းထရိုး ဘုတ်လောက် ထင်ရှားကျော်ကြားသည့် ဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင်ပင် ပေါ်လာ၏။ ထိုဘုတ်ကြီးပတ်လည်တွင် ကားရပ်စရာနေရာများ ထားရှိလေသည်။

'ဘားမောင့်' သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များကိုလည်း ဆွဲဆောင်လျက် ရှိသည်။ တချို့ စီးပွားရေးသမားများသည်လည်း သမားရိုးကျမဟုတ်သော နည်းလမ်းများဖြင့် ကြီးပွားချမ်းသာနေကြလေပြီ။ 'ဘားမောင့်ကတ်ဒီ ဘဲယား ကုမ္ပဏီ'၊ 'ဂရင်းမောင်းတိန်းကော်ဖီ' နှင့် စဖွင့်စ ဆိုင်များသည်လည်း အလွန် အလုပ်ဖြစ်ကြ၏။

တစ်နေ့ ကျွန်တော် 'နယူးဖိန်' တွင် နှစ်နာရီလောက် အချိန်ဖြုန်းလိုက် သည်။ 'နယူးဖိန်' သည် အမေရိကား၏ လှပသော ရွာကလေးတစ်ရွာပင်ဖြစ် သည်။ သို့သော် 'နယူးဖိန်အင်း'၊ 'ဖိုးကော်လ်အင်း'၊ 'ဝတ်ပြုရာဘုရားကျောင်း'၊ 'တရားရုံး' နှင့် 'စည်းဝေးခန်းမ' တို့က 'ခဏရပ်ပြီး ကြည့်ပါဦး' ဟု ခရီးသွား ဧည့်သည်များအား ပြောနေသယောင်ပင်။

တစ်ရက်တွင် နေ့လယ်စာစားချိန်၌ ကျွန်တော်သည် 'ဂရက်(ဖ)တန်'ရှိ 'အိုး(လ)တာဗင်' သို့ ရောက်သွားပါသည်။ 'တာဗင်'သည် တစ်ချိန်တုန်းကမူ 'ဘော့စတွန်' နှင့် 'ဟွန်ထရီရယ်' ကြားရှိ လမ်းမကြီးပေါ်တွင် မြင်းရထားများ ရပ်နားရာနေရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ယခုအခါ၌ လမ်းမကြီးကို ရွှေပြောင်း

လိုက်သဖြင့် အတော်ခေါင်သည့် နေရာမျိုးက ဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင် ဖြစ်နေလေသည်။ ကျောက်ခင်းလမ်းအတိုင်း လျှောက်သွားရ၏။ မှတ်ပုံတင်ဌာန၏ ထိပ်တွင် လာရောက်စားသောက်သွားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ နာမည်ကို ရေးထိုးထားလေသည်။ ၎င်းတို့မှာ အင်မာဆင်၊ သိုရူး၊ ဟော်သွန်း၊ အော်လီတောင်းဒဲဟုမ်း၊ ဒင်နီယယ်ဝက်စတား၊ ကက်ပလင်တို့ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုနေ့က စားရသောက်ရ အလွန်ကောင်းသည်။ ကြက်သားဟင်းနှင့် ထမင်းစားပါသည်။ ဆိုင်က ဝိုင်ဖြူ တစ်ဖန်ခွက်၊ စတော်ဘယ်ရီနှင့် ကရင်(မ)ပါသော ချောကလက်ကတ်၊ ဒိန်ခဲနှင့် ကော်ဖီတစ်ခွက် ပေးသည်။ စုစုပေါင်း ၁၅ ဒေါ်လာကျ၏။ စားသောက်ပြီး ဝရန်တာထွက်၍ ဆော့ကုလားထိုင်တွင် ထိုင်ကာ သတင်းစာဖတ်ပါသည်။

‘ပလိုင်းမောက်(သ)’ သို့လည်း ကျွန်တော် သွားလည်သည်။ ၎င်းသည် ဝင့်ဝါမှု လုံးဝကင်းသော သမ္မတ ကာ(လ)ဗင်ကူလစ် မွေးဖွားရာ၊ သေဆုံးရာ ဖြစ်သည်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ နွေရာသီတွင် ဒုတိယသမ္မတ ကူလစ်သည် သူ့ဖခင်ကြီး၏ အလုပ်များကို ကူညီဖို့ အိမ်ပြန်ရောက်နေသည်။ တစ်ရက်တွင် ည ၁၂ နာရီလောက်မှာ သမ္မတဟာဒင် ဆုံးသွားကြောင်း သတင်းရလိုက်၏။ ရေနံဆီမီးအိမ်အလင်းရောင်အောက်တွင် ပလိုင်းမောက်(သ) တရားသူကြီး ဝှန်ကူလစ်က သူ့သားအား ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုစေခဲ့၏။

ကျွန်တော် နာမည်ကြီး ဘားမောင့်မြို့သား ‘ဂျပ်စတင်မော်ဂန်’ ကိုလည်း ရှာကြည့်ပါသေးသည်။ သူသည် လယ်သမားကြီးဖြစ်သည်။ ၁၇၉၂ ခုနှစ်တွင် ၃ နှစ်သား မြင်းငယ်ကလေးကို ဝယ်ပြီး လယ်တောတစ်ဝိုက်မှာရှိသည့် အလုပ်ခွင်မှာ အသုံးချခဲ့၏။ ‘ဂျပ်စတင် မော်ဂန်မြင်း’ အမည်ဖြင့် နာမည်ကြီးနေသည်။ သန်မာ၏။ ခိုင်းကောင်း၏။ နဖူးကျယ်၏။ အကြင်နာမျက်လုံးများရှိ၏။ လည်တိုင်ကြောရှင်း၏။ ကျောတို၏။ အမြီးရှည်၏။ လည်ဆံမွေးတွေ ရှည်၏။ ခင်မင်ဖော်ရွေတတ်ဟန် ရှိ၏။ သူနှင့် မြည်းအမျိုးမျိုးကို သားစပ်သည်။ မွေးဖွားလာသော မြည်းကလေးများသည် သူနှင့် တူကြ၏။ လမ်းနီးချင်းအားလုံးက မော်ဂန်မြင်းမျိုး လိုချင်ကြ၏။ ပြည်တွင်းစစ်ဆင်နွှဲချိန်တွင် ဘားမောင့် မြင်းတပ်သားများသည် မော်ဂန်မြင်း ထောင်ပေါင်းများစွာကို စီးလျက် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ စစ်ပွဲဝင် အခြားသော အမေရိကန်မြင်းကြီးများတွင် မော်ဂန်မြင်းသွေးပါဝင်သည်ချည်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ရှာဖွေကြည့်သည်မှာ ထိုမြင်း၏ သင်္ချိုင်းဖြစ်သည်။ လူ၏ သင်္ချိုင်း မဟုတ်ပါ။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်တော်ရှာဖွေသော မြင်း၏ သင်္ချိုင်းကို တွေ့ ရပါသည်။ မော်ဂန်အသက် သုံးဆယ့်နှစ်နှစ်တွင်

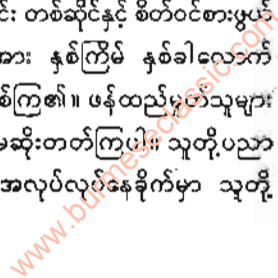
တခြာမြင်းတစ်ကောင်က ကန်လိုက်သော လယ်ကွက်ကလေးထဲမှာ မှတ်တိုင်ကလေးကို တွေ့ ရပါသည်။ ကျွန်တော် စာတန်းကို ဖတ်ကြည့်ပြီး ခေတ္တခဏ လှည့်ပတ် ကြည့်ရှုသည်။

မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများသည် ဘားမောင့်၏ အလှတစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ ဘားမောင့်မြို့ပြ ဘဝအကြောင်း အကောင်းဆုံး ရေးခြယ်နိုင်သော စာရေးဆရာ ‘နိုဝယ်ပါရင်း’ က မြစ်တစ်စင်းသာခြားသည့် ဘားမောင့်နှင့် နယူးဟမ်(မ) စဖီးယားနစ်မြို့အနက် ဘားမောင့်က ပိုလှပခြင်းတွင် ဟမ်(မ)စဖီးယားလယ်သမားများက နွားနို့ကြိုက်သော ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များအတွက် နွားနို့မညှစ်ကြတော့သည့် တစ်ချက်ပါဝင်သည်ဟု ဆိုခဲ့ဖူးပါသည်။ နွားစားကျက်များသည်လည်း ချုံပုတ်များဖြင့် ဖုံးအုပ်လျက်ရှိနေပေသည်။ ဘားမောင့်လယ်သမားများကမူ နွားနို့ညှစ်ကြဆဲ၊ သူတို့၏ နွားမများက ချိုင့်ဝှမ်းဒေသတွင် စိမ်းစိုနေအောင် ဟင်းလင်းပွင့်နေအောင် ထိန်းသိမ်းထားကြဆဲ။

‘ဘားမောင့်’ မှာ သိုးတွေလည်း ပြန်မွေးလာကြပြီ။ တစ်ချိန်တုန်းကတော့ သိုးတွေက နွားတွေထက် အရေအတွက်ပိုများခဲ့၏။ နေရာအတော်များများတွင် ချည်ငင်စက်ကလေးတွေ၊ လွန်းကလေးတွေ လှုပ်ရှားနေကြပြီ။ ဘားမောင့် သိုးမွေးဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ဘားမောင့် သိုးမွေးထည်များကို ဝယ်ယူနိုင်နေပြီ ဖြစ်သည်။

မည်သို့ဆိုစေ ‘ကွီချီး’ ရှိ ‘ဒေါ်နား’ စက်ရုံအတွက်မူ သိုးမွေးလုံလုံလောက်လောက် မရနိုင်သေးပါ။ ‘ဆိုင်မွန်ပီယာ’ သည် အိုင်ယာလန်မှ သူ၏ ဖန်နှင့် မြေထည်စက်ရုံကို ‘ကွီချီး’ သို့ ရွှေ့လိုက်သည်။ ရေကာတာပေါ်ကျော်၍ စီးသွားသော ရေဖြင့် ‘ပီယာ’ စက်ရုံကို လည်ပတ်နေစေလေသည်။ ထို့ကြောင့် ‘ဒေါ်နား’ ရက်ကန်းစက်အတွက် ရေအားမသုံးနိုင်တော့ပေ။ ဘားမောင့်တွင် ဝှမ်းစောင်များ၊ အိပ်ရာခင်းများ၊ ကော်စောများ၊ ဖန်ထည်ပစ္စည်းများ၊ လက်လုပ်ပရိဘောဂများကို နေရာတိုင်းလိုလိုမှာ ပြုလုပ်နေကြသည်။ စက်မှုတော်လှန်ရေးက လက်မှုလုပ်ငန်းများ ရှင်သန်နေစေရန် လမ်းဖွင့်ပေးနေလေသည်။

‘ပီယာစီ’ စက်ရုံတွင် စားသောက်ဆိုင်ကောင်း တစ်ဆိုင်နှင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဆိုင်တစ်ဆိုင် ရှိပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်အား နှစ်ကြိမ် နှစ်ခါလောက် ပြန်ပြန်ဆွဲထားသည်ကမူ လက်မှုပညာရှင်များ ဖြစ်ကြ၏။ ဖန်ထည်ပစ္စည်းများသည် သူတို့ လုပ်နေကြပုံကို ကြည့်နေလျှင် စိတ်မဆိုးတတ်ကြပါ။ သူတို့ပညာသည် အံ့ဖွယ်ကောင်းလွန်းလှပါသည်။ သူတို့ အလုပ်လုပ်နေခိုက်မှာ သူတို့

စကားမပြောနိုင်ကြပါ။ ကျွန်တော် မြေထည်အလုပ်ခန်းထဲသို့လည်း သွားရောက်ကြည့်ရှုပါသည်။ ထိုအခန်းတွင် သူချစ်မြတ်နိုးသော ရှေးရိုးအလုပ်များကို လုပ်ကိုင်နေသူ 'စတီဝါနာ' နှင့် ဆုံဆည်းခဲ့ရ၏။

'စတီ' က တစ်ရက်တွင် အနုစိတ်လက်ရာပါသော မြေအိုးများပြုလုပ်သည်။ နောက်တစ်ရက်တွင် ပန်းကန်ပြားများ ပြုလုပ်သည်။ အမှန်တော့ သူ့ကြည့်ရတာ သူ့ကြိုက်ရာ ထလုပ်တတ်သလိုပင် ဖြစ်သည်။ သူသည် စိတ်ကူးပေါက်လာသည့်အခါ ရုတ်တရက် ပန်းကန်ပြားအလုပ်လို ရုပ်ထားလိုက်ပြီး အလွန် ကျက်သရေရှိသော ပန်းအိုးရှည်ကြီးများကို ပြောင်းလုပ်ပြန်သည်။ သူ့ကြည့်နေရင်းမှာ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က 'ဂျပ်တောင်း' ဖြို့ရှိ အိုးထိန်းသည်များ အိုးလုပ်ကြပုံကို ပြန်လည် မြင်ယောင်မိသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်အဖေသည် ခြေကြီးတုံးကို မြေနင်းစက်ပေါ်တင်ပြီး အိုးသည်တွေ ဘာလုပ်နိုင်ကြောင်း ကျွန်တော် သိရလေအောင် ကျွန်တော့်အား 'ဂျပ်တောင်း' သို့ ခေါ်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ မြေကြီးတုံးတစ်တုံးမှ အိုးလှလှကလေးတစ်လုံး ဖြစ်လာပုံမှာ ကျွန်တော် အဖို့ မျက်လှည့်ဆန်နေလေသည်။

အိုးထိန်းသည်များ၏ မျက်လှည့်ပညာကို ကလေးများက ယခုအထိ စွဲလမ်းနှစ်သက်နေကြဆဲ ဖြစ်သည်။ ဒင်းမတ်မှ လာရောက်လည်ပတ်ကြသော ကလေးများထဲမှ ငါးနှစ်အရွယ် 'အလက်စန္ဒြာကင်းမင်း' သည် 'စတီ' အိုးလုပ်ရာ၌ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးရင်း လက်တွေ့ စိုရွံ့နေ၏။ ရွံ့တွေပေကျနေ၏။ ကျွန်တော် သူကလေးကို ဓာတ်ပုံရိုက်ယူထားပါသည်။ 'စတီဝါနာ' ကလည်း အိုးလုပ်နေခိုက် ကလေးတွေနဲ့ စကားပြောနေရတာကို ကျေနပ်နေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူ့အလုပ်ကို ရပ်ထားပြီး ရွံ့စေးတုံးကို ကိုင်တွယ်ကြည့်ခိုင်းတတ်၏။ သူသည် အလွန်တော်သော အိုးထိန်းသည်တစ်ယောက် ဖြစ်သလို၊ စိတ်ကောင်းရှိသူလည်း ဖြစ်သည်။

သူက ကျွန်တော့်အား ပြောပြသည်။
'ကျွန်တော် အိုးလုပ်သက် နှစ်နှစ်ဆယ် ရှိပြီဗျ။ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ် တက်သေးတယ်။ ပိုက်ဆံကုန်သွားလို့ ကျွန်တော် အိမ်ပြန်သွားရတယ်။ 'ရာဇင်' မှာ ကြော်ငြာတစ်ခု တွေ့တယ်။ 'အိုးလုပ်စက် ရှိရမည်' တဲ့။ ကျွန်တော့်မှာ ရှိတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီစက်ကို ဘယ်လိုအသုံးပြုရမှန်း ကျွန်တော် မသိဘူး။ သူတို့ကလည်း မမေးဘူးဗျ။ အိုးတစ်လုံးတောင် မလုပ်ခိုင်းကြဘူးဗျ။ သူတို့က ကျွန်တော့်ကို ထိုင်ခိုင်းပြီး ပန်းစိုက်အိုးတွေ လုပ်ခိုင်းတယ်။ ကျွန်တော် လုပ်ပေး

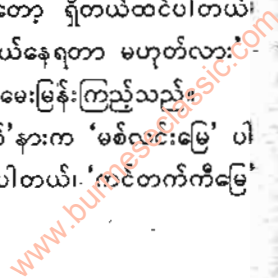
လိုက်တယ်။ အိုးတွေက မလှပါဘူးဗျာ၊ ဒါပေမယ့် လှသလား၊ မလှဘူးလား ဘယ်သူမှ ဂရုစိုက်မနေဘူး။ ကြည့်တတ်တဲ့ မျက်စိမရှိရင် အိုးတစ်လုံးကို ခင်ဗျား ကြည့်နေပေမယ့် အဲဒီအိုးကို ခင်ဗျား တကယ်မမြင်ဘူးဗျ။ အင်း အဲဒီနေရာ မျိုးမှာ လုပ်ရတာ စိတ်ဓာတ်ကျစရာ ကောင်းပါတယ်။ အိုးတွေတော့ ရောင်းရပါရဲ့။ စားနိုင်သောက်နိုင်အောင် ရောင်းရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆင်းရဲတွင်းက မတက်နိုင်တဲ့ အလုပ်ပါဗျာ။

'ကျွန်တော် ပရိဘောဂလုပ်ဦးမလို့ဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့လက်တွေ့က ရေနဲ့ ရွံ့စေးတွေကိုပဲ နှစ်သက်နေတယ်။ အဲ အိုးလုပ်ရတဲ့အလုပ်က ထိုးထွင်းဉာဏ် ထုတ်ရတယ်။ ကျွန်တော် ရိုးရိုးသားသားပဲ ကြီးစားလာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုယ် ကျွန်တော် အမြဲ သတိပေးတယ်။ နောက်တစ်အိုးဟာ အခုအိုးထက် ပိုကောင်းစေရမယ်လို့။ ကျွန်တော် ဆိုင်တွေပြောင်းလုပ်တယ်။ ထော်တဲ့ အိုးလုပ်သူများနဲ့ တွေ့ရတယ်။ နောက်ဆုံး အိုးကောင်းကောင်းလုပ်တတ်လာတာပါပဲ'

စတီနဲ့ ကျွန်တော် စကားပြောနေခိုက် စတီ အိုးလုပ်တာကိုကြည့်ဖို့ ရောက်လာကြသူများက ဓာတ်ပုံရိုက်ပေးရန် ကျွန်တော့်ကို ပြောကြသည်။ သည်တော့လည်း 'စတီ' က သူ့သဘာဝအတိုင်း ခေါင်းခြောက်သွားပြန်၏။

'ဒါထက် ခင်ဗျား ဘယ်သူလဲ'
သူက မေးပါသည်။
'ကျုပ် ရုပ်မြင်သံကြားမှာ အလုပ်လုပ်လေ့ရှိပါတယ်'
ကျွန်တော်က ဖြေသည်။
သည်အခါ သူက 'အိုး ဆောရီးဗျာ၊ ကျွန်တော်က ရုပ်မြင်သံကြားထဲ တစ်ခါမှ ရောက်ဖူးတာ မဟုတ်ဘူး' ဟု ရိုးရိုးသားသား ပြန်ပြောပါသည်။
ထိုသို့သော ရိုးသားမှုမျိုးကြောင့်ပင် သူ့အား ကျွန်တော် ပို၍ ခင်ခင်သွားမိပါသည်။

'ကျွန်တော် သိတဲ့လူ အများကြီးမရှိဘူး။ အိုးလုပ်သူထဲမှာတောင် သိတဲ့ လူ များများစားစား မရှိပါဘူး။ အိုးလုပ်သူတွေဟာ မြင်တတ် ကြည့်တတ်ကြတယ်။ ကျွန်တော့်မှာလည်း အဲဒီ အရည်အချင်းတော့ ရှိတယ်ထင်ပါတယ်။ အေးလေ၊ တစ်နေ့ကုန် ရွံ့မြေနဲ့ပဲ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်နေရတာ မဟုတ်လား။ ကျွန်တော်က သူ့အား ရွံ့မြေအကြောင်း မေးမြန်းကြည့်သည်။
'မြေအမျိုးမျိုး ရောစပ်ထားတာပဲ။ 'စတုတ်' နားက 'မစ်လင်းမြေ' ပါတယ်။ 'ကွန်းဝေါမြေ' ပါတယ်။ 'တင်နက်ဆီမြေ' ပါတယ်။ 'ကင်တက်ကီမြေ'

ပါတယ်။ ဒီမြေအားလုံးထဲမှာ သလင်းကျောက် နည်းနည်းထည့်ပြီး ရောလိုက်တာပဲ။ ဟောဒီ မြေတုံးတွေဟာ ပေါင် နှစ်ဆယ်တုံးတွေပေါ့။ ကျွန်တော် ကနေ့မနက် တစ်တုံးစီကို ခြောက်တုံးရအောင် ဖြတ်ထားတယ်။ ကနေ့ ပန်းကန်လုပ်မှာပဲ။ နက်ပြန်ကျတော့ လုပ်ထားတဲ့ ပန်းကန်တွေ နည်းနည်းမာသားမယ်။ အပြစ်အနာ အဆာကလေးတွေ ရှာရဦးမယ်။ ပြီးရင် ကုမ္ပဏီတံဆိပ် နှိပ်ပေါ့။ တံဆိပ်နှိပ် ပြီးရင် မီးဖုတ်ဖို့ပဲ ကျန်ပါတယ်။ မီးဖုတ်တဲ့အခါ နှစ်ထောင်ဒီဂရီ၊ သုံးထောင် ဒီဂရီအထိ အပူပေးရတယ်။ ဟောဒါ အပူချိန်လွတ်တဲ့ အခန်းပဲ။ အိုးတွေကို နှစ်ကြိမ် မီးဖုတ်ရတယ်။ ပထမတစ်ကြိမ်က မာသွားဖို့၊ ဒုတိယတစ်ကြိမ်က ကြေရောင်တင်ဖို့။ ဒီဇိုင်းကိုတော့ လက်နဲ့ပဲ ရေးရပါတယ်'

သူ့ကို စကားလာပြောသူ မရှိလျှင် 'စတီ' သည် သုံးမိနစ် လေးမိနစ်မှာ ပန်းကန်တစ်ချပ် ထုတ်ပေးနိုင်လေသည်။

'ကျွန်တော် တစ်ရက်ထဲမှာ ကော်ဖီမတ်ခွက် လေးရာ လုပ်နိုင်တယ်။ ပန်းအိုးကြီးတွေ ဆိုရင်တော့ ခြောက်လုံးလောက်ပဲ ပြီးနိုင်တယ်။ ကျွန်တော် နာမည်ကြီး အင်္ဂလိပ် အိုးလုပ်သူ 'အစ်ဇေတ် ဘတ်တန်' အကြောင်း ကြားဖူးတယ်။ သူဟာ တစ်နေ့မှာ အသေးစားပစ္စည်း အသုံးအဆောင် နှစ်ထောင် လုပ်နိုင်တယ်တဲ့။ သူကိုယ်တိုင် အဲဒီ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းအားလုံးကို အရောင်တင်တာပဲတဲ့။ သူလုပ်လိုက်တဲ့ အိုး၊ ပန်းကန်တိုင်းမှာ ဘယ်သူမှ အပြစ်ရှာလို့မတွေ့ဘူး။ ကျွန် တော်လည်း အတော်မြန်တယ်လို့ ထင်တာပဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီဆရာကြီးလောက်တော့ မမြန်ဘူးဗျ'

သူသည် ရွှံ့မြေတစ်တုံးကို အိုးလုပ်စက်ပေါ် တင်လိုက်ပြီး အိုးလုပ်ရင်း ကျွန်တော့်ကို လှမ်းပြောနေသည်။

'ဒီလို တင်လိုက်ပြီး ကတော့ပုံဖြစ်လာအောင်လုပ်၊ ချောမွတ်သွားအောင် ဒီလိုသပ်ပေး၊ ဒီလိုအလယ်တည့်တည့်ကနေ ပြန့်သွားအောင် ဖိချ၊ အားနည်းနည်း စိုက်ရတယ်ဗျ။ ကိုယ်လုပ်မယ့်ပစ္စည်း အောက်ပိုင်းဟာ သိပ်သည်းကျစ်လျစ်သွားဖို့ လိုတယ်။ နောက်ပြီး ဟောဒီလို ဆွဲတင်၊ ကိုယ်လိုတဲ့ အမြင့်ကိုရောက်တဲ့အခါ ပန်းကန် နှုတ်ခမ်းသားကို ချော၊ နှုတ်ခမ်းကို နည်းနည်း လိပ်ချင်သေးလား။ လိပ်ချင်ရင် ဟောဒီလို လိပ်လိုက်၊ ဒါ ပန်းကန်ပဲလေ'

ပြောရင်း မြန်မြန်ပုံဖော်၊ ချောမွတ်နေအောင် ပြုပြင်လိုက်ပြီး မြေတုံး တစ်တုံးကို ထပ်တင်သည်။ နောက်ထပ် ပန်းကန်ပြားတစ်ချပ် လုပ်ပြမယ်ထင် လိုက်၏။ သို့သော် 'စတီ' က ရုတ်တရက်ပင် မြေတုံးထဲ လက်ကို ထိုးထည့်

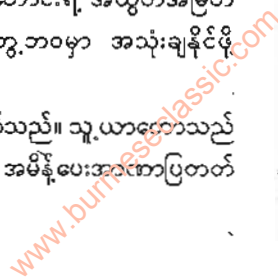
သည်။ ဆွဲတင်သည်။ ပုံဖော်သည်။ နှုတ်သီးပုံလုပ်လိုက်သည်။ ပြီးတော့ ကျွန် တော့်အား လှမ်း၍ 'ဒါ ခွက်အကြီးစားပေါ့ဗျာ' ဟု ပြောလိုက်လေသည်။

အိုးခွက်ကို သဘာဝပစ္စည်းဖြစ်သော မြေကြီးနှင့် လုပ်သည်။ မီးနှင့်ရေ သုံးသည်။ အိုးလုပ်နေသည်ကို ကြည့်ရသည်မှာ စိတ်ညှို့ခံထားရသလို ဖြစ်သည်။ အိုးထိန်းစက်က လည်ပတ်နေသည်။ လက်နှစ်ဖက်က မျက်လှည့်ပြသလို အလုပ် လုပ်နေသည်။ လှပသော ဝတ္ထုပစ္စည်းကလေးတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်ထွက် လာသည်။

'ဘားမောင့်' ၏ စီးပွားရေးသည် မွေးမြူရေးနှင့် လက်မှုပညာရပ်များ ပေါ်တွင် ရှင်သန်နေရသည်။ ယင်းပင်မ စီးပွားရေးများအပြင် တခြားစီးပွားရေး အလုပ်အကိုင်များ ရှိဖို့လိုအပ်နေသေးသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ 'ဘားမောင့်' မှ လူငယ်များစွာတို့သည် ငွေရှာဖို့ ပြင်ပထွက်ကြသည်မှာ နှစ်စဉ် မနည်းလှ။ ထိုသို့ မထွက်ဘဲ ဌာနေမှာနေလျှင်လည်း နေ့စဉ် စရိတ်ကာမိအောင် အလုပ် လေးငါးခုလောက် လုပ်နေကြရ၏။ ချို့တဲ့သော ယန်ကီးတစ်ယောက်တွင် ချွေတာရသည် ခိုင်လုံသော အခြေခံတစ်ခု ရှိနေသည်မှာ အမှန်ပင်။ 'ဘားမောင့်' ၌ အိတ်ကပ်ထဲ တစ်ဒေါ်လာရှိနေသည်ဆိုလျှင်ပင် တစ်စုံတစ်ရာ တန်ဖိုးရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ကျောနှင့် ဂျွန်ဘတ်တလာတို့လို ကျွန်တော့် မိတ်ဆွေကြီးများ 'ဘားမောင့်' မှာ ရှိနေသေးသရွေ့ 'ဘားမောင့်' အခြေအနေ ကောင်းနေဦးမည် ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ၁၉၅၀ နှစ်များအတွင်းမှာ ဂျယ် ဆင်ဗဲလီး၌ ယာတောကြီးတစ်ခုကို ဝယ်ယူလိုက်ကြ၏။ ကျောသည် ဘုရားကျောင်းကို လူမှုရေးအပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ရန် ကိရိယာတစ်ခုအဖြစ် သဘောထားလျက် တရားဓမ္မဟောပြုနေသူ ဖြစ်၏။ ယခုတစ်ခေါက် ခရီးတွင် ကျွန်တော်က သူတို့နှစ်ဦးကို သွားရောက် တွေ့ဆုံသည့်အခါ ကျောက ကျွန်တော့်အား တရားဟောလိုက်သေးသည်။ 'အာမို့(စ)' စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်၍ အသံဩဇာကောင်းကောင်းဖြင့် 'စီရင်ချက် သည် ရေများလို စီးဆင်းလာကြပါစေ၊ အမှန်တရားသည်လည်း သန်လှသည် ရေစီးကဲ့သို့ စီးဆင်းလာပါစေ၊ ဒါဟာ သမ္မာကျမ်းစာဟောင်းရဲ့ အထွတ်အမြတ် တရားတော်ပဲ။ ကျုပ်က ဒီတရားတော်ကို လက်တွေ့ဘဝမှာ အသုံးချနိုင်ဖို့ အမြဲ ကြိုးစားခဲ့တာပဲ'ဟု ပြောပြ၏။

ကျောသည် သံမဏိစည်းမျဉ်း ချမှတ်ထားသူ ဖြစ်သည်။ သူ့ယာဘောသည် ခရစ်ယာန် ဘုန်းကြီး၏ ဩဇာခံအဖြစ်မှလည်းကောင်း၊ အမိန့်ပေးအာဏာပြတတ်

သည် သာသနာပိုင်များလက်အောက်မှ လည်းကောင်း လွတ်မြောက်နိုင်ရာနေရာ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် အသေအချာ ယုံမှတ်လိုက်ပါသည်။

ဂျော့က ဆက်၍ 'သဘာဝနဲ့ အနီးစပ်ဆုံးဘဝမှာ ကျုပ်တို့ နေထိုင်နေကြတာပဲ' ဟု ပြောပါသည်။

သည်တွင် ဂျွန်က 'သူဟာ မုန်လာထုပ်က ပိုးကောင်ကလေးကိုတောင် လက်နဲ့ ခွာယူပြီး ခြံစည်းရိုးနားမှာ သွားချထားတတ်တယ်' ဟု ဆို၏။

'ကျုပ်တို့ကတော့ ဒီယာတောကြီးကို အမြဲချစ်နေကြတာပါပဲဗျာ' ဂျွန်ကလည်း 'ဒီယာတောကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် လိုကိုလိုအပ်

တယ်။ အိမ်လို့ခေါ်ဖြစ်တဲ့နေရာ မရှိတော့ ဂုဏ်သိက္ခာ မရှိဘူးပေါ့ဗျာ။ အခု အနေအထားက နှစ်ပတ် နို့တစ်ပေးထားရင် ဒီနေရာက ထွက်သွားလို့ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်လို့ ခေါ်ဖြစ်တဲ့နေရာလေးတစ်ခုတော့ လိုချင်ပါတယ်'

ဂျော့က 'ယာတောကြီးကိုလဲ မဖြတ်ရက်ပါဘူးဗျာ။ ယာတောထဲကအိမ်မှာ လူမနေတာက လေး ငါးနှစ်၊ အခန်းတစ်ခန်းဆိုရင် ပင့်ကူတွေနဲ့ပြည့်နေတာပဲ။ နောက် ယာသမားကြီးရဲ့ ပျားမွေးကိရိယာ အကျိုးအပုံတွေလည်းရှိရဲ့။ ကျွန်တော်တို့ ၁၇၅ ဧကကို ဒေါ်လာ ၁၅,၀၀၀ နဲ့ ဝယ်လိုက်တာဗျာ။ သစ်ပင်အမျိုးမျိုး စိုက်ပျိုး ရောင်းချမယ်လို့ ကြေငြာထားတယ်။ ပထမနှစ်မှာ သစ်ပင်တွေ ဒေါ်လာနှစ်ထောင် ပိုးလောက် ရောင်းလိုက်ရတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း အဆင်ပြေသွားတာပေါ့'

ယခုတော့ ယာခင်းအိမ်ကြီးသည် 'အိမ်' လိုပင် နေချင်စရာကောင်းနေပြီ ဖြစ်သည်။ ယာခင်းကြီးသည်လည်း 'ဘားမောင့်' ရှိ တခြားယာခင်းများလို သေသပ်လှပါ၏။

ဂျော့က ဆက်ပြောပြသည်။

'အိမ်ကြီးကိုလည်း ဖြည့်ရတာပေါ့ဗျာ။ ကားဂိုဒေါင်ကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ဆောက်တယ်။ နောက်ပြီး ကားဂိုဒေါင်နဲ့ အိမ်မကြီးကို ဆက်သွယ်ထားတဲ့ အမိုးပါ စင်္ကြံလမ်းကိုလည်း ကျွန်တော် လုပ်တာပဲ။ ယာခင်းကြီးကတော့ ပိုအသက်ကြီးလာပြီဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ ရွှေ့လာခါစမှာ အဲဒီ ထင်းရှူးပင်က ငယ်ငယ်လေး ရှိသေးတယ်။ အခုတော့ဗျာ မြင်တဲ့အတိုင်းပဲ အိမ်ထက် သုံးဆ လောက် မြင့်နေပြီ။ အိမ်နဲ့လည်း သိပ်နီးနေတယ်ဗျာ။ ခုတ်ချပစ်ဖို့တော့ သင့်နေပြီ။ ဒါပေမဲ့ 'ချစ်ကဒီး' တွေက သိပ်ကြိုက်ကြတာ'

ဘတ်တလာ ညီအစ်ကိုတစ်တွေကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ် သကြားသီး ပေါ်ချိန်မှာ ပထမဆုံး စတင် တွေ့ဆုံခဲ့၏။

ဂျော့က

'သကြားသီးပင်တွေကလည်း အတော်အကူအညီရပါတယ်။ အဲဒီအပင် တွေမှာ ကျွန်တော်တို့ ပုံးတစ်ထောင်ချိတ်ထားတယ်။ မနက် နေထွက်ကတည်းက စလုပ်ကြရတာပဲဗျာ။ တစ်ခါကများဆိုရင် တစ်ညလုံး ကျွန်တော် ချက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့က အရက် အရည်အသွေးကို ဂရုစိုက်တယ်။ ဈေးကောင်းရတာ ပေါ့လေ'

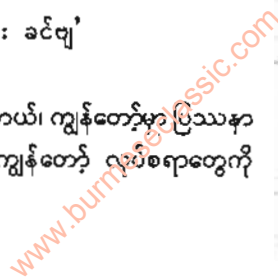
သူတို့ အိမ်ကြီးနောက်မှာ တောင်များပေါ်မှ စီးလာသော ချောင်းတစ်ချောင်း ရှိသည်။ တစ်နေ့မှာ ဂျော့က ထိုချောင်းမှ ဝင်ငွေရအောင် အကြံထုတ်၏။

'ကျွန်တော် ဒီကနေ့ မိုင်ဝက်လောက်ဝေးတဲ့ တောထဲမှာ ရေကာတာ တစ်ခု ဆောက်တယ်ဗျာ။ တာဘိုင်အစား ပန့်တစ်ခုကို သုံးတယ်။ ဆိုင်ကယ် မြောက်ဆယ်အား ထွက်လာတယ်လေ။ ကျွန်တော်တို့ သုံးတာထက် သုံးဆလောက် တောင် ပိုနေပြီ။ ပိုတာကို ပါဝါကုမ္ပဏီက တစ်ကီလိုပင် တစ်နာရီလျှင် ငါးဆင့် နှုန်းနဲ့ ဝယ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ မီးအလကားသုံးရတာပေါ့။ တချို့လတွေမှာ ဒေါ်လာ သုံးရာလောက် ရတယ်ဗျာ။ အဲဒီ အကျိုးကျေးဇူးကတော့ နာမည်ကလေး တောင် မသိရတဲ့ ချောင်းကလေးကြောင့် ခံစားနေရတာပေါ့ဗျာ'

'ဘားမောင့်' တွင် ယင်းသို့ပင် ရှင်သန်နေထိုင်ကြပါသည်။ ခင်ဗျား အိမ်ကို ခင်ဗျားကိုယ်တိုင် တည်ဆောက်။ သစ်ကလေးရောင်း၊ သကြားသီးပင် ခြံကလေး လုပ်၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ခင်ဗျားဘာသာ ခင်ဗျားထုတ်သုံး၊ ဒါ့အပြင် ကျွန်တော် ဖြည့်စွက်ချင်တာကလေးများရှိနေပါသေးသည်။ ဂျွန်လုပ်သလို ဂီတသင်တန်းပေး နိုင်သေး၏။ ဘုရားကျောင်းမှာ တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် အော်ဂင် တီးနိုင်သေး၏။ အကယ်၍ ခင်ဗျားမှာ ဂျော့လို အရည်အချင်းမျိုးရှိလျှင် တရားဓမ္မ ဟောပြောနိုင်သေး ၏။ ဆောင်းပါး အတိုအထွာကလေးတွေ ရေးသားနိုင်သေး၏။ ဩော် ဒါထက် ဂျော့ရဲ့ သူ့ငယ်ဘဝအကြောင်း စာအုပ် ဆောင်းကာလမှာ ထွက်လာတော့မယ်ဆိုပဲ။ တကယ်တော့ သူတို့ညီအစ်ကိုတစ်တွေသည် 'ဘားမောင့်' မှာ မွေးကြသည် မဟုတ်၊ သို့သော် သူတို့ ညီအစ်ကိုတစ်တွေသည် ရေမရောသည့် 'ဘားမောင့်' သား စစ်စစ်များ ဖြစ်နေကြလေပြီ။

'ရာသီနဲ့ ညှိပြီး အလုပ်မလုပ်လို့ မဖြစ်ဘူး ခင်ဗျာ' ဂျော့က ဆို၏။

'အိမ်နီးနားချင်းတွေကလည်း ကောင်းကြပါတယ်။ ကျွန်တော်မှာ ပြဿနာ တွေ တက်နေပြီဆိုရင် သူတို့ ရောက်လာကြပြီ။ ကျွန်တော် လုပ်စရာတွေကို

ဝင်လုပ်ပေးတော့တာပဲ။ ကျွန်တော့် ဥယျာဉ်ကိုလည်း ဂရုစိုက်ပေးကြတယ်။
ဝယ်စရာ ခြမ်းစရာတွေကိုတောင် ဝယ်ပေးကြတယ်ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ ကျေးဇူး
ကို ကျွန်တော် ပြန်မဆပ်နိုင်သေးဘူး။ သူတို့ ကျွန်တော့်ကို ကူညီကြသလို
တခြားလူတွေကိုတော့ ကျွန်တော် ကူညီနိုင်ခဲ့တယ်' ဟု ဂျွန်က ဝင်ပြောပါသည်။

ကျောနှင့် ဂျွန် ညီအစ်ကိုသည် အတွေ့အကြုံအရ ပြောရလျှင် ခေတ်မီ
သော မြို့ကြီးသားညီနောင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့်နေရာမျိုးမှာမဆို အခြေချ
နေထိုင်နိုင်စွမ်းရှိကြ၏။ သို့သော် သူတို့က စွန့်စွန့်စားစားပင် 'ဘားမောင့်' မှာ
အခြေချဖို့ ဆုံးဖြတ်ရွေးချယ်ခဲ့ကြ၏။ တကယ်တော့ 'ဘားမောင့်' သည် ပင်ပင်
ပန်းပန်း ဆင်းဆင်းရဲရဲ အလုပ်လုပ်ရသောနေရာ၊ အလွန် ခေတ်နောက်ကျသော
နေရာ ဖြစ်၏။ 'ဘားမောင့်' သားများကို 'အနာဂတ်အား တားဆီးကြသူများ'
အဖြစ် ပြောသံ ဆိုသံတွေ ကျွန်တော် ကြားခဲ့ရ၏။

သူတို့ကိုယ်တိုင် ဆောက်လုပ်ထားသော အခန်းတစ်ခန်းထဲရှိ စားပွဲ
တစ်လုံးမှာ ဘတ်တလာ ညီအစ်ကိုနှင့် အတူထိုင်လျက် စကားလက်ဆုံကျနေ
ရသည့်အခါ၊ ချစ်ကဒီးတွေ အလွန်ကြိုက်သော ထင်းရှူးပင်ကို ကြည့်နေရသည့်
အခါ၊ ဝုဒ်စတော့မှာရှိသည့် အမိုးပါ တံတားတစ်စင်းစင်းကို ဖြတ်လျှောက်နေ
ရသည့်အခါ၊ သဘောအလှရှုခင်းများကို ကြည့်လျက် အီကွေနေ့(ခ) တောင်ပေါ်
လမ်းအတိုင်း ကားမောင်းသွားနေရသည့်အခါ၊ အောက်တိုဘာလတွင် တောင်း
ရှုန်း မှ ပန်းခြံထဲ လမ်းလျှောက်နေရသည့်အခါ၊ သို့မဟုတ် 'ဝက်(စ)တန်
ဂရင်း' မှာ လမ်းလျှောက်နေရသည့်အခါ၊ 'ကလောက်လင်း' လမ်းမကြီးပေါ်မှ
ဆီး၍ 'ပွန်ဖရက်' ကို ငုံ့ကြည့်လိုက်ပြီး မြင်သမျှ အလှအပများကို ခံစားနေရသည့်
အခါ၊ ကျန် အမေရိက ဒေသများမှာ ဖြစ်ပျက်နေသည်များကို စဉ်းစားမိလိုက်
သည့်အခါ ဤသေးငယ်သော နေရာလေးတွင် အနာဂတ်အား တားဆီးထားခြင်း
သည် အမှန်အားဖြင့် မကောင်းသော အပြုအမူ၊ အယူအဆဟုတော့ မဆိုသာ
ပါချေ။ ။

နိုဝင်ဘာ
ရီအိုဂရန်ဒီဗဲလီး

ဂရုန်ဒီဗဲလီး' ပေါ် ပျံသန်းသွားကြသော ကြီးကြာ တစ်ရာကျော်ကျော်လောက်ကို ကျွန်တော် မြင်တွေ့ခဲ့ဖူးပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့က သူတို့တတွေ သက်သောင့် သက်သာ ပျံသန်းသွားကြပုံ၊ သူတို့ အော်သံများသည် ကျွန်တော့် စိတ်အာရုံ ထဲမှာ စွဲနေလေသည်။

ကြီးကြာငှက်များသည် အလွန်ကြီးမားသော ငှက်မျိုးဖြစ်၏။ တောင်ပံ ဖြန့်ကားထားလျှင် ခြောက်ပေ ရှည်၏။ လေထဲမှာ ဝဲနေလျှင် အလွန်ကျက်သရေ ရှိသည်။ မြေပြင်ပေါ်မှာ ဖွဖွရွရွ ညင်ညင်သာသာ ရွေ့လျားသွားလာတတ်သည်။ မွန်တာနာ ရွံတောထဲမှာ နွေကာလတိုင်း ရောက်လာတတ်သည့် ကြီးကြာမောင်နှံကို ကျွန်တော် မှတ်မိနေသည်။ ထိုကြီးကြာမောင်နှံသည် မေလကုန်လောက်မှာ ရောက်လာတတ်၏။ မောင်နှံနှစ်ဖော် ချစ်သံပေး၍ ယှဉ်တွဲ ရစ်နှောင် ပျံသန်းနေ တတ်ကြ၏။ စက်တင်ဘာလအထိ သူတို့ မောင်နှံကို မြင်တွေ့နေရသည်။ ဆောင်းဦးပေါက်လာလျှင် သူတို့မောင်နှံ ပျောက်သွားတော့၏။ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ပျောက်သွားကြသည်ကိုမူ ကျွန်တော် တစ်ခါမှ မမြင်တွေ့ခဲ့ဘူးပါ။ တစ်မနက် ရွံတောသို့ ကျွန်တော် ရောက်သွားချိန်မှာ ရွံတောကြီးသည် လုံးဝ တိတ်ဆိတ် နေပါသည်။ ခြေတံ သူတို့မောင်နှံ ထွက်ခွာသွားကြပြီကိုး။

သူတို့မောင်နှံသည် 'ကွန်တီနဲတယ် ဒီဘိုက်' ကို ဖြတ်ပြီး 'အိုင်ဒါဟို' မှ 'ဖော့ရေးဘား' အနီးရှိ ကျယ်ပြောလှသော မြက်ခင်း လွင်ပြင်ကြီးဆီသို့ သွားကြမည် ထင်ပါသည်။ ထိုနေရာမှာ တခြားသော ကြီးကြာငှက်များနှင့် သူတို့ မောင်နှံ ဆုံကြလိမ့်မည်။ တစ်နှစ်တွင် ကျွန်တော်သည် ထိုမြက်ခင်းလွင်ပြင် ကြီးပေါ်မှာ ရပ်လျက် ကောင်းကင်ထဲမှာ ပျံဝဲနေကြသော ခွယ်ခွယ် အတွဲများကို မှန်ပြောင်းဖြင့် ကြည့်နေခဲ့ဖူး သည်။ မောင်နှံအတွဲများကို ရေတွက်ကြည့်သည်။ သူတို့သည် ပျံတက်လိုက်၊ ပျံဆင်းလာလိုက်။ ၎င်းအပြင် သူတို့သည် လေတိုက်နေပုံ ရှာယီဥတု အနေအထားဆိုင်ရာ လက္ခဏာများကိုလည်း လေလာမှတ်သားတတ်ကြ သည်။ သို့ဖြင့် ဘယ်အချိန်မှာ သည်နေရာမှထွက်ခွာသွားကြရမည်ကိုသူတို့သိကြ လေသည်။ ထွက်ခွာချိန်ရောက်လျှင် သူတို့တတွေ 'ဗွီ' ပုံသဏ္ဍာန်ဖန်တီးလိုက်ကြ ပြီး တောင်ကြီးများအထက်မှ တိမ်တိုက်ထဲသို့ ပျံတက်သွားကြသည်။ တိမ်တိုက်ထဲ ရောက်သွားသည်နှင့် တောင်ဘက်သို့ ဦးတည်ပျံသန်းသွားကြသည်။ သူတို့နှင့်အတူ ရောက်ီးတောင်တန်း နွေဥတုသည်လည်း လိုက်ပါ ပျံသန်းသွားလေတော့သည်။ ရောက်ီးတောင်တန်းမှ ကြီးကြာငှက်များသည် ရှေးအကျဆုံးသော ငှက်မျိုး မှ ဆင်းသက်လာကြသော ငှက်များဖြစ်ကြသည်။ ယင်း ကြီးကြာငှက်များ

အိုး(လ)မက်ဆီကိုမှ မြောက်ဘက် နယူးမက်ဆီကိုသို့ ရောက်လာခဲ့ကြသော ဝေိန်များအဖို့ နယူးမက်ဆီကိုသည် သစ်ဆန်းနေပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ရှည် လျားသည့် သမိုင်းအမြင်အရ ပြောရလျှင်တော့ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက် ထာလ အပြောင်းအလဲလောက်သာ ဖြစ်ပါ၏။ နယူးမက်ဆီကိုကို 'ပရီကင် ဘရီးယား' ဟု ခေါ်သင့်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပင်လယ်ကြီးက ၎င်း၏ ကမ်းခြေများကို နှစ်သန်းပေါင်းများစွာ တိုက်စားလာခဲ့သည့်အတွက် ဖြစ်၏။ 'မက်စတီဒိုးနီးယား' ဟုလည်း ခေါ်သင့်ပါသေးသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နို့တိုက် သတ္တဝါများက ၎င်း၏ လွင်ပြင်ကျယ်ကြီးများပေါ်တွင် ဆင်များ၊ ကုလားအုတ်များ၊ ကြောင်များနှင့်အတူ လှည့်လည် ကျက်စားခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ၎င်းအပြင် 'ဆန်ဒီယား' ဟုလည်း ခေါ်နိုင်ပါသေး၏။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ထိုကျွန်းပေါ်တွင် အစောဆုံးသော အမေရိကတိုက်သားဟု သိထားကြ သည့် ရေခဲခေတ် လူသားများ စခန်းချခဲ့ရာ လိုဏ်ဂူကြီး သုံးခုကို တွေ့ရှိခဲ့သော ကြောင့် ဖြစ်၏။ တကယ်တော့ နယူးမက်ဆီကိုသည် အိုမင်းနေပြီဖြစ်၏။ အံ့ဖွယ်ကောင်းလောက်အောင်ပင် ဟောင်းနွမ်းခြောက်သွေ့နေလေပြီ။ ခေတ် အဆက်ဆက် လေပြင်းဒဏ်ခံလာခဲ့ရသည့်နေရာလည်း ဖြစ်၏။ အဟောင်းများ အောက်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိဖို့ ကျွန်တော်သည် နိုဝင်ဘာလထဲမှာ နယူးမက်ဆီ ကိုသို့ သွားခဲ့ပါသည်။

နိုဝင်ဘာလကိုမှ ရွေး၍ နယူးမက်ဆီကိုသို့ သွားခဲ့သည့်အကြောင်းတစ်ခု ရှိနေပါသည်။ နိုဝင်ဘာလတွင် နယူးမက်ဆီကိုမှာ ကြီးကြာငှက်များကို တွေ့နိုင် သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သော နိုဝင်ဘာလပေါင်းများစွာကပင် ကြီးကြာငှက်ကြီးများကို မြင်ဖူးခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ သူတို့ အော်သံကို နားထောင်ဖူးခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ 'ရီအို

မြောက်အမေရိကတိုက်ပေါ် ကျော်၍ တောင်ဘက်ပိုင်းသို့ ပျံသန်းခဲ့ကြသည်မှာ ယခု ဆိုလျှင် နိုဝင်ဘာလပေါင်း နှစ်သန်းမျှရှိခဲ့လေပြီ။ လမ်းကျွမ်းနေကြပြီ။ ရှည်လျား လှစွာသော ခရီးကြီးကြားမှာ ရှိနေသည့် မွန်တာနား၊ ဝိုးမင်း၊ ယူတ၊ အိုင်ဒါဟို တို့အပေါ် ဖြတ်ကျော်ပျံသန်းသွားကြသည်။ နိုဝင်ဘာလလယ်လောက် ရောက်လာပြီ ဆိုလျှင် သူတို့ ခရီးဆုံးဖြစ်သည့် နယူးမက်ဆီကိုဘက်သို့ ဦးတည်ကြသည်။ သူတို့ အများစုသည် 'ဖီး(လ)နော်တန်'၏ နေရာသို့ ရောက်ရန် ဆန္ဒရှိနေကြလေသည်။

'ဖီး(လ)နော်တန်'သည် 'ဘော့စကီးဒ် အပါချီတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များစခန်း' မန်နေဂျာဖြစ်သည်။ ယင်းစခန်းအနီးရှိ သစ်တောကြီးထဲတွင် စခန်းချလေ့ရှိကြသော 'မက်(စ)ကာလီရို အပါချီများ' ကိုလည်း ထိုနာမည်ပင်ပေးထားလေသည်။

အပါချီဒုက္ခသည်တစ်ယောက်သည် မက်ဆီကိုနယ်စပ် မြောက်ဘက် ၁၇၅ မိုင်လောက်အထိ ရောက်ရှိရန် 'ရီအိုဂရန်ဒီဗဲလီ' ကို ဖြတ်လျှောက်ခဲ့ရ သည်။ သူသည် ဝါရှင်တန်ရှိ ငါးနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ရေးဌာနတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ အလုပ်လုပ်ခဲ့သည်။ သူသည် သူ့ကိုယ်တိုင် ဒုက္ခသည်ဘဝ ရောက်ရသော ရိုးစင်းသည့် အိပ်မက် မက်လေ့မက်ထရှိသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူ့ကို အများက အထူးခြားဆုံးသော ဒုက္ခသည်အဖြစ် သိရှိနေကြ လေသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ယင်းသို့ပင် ထင်မြင်ထား၏။ ကျွန်တော်သည်ပင် ထိုသို့ ထင်မှတ်ထား၏။ 'ဖီး(လ)နော်တန်'က သူ ဘယ်တော့မှ ဝါရှင်တန်သို့ မပြန်တော့ဟု ပြောပြသည်။ 'ဘော့စကီး' မှာ သူ့အလုပ်တွေပြီးသွားလျှင် သူ ဘဝသည်လည်း ပြီးဆုံးသွားပြီဟု မှတ်ယူထားသူဖြစ်သည်။

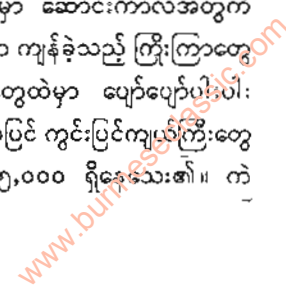
မနက်တိုင်း သူအိပ်ရာမှ နိုးလာသည်နှင့် သူ့ခေါင်းထဲ ကြီးကြားငှက်များ အကြောင်းသာ ဝင်လာမြဲဖြစ်သည်။ နွေကာလတစ်ခုလုံးမှာ ကြီးကြားငှက်များ အတွက် လိုအပ်မည်ထင်သရွေ့ကို သူစဉ်းစားသည်။ စဉ်းစားလိုရသည်နှင့် ချက်ချင်း ပြင်ဆင်တော့သည်။ ရွှံ့အိုင်ကြီးများကို ပက်ထုတ်ပြီး ကြီးကြားငှက်များ အတွက် အစားအစာရနိုင်မည့် အပင်များကို စိုက်ပျိုးသည်။ ကြီးကြားငှက်များ ပြန်ရောက်လာကြချိန်မှာ သူတို့အိမ် သူတို့ယာအဖြစ် ထင်မှတ်ပြီး စိတ်အေး လက်အေး နေထိုင်နိုင်ရန် ရေမရှိသည့် နေရာများတွင် ရေဖြည့်ပေးသည်။ သူသည် အပင်မျိုးစုံ၊ အသီးမျိုးစုံ စိုက်ပျိုးသည်။ ငှက်များ အမြဲသဖြင့် အလွယ် တကူ စားသောက်နိုင်ရန် ဖန်တီးပေးထားလေသည်။

ဤမျှ ကျယ်ဝန်းသော နေရာကြီးမှာ ဤမျှ ပြည့်စုံအောင် သူသည် လစာနည်း အလုပ်သမားအနည်းငယ်လောက်နှင့် ကြီးစား လုပ်ဆောင်လာခဲ့သည်။

သူ့တွင် စေတနာ့ဝန်ထမ်း အလုပ်သမားအချို့တော့ ရှိပါသည်။ ယင်းစေတနာ့ ဝန်ထမ်း အလုပ်သမားများမှာ ငှက်များလိုပင် အနောက်တောင်ဘက်ဒေသမှ ဆောင်းရာသီကို ရှောင်လိုကြသော သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုသက်ကြီး ရွယ်အိုများသည် ကျန်ရှိနေသေးသော သူတို့၏ နေ့ရက်များကို ဂေါက်ရိုက်ခြင်း၊ ဖဲကစားခြင်းဖြင့် ကုန်ဆုံးမသွားစေချင်၊ တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးရှိရှိ ကုန်ဆုံးသွား စေချင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသက်ကြီးရွယ်အိုများသည် 'ဖီး(လ)နော်တန်' ထံသို့ ရောက်လာခဲ့ကြ၏။ အမှန်တော့ စေတနာ့ဝန်ထမ်း၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ မရှိခဲ့လျှင် 'ဖီး(လ)နော်တန်' ၏ လုပ်ငန်းသည် သည်မျှအထိ ချောမောအောင်မြင် မည်မဟုတ်ပါ။ စေတနာ့ဝန်ထမ်း လုပ်အားပေးများထဲတွင် 'ဝစ်ကွန်ဆင်' မှ အငြိမ်းစား ကန်ထရိုက်တာ တစ်ဦး ပါရှိပါသည်။ သူက ဒီဇိုင်းဆွဲသည်။ ငှက် များကို ကြည့်ရှုဖို့ နေရာဆောက်သည်။ သူ့ဇနီးကတော့ ရုံးအလုပ်များမှာ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးနေလေသည်။ စေတနာ့ဝန်ထမ်း လုပ်အားပေးများနှင့် လစာနည်း လုပ်အားပေးများကို ခွဲခြားကြည့်ဖို့ကတော့ မလွယ်ကူလှပါ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် သူတို့အားလုံးသည် ဝတ်စုံတူများကို ဝတ်၍ အတူတကွ လက်တွဲ လုပ်ကိုင်နေကြသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

'ဖီး(လ)နော်တန်' သည် သွက်သွက်လက်လက် ခိုင်းတတ်သူဖြစ်၏။ သည်ကွင်းထဲ ရေဖြည့်စမ်းဟော၊ ဟောဒီ မျိုးစေ့စိုက်လိုက်စမ်းဟော၊ ဟိုနားက 'တာမာရစ်' အပင်ကို ခုတ်လိုက်စမ်းဟော ဟု ခပ်စေ့စေ့ ခိုင်းတတ်သလို 'မင်း ဘာကိုပဲလုပ်လုပ်၊ သဘာဝတရားကြီးကိုတော့ သူ့လမ်း သူ့လျှောက်သွားခွင့် မပြုနဲ့ကွ၊ အေး သဘာဝတရားကြီးကသာ သူ့လမ်း သူ့လျှောက်သွားနိုင်ပြီ ဆိုရင်တော့ ဟောဒီနေရာကြီးဟာ ဆားမထွက်တဲ့ 'ကွင်းကော' ကြီး ဖြစ်သွား လိမ့်မည်' ဟုလည်း အရိုင်းသဘာဝနှင့် ကြုံကြုံခံ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် အားဆေးတွေ တိုက်ကျွေးတတ်ပါသေးသည်။ ထိုစခန်း၏ ဒုတိယနှစ်သက်တမ်းဖြစ်သော ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ကြီးကြားများ နေကျင့်မရှိကြသေးသဖြင့် ဆိုးဆိုးဝါးဝါးကြီးပင် အန္တရာယ်ကျရောက်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော် သွားရောက်လည်ပတ်သောနေ့မှာ ဆောင်းကာလအတွက် ကြီးကြား ၁၃,၀၀၀ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ လမ်းမှာ ကျန်ခဲ့သည့် ကြီးကြားတွေ အများကြီးရှိနေသေးကြောင်း သိရ၏။ ရေကန်တွေထဲမှာ ပျော်ပျော်ပါးပါး ကူးခတ်နေကြသည်က ဘဲကောင်ရေ ၆၀,၀၀၀၊ ဒါ့အပြင် ကွင်းပြင်ကျယ်ကြီးတွေ ထဲမှာ အစာရှာစားနေကြသော ငန်းကောင်ရေ ၄၅,၀၀၀ ရှိနေသေး၏။ ကံ

မြေပြင်ရေပြင်ပေါ် ကြည့်ပြီးလျှင် အထက် မော့ကြည့်လိုက်ပါဦး။ သိန်းငှက်တွေ၊ ချိုင်းတွေ၊ လင်းယုန်ငှက်တွေ၊ ကြက်ဆင်တွေ၊ မီးကွက်တွေ၊ မိုးစွေငှက်တွေ၊ ပျံလွှားငှက်တွေ။ အို ဘယ်လိုရေတွက်ရမည်ပင် မသိနိုင်တော့။ ကျွန်တော် 'ဘော့စကီး' မှာ နှစ်ရက်ကြာခဲ့ပါသည်။ ငှက်မျိုးစုံ၏ အလှမျိုးစုံကို တအံ့တဩ ကြည့်ရှုရင်း ရသမျိုးစုံ ခံစားရပါသည်။ တစ်ပြိုင်တည်းမှာ မောလျလျလည်း ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်လိုက်မိပါသည်။

တစ်ချိန်တွင် ကျွန်တော်သည် ပြောင်းခင်းထဲမှ ထွက်လာသော ဝံပုလွေ တစ်ကောင်ကို လှမ်းမြင်လိုက်၏။ ၎င်းသည် ငန်းတစ်အုပ်ရှိရာဘက်သို့ ဦးတည် သွားနေ၏။ ထိုအချိန်မှာပင် နားရွက်ရှည် သမင်နှစ်ကောင်က လမ်းကလေး အတိုင်း အောက်ဘက်သို့ ဖြည်းဖြည်းလေး ဆင်းသွားနေကြ၏။ သို့သော် ကျွန်တော် ရှာဖွေနေသည့် ကြီးကြာဖြူကြီးနှစ်ကောင်ကိုမူအရိပ်အယောင်ပင် မမြင်တွေ့ရသေးပါ။ သူတို့သည်ကို ရောက်လာကြမည်ကိုတော့ ကျွန်တော် ကြိုသိထားခဲ့ပါသည်။

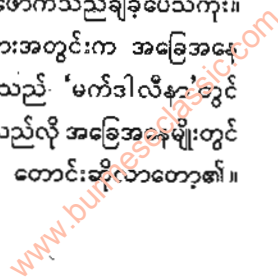
ကျွန်တော် ဖလင်လေးလိပ် ကုန်အောင် ဓာတ်ပုံတွေ ရိုက်ယူခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ဓာတ်ပုံပညာကို ကျွန်တော် အတော် မကျေမနပ် ဖြစ်မိပါ၏။ အမှန်တော့ ကျွန်တော့် ဓာတ်ပုံပညာသည် ထိုနေရာ၏ ဂုဏ်နှင့် ထိုနေရာ၏ အလှကို အရအမီ မဖမ်းယူနိုင်ခဲ့ပါ။ ခင်ဗျားကိုလည်း ထိုနေရာသို့ ရောက်စေချင် ပါသည်။ ခင်ဗျား သွားမည်ဆိုလျှင် နီဝင်ဘာလမှာ သွားဖို့ ကျွန်တော် အကြံ ပေးလိုပါ၏။ ကျွန်တော် အကြံပေးသည်ကို ခင်ဗျား သံသယဖြစ်နေလျှင် ကြီးကြာငှက်များကိုသာ မေးကြည့်လိုက်ပေတော့။

'ဘော့စကီး' မှ ထွက်ခွာခဲ့ပြီး တော်ဝင်လမ်းအတိုင်း 'အယ်(လ)ဆူကာကေး'၊ 'စန်တာဖေး' နှင့် 'တာအို' ဘက်သို့ ဦးတည်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ကို ယခုအခါတွင် ဆက်စပ်နေသော ပြည်နယ် နှစ်ဆယ့်ငါးပြည်နယ်ဟု သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်ထားသည်။ မြင်သမျှကို ကြည့်ရှုလိုသူများအတွက် ကားက မြန်ဆန်လွန်းနေသည်။ ကျွန်တော် သည်လည်း မြင်သမျှကို ကြည့်ရှုခံစားလိုသူဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် အဝေးပြေးလမ်းမကြီးအတိုင်း တောက်လျှောက်ဆက်မစီးတော့ဘဲ ဆက်သွားရန် လွယ်ကူသော နေရာတိုင်း၌ ဆင်းနေလိုက်တော့၏။ တချို့ နေရာများ ဥပမာ၊ နယူးမက်ဆီကိုမှ ဆန်အင်တိုနီယိုလို နေရာမျိုးသည် ဆက်သွားရန် မလွယ်ကူ သော နေရာများဖြစ်ကြ၏။ သို့သော် တစ်ယောက်သောသူက ကျွန်တော့်အား 'အောင်း(လ)စားသောက်ဆိုင်က ငရုတ်စိမ်း၊ ဒီနီခဲ၊ ဟမ်ဘာဂါကိုတော့ မလွတ်

စေနဲ့နော်' ဟု စေတနာကောင်းဖြင့် သတိပေးပါသည်။ ကျွန်တော် သူ သတိ ပေးသည့်အတိုင်း ထိုဆိုင်သို့ဝင်ပါ၏။ ဟုတ်ပါပေသည်။ အကယ်၍များ ခင်ဗျားသည် ဆန်အင်တိုနီယို၏ တောက်ပသော အလင်းရောင်များကို ရှာနေ သည်ဆိုပါလျှင် ယင်း တောက်ပသော အလင်းရောင်များသည် 'အောင်း(လ) စားသောက်ဆိုင်' ၌သာ စုစည်းတည်ရှိနေကြောင်း တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ 'အဒေါ့ နှင့် ရိုဝီနာဘာဂါဘား' သည် ရှည်လျားပြီး ငွေဖွယ်ကောင်းသော အဝေးပြေးလမ်းမ ကြီးပေါ်တွင် တစ်ခုတည်းသော နားရာနေရာ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ယခုအခါတွင် 'အောင်း(လ) စားသောက်ဆိုင်' မှ ငရုတ်စိမ်း၊ ဒီနီခဲ၊ ဟမ်ဘာဂါစားဖို့ 'ကာရီ ပိုဂို' မှ အနောက်ဘက်မိုင် ၆၀ လောက် ကားဖြင့် မသွားကြတော့။ 'အဲလီးဖင့် ဘက်တီ' မှ မြောက်ဘက် မိုင် ၆၀ လောက် မသွားကြတော့ပေ။ (နယူးမက်ဆီကို တွင် ငရုတ်သီး (chilli) ကို (chile) ဟု စာလုံးပေါင်းကြသည်။ ဘာကြောင့်လဲ ဟုတော့ ကျွန်တော့်ကို မမေးကြပါနှင့်။)

ယခု ကျွန်တော် ရောက်နေသောနေရာသည် ခြောက်သွေ့၏။ ဖုန်ထူ၏။ ဆိုင်တိုင်းသည် အစားအစာနှင့် ဘီယာရောင်း၏။ အရက်ဆိုင်သည် ရှေ့နေ အသင်းထက်ပင် ပို၍ အသက်ကြီးလေသည်။ အရက်ဆိုင်အစသည် မီးရထား လမ်းနှင့် တစ်မိုင်လောက်ဝေးသော နေရာမှာတည်ရှိသည့် ဘော်ဒါဆောင်ကြီးပင် ဖြစ်၏။ ထိုဘော်ဒါဆောင်ကြီးမှာ 'ကွန်ရက် ဟီ(လ)တန်' ကြီးပြင်းခဲ့၏။ 'ဟီ(လ)တန်' သည် ပထမဆုံးသော 'ဟီ(လ)တန်' ဟိုတယ်ကို တည်ထောင် ခဲ့၏။ 'ဆန်အန်တိုနီယို' တွင် 'ဂပ်(စ)' ဆုံးပါးပြီးကတည်းက ဟိုတယ် လုံးဝ မရှိတော့။ 'ကွန်ရက်' ကလည်း တခြားသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားသည်။

ကျွန်တော်သည် အဝေးပြေးလမ်းမကြီးမှ ရှောင်ထွက်ခဲ့ပြီး ငိုက်မြည်းနေ သော ရွာကလေး 'မက်ဒါလီနာ' သို့ လည်ပတ်ရန် မိုင် ၃၀ လောက် ကားစီး လာခဲ့ရသည်။ 'အောင်း(လ)စားသောက်ဆိုင်' တွင် အရက်မူးနေသည့် နွားကျောင်း သား အိုကြီးတစ်ယောက်က ကျွန်တော့်အား 'မက်ဒါလီနာ' သည် နယူးမက်ဆီကို နယ်နိမိတ်အတွင်းမှာတော့ အကြမ်းတမ်းဆုံး အညစ်ညမ်းဆုံးမြို့ ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု သူ့အမေက သူ့အား ပြောပြကြောင်း ပြန်လည် ဖောက်သည်ချခဲ့ပေသကဲ့။ ယင်းအခြေအနေသည် တကယ်တော့ ၁၈၈၀ နှစ်များအတွင်းက အခြေအနေ များပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ထိုအချိန်က ရထားလမ်းသည် 'မက်ဒါလီနာ' တွင် ဆုံး၏။ နွားအုပ်ကြီးတွေကို ထိုနေရာမှာ စတွေ့ရ၏။ သည်လို အခြေအနေမျိုးတွင် ထိုမြို့က ဆလုံးများ၊ မကောင်းသော အိမ်များကို တောင်းဆိုလာတော့၏။

အနောက်ပိုင်းမှ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များကိုလည်း ရှောင်မရ ဖြစ်လာ၏။ မြို့သည် ဖွံ့ဖြိုးစည်ပင်လာ၏။ ဖွံ့ဖြိုးစည်ပင်မှုသည် မြန်ဆန်၏။ ဥပဒေမဲ့ဖြစ် လာ၏။ ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် 'မက်ဒါလီနာ' သည် 'ချီကကို' ထက်ပင် ပို၍များ သော နွားများကို တင်ပို့နိုင်ခဲ့လေသည်။ 'မက်ဒါလီနာ' ရောက်လျှင် ထိုအကြောင်း ကိုသာ ကြားရမည်ဖြစ်၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ယင်းဖြစ်ရပ်များက အတိတ်မှာ ကျန်ရစ်ခဲ့ပေပြီ။ ယခုအခါတွင် အေးအေးချမ်းချမ်း နေထိုင်လိုကြသူများ အတော်များနေချေပြီ။

ကျွန်တော် 'ဆိုကော်ရို'မှာ တစ်ညအိပ်သည်။ နောက်နေ့မနက်တွင် မြို့တွင်းရှိ ရှေးဟောင်းနေရာများသို့ လျှောက်၍ ကြည့်၏။ ဆိုကော်ရိုတွင် လေ့လာသိရှိခဲ့ရသည်မှာ စပိန် ကိုလိုနီသမားများသည် ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ် ကြောင်း၊ သူတို့နှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသူ ဇာတိသားများကလည်း သူတို့နည်းတူ ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်ကြကြောင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပလိုင်းမောက်ရောတွင် ဘုရားဖူး များ ရောက်မလာကြခင် ၁၆၁၅ ခုနှစ်၌ ဖရန်စစ်စကင် ဘာသာရေးသမားများက ဆိုကော်ရိုသာသနာပြု အဆောက်အဦးကြီးကို တည်ဆောက်ကြသည်။ ရည်ရွယ် ချက်မှာ ဒေသတွင်းရှိ 'ပီရို အိန္ဒိယလူမျိုးများ' အား ခရစ်ယာန်ဘာသာတွင်းသို့ သွတ်သွင်းရန်ဖြစ်သည်။ 'ပီရို' များနှင့် ထပ်မံရောက်ရှိလာကြသူ လူသစ်များက ယင်းကိစ္စကို လက်မခံကြ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဖရန်စစ်စကင် ဘာသာရေးသမား များသည် သူတို့ လုပ်ငန်းပြီးဆုံးသည်အထိ အေးချမ်းစွာ နေထိုင်နိုင်ခဲ့ကြလေ သည်။ ထိုအချိန်လောက်မှာပင် တောင်ကုန်းဒေသများမှ 'အပါချီ' များသည် မြင်းများစီး၍ ဆင်းလာကြကာ ကျွဲ နွား တိရစ္ဆာန်များကို လုယက် ယူငင်ကြ၏။ အိမ်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးပစ်ကြ၏။ စပိန်တွေက ပြန်လည် တည်ဆောက်ကြ၏။ အပါချီများ ထပ်၍ ဝင်စီး၏။ ယင်းသို့ ခြောက်နှစ်ကြာအောင် ဖြစ်နေပြီးနောက် ဖရန်စစ်စကင် ဘာသာရေးသမားများသည် 'သက်ပြင်းချရင်း' သူတို့လာခဲ့ရာ မက်ဆီကိုဘက်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိရန် ဆိုကော်ရိုမှ ထွက်ခွာလာခဲ့ကြတော့ သည်။ 'ပီရို' များသည်လည်း သူတို့ စိတ်ဆန္ဒအတိုင်း စပိန်များနှင့်အတူ တောင်ဘက်ပိုင်းသို့ လိုက်ပါသွားကြလေသည်။

ယခုတော့ သာသနာပြုအဆောက်အဦးကို အပါချီတွေ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပင် ဖျက်ဆီးနိုင်ကြပြီ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူတို့ စိတ်ထင်တိုင်း ဖျက်ဆီးပစ် ကြ၏။ ဖျက်ဆီးပစ်၍ ဝသည့်အခါ တခြားနေရာသို့ အလားတူ ဖျက်စီးမှုများ ပြုလုပ်ရန် ထွက်သွားကြလေသည်။

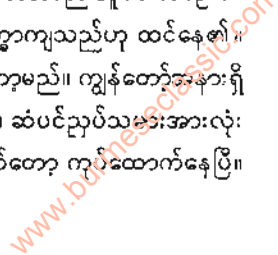
သို့ဖြင့် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော 'ဆိုကော်ရို' သည် နေပူကျကျအောက်မှာ ၁၃၅ နှစ်လုံးလုံး နေခဲ့ရလေသည်။

ကျွန်တော်ကတော့ စပိန်တွေ ကြမ်းတမ်းခက်ထန်ကြသည်ဟု ပြောချင် ပါသည်။ ၁၈၁၅ ခုနှစ်တွင် စပိန်များ ပြန်ဝင်လာကြသည်။ အလားတူပင် အပါချီများလည်း ပြန်ရောက်လာကြ၏။ စပိန်တွေက သာသနာပြု အဆောက် အအုံကို တည်ဆောက်ကြ၏။ အပါချီများက ထိုသာသနာပြု အဆောက်အအုံကို ထပ်မံဖျက်ဆီးရန် ကြိုးစားကြ၏။ သူတို့၏ ဖျက်စီးရန် ကြိုးစားခြင်းသည် သူတို့၏ စစ်ခေါင်းဆောင် 'ကရိုနိုမို' က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ မြင်းတပ်ထံ လက်နက်ချလိုက်ခါမှ ရပ်ဆိုင်းသွားလေတော့၏။ ထိုနှစ်သည် ၁၈၈၆ ခုနှစ် ဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြင့် 'ဆိုကော်ရို' သည် 'အာဘိုင်'၏ ဟင်းဆိုင်၊ 'မိုတယ် ၆' ပေါက် ဖွားလာစရာ နေရာအဖြစ် ရှင်ကျန်ခဲ့လေသည်။ ၎င်းနှင့် 'ပြ' အနည်းငယ်အကွာ တွင် ယခုထက်ထိ အသုံးပြုဆဲဖြစ်သော သာသနာ့အဆောက်အအုံတစ်ခု ရှိနေ လေသည်။ ကျွန်တော် ထိုနေရာသို့ လမ်းလျှောက်သွားခဲ့၏။ ရောက်သည့်အခါ ရှေးက ယုံကြည်သက်ဝင်မှုများအကြောင်း၊ လူသားများ၏ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်း မှုများအကြောင်းကို စဉ်းစားမိပါသည်။

ကျွန်တော် တစ်ခေါက်ပြန်ရောက်လိုသည့် သာသနာ့အဆောက်အအုံ တစ်ခု ရှိပါသေးသည်။ ၎င်းမှာ 'ဆန်ဂရီရီယို အက်မို' ဖြစ်၏။ အရှေ့ဘက်သို့ ထွက်ရာ တောင်ကြားလမ်းတွင်တည်ရှိပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် ယောင်ချာ ချာ ဖြစ်နေ၏။ အကျွေးများသွား၏။ မိုင် နှစ်ဆယ်လောက် သွားပြီးခါမှ 'ဘီလင်း' ရောက်သွားမှန်း သိရ၏။ 'ဘီလင်း' ကို ကြည့်ပြီး လမ်းမမှားနိုင်ပါဘူး ဟု ခင်ဗျားက ပြောချင်ပြောလိမ့်မည်။ ကျွန်တော်ကတော့ မှားဖြစ်အောင် မှား လိုက်ပါ၏။ ကျွန်တော်သည် လမ်းမကြီးတစ်လျှောက် စုန်ဆန်မောင်းပြီး 'အက်မို' သို့ သွားရာလမ်းကို စဉ်းစားရှာဖွေ၏။ တကယ်တော့ ကျွန်တော် ခဏ ရပ်ပြီး တစ်စုံတစ်ဦးအား မေးမြန်းစုံစမ်းလိုက်လျှင် လမ်းမှန်ကို သိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အမေရိကန် ယောက်ျားသားတွေလိုပင် ကျွန်တော်သည် သူစိမ်းတစ်ဦးထံ သွား၍ ကိုယ်မသိတာကို ဝန်မခံချင်။ ယောက်ျားသိက္ခာကျသည်ဟု ထင်နေ၏။

ယခု ယောက်ျားသိက္ခာအကျခံပြီး မေးရပါတော့မည်။ ကျွန်တော်အနားရှိ 'ဂျာရာမီလို' ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်အတွင်းသို့ ဝင်လိုက်၏။ ဆံပင်ညှပ်သမားအားလုံး မအားကြသေး။ ကျွန်တော် ဆံပင်ကို စမ်းကြည့်လိုက်တော့ ကျပ်ထောက်နေပြီ။

ထို့ကြောင့် မသိတာမေးဖို့ကိစ္စ ဘေးဖယ်ထားပြီး ဆံပင်ညှပ်ရန် စောင့်နေလိုက်၏။ အမဲလိုက်၊ ငါးဖမ်း မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ကို ဖတ်ရင်း စောင့်၏။ ခဏကြာတော့ 'ဘာနေ့ရံဂျာမီလို' က ကျွန်တော့်ကို ခေါ်လိုက်သည်။ 'ဂျာရာမီလို' က ဤဆိုင်ကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်လောက်မှစ၍ သူ့ဖခင်နှင့် ဦးလေးတို့က ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ လူကျမည့်နေ့မျိုးတွင် သူကူညီရကြောင်း ပြောပြရင်း ဆံပင်ညှပ်ပေးနေ၏။ သူက ကျွန်တော့်ခေါင်း အပြင်ပိုင်းတွင် အလုပ်လုပ်နေသလို၊ ကျွန်တော်ကလည်း ခေါင်းအတွင်းပိုင်းမှာ အလုပ်လုပ်နေပါ၏။ ကျွန်တော် ဒီနာမည်မျိုး ဘယ်မှာ ကြားဖူးပါလိမ့်ဟု စဉ်းစားနေပါသည်။ စဉ်းစားမပေါ်သည်တွင်

'ဒီနားတစ်ဝိုက်မှာ 'ဂျာရာမီလို' မျိုးနွယ်တွေ အများကြီးလား' ဟု မေးလိုက်၏။

'ဟာ အများကြီးပေါ့၊ တစ်မြို့လုံးလိုတောင် ပြောဖြစ်မလား မသိဘူး၊ ကျွန်တော်တို့က ဒီကိုရောက်နေတာ ကြာလှပြီ၊ ဒီအလုပ်နဲ့ အမျိုးတွေအားလုံး အသက်မွေးခဲ့ကြတာပဲ၊ ကျွန်တော့်မှာ ဘိုးဘေးဘီဘင်၊ အဲ 'ဘင်' အထိ ရှိနိုင်တာပေါ့ဗျာ၊ အင်း မျိုးနွယ်ရဲ့ အစကိုတောင် ဘယ်လိုခေါ်ရမှန်း မသိတော့ပါဘူး'

ဆံပင်ညှပ်ရတာ တန်ပါသည်။ ဆံပင်ကို တိုတိုပါးပါးလေး ညှပ်ပေးလိုက်သဖြင့် ဦးထုပ်က ခေါင်းနှင့် 'ဖစ်ဆိုက်' မဖြစ်တော့။ နှစ်ပတ်လောက်ကြာမှ အံ့ကိုက်ဖြစ်သွား၏။ ကျွန်တော် ပြန်အထွက် တံခါးပေါက်နားရောက်ခါမှ လာရင်းကိစ္စကို သတိရလိုက်ပါသည်။

'အေဗို သွားတဲ့လမ်းလား၊ ခင်ဗျား အခု အဲဒီလမ်းမပေါ်ရောက်နေတာပဲလေ၊ တည့်တည့်သာ လျှောက်သွား၊ ဘယ်မှ မချိုးနဲ့၊ မင်္ဂလာရှိသောနေ့ပါဗျာ' ဟု 'ဘာနေ့' က ပြောပြရင်း နှုတ်ဆက်ပါသည်။

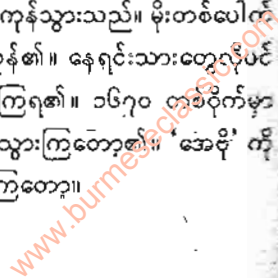
မြို့မှအထွက် လမ်းမပေါ်တွင် 'ဂျာရာမီလို' နာမည်တွေကို မြင်တွေ့ရ၏။ အိမ်စာတိုက်ပုံးမှာ 'ဂျာရာမီလို' ကို မြင်ရ၏။ ဓာတ်ဆီဆိုင်မှာ မြင်ရ၏။ ကုန်ခြောက်ဆိုင်မှာ မြင်ရ၏။ 'တာအို' သို့ ရောက်ပြီး ရက်အတော်ကြာသည်အထိ သည်နာမည်ကို အရင်က ဘယ်နေရာမှာ ကြားခဲ့ဖူးသည်ကို စဉ်းစားမရ ဖြစ်နေပါသေးသည်။ နောက်မှ သတိရလိုက်၏။ ဩ 'ကစ်ကာဆန်' ရဲ့ ဇနီး နာမည်ပဲ။ 'ကစ်ကာဆန်' သည် လူကြိုက်အလွန်များသော ဆယ်ဆင့်တန် ဝတ္ထုများရေးပြီး ဘဝရပ်တည်ခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။ ၁၈၄၃ ခုနှစ်တွင် 'ဂျာရာမီလို'

နှင့်လက်ထပ်ပြီး 'တာအို' မှာ အခြေချနေထိုင်ခဲ့သည်။ သူသည် အခန်း ၁၂ ခန်းပါ တိုက်ကြီးတစ်လုံးကို သူ့ဇနီး 'ဂျီဆီဖာဂျာရာမီလို' အတွက် ဝယ်ပေးခဲ့လေသည်။ 'ဘာနေ့ဂျာရာမီလို' က တည့်တည့်လျှောက်သွားပါ၊ ဘယ်မှ မကျေပါနဲ့ဟု ပြောလိုက်ခြင်းသည် တိတိကျကျ ပြောလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ 'ဘီလင်း' အရှေ့ဘက်သို့ ထွက်ရာလမ်းသည် မိုင် နှစ်ဆယ်လောက်အထိ တစ်လက်မကလေးပင် မကျေကောက်။ မကြာခင် 'ဆန်တဖမ်း' ကို ဖြတ်ရ၏။ ထိုနောက် တောင်ကြားလမ်းထဲ ဝင်ရ၏။ ထိုလမ်းအတိုင်း ဆက်သွားပြီး မကြာခင်မှာ 'အေဗို' သို့ ရောက်လေသည်။

ကျဉ်းမြောင်းသော တောင်ကြားတစ်ခုထဲတွင် စမ်းချောင်းငယ်ကလေး စီးဆင်းနေပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ၁၁၅၀ ခုနှစ်တစ်ဝိုက်မှာလည်း ထိုစမ်းချောင်းကလေးသည် ဤသို့ပင် စီးဆင်းနေခဲ့မည် ထင်ပါ၏။ ထိုနှစ်မှာပင် 'ပျူဘာလို အိန္ဒိယန်း' တွေက ထိုနေရာကလေးကို သဘောကျ နှစ်ခြိုက်ကြကာ တိုက်အိမ်များ ဆောက်ကြ၏။ ဘူးသီးခင်းတွေ၊ ပဲခင်းတွေ တည်ကြ၏။ မက်ဆီကို၊ ပီရူးတို့ကို စစ်အောင်မြင်ခဲ့သော စပိန်တွေသည် ဘူး၊ ပဲတို့ထက် ရွှေကို ပိုစိတ်ဝင်စားကြသည်။ သူတို့သည် ရွှေရှာရန် 'အေဗို' ကို ဖြတ်ကျော်ကြ၏။ နောက်ပိုင်းမှာ 'ဖရန်စစ္စကင်' များ လိုက်ပါလာကြကာ ထိုနေရာကို တွေ့သွားကြသည်။ တွေ့သည်ဆိုလျှင်ပင် သူတို့က သာသနာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံတစ်ခုဆောက်ကြသည်။ အတော်အတန် ခုံညားထည်ဝါသော အဆောက်အအုံ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသာသနာရေးဆိုင်ရာအဆောက်အအုံထဲရှိ ဝတ်ရွတ်ခန်းမထဲမှာ 'ပျူဘာလို' ယာသမားများ ဓမ္မတေးများ သီဆိုကြသည်။ ယာသမားများသည် ယင်းအဆောက်အအုံကြီး၏ မြေအောက်ခန်းတစ်ခန်းကို သူတို့ ကိုယ်ပိုင် ဘာသာရေးအတွက် အသုံးပြုရန် ရရှိသွားကြလေသည်။

'အေဗို' ၏ နှစ် ၅၀၀ သမိုင်းကာလသည် ၁၆၀၀ နှစ်များအလယ်လောက်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ကြောက်မက်ဖွယ်နှစ်များသာ မရှိခဲ့ဘူးဆိုလျှင် ထာဝရ ငြိမ်းချမ်းသာယာနေပေလိမ့်မည်။ ကြောက်မက်ဖွယ် မိုးခေါင်သည် ကာလကြီး ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည်။ တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ်သာ ကုန်သွားသည်။ မိုးတစ်ပေါက် တလေမှ မရွာခဲ့။ စမ်းချောင်းတွေ ခန်းခြောက်ကုန်၏။ နေရင်းသားတွေလိုပင် စပိန်တွေလည်း သားရေတွေ၊ သစ်မြစ်တွေ စားကြရ၏။ ၁၆၇၀ တစ်ဝိုက်မှာ ထိုနေရာ၌ အခြေချ နေထိုင်သူအားလုံး ထွက်ခွာသွားကြတော့၏။ 'အေဗို' ကို မေ့ထားလိုက်ကြတော့၏။ မည်သူမှ ပြန်မလာကြတော့။

သို့သော် 'ဖာဒါရီကို စစ်နာရီ' မိသားစု ကျန်နေရစ်၏။

၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ ကျွန်တော် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် 'အေဒီ' သို့ သွားရောက်လည်ပတ်သည်တွင် 'ဖာဒါရီကို စစ်နာရီ' ကို တွေ့ခဲ့ရလေသည်။ ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော သာသနာ့ အဆောက်အအုံကြီးကို သူတစ်ဦးတည်း ဂရုစိုက် စောင့်ရှောက်နေသည်။ သူ့မှာ သိုးခြံတွေရှိသည်။ သူ့ဖခင်က သာသနာ့ အဆောက်အအုံကြီးနှင့် ဝေးရာမှာ သိုးခြံတွေဆောက်ဖို့ သူ့အား ပြောခဲ့သည် ဆိုပါ၏။ သူ့ဖခင်က သာသနာ့အဆောက်အအုံကြီးကို တည်ရှိရာမြေသည် မြတ်အောင်မြေ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆထားသူဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သူ့မိသားစုဝင်များက ထိုနေရာကို နယူးမက်ဆီကိုပြည်နယ်သို့ ပေးအပ်လိုက်ကြသည်။ သို့သော် သူကမူ သာသနာ့အဆောက်အအုံပျက်ကြီးများကို ဆက်လက်စောင့်ရှောက်နေ လေသည်။ သူ့အား အစိုးရက တစ်လလျှင် ဆယ်ဒေါ်လာပေး၏။ တကယ်တော့ တစ်ပြားတစ်ချပ်မှ မရလည်း သူကတော့ စောင့်ရှောက်နေမည်သာ ဖြစ်၏။ နောက်ပိုင်း၌ ယင်း သာသနာ့အဆောက်အအုံကြီးသည် အမျိုးသားမော်ကွန်းတိုက် ဖြစ်လာ၏။ ကျွန်တော် သူ့ကို တွေ့ချိန်မှာ သူသည် ပန်းခြံထိန်း ဖြစ်နေလေပြီ။ အသက်ကလည်း ကိုးဆယ့်သုံးနှစ် ရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။

'ကျုပ်ကို လူတကာက ပြောကြတယ်၊ ကျုပ်က ဒီနယ်မှာ အသက် အကြီးဆုံးတဲ့ ဟုတ်ရော ဟုတ်ရဲ့လား မသိပါဘူးဗျာ' ဟု ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း ပြောပြပါသည်။ သူ အင်္ဂလိပ်စကား ပြောနေသည်က တစ်ဆက်တည်းမဟုတ်။ တဲ့ဆိုင်းတဲ့ဆိုင်း ဖြစ်နေသည်။

'ဟုတ်နိုင်ပါတယ်' ကျွန်တော်က အဖြေပေးလိုက်၏။

သူသည် ကျွန်တော့်အား အပျက်အစီးအပုံများကို လိုက်လံ ပြသပေး ပါသည်။

'သိပ်ဆိုးတယ်၊ ၁၉၀၅ ခုနှစ်တုန်းက ဟောဒီ နံရံကြီးဟာ အနောက်ဘက်ကို ပြိုကျသွားတာဗျ'

ထိုစဉ်က မည်မျှအထိ သူ စိတ်ထိခိုက်ရသည်ကို ပြန်၍ အမှတ်ရနေပုံ ရပါသည်။ သူနှင့် ကျွန်တော်သည် ယခုတိုင် မပြုလဲသေးဘဲ ကျန်ရှိနေသေးသော အုတ်နံရံများကြားတွင် လျှောက်ကာ လေ့လာကြည့်ရှုကြသည်။

'အေးလေ၊ ဒီအုတ်နံရံကြီးတွေကြားမှာ တစ်ချိန်က လာရောက်စုဝေး ကြသူ အားလုံး ခုတော့ မရှိကြတော့ဘူးပေါ့၊ သူတို့ ဒီက ထွက်ခွာသွားကြ ကတည်းက ပြန်ကို မလာကြတော့ဘူး'

သာသနာ့အဆောက်အအုံကြီး၏ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် သမိုင်းကြောင်း သည် 'ဖာဒါရီကို' နှင့်အတူ သူ့သက်ဆုံးတိုင်ရှိနေတော့မည် ထင်မိပါ၏။ သူက သာသနာ့မြေ တစ်ထောင်မှာ ပေါက်နေသော သစ်ပင်ငယ်ကလေးကို ခပ်ရှက်ရှက် အမူအရာဖြင့် ညွှန်ပြရင်း

'ကျုပ်သေရင် အဲဒီ အပင်ကလေးအောက်မှာ မြုပ်ကြပါလို့ မေတ္တာရပ်ခံ ရမှာပဲလေ' ဟု ပြောပြလိုက်ပါသည်။

နောက်တစ်နှစ်မှာ သူ သေဆုံးသွားသည်။ အတော်မြင့်နေပြီဖြစ်သော သစ်ပင်ကလေးအောက်တွင် သူ့ဆန္ဒအတိုင်း သူ့ကို မြုပ်နှံခဲ့ကြ၏။ 'ဖာဒါရီကို' ၏ အုတ်ဂူကလေး ထိုသစ်ပင်အောက်မှာ တည်ရှိနေပါပြီ။

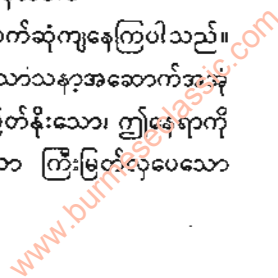
ထိုနေ့က ဧည့်ရိပ်သာကလေးတစ်ခုတွင် ဝမ်းသာစရာ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုနှင့် ကျွန်တော် ကြုံဆုံခဲ့ရပါသေးသည်။ 'ဖာဒါရီကို' ၏ တူမ 'အာနက်(စ)တိုင်း' နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ရခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သူမက သူ့ဦးလေးမွေးဖွားခဲ့ရာ အိမ် မှာပင် နေထိုင်နေကြောင်း ပြောပြသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် သူမ၏ ဦးလေး အကြောင်း ခဏတာ ပြောကြသည်။ သူ့ဘဝတစ်ခုလုံးကို မြှုပ်နှံပြီး သူ့မြတ်နိုးရာ များကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ပုံများ ပါဝင်ပါသည်။ သူမကလည်း သူ့ဦးလေးလမ်းစဉ် အတိုင်း တစ်သမေမတိမ်း ဆက်လိုက်ဖို့ကြိုးစားနေပါကြောင်း ပြောပြလိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ စကားကောင်းနေစဉ်မှာ ကားတစ်စီး ထိုးဆိုက်လာသည်။ ကားထဲမှာ အမျိုးသားတစ်ယောက်နှင့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်။ ကင်မရာကိုင်ထား သော အမျိုးသားက ကားထဲမှ ဆင်းလိုက်ကာ သာသနာ့ အဆောက်အအုံပျက် ကြီးကို ဓာတ်ပုံတွေရိုက်၏။ ခဏအကြာမှာ ထိုစုံတွဲ ပြန်မောင်းထွက်သွားကြ လေသည်။

ထိုအခါ 'အာနက်(စ)တိုင်း' က ပြုံး၍ ပြောလိုက်သည်။

'အခုတော့ အဲဒီလို ကြိုလိုကြည့်၊ ကြည့်ပြီး ပြန်ကြသူတွေလောက်ပဲ ရှိမျှတော့တယ်ရှင်၊ ဒီလူတွေဟာ အဆောက်အအုံပျက်ထဲ ဝင်တောင် မဝင်ကြဘူး၊ တစ်ချက်ကလေးကြည့်၊ ဓာတ်ပုံကလေးရိုက်၊ ပြီးရင် ပြန်ကြတာပါပဲ၊ နေ့တိုင်း အဲဒီလိုလူမျိုး အနည်းငယ်တော့ ရောက်ရောက်လာနေဆဲပါပဲ'

'အားနက်(စ)တိုင်း' နှင့် ကျွန်တော် စကားလက်ဆုံကျနေကြပါသည်။ အပျက်အစီးတွေကြားမှာ ဖြည်းဖြည်းလျှောက်ရင်း သာသနာ့အဆောက်အအုံ ပျက်ကြီးကို ကျော်လာခဲ့ကြသည်။ ဤနေရာကို ချစ်မြတ်နိုးသော၊ ဤနေရာကို ရာစုနှစ် တစ်ခုနီးပါး ဂရုစိုက်စောင့်ရှောက်လာခဲ့သော ကြီးမြတ်လှပသော

အဘိုးအိုတစ်ဦးကို နောက်ဆုံး ဂါရဝပြုရန် သစ်ပင်ကလေးအောက်ရှိ အုတ်ဂူဆီ ဦးတည်လျှောက်လာမိသည်။ ကျွန်တော် ထိုသာသနာ့မြေပေါ်မှာ တစ်နာရီ နှစ်နာရီမျှကြာအောင် နေခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ကြာမြင့်စွာနေမိခြင်းတွင် အကြောင်း နှစ်ခုရှိပါ၏။ ပထမအကြောင်းမှာ အတိတ်ကို တွေး၍ ငေးချင် လွမ်းချင်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ ဒုတိယအကြောင်းမှာ 'အားနက်(စ)တိုင်း' အနေဖြင့် ကျွန်တော့်အား 'ကြံ ကြည့် ပြန်' လူစားမျိုး မထင်မှတ်စေလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။

ကျွန်တော်သည် ဟိုဝင်သည်ထွက်လုပ်ပြီး မြောက်ဘက်သို့ ချိုး၍ 'အယ်(လ)ဘူကာကေး' ဆီသို့ ဦးတည်လိုက်သည်။ ယင်းသို့ ဦးတည်သွားခိုက် ညီညစ်ညစ် ရေပြင်ထက်မှာ ကျနေ ထိုးနေသည့် ရှုခင်းကို ကြည့်ရှုလိုစိတ် ဖြစ်လာပါသည်။ တကယ်က ထိုအချိန်မှာ မြစ်ထဲ၌ ရေသိပ်မရှိတော့ပါ။ 'ဝင်(လ)ရောဂျား(စ)' ကတော့ ပြောပြဖူးပါသည်။ သူ မြင်ဖူးသမျှ မြစ်တွေထဲမှာ ရေပေးသွင်းဖို့ လိုအပ်သည့် တစ်ခုတည်းသော မြစ်သည် 'ရီအိုဂရန်ဒီ' မြစ်ဝင် ဖြစ်သည်တုံ။ နယူးမက်ဆီကို ဝတ္ထုရေးဆရာနှင့် သမိုင်းပညာရှင်ဖြစ်သူ 'တိုနီဟီလာမင်' ကလည်း ဆောင်းနှောင်းကာလမျိုးတွင် မြစ်၏ နေရာတချို့မှ နေ၍ လမ်းလျှောက်ဖြတ်ကူးနိုင်ကြောင်း၊ ထိုသို့ လမ်းလျှောက် ဖြတ်ကူးသွားလျှင် ဖိနပ်မှာ ဖုန်တွေပေးနေကြောင်း ပြောပြသည်။ သို့တိုင် ထိုမြစ်ကြီးသည် နယူးမက်ဆီကို၏ ပင်မသွေးကြော ဖြစ်နေဆဲဖြစ်၏။ ထိုမြစ်ကြီး၏ သွေးပြန်ကြောများသဖွယ် ဖြစ်နေသော တောင်ကျစမ်းချောင်းကလေးများသာ မရှိခဲ့လျှင် ထိုဒေသရှိ လူများ၏ဘဝသည် အတော် အန္တရာယ်များပါလိမ့်မည်။ ရပ်တည်ဖို့ မဖြစ်နိုင်သလောက်ပင် အခြေအနေဆိုးဝါးပါလိမ့်မည်။

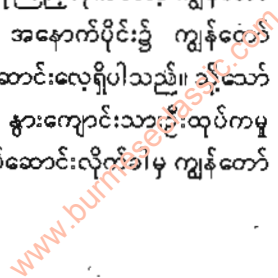
အဲ 'ရီအိုဂရန်ဒီမြစ်' မရှိခဲ့လျှင် 'အယ်(လ)ဘူကာကေး' သည်လည်း တည်ရှိနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ထိုညတွင် ကျွန်တော်သည် အယ်(လ)ဘူကာကေး၌ နားနေအိပ်စက်ခဲ့ပါသည်။ မြို့တော်၏ တစ်ခုသော 'မိုတယ်' အခန်းတစ်ခန်းထဲမှာ အကြာကြီး ဖိမိခံ၍ ရေချိုးသည်။ အဝတ်အစားလဲသည်။ မာတနီ ထွက်ရာသည်။ လေဆိပ်နားမှ ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် မာတနီကို သွားတွေ့ပါသည်။

အရက်ဆိုင်ကလေးက အတော်ကလေးကောင်းမွန်ပါ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်သည် ထိုဆိုင်ကလေးကို ကျွန်တော့်ဌာနချုပ်အဖြစ် ညအနည်းငယ် ကြာအောင် သတ်မှတ်ထားလိုက်ပါတော့သည်။ ကျွန်တော် ညတိုင်းပြတင်းပေါက်နားက စားပွဲမှာထိုင်သည်။ စားသောက်ဖွယ်ရာ စာရင်းကို ကြည့်သည်။ ခင်မင်ဖော်ရွေတတ်သော စားပွဲထိုးမက်လေး 'လီဇာ'၏ အကြံပေးချက်အတိုင်း

စားစရာများ မှာသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပုံမှန် ဖောက်သည်များနှင့် ခွက်လှည့်ကြသည်။ ထိုဒေသထွက် အရက်ကလည်း အနံ့ရော အရသာပါ မဆိုးလှပါ။ တစ်ချိန်သောအခါတုန်းက အမေရိကတွင် ဒေသတွင်းအရက်ချက်စက်ရုံ အားလုံး ပိတ်လိုက်ရသေးသည်။ သို့သော် ယခုအခါတွင်မူ 'ဘော့စတွန်' မှ ဆိတ်(လ) အထိ အရက်ချက်စက်ရုံတွေ မှီတွေ့လို ပြန်ပေါက်လာခဲ့ပြီ။ အယ်(လ)ဘူကာကေးမှာ ကျွန်တော် 'စကော့'၊ 'တွန်(မ)'၊ 'မက်(ထ)' တို့ကို မမြင်ခဲ့။ သို့သော် သူတို့အသက်ရှည်ကြပါစေကြောင်း ဆုတောင်းပေးလိုက်ပါသည်။

အယ်(လ)ဘူကာကေးတွင် နေရသော ရက်များသည် ကျေနပ်စရာ အလွန်ကောင်းလှပါ၏။ ကျွန်တော် ခရစ္စမတ်လက်ဆောင်များ ဝယ်၏။ စင်ထရယ်ရိပ်သာ တစ်လျှောက် လှည့်လည်ကြည့်ရှုသည်။ တကယ်တော့ စင်ထရယ်ရိပ်သာသည် နှစ်လေးဆယ် ဂုဏ်ရောင်ပြောင်ခဲ့သော နေရာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဂုဏ်ရောင်ပြောင်ခဲ့သော နှစ်လေးဆယ်သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်လေးဆယ်ဖြစ်ပါ၏။ ယခု မြင်တွေ့နေရသော စင်ထရယ်ရိပ်သာသည် အိပ်မက်ကျိုး အိပ်မက်ပျက်များ၏ နေရာ၊ အပေါင်ဆိုင်များတည်ရှိရာနေရာ၊ အဆင့်အတန်း အလွန်နိမ့်ကျသော မိုတယ်များရှိရာ နေရာ၊ မီးခိုတလူလူ အူနေသော နေရာဖြစ်နေချေပြီ။

ကျွန်တော်သည် နာမည်ကြီး 'စင်ထရယ်ရိပ်သာ ယောက်ျားဦးထုပ် အရောင်းဆိုင်' သို့လည်း ဝင်ခဲ့ပါသေးသည်။ ဒေါ်လာသုံးရာတန် နွားကျောင်းသား ဦးထုပ်ကို ဆောင်းကြည့်ခဲ့၏။ အံ့ဩစရာတော့ အကောင်းသားခင်ဗျ။ နွားကျောင်းသား ဦးထုပ်ဆောင်းလိုက်သည်နှင့် နွားကျောင်းသားဂိုက် ပေါက်သွားတော့၏။ တစ်ခါတွင် ကျွန်တော်သည် ဆံပင်ရှည်ထားသော လမ်းသရဲတစ်ယောက် အကြောင်း ဖတ်ဖူး၏။ သူ့နောက်က ရဲတွေလိုက်နေ၏။ သူက မော်တော်ဆိုင်ကယ်စီးပြီး မြို့ကို ဖြတ်၏။ လမ်းသရဲသည် တစ်နေရာအရောက်မှာ နွားကျောင်းသား ဦးထုပ်တစ်လုံး ဝယ်ဆောင်းလိုက်၏။ ချက်ချင်းပင် ထိုလမ်းသရဲ ရဲအဖွဲ့လိုက်ခံရသည့် အန္တရာယ်မှ လွတ်မြောက်သွားလေသည်။ သူသည် ဆံပင်ရှည်ထားသော လမ်းသရဲ မဟုတ်တော့။ ဆံပင်ရှည်ထားသော နွားကျောင်းသား ဖြစ်သွားလေသည်။ ဟုတ်ပါသည်။ ဆိုင်ထဲရှိ မှန်ကိုကြည့်လိုက်တော့ ကျွန်တော် ပင်လျှင် နွားကျောင်းသားနှင့် တူနေတော့၏။ အနောက်ပိုင်း၌ ကျွန်တော် ငါးဖမ်းထွက်သည့်အခါ နွားကျောင်းသား ဦးထုပ်ဆောင်းလေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် ယခု ကျွန်တော့် ခေါင်းပေါ် ရောက်နေသော နွားကျောင်းသားဦးထုပ်ကမူ ကြည့်လိုအကောင်းဆုံး ဖြစ်နေပါသည်။ ထိုဦးထုပ်ဆောင်းလိုက်ခါမှ ကျွန်တော်

သည် ဝမ်းသော အရှေ့တိုင်းသားခရီးသည်အဖြစ်မှ ဝမ်းသောအနောက်ပိုင်း နွားရိုင်းစီးသူ ဖြစ်သွားပါတော့သည်။ အောင်မယ် နွားရိုင်းစီးသူကြီးက ဦးထုပ်ချွေးခဲထဲမှာ ကုန်ဝယ်ကတ်ထည့်လိုခင်ဗျ။ 'ဒါ မင်းဟာလားကွ၊ မင်းနဲ့မတန်ဘူး၊ ဒီဦးထုပ်ကို ပိုင်သူက' ဟု မှန်ထဲမှာ ထင်နေသော ကျွန်တော့်၏ ကြမ်းတမ်းသော အလှပိုင်ရှင်က မှန်ရှေ့မှာရပ်နေသူ ကျွန်တော့်အား လှမ်းပြောနေ၏။ ကျွန်တော်က ဝယ်ချင်စောဖြင့် ကုန်ဝယ်ကတ်ကို ကိုင်မိလိုက်၏။ သို့သော် အချိန်မီကလေး အသိတစ်ခုဝင်လာ၏။ မြစ်ထဲမှာ တစ်ယောက်တည်း ငါးဖမ်းနေခိုက် နွားကျောင်းသားဦးထုပ်ဆောင်းတာ နှင့် မြို့တော်လမ်းမကြီးပေါ်မှာ နွားကျောင်းသားဦးထုပ်ဆောင်းပြီး နွားကျောင်းသားယောင် ဆောင်တာကွာတယ်။ မတူဘူးလေ။ သည်အတွေး၊ သည်အသိဝင်လာသည်နှင့် ချွေးပြန်လာတော့၏။ 'ဒါ မင်းဟာ လားကွ၊ မင်းနဲ့ မတန်ပါဘူး။ ပြန်ထားလိုက်၊ ပြန်ထားလိုက်' ကုန်ဝယ်ကတ်က ကျွန်တော့်ကို ပြောလိုက်သည် ထင်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် လှပသော နွားကျောင်းသား ဦးထုပ်ကို ချက်ချင်း စင်ပေါ်ပြန်တင်ထားလိုက်၏။ ပြီးမှ ကုပ်ကုပ်ကလေး လစ်ထွက်ခဲ့ပါ၏။

'အိုး(လ)တောင်း ပလာဇာ' အပေါ်ထပ်ရှိ 'လာပလာစီတာ' လို နေရာမျိုးမှာ ကျွန်တော်ကြိုက်သည် အစားအစာများဖြင့် နေ့လယ်စာ စားပါသည်။

'အယ်(လ)ဘူကာကေး' သည် နံနက်ခင်းများ၌ အေးမြသည်။ လေပြည်လာသည်။ လေဟာပြင်တွေရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အမေရိကတိုက်၏ ပူဖောင်းပျံစီးရာ မြို့တော်ဖြစ်လာသည်။ နယူးယောက်မြို့သားများက သူတို့ ခွေးတွေလမ်းလျှောက်ဖို့ လမ်းမကြီးများပေါ် ခပ်သွက်သွက် ထွက်လာကြသော အချိန်မှာ 'အယ်(လ)ဘူကာကေး မြို့သားများက ကောင်းကင်ထဲ မော့ကြည့်ပြီး ခဏခေတ္တ အချိန်ဖြုန်းနေတတ်ကြသည်။ တချို့သော နံနက်ခင်းများတွင် အချိန်ဖြုန်းသူတွေများလွန်းသဖြင့် စည်စည်ကားကား ဖြစ်နေတတ်သည်။ နိုင်ငံတကာပွဲများ ကျင်းပချိန်ဆိုလျှင် 'အိုး(လ)တောင်း' ၏ အနောက်ဘက်ကောင်းကင်ပေါ် ကြည့်လိုက်ပါက အရောင်တောက်သော ပူဖောင်းပျံ ခုနစ်ရာကို မြင်ရမည်ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့သည် ကောင်းကင်ထဲသို့ တဖြည်းဖြည်း တက်နေကြ၏။ တဖြည်းဖြည်း ကျနေကြ၏။ တစ်လုံးနှင့် တစ်လုံး ဖွဖွကလေး ပွတ်တိုက်သွားကြ၏။ ထိုမြင်ကွင်းသည် နယူးမက်ဆီကို၏ အလွန်ကြည့်ကောင်းသော မြင်ကွင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပူဖောင်းပျံ စီးနင်းကြသော ပိုက်လော့များသည် လိုင်စင်ရ ပိုက်လော့များ ဖြစ်ကြကြောင်း မသိသေးသူများအဖို့တော့ ပူဖောင်းပျံစီးဖို့ အတော်လေး ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်စရာ ဖြစ်နေပါ၏။

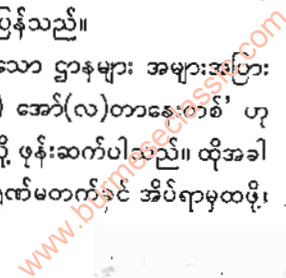
လွန်ခဲ့သော နှစ်အတော်ကြာတုန်းက ကာလီဖိုးနီးယား 'နာပါ' ချိုင့်ဝှမ်းဒေသသို့ လေပူဖောင်းပျံစီးရန် ကျွန်တော် ပါသွားခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ပူဖောင်းပျံစီးခြင်းသည် ဝါသနာသစ်ဖြစ်နေသေး၏။ လေပူဖောင်းပျံဖို့ လိုင်စင်လိုအပ်သည်ဆိုသော အတွေးလည်း မပေါ်ကြသေးချိန် ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော့် ပိုက်လော့သည် ယခုအချိန်မျိုးမှာလို လိုင်စင်ယူရမည်ဆိုလျှင် လူတွေ့ စစ်ဆေးခံရာ၌ ရှုံးနိမ့်ကာ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ပူဖောင်းပျံ ပျံခွင့်ရတော့မည် မဟုတ်ပါ။

သူက 'ဟောဒီနားက တစ်နေရာရာမှာ စွမ်းအင်လှိုင်းတွေ ရှိနေတယ် ထင်တယ်ဗျ။ ဟာ ဟုတ်တာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ နောက်နားလေးမှာတွင်ပဲ။ အမယ်လေး ဒီလှိုင်းတွေနဲ့သာ မလွတ်ရင်တော့လား။ အင်း ခုတော့ ကျွန်တော်တို့ လွတ်ခဲ့ပါပြီလေ။ ဒါ အရေးကြီးတယ်ဗျ။ ကဲ ကဲ ရှန်ပီနီနောက်တစ်ခွက်လောက် ချလိုက်ကြဦးစို့' ဟု ပြောပြနေသည်။

သည်အချိန်မှာ စိတ်ပူနေပုံရသော ဇနီးသည်က မြေပြင်ပေါ်ကနေ ကျွန်တော်တို့ ပူဖောင်းပျံ သွားရာလမ်းအတိုင်း စတေရှင်ဝက်ဂွန်ကားအိုကလေး မောင်း၍ လိုက်နေ၏။ သူမတွင် နယ်မြေ မြေပုံပါ၏။ မှန်ပြောင်းတစ်လက်ပါ၏။ ကျွန်တော်တို့ ပူဖောင်းပျံသည် တစ်မိနစ်၊ နှစ်မိနစ်လောက်ကြာအောင် တက်လိုက် ကျလိုက် ဖြစ်နေ၏။ နောက်ဆုံးမှာ စပျစ်ခြံတစ်ခြံထဲ ကျသွားလေတော့၏။ အကျအတော်နာ၏။ ပိုက်လော့ဇနီးက ဖုန်တထောင်းထောင်းထဲဖြတ်ပြေးခဲ့ပြီး ပူဖောင်းပျံကြီးကို ဆွဲထားလိုက်၏။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ကလည်း လေ အမြန်လျှော့၊ ပူဖောင်းကြီးကို လိပ်ပြီး စပျစ်ခြံထဲမှ ခပ်သွက်သွက်ထွက်လာခဲ့ကြ၏။ အမယ်လေး မောလိုက်တဲ့ ဖြစ်ခြင်းဗျာ။ သည်ဖြစ်ရပ်နောက်ပိုင်းပူဖောင်းပျံစီးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်းစားကြည့်ရာ ငါ စီးခဲ့ပြီးပြီ၊ ငါမသေဘူး၊ ငါ နောက်ထပ်စီးဖို့ မလိုတော့ဘူးဆိုသော အကြောင်းအရာ အချက် အလက်များသာ ပေါ်ပေါ်လာပါတော့သည်။

သို့သော် သို့သော်၊ အချိန်တွေကြာလာသည်က တစ်ကြောင်း၊ အယ်(လ)ဘူကာကေး နံနက်ခင်း ကောင်းကင်ထဲမှာရှိနေသော ပူဖောင်းပျံ မြင်ကွင်းအလှတွေကြောင့် တစ်ကြောင်း စီးချင်စိတ် ပေါ်လာပြန်သည်။

ကြော်ငြာစာအုပ်ထဲမှာ ပူဖောင်းပျံ ပျံကြသော ဌာနများ အများအပြား ပါရှိပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်က 'ဟော့(ထ) အော်(လ)တာနေးတစ်' ဟု အလှပဆုံး နာမည်ပေးထားသော ပူဖောင်းပျံဌာနသို့ ဖုန်းဆက်ပါသည်။ ထိုအခါ တစ်ဖက်မှ ဝမ်းပန်းတသာပင် နက်ဖြန်နံနက် အရုဏ်မတက်ခင် အိပ်ရာမှထဖို့၊

လာရမည်နေရာ စသည်တို့ကို ပြောပြပါသည်။ ထိုနေရာသို့ မည်သို့မည်ပုံ လာရမည်ကိုလည်း လမ်းညွှန်ပါသည်။ ပြီးမှ 'အိဒီနေရာကို မနက် ကြောက်နာရိန္ဒ အရောက်လာခဲ့ပါ' ဟု ပြောပါသည်။

ချိန်းသည်နေရာသို့ ချိန်းသောအချိန်မှာ ကျွန်တော် ရောက်သွားပါ၏။ သို့သော် ပူဖောင်းပျံ မစီးဖြစ်ပါ။ ရာသီဥတုက အတော်ဆိုးဝါးနေပါသည်။ ပူဖောင်းပျံစီးဖို့ စိတ်အားထက်သန်နေကြသော 'မစ်ကီ' နှင့် 'လီစာဆလာတင်း' တို့ကို ထိုနေရာမှာ တွေ့လိုက်ရသည်။ သူတို့နှင့်အတူ သူတို့၏ သူငယ်ချင်းများ ဖြစ်ကြသော 'တွန်(မ)' နှင့် 'ဘီကီရိုင်း' တို့လည်း ပါလာကြသည်။ ကျွန်တော် တို့သည် သူတို့၏ ပူဖောင်းတင် ကားကလေးဖြင့် ဖုန်ကင်းရာ တစ်နေရာသို့ မောင်းသွားကြသည်။ မြောက်လေအေးကြောင့် ကျွန်တော်တို့ တုန်ခိုက်နေကြ ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဓာတ်ဘူးထဲမှ ကော်ဖီပူပူ ကို သောက်ကြရတော့၏။ မကြာမီ နေထွက်လာတော့မည် ထင်ရပါ၏။

'တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ နေထွက်လာရင် လေငြိမ်သွားတတ်တယ်' မစ်ကီက ပြောပြနေသည်။ သို့သော် ထိုနေ့နံနက်က နေထွက်လာသော အခါ လေက အခါတိုင်းထက် ပို၍ ပြင်းပြင်းတိုက်ပါလေတော့၏။

'တွန်(မ)' က ကော်ဖီတစ်ကျိုက် သောက်လိုက်ပြီး ပူဖောင်းပျံသမား၏ အန္တရာယ်ကင်း ပရိတ်ကို ရွတ်ပြ၏။

ကျွန်တော်တို့ အားလုံးသည် ပျော်ချင်၍ ပူဖောင်းပျံ စီးကြခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ ယခုလို ရာသီဥတု မကောင်းလျှင်တော့ မပျော်ချင်တာက ပိုကောင်းပါ လိမ့်မည်။ ကျွန်တော်သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်အတန်ကြာတုန်းက စပျစ်ခြံတစ်ခြံထဲ ကျခဲ့ဖူးသည့်အဖြစ်ကို ပြန်လည် အမှတ်ရနေသဖြင့် ကျောစိမ့်နေ၏။ ထိုနေ့က ကျွန်တော်တို့ အားလုံး ပူဖောင်းပျံ မစီးဖြစ်ကြပါ။ ထို့ကြောင့် 'တာကိုဘဲ(လ)' သို့ ပြန်ကြကာ နံနက်စာ စားလိုက်ကြပါသည်။

နောက်တစ်ပတ်အကြာ ပို၍ ငြိမ်သက်သည့်တစ်မနက်တွင် အေးမြသော အမှောင်ရိပ်ထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ ပြန်ဆိုကြသည်။ ထိုနေ့နံနက်မှာတော့ ပူဖောင်းပျံ ကို လေတွေ ဖြည့်ထားပြီးဖြစ်သဖြင့် ပျံတက်ရန် အဆင်သင့် ဖြစ်နေလေပြီ။ 'လာစာဆလာတင်း' က ကျွန်တော် လက်မှတ်ထိုးရန် စာရွက်တစ်ရွက်ပေးသည်။ သူမက လေပူဖောင်းပျံ စီးခြင်းတွင် အန္တရာယ်မရှိကြောင်း ရှင်းပြသည်။

'မစ်ကီဟာ 'အက်(ဖ)အေ အေ' ရဲ့ လက်မှတ်ရ ကြေးစားပိုက်လော့ပဲ။ သူဟာ သိပ်ကို ဂရုစိုက်၊ သတိထားတတ်တဲ့ ပိုက်လော့လည်းဖြစ်တယ်'

စာရွက်စာတမ်းတွေမှာ ပါနေသော အချက်အလက်များကတော့ လေပူ ဖောင်းပျံ ကိုက် ၁,၂၅၀ ရှည်နိုင်လွန်စဖြင့် ပြုလုပ်ထားကြောင်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်း တစ်သက်တာ ချို့ယွင်းသွားခြင်း၊ အပြင်းအထန် ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရရှိခြင်းများအတွက် တာဝန်ယူကြောင်းများ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်က အချက်အလက်အားလုံးကို ဖတ်ကြည့်ပြီးမှ လက်မှတ်ထိုး ပေးလိုက်သည်။ ၎င်းနောက် ခြင်းတောင်းတွင်းသို့ မစ်ကီ၊ တွန်(မ) တို့နှင့်အတူ ဝင်ထိုင်လိုက်၏။ ကျွန်တော်တို့ ညင်ညင်သာသာကလေးပင် ကောင်းကင်ထဲသို့ ရောက်သွားကြပါသည်။

'မစ်ကီ' သည် ဘဏ်သူဌေးဖြစ်သည်။ ပူဖောင်းပျံ ပိုက်လော့အလုပ်သည် သူ့ဝါသနာဖြစ်၏။ ဘဏ်မှ ထုတ်ပယ်ခံရသူများထဲမှာ တစ်ယောက် အပါအဝင် ဖြစ်၏။ သူသည် တခြား ဘဏ်တစ်ခုနှင့် ဆက်သွယ်သည်။ အလုပ်ရသည်။ သို့သော် သူက ပူဖောင်းပျံ ပိုက်လော့အလုပ်ကို စဉ်းစားတွက်ချက်ကြည့်၏။ ကိုက်သည်ထင်၍ ဘဏ်အလုပ်မှ ထွက်လိုက်၏။ လိုင်စင် လျှောက်၏။ သားရေ ဂျာကင်တစ်ထည် ဝယ်လိုက်၏။ လည်စည်းတွေကို လွှင့်ပစ်လိုက်၏။ ယခုတော့ သူသည် ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် မျက်နှာပေးဖြင့် သွားလာလှုပ်ရှားနေနိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ တကယ်ကောင်းသူပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပူဖောင်းပျံကို ပွဲထိန်း၍ မဖြစ်ပါ။ လေသယ်ဆောင်ရာသို့ ပါသွားသည်သာ ဖြစ်ပါ၏။ သို့သော် ကျွမ်းကျင်သော ပိုက်လော့ကမူလိုရာရောက်အောင် ထိန်း ချုပ်နိုင်စွမ်းရှိ၏။ 'မစ်ကီ' သည် ကျွမ်းကျင်သော ပိုက်လော့တစ်ယောက် ဖြစ်သည် ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် 'ရီအိုဂရန်ဒီ' အလယ်ရှိ ကျွန်း ကလေးသို့ ညင်ညင်သာသာပင် ဆင်းသက်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်တော်က အပြင်ထွက်လိုက်ကာ ဓာတ်ပုံတွေ ရိုက်၏။ ကျွန်တော် ပြန်အဝင်မှာ ကျွန်တော် သတိမပြုမိသော အချက်တစ်ချက်ကို 'မစ်ကီ' က သတိပြုမိသဖြင့် လေအလော့ အတင်း ပြန်လုပ်နေသည်။ ဟုတ်သည်။ လေကြောင်းပြောင်းသွားခဲ့ပြီ။ ယခု ကျွန်တော်တို့၏ ပူဖောင်းပျံကြီးသည် ကျွန်တော်တို့အား တောင်ဘက်သို့ ပြန်လည် သယ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်သည်။ တကယ်ပျံတက်သွားစတွင် နိမ့်နိမ့် ကလေး ပျံနေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဝင်ထိုင်နေကြသော ခြင်းကြီးသည် ရွှံ့ညို ပြင်နှင့် နှစ်လက်မသာ ခွာ၍ ပျံသွားနေပါသည်။ ထိုနောက်တော့ တဖြည်းဖြည်း မြင့်မြင့်တက်သွားရာ သစ်ပင်ထိပ်ဖျားအထက်သို့ ရောက်သွားလေတော့၏။ ယာတော့တွေထဲမှ မြင်းတွေ၊ နွားတွေက ကျွန်တော်တို့အား မေးကြည့်နေကြ၏။

အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က မီးဖို ပြတင်းပေါက်မှနေ၍ လက်ယမ်းပြသည်။ နေပွင့်လာပြီဖြစ်သဖြင့်-နှင်းလည်း ပျောက်ခဲ့ပြီ။ 'မစ်ကီ' က စတင် ပျံတက်ရာ နေရာနှင့် သိပ်မကွာဝေးသော နေရာမှာ ပြန်လည် ဆင်းသက်နိုင်ရန် ကြိုးစား ခဲ့သည့်အတိုင်း အောင်မြင်သွားလေသည်။ သည်တစ်ကြိမ်မှာတော့ မြေပြင် အလုပ်သမားများဖြစ်ကြသော ရေဒီယို တတ်ဆင်ထားသည့် ကားပေါ်မှာ ထိုင် စောင့်နေကြသော ပူဖောင်းပျံကြီးကို ထိန်းချုပ်ဖို့ တာဝန်ရှိကြသော 'လီဇာ'နှင့် 'ဘီကီ' တို့သည် ကားစက်ကိုပင် မနီးလိုက်ကြရပါ။

မြေပြင်မှာ ပြန်ရောက်သည်နှင့် မစ်ကီက သူ့ကိုယ်သူ ဂုဏ်ပြု ချီးကျူး လိုက်၏။ 'အချိန်တိုင်း သည်လိုချည်း ဖြစ်ကို ဖြစ်ရမယ်' ဟု သူက ရေရွတ် လိုက်၏။ သူ့ရေရွတ်သံကို 'လီဇာ'က ကြားသွား၏။ ထို့ကြောင့် သူမက ပြုံး၍ 'ဟင်း အကြိမ်တစ်ရာပုံမှ ဒီလို တစ်ခါလေးဖြစ်တာများ' ဟု နောက်လိုက်၏။ ကျွန်တော်တို့သည် အောင်မြင်သည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ရှန်ပီန်သောက်ကြ၏။ ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် ဖြစ်နေကြ၏။ တကယ့်ကို ကောင်းမွန်တဲ့ နံနက်ခင်းပါပဲ။ တကယ့်ကို အဆင်ပြေချောမောလှတဲ့ ခရီးတစ်ခုပါပဲ။ မစ်ကီနှင့် တွန်(မ)တို့က ပူဖောင်းပျံစီးလက်မှတ်တွင် ကျွန်တော့်နာမည်ကိုရေးပြီး ကျွန်တော့်အား ပေးပါ သည်။ တခြားလူတွေကိုပါ ပေးသည်။ အောင်လက်မှတ်တွင် ခတ်နှိပ်ထားသော ရွှေတံဆိပ်ပေါ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း စာတန်းရေးထိုးထားလေသည်။

လေပြည်လေညင်းက သင့်အား သိမ်မွေ့နူးညံ့စွာ ကြိုဆိုသမှု ပြုပါ၏။ နေမင်းကလည်း နွေးထွေးသော လက်အစုံဖြင့် သင့်အား ကောင်းချီးပေး ပါ၏။ သင်သည် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာဖြင့် မြင့်မြင့် ပျံခဲ့လေပြီ။ ထို့ကြောင့် သင့်ပျော်ရွှင်မှုတွင် ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်တိုင် လိုက်ပါ ပျော်ရွှင်နေပါသည်။ နောက်ဆုံးမှာ သင့်အား ချစ်တတ်သည့် အမိမြေ၏ အကြင်နာလက်အစုံတွင်း၌ ညင်ညင်သာသာ ပြန်လည် ခိုလှုံခွင့်ပြုလိုက် ပါသည်။

'ကော်နဝါး' လေပါလှသော အရေးအသားပင်ဖြစ်ပါ၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လောလောဆယ်၌ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ရေးထိုးထားသည့် စာတန်းအတိုင်း ဖြစ်ခဲ့ကြပေပြီ။

'တွမ်ဆစ်လိုင်း' ကို တွေ့လိုတွေ့ငြားသဘောဖြင့် အယ်(လ)ဘူကာ ကေးတွင် ကျွန်တော် နောက်ထပ် နှစ်ရက်၊ သုံးရက် ဆက်နေလိုက်ပါသည်။ သို့သော် မတွေ့ရပါ။ ကျွန်တော့်အား ပေးထားသည့် သူ့လိပ်စာ၊ သူ့တယ်လီဖုန်း

နံပါတ်တို့သည်လည်း ခေတ်ကုန်နေပြီထင်ပါ၏။ သူနှင့် မတွေ့ရသည့်အတွက် ကျွန်တော် အတော်လေး စိတ်မကောင်းဖြစ်သွားရပါသည်။ ကျွန်တော်က သူနှင့် သူ့ဇနီး 'ချယ်ရီ' ကို ပြန်တွေ့နေချင်သူ။ နောက် သူ့လင်းယုန်ငှက်ကြီး 'ဂျီနီးစစ်' ကိုပါ တွေ့ချင်နေသူ။

လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်လောက်မှာ 'တွမ်'နှင့် 'ဂျီနီးစစ်' တို့ကို တွေ့လိုက် ရလေမှ 'မိတ်ဆွေဖြစ်ခြင်း' ၏ လေးနက်သော သဘောအဓိပ္ပာယ် တစ်စုံတစ်ရာကို နားလည်သလို ဖြစ်မိလိုက်ပါသည်။ တကယ်တော့ သူတို့နှစ်ဦးသည် မိတ်ဆွေများ ဘဝထက် သာလွန်သော ဘဝမှာ နေထိုင်နေကြသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် ကတိဝန်တာခံထားကြသူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ 'တွမ်' သည် သူ့လင်းယုန်ငှက်ကြီးကို မွေးကင်းစအရွယ်မှစ၍ ကျွေးမွေးပြုစု စောင့်ရှောက်လာခဲ့သည်။ သူက ကျွန်တော့်အား 'တကယ်လို့ သူ့ကို ချောင်းထဲ လွှတ်လိုက်မယ်ဆိုရင် တောထဲက သူ့အဖော်အတွက် အဘေး အစာတွေ ရှာဖွေယူခဲ့သလို၊ ကျွန်တော့်အတွက်လည်း ယူလာပေးမှာပဲ၊ ဘာ ကြောင့်လဲဆိုတော့ ကျွန်တော့်ပုံရိပ်က သူ့ရင်ထဲ အသည်းထဲမှာ စွဲထင်နေပြီကိုး' ဟု ပြောပြသည်။

'တကယ်ပဲလားဗျာ'

'တကယ်ပါ။ သူ့လုပ်စေချင်တာကို ကျွန်တော် မဖြစ်မနေ လုပ်ဖြစ်အောင် သူက ကျွန်တော့်ကို လေ့ကျင့်ပေးထားပြီးပြီဗျ'

တကယ်တော့ လင်းယုန်ငှက်ဖမ်းသည်အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့ကြသော ရှေး လူများသည် လေ့ကျင့်မှုအမျိုးမျိုးကို လုပ်ခဲ့ကြရ၏။ ဇွဲရှိရှိ၊ လပေါင်း နှစ်ပေါင်း များစွာ လေ့ကျင့်ကြရ၏။ 'တွမ်' သည် နီးနေသော အချိန်များတွင် ငါးနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ ထိန်းသိမ်းရေးဌာနအတွက် အလုပ်များကိုပင် မလုပ်ဘဲ သူ့လင်းယုန်ငှက်ကြီးအတွက်သာ အချိန်ပြည့် အသုံးချနေလေသည်။

'တွမ်' ၏ 'ဂျီနီးစစ်'သည် နိုင်ငံခြားလင်းယုန်မျိုး မဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံခြား လင်းယုန်ဆိုသည်က သတ္တဝါတစ်မျိုး ဖြစ်၏။ ဂျီနီးစစ်သည် ကျွန်တော် အလွန် ချစ်သော ကြီးကြာငှက်များနှင့် အလွန်တူပါသည်။ ဤဒေသမှာ ကြီးကြာငှက် များလည်း မျိုးတုံးခါနီးလေချေပြီ။ 'တွမ်' နှင့် 'ချယ်ရီ'တို့က သူတို့၏ လင်းယုန် ငှက်ကြီးကို ကျွန်တော့်လက်ထဲထည့်ပြီး လင်းယုန်ငှက်ကြီး၏ ကြောညှပ်စရာ မျက်လုံးအစုံကို စူးစိုက်ကြည့်ခိုင်းပါသည်။ နောက်ပိုင်းနှစ်များတွင် ထိုမျက်လုံး အစုံသည် ကျွန်တော် မှတ်ဉာဏ်ထဲ၌ ထာဝရ တည်ရှိနေခဲ့ပါတော့သည်။

'ဂျီနီးစစ်' ကောင်းကင်ထဲသို့ ထိုးတက်ပျံသန်းသွားသည်ကိုလည်း ကျွန်တော် ကြည့်ခဲ့ရ၏။ အလွန်ကို မြင့်မြင့်ကြီး ထိုးတက်ပျံသန်းသွားသဖြင့် နောက်ဆုံးမှာ အစက်ငယ်ကလေးတစ်ခုသဏ္ဍာန်သာကောင်းကင်ထဲ၌ထင်နေတော့၏။ အောက်မှာ ရှိသည့်လူက ပြန်ခေါ်လိုက်ခါမှ လင်းယုန်ငှက်ကြီးသည် တောင်ပံနှစ်ဖက်ကို စုလျက် ခုံးကျည်တစ်ခုအလား မြေပေါ်သို့ တစ်နာရီမိုင်နှစ်ရာနှုန်းဖြင့် ထိုးစိုက် ချလိုက်ပါသည်။ လင်းယုန်ငှက်များသည် အမြန်ဆုံးပျံသန်းနိုင်ကြ၏။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပျံသန်းမှုဆိုင်ရာ ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းများ အဖွဲ့ဖွဲ့ဆုံး ငှက်သတ္တဝါဖြစ်၏။ တွမ်က 'တခြားငှက်တွေက တောင်ပံခတ်ကြတယ်။ လင်းယုန်ငှက်တွေကတော့ ပျံကြတယ်' ဟု ပြောပြပါသည်။

ဤခရီးစဉ်တွင် နယူးမက်ဆီကိုမှ ကျွန်တော် ထွက်ခွာခဲ့ပြီးမှ သိရသည်မှာ 'တွမ်' နှင့် 'ချယ်ရီ' ဇနီးမောင်နှံ နေရာဟောင်းမှာရှိနေကြဆဲဖြစ်သည်ဆိုကြောင်း ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် သူတို့မောင်နှံအား ခက်ခက်ခဲခဲ မရှာဖွေမိခဲ့သောကြောင့် ယခုလို လွဲခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ချိန်မှာ 'တွမ်' က ဖုန်းဖြင့် ပြောခဲ့သည်။
'ခင်ဗျား အငြိမ်းစားယူချိန်မှာ ကျွန်တော် အငြိမ်းစားယူမှာပဲ။ အေးလေ တစ်နေ့တည်း ဖြစ်ချင် ဖြစ်နေမှာပေါ့။ နောက်ပြီး အကြောင်းပြချက်ချင်းလည်း တူချင် တူနိုင်တာပဲ။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ ကျွန်တော် လုပ်ဖို့ အမြဲတမ်း ဆန္ဒရှိနေတဲ့ အလုပ်တစ်ခု ကျွန်တော့်မှာ ရှိထားတာကိုး။

'အခု ကျွန်တော်တို့မှာ ခြောက်နှစ်အရွယ် သမီးကလေးတစ်ယောက်ရှိနေပြီ။ ဒီနှစ်တော့ ကျွန်တော်တို့ မိသားစု 'မောင်ရိန်းနီးယား' တောင်စွယ်မှာလင်းယုန်ငယ် ကလေး ငါးကောင်နဲ့ စခန်းချပြီး သူတို့ဘာသာ ရပ်တည်သွားနိုင်တဲ့အထိ ကျွေးမွေး ပြုစုကြမယ်ဗျာ။ ဘယ်လောက်ကောင်းလိုက်မယ့် အတွေ့အကြုံမျိုးဖြစ်မလဲဗျာ။ တကယ်တော့ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်လောက်တုန်းက နယူးမက်ဆီကို ငှက်သိုက် ထဲကနေလင်းယုန်ငှက်ကလေး လေးငါးကောင်ထုတ်ယူမိကတည်းကလင်းယုန်ငှက် တွေကို တောထဲပြန်လွှတ်ပေးနိုင်ဖို့ ကျွန်တော်အိပ်မက်မက်လာခဲ့တယ်။ ဒီငှက်တွေ ဟာ ကွန်နဲ(လ)တက္ကသိုလ်သားဖောက်ရေးအစီအစဉ်အတွက်အခြေခံတွေ ဖြစ်လာခဲ့ ပြီဗျ။ အရှေ့ပိုင်းမှာတော့ အောင်မြင်တဲ့ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်လိုဖြစ်သွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် အခုဆိုရင် အနောက်ပိုင်းအတွက် လင်းယုန်ငှက်တွေ ပိုရဖို့ လိုအပ်လာပြီလေ။

'ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့က 'ဘွိုင်ဆီး လင်းယုန်ငှက် ရန်ပုံငွေအဖွဲ့' ပိုင် လင်းယုန်ငှက်ကလေး ငါးကောင်ကို ယူလာခဲ့တာလေ။ ရှစ်ပတ်ကြာအောင်

လေ့ကျင့်ပေးရမယ်ဗျ။ လှောင်သေတ္တာကို ဖွင့်၊ ဟိုနား ဒီနား လမ်းလျှောက်ခွင့်ပြု၊ နောက် အနီးတစ်ဝိုက်မှာ ပျံသန်းခွင့် ပေးရမှာပေါ့။ သူတို့တစ်တွေ သားကောင် နောက်လိုက်တတ်တဲ့အထိ စောင့်ရမယ်။ သေချာတာကတော့ ရက်သတ္တပတ် ခြောက်ပတ် ကြာပြီးရင် သားကောင် စလိုက်ပြီဗျ။ နောက်ဆုံးမှာ သူတို့ကိုယ် သူတို့ ယုံကြည်လာမယ်။ တော်ရိုင်းသဘာဝတွေ ဝင်လာမယ်။ နောက်ဆုံး သူတို့ ပျံထွက်သွားကြမှာပဲ။ ဟိုး သိပ်ကို အရသာရှိတဲ့ အလုပ်ပဲဗျာ'

ကျွန်တော်က ဂျီနီးစစ်အကြောင်း မေးကြည့်လိုက်သည်။

'ဟား ဟား ဒီကောင်ကြီးက သိပ်ကို မစိတ်ပွန်နေတယ်လေ။ သားကောင် ဖမ်းဖို့ လုံးဝစိတ်မဝင်စားတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အခုသူ့ကို 'အိုင်ဒါဟို' သားဖောက် စခန်း ပို့ထားလိုက်တယ်။ ကျွန်တော် အခု 'ဂျင်နီ' ဆိုတဲ့ လင်းယုန်အသစ်ရထား တယ်လေ။ လောလောဆယ်မှာ 'ဝက်(စ)မီဆာ' မှာပဲ ပျံနေရဆဲပဲ။ ကျွန်တော် သူ့ကို သားကောင်ဖမ်းသင်တန်းပို့ချပေးတဲ့နေရာတွေကို ခေါ်သွားမယ်။ ခင်ဗျား 'ဂျီနီးစစ်' ကို စတွေ့တော့ စိတ်လှုပ်ရှားသွားသလိုပဲ။ လင်းယုန်ငှက်ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတ အသစ်အဆန်းတွေကိုရရင် လူတွေဟာ စိတ်လှုပ်ရှားကြတယ်။ ပျော် ကြတယ်'

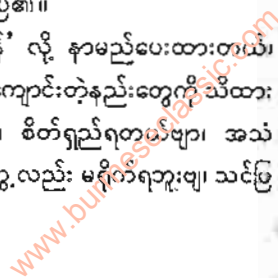
'ဒါထက် ခင်ဗျားမှာရော၊ လင်းယုန်ငှက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ သင်ယူစရာတွေ ကျန်နေသေးသလား'

'ဒါဟာ အနုပညာရပ်တစ်ခုပါဗျာ။ ငှက်ဟာ ကင်းဘတ်စ အမျိုးမျိုး အပေါ်မှာ ခင်ဗျားအတွက် ပန်းချီတွေဆွဲပေးနေတာပဲ။ ဂျင်နီက ဘဲတွေကို ဖမ်းဖို့ သိပ်ဝါသနာကြီးတယ်။ ဒါနဲ့ တစ်နေ့တော့ ဘဲတွေရှိတဲ့ ရေကန်ပေါ်မှာ ပျံဖို့ လွှတ်ပေးလိုက်တယ်။ ဒီကောင် ဘာလိုတယ်ထင်သလဲ။ ကန်ပေါင်ပေါ်ဆင်း လိုက်ပြီး ကန်ထဲက ဘဲတွေကို ထိုင်ကြည့်နေတယ်လေ။ ဒါ လင်းယုန်ငှက်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အနုပညာဗျ။ သိပ္ပံ မဟုတ်ဘူး'

'အေးဗျာ၊ ခင်ဗျားနဲ့ ခွဲရမှာ စိတ်မကောင်းဘူး။ ချယ်ရီကို သတိရကြောင်း ပြောလိုက်ပါဗျာ။ ဒါထက် ခင်ဗျား သမီးကလေးနာမည်က ဘာတဲ့လဲဗျ'

တွမ်က ရယ်နေလေသည်။ ပြီးမှ ပြောပြ၏။

'ကျွန်တော်တို့က 'ဂျင်မယ်လီ လင်းယုန်' လို့ နာမည်ပေးထားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ လင်းယုန်ငှက်တွေကို ပြုစုထိန်းကျောင်းတဲ့နည်းတွေကို သိထား ကြတယ် ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ ပေးထားတာပဲဗျ။ စိတ်ရှည်ရတယ်ဗျာ။ အသံ မာမာနဲ့တောင် မပြောရဲဘူး။ အမှားတစ်စုံတစ်ခုတွေ လည်း မရှိကံရဘူးဗျ။ သင်ပြ

ပေးနေရမယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပေါ့ဗျာ၊ အကောင်းဆုံးဖြစ်လာအောင် ပြုစုရမယ်၊ သူ့ကို စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်အောင် မလုပ်ရဘူး၊ ဒီနည်းအတိုင်း 'ဂျင်မယ်လီ' ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ပြုစုပျိုးထောင်သွားချင်ပါတယ်'

ကျွန်တော်သည် 'စင်တာဖီး' သို့ သွားရန် မြောက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေသော လမ်းအတိုင်း ကားမောင်းလာခဲ့သည်။ သတ္တုတွင်းမြို့ဖြစ်သည့် 'မက်ဒရစ်' မြို့ဟောင်းအရောက်တွင် ထမင်းဆိုင်တစ်ဆိုင်ရှေ့၌ ကားကြိုစီးမည့် အိန္ဒိယ လူငယ်တစ်ယောက်ကို တွေ့သည်။ သူသည် 'နန်ဆီပျူဘလို' ရှိသူ အိမ်သို့ ပြန်မည့်သူ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော် သွားမည့်နေရာအထိ လိုက်နိုင်ကြောင်း ပြောပါသည်။ သူ လိုက်ခဲ့၏။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော်ဖတ်နေသော 'ကီးဝါ'၊ 'တိုင်ဝါ'၊ 'တာအို' စသည့် ပျူဘလို ဘာသာစကားများကို သူနားလည် မလည် မေးကြည့်ပါသည်။ ထိုအခါ သူနားမလည်ကြောင်း၊ သူ့အဘွားကတော့ နားလည်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ၎င်းအပြင် သူ ကားဟောင်းအရောင်းအဝယ်လုပ်လိုကြောင်း ပြောပြ၏။ ကျွန်တော် ငှားစီးနေသော ကား ဘယ်လောက်တန်ဖိုးမလဲဟု မေး၏။ မသိပါဟု ကျွန်တော်က ပြေ၏။ ကျွန်တော်တို့မှာ ပြောစရာစကား များများစားစား မရှိပါ။ မြို့စွန့်ရောက်လာသည့်အခါ သူ့အသိ သည်မှာရှိကြောင်း ပြောပြီး ကားပေါ်မှ ဆင်းသွားတော့၏။

အမြင့်ပိုင်းတွင် အံ့ဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် ကြည်ကြည်လင်လင်ဖြစ်နေသော အလင်းရောင်အောက်မှာ တည်ရှိနေသော မြို့ဟောင်း စင်တာဖီးကို ပထမဆုံး မြင်လိုက်ရချိန်မှာပင် ကျွန်တော် နှစ်သက်သွားမိပါသည်။ ယင်းနှစ်သက်မှုသည် ငယ်စဉ်က ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော နှစ်သက်မှုဖြစ်ပါသည်။ ပထမဆုံးအကြိမ်ရောက်ပြီး နောက်ပိုင်း စင်တာဖီးသို့ မကြာမကြာ ကျွန်တော် ပြန်ရောက်ပါသည်။ ယခုတစ်ခေါက်တွင်တော့ စင်တာဖီးက ကျွန်တော့်အား နှစ်သက်မှု၊ ကျေနပ်မှု အပြည့်အဝ မပေးတော့ပါ။

နေရထိုင်ရတာ အဆင်မပြေသည့်အတွက် မဟုတ်ပါ။ စင်တာဖီးစရိုက် သဘာဝတွေ ပျောက်ပျက်ကုန်၍လည်း မဟုတ်ပါ။ အရာရာတိုင်းသည် ဟိုစဉ်က နှယ် တည်မြဲနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ မပြောင်းလဲသေးပါ။ သို့ပါလျက် ဟိုစဉ်ကလို ကျွန်တော် ဘာကြောင့် နှစ်သက်ကျေနပ်မှု မရနိုင်ရတာပါလိမ့်။ အင်း စင်တာဖီးက မပြောင်းလဲသော်လည်း ကျွန်တော် ပြောင်းလဲသွားသည့်အတွက် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဟိုစဉ်က ကျွန်တော့်အား ဆွဲဆောင်ခဲ့ကြသော ပန်းချီပန်းများထဲမှ အနောက်တောင်ပိုင်းဒေသ ပန်းချီကားများသည် ယခုမူ လောကီရေးသက်သက်

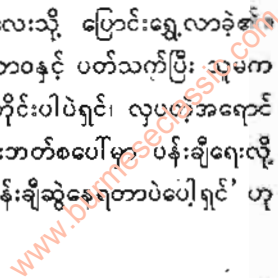
ဖြစ်သော ပန်းချီကားများသာ ဖြစ်သွားကြပြီဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော့်ကို များစွာ မဆွဲဆောင်နိုင်ကြလေတော့။ နှစ်သက်သော ဟင်းလျာများနှင့် ထမင်းစားရသည့်ကတော့ ယခုထိ အရသာရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းအပြင် ကျွန်တော် တွေ့ရသော လူများစုကလည်း 'ဖြစ်တည်မှု အကြောင်းတွေ'၊ 'ဘဝကူးပြောင်းပုံအကြောင်းတွေ'၊ 'အကျပ်အတည်းဖြေရှင်းရေး အကြောင်းတွေ' မိုးမွန်အောင် ပြောနေကြသည်။ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ယောက်က ကျွန်တော့်အား ပြောခဲ့ဖူးပါသည်။ ထွက်ပြေးသွားတဲ့သူ ဝိညာဉ်ပြန်ရဖို့ တဲ့။ စင်တာဖီးကို မကြာခင်ကမှ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့တာ တဲ့။ သို့ပေမယ့်ဗျာ၊ အဲဒီအမျိုးသမီးကြီးက သူ့ဝိညာဉ် ဘယ်လောက်ဝေးဝေး၊ ဘယ်ဘက်ကို ထွက်ပြေးသွားတယ်ဆိုတာကိုတော့ ပြောမပြခဲ့ဘူးခင်ဗျ။

ရာသီဥတုက ပို၍ အေးလာသဖြင့် အခြေအနေက ပိုဆိုးလာသည်။ ပေခုနစ်ထောင် အမြင့်မှာ တည်ရှိသော စင်တာဖီးတွင် လေတိုက်နေဆဲ အပြင်ထွက်လမ်းလျှောက်ရတာ သိပ်မလွယ်လှပါ။ မြန်မြန်ဆန်ဆန်ပင် မောပန်းလာ၏။ စိတ်ပျော်ရွှင်မှုထက် သဘာဝ၏ အစမ်းသပ်ခံဘဝမျိုး ရောက်နေရသလို ဖြစ်နေသဖြင့် စိတ်ဆင်းရဲပင်ပန်းရ၏။ စိတ်ပျော်ရွှင်မှုမရဘဲ စိတ်ဆင်းရဲ ပင်ပန်းရသည့် တွေ့ များသည်ထက် များများလာသည်တွင် အသက် ခြောက်ဆယ်အရွယ် အရိုးစုကြီးသည် ကားပေါ် အမြန်တက်ပြီး မြို့ပြင်အရောက် ထွက်လာခဲ့ရပါတော့သည်။

ရက်အတော်များများ ထိုအတိုင်း ကျွန်တော် ပြုလုပ်နေခဲ့ရသည်။ တည်းခိုခန်းသို့ ပြန်ရောက်လာသည့်အခါ မီးဖိုဘေးမှာထိုင်၍ စာဖတ်သည်။

ကျွန်တော်သည် အညိုရောင် သဲကန္တာရကြီးနှင့် အနီရောင် တောင်ကုန်းများကို ကြည့်ရှုရန် 'အဘစ်ကွေး' သို့ သွားခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ကျော်ဂျီယာ အိုကီးဖီးအား အနုပညာအရည်အသွေးတွေ တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက်လာရန် လှုံ့ဆော်ပေးခဲ့ကြသည်။ သူမသည် ပြုပြင်ထားသော မြင်းဇောင်းထဲမှာ အနှစ်ငါးဆယ်မျှကြာအောင် နေလာခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် သူမသည် 'ဂို(စ)ရိန်(ချ)' လွင်ပြင်ကြီးအနီးမှာရှိသော အုတ်ကျွတ်အိမ်ကလေးသို့ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့၏။ 'အဘစ်ကွေး' ကုန်းမြေအနေအထား၊ ရှုခင်းသဘာဝနှင့် ပတ်သက်ပြီး သူမက 'ရှင်အတွက် အားလုံး ဖန်တီးပေးထားတဲ့ ပုံအတိုင်းပါပဲရှင်၊ လှပတဲ့အရောင် အသွေးတွေနဲ့ အားလုံး အားလုံးဟာလေ၊ ကင်းဘတ်စပေါ်မှာ ပန်းချီရေးလို့ အကောင်းဆုံးတွေပါပဲ။ ဒါတွေကို ကြီးစားပြီး ပန်းချီဆွဲနေရတာပဲပေါ့ရှင်' ဟု

ဆိုလေသည်။ သူမသည် သေသည်အထိ ကုန်းမြေအနေအထားအားလုံးကို ပန်းချီ ရေးဆွဲခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်သည် ပန်းချီဆရာမကြီး 'မာရီယာ မာတီနီ' ကိုလည်း ဂါရဝ ပြုချင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် 'အိုင်ဒဲ(လ) ဖွန်ဆိုးယူဂ္ဂလီ' သို့ သွားခဲ့ ၏။ သူမသည် သူမပြည်သူများ၏ ရိုးရာဖြစ်သော အနက်ပေါ် အနက် အိုးလုပ် အတတ်ပညာကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့သဖြင့် ကမ္ဘာအနှံ့ ကျော်ကြားသွားသူ ဖြစ်သည်။ ထိုဆရာမကြီးနှင့် အိုကီးဖီး တွေ့ဆုံဖူး မတွေ့ဆုံဖူးကို ကျွန်တော် မသိပါ။

သက်ရှိထင်ရှားရှိနေဆဲ နယူးမက်ဆီကို အနုပညာရှင် 'ဆလင်းဘရင်း' နှင့်လည်း တွေ့ဆုံခဲ့၏။ ကျွန်တော်သည် သူ့အကြောင်းကို နှစ်အတန်ကြာကပင် ကြားဖူးထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တော့ မြင်းတစ်ကောင် ပိုင်ထားသူတိုင်း မြင်းကုန်းနီးလုပ်သူ ဆရာကြီး 'ဆလင်း' အကြောင်း ကြားဖူးသည်သာဖြစ်ပါ၏။ ကျွန်တော်မှာ မြင်းတစ်ကောင်မှ မရှိပါခင်ဗျာ။ သို့သော် 'ယိုမင်း' တွင် ထူးဆန်း သော လူတစ်ယောက်ကို တွေ့ခဲ့ဖူး၏။ ထိုလူသည် တစ်နေ့ကုန် မြင်းစီးပြီးလျှင် မြင်းကုန်းနီးကို ဖြုတ်၍ ဧည့်ခန်းရှိ စင်ပေါ်မှာ တင်ထားလေ့ရှိ၏။ သူသည် တစ်နေ့ကုန်သွားသည့်နေရာမှာ မြင်းကုန်းနီးကို ဖြုတ်မြဲဖြစ်၏။ အိမ်မရောက်သေး လျှင်လည်း မြင်းကုန်းနီးကြီးကို ထမ်းပိုးပြီး ပြန်လာတတ်၏။ အိမ်ရောက်သည့် အခါ ဧည့်ခန်းစင်ပေါ်မှာ တင်ထားလိုက်၏။ ကြာလာသည့်အခါ ထိုကုန်းနီးသည် ကုန်းနီးအဖြစ် အမှုထမ်းရချိန်များတွင် အနုပညာလက်ရာတစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် ဧည့်ခန်းစင်ပေါ်မှာ နေ၍ အမှုထမ်းရလေသည်။

'ဆလင်း' ၏ မြင်းကုန်းနီးများအပေါ်မှာလည်း လူတိုင်းက ထိုသို့ပင် သဘောထားခဲ့ကြလေသည်။ အနုပညာမြောက်သည့် လက်ရာအဖြစ်ဖြင့် မြင်နေ ကြလေသည်။ အနုပညာပစ္စည်းတစ်ခုလိုပင် တန်ဖိုးထား မြတ်နိုးကြသည်။ ယင်းသို့ သဘောထားပြီး မြတ်နိုးကြသူများထဲတွင် 'အာရီးဖလိုင်'၊ 'ဂျင်နီဩထရီ'၊ 'ရောဘတ် ရက်ဖိုး' တို့လို နာမည်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်၏။ 'ဆလင်း' အကြောင်း ကြားသိ ထားသည်မှာ အတော်ကြာနေပြီဖြစ်သဖြင့် ယခုအချိန်မှာ ဆလင်း မရှိတော့ဟု ကျွန်တော် ထင်မိသည်။ သို့သော် တစ်နေ့ ကျွန်တော် စင်တာဖီးမှာ ရှိနေစဉ် ကားရေဒီယိုမှ သတင်းတစ်ခု ကြားလိုက်ရသည်။ ယင်းသတင်းမှာ ဩစတင်ဂရင်း ဆိုသူက သူ့မြင်းကုန်းနီးအချို့ကို နက်ဖြန် နံနက်တွင် 'မက်(စ)ဝဲ(လ)ပြတိုက်'၌ ပြသမည့်သတင်းဖြစ်၏။ ထိုသတင်းကို ကြားလိုက်ရသောအခါ ကျွန်တော်စိတ်

ထဲတွင် 'ဂရင်း' သည် 'ဆလင်း' ဖြစ်မည်ဟု တွေးမိလိုက်၏။ ထို့ကြောင့် နောက်နေ့နံနက်မှာ စောစောထပြီး ပြတိုက်ဘက်သို့ ထွက်လာခဲ့၏။

ဟုတ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်အတွေး မှန်နေပါသည်။ 'ဆလင်း' သက်ရှိ ထင်ရှားရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်အားထက်သန်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ အသက် ခုနစ်ဆယ်ကိုးနှစ် အရွယ်မှာပင် စကားတွေ့ အများကြီးပြောနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ထက် ထို့ထက် သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကလည်း 'သွယ်' နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်းနီး လုပ်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် တစ်နှစ်မှ ကုန်းနီး သုံး လေးခုလောက်သာ လုပ်တော့၏။ သူက 'အရင်လာသူ အရင်ဦးစားပေးစနစ်' ကို ကျင့်သုံးနေခဲ့သော ကြောင့် နောက်မှ ရောက်လာကြသော ကုန်းနီးအပံ့ထားသူအချို့လည်း သေဆုံး သွားကြပြီ ဖြစ်သည်။

ထိုပြပွဲသို့ စိတ်ဝင်စားသူအချို့ လာကြသည်။ ပြထားသော မြင်းကုန်းနီး များကို ကြည့်၍ အားမရနိုင်ကြသောကြောင့် ကုန်းနီးများကို လက်ဖြင့်စမ်းသပ် ကြည့်ကြ၏။ ပွတ်ကြည့်ကြ၏။

'မြင်းကုန်းနီးတစ်ခုကို ကျုပ်က နာရီပေါင်း ၁၀၀ ကြာအောင် လုပ်ချင် လုပ်တယ်။ လက်ခကျတော့ ဒေါ်လာ ၇၅၀၀ ယူတယ်။ အထူး မွမ်းမံထားတဲ့ ကုန်းနီးမျိုး၊ ပွဲလမ်းသဘင်မှာသုံးဖို့ ကုန်းနီးမျိုးဆိုရင် ဒီထက် ဈေးပိုတာပေါ့။ ကဲ ခုခေတ် ခုကာလမှာ တစ်နှစ် ကုန်းနီး လေးခု လုပ်နိုင်ရင် စားလို့သောက်လို့ ရပြီ မဟုတ်လား။ ကျုပ် ဘယ်သူ့ကိုမှ မလှည့်စားခဲ့ဖူးဘူး။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်က ကျုပ် လုပ်ပေးခဲ့တဲ့ မြင်းကုန်းနီး မနှစ်ကပဲ-ဒေါ်လာ ၁၀,၀၀၀ နဲ့ အရောင်း အဝယ် ဖြစ်သွားပါရောလား။ အဲဒီ ကုန်းနီးမှာ ကျုပ်စံပြုထားတဲ့ ပန်းတွေပါတယ်။ နောက်ပြီး ဝက်သစ်ချရွက်၊ ဝက်သစ်ချသီးတွေ ပါတယ်။ ကျုပ် ဘယ်သူ့ပန်းကိုမှ မခိုးခဲ့ဘူးလေ။ လူတချို့ကသာ ကျုပ်ပန်းတွေကို ခိုးယူဖို့ ကြိုးစားခဲ့ကြတာပါ။

'ကျုပ်လုပ်ပေးခဲ့တဲ့ ကုန်းနီးအားလုံးဟာ မြင်းရဲ့အမြင့်၊ မြင်းရဲ့ အလေး ချိန်၊ စီးမယ့်သူအလေးချိန်၊ စီးသူရဲ့ နောက်ကျောဘက်ပုံသဏ္ဍာန် စတဲ့ အချက် တွေ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး လုပ်ခဲ့တာချည်းပဲ။ အလုပ်စပြီးဆိုတာနဲ့ ရောက်ကီး တောင်တန်းမှာပေါက်တဲ့ သစ်ပင်တွေထဲက ကုန်းနီးလုပ်လို့ အကောင်းဆုံး သစ်ပင် က အသားနဲ့ စ အကောင်အထည်ဖော်တယ်။ နောက် ချောပြောင်နေတဲ့သာ ရေနဲ့ ကုန်းနီးကို အထပ်ထပ်အုပ်တယ်။ ကျုပ် သုံးတဲ့ သားရေတွေက တောင်တန်းပေါ်က ထွက်တဲ့ သားရေတွေ၊ စားကျက်ကရတဲ့ သားရေတွေ မဟုတ်ဘူးလေ။ အလုပ် လုပ်တဲ့အခါ ကျုပ် အချိန်ယူတယ်။ ဖြတ်လမ်းနည်းနဲ့ မလှုပ်ခဲ့ဘူး။

‘ကျုပ် အသိတစ်ယောက်ကတော့ ခင်ဗျား ကုန်းနှီးတွေဟာ သိပ်ဈေးကြီး တယ်လို့ ညည်းတယ်။ သူက ဈေးနည်းနည်းနဲ့ လုပ်ပေးမယ့်လူကို ရှာတယ်။ တွေ့တယ်။ လုပ်ခိုင်းလိုက်တယ်။ ဟဲ့ ဟဲ့ မကြာပါဘူး။ အဲဒီ ကုန်းနှီးကြီးပြင်ဖို့ ဆိုပြီး ကျုပ်ဆီ ယူလာခဲ့တော့တာပဲ။ ကျုပ်အသိက နွားတွေ ကျောင်းရတယ်။ ပြင်းပြင်းထန်ထန် စီးရတယ်။ ခြေနင်းကွင်းနှစ်ဖက်ပေါ် မတ်တတ်ရပ်ပြီး စီးရ တယ်။ ခြေနင်းကွင်းတွေရဲ့ အနေအထားမှန်နေရင် ကိစ္စမရှိဘူးလေ။ ခြေနင်း ကွင်းနှစ်ခုရဲ့ အနေအထားက မမှန်ဘူး။ သုံးထားတဲ့ သားရေကလည်း အညံ့စား ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် မြင်းပေါ်က လိမ့်ကျပြီး သေနိုင်တယ်။ ညံ့ဖျင်းတဲ့ ကုန်းနှီးလုပ်သူတွေဟာ ညာဘက်ခြေနင်းကွင်းအတွက် အညံ့စား သားရေကို သုံးချင်ကြတယ်။ ဘယ်ဘက်ခြေနင်းကွင်းကတော့ မြင်းပေါ်တက်တဲ့အခါ ကိုယ် အလေးချိန် ဒဏ်ခံရလို့ သားရေကောင်းကို သုံးကြပါတယ်။ ကျုပ်အသိရဲ့ ကုန်းနှီးသမားက သားရေမှားသုံးလိုက်လေတော့ ကျုပ်အသိခင်မျာ မြင်းပေါ်က တလိမ့်ခေါက်ကွေး ကျပါရောလား။ ကံသိပေလို့ပေါ့ဗျာ။ နို့မဟုတ်ရင် သေပြီ။ အဲဒီအမှားမျိုး ကျုပ် တစ်သက်မှာ တစ်ခါမှ မကျူးလွန်ခဲ့ဖူးပါဘူးဗျာ’

ကျွန်တော်က ‘ဆလင်း’ အား ဘယ်ပုံဘယ်နည်း သည်အလုပ်ကို စတင် ခဲ့ကြောင်း မေးမြန်းကြည့်ပါသည်။

‘ကျုပ်ကို မွေးတာက ၁၉၁၆ ခုနှစ်ဗျာ။ ကျုပ်တို့ မိသားစု ‘အိုကလာဟိုးမား’ ကနေ ‘တက်ဇက်’ ကို ရွှေ့လာကြတယ်။ ငယ်ငယ်ကတော့ ကျုပ်လည်း နွားကျောင်း သား တစ်ယောက်ပေါ့ဗျာ။ မြင်းစီးပြီး နွားကျောင်းလာတာကြာတော့ ကုန်းနှီး အကောင်းနဲ့ ကုန်းနှီး အညံ့ ကွာခြားမှုကို သိလာတယ်။ သိတာ သိလာတာဗျာ။ ကုန်းနှီးအကောင်း ဝယ်မသုံးနိုင်ဘူး။ ဒါနဲ့ ကုန်းနှီးအညံ့တွေကို ပိုကောင်းလာ အောင် ကြိုးစားပြုပြင်ကြည့်တယ်။ အဲဒီလို ကြိုးစားစမ်းသပ်ကြည့်ရာက သားရေ အကြောင်း သိလာတယ်။ အဲ ကျုပ်ဟာ သားရေနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ပါရမီထူး တယ်ထင်တယ်ဗျာ။ လူတကာထက် ပိုထိတွေ့ခံစားနိုင်တယ်။ နောက်ဆုံးတော့ဗျာ သားရေနဲ့ ပတ်သက်ရင် ကျုပ် မမှားနိုင်တော့တဲ့အဆင့် ရောက်လာတယ်ပေါ့။ ဒီအချိန်လောက်မှာ ကုန်းနှီးပညာသင်ယူဖို့ နာမည်ကျော် ကုန်းနှီးဆရာ ‘ဘက်တစ်’ ဆီမှာ တပည့်ခံလိုက်တယ်။ ဆရာက ကောင်းကောင်းသင်ပြပေးလိုက်လို့ ကျုပ် လည်း ကောင်းကောင်းတတ်မြောက်ခဲ့တယ် ဆိုပါတော့’

လာရောက်ကြည့်ရှုကြသူတွေထဲမှ တစ်ယောက်က ဆလင်းအား လှမ်းမေး လိုက်၏။

‘ခင်ဗျား အမြဲတမ်းပဲ လှလှပပကုန်းနှီးတွေ လုပ်ခဲ့တာပဲလား။ ကျွန်တော် ကတော့ ရိုးရိုးကုန်းနှီးပဲ ကြိုက်တယ်’

သည်အမေးစကားကို ကြားလိုက်ရတော့ ကျွန်တော်သည် လူတစ်ယောက် က ‘မိုက်ကယ်အိန်ဂျလို့’ အား ဘာကြောင့် ခင်ဗျားက အင်မတန် ကောင်းမွန် သန်ပြန့်တဲ့ ‘စစ်(စ)တိုင်း’ ဘုရားကျောင်း မျက်နှာကြက်မှာ ပရောဖက်တွေ၊ ကဝေမပုံတွေ ဆွဲရတာလဲ ဆိုသောအမေးကို အမှတ်ရမိလိုက်၏။

‘ဆလင်း’ က ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အမေးကို အကျီစယ်ကလေးနှော၍ ပြန်ဖြေ လိုက်ပါသည်။

‘ရိုးရိုးကုန်းနှီးကတော့ တန်ဖိုးမတက်ဘူးပေါ့ဗျာ။ တစ်ခါတုန်းက ရိုးရိုး ကုန်းနှီးကိုပဲ သုံးနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို ကျုပ်က ‘ခင်ဗျားစီးနေတဲ့ မြင်းကို ဒီထက် ပိုတွက်မထားဘူးဆိုရင် ကျုပ် ခင်ဗျားမိန်းမကိုတောင် မကြည့်ချင်တော့ဘူး။ ဒါထက် ခင်ဗျားမိန်းမကို ခင်ဗျား ဘာတွေများဆင်ပေးထားသလဲ’ လို့ မေး လိုက်တယ်။ တကယ်တော့ ကျုပ်က သူ့ကို တမင် စလိုက်တာပါဗျာ’

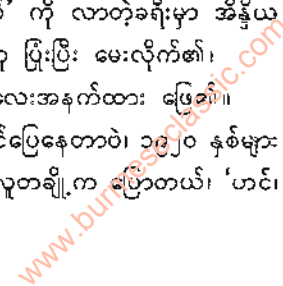
ထ မေးသော ရိုးရိုးကုန်းနှီးသမား အတော်အောင်သွားပုံရ၏။ ‘ဆလင်း’ ကလည်း ထိုလူ အတော်အောင်သွားမှန်း သိလိုက်သဖြင့် ပြန်၍ ဖာထေးလိုက် ပါ၏။

‘တကယ်တော့ဗျာ။ ခင်ဗျားအကြိုက်နဲ့ ခင်ဗျား အခြေအနေအရပေါ့။ ကျုပ်ကလည်း အားလုံးသိ၊ အားလုံးနားလည်လှလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်လို့ ကျုပ်က အားလုံးသိတယ်လို့ ယူဆထားရင် ကျုပ် ဘယ်သူနဲ့မှ တွေ့ဖို့ ကြိုးစား မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျုပ်က နှစ်ပေါင်း ခြောက်ဆယ်လုံးလုံး မြင်းကုန်းနှီးတွေ လုပ်လာခဲ့သူပဲ။ လုပ်လာတဲ့ တစ်လျှောက်လုံးမှာ သင်ယူနေရတာပဲပေါ့လေဗျာ’

ဆလင်းဂရင်းသည် အနောက်နိုင်ငံသားတစ်ယောက်ပင် ဖြစ်၏။ စွမ်းရည် ထက်မြက်၏။ ယုံကြည်မှုရှိ၏။ ဆင်ခြင်တိုင်းထွာတတ်၏။ သည်းခံစိတ်ရှိ၏။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အရေးပါသူအဖြစ် မမြင်တတ်သူ ဖြစ်၏။ လူအုပ်ထဲမှ အိန္ဒိယ အမျိုးသမီးတစ်ဦးကလည်း ဆလင်းကို စချင်၊ ကျီစယ်ချင်လာသည် ထင်၏။ ‘ရှင်တို့ အမိုးပါတဲ့မြင်းရထားကြီးနဲ့ ‘တက်ဇက်’ ကို လာတဲ့ခရီးမှာ အိန္ဒိယ လူမျိုးတွေက ချုံခို မတိုက်ခိုက်ကြဘူးလား’ ဟု ပြုံးပြီး မေးလိုက်၏။

သည်မေးခွန်းကိုလည်း ဆလင်းက အလေးအနက်ထား ဖြေ၏။

‘မတိုက်ပါဘူး။ လူတိုင်းနဲ့ ကျုပ် အဆင်ပြေနေတာပဲ။ ၁၉၂၀ နှစ်များ အတွင်းက ကျုပ် နယူးမက်ဆီကိုကိုလာတော့ လူတချို့က ပြောတယ်။ ‘ဟင်၊

အဲဒီသွားရင် မင်း ဘာမှမသိတဲ့ လူအမျိုးမျိုးနဲ့ အတူသွားရမှာ' တဲ့၊ ကျုပ်က လမ်းခရီးမှာ အမြဲတမ်းတွေ့နေတဲ့ လူတွေလို သဘောထား ဆက်ဆံလိုက်တာ ပေါ့ဗျာ'

ထိုနေ့နံနက်မှာ 'ဆလင်း' ထံမှ ကြားလိုက်ရသော စကားများကို ကျွန်တော် ထာဝရ စွဲစွဲမြဲမြဲ မှတ်သားထားလိုက်ပါသည်။ နယူးမက်ဆီကိုမှာ ကောင်းကောင်း နေထိုင်၍ ဖြစ်နိုင်သူအဖြစ်လည်း ဆလင်းကို မှတ်ယူထားလိုက်ပါ၏။

တကယ်တော့ သူလိုလူသည် တခြား မည်သည့်နေရာမျိုးမှာမဆို ကောင်းကောင်းနေလို့ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။

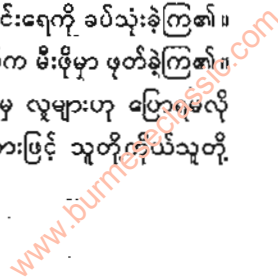
ထိုနောက် ကျွန်တော် 'ဘင်ဒဲလီယား အမျိုးသားအထိမ်းအမှတ်ပြတိုက်' သို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့၏။ ထိုနေရာတွင် မနုဿဗေဒပညာရှင် နော်မင် ဂရင်းဘတ်နှင့် တွေ့ဆုံရ၏။ သူသည် မာဂရက်မီ နှင့်အတူ လေ့လာလာခဲ့သူ ဖြစ်၏။ နောက်ပိုင်းတွင် သူသည် ဇာတိ အမေရိကန်များသမိုင်း လေ့လာပြုစုရေး၌ ဘဝကို မြှုပ်နှံခဲ့လေသည်။ ဒေါက်တာ ဂရင်းဘတ်က ကျွန်တော့်အား သူသည် တိုင်းပြည်ပေါင်း ၅၂ တိုင်းပြည်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ရောက်ခဲ့သည့် တိုင်းပြည် အတော်များများမှာ မနုဿဗေဒပညာရှင်ကို သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့ကြောင်း၊ တိုင်းပြည်တိုင်းက လူတွေကို နှစ်သက်မိကြောင်း ပြောပြပါသည်။ သူနှင့် ဇနီး ဖြစ်သူ မူဂီ(လ)ဒါ သည် အထိမ်းအမှတ် ပြတိုက်တည်ရှိရာနေရာကို စေတနာ ဝန်ထမ်း ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်ပေးနေကြ၏။ သူ့ဇနီးသည်လည်း မနုဿဗေဒ ပညာရှင်ပင် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် 'ဘင်ဒဲလီယား' ထံမှ လမ်းညွှန်ကိုယူ၍ 'ဆန်ဂျီမက်' တောင်များကို ဖြတ်လာခဲ့၏။ အကွေ့အကောက်၊ ရေခဲပြင်နှင့် တြိဂံပုံ သတိပေး ဆိုင်းဘုတ်များရှိသော 'လမ်းကြောင်း ၄' သို့ ရောက်၏။ ကျွန်တော် ယင်းသို့ မောင်းနှင်သွားနေစိုက် ကျောက်ဆောင်များ၊ ထရပ်ကားများ၊ သမင်များ၊ လေပြင်းတိုက်ခြင်းများနှင့် မကြုံဆုံခဲ့ပါ။ တောင်ကြားလမ်းအဆုံးတွင် အလွန် လှပသော တောင်ပေါ်မြက်ခင်းလွင်ပြင်ကြီးဆီ ရောက်ခဲ့လေသည်။ ထိုနေရာကို သမိုင်းဆရာများက 'ဗယ်လီဂရင်ဒီ' ဟု သတ်မှတ်ခဲ့ကြ၏။ ထောင့်ဖြတ် ၁၅ မိုင်ကျယ်သော မြက်ခင်းလွင်ပြင်ဖြစ်သည်။ သမိုင်းဆရာများ အလိုအရ 'ကမ္ဘာ့ အမြင့်ဆုံး မီးတောင်ထိပ်ဝ' ဟုလည်း သိရပါ၏။ ထိုအဆိုအတိုင်းမှန်လျှင် မြက်ခင်းလွင်ပြင်ကြီးသည် တစ်ချိန်သောအခါမှာ ပေ ၂၅၀၀၀ မြင့်သော

တောင်ကြီးတစ်တောင် ဖြစ်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်တစ်သန်းလောက်မှာ ယင်း မီးတောင်ကြီး ပေါက်ကွဲသွားပြီး မြေထဲ မြုပ်သွားဖွယ်ရှိသည်။ ထိုဖြစ်ရပ် သည် မီးတောင်ကြီး အနီးဝန်းကျင်ရှိ သတ္တဝါများအဖို့ ဆိုးဝါးသော သတင်း ဖြစ်၍ မြက်ခင်းလွင်ပြင်ကြီးထဲ၌ အစာစားနေကြသော နွားများအဖို့မူ ကောင်းသော သတင်းဖြစ်လေသည်။

နောက်နေ့မှာ ကျွန်တော် 'တာအို' သို့ ကားဖြင့်သွားခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ရွာကို လှည့်ပတ်၍ တောက်ပခဲ့သော အတိတ်အကြောင်း ပြန်ပြောင်းစဉ်းစား ကြည့်နေချိန်မှာ နှင်းခပ်ပါးပါးကျဆင်းနေသည်။ ၁၈၀၀ နှစ်များအတွင်းတွင် 'တာအို' သည် နယူးမက်ဆီကို၌ အစည်ကားဆုံး မြို့တစ်မြို့ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ 'တာအို' ရှိ ပလားစာဟောင်းကြီးတွင် နိုင်ငံတကာမှ လူပေါင်းစုံ ပြည့်နှက်လျက် ရှိနေတတ်သည်။ 'တာအို' သည် ဒီဆိတ်လောရင့်၏မြို့ဖြစ်မလာခင် ဟိုး ယခင် နှစ်ပေါင်းများစွာမှာ ကပ်ကာဆင်၏မြို့ ဖြစ်ခဲ့ပါသေးသည်။

'တာအို' မှ နှစ်မိုင် အကွာလောက်တွင် 'တာအိုပွေဘလို' တည်ရှိလာခဲ့ သည်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ပွေဘလိုသို့ သွားရောက်လည်ပတ်မည် ဆိုလျှင် အောက်ပါအကြောင်းအရာများကို သိထားသင့်သည် ထင်ပါ၏။ ပွေဘလိုတွင် နယူးမက်ဆီကို၏ အစစ်အမှန် ရှင်သန်နေသော မျိုးနွယ်စုတွေ အခြေချနေထိုင်ကြသည်။ ဘာသာရေးလှိုင်းကြီးများ လှိမ့်ဝင်လာသည်။ လူစိမ်း မုဆိုးများ ရောက်လာကြသည်။ သုံးလေးနိုင်ငံမှ စစ်သားတွေ ရောက်လာကြ သည်။ စင်တာဖီးလမ်းကြောင်းအတိုင်း စွန့်စားသူတွေ ရောက်လာကြသည်။ နောက်ပိုင်း အခြေချနေထိုင်မည့်သူများ ရောက်လာကြသည်။ ထိုနောက် သူတို့ တွက်ကိန်းများ အတိအကျ မှန်ကန်သွားသည့် ဣလိုင်တစ်မနက်မှာ စက္ကယားမိုင် အတော်ကျယ်ဝန်းသော နယူးမက်ဆီကင် ကန္တာရကြီးကို စိမ်းလန်းသော မြက်ခင်းလွင်ပြင်ကြီးအဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ကြလေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ အလယ် ခေတ်အထိအလယ်ခေတ်မှအကျမြူခေတ်အထိ၊ အကျမြူခေတ်မှအကျမြူခေတ်အထိ 'တာအိုပွေဘလို' မှ လူများသည် အထပ်ပေါင်းများစွာပါသော အဆောက်အဦးကြီးများတွင် နေထိုင်လာခဲ့ကြ၏။ တွင်းရေကို ခပ်သုံးခဲ့ကြ၏။ စားစရာ ပေါင်မုန့်ကို သူတို့ကိုယ်တိုင် အိမ်အပြင်ဘက်က မီးဖိုမှာ ဖုတ်ခဲ့ကြ၏။ ညများမှာ မီးအိမ်များ ထွန်းညှိကြ၏။ သီးခြားကမ္ဘာမှ လူများဟု ပြောရမလို ဖြစ်နေပါ၏။ 'လူများ' ဟူသည် သူတို့ ဘာသာစကားဖြင့် သူတို့ကိုယ်သူတို့ ပြန်ခေါ်ဝေါ်သော စကားလုံးဖြစ်ပါ၏။

နယူးမက်စီကိုတွင် လောလောဆယ် နေထိုင်နေကြသည့် 'ဟစ်(စ)ပင်း နစ်' နှင့် 'အင်ဂလို(စ)' များကတော့ အတိတ်က ဖြစ်ရပ်များကို အမှတ်မရ ကြတော့ပေ။ သို့သော် 'တာအိုပွောလို' များကမူ အမှတ်ရနေကြပါသည်။ တခြားသောလူတွေ ဝင်လာလိုက်ကြ၊ ထွက်သွားလိုက်ကြ လုပ်ခဲ့ကြတာများကို သူတို့ သိနေကြသည်။ သို့သော် တာအိုပွောလို' များကတော့ ကြုံကြံခဲ နေထိုင် ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ။

ဒီဇင်ဘာ

နယူးယောက်စစ်တီး

'အဲလစ်မက်ရေးနော့' သည် သူ့မိတ်ဆွေ 'ဂါရမ်တိုင်း' မာတင် နှင့်အတူ စောစောစီးစီးပင် ညစာစားနေသည်။ အဲလစ်အကြောင်း ပြောရမည်ဆိုလျှင် ဆုံးအံ့မထင်ပါ။ အဲလစ် ငယ်ငယ်လေးတုန်းက 'အာ(ရ)လမ်းမကြီး' သို့ သဗ္ဗတ ဝိ(လ)ဆင် ကားဖြင့်ရောက်လာသောအခါ လက်ယမ်း၍ လှမ်းနှုတ်ဆက်သည်။ သဗ္ဗတကလည်း ပြန်၍ လက်ယမ်းပြသည်။ ကဲ သဗ္ဗတ ဝိ(လ)ဆင်၏ လက်ယမ်း နှုတ်ဆက်ခြင်းခံရသူ ဘယ်နှယောက်ရှိမည်ဟု ခင်ဗျား ထင်ပါသလဲ။

အဲလစ် မိဘများသည် ၁၈၉၄ ခုနှစ်မှာ လက်ထပ်ခဲ့ကြသည်။ မွန်တာနားအိန် မှာပင် နေထိုင်ကြ၏။ သူတို့တွင် ဧက ၁၇,၀၀၀ ကျယ်ဝန်းသော သိုးခြံကြီးတစ်ခု ရှိသည်။ အဲလစ်ဖခင်သည် နောက်ပိုင်း၌ ဝါရှင်တန်ရှေ့နေတစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။ နွေကာလများတွင် သူ့သိုးခြံသို့ ပြန်လာတတ်၏။ အဲလစ် အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့် ခင်မှာပင် အရှေ့ဘက်သူဟန်ပေါက်နေလေသည်။ သူ့ကြီးပြင်းခဲ့ရာနေရာမှာသာယာလှ အလှ၊ ဘယ်လိုဆွဲဆောင်မှုမျိုးမှ မရှိ။ သူက အလှအပမှာ မိန်းမူးတတ်သည့်အရွယ် သူမ ကြီးပြင်းခဲ့သည့်နေရာကို မည်သို့လျှင် သဘောကျ နှစ်မြိုက်နိုင်ပါမည်နည်း။

အဲလစ်သည် သေးသေးသွယ်သွယ် မိန်းမငယ်ကလေးဖြစ်သည်။ သီမို သိမ်မွေ့မွေ့ မိန်းကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်လာသင့်သည်။ သို့သော် သူမက မြင်းပုကလေးစီး၍ သူမ စွဲလမ်းရာ တောင်တန်းများအနံ့ သွားခဲ့လေသည်။

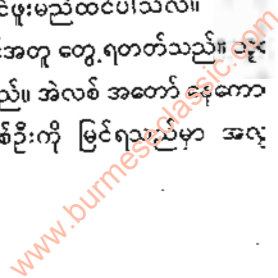
'ကျွန်မ 'ဆော့ဘရတ်' ပင်ရဲ့ ရနံ့ကို အခုထိ အမှတ်ရနေသေးတယ် ဟု သူမက ပြောပြသည်။

အဲလစ်သည် နယူးယောက် မြို့ပြဘဝကို တမ်းတ ခုံမင်နေသူလေးဖြစ်သည်။ သူမအသက် နှစ်ဆယ်ခြောက်နှစ်ပြည့်သည့် ဆောင်းရာသီမှာ တစ်ယောက်တည်း ထွက်လာခဲ့၏။ နယူးယောက်မှာ အလုပ်တစ်ခုရ၏။ နောက်တော့ တစ်ဒေါ်လ အကုန်ခံနိုင်လျှင် မက်ထရိုပိုလီတန် ပြဇာတ်ကို ကြည့်နိုင်ကြောင်း သိလာ၏။ သူမသည် စနေနေ့တိုင်း ပြဇာတ်ကြည့်လေသည်။ ၎င်းအပြင် သူမ တစ်ဒေါ်လ ပေး၍ 'ဝက်(ဂ)နာ' ၏ ဂီတကို နားထောင်ရတာ မရိုးနိုင်၊ မဝနိုင်။ 'မယ်(လ)ချိုအ နှင့် 'ဖလက်စတက်' တို့က သီချင်းဆိုကြသေး၏။ ထိုအဆိုတော် နှစ်ယောက် သီချင်းဆိုတာကိုရော ဘယ်နှယောက်နားထောင်ဖူးမည်ထင်ပါသလဲ။

အမြဲလိုလိုပင် အဲလစ်ကို 'ဂါရမ်တိုင်း' နှင့်အတူ တွေ့ရတတ်သည်။ သူမ နှစ်ဦးစလုံး အပြစ်ကင်းစင်စွာဝတ်ဆင်ထားကြသည်။ အဲလစ် အတော် နေ့နကာ နေပုံရ၏။ စားပွဲမှာ ထိုင်နေကြသော သူတို့နှစ်ဦးကို မြင်ရသည်မှာ အလှ စိတ်ချမ်းသာစရာ ကောင်းလှပါသည်။

နယူးယောက်စစ်တီးမှာ မည်သူမှ မနေချင်။ ယင်းသို့သော အပြောမျိုးကို တခြားဒေသမှ လူများ နားမလည်နိုင်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ 'နယူးယောက်လို နေရာ မျိုးမှာ ခင်ဗျား ဘယ်လိုများ နေထိုင်ပါလိမ့်ဆိုတာကို စဉ်းစားမရနိုင်ဘူး' ပင် ဖြစ်၏။ 'အေးဗျ၊ ကျွန်တော်လည်း စဉ်းစားမရဘူး၊ ဘယ်သူမှလည်း စဉ်းစား နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူးလေ၊ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ကိုယ့်အိမ်နီးချင်းနဲ့ကိုယ် နေနေကြတာပါပဲ။ အိုင်အိုဝါ သို့မဟုတ် နီဘရာစကာ မှာလို မြို့ငယ်ကလေးတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တခြားမြို့ငယ်ကလေးတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဆီက မြို့ငယ် ကလေးတွေ ခြားနားတာတစ်ခုတော့ ရှိလေရဲ့။ ကျွန်တော်တို့ မြို့ငယ်ကလေးတွေ ဝန်းကျင်တစ်ခွင်မှာ လယ်ကွင်းတွေ မရှိ၊ ကျွန်တော်တို့မှာ ဆေးပစ္စည်းဆိုင်တွေ၊ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်တွေ၊ ကုန်မာပစ္စည်းဆိုင်တွေ၊ ကဖေးဆိုင်တွေ ရှိသည်။ စာပို့ သမားကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ သိကြသည်။ အိမ်နီးချင်းများနဲ့ လမ်းပေါ်မှာ တွေ့ရင် နှုတ်ဆက်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ မြို့ငယ်ကလေးဟာ မြောက်ဘက် ဂျိမ်းလမ်းမကနေ တောင်ဘက် ပါရီလမ်းအထိ ကျယ်၏။ သတ္တမရိပ်သာနှင့် ဟုဆန်လမ်းကြားမှာ တည်ရှိနေတဲ့ မြို့ကလေးပေါ့။ ဒီနယ်နိမိတ်ကလေးအတွင်းမှာ လူတွေ အများကြီးကို ကျွန်တော် သိကျွမ်းခင်မင်ရသည်။ ဒါပေမဲ့ ဒီမြို့ငယ် ကလေးအနီးက မြို့ငယ်ကလေးတွေမှာတော့ ရင်းနှီးခင်မင်သော အသိအကျွမ်း မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။

ဒီဇင်ဘာလထဲမှာ ခရစ္စမတ်ပွဲတော်အတွက် ကျွန်တော်အိမ်ရှိရာ ရွာကလေး သို့ပြန်လာခဲ့သည်။ အိမ်အပြန်လမ်းတွင် ကျွန်တော် ပထမဆုံးဝင်သည့် ဆိုင်သည် 'ဘီးထရိုက်အင်း' ဖြစ်၏။ အိတ်လာယန် စားသောက်ဆိုင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆိုင်မှာ ဘယ်သူတွေကိုများ တွေ့ရမလဲဆိုသည့် အတွေးဖြင့် ဝင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဂျွန်ဆိုင်မွန်ကတော့ တခြားအခန်းထဲမှာ 'ကက်သီဒိုဘင်' နှင့်အတူရှိနေသည်။ သူတို့နှစ်ဦးကလည်း သည်နေရာသို့ ညတိုင်းလိုလို ရောက်လာတတ်သည်။ 'ဂျွန်' က ရေခဲသေတ္တာထဲ ဂျင်အရက်ထည့်ထားသည့်ဆိုင်ကို သူတွေ့ထားပြီဟု ပြောပြပါသည်။ လန်ဒန်နှင့် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမှ သူ့သူငယ်ချင်းတွေကတော့ သူ့အိမ်မှာ 'ဂျွန်' ကို မတွေ့လျှင် ဘီထရိုက်မှာ ရှိနေမည်ဟု တပ်အပ်သေချာသိထားကြ၏။ 'ဂျွန်' သည် စာရေးဆရာကောင်းတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။ အတွေးအမြင် မဂ္ဂဇင်းသစ်ဖြစ်သော 'အာဂိုးနောက်' ၏ တွဲတက်အယ်ဒီတာလည်း ဖြစ်သည်။ သူသိထားတာတွေ အမြောက်အမြားပင် ရှိနေသည်။ သူက လူတကာ ပြောတာတွေကို နားထောင်ဖို့ အလွန်စိတ်ဝင်စားသူဖြစ်၏။ မျက်မှန် အထူးကြီး တပ်ထားရသူဖြစ်၏။

ညစာစားဖို့ လမ်းကို ဖြတ်ကူးလာသူ ဒေါက်တာ 'ကော့' နှင့်လည်း ကျွန်တော် ဆုံလိုက်ရ၏။ သူက နာမည်ကြီး ခြေထောက်ရောဂါကု ဆရာဝန် ဖြစ်သည်။ ကက်သရင်း ကော်နယ်နှင့် ဘီဘီယန်လီ တို့၏ ခြေထောက်များကို လောလောဆယ် ကုသပေးနေသည်။ ယနေ့ညတွင် နယူးယောက်စစ်တီးဌ် ထောင် ပေါင်းများစွာသော စားသောက်ဆိုင်များသည် ဧည့်သည်များကို ညစာဖြင့် တည်ခင်း ဧည့်ခံနေကြမှာ သေချာပါ၏။ သို့သော် ခြေထောက်ကု ဆရာဝန် တစ်ဦးအား ညစာတည်ခင်းဧည့်ခံနေသည့်ဆိုင်ကတော့ ကျွန်တော်တို့၏ စားသောက်ဆိုင် တစ်ဆိုင်တည်းသာ ရှိပါလိမ့်မည်။

ဘီထရိုက် စားသောက်ဆိုင်သည် ၁၂ လမ်းတွင် နာမည်ကြီးလာခဲ့သည်မှာ ကြာမြင့်လှပြီ ဖြစ်ပါ၏။ အရက်ရောင်းခွင့်မရှိသော ကာလများတွင် ထိုဆိုင်သည် အရက်ပုန်းရောင်းသည့်ဆိုင် ဖြစ်ခဲ့၏။ ပြတင်းပေါင်မှာ ချိတ်ဆွဲထားသော လျှို့ဝှက်ခေါင်းလောင်းကလေး ယခုထက်ထိ ရှိနေပါသေးသည်။ ပုံမှန်ဖောက်သည်များ အသုံးပြုခဲ့ကြသည့်ခေါင်းလောင်းကလေးဖြစ်သည်။ ယခုတော့ခေါင်းလောင်းကလေးကို အသုံးပြုစရာမလိုတော့ပါ။ လူတိုင်းကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ခရီးဦးကြိုပြုနေသော ဆိုင်တစ်ဆိုင်ဖြစ်နေလေပြီ။ သို့သော် အများစုမှာ ပုံမှန်ဖောက်သည်များသာ ဖြစ်ကြပါသည်။ သည်ဆိုင်ကလေး၏ ချစ်စရာဖော်ရွေမှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်တို့ထိုင်နေကျ ဆိုင်ကလေးဖြစ်နေ၍လည်းကောင်း၊ ဂျုံမှုန့်နှင့်ချက်သော နွားကလေး သားဟင်းကြောင့်လည်းကောင်း ကျွန်တော်တို့ပုံမှန်ရောက်တတ်ကြပါသည်။

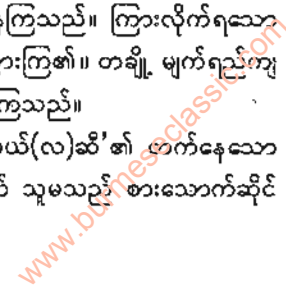
ခေတ်ဆန်လွန်း၊ ခေတ်မီလွန်းသော နယူးယောက် ညစာစားပွဲများအတွက် မှ ဘီထရိုက်သည် အရေးမပါလှဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ သို့သော် ထိုဆိုင်

သည် မြို့ငယ်ကလေးမှာတော့ 'ဘဝ၏ အချက်အချာ'ပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။ ထိုဆိုင်ကလေး မရှိလျှင် ကျွန်တော် ပျင်းရိငြီးငွေ့မိမှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုဆိုင်သည် ကျွန်တော့်အိမ်နှင့် ဘလောက်တစ်ခုလောက်သာ လှမ်းသဖြင့် အချိန်မရွေး သွားနိုင်သည်။ အိမ်နီးချင်းသဘောဆောင်နေပြီမို့ ကြိုတင်မှာထား စရာလည်း မလိုပါ။ နောက်တစ်ခုက 'ချက်' ကိုင်သုံးသော ကျွန်တော်သည် စားသောက်ပြီး 'ချက်' မပေးဘဲ ပြန်လာနိုင်၏။ လကုန်သည်အခါ ကျွန်တော့် ဇနီးက သွားရှင်းလိုက်၏။ ကျွန်တော့်အတွက် ကျွန်တော် မပေးရသည်ကများ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဆိုင်သို့ သွား၏။ ထိုဆိုင်သို့သွားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရေးအကြီးဆုံး ကတော့ 'အယ်(လ)ဆီ'၊ 'အယ်(လ)ဒို'၊ 'ဘီဘီယန်'၊ 'ဘရူနို'၊ 'မာကို' နှင့် 'အယ်(လ)ဘာတို' တို့ပင် ဖြစ်ကြလေသည်။

'အယ်(လ)ဆီ' သည် ဂျီနီအာမှ ကြော့ရှင်းလှပသော အမျိုးသမီးကြီး တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ အီတလီလူမျိုးများ အရေးကိစ္စတွင် အလွန် စိတ်အားထက်သန်သူ၊ သွက်လက်ဖျတ်လတ်သူ ဖြစ်သည်။ သူမနှင့် သူမ၏ ခင်ပွန်း 'အယ်(လ)ဒို' တို့သည် ၁၉၅၀ နှစ်များအတွင်းမှာ စားသောက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်ကို ဝယ်ယူ၍ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း လုပ်ခဲ့ကြ၏။

'အယ်(လ)ဒို' က ပင်လယ်မှာ ကျက်စားသော ဆာဒီးနီးယား မိသားစုမှ ဆင်းသက်လာသူဖြစ်၏။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းမှာ ရေတပ်အရာရှိ ဖြစ်ခဲ့၏။ သူ့ကို ပင်လယ်ပြင်တွင် ဗြိတိသျှဖျက်သင်္ဘောက ဖမ်းဆီးရမိလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် သူ စစ်ကြီးဘေးမှ လွတ်မြောက်ခဲ့၏။ သူ့ကောင်းသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ သူသည် ညဥ့်အတော်နက်သည်အထိ ထိုဆိုင်မှာ ထိုင်၏။ ဆိုင်တံခါးများကို ပိတ်ခိုင်းပြီး ဆာဒီးနီးယန်း အရက်ပုလင်းကို ဖွင့်၏။ ထိုအချိန်ထိ မပြန်ကြသေးသော ပုံမှန်ဖောက်သည်များနှင့် ရောထိုင်ကာ အရက်သောက်၏။ စကားတွေ ဖောင်လောက်အောင် ပြော၏။ သူနှင့် သိကျွမ်းရှိသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ လင်မယား ကံကောင်းသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ လမ်းထိပ်ရှိ စိန့်ဘင်းဆင့်ဆေးရုံတွင် 'အယ်(လ)ဒို' ဆုံးသွားပြီဆိုသော သတင်းရောက်လာ သည့်အချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ သူ့ဆိုင်ထဲ၌ ရှိနေကြသည်။ ကြားလိုက်ရသော သတင်းကြောင့် အားလုံး တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်သွားကြ၏။ တချို့ မျက်ရည်ကျကြ၏။ အိမ်နီးချင်းအားလုံးက သူ့ကို ချစ်ခင်ကြသည်။

ခင်ပွန်းသည် ဆုံးပါးသွားသောအခါ 'အယ်(လ)ဆီ' ၏ ဖောက်နေသော စိတ်ဓာတ်များ ကျဆင်းသွားလေသည်။ သို့သော် သူမသည် စားသောက်ဆိုင်

လုပ်ငန်းကို ဆက်လက် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ သူမ၏ သားနှင့် သမီးတို့က လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ကူညီကြသည်။ နာမည်ကြီးသော၊ ဂုဏ်ရှိသော စားဖွဲ့မှု 'ဘရန်နီ' ကလည်း ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ပေးသည်။ သူ့အနားယူသွားတော့ ဖောက်သည် စားသုံးသူများက မကျေမနပ် ဖြစ်ကြ၏။ 'မာကို' နှင့် 'အယ်(လ)ဘာတို' တို့ကတော့ စားပွဲထိုးများ ဖြစ်ကြပါသည်။

သူတို့က နံရံကပ် ဖယောင်းတိုင်ထွန်းသည် ချိတ်များကို အလှဆင်ပေးကြသည်။ တချို့ ချိတ်မှာ ဖယောင်းတိုင်နှစ်တိုင် ထွန်းသည်။ အဲဗားဂရင်း အကိုင်းအခက်များဖြင့် လှသည်ထက်လှအောင် ပြုပြင်ကြ၏။ တကယ်လှပါ၏။ ထိုအချိန်မှာ ခရစ္စမတ် ဂီတသံက တိုးတိုးညှင်းညှင်း ပေါ်ထွက်လာနေသည်။ ဝန်းကျင်တစ်ခွင်လုံး နွေးထွေးနေချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ကံ တခြား ဘယ်သူတွေ ရှိနေသေးသလဲ။ ကြည့်လိုက်ကြဦးစို့။

ဂျက်ကက်အင်္ကျီနှင့် ဘိုးတိုင် ဆင်မြန်းထားသူ 'ဝီလျံမန်းရီး' ပါလား။ လူကြီးလူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ သူက အရက်ဖြူ၊ ခရမ်းချဉ်သီး၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များနှင့် ချက်ထားသော နွားလေးသားဟင်းကို စားနေသည်။ ထိုဟင်းချက်တိုင်း စားဖွဲ့မှု 'ဘရန်နီ' က သူ့အတွက် သီးသန့် ချန်ထားပေးရ၏။ ဝီလျံမန်းရီးသည် အကောင်းဆုံး မဂ္ဂဇင်းဖြစ်သော 'နယူး ယောက်ကာ' ကို သုံးဆယ့်ငါးနှစ် ကြာမျှ အပတ်စဉ် မှန်မှန်ထုတ်လာခဲ့သူဖြစ်လေသည်။

'ခရစ်(စ)' နှင့် 'ဘွန်နီ' တို့လည်း ရှိနေကြ၏။ ဘွန်နီက မင်းသမီးဖြစ်သည်။ ကချေသည်ဖြစ်သည်။ စားသောက်ဆိုင်ငယ်ကလေးတွေမှာ သီချင်းဆိုသည်။ သူမသည် 'အီလက်ထရာ' နှင့် 'လေဒီမက်ဘက်' ပြဇာတ်များပါ ပါဝင်ကပြခဲ့သည်။ သူမသည် 'ထရီလေဒီယို' မှာတော့ ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံး မင်းသမီးပင် ဖြစ်သည်။ နာမည်ကျော် စပိန် အကအဖွဲ့အားလုံးနှင့် တွဲခဲ့ဖူးသူ ဖြစ်၏။ သတင်းစာတွင် ဆောင်းပါးရေးသူတစ်ဦးက သူမ၏ ကောင်းကွက်တော်ကွက်များကို ဖော်ထုတ်ချီးကျူးခဲ့၏။ မည်သည့်နေရာက ဇာတ်ခုံပေါ်မှာမှ ကနေည သူမ ရှိမနေခြင်းသည် ကျွန်တော့်အဖို့ အံ့ဩစရာပင် ဖြစ်နေပါတော့သည်။

ငင်းအပြင် 'ဂျွန်နက်ဘာရီ' ရှိပါသေးသည်။ သူသည် နယူးယောက် တက္ကသိုလ်နှင့် ပါဂျူး တက္ကသိုလ်မှ ဒေါက်တာဘွဲ့ နှစ်ခု ရထားသူဖြစ်ပါသည်။ ယင်းမှာ ကျွန်တော် သိထားသည့် သူရရှိသော ဒေါက်တာဘွဲ့ နှစ်ခုဖြစ်သည်။ တခြားဘွဲ့ တွေ ရထားဦးမည်မှာလည်း သေချာပါ၏။ သူမ ငယ်စဉ်က ဝါရှင်တန်၊ အိန္ဒိယားနား စင်မြင့်ပေါ်မှ မျက်လှည့်ဆရာ 'ဘလက်စတုန်း' သည် ဦးထုပ်

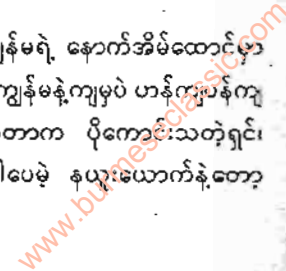
တစ်လုံးထဲမှ ယုန်ကလေးတစ်ကောင်ကို ထုတ်ယူလိုက်ကာ သူမအား ဝေးခဲ့ဖူး၏။ ယင်းသည် သူမ၌ တိရစ္ဆာန်ကလေးများအား ချစ်ခင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းခံ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သူမက ထိုယုန်ကလေးကို သူမ ကောလိပ်တက် ချိန်အထိ ယုယပြုစုခဲ့သည်။ ယခု သူမသည် နယူးယောက်ရှိ တိရစ္ဆာန်များ ဆေးကုသရေးဌာနတွင် အဖွဲ့ဝင်လူကြီးတစ်ဦး ဖြစ်နေလေသည်။ သူမက သူမ၏ အချစ်ဆုံးမိတ်ဆွေမှာ ဂျူလီယက်ဟု အမည်ပေးထားသော 'ချပ်နော်ဇာ' မျိုး ခွေးကြီးဖြစ်သည်ဟု ပြောပြပါသည်။ ထိုခွေးကြီးသည် လူစကား အခွန်း ၆၀၊ အခွန်း ၇၀ လောက် နားလည်သည်ဆို၏။

ဘင်စန်းနီး(စ) တက္ကသိုလ်မှ ဓာတုဗေဒဆရာတစ်ဦးအပေါ် အလွန်အမင်း လေးစားစိတ်ဝင်စားရာမှ ဓာတုဗေဒပညာရပ်ကို စိတ်ဝင်စားလာကာ လေ့လာလိုက်စားလာခဲ့သည်။ သူမသည် ဓာတုအင်ဂျင်နီယာ ပညာရပ်ကို ပါဂျူးတက္ကသိုလ်၌ သင်ယူလေ့လာခဲ့၏။ ထိုစဉ်က သူမ၏ အတန်းမှာ ကျောင်းသူဆို၍ သူမ တစ်ဦးတည်းသာ ရှိခဲ့၏။ ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်သည်မှာလည်း သူမ တစ်ဦးတည်းပင် ဖြစ်၏။ သူမသည် 'မင်ဟက်တန် စီမံကိန်း' အတွက် ယူရေနီယမ် အိုင်ဆိုတိုပိုက်များကို သီးခြားစီဖြစ်သွားအောင် ခွဲနေကြောင်း သိရှိရပါသည်။

သူမသည် ဓာတုဗေဒပညာရှင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် နယူးယောက်သို့ လာခဲ့သည်။ ရှေ့နေလုပ်လိုစိတ်ရှိသဖြင့် ရှေ့နေသင်တန်းလည်း တက်နေပါသေးသည်။

'အံတန်းထဲမှာ ကျောင်းသူငါးယောက်ပဲရှိတယ်၊ နှစ်ယောက်က စာမေးပွဲ ကျလို ထွက်သွားတယ်၊ တစ်ယောက်က ကိုယ်ဝန်ရှိလာလို ထွက်သွားတယ်၊ ကျန် တစ်ယောက်က ကျွန်မအတွက် အခန်းတစ်ခန်းရအောင် ကူညီပေးပါတယ်။ 'ဘူတိုင်း(လ) ရာဘာ' အတွက် မှတ်ပုံတင်ကိစ္စတွေလည်း ရေးလိုပြီးသွားပါပြီ၊ ရေးရတာ အများကြီးပါပဲရှင်၊ ကျွန်မ အခုထိ မှတ်ပုံတင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ အကြံပေးအဖြစ် ထမ်းဆောင်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ နယူးယောက်ကို စ ရောက်တဲ့ နေ့မှာ ကျွန်မ စိတ်လှုပ်ရှားခဲ့တဲ့အတိုင်း ကနေ နယူးယောက်ကိုလည်း ကျွန်မ စိတ်လှုပ်ရှားနေဆဲပါပဲ။

'ကျွန်မ နှစ်ကြိမ် လက်ထပ်ခဲ့ပါတယ်၊ ကျွန်မရဲ့ နောက်အိမ်ထောင်မှာ စကားမပြောတတ်တဲ့ ဇနီး နှစ်ယောက်ရှိတယ်ရှင်၊ ကျွန်မနဲ့ကျမှပဲ ဟန်ကျပ်နဲ့ကျ မယားရတော့သတဲ့၊ ဒါပေမဲ့ စကားမပြောတတ်တာက ပိုကောင်းသတဲ့ရှင်၊ ဒါကြောင့် သူနဲ့ ကျွန်မ လမ်းခွဲလိုက်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ နယူးယောက်နဲ့တော့

ကျွန်မ ဘယ်တော့မှ လမ်းမခွဲပါဘူးနော်၊ လမ်းခွဲနိုင်တဲ့ အင်အားလည်း ရှိမယ် မထင်ပါဘူးရှင်'

ကျွန်တော်တို့သည် ယခု အမေရိက၏ ဗဟိုချက်မ ဆူညံစည်ကားလှသော နေရာမှာ ရှိနေကြပါသည်။ ခရစ္စမတ်ချိန်ခါလည်း ဖြစ်နေပါသည်။ ရော့ဖဲလား စင်တာ သစ်ပင်ကြီးက ထိန်ထိန်ညှိညှိနေပါသည်။ ပဉ္စမရိပ်သာရှိ ဆိုင်များကလည်း ဖိတ်ခေါ်နေကြပါပြီ။ သို့သော် ကျွန်တော်ကတော့ ၁၂ လမ်းစားသောက်ဆိုင်မှ မခွာနိုင်သေး။ နယူးယောက်တစ်မြို့လုံး လှည့်ပတ်သွားလာပြီး နယူးယောက်အကြောင်း ပြောပြတာထက် စားသောက်ဆိုင်ကလေး၏ ထောင့်တစ်ထောင့်မှာ ထိုင်၍ ပြောပြသည်က ပိုပြည့်စုံသည်ဟု ထင်မိသလို ဖြစ်နေသဖြင့် ယခုအချိန်အထိ မခွာနိုင်သေးခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ယခု ကျွန်တော်ပြောတာကို သဘောပေါက် နားလည်မည်ဆိုလျှင် ခင်ဗျား အားလုံးကို သဘောပေါက် နားလည်မှာ သေချာပါသည်။ ငယ်စဉ်အချိန်မှာ နယူးယောက်ကို လာချင်သူတွေ ရှိ၏။ စာရေးဆရာ၊ ပန်းချီဆရာ၊ သရုပ်ဆောင်၊ အဆိုတော်၊ ကချေသည်ဖြစ်ချင် သူတွေ၊ ကြော်ငြာလုပ်ငန်း၊ အသံလွှင့်လုပ်ငန်း၊ ငွေကြေးလုပ်ငန်း၊ စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်း၊ ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်း၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်ဖြစ်ချင်သူတွေကို နယူးယောက်က အမြဲ လက်ရပ်ခေါ်နေ၏။ မြို့တော်ကြီး၏ အဟန်က သူတို့ သူတို့အား မည်သူ့လောက်ပင် ခြောက်လှန့်ပါစေ၊ သူတို့ လာကြ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နယူးယောက်သည် အကောင်းဆုံး၊ အတော်ဆုံးများနှင့် ယှဉ်ပြိုင် အစမ်းသပ်ခံနိုင်သည့် နေရာဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြစ်၏။

လူငယ်တွေ ရောက်လာမစဲ တဖွဲဖွဲဖြစ်သည်။ တချို့ ပြန်သွားကြ၏။ တချို့က ပြန်မသွားကြဘဲ ကြုံကြုံခဲနေထိုင်သွားကြရာမှ နယူးယောက်ကို အနိုင်ရသွားကြကာ ယနေ့ည 'ဘီထရိုက်' စားသောက်ဆိုင်မှာ ညစာ စားသောက်နေကြလေပြီ။

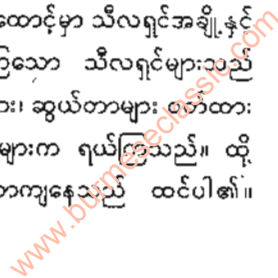
ဩ၊ ဟိုပြတင်းပေါက်နားက စားပွဲမှာ 'ဂျက်ကီဘွန်နက်' ပါလား။ သူမသည် လက်နှိပ်စက်မရိုက်တတ်တာ သိပ်ကောင်းတာပဲ ဟု ပြောခဲ့သူဖြစ်၏။ သူမသည် ဒါရိုက်တာ 'ဂျွန်ဟောက်(စ)မင်း' ထံမှာ အလုပ်လုပ်ခဲ့၏။ 'ဟောက်(စ)မင်း'က သူမအား လက်နှိပ်စက် ရိုက်ခိုင်းသည်။ စာလုံးတွေ ရှာနေရာ ကောက်နေရသည်နှင့်ပင် အချိန်တွေ အများကြီး ကုန်သွား၏။ ထို့ကြောင့် ဟောက်(စ)မင်းက သူမအား ဇာတ်စင်အဖွဲ့သို့ ပြောင်းရွှေ့ပေးလိုက်၏။ သို့ဖြင့် သူမသည် ဟောက်(စ)မင်း၏ နာမည်ကျော်ပြဇာတ်များဖြစ်သော 'ကက်ဒရပ်တဲမှ လူသတ်မှု'

'ညီအစ်မသုံးဖော်'၊ 'စာရေးဆရာတစ်ယောက်ကို ရှာဖွေကြသော လူခြောက်ယောက်' ပြဇာတ်များတွင် ဇာတ်ခုံမန်နေဂျာ ဖြစ်လာခဲ့ရလေသည်။ ဂျက်ကီသည် တစ်ဦးတည်းသော အမွေစားအမွေခံ သမီးဖြစ်သည်။ သူမအဘိုးက ထင်ရှားသော ဂျူးလူမျိုး 'မောရစ်ချီနက်ဆီ' ဖြစ်၏။ သူသည် ၁၉၂၀ နှစ်များအတွင်းတွင် 'ရေးတားဆိုက်ဒရိုက်' ရှိ စံအိမ်ကြီးမှာ နေထိုင်ရင်း တူရကီနိုင်ငံထွက် ဆေးရွက်ကြီးများကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ တင်ပို့ရောင်းချခဲ့သည်။ ထိုလုပ်ငန်းမှ ရရှိသော ငွေကြေးအားလုံး သူမလက်ထဲ ရောက်လာခဲ့လေသည်။

'ကျွန်မ ဒီငွေတွေကို စားသောက်မပစ်ပါဘူး၊ ဒီငွေတွေနဲ့ တစ်ခုခုလုပ်ဖို့ ကျွန်မ စိတ်ကူးမိခဲ့တယ်' ဟု ဂျက်ကီက ပြောပြခဲ့၏။ 'ဒွန်နက်ဖောင်ဒေးရှင်း' သည် ယင်းစိတ်ကူးမှ ပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်၏။ တကယ်တော့ 'ဖောင်ဒေးရှင်း' သာ ဆိုသည် သူမတစ်ဦးတည်းသာ ရှိပါ၏။ တိုင်ပင်ရန် ဒါရိုက်တာဘုတ်အဖွဲ့ မရှိ၊ ရုံးခန်းမရှိ၊ တယ်လီဖုန်းမရှိ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ ကြုံနေရကြရသော ရုပ်ရှင်ထုတ်လုပ်သူများအား အရေးပေါ် ထောက်ပံ့ငွေများ ထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် ရုပ်ရှင်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ဆုံးခန်းတိုင်အောင် ကူညီပေးခဲ့သည်။ သူမ၏ အကူအညီဖြင့် လူငယ်ဒါရိုက်တာ 'လာရေးကာကီ' ၏ ရုပ်ရှင်ကား ပြီးဆုံးသွားခဲ့၏။ သူမကိုယ်တိုင် ရိုက်နေသော ရုပ်ရှင်ကားသည်လည်း ပြီးဆုံးခါနီးနေပြီ ဖြစ်၏။

ဟော ဟိုမှာက 'ဆူဆန်ပက်တီဘွန်း' ပါလား။ သူမကတော့ ပန်းချီကား စုဆောင်းနေသူဖြစ်သည်။ သူမ အခန်းခုံမှာ ပန်းချီကားများဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ ချိတ်ဆွဲထားသော ပန်းချီကားများကို ဆွဲကြသည့် ပန်းချီဆရာအများစုသည် သူမနှင့် သိကျွမ်းခင်မင်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ တောရွာရှုခင်း အရေးကောင်းလှသော ပန်းချီဆရာ 'ဂျွန်ဒင်း' သည်လည်း သူမ၏ အသိအကျွမ်းတစ်ဦးပင် ဖြစ်သည်။ ဆူဆန်သည် ရဲသိပ္ပံကျောင်းဆင်း ဖြစ်သည်။ ရဲတွေ လာဘ်စားသည့် အမှုများကို စုံစမ်းထောက်လှမ်းရသည်။ သူမ အလုပ်ပန်းသည်အခါ အိမ်သို့ ပြန်လာပြီး ပန်းချီကားများကို ကြည့်သည်။ ထိုအခါ ပင်ပန်းသမျှ ပြေပျောက်သွားသည်ဟု ဆို၏။

ဒေါက်တာ 'ဂျက်ချတ်ဘွန်း' ကမူ ဟိုးတစ်ထောင့်မှာ သီလရှင်အချို့နှင့် ညစာ စားနေလေသည်။ သူနှင့် ညစာစားနေကြသော သီလရှင်များသည် သီလရှင် အဝတ်ကို ဝတ်ထားကြ။ ဘောင်းဘီပွများ၊ ဆွယ်တာများ ဝတ်ထားကြ၏။ ဂျက် ပြက်လုံးထုတ်သောအခါ သီလရှင်များက ရယ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဂျက်က သီလရှင်များကို သဘောကျနေသည် ထင်ပါ၏။

ကျက်သည် သေချင်လောက်အောင် ပင်ပန်းလှသော ဆေးရုံအလုပ်များမှ အပန်းဖြေ အနားယူသည့်သဘောဖြင့် အလုပ်သင် ဆရာဝန်ကလေးများကို ခေါ်ပြီး ဘိထရိုက် စားသောက်ဆိုင်မှာ တစ်နှစ်လျှင် လေးငါးခါလောက် လာစားလေ့ရှိသည်။ ယင်းသို့ လာရောက်စားသောက်သောညသည် သူ့အဖို့ အလွန်ပျော်စရာကောင်းသောညပင် ဖြစ်သည်။ စားပွဲရှည်ကြီးမှာထိုင်လျက် စားရင်း သောက်ရင်း ကောင်းတွေ ဖောင်ဖွဲ့ကြ၊ ပြက်လုံးထုတ်ကြ၊ ရယ်ကြ မောကြ။

‘ဂျင်နီဂျေကော့’ က မြို့ပြအကြောင်း ရေးသော စာရေးဆရာမဖြစ်၏။ နာမည်ကြီး၏။ သူမ ‘မင်ဟက်တန်’ မှာ နေတုန်းကဆိုလျှင် ဤဆိုင်မှာပင် ထမင်းစားလေ့ရှိ၏။ ‘အက်စကွားယား’ အယ်ဒီတာ ‘အာနီးဂျင်ဂရစ်’ ပန်းပုဆရာ ‘ဒိုမီနိုကိုဖက်စီ’၊ နယူးယောက်ပို့(စ) အယ်ဒီတာကြီး ‘ပေါ(လ)ဆန်’ တို့သည်လည်း ထိုအတူပင်။ အလွန်သိမ်မွေ့သော ကချေသည် ‘ပေါ(လ)ဒဂရက်ပါ’ ဆိုလျှင် အကဖိနပ်ကိုစီးပြီး သည်ဆိုင်တွင်းသို့ ဝင်လာသည်အခါ အဝင်လမ်းမှာ ငါးစက္ကန့်လောက် ကလိုက်သေး၏။ ယင်းသည် သူ့ရောက်လာပြီဆိုကြောင်း ဆိုင်ရှင် ‘အယ်(လ)ဒို’ အား လှမ်း၍ အသိပေးလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ကျွန်တော် သဘောအကျဆုံး ဖောက်သည်ကတော့ ပါမောက္ခကြီး ‘ဟောင်းဝပ် မက်ပါလင်ဒေးဗီး’ ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ထိုပါမောက္ခကြီး ဆိုင်တွင်းသို့ ဝင်လာနေပါပြီ။ သူသည် ခပ်တည်တည် အမူအရာဖြင့် အပေါ်အကျိုး လက်အိတ်၊ ဦးထုပ်ပြားကလေးကို ချွတ်ပြီး ‘အယ်(လ)ဘာတို’ သို့ လှမ်းပေးလိုက်သည်။ ပြီးမှ ဘယ်ဘက်နံရံနားက နှစ်ယောက်စာ စားပွဲမှာ သွား၍ အေးအေးဆေးဆေး ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် ထိုင်နေသည်။ ဘိထရိုက်ဆိုင်တွင်းရှိ လူအားလုံးသည် ပါမောက္ခကြီးအား အလွန်ရိုသေလေးစားကြသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း အလွန် လေးစားကြည့်ညှိမိပါသည်။ ပါရီလမ်းရှိ သူ့အိမ်သို့ ကျွန်တော် သွားရောက်လည်ပတ်သည့်အခါ အိမ်မှာလည်း တခြား ဘယ်သူမှ ရှိမနေဘူးဆိုလျှင် ပါမောက္ခကြီးနှင့် ကျွန်တော် ညစာစားပါသည်။ သူသည် ကိုလံဘီယာတက္ကသိုလ်၊ အနုပညာသမိုင်းဌာနတွင် ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ယူထားပါသည်။ ပါမောက္ခကြီးသည် ‘ဂိုင်အိုတို’ အကြောင်း ပြောလျှင် အလွန် အာတွေ့လေသည်။ သူငယ်စဉ်က ‘ဗင်းနစ်(စ)’ မှ ‘ပဂျူဝါ’ ‘ပဂျူဝါ’ မှ ‘ဗင်းနစ်(စ)’ ခေါက်တို့ ခေါက်ပြန် တစ်နေ့လုံးကူး၍ ‘အာရီးနာ’ ဘုရားကျောင်းရှိ ‘ဂိုင်အိုတို’၏ ပန်းချီကားများကို မဖောနိုင် မပန်းနိုင် လေ့လာခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်က ပါမောက္ခကြီးအား မည်သို့မည်ပုံ လေ့လာပါသလဲဟု မေးကြည့်ပါသည်။

‘ကျုပ် နေ့တိုင်းသွားတယ်လေ၊ ပြီးရင် ပန်းချီကားတွေကို ကြည့်တာပါပဲ’ ပါမောက္ခကြီးသည် ပန်းချီကားများကို စူးရှသည့် မျက်လုံးအစုံဖြင့် ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ကိုလံဘီယာတက္ကသိုလ်၌ အနုပညာဆိုင်ရာ သင်ပြခဲ့သော အချိန်အတွင်း မြောက်ပိုင်း ဥရောပနှင့် အိတ်လီ ရီနေဆန်ခေတ် နာမည်ကျော် ပန်းချီကားများ၊ ‘ဂိုင်အိုတို’၊ ‘ဘင်အိုက်(ခ)’ စသော ပန်းချီဆရာကြီးများကို သူ့မျက်လုံးမျိုးဖြင့် ကြည့်တတ်အောင် ကျောင်းသားများအား သင်ပြပေးခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော် ကြားသိရသမျှဆိုလျှင် သူသည် ကိုလံဘီယာတက္ကသိုလ် သမိုင်းတွင် အားပေး လှုံ့ဆော်နိုင်ဆုံးသော ဆရာတစ်ဦးပင်ဖြစ်သည်။

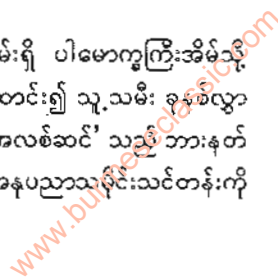
ပါမောက္ခကြီးက တစ်ယောက်တည်းနေ၏။ သူ့ဇနီးက ဆုံးသွားပြီး သမီး ‘အေလစ်ဆင်’ က လော့(စ)အိန်ဂျလီ(စ)မှာ။ ကျွန်တော်က ‘အေလစ်ဆင်’ ဘာလုပ်နေပါသလဲဟု ပါမောက္ခကြီးအား မေးကြည့်သည်။

‘ကျုပ် သမီးက ဆန်းဆန်းပြားပြား ကပြရတဲ့ ကချေသည်ဗျ’
‘ခုနစ်လွှာ ကချေသည်လား’
ကျွန်တော်ပါးစပ်မှ လွတ်ခနဲ ထွက်သွားမိပါသည်။

‘အင်း၊ ဗလာကျင်းပြီး ရုပ်ပြနေရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူးဗျာ၊ ကျုပ်သိသလောက်ပြောပြရရင် အကခန်းမထဲမှာ ကတာမျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ သမီးက ကရုံ .ကတာပါပဲ၊ ကျုပ်ကတော့ သမီးအတွက် ဂုဏ်ယူပါတယ်၊ တစ်နေ့ သမီးနဲ့ ခင်ဗျား တွေ့ရဦးမှာပါ’

ဟုတ်ပါသည်။ ပါမောက္ခကြီးသမီးနှင့် တွေ့ရသောနေ့ မကြာခင်မှာပဲ ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ပါမောက္ခကြီး နှလုံးရောဂါဖြစ်သဖြင့် ဖခင်အား ပြုစုရန် လော့(စ)အိန်ဂျလီ(စ)မှ ‘အေလစ်ဆင်’ ပြန်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပါမောက္ခကြီးက တစ်ခါတွင် ဖြောင့်စင်းတောင့်တင်း ကြော့ရှင်းသော ‘ဘာဇင်တိုင်း မက်ဒိုးနား’ နှင့် ကာမဂုဏ်အာရုံကို လိုက်စား ခံစားလွန်းသော နွေးထွေးသော လှိုင်းသားဖြစ်သည့် ‘တီတီယန် မက်ဒိုးနား’ တို့ကို နှိုင်းယှဉ်ပြပြီး သူ့သင်တန်းကို စသည် ဟု ပြောခဲ့ဖူးပါသည်။ ‘အေလစ်ဆင်’သည် ‘တီတီယန် မက်ဒိုးနား’ အဖြစ် ကြီးပြင်းခဲ့သူလေးပင် ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်က ဓာတ်ပုံရိုက်ရန် ‘ပါရီ’ လမ်းရှိ ပါမောက္ခကြီးအိမ်သို့ သွား၏။ ပါမောက္ခကြီးက ဦးထုပ်ပြားကလေးကိုဆောင်၍ သူ့သမီး ခုနစ်လွှာ ကချေသည်ကလေးနှင့်အတူ ဓာတ်ပုံအရိုက်ခံ၏။ ‘အေလစ်ဆင်’ သည် ဘားနတ် တက္ကသိုလ် ဘွဲ့ရတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူ့ဖခင်ကြီး၏ အနုပညာသမိုင်းသင်တန်းကို

တက်ခဲ့၏။ သူ့မိဘများနှင့်အတူ ဥရောပတိုက်ရှိ အနုပညာထွန်းကားရာ ဒေသများသို့ ခရီးထွက်ခဲ့လေသည်။ သူမသည် စန္ဒရားဆရာလည်းဖြစ်၏။ ဂီတာတီးသူလည်း ဖြစ်၏။

‘ကျွန်မလေ ဗန်နိုင်က ‘သာစတိုင်း’ ဇာတ်ခုံပေါ်တက် ကရတာကို သိပ်သဘောကျတာပဲ။ အကဟာ တန်ခိုးစွမ်းအားနဲ့ ဉာဏ်အလင်းကို ပေးစွမ်းနိုင်တယ်ရှင်။ ကျွန်မက ကတာထက် စကားပြောတာက ပိုများတယ်။ တကယ်ပါ။ အဲဒီ ယောက်ျားသားတွေကို သူတို့မိသားစုတွေအကြောင်း ပြောပြတာပဲ။ အတော်ထိရောက်ပါတယ်။ ကျွန်မကိုယ် ကျွန်မ ကုသပေးနိုင်သူလိုတောင် မြင်မိတယ်ရှင်ရဲ့။ ကျွန်မ ပြောရတဲ့ကိစ္စတွေမှာ သိပ်ကို စိတ်ဝင်စားလွန်းလို့ အခုဆိုရင် ကျွန်မ တိုင်ပင်ခြင်း၊ အကြံပေးခြင်း အကြောင်းအရာတွေကို လေ့လာနေတယ်လေ’

ထိုအခါ ကျွန်တော်က ခုနစ်လွှာခွတ်ခြင်းနှင့် တိုင်ပင်ခြင်း၊ အကြံပေးခြင်း ဘယ်လိုဘယ်ပုံ ဆက်စပ်နေသည်ကို စဉ်းစားမရနိုင်ကြောင်း ပြောပြလိုက်ပါသည်။

သည်တွင် သူမက မက်ဒီနာ အပြုံးကလေးဖြင့်

‘ကောင်းပြီလေ။ ကျွန်မ ပြောပြမယ်။ အကဆိုတာ စိတ်ကူး စိတ်ခံစားမှုကို ဖြည့်ဆည်းပေးတာပဲ။ အကမှာ မကောင်းတာပါတယ်။ ပျော်စရာပါတယ်။ နိုးကြွစေတာပါ ပါတယ်။ ကျွန်မ တစ်ဦးတည်း စိတ်ကျေနပ်လောက်အောင် နို့ကျူးခံရတာတွေများလာတော့ ကျွန်မ ငြီးငွေ့လာတယ်လေ’ ဟု ရှင်းပြပါသည်။

နေရာသီကုန်ခါနီးတွင် ပါမောက္ခကြီး ဆုံးပါးသွားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခု ခရစ္စမတ် အချိန်အခါတွင် ‘အေလစ်ဆင်’ သည် ဘီထရိုက်သို့ တစ်ယောက်တည်း ရောက်လာခဲ့သည်။ ဖခင်ကြီးထိုင်နေကျ ဘယ်ဘက်နံရံနားက စားပွဲမှာ ထိုင်သည်။ သူမသည် ဖခင်ကြီး နေထိုင်ခဲ့သော အိမ်မှာပင် ဆက်လက်နေထိုင်သွားသည်။ ဖခင်ကြီး၏ စာရွက်စာတမ်းများကို စနစ်တကျ သိမ်းဆည်းထားသည်။ လော့(စ)အိန်ဂျလီ(စ)သို့ ပြန်၍ သင်တန်းတက်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ သူမ၏ ဘဝဇာတ်ကြောင်း စာအုပ်ကိုလည်း ရေးသားပြုစုနေသည်။ သူမ၏ စာအုပ်ကို ‘အဝတ်ကင်းသည့် ဘော်လာရီနာ’ သို့မဟုတ် ‘ကြေးစားအမြူသည်မလေး၏ ဒိုင်ယာရီ’ ဟု အမည်ပေးထားလေသည်။

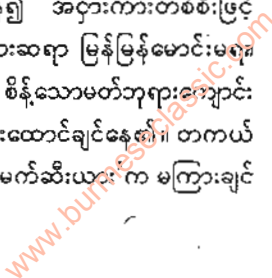
ကဲ၊ မြို့တော်ကြီးမှာ ဇာတ်လမ်းကောင်းတွေ အများအပြားရှိနေတယ်ဆိုတာ ရိပ်စားမိလောက်ပါပြီ။ မြို့တော်အနဲ့ လျှောက်၍ ယင်းဇာတ်လမ်းမျိုးများကို ရှာဖွေနိုင်ပါ၏။ တွေ့လည်း တွေ့နိုင်ပါ၏။ သို့မှ လျှောက်၍ မရှာလို

လျှင် ဟောသည် ၁၂ လမ်း စားသောက်ဆိုင်ထဲမှာ တိုးတိုးညင်းညင်း ခရစ္စမတ် တေးသံသာကို နားအရသာခံစားရင်း ရောက်လာမည့် ဇာတ်လမ်းများကို စောင့်စားနေနိုင်ပါသည်။

သို့သော် ယခုအချိန်သည် ခရစ္စမတ်ပွဲတော်ချိန် ဖြစ်နေသဖြင့် ကျွန်တော် အပြင်ထွက် ရှာဖွေလိုက်ပါဦးမည်။ နယူးယောက်ကတော့ ခုလို ခရစ္စမတ်ပွဲတော်ချိန်ရောက်လာပြီဆိုလျှင် သူ့ခေါင်းထက်မှာ ပန်းကုံးတွေ ဝေနေပါပြီ။ အလှဆုံးဖြစ်နေပါပြီ။ နယူးယောက်မြို့ကြီး သည့်နှယ် အလှဆုံးဖြစ်နေရသည်မှာ အမှန်တော့ ‘လောင်းဒေါ်မင်’ ၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူသည် အလွန် ထက်မြက်သော ဒီဇိုင်းဆရာ ဖြစ်သည်။ ‘စိဘီအက်(စ)’ ၏ ကိုယ်ပိုင် ဟန်အလှကို သူကပင် ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၀ နှစ်များအတွင်း တစ်ခုသော ဒီဇင်ဘာလတွင် ‘ဘလက်ရော့’ အပြင်ဘက်ရှိ သစ်ပင်များအား အလှဆင်ပေးရန် စိတ်ကူးကို သူရလိုက်သည်။ ဆဋ္ဌမရိပ်သာရှိ ‘စိဘီအက်(စ)’ အဆောက်အအုံကြီးနှင့် ၅၂ လမ်းကို အလှဆင်ရန် စိတ်ကူးရလိုက်သည်နှင့် သူသည် အဖြူရောင်မီးလုံး ပန်းကုံး ရာပေါင်းများစွာ ဝယ်သည်။ သစ်ပင်များအားလုံးကို ထိုမီးလုံး ပန်းကုံးများဖြင့် ရုပ်လုံးဖော်သည်။ ညအချိန်ရောက်လာသည့်အခါ ထိုနေရာသည် နတ်သမီးပုံပြင်ထဲက ရှုခင်းတစ်ခုလို ဖြစ်သွားလေတော့သည်။ မြင်လိုက်ရသူတိုင်း အံ့ဩငေးမောသွားကြ၏။ ထိုနှစ်နောက်ပိုင်းမှစ၍ ယင်းပုံစံအတိုင်း ဆက်တိုက် အလှဆင်လာကြလေတော့သည်။ ယခု ကျွန်တော် ထွက်လာချိန်မှာ လမ်းဆားသစ်ပင်များတွင် လျှပ်စစ်မီး မထွန်းထားသောရုပ်ကွက်ဟူ၍ လုံးဝမရှိပါ။

နယူးယောက်သည် မည်သည့်ရာသီမျိုးမှာမဆို လျှပ်စစ်အလင်းရောင် ဝင်းထိန်နေသောမြို့ပင် ဖြစ်ချေသည်။ ခရစ္စမတ်ပွဲတော်ချိန်ခါများမှာတော့ ဖယောင်တိုင်မီးအားတွေက နှစ်ဆ နှစ်ဆ တိုးတိုးလာလေသည်။ ဒီဇင်ဘာတိုင်း(မ) စင်္ကြံယားသည် မှောင်ရိပ်ယူသည်နှင့် ကြောင့်ြာ ဆိုင်းဘုတ်ကြီးများနှင့် အပြိုင်အဆိုင် မျက်စိကျိန် မတတ် လျှပ်စစ်မီးရောင်တွေ ထိန်ထိန်ညှိုးနေလေသည်။

ကျွန်တော်သည် အိမ်နီးချင်းရပ်ကွက်မှနေ၍ အငှားကားတစ်စီးဖြင့် ထွက်လာခဲ့သည်။ လူတွေ ပြည့်ကျပ်နေသဖြင့် ကားဆရာ မြန်မြန်မောင်းမရုံ၊ တအိအိ လှိမ့်နေရသည်။ ကျွန်တော်က ပဉ္စမရိပ်သာရှိ စိန်သောမတ်ဘုရားဘုရားသို့ မောင်းခိုင်း၏။ ကျွန်တော် ‘မက်ဆီးယား’ ကို နားထောင်ချင်နေ၏။ တကယ်တော့ နယူးယောက်တွင် ယခုလိုခရစ္စမတ်ချိန်မျိုး၌ ‘မက်ဆီးယား’ က မကြားချင်

အဆုံး ဖြစ်၏။ လိုက်ဆိုနိုင်သော မက်ဆီးယား၊ ကဖြစ်သော မက်ဆီးယားအပါအဝင် ၁၉ နေရာမှာ မက်ဆီးယားများဖြင့် ဖျော်ဖြေမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် သတင်းစာမှာ တွေ့လိုက်၏။ ထိုမျှ များပြားနေလျှင် 'ဟင်ဒယ်(လ)' တစ်ယောက် စိတ်မော လူမော ဖြစ်ရချေတော့မည်။ မနိုင်မနင်း ဖြစ်ချေတော့မည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ။ စိန့်သောမတ်တွင် သုံးနာရီကြာ ဖျော်ဖြေပွဲ၌မူ တခြားနေရာများမှာ မကြားရသည်များကို ကြားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စိန့်သောမတ် ယောက်ျားကလေးများဝတ်သင်း၏ ထူးထူးခြားခြား တေးသံသာကို ကြားရမည် ဖြစ်သည်။

ဝတ်သင်းဝင် ယောက်ျားကလေးများမှာ ငါးတန်းမှ ရှစ်တန်းအထိ ကျောင်းသားကလေးများ ပါဝင်၏။ အထူးအခွင့်အရေးရရှိထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကလေးများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ဘုရားကျောင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသော ဝတ်ရွတ် ကျောင်းမှ ကျောင်းသားကလေးများ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့သည် အင်္ဂလိပ်စာ လက်တင်၊ ပြင်သစ်၊ သင်္ချာ၊ သမိုင်း၊ သိပ္ပံ၊ အနုပညာနှင့် ဂီတသဘောတရားများကို သင်ယူကြရသည်။ သူတို့သည် စနေနေ့များမှာ အိုးမဲ့အိမ်မဲ့များကို အစားအစာ ဝေငှကြရသည်။ သီချင်းဆိုကြရသည်။ ကမ္ဘာလှည့် ကရသော ပြဇာတ်သီချင်း များနှင့် ဘုရားကျောင်းမှာ သီဆိုရသော သံပြိုင်သီချင်းများကို ဆိုကြရသည်။ 'မက်ဆီးယား' သီချင်းအတွက် အစမ်းလေ့ကျင့်စရာမလိုအပ်ဟု ထင်စရာရှိသော် လည်း 'ဂါရီဟင်းကော့' ကတော့ အစမ်းလေ့ကျင့်ခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။ 'ဂါရီ ဟင်းကော့' တွင် အလွန် ဂုဏ်ယူစရာကောင်းသော ထည်ထည်ဝါဝါ 'ဂီတပါရဂူ' ဘွဲ့ကြီး ရှိနေပါသည်။ သူက အော်ဂင်တီးသည်။ ဝတ်ပြုတေးအဖွဲ့၏ ဆရာ ဖြစ်သည်။ သူက ဝတ်ပြုအဖွဲ့၏ တေးသံသည် တစ်နေ့နှင့် တစ်နေ့ မတူကြောင်း သည်နေ့ ဘယ်လိုအသံမျိုး ကြားရဦးမည်မသိကြောင်း ပြောပြ၏။ 'ဆိုပေါက် တွေက အမြဲ ပြောင်းနေတယ်ဗျာ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်ပတ်လောက်က ဆိုပေါက်နဲ့ က နေ့တွက် မလာပြန်ဘူး' ဟုလည်း ညည်းညူပြတတ်လေသည်။

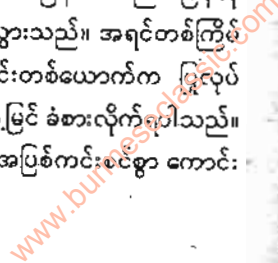
ဂီတပါရဂူကြီးတွင် ပုပင်စရာတွေ တသိကြီးရှိနေလေသည်။ 'မြောက်ပိုင်း မြို့တွေမှာ ယောက်ျားလေးတွေအသံက စောသည်ထက် စောစောက ပြောင်းနေ တယ်ဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ ဝတ်အသင်း ယောက်ျားကလေးတွေလည်း ဒီအတိုင်းပဲ စကင်ဒီနေဗီးယား အပါအဝင် ဥရောပမှာလည်း ဒီပုံစံအတိုင်းပဲ ဖြစ်နေတယ်။ တောင်ပိုင်း ဟင်(မ)စမီးယားမှာ ကျတော့ ဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ အခုလို ဖြစ်နေ တာကို လူတိုင်းသိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလို ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကိုတော့

ဘယ်သူကမှ ရှင်းမပြနိုင်ကြဘူး၊ သံပြိုင်တေးမှာဝင်ဆိုဖို့ ဆယ့်လေးနှစ်အရွယ်တွေ အများဆုံး ပါဝင်တာများပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ဗျာ၊ သိပ်ကို ရှားနေပါပြီ' ဟု ယောက်ျားကလေးများ အသံပြောင်းသည် ကိစ္စကို ပြောပြပါသည်။

ပါရဂူ 'ဟင်းကော့' က အစမ်းလေ့ကျင့်တာကို လာကြည့်ရန် ကျွန်တော် အား ပြောကြားထားပါသည်။ ယောက်ျားကြီးများနှင့်ရော၍ ယောက်ျားကလေး များက သီဆိုကြရမည်ဖြစ်သည်။ တူရိယာပစ္စည်း အစုံအလင်ဖြင့် လေ့ကျင့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် သီချင်းအလယ်ပိုင်းနှင့် အဆုံးပိုင်းကို လေ့ကျင့်နေကြ သည်။ ဇာတ်စင်၏နောက်ဘက်တွင် အလွန်မြင့်မားခဲ့ထည်လှသော နောက်ခံ ကားကြီးကို ထောင်ထား၏။ နောက်ခံကားကြီး၏ ရှေ့မှာ ကျောက်ဖြူဖြင့် ထုလုပ်ထားသော သူတော်စင် ရုပ်တုများရှိနေသည်။ တီးမှုတ်နေသည့်ဂီတမှာ 'ဘားရီ(စ)' ဆန်ပြီး ဆက်တင်မှာ 'ဂိုသစ်' ဆန်နေလေသည်။ စိန့်သောမတ် ဘုရားကျောင်းကို အလယ်ခေတ် ဘုရားကျောင်းများ တည်ဆောက်ပုံအတိုင်း ကျောက်သားများဖြင့်သာ တည်ဆောက်ထားသည်။ ကြမ်းပြင်မှ အမိုးခုံးအထိ ပေ ၁၀၀ နီးပါး မြင့်၏။ ကျွန်တော်ကတော့ သူတို့ အစမ်းလေ့ကျင့်နေသော ဂီတမှာ အပြစ်အနာအဆာ လုံးဝကင်းစင်သည်ဟု ထင်နေပါသည်။ သို့သော် 'ဟင်းကော့' က အပြစ်တွေ့နေ၏။

'အော့တော့သံ မကြည့်ဘူး၊ ကြည့်ကြည့်လေး ပီပီလေး လုပ်ကြစမ်းပါ၊ စည်းချက်မြန်တယ်၊ နှေးပေးပါ၊ မကြည့်သေးဘူး၊ ကြည့်ကြည့်လင်လင်ကလေး ကြားရအောင် ဆိုကြစမ်းပါ လူကြီးမင်းတို့ရာ'

သူသည် တီးခိုင်းကို ခေါင်းဆောင်ညွှန်ကြားရင်း မင်းလမ်းမပေါ်ဆင်း၍ ဇာတ်စင်နှင့် သုံးပုံစံပုံအကွာလောက်အထိ လျှောက်သွားသည်။ ထိုအကွာအဝေးမှ နေ၍ သူ နားထောင်ကြည့်ချင်သည် ထင်ပါ၏။ သူ ခဏနားထောင်ကြည့်ပြီး စင်မြင့်ဘက်သို့ ပြန်လျှောက်သွား၏။ 'သိပ် မညီချင်သေးဘူး၊ အေးလေး၊ ခဏမျှားတို့လည်း အတော်ပင်ပန်းနေကြပြီ ထင်ပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့ သည်းခံပြီး ထပ် ကြိုးစားကြည့်လိုက်ပါဦးလေ၊ ကျုပ်တို့ အလုပ်သဘောကိုက ဒီအတိုင်းပဲ မဟုတ် လား' ဟု အားပေးနှစ်သိမ့်သည်။ ထိုအခါ တီးခိုင်းက ပြန်တီးသည်။ ပြန်ဆို ကြသည်။ ဟုတ်သည်။ သိပ်ကို ထူးခြားကောင်းမွန်သွားသည်။ အရင်တစ်ကြိမ် နှင့် လုံးဝ မတူတော့။ တီးခိုင်းခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ယောက်က ပြုလုပ် ဖန်တီးပေးနိုင်သော ခြားနားမှုတစ်ခုကို ကျွန်တော် တွေ့မြင် ခံစားလိုက်ရပါသည်။ ကျွန်တော် တွေ့မြင်ခံစားလိုက်ရသော ခြားနားမှုမှာ 'အပြစ်ကင်းစင်စွာ ကောင်း

မွန်ခြင်း' နှင့် 'ကျောစိမ့်လောက်အောင် ကောင်းမွန်ခြင်း' ၏ ခြားနားမှုပင် ဖြစ်လေသည်။

တကယ်တော့ ရသည့်ညတွင် အစမ်းလေ့ကျင့်စဉ်ကထက် ပို၍ ကောင်းနေသည်။ 'ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ကလေးငယ်တစ်ယောက် ဖွားမြောက်ခဲ့ပြီ၊ ကျွန်ုပ်တို့အား သားငယ်တစ်ပါးကို ပေးသနားခဲ့ပြီ' တေးသံမျိုး နယူးယောက်၏ မည်သည့်နေရာမှာ ကြားနိုင်အံ့နည်း။ ကျွန်တော် စဉ်းစားမရနိုင်ပါ။ 'သိုးများလိုပင် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင်' နေရာတွင် ယောက်ျားကလေးများ၏ ဆိုဟန် ဆိုပေါက်က ၃ ဆလောက် ပို၍ ကောင်းမွန်နေသည်။ သည်အရွယ် ယောက်ျားဘလေးတွေ ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် အခြေစိုက်နိုင်ကြမည် မဟုတ်ပါ။ ယောက်ျားတလေးများအားလုံး လုံးဝ အပြစ်ကင်းစင်ကြလေသည်။ သာယာနာပျော်ဖွယ် အသံရှိကြသည်။ 'အော့တော့'သံကို သူတို့ကလေးတွေ ပီပီသသ ကြည့်ကြည့်မြဲမြဲ ထွက်အောင် ဆိုနေကြသည်။ စည်းချက်ကလည်း 'ဟင်းကော့' အကြိုက်အတိုင်း နှေးသွားသည်။ ဂီတကို ခံစားရင်း ကျွန်တော် ရွှင်ပျိုကြည့်နူးနေပါတော့သည်။

ဤခရစ္စမတ်သည် 'မက်ဆီးယား'ကို မကြားရသော ခရစ္စမတ်တော့ မဟုတ်ပါ။ ၁၇၄၁ ခုနှစ်တွင် 'မက်ဆီးယား' ထွက်လာပြီး နောက်ပိုင်း၌ 'ဟင်ဒခ်' သည် အော်ပရာ လေးဆယ့်ခြောက်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့ခဲ့၏။ ဘာသာရေးနွယ်သော သီချင်း သုံးဆယ့်နှစ်ပုဒ် ရေးသားခဲ့၏။ ထို့နောက် သူသည် ယင်းသီချင်းများကို အစဉ်တစိုက် ပြုပြင်ရေးသားလာခဲ့၏။ အသံတွေ ပြောင်းထည့်ခဲ့၏။ မိတာနှင့် သံစဉ်တွေ ပြောင်းလဲခဲ့၏။ လန်ဒန်သားတွေက အပြင်းအထန် ပေါက်ကွဲသော အသံများကို နှစ်သက်လက်ခံကြောင်း သူသိသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျယ်ကျယ် လောင်လောင်၊ ခပ်ပြင်းပြင်းတီးခတ်သည့် တီးခိုင်းများကို စုစည်းခဲ့သည်။ ကျယ်ကျယ်ဆိုနိုင်သော သံပြိုင်သမားတွေ ရှာဖွေခဲ့၏။ သူကိုယ်တိုင်လည်း အော်ဂင်တီးသည်။ ခပ်ကျယ်ကျယ်ပင် တီးသည်။

'ဟင်ဒခ်' ကွယ်လွန်ပြီးနောက်ပိုင်းမှာ သူထွင်ခဲ့သော ဂီတသည် ပို၍ ဖွံ့ဖြိုးကျယ်ပြန့်လာခဲ့သည်။ ၁၈၅၇ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ 'နော်ဝဲ(ဒ)' ရှိ ခရစ်စတယ်ပလေ့(စ) မှာ 'ဟယ်လီလူဂျာ သံပြိုင်' တေးကို တင်ဆက်ခဲ့၏။ ယင်းတင်ဆက်မှုတွင် သံပြိုင်သီဆိုသူ ၂၀၀၀၊ တီးခိုင်းသမား ၄၀၀ နှင့် တန်ချိန် ၂၀ လေးသော အော်ဂင်ကြီးတစ်ခု ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ ယင်းသံပြိုင်တေးကို နားထောင်လိုက်ချင်စမ်းပါဘိ၊ နယူးယောက်သည်ပင်လျှင် ယင်းသံပြိုင်တေးကို မကျော်လွှားနိုင်သေးပါ။

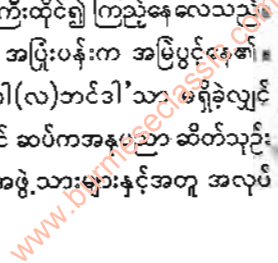
ဤဒီဇင်ဘာသည် နယူးယောက်မှာ ကျွန်တော် အပန်းဖြေနိုင်သော ပထမဆုံး ဒီဇင်ဘာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဟိုစဉ်က မပြုလုပ်ခဲ့ဘူးသော ကိစ္စတစ်ခုကို ကျွန်တော် ပြုလုပ်ချင်နေ၏။ ကျွန်တော် ဆပ်ကပ္ပဲသို့ သွားခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော် သွားကြည့်သော ဆပ်ကပ္ပဲအဖွဲ့ကြီး၏အမည်မှာ 'ဘစ်အက်ပဲ' ဖြစ်၏။ ဆင်တွေ၊ မြင်းတွေ၊ ဝက်တွေ၊ ဘဲတွေ ပါဝင်၏။ ကလေးများက မုန့်ပဲသွားရည် စာတွေစားရင်း မက်မက်မောမောကြည့်ကြ၏။ ဆပ်ကပ္ပဲညာရှင်များ၏ ပြသမှု မှန်သမျှကို အလွန် သဘောကျကြ၏။ လက်ခုပ်တီးကြ၏။ ဆပ်ကပ္ပဲညာရှင်များ ငွေဘယ်လောက်ရကြသည်တော့ မသိ။ ယင်းသို့ မိုးကာတံအပြည့် ပျော်ပျော်ပါးပါး၊ ရယ်ရယ်မောမော ပေးကြသော ဩဘာလက်ခုပ်သံများသည်ပင် ငွေကြေး လုံလုံ လောက်လောက်ရသည်နှင့် မခြားတော့ဟု ကျွန်တော် ထင်နေပါသည်။

ထိုနေ့က ကံအားလျော်စွာပင် ရှေ့ဆုံးတန်းမှာ ထိုင်နေသော အမေရိကန် နိုင်ငံ၊ ဆပ်ကပ္ပဲများ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ 'ဖရန့်ဒီရီဘီ' ဘေးမှာ ကျွန်တော် နေရာရလေသည်။ သူအမေရိက ရောက်နေတာကြာပြီဖြစ်၏။ နှစ်လိုဘွယ် အမြဲ ပြုံးနေတတ်သူဖြစ်သည်။ ကွန်နက်တီးကက်မြစ်ဝှမ်းရှိ နယူးဟမ်(မ)စပီးယား ပြည်နယ်၊ ၃(၃)ဗဲလီမှာ ကြီးပြင်းခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူငယ်စဉ်က ဆပ်ကပ္ပဲ အတွက် မိုးကာရုံကြီးဆောက်ရာတွင် ကူညီခဲ့သည်။ လမ်းပေါ်မှာ ဆပ်ကပ္ပဲ ကြော်ငြာလှည့်လာလျှင် လိုက်ကြသည်။ ရုံထဲမှာပြတော့လည်း သွားကြည့်သည်။ ဆပ်ကပ္ပဲ ပြန်သွားသည့်အခါ ဘာမှမရှိတော့သော မိုးကာရုံကြီးထဲ ဝင်ကြည့် လိုက်သေးသည်။

'ဆပ်ကပ္ပဲကြီး ပြန်သွားတော့ နောက်မှာ ဖုန်လုံးကြီးတွေ ထကျန်ရစ် တယ်ဗျ။ ကျုပ်ဗျာ ငိုချင်လိုက်တာ၊ တစ်နေ့တော့ ဖုန်တောထဲက ဆပ်က လူရွှင် တော်တစ်ယောက်စီးတဲ့ ဖိနပ်တစ်ဖက် ကျုပ် တွေ့တယ်၊ တစ်ဖက်တည်း ဘာ ရှုပ်ရမှာလဲ၊ ငါ့မှာ ဆပ်က အမှတ်တရပစ္စည်းတွေ အများကြီးရှိနေတာပဲလို့ တွေးပြီး မကောက်ယူခဲ့ဘူးလေ၊ ဟော ခုတော့ အဲဒီ ဖိနပ်တစ်ဖက်ကို ကျုပ် ပြန်လိုချင်နေတယ်ဗျာ'

ဖရန့်သည် ဆပ်ကပ္ပဲကို တစ်ချိန်လုံး ပြုံးပြုံးကြီးထိုင်၍ ကြည့်နေလေသည်။ ဆပ်ကသာ ကြည့်နေရလျှင် သူ့မျက်နှာထက်မှာ အပြုံးပန်းက အမြဲပွင့်နေ၏။

'ဘရတ်ကလင်း' မှ လူငယ်ကလေး 'ပေါ(လ)ဘင်ဒါ' သာ မရှိခဲ့လျှင် မင်ဟက်တန်မှာ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် ဆပ်ကအနုပညာ ဆိတ်သုဉ်း ခဲ့မည်ဖြစ်၏။ 'ပေါ(လ)ဘင်ဒါ' သည် ဒါမောင့် အဖွဲ့သားများနှင့်အတူ အလုပ်

လုပ်ခဲ့၏။ ရုပ်မြင်သံကြားအတွက်လည်း အလုပ်လုပ်သည်။ ဆန်ဖရန်စစ္စကို 'မိုင်မီ' သရုပ်ဆောင်အဖွဲ့နှင့် ဥရောပကို ကျော်၍ လှည့်လည်ဖျော်ဖြေခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး နယူးယောက်သို့ ပြန်လာခဲ့ပြီး 'ဘစ်အက်ပ်' ဆပ်ကအဖွဲ့ကို တည်ထောင်လိုက်သည်။ သူသည် ထိုဆပ်ကအဖွဲ့ကို လွန်ခဲ့သော အနှစ်နှစ်ဆယ်က တည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ သူသည် ဒီဇင်ဘာတစ်နေ့မှာ ကလေးငယ်များကို ပျော်ရွှင်အောင် ဖန်တီးခဲ့၏။ ဒါတွင်မက သက်ကြားအိုကြီးနှစ်ဦးဖြစ်သော 'ဖရန်နိုဘီ' နှင့် ကျွန်တော်အားလည်း ပျော်စေခဲ့ပေသေး၏။

နောက်ပိုင်းမှာ နယူးယောက်သို့ 'ဟာဗေးဖိလစ်' ရောက်လာခဲ့ပြန်သည်။ ဘုရားသခင် ထုပ္ပတ်ကို ကြေးဝါ ခရာတူရိယာပစ္စည်းဖြင့် သရုပ်ဆောင်တင်ဆက်သူ ဖြစ်သည်။ 'ဖရစ်ခရိုင်လာ' သည် တယောမှာ အလွန်တော်သလို 'ဟာဗေး' သည်လည်း ကြေးဝါခရာ၌အလွန်တော်သူ ဂီတပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သရုပ်ဆောင်ရာမှာလည်း အလွန်နာမည်ကြီး၏။ သူ့ကို လူတွေ အလွန်ကြိုက်ကြလေသည်။ သူနှင့် ကျွန်တော် နံနက်စောစောအချိန်မှာ ကော်ဖီအတူသောက်ကြသည်။ ကော်ဖီသောက်ရင်း သူက ကြေးဝါခရာအကြောင်း ဂုဏ်ယူကြားဝါလေသည်။ 'စန္ဒရားရဲ့ ဘယ်ဘက်အစွန်ဆုံးဟာ အနိမ့်ဆုံး အေ သံပဲ။ အဲ ကျွန်တော့် ခရာက စန္ဒရား အနိမ့်ဆုံးအသံထက် ငါးသံ ပိုနိမ့်ပြီး မူတ်လို့ရတယ်။ စန္ဒရားရဲ့ ညာဘက်အစွန်ကတော့ အမြင့်ဆုံးအသံပေါ့။ အဲဒီ အမြင့်ဆုံးအသံနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် ကြေးဝါခရာက မစ်ဒယ်စီအထက် အော့တေ့တစ်ခု မှတ်နိုင်သေးတယ်ဗျ။ ကြေးဝါခရာအသံလောက် မြင့်မြတ်ကောင်းမွန်တဲ့အသံ ကျွန်တော်မတွေ့သေးဘူး။ ကနေ့နေ့ခင်းမှာ ကျွန်တော် အဖွဲ့သားကလေးတွေနဲ့ ရော့ဖဲလားစင်တာမှာ ကပြဖျော်ဖြေဖို့ရှိတယ်။ ကလေးတွေကလည်း အရွယ်နဲ့မလိုက်အောင်ကို တော်ကြတယ်ဗျာ' ဟု ပြောပြသည်။

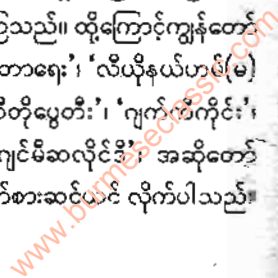
'ဟာဗေး' သည် နှစ်ဆယ်တစ်နှစ်မြောက် ကြေးဝါခရာ ခရစ္စမတ်ပွဲတော်ကို နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးမှာ ကျင်းပခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းပွဲတော်ကြီးတွင် မည်သည့် ကြေးဝါခရာပညာရှင်မဆို ပါဝင်ဆင်နွှဲနိုင်သည်။ ဟာဗေးက ကျွန်တော်အား 'တိတ်ဆိတ်သောသူ' သီချင်းအတွက် တီးဝိုင်းခေါင်းဆောင်လုပ်ပေးဖို့ ပြောသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က အနီရောင် ကြေးဝါခရာ ခရစ္စမတ်ဦးထုပ်ကြီးကို ဆောင်းလိုက်၏။ လည်ပင်းမှာ အနီရောင် မာဖလာကို စည်းထားလိုက်၏။ ထို့နောက် လူအုပ်ရှေ့သို့ ထွက်လိုက်၏။ ကြေးဝါခရာ လေးရာမှတ်ရန် အချက်ပြလိုက်၏။

အလို စွမ်းအားတွေ ဘယ်က ပေါ်လာပါလိမ့်။ သီချင်းတစ်ဝက်လောက် ရောက်လာသည်အထိ ကျွန်တော့်ကိုယ် ကျွန်တော် ကမ္ဘာကျော် တီးဝိုင်း ခေါင်း

ဆောင် 'ရိုစထရိုပိုဘစ်' ထင်နေ၏။ 'အိုဇာဝါ' ထင်နေ၏။ တီးဝိုင်းကို ခေါင်းဆောင်နေရတာ အဆင်ပြေနေ၏။ သီချင်း လေးပုံ သုံးပုံလောက်ရောက် လာသည့်အခါ ကျွန်တော့်ကိုယ် ကျွန်တော် ပိုစိတ်ချလာ၏။ လေထဲမှာ ကြိတ်ပုံ သဏ္ဍာန်တွေ ဖော်၍ တီးဝိုင်းကို ကျွန်တော် ခေါင်းဆောင်နေ၏။ သီချင်းအဆုံးမှာ ကြေးဝါခရာမှတ်သူများက ပြိုင်တူ ရပ်လိုက်ကြ၏။ တကယ့်ကို စည်းဝါး အပိုအလိုမရှိ။ ကွက်တီ။ ရင်ထဲက အလုံးကြီး ကျသွား၏။ ကျွန်တော် စိတ်ပေါ့ပါးသွား၏။ ကျွန်တော့် တီးဝိုင်းခေါင်းဆောင်ပညာသည် ဝါရှင်တန်၊ မြောက်ကာရိုလိုင်းနားရှိ မူလတန်းဝိုင်းမှာ အစပျိုးခဲ့သည်။ ယင်းသို့ အစပျိုးခဲ့ပြီး ငါးဆယ့်ငါးနှစ် အကြာမှာ ကျွန်တော့် တီးဝိုင်းခေါင်းဆောင်ပညာသည် ရော့ဖဲလားစင်တာမှာ အဆုံးသတ်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ကြားကာလများ၌ ကျွန်တော့်တွင် ဖျော်ဖြေတင်ဆက်မှုတစ်ခုတလေမှ မရှိခဲ့ပါ။ ယခု တီးဝိုင်းခေါင်းဆောင်အဖြစ်မှ ကျွန်တော် အနားယူလိုက်ပါပြီ။

ဂီတအကြောင်း ကျွန်တော် နားမလည်ပါ။ သို့သော် ဂီတပညာရှင်များထဲမှာ ရောက်နေရလျှင် ကျွန်တော် အလွန်နှစ်ခြိုက်ပျော်ပိုက်နေမိပါသည်။ ဆက်ဆိုဖုန်းပညာရှင် 'ဘော့ကင်းဒရက်' နှင့် 'အင်နီဖိလစ်' တို့က ကျွန်တော်အား နှစ်ရက်မျှ တီးဝိုင်းခေါင်းဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် ပြောကြားကြပါသည်။ 'ဘော့' သည် ဆက်ဆိုဖုန်းမှတ်ရာတွင် အလွန်တော်ပါသည်။ လုံးဝ အထစ်အငေါ့ မရှိသူဖြစ်သည်။ သူ့ဇနီး 'အင်နီ' သည်လည်း တီးဝိုင်းခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။ သီချင်းရေးသည်။ သူတို့ဇနီးမောင်နှံသည် 'အလင်းဘက်သို့ညွတ်ခြင်း' အမည်ရှိ ဘာသာရေးတေးတစ်ပုဒ်ကို ရေးစပ်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းတေးသည် နယူးယောက်တွင် ပုံမှန် အားလပ်ရက်ပွဲများ၌ မပါလျှင်မဖြစ် ပါနေလေပြီ။ ဘုရားကျောင်းများတွင် ယင်းတေးဖြင့် ကပြဖျော်ဖြေသည်။ (ဂျူး ဘုရားကျောင်း တစ်ခုမှာပင် တစ်နှစ် ဖျော်ဖြေလိုက်ပါသေးသည်။) ယခုနှစ် ဒီဇင်ဘာမှာတော့ နှစ်ည သရုပ်ဆောင် ဖျော်ဖြေကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

'ဘော့' နှင့် 'အင်နီ' တို့က ကျွန်တော်အား အိမ်ရှင်အဖြစ် စင်မြင့်ပေါ် တက်စေလိုကြသည်။ နှစ်မိနစ်မျှ စကားပြောစေချင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်ကျွန်တော် သည် တီးဝိုင်းခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသော 'ကလပ်တာရေး'၊ 'လီယိုနယ်ဟမ်(မ) တန်'၊ 'ဂရေး'၊ 'ဂျွန်ဖက်ဒစ်(စ)'၊ 'ဒေဘရူးဘီ'၊ 'တီတိုပွေတီး'၊ 'ဂျက်လီကိုင်း'၊ 'ရွိုင်ကား(လ)'၊ 'ဂျီနီဘာတန်စီနီ'၊ ကချေသည် 'ဂျင်မီဆလိုင်းဒီ' အဆိုတော် 'ဂေးဝင်တာ(စ)' တို့နှင့် တူအောင် အတတ်နိုင်ဆုံး ဝတ်စားဆင်ယင် လိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော့်အတွက် အလွန် စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်ကောင်းလှသော အတွေ့အကြုံပင် ဖြစ်ပါ၏။

သီချင်းကို တီးခတ်နေစဉ် 'ကလပ်တာရေး'၊ 'ဂရေး' နှင့် 'ဂျင်မီဆလိုင်ဒီ' တို့က ဘုရင့်ဝတ်စုံ ဝတ်ရုံကြီးများနှင့် ခေါင်းပေါင်းများကို ဆင်မြန်းပြီး မင်းလမ်း အတိုင်းဆင်း၍လျှောက်လာစဉ် ခန်းလုံးပြည့် ပရိသတ်ကြီးက မတ်တတ် ရပ်၍ ချီးကျူးသြဘာပြုကြသည်။ သူတို့ သုံးယောက်စလုံးက တစ်လှည့်စီ တီးမှုတ် ကြသည်။ 'ကလပ်' က ကမ္ဘာကျော်လောက်အောင် ပညာသားပါပါ ထရမ်းပက် မှတ်သည်။ 'ဂရေး' က 'ထရန်းဘွန်း' ကို နတ်ချီဖွတ်သံကဲ့သို့ ကောင်းအောင် နှုတ်သည်။ 'ဂျင်မီ' က ပြပွဲကို အကဖြင့် အဆုံးသတ်သည်။ နောက်ပိုင်းမှာ ဘုရင် သုံးပါးတို့က နွားစားခွက် နားသို့ ချဉ်းကပ်သွားကြပြီး ချိန်စံခုနှင့် အက ဖိနပ် တစ်ရုံကို ဖွားမြင်စ ခရစ်တော်လေးအတွက် လက်ဆောင်အဖြစ် ချထား ပေးလိုက်ကြသည်။ ဖျော်ဖြေတင်ဆက်မှုသည် မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်၊ စည်စည်ကားကား ကြီးပင် အောင်မြင် ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သွားလေသည်။ ပရိသတ်အပေါင်း ကလည်း ကြည်ညိုစိတ် ယိုဖိတ်နေကြသည်။ လင်ကွန်းစင်တာမှအထွက်တွင် အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦးက ပြုံးလျက် 'ဒီပွဲအတွက် ကျွန်မတို့လင်မယား 'ဖိုးနစ်' ကနေ နှစ်တိုင်းလာကြတယ်' ဟု ပြောပြနေလေသည်။

သတင်းထောက်အဖြစ်နှင့် နေနေရသော နှစ်များအတွင်းမှာ ခရစ္စမတ် ပွဲတော်ကြီးနှင့် အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ လွဲခဲ့ရကြောင်း ကျွန်တော် အမှတ်ရနေမိပါ သည်။ ကုန်လွန်ခဲ့သော ဒီဇင်ဘာလပေါင်းများစွာတွင် ကျွန်တော်သည် မအားမလပ် နိုင်အောင် အလုပ်များခဲ့၏။ စာအုပ်စင်မှ ဆွဲယူလိုက်သော 'ခရစ္စမတ်ကာရိုး' စာအုပ်မှာ ဒစ်ကင်း၏ ဇာတ်ကောင် 'ဆခရ' အား သရုပ်ဖော်ထားပုံကို ကျွန်တော် သတိရလိုက်သည်။ 'သူသည် ကြိတ်ဆုံနားမှာသာနေပြီး ငွေကို ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ဆုပ်ထားသူဖြစ်သည်။ လျှို့ဝှက်သည်။ မိမိအတွက်သာ မိမိကြည့်သည်။ ကမာ ကောင်လို အထီးကျန်နေတတ်သူဖြစ်သည်' တဲ့။ ဆခရက နောက်ဆုံးမှာ ကြိတ်ဆုံ ကြီးကို စွန့်လွှတ်လိုက်၏။ ကျွန်တော်လည်း ယခုတော့ 'ကြိတ်ဆုံတည်း'ဟူသော အလုပ်ကြီး' ကို စွန့်လွှတ်လိုက်ချေပြီ။ ဆခရမှာ ကမ္ဘာ့ရှုခင်းပဒေသာများကို ခံစားဖို့ အချိန်ရခဲ့သလို ကျွန်တော့်မှာလည်း အချိန်တွေ့ရခဲ့လေပြီ။ တစ်နှစ် ကာလ လှည့်လည်သွားလာလိုက်သည်နှင့် လူတော်လူကောင်းတွေကို ကျွန်တော် တွေ့ဆုံခဲ့ရပေသည်။ ကောင်းသော အကြောင်းအရာများကို ကြားခဲ့ရပေသည်။ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်စိတ်ဓာတ် တက်လာခဲ့ပေပြီ။ ဘဝ၏ ပျော်စရာကလေးတွေ

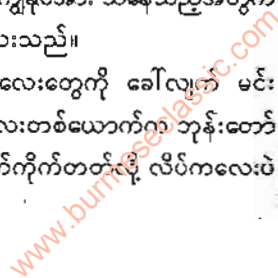
ကျွန်တော့်ထံ ပြန်လာကြလေပြီ။ 'တိုင်းနီးတင်း(မ)' က 'ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကို ဘုရားသခင်က ကောင်းချီးပေးလေသည်' ဟု ပြောခဲ့ဖူးလေသည်။

ကျွန်တော် မမျှော်လင့်သော ခရစ္စမတ်အကြိုကာလသည် လှုပ်ရှား နိုးကြား လာခဲ့ချေပြီ။ ကျွန်တော်က မြောက်ကာရိုလိုင်းနားအိမ်မှာ ခရစ္စမတ်ချိန်ခါကို အသုံးပြုဖို့ စိတ်ကူးခဲ့၏။ ယခုတော့ ဖေဖေလည်း ဆုံးပါးသွားခဲ့ပြီ။ ခရစ္စမတ် ချိန်ခါ၌ အိမ်သို့ ပထမဆုံး ပြန်ရောက်ချိန်မှာ အိမ်ကြီးသည် မည်းမှောင်နေ၏။ ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်နေ၏။ 'ပက်တီ' နှင့် ကျွန်တော်သည် မိုးဖွဲဖွဲအောက်တွင် ခရစ္စမတ်အကြိုကာလ ဝတ်ပြုရန် ဘုရားကျောင်းသို့ ထွက်လာခဲ့ကြလေသည်။

ဘုန်းတော်ကြီး ဝိလျံအိတ်(ချ)ပင်းဒါးသည် တစ်စုံတစ်ရာသော အကြောင်း ကြောင့် 'ဂျော့(ဗ)စာအုပ်' ထဲမှ လှပသော စာပိုဒ်များကို ထုတ်နုတ်၍ ရွတ်နေ လေသည်။ 'တောရိုင်းသားကောင်းများ၊ လေထဲမှာ ပျံဝဲနေကြသော ငှက်သတ္တဝါ များ၊ ရေထဲမှာနေကြသော ငါးသတ္တဝါများနှင့် မြေထဲကို မေးကြည့်လျှင် 'ဘုရားသခင်၏ လက်တော်တွင်းမှာ သက်ရှိအားလုံး၏ ဝိညာဉ်ရှိသည်' ဟု ပြောကြမည်သာ ဖြစ်သည်။ 'ပတ်(ခ)အဲဗင်းညူး' မှ ဘုရားကျောင်းတွင် ကျင်းပသော ခရစ္စမတ်အကြိုညသည် တိရစ္ဆာန်များအတွက် ကောင်းချီးမင်္ဂလာ သက်ရောက်စေခဲ့သောညပင် ဖြစ်ပါပေသည်။

မစ္စတာပင်းဒါးက တရားဟောသည့်အထဲတွင် 'နွားစားခွက်မှာ ခြေရာ နှစ်စုံရှိကြောင်း၊ ယင်းခြေရာနှစ်စုံမှာ လူသား၏ ခြေရာတစ်စုံနှင့် တိရစ္ဆာန်၏ ခြေရာတစ်စုံဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ပို၍ ချစ်တတ်လာစေရန် ဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းထားသော သတ္တဝါများအားလုံးကိုလည်း ချစ်တတ်စေရန် ဘုရားသခင်က ယင်းခြေရာနှစ်စုံကို ထားခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဤမြတ်သော ချိန်ခါသမယတွင် သင်ကိုယ်တိုင် ပို၍ ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သော သတ္တဝါဖြစ်လာရန် ကြိုးစားရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိုးထဲမှာ လျှောက်၍ သီချင်းဆိုဖို့အကြောင်း၊ သင် ခံစားဦးတည်းဖြစ်နေစဉ်မှာပင် သီချင်းဆိုရမည်ဖြစ်ကြောင်းများကို ထည့်သွင်း ဟောပြောခဲ့လေသည်။ ၎င်းအပြင် သူက 'ဂါးထရုစတီန်း' ၏ 'ကျွန်ုပ်ရှိသည်၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်၏ ခွေးကလေးက ကျွန်ုပ်အား သိနေသည့်အတွက် ဖြစ်သည်' စာပိုဒ်ကို ထုတ်နုတ်၍ပင် ပြခဲ့ပါသေးသည်။

လူတွေက ခွေးကလေးတွေ၊ ကြောင်ကလေးတွေကို ခေါ်လျက် မင်း လမ်းအတိုင်း ဆင်းလာကြသည်။ မိန်းမငယ်ကလေးတစ်ယောက်က ဘုန်းတော် ကြီးအား 'ကျွန်မ ခွေးကလေးက မြင်သမျှကို လိုက်ကိုက်တတ်လို့ လိပ်ကလေးပဲ

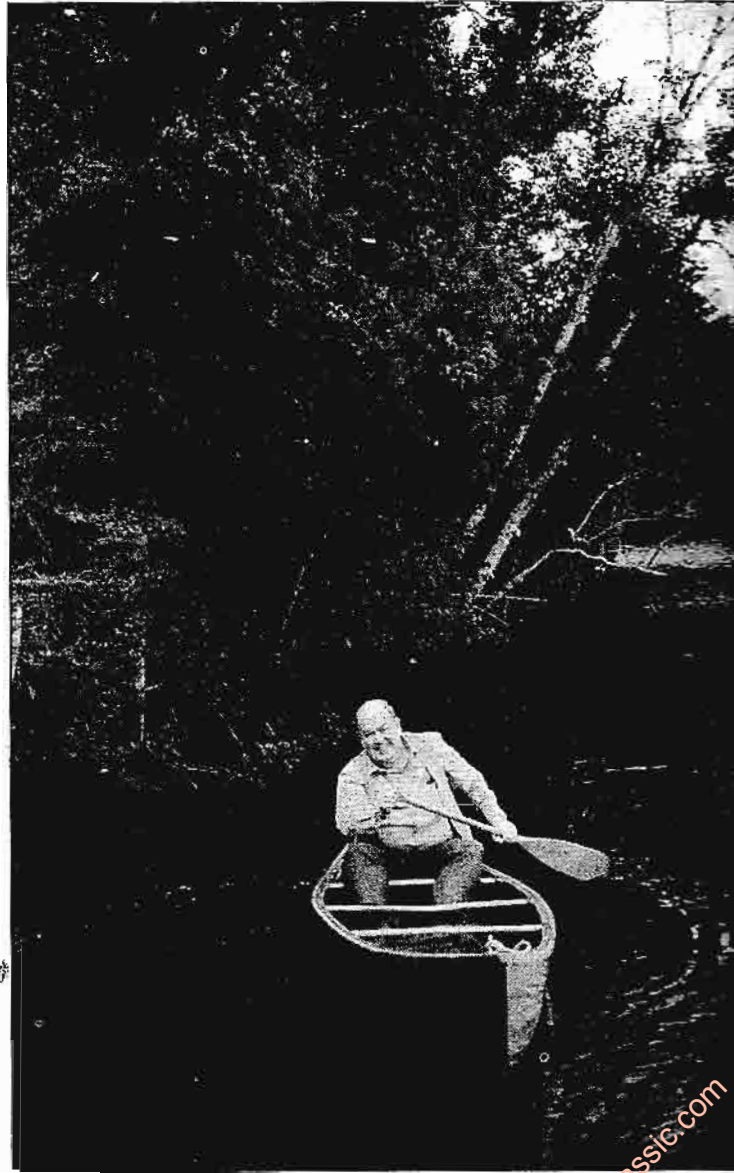
ယူခဲ့တယ်' ဟု ပြောပြလေသည်။ ယောက်ျားကလေးတစ်ယောက်ကတော့ ကြွက်ကလေးတွေ ယူလာခဲ့၏။ ကြွက်ကလေးတစ်ကောင်ကို ကိုင်ထားသေး၏။ သူက ဘုန်းတော်ကြီး၏ ဆုတောင်းမေတ္တာခံယူဖို့ ကြွက်ကလေးတွေကို ဘုန်းတော်ကြီးအား မြှောက်ပြလိုက်သည်။ အသက် ကိုးနှစ်အရွယ်ရှိ ဝတ်ရွတ်အသင်းသူကလေး 'ကာဆေးကီမူရာ' က သူမ၏ ကြောင်ကလေး 'တော့စဖီး' ကို ခေါ်လာသည်။ အမျိုးသမီးကြီးများက သူတို့၏ အပေါင်းအဖော် ခွေးများနှင့်အတူ တန်းစီ၍ ရုပ်စောင့်နေကြသည်။ လူနှစ်ယောက်ကတော့ ကူးခတ်နေတာကို အတိုင်းသားမြင်နေရသော ငါးခွက်ကြီးတွေ ယူလာကြ၏။

ကလေးငယ်ကလေးများသည် ဝက်ဝံရုပ်ကလေးများကို ယူလာကြသည်။ လူငယ်ကလေးတစ်ယောက်က အဝါရောင် ရာဘာဘဲရုပ်ကလေးကို ကိုင်၍ တန်းစီနေသည်။ ခြောက်နှစ်အရွယ် အင်ဒရူးဖူးမာကလေးက ပိုးကောင်ကလေး သုံးကောင် ထည့်ထားသော ပလတ်စတစ် ပန်းကန်လုံးကလေး ယူလာသည်။ ထိုကလေးလေးက 'ဘလက်ကီတစ်၊ ဘလက်ကီနှစ်နဲ့ 'ဝစ်ဂလီ' လေး၊ အခု ဆောင်းတွင်းမှာ မြစ်ဘေးက ပန်းခြံထဲက ကျွန်တော် တွေ့ခဲ့တာ၊ ကျွန်တော့် မှာတော့ သူတို့ သုံးကောင်ပဲရှိတယ်' ဟု ပြောပြနေသည်။

အားလုံးကို ကောင်းချီးမင်္ဂလာပေးသည်။ ထုံထိုင်းထိုင်း ခွေးကြီးတစ်ကောင်ကမူ ပထမဆုံး ခုံတန်းများပေါ်မှနေ၍ တန်းစီနေကြသော လူများကို ငုံ့ကြည့်နေလေသည်။ ခွေးကြီးမျက်နှာသည်လည်း ကောင်းချီးမင်္ဂလာ ခံယူမည့်သူတွေထဲမှာ ပေါ်နေသလို ဖြစ်နေပါသည်။ မစ္စတာပင်းဒါး၏ နီဂုံးချုပ်ဆုတောင်းမေတ္တာပို့ချိန်တွင် ခွေးများက အူလိုက်ကြသည်။ စာဝါငှက်ကလေးများက တေးသီလိုက်ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့အားလုံးကလည်း တေးသီလိုက်ကြပါသည်။ 'ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး ချမ်းမြေ့ပျော်ရွှင်စေ၊ ဘုရားသခင် ကြွရောက်လို့လာပြီလေ' တေးသွားကို သီဆိုကြရင်း ခရစ္စမတ်အကြို မိုးထဲသို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကို ဘုရားသခင်က ကောင်းချီးမင်္ဂလာပေးပါသည်။ ။

ဓာတ်ပုံများ

စားဖိုမှူး ကိဝင် ဘဲ(လ)တန်

စားဖိုမှူး-ခရစ္စ ကိရာဂျော်ဂျီဩ နှင့် ဒီ

ကဲ-ဘာသိုလိုမြို့

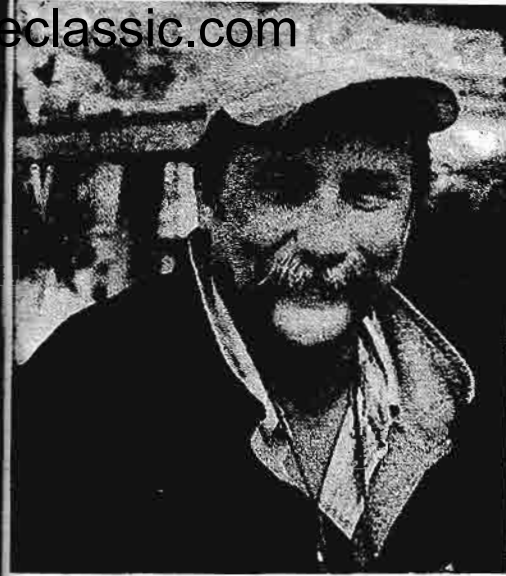
အဲလစ် မာဆာလစ်

ရို(စ)လင်း လိုင်းယန်းဘတ် နှင့် ဒေးဗစ် လီယိုနတ်

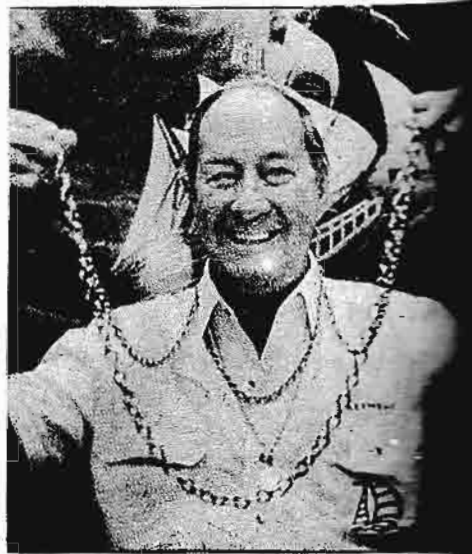
ကီးဝက်(စ) ပုံစံဖြင့်

ဟင်(စ)လေ

ကပ္ပတိန် ဒင့် ဘရ(စ)

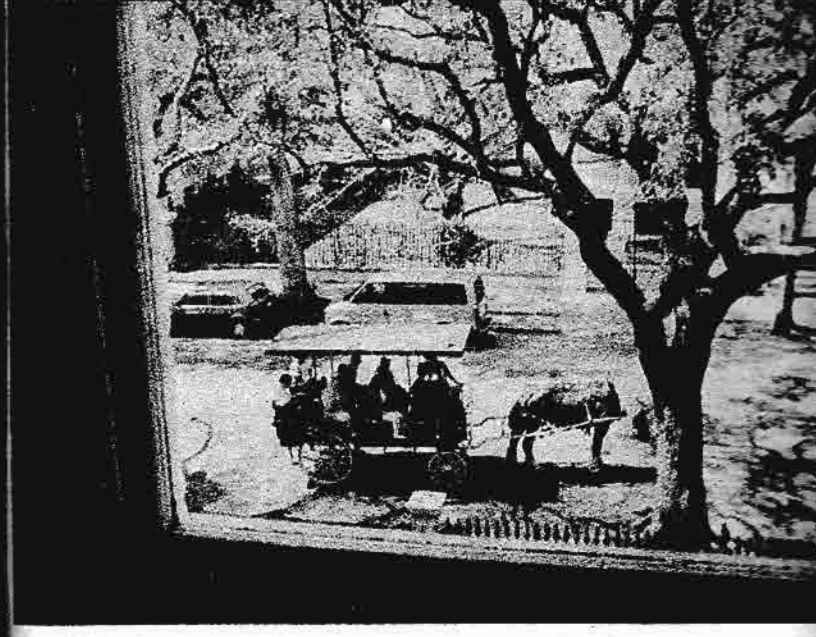
ဆာ-ဝက်မင် နှင့် ဒိုင်ဆောက် အဲ(လ)ရို

ဂက်ဇေး ဟိုး၏ စံအိမ်ကြီး

ရွှန် ဒရော့နံ ဟက်(ခ)တိုင်း

စင်းလုံးပြည့် နယ်လှည့်ခရီးသည်များ

ဂျိမ်း ကိုင်စာ

ဖိလစ် ဆင်မွန် (ဓာတ်ပုံ ရွှန်အင်တွန်ရော) နှင့် သူ၏ ဗာလင်တိုင်း သံပန်းတံခါးကြီး

အိုရာ နှင့် ဝိလတ် ဝပ်ဆန်

ဦးမင်း (ဇာတ်ပုံ ကာရင်: မိကား(စ))

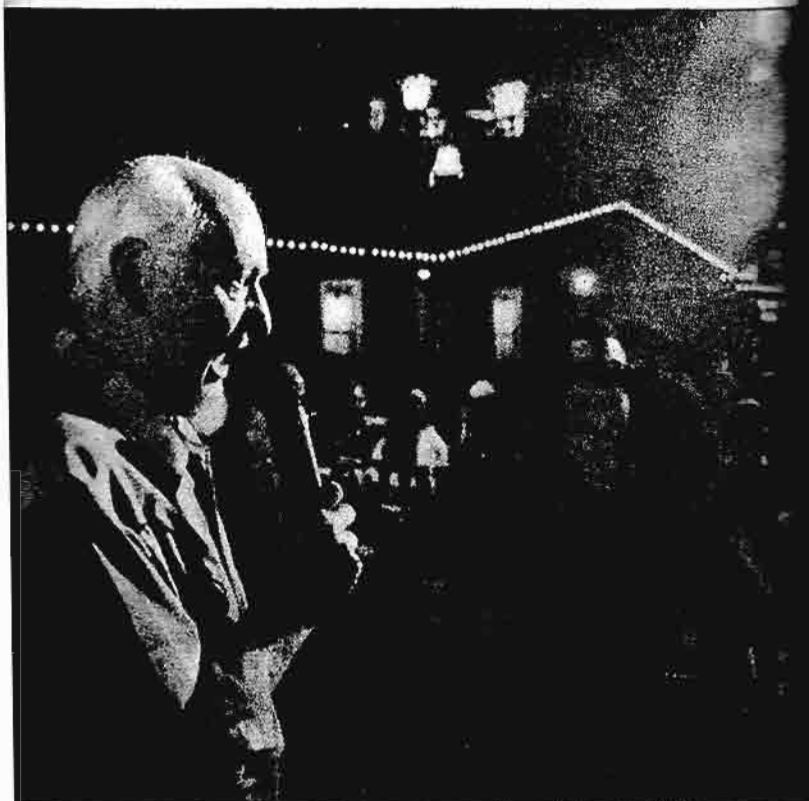

နာစစ်ဆတ် 'ချား(လ) ကုရော'

ဘီအား ဟင်(စ)လေ နှင့် မြိုးငယ် 'လှ'

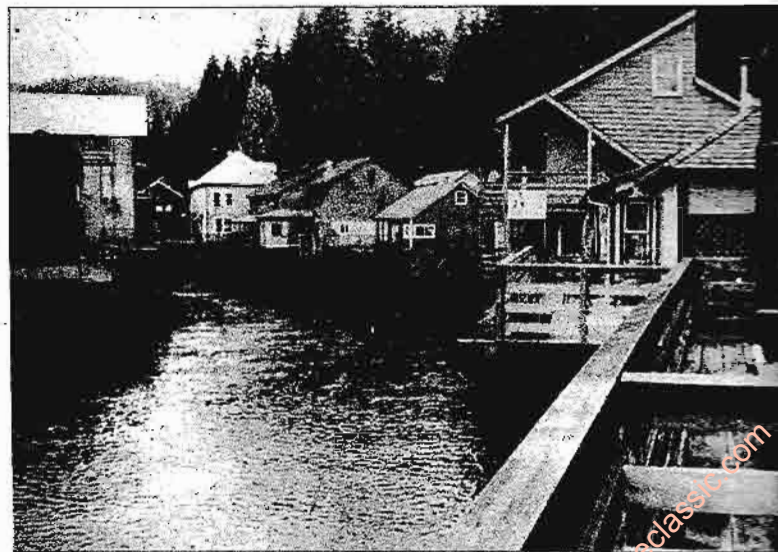
စတုယားအက နောက်ခံ စကားပြော 'ပရန်မတ်'

ကာဗာလီးဝေါလော နှင့်
ဝေါလောယစ်တိုင်တစ်တိုင်

ရွန်ဒဲရစ် နှင့် ဂါရီ

ကက်ချီကင်မှ ခရစ်လမ်း

ကလွတ်နီ ဂစ်မီးဘရစ် နှင့် ဘတ် ဘရက်ကတ်

ဘ(ချ)လပ်စလင် နှင့် သူ့ရေယာဉ်ပျံ

ချော ဘတ်တန်

ဘု(သ)ဘား သင်္ဘောဆိပ်တိုင်

ဝင်း ဘရောင်း

ချေယနီ သီးသန့်သစ်တော မီးလောင်ခြင်း

အဲဒါနေကြသော
ခရီးသွား ဧည့်သည်တွေ

ဂလင်း ဘရတ်ကတ်

ဒဲ(လ)မာ ရိုဗီ

ဘိန်းဆွင့်အရေး: 'ဂ(ရ)'၊ ကယ်လီနာ

BURMESE CLASSIC

ဘန်နက်

ပျိုနှင့် ရော့ဘတ်တလာ

လင်း၊ ရ(သ) နှင့် ဝေါလော့(စ)မက်ရေး

အိုးထိန်းသည် ဝါနာ နှင့်
၅ နှစ်အရွယ်
အလက်ဇန္ဒား ကင်ဇင်း

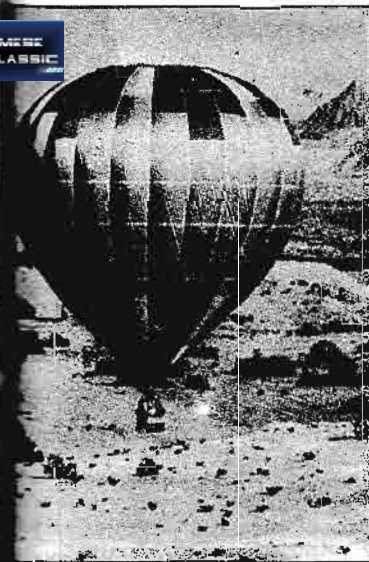

ဆရက်ပို့ စည်းဝေးခန်းမ

ဘိုကေး ဒဲ(လ) အပါချီ

BURMESE CLASSIC

ပူမောင်းပျံစီးခြင်း

စာလင်းဂရုင်း

ဂျက်(စ)တင် မိုဂန် ၏ သင်္ချိုင်း

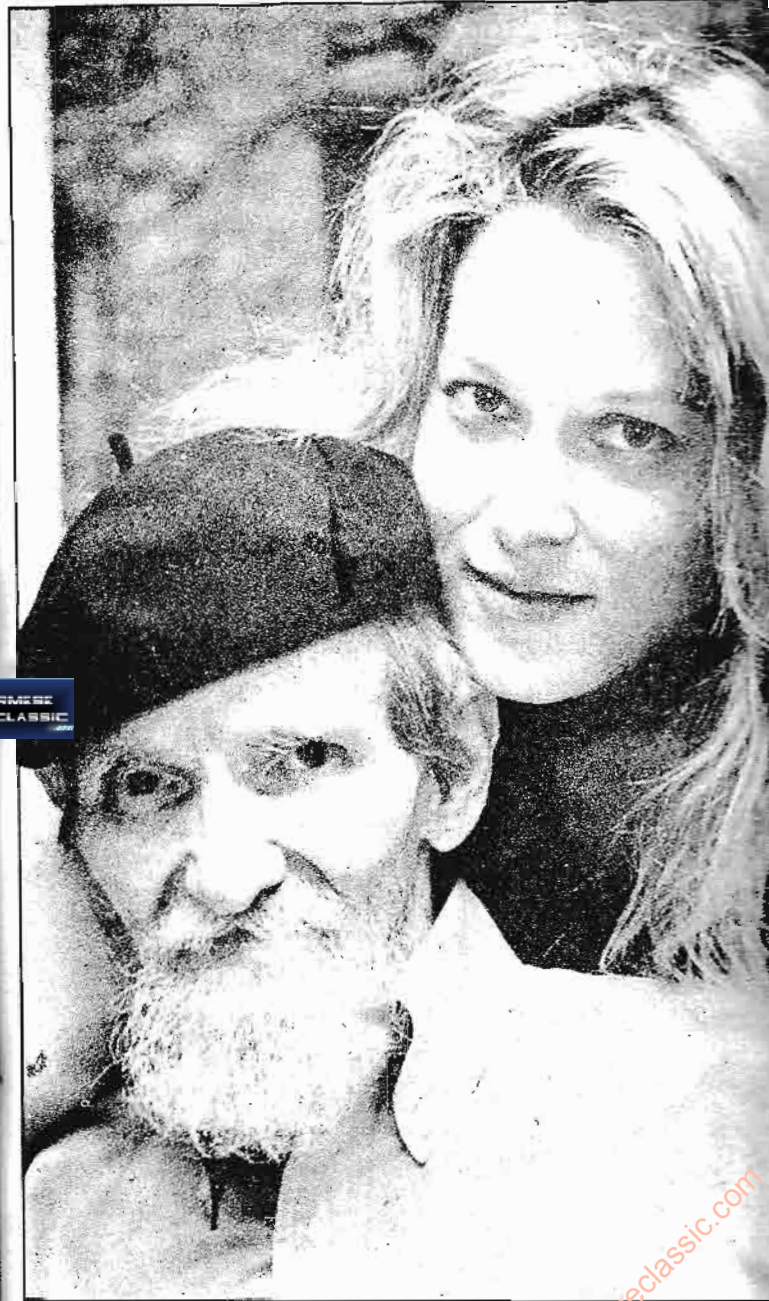
ပီရာဒီကို ဆီနာရို၏ သင်္ချိုင်း

တွန် ဆင်မလီ၏ လင်းယုန်ငှက် 'ဂျနီးစစ်(စ)' နှင့်

အာနက်(စ)စတိုင်း ဆီနာရို

အောလီဆင် ဒေးဗီ နှင့် ပါမောက္ခ

စာရေးသူ၏
စာပေနှင့်ဘဝဖြစ်စဉ်မှတ်တမ်း

- ၁၉၃၇ ဇူလိုင်လ ၇ ရက်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း မိုးမိတ်မြို့၌ မွေးဖွား
မိဘနှစ်ပါးမှာ ဦးသာဇောနှင့် ဒေါ်ဒေါ်မူ ဖြစ်သည်။ မိုးမိတ်မြို့ အနီး
အထက်တန်းကျောင်းတွင် သူငယ်တန်းမှ ရှစ်တန်း အောင်သည်အထိ-တူ
သင်ယူခဲ့။
- ၁၉၅၁ မန္တလေးမြို့၊ တိုင်းချစ် အလွတ်ပညာသင် အထက်တန်းကျောင်းသို့ ပြောင်း
ပညာသင်ယူခဲ့။
- ၁၉၅၂ မန္တလေးမြို့၊ တိုင်းချစ် အလွတ်ပညာသင် အထက်တန်းကျောင်းမှ ၁၀-တန်း
အောင်မြင်ခဲ့။
- ၁၉၅၃ ဝါဏီဇူဘာသာတွဲဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် တက်ရောက်ပညာသင်ဆုံး
၁၉၆၀ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဥပစာ ဝါဏီဇူတန်း အောင်မြင်ခဲ့။
- ၁၉၆၃ တောင်ငူမြို့၊ သမ္မတ အလွတ်ပညာသင်-အထက်တန်းကျောင်း ကျောင်းအုပ်
ရာထူးဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို သင်ပြခဲ့။
- ၁၉၆၆ အင်္ဂလိပ်စာ ကျူရှင်ဆရာအဖြစ် အသက်မွေးခဲ့။ ကျူရှင်ဆရာအဖြစ်
အသက်မွေးနေသည့်အတွင်းမှာပင် ဝတ္ထုတိုများကို ရေးသားကာ မဂ္ဂဇင်းတို
များသို့ ပေးပို့ခဲ့။
- ၁၉၇၅ ဇွန်လထုတ် ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းတွင် အဖြေနှစ်ခု ဝတ္ထုကို ပထမဆုံး ဝေဖန်
ခံခဲ့ရ။ သည့်နောက် မိုးဝေ စာပေမဂ္ဂဇင်းတွင် ဝတ္ထုတိုများ ရေးသားတိုက်ဆွေ
၁၉၈၃ ပညာရေးလောကမှ ထွက်ခွာကာ စာပေလောကထဲဝင်ရန် ရန်ကုန်သို့
ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့။

- ၁၉၈၄ ဦးအောင်မြင့် (B.A; B.L) နှင့် တွဲ၍ ရွှင်ဖြိုးလှလာ အင်္ဂလိပ်စာ စာအုပ် ထုတ်ခဲ့။
- ၁၉၈၆ အင်္ဂလိပ်စာ ကိုယ်ပိုင်အတွေး၊ ကိုယ်ပိုင်အရေး စာအုပ်ကို အလှဒဿန စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့။
- ၁၉၉၂ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် အိန္ဒိယ ရိုးရာဓလေ့ ပုံပြင်များ စာအုပ်ကို အလှဒဿန စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့။
- ၁၉၉၂ ဇွန်လတွင် နိုင်ငံစုံ ပုံပြင်အလှများ စာအုပ်ကို စည်မြောက် စာပေတိုက်မှ ထုတ်ခဲ့။
- ၁၉၉၃ ဇွန်လတွင် ကျေးတောသားနှင့် နိုင်ငံစုံ ပုံပြင်အလှများ စာအုပ်ကို စည်မြောက် စာပေတိုက်မှ ထုတ်ခဲ့။
- ၁၉၉၆ ဒီဇင်ဘာလတွင် နဂါးလိုဏ်ဂူနှင့် နိုင်ငံစုံ ပုံပြင်များ စာအုပ်ကို ပတ္တမြားဇမောက် စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့။
- ၁၉၉၇ ဇူလိုင်လတွင် ကုလားအုတ်ဖြူကလေးနှင့် နိုင်ငံစုံ ပုံပြင်အလှများ စာအုပ်ကို စည်မြောက် စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့။
- ၁၉၉၇ ဩဂုတ်လတွင် စာတတ်လာပုံပြင်များ စာအုပ်ကို လင်းဦးတာရာ စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့။
- ၁၉၉၈ နိုဝင်ဘာလတွင် မော့ရင်း ရယ်စရာ အရက်လောကဟာသများ ဘာသာပြန် စာအုပ်ကို ကြယ်စင်လင်း စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့။
- ၁၉၉၉ ဇန်နဝါရီလတွင် ငှက်တံတားနှင့် နိုင်ငံစုံ ပုံပြင်များ စာအုပ်ကို ပတ္တမြားဇမောက် စာပေတိုက်မှ ထုတ်ခဲ့။
- ၁၉၉၉ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကောင်းကင်ထဲက ကြယ်ကလေးတွေနှင့် နိုင်ငံစုံ ပုံပြင် များ စာအုပ်ကို ပတ္တမြားဇမောက် စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့။
- ၁၉၉၉ ဧပြီလတွင် ဖြစ်နိုင်တယ်ထင်စမ်းပါ၊ ဖြစ်ပါတယ် ဘာသာပြန်စာအုပ်ကို ပန်းရွှေပြည် စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့။
- ၁၉၉၉ ဒီဇင်ဘာလတွင် နိုင်ငံတကာ စကားပုံများ စာအုပ်ကို အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့။
- ၂၀၀၀ မဂ္ဂဇင်းအချို့နှင့် ဂျာနယ်အချို့တွင် ကိုယ်တိုင်ရေး ဝတ္ထုတိုများ၊ ဘာသာပြန် ဝတ္ထုတိုများ၊ ဆောင်းပါးများ၊ ဟာသ အတိုအထွာများကို လစဉ် ရေးသား လျက်ရှိသည်။

စာပေလောကတိုက်တွင်

လတ်တလောရရှိနိုင်သည့် စာအုပ်များ

၁။ အရစ္စတိုတယ်	ပါရဂူ	၁၅၀
၂။ ညီတော်အာနန္ဒာသုတ္တန်တရားတော်	ဝဏ္ဏသီရိ	၃၀၀
၃။ ညီတော်အာနန္ဒာတစ်သက်တာမှတ်တမ်း	ပ ဝဏ္ဏသီရိ	၇၆၀
၄။ ညီတော်အာနန္ဒာတစ်သက်တာမှတ်တမ်း	ဒု ဝဏ္ဏသီရိ	၇၆၀
၅။ မြတ်ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်နိဒါန်း	ဒေါက်တာမင်းလှအောင်ကြီး	၃၀၀
၆။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လက်စွဲ	အရှင်သေဋ္ဌိလ	၁၀၉
၇။ ဓမ္မပဒ	အရှင်သေဋ္ဌိလ	၈၂
၈။ တိုးတက်ခြင်းဆုတ်ယုတ်ခြင်း	ချစ်ဦးညို	၈၂
၉။ သောကကင်းဝေးနေနိုင်ရေး	တက်တိုး	၅၅
၁၀။ လက်ရွေးစင်ပုံပြင်များ	တက်တိုး	၂၃
၁၁။ ဂီတဥလီ	မြင့်စိုးလှိုင်	၁၀
၁၂။ ချစ်သူကဗျာ (၂)	မောင်မောက်	၈
၁၃။ ပန်းပွင့်ကောင်းကင်(အချစ်ကဗျာ၅၀)	မောင်မောက်စုစည်	၃၈
၁၄။ ဂန္ထဝင်အချစ်ကဗျာ	မောင်မောင်	၂၃
၁၅။ စကားပုံစာစီစာကုံး	ဒေါ်နုကြည်	၁၂
၁၆။ ဂုဏ်ထူးရှင်များ၏ မြန်မာစာစီစာကုံး	ဇော်မျိုးညွန့်	၁၂